

། རྟོན་ཆ།

ཆོད་མ་ནམ་དེས་བྱི་ཁྱིལ་ཆེན།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཆོས་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཟང་གི་དོན།	1
གཞུང་གི་དོན།	12
དང་པོ། ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་.....	13
༡ རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་རྒྱ།	13
༢ བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ། .	18
གཉིས་པ། བཅུམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས།	23
༡ ཚད་མ་སྤྱི་འཇུག་གཞུག་.....	23
མཚན་ཉིད་དངོས།	28
གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	35
༡ གངས་མང་བ་དགག་པ།	35
༢ གངས་ཉུང་བ་དགག་པ།	52
༣ སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་.....	66
དོན་ཚན་དང་པོ། རང་གིས་གཞུག་བྱ་རྟོགས་པའི་ཐབས།	66
གཅིག་ལེ་འཇུག་གཞུང་བཤད་པ།	66

༡ མངོན་སུམ།	66
༡ མངོན་སུམ་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད།	66
ཡན་ལག་གི་དོན་བསྟན་པ།	81
ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ།	83
༡ མཆོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།	86
(༡) དབང་པོའི་མངོན་སུམ།	86
མཆོན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	87
སྤྱི་དུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	138
དབང་ཤེས་རྟོག་བྱལ་དང་བརྗོད་བྱལ་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་ ཅོད་སྤྱོད།	149
(༡) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ།	152
སྤྱི་ལོ་དོན།	153
ཡན་ལག་གི་དོན།	161
རྟོག་གསུམ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ།	162

ཕྱིན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ།	162
ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་མཆན་ཉིད་སྐྱབ་པ།	163
(༣) རང་རིག་མངོན་སུམ།	168
སྤྱི་ལོ་དོན།	168
ཡན་ལག་གི་དོན།	172
(༤) རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ།	214
སྤྱི་ལོ་དོན།	214
ཡན་ལག་གི་དོན།	217
མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་འདྲ་བོ།	217
མཆན་གཞི་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བསྐྱབ་པ།	219
རྟོག་བྱལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ།	231
༡ མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་།	236
༢ ཆད་མ་དང་འབྲས་བུ་ལྟར་གཞག་པ།	248
ཆད་འབྲས་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ།	248

གཞན་དག་གི་འདོད་པ་དགོད་པ།	249
རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ།	250
ཡན་ལག་གི་དོན།	254
རྒྱས་པར་བཤད་པ།	257
ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག	276
གཟུང་འཇོན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ།	276
དེས་ན་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བྱུང་པ།	307
དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།	309
རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཐད་པར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།	310
སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།	310
སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ།	330
དེས་ན་སྟོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ།	351
གཉིས། ལེ་བྱའི་མཆན།	361
དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག	361

གཅིག ལེ་ལུ་འུ་གཞུང་བཤད་པ།	361
༡ རྗེས་དཔག་གི་སྒྲིམ་བཞུགས་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ།	362
༢ རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བྱ་བ་ལྟར་བཤད་པ།	366
༡ རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོད་ཉིད།	366
༢ དེའི་རྗེས་གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	399
(༡) གཏན་ཆོག་གི་སྒྲིམ་བཞུགས་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ།	399
གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	400
གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	422
(༢) མཆོད་པའི་དབྱེ་བ།	467
[༡] སྒྲིམ་བཞུགས་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ།	467
(༢) གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	483
༡ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	483
མི་སྒྲིམ་བཞུགས་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ།	522
༡ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུང་ལ་དབབ་པ།	572

༡ རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས།	575
༢ རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།	576
མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ།	577
མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་བ།	587
༣. འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་བ།	629
མྱོག་གྱུར་གཏན་ཆིགས་དོན་གཞན་གྱིས་གོ་བ་འབྲས་རྟགས་སུ་ བསྒྲུབ་བ།	629
རྒྱ་འབྲས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ།	631
རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གཏན་ལ་དབབ་བ།	635
(༣) བྱེད་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོན་པར་བསྒྲུབ་བ།	656
མདོར་བསྟན་བ།	657
རྒྱས་པར་བཤད་བ།	657
འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་རྟགས་གསུམ་གྱི་ གངས་ངེས་བསྒྲུབ་བ།	712

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉ་གས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མྱོད་སོགས་བརྒྱད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སླད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྲོར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སློབ་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྒྲིལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སླད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་སྒྲིག་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།
ཟད་ཀྱི་དོན།

༡༡། རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱལ་འཆལ་ལོ།།
འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས།།
སྒྲ་བཅས་ཀྱི་གཙུག་ན་སྒྲ་མེ་བ།།
དེ་ཡི་བསྟན་པ་མི་རུབ་རྒྱལ་མཆན་འཛིན།།
རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱལ་འཆལ་ལོ།།

ལྷོ་གྲོ་ས་ཆེན་པོ་ས་ཉེས་པའི་ཆོག་ས་ཀྱན་བཅོམ།
 བཟང་པོའི་སྤྱོད་པས་ཆོས་ཀྱན་རི་བཞིན་གཟིགས།
 གྲགས་པའི་འོད་ཀྱིས་འགོ་སློང་སྤངས་པ་སེལ།
 གདུལ་བྱའི་དཔལ་གྱུར་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད།

གསུང་རབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་ལུགས་མཆོག །
 ལྷ་ལྷུབ་ཡབ་སྐུ་ལྷུང་གྲགས་པ་སོགས།།
 ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་གཞུང་།།

གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་གཟིགས་ནས་འདོམས་མཛད་པའི།
སྤྲེལ་དེ་ལ་ལྷག་པར་བདག་ཕྱག་འཆེལ།

ཀྱུ་ཏུ་དགའ་བའི་བས་མཐའི་ནགས་ཁྲོད་དུ།
ཆོགས་གཉིས་དཔལ་གྱི་དགའ་སྟོན་རོལ་མཛད་ཅིང་།
ལྷག་པར་འགོ་ལ་སྟོང་རྗེའི་དབང་གྱུར་པ།
མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འདུད།

ཀྱུ་དང་དེ་སྤྲེལ་འགྲོད་པའི་ལམ་བཟང་དེ།
མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་ཐུན་བསལ་ཞིང་།
དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་སྟོན་མེས་གསལ་མཛད་པ།
ཕྱོགས་སྤང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པས་འདུད།

སྟེ་བདུན་མཛད་པའི་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས།
དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བའི།
རྣམ་དཔྱེད་སྟོ་ཆེན་ལྷན་པ་དུ་མ་ཡིས།
གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་རིང་དུ་གསལ་མཛད་མོད།

དེང་སང་པལ་ཆེར་ཆིག་ཅམ་མཐོང་བས་ཁེངས།
དོན་རབ་འབྱེད་པའི་རིགས་ལམ་རིང་དུ་འདོར།
གསུང་རབ་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད།
ཐུབ་བསྟན་འི་མས་སྒྲགས་པ་བསལ་སྤྱིར་དང་།
དད་བཙུན་ཤེས་རབ་ལྡན་པས་རིང་ནས་བསྐྱེད།
གཞུང་འདི་འབྱེད་ལ་བདག་ཅག་སྟོབ་སྦྱིས།
བདག་ནི་དེ་ཉིད་བལྟ་བའི་མིག་བྱལ་ཡང་།
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཡུན་རིང་བསྟེན་བྱས་པས།
གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་རྣམས།
ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན།

དེ་ལ་འདིར་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་
ཅམ་ལ་འབད་པ་ནི་དུད་འགྱུར་སྟོད་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་
དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་འཛིག་ཉེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙུན་
པར་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་རེ་ཤིག་པ་དང་གཏན་དུ་བའི་པན་གཞོད་ལ་
འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཐབས་ལ་འདོར་ལེན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱས་པ་
ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་རག་ལས་
པ་ཡིན་ཏེ། པན་པ་དང་ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་དབང་སྟོའི་གསུང་ནས། གཟུགས་གསལ་པོ་བལྟ་བ་
ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ནས་དེའི་ཐབས་སུ་མིག་གི་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོན་སེལ་བ་ལ་འབད་བ་བཞིན། གནས་སྐབས་དང་མཐའི་ཐོབ་བྱ་ལ་དོན་
གཉེར་ཞུགས་པ་དག་དེའི་ཐབས་ལ་སྔོངས་པའི་སྟོའི་སྟོན་སེལ་བ་ལ་འབད་
དགོས་པས་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་སྟོའི་སྟོན་སེལ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་
ནམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བྱུང་བར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ལུང་བ་
བཞེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་
དོན་ཆེན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཆད་
མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་མཛད་དེ། དེར་ནི་མངོན་སུམ་དང་། རང་དོན་དང་། དེ་
ལ་འསྐྱོས་པ་གཞན་སེལ་བ་དང་། གཞན་དོན་དང་། དེའི་ཡན་ལག་དཔེ་དང་།
ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་སྟེ་བྱུག་གོ། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་
ནམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
བསྐྱབས་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་
གཟིགས་ནས་ཐོག་མར་ཐུབ་པ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྟོན་སེལ་བ་མཛད་
དོ། །དེའི་བརྗོད་བྱ་ནམས་ཀྱང་རིགས་པའི་སྟོན་

མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་།

ལྟར་སྒྲུང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད།

སྐྱབ་པ་དང་ནི་སྐྱུན་འབྲེན་དག །

ལྟར་སྒྲུང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དག་གྲང་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་སྟེ། མངོན་སུམ་
དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྒྲུང་དང་།
སྐྱབ་དག་དང་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྒྲུང་དང་། སྐྱུན་འབྲེན་དང་སྐྱུན་འབྲེན་ལྟར་སྒྲུང་
དོ། །དེ་དག་གི་དོན། ས་བཙུང་དབང་སྐྱུག་རྒྱལ་སྐས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་
གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་སྟོ་
ནས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་རྣམས་ལས་ལྷས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་
གསུམ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་དང་། རིགས་ཐེགས་སོ། །

དང་པོས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ངེས་ནས་
གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད། ཚད་
མ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་གཞུང་གི་ཆ་དང་སྐྱར་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་ཤིང་། དེ་ལས་གྲང་མངོན་སུམ་ལེ་ལྷའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་བསྐྱབ་པ་དཀའ་བའི་གནས་དང་། གཙོ་བོའི་དོན་དུ་
གཐེགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། ཐུབ་པ་ཚད་མར་
བསྐྱབས་པའི་སྟོ་ནས་གསུང་རབ་དང་པོས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་
གནས་མཐའ་དག་ངེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྟོག་

གཏི་ཆིག་དོན་བརྒྱད། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པའི་གཞུང་གི་ཆ་དང་སྦྲར་
ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལེ་འུའི་
དོན་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པ་དཀའ་བའི་
གནས་དང་། གཙོ་བོའི་དོན་དུ་གཟིགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་
པོས། ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱབས་པའི་སློན་སྐྱོང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཚད་
མར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁུགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ལེ་འུ་བྱར་པ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མེད་པ་དང་། ལམ་འདི་འདྲ་གོམས་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་བསལ་ནས། སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་གཤེགས་པ་རྟོགས་
པའི་ཆེད་དུ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་བྱེད་སྤྲ་མ་
ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་བཤའ་པ་མཛད། ལོག་རྟོག་
གཉིས་པ་བསལ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་དེ་ནས་འབྲས་བུ་དེར་བྱོན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཡང་དག་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆིགས་བཅད་དེ་ལ་ལྷགས་ལས་སྟོག་པའི་
བཤའ་པ་མཛད་དོ།

ཚད་མ་རྣམས་པར་ངས་པ་ལས་ནི། སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་
རྟོག་གོ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གྲོལ་བ་དག་གི་སྦྱག་བསྔལ་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་དོན་

དུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དེ་དག་གི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་
ཆེད་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་
གཞུང་གི་ཆ་དང་ཡང་སྦྱར་ཞིང་སྤྲ་མ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཅ་མ་གྱིས་
རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་རྩེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་
དུ་མཛད་དོ། །ཆ་ཀྱུན་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤྲ་མ་ལས་མི་རྒྱས་མོད།
རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཆང་བར་སྟོན་ཅིང་། གཞན་དོན་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་
ཆས་ཆར་རྒྱས་སོ།།

རིགས་ཐེགས་ནི་སྟོས་པ་རྒྱས་པའི་རྩེས་སུ་འཇུག་མི་རུས་པ་དང་།
ཆིག་ཅུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོང་དུ་ཅུད་རུས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་གའི་ལུས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུས་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་བསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། བཞི་སྟེ། གཏན་
ཆིགས་ཐེགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་སྦྱབ་པ་དང་།
ཚུད་པའི་རིགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི། རང་དོན་རྩེས་དཔག་གི་ཡན་
ལག་སྟེ། དང་པོ་ནི། རྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
དེ་ཡང་མཐའ་ཆོད་པར་རྟོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ལ་རག་
ལས་པས་ཚུལ་དུག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ཟད་པའི་ལོག་པར་
རྟོག་པ་བསལ་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ།

ཐོགས་ཆོས་དེ་ཆོས་བྱབ་པ་ཡི།།

ཞེས་པའི་གཞུང་སྒྲོས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་
 ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་གཞན་དག་ལྡན་འདུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་
 བ་རྣམས་གྲུབ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། འབྲེལ་བའི་ངོ་
 བོ་དང་། གྲངས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་ཆེད་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བའི་ཅ་བ་ནི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་འབྲེལ་བ་རྣམས་གྲུབ་
 བཀག་པས་ཁེགས་པར་དགོངས་ནས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་མཛད་དེ། མེད་ན་
 མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དབེན་
 པའི་རྣམ་རིག་ཅ་མ་ཡིན་ན། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་པས་དེའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་གྲོལ་བ་ལ། ལུས་ངག་གི་བྱ་
 བ་ལས་དེའི་ཀྱན་སྒྲོང་དཔགས་ནས་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་
 པས་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་མཛད་དེ། རྣམ་རིག་
 ཅ་མ་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་
 ནི། མངོན་སུམ་ལེ་ཏུ་ལས་ཡིན་ལ། ལོག་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་སེལ་བ་ནི་
 གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །གཞན་དག་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པ་ལས།
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཅ་བའི་རྒྱ་སྒྲིང་རྗེར་བརྗོད་ལ། དེའི་དམིགས་པ་ཡོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། ལེ་ཏུ་དེ་ལས་འཕྲོས་པར་འཆད་དོ། །ཚུད་

པའི་རིགས་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་སོགས་
གྱིས་རེ་ཞེག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྦྱར་ཡང་གཏན་དུ་བ་མིན་ལ། གཏན་གྱི་བདེ་བ་
བསྐྱབ་པ་ནི། གཞི་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
པའི་ལོག་ཏྟག་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཚད་མའི་མཐའ་
ཅན་གྱི་སྦྱིན་འབྲིན་དང་། སྐྱབ་དག་གིས་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་
སྦྱར་བ་ཁོ་ནས་འབྲུབ་པའི་ཚོད་པའི་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་དོ།

དེས་ན། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་པོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་
ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལམ་རྣམས་སྦྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་།

དག་སྦྱོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་གྱིས།

བསྐྱེད་བཅད་བརྒྱུད་པའི་གསེར་བཞིན་དུ།

ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།

སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་བྱིར་མིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་དངོས་པོ་
སྦྱོབས་ལྷགས་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་
གྱུར་སྦྱོན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་། སྡེ་སྦྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་
ཡོད་མེད་དངོས་སྦྱོབས་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པར་བྱེད་ལ། ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་

གྱུར་གྱི་དོན་ཉིད་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་དཔོག་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་
འགྲེལ་དང་། ཐ་མ་ཚུད་རིགས་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །
ཞེས་པ་སྤྱིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་གྱི། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤད་བྱེད་པ་དག །
ལེ་ལུའི་གོ་རིམ་ལྟོག་ནས་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ལེ་ལུ་དང་པོར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཞིག་
བཞག་གོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན་བསྟན་བཅས་སྡེ་བདུན་པོ་འདི། བདག་མེད་གཉིས་
རིགས་པས་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ནང་རིག་གི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཀྱང་མངོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པས་ནང་རིག་པའི་གསེབ་ནས་
འདོན་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་
བྱེད་པའི་གདམས་ངག་གི་གཙུག་པོ་མི་སྟོན་པར་བྱེད་པོ་རྒྱ་གཙུག་པ་ཅམ་མོ་
ཞེས་པ་རང་ཡང་ལུང་བར་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་ལུང་བར་བྱེད་པའི་བྲ་བ་ལ་
འབད་པར་མི་བྱའོ། །དེས་པར་ལེགས་པ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མི་བརྟེན་པའི་
རིགས་པས་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་
མཐོ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་དང་། ལྷོགས་སྒྲང་ཆོས་
གྲགས་སོགས་བཞེད་པ་མཐུན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སྟོག་གྱུར་ལ།

གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་འགྱུར་བ།

དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟེན་ཏེ།

འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

སྒང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི།

ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས།

གཙུག་པོའི་དོན་ལ་མི་སྦྱེའི་ཕྱིར།

གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མཚུངས་པའོ།

སྡེ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ལས་འདིར་རྩེ་བུ་བསྐྱུས་པ་ཚད་མ་རྣམ་པར་
ངེས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མདོ་སྡེ་པ་དང་
སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། འབྲུལ་བ་དང་
བྲལ་བར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་ནས་བཞེད་པས། དེའི་
འགྲེལ་པ་དོན་སྦྱོར་བ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་གང་ཡིན་ལ་ཚད་མར་བྱས་
ནས་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་བདག་དང་ཤེས་ཏུ་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དུ་མ་བོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་སྤྲོ་མ་ལོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འཆད་ཅིང་
གཙུག་པོར་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཞི་
བ་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་རྣམས་འགྲེལ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་

འགས་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པ་དབྱ་མའི་ལྷ་བའི་དམིགས་པ་བསྟན་པར་བཞེད་ཅེས་གསུང་བ་ཡང་རང་
དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

ནམ་པར་ངེས་པ་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཆན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་
ཕྱག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་ནོ།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཕ་སྤྲ་ཏ་དང་། བི་དང་། བི་ཕྱ་ཡ་ནམས་
བོད་གྱི་སྐད་དུ་ཆད་མ་དང་ནམ་པར་དང་ངེས་པའོ། །ཕ་རབ་དང་དང་པོ་
སོགས་ལ་ཡང་ངེས་ཆིག་གི་བཤད་པ་བྱས་ནས་འཇུག་པ་དང་། སྤྲ་ཏ་ཡིད་
ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ནི་དོན་འགྱུར་དུ་མཛད་ནས་དང་པོར་
འཇུག་པ་དང་། གསར་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བསམས་ནས་ཆད་
མར་བསྟུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཞེས་སོགས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་སྟོགས་གང་
དུ་གཏོགས་པ་དང་མཐུན་པར་ལོ་རྒྱུ་བས་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་མཛད་པའོ། །
མཆོད་བརྗོད་གིས་ནི་སྐབས་འགྲོའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་
ཆེ་རྒྱུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་པའི་སྟོན་སྟུག་བསྐྱེད་
ལས་སྟོལ་བའི་ཏེན་དུ་ཡིད་གིས་འཇིན་ཅིང་ངག་གིས་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས་པའི་
སྟོན་སྟུག་མཆོད་བརྗོད་བྱའོ།

གཞུང་གི་དོན།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བརྩམ་
བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་དང་། བརྩམ་པ་མཐར་ཐྱིན་པའི་ཡན་
ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལོ།

དང་པོ། རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

༡ རང་གི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ།

དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྐྱས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་
དོན་དང་། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེར་རྒྱ་དང་གཟེགས་ཟན་
སོགས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་རྟོག་གི་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སློད་པའི་
སྒྲུང་ཞུགས་དོར་ནས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་
རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྙིང་རྩེའི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། བྱེད་ལས་
གསུམ་སྟེ། འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཡན་ཆད་དང་བཅེ་བས་ཞེས་དང་དེའི་ཞེས་
སོ། །སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་སྦྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ།
འདིར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ་སློད་པའི་གང་ཟག་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་
ལ་ལྟག་པར་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སློད་པ་པོ་དང་། སླད་པའི་ཡུལ་དང་། སློད་
པའི་རྒྱ་དང་། སློད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སླད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སློད་པ་མི་
རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་བྱུག་འཛིག་ཏེན་དང་། ཉེར་བསྟེན་དང་། དེ་ཆོག་དང་།

མྱོངས་པས་དང་། ཅུང་ཟད་དང་གོང་གི་གང་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་སྒྲ་མ་ལྷ་ལ་སྦྱང་
ཅེས་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སྟོང་པ་པོ་དེ་དག་སྦྱག་
བསྐལ་དང་སྦྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བཅེ་བས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ནས་ཕྱོགས་སྤང་དེའི་རིགས་ལམ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལུགས་ནི་
གསལ་བར་བྱ་བར་རིགས་ཏེ་སེར་སྦྱ་སོགས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་
གི་ཆེ་བ་དང་། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་དོན་ལ་བལྟས་པས་མ་གོ་ཞིག་
མྱོངས་པས་ཕྱོགས་སྤང་ལ་རྟོག་གཏེ་འཇུག་པ་མ་ཤར་རོ་ཞེས་སྦྱང་པའི་
བྱིར། དམ་བཅའ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་གསལ་བར་འཆད་པ་ནི། སེར་སྦྱ་
སོགས་ཀྱིས་སྦྱང་པའི་ཡུལ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པས་འཁོར་དུ་བསྐྱས་ཤིང་ཉེ་
བར་བསྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱད་
ལ་ནམ་གྲོལ་གྱི་ས་བོན་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་སྦྱང་པའི་བྱིར། དེ་ནི་ཉེར་
བསྟེན་དང་རྒྱས་མཛད་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བའི་
བཤད་པའོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་པ་གང་གིས་ཉེ་བར་བསྟེན་ན་ཐར་པའི་ས་
བོན་རྒྱས་པར་མཛད་ཅེས་གཞི་ཐ་དད་ལ་བཤད་དོ། །ཉེར་བསྟེན་སྟེན་པ་པོ་
དང་། སྟེན་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་དོ། །སྟོང་
པའི་ནམ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་དེའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ལ་མྱོངས་པས་

ཉེས་པ་སྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྒྲོད་པའོ། །སྦྱང་པ་སྟག་པསྟེལ་གྱི་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྩང་བད་ཅིག་གིས་སྦྱང་པ་
བྱས་ནའང་སྦྱེས་བྱའི་འདོད་བྱ་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱའི་དོན་མིན་པ་
ངན་འགྲོའི་སྟག་པསྟེལ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཆེན་པོས་སྦྱང་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་
པ་ཡིན་པས་སོ། །སྒྲོད་པ་པོའི་གང་བཅག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་སྒྲོ་
གྲོས་སྒྱུན་པོ་ཤེས་རབ་དམན་པ་སེར་སྐྱ་སོགས་འདིས་ནི་སྦྱང་པའི་ཕྱིར་རོ།
།སྒྲོད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་སྒྲོ་གྲོས་སྒྱུན་པ་དང་། ཕྱིའི་རྒྱུན་
ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་དེའི་ཆོག་འགྲེལ་དཀའ་ཞིང་མཆོམས་སྒྱུར་རྩང་བས་
བཤད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བས་བརྗེད་བའི་རྒྱ་གཉིས་ལས་དེའི་དོན་གསལ་
བར་མི་ཤེས་པས་སོ། །འང་གི་སྐྱས་ཕྱི་ནང་གི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་པན་
ཚུན་སྦྱང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལའང་གི་སྐྱ་ཆད་པ་ནི་མ་དག་པར་
གསལ་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དཀྱུས་ན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེར་སྐྱ་སོགས་ལ་སྦྱང་ཀྱང་མི་རིགས་
པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྟོགས་སྒྲང་ལ་སྦྱང་ཀྱང་མི་རིགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
སྒྲོད་པར་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོ་གང་ལ་འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེའི་ཆེ་གསོལ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་། སྟེལ་པ་
དང་འཁོར་བཏང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་
འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བྱུང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་དུ་སྟོགས་ཏེ་

གཅིག་ཕུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལས་མི་ཉམས་པར་
 དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པ་དང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་
 དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བྱི་མ་མེད་པའི་སློ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མངའ་བ་སྟེ་
 ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངའ་བས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེ་དབེན་པའི་གནས་
 རིའི་ཕུག་ཅིག་ན་བཞུགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཛད་པ་ན། དུས་རེ་ཤིག་ཅིག་ཆད་མ་
 གྱུན་ལས་བརྟམ་པ་བརྩམ་པར་བཞེད་ནས། བྲག་གི་ངོས་ལ། ཆད་མ་ཡང་
 དག་འགྲོལ་པ་མན་བཞེད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་དང་པོ་བཞེད་པ་
 དང་། ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་ཆེན་པོ་བྱང་བས། རི་འཁོགས་ཀྱི་ཕུག་
 ན་སྤྱི་རོལ་པའི་བྱང་སྤྱོད་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མཛོན་ཤེས་ཅན་ཞིག་གནས་
 པས་ཤེས་ཏེ་བར་ཆད་བྱའོ་སྟམ་ནས་ཁ་ནས་མེ་ཕྱང་བ་ལ་སོགས་པས་སློབ་
 དཔོན་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། མ་རུངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་
 མཐོང་བས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་ནས་རང་ཉིད་སྦྱར་དུ་གྲོལ་བར་བཞེད་དེ། ཐོད་
 ལོ་གོར་ནམ་མཁར་བསྐྱར་ནས་དེ་ས་ལ་ལྷུང་མ་ཐག་ཐེག་པ་དམན་པར་
 གཞོལ་བར་བཞེད་པ་དང་རྗེ་བཙུན་དངོས་སུ་བྱོན་ནས།

མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཐེག་པ་དམན་དང་སྤྱད་པ་ལས་ནི་སློ་གྲོས་ངན་སྦྱེ་བས། །
 རི་སྤྱོད་ས་མཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་ང་འགྱུར་གྱི། །ཁྱོད་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཕྱ་སྟོགས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་མི་རུས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ།
བྱི་མའི་དུས་དག་ཏུ་འང་འཛིག་ཏེན་ཀྱན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ།
ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་པ་དམན་པའི་སེམས་ལས་ལོག་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་བརྟན་པར་བཞག་སྟེ་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྤང་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་རོ།
དོན་འདི་ལས་བརྩམས་ནས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཛད་པས་ཀྱང་བསྟོད་པ་
མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པས་སྤང་བར་མི་རིགས་སོ།

བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོགས་བཅད་བྱེད་སྤྲ་མས་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་
བརྟུས་དང་སྟོས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་ཏེ། སྟོ་གོས་སྒྲུན་པོས་ཆོག་དོན་བརྩེད་
པོ་གཞན་ལ་མ་བརྟན་པར་ངེས་མི་རུས་པས་སྟོས་སྟོན་མེད་པ་དང་བྱེད་འོག་
མས་རང་རྒྱུད་དུ་བརྩམས་པ་སྤངས་སོ་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྩེ་བས་ཀྱང་
ཞེས་སྤྲ་མ་བསྐྱ་བའི་ཆོག་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ཡིན་པར་བསྐྱབས་པས་སྟོས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཆོགས་
བཅད་འདིས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་ལ་ཕན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཆད་
མ་སྤྱིའི་དགོས་འབྲེལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ངེས་
ཀྱི་དགོས་པ་ནི་འདི་ལ་བརྟན་ནས་བརྟོད་བྱ་ཏོགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་
བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་དོགས་པ་ནི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་བཤའ་བར་
བསྐྱབས་པས་སྤངས་བེན་པའི་བྱིར། བསྟན་བཅོས་འདིར་བརྩམས་པར་དམ་

བཅའ་གཉིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དགོས་འབྲེལ་སྟོན་པའི་གཞུང་
ཆན་པ་གཉིས་ཀྱང་དགོས་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྲ་མ་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ཀྱི་འབྲེལ་བར་
གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དེའི་ཆིག་དོན་རྟོགས་པའི་རྒྱས་
པ་འདི་ལ་ཡོད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཚུམ་ཞེས་པའོ།

༡ བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་བཞེད་པའི་དགོས་པ་
དང་། ཆིག་དོན་བཞེད་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྣམ་འབྲེལ་
ལས།

འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས།

སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྫོད་བྱེད་དག།

ཅས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པའི་
དོན་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་སྟོན་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་
སྐྱབ་རྒྱས་པའི་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་
ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དགོས་པ་ལ་འདིས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་བྱེད་དོན་མི་སྟོན་ནམ་
སྟམ་པ་ལ་པན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིང་དགོས་སྟོན་ལ། དགོས་པ་དེ་
ཡོད་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རྒྱས་སམ་སྟམ་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་
བརྫོད་བྱ་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་

གོ་བར་བྱེད་དེ། མདོར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་པལ་
ཆེར་མེད་སྟམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྦྱིས་བུའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་
ཡིན་སྟམ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ཡང་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་མི་བྱས་སྟམ་པ་དང་། སྦྱིར་
སྐྱབ་བྱས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཐབས་དང་མ་འབྲེལ་སྟམ་པའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་
བའི་ཐེ་ཆོམ་དང་འགལ་བ་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་
བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་འདི་བརྩམ་པ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །
འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ད་དུང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་མ་
གྲུབ་པའི་སྦྱིར་ངོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ཡུལ་དུ་རྫོགས་
པར་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །ཡང་ན་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐེ་ཆོག་གོ། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་ཅོམ་ཞེ་ན།
བསྟན་པ་སྟེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་
དང་བཅས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་ངོ་། །རྫོགས་པ་ལ་བསྟན་
པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པ་དངོས་ཡིན་ན། བསྟན་པའི་དོན་
དུ་འདི་བསྟན་ཞེས་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བརྫོད་བྱ་རྫོགས་པ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ་། །
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྟན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་དང་།
བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་

དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་ལ་བསྟན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་
ཆད་མ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོ་བོ་དང་
དབྱེ་བ་དང་། འབྲུག་ཚུལ་སོགས་ལ་ཡང་ཚེངས་པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་
བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །འོག་ནས་འདི་ནི་ཀྱན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་
ཆད་མའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས།

བསྟན་བཅས་ཚེངས་པ་སྒྲིག་བྱེད་ཡིན།

ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གིས་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ།

གང་རྟོགས་པས་ཚེངས་པ་བསྒྲིག་པའི་རྟོགས་བྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
བརྗོད་བྱ་སྟོན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་མདོ་ཙམ་དུ་སྟོན་ཅིང་། ཐ་སྙད་
པའི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་
དང་བཅས་པ་དེའོ། །དེ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིང་
དགོས་སྟོན་པ་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་པ་མངོན་མཐོངས་
ལེགས་ཐོབ་པ་དང་མི་པན་པ་ཆེ་འདི་བྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤོང་བ་
ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་
ན། དགོས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དོན་ཐོབ་པས་
དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་ཅི་དགོས་སྟམ་ན། བྱམ་པའམ་སྟམ་
བྱ་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་དམིགས་པས་དོན་གཅིག་གཉིས་
ཀའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡིད་དཔྱིད་གྱིས་ཀྱང་དེ་མ་

ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་མི་རུས་པས་དེ་དག་གིས་གཞལ་བྱ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་སྲིད་ཀྱང་རང་དབང་དུ་དོན་རྟོགས་པ་དང་
 ཐོབ་པའི་རུས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་
 འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགོ་ཞེས་པ་དང་དོན་དུ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅས་རྣམ་ངེས་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
 པ་འཁོར་བཅས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་རུས་པའི་
 ཕྱིར། ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཐོབ་
 རུས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། བྱོད་དང་བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་
 ཉིང་དགོས་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་པན་པ་དང་མི་
 པན་པ་གཉིས་སྟུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ་བཏང་སྟོམས་སྟུ་བྱ་བ་ཡང་ཡལ་
 བར་དོར་བྱ་ཡིན་པས་མི་པན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས་ཚད་མ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་མིན་གཉིས་སྟུ་བྱེ་བའི་
 ལུགས་སྟུ་བྱས་ནས་བོད་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི་མི་འཐད་
 པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། པན་པ་དང་མི་པན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྒྲོང་བ་ལ་ངེས་པར་
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་སྟུག་
 བསྐྱལ་ཉི་བར་ནི་བའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སྟུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གོམས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་
 ཡང་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་དེ་
 དག་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤང་བ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་དགོས་སོ། །དེ་སྤྱི་བ་ལ་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་
 རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་ལ་སྤྱག་པར་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་བར་མ་ཆད་པར་སྐྱབ་དགོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གསལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང་། ཆེ་རིང་སྤང་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་
 རྣམས་ཀྱང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 གྲུབ་ཅིང་དེའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་སྤར་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ངན་འགྲོའི་རྒྱ་
 བཀག་ནས་སྤྱི་མ་ལ་མངོན་མཐོ་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཚུལ་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ངེས་པ་དྲང་
 དགོས་ཏེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་དབང་པོ་ནི་རྣལ་གཉིས་ལས། སྤ་
 མས་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། རུས་པ་གཉིས་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་ཐར་
 པ་སྐྱབ་པར་དམ་འཆར་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་སྤྱི་མས་ནི་
 དང་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་

སྐྱེ་ཞིང་དེའི་རྗེས་སུ་བདག་མེད་ཏྟགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡང་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྤར་བར་བྱ་སྟེ། དེགས་པའི་བསྟན་
བཅས་འདིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
ཚད་མས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཐ་སྙད་པའི་མདོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བྱག་པའི་བར་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱང་འདོད་དོན་ཐོབ་པ་དང་མི་འདོད་པའི་དོན་སྤོང་བ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་བྱངས་ནས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་
འཇུན་པའི་ཚད་མ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ། བཅུ་བྱ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སོ་སེའི་
རྣམ་པར་བཞག་པའོ།

༡ ཚད་མ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་

དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཏྟགས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མཆན་
གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཆན་ཉིད་དངོས་དང་། གྲངས་ལ་ལོག་པར་ཏྟག་པ་
བསལ་བའོ།

མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཏྟགས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མཆན་གཞིའི་
དབྱེ་བ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་སྤང་བའི་རྒྱ་འཁྲུལ་མེད་གང་ཡིན་སྟེ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བར་
 དབྱེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞི། དེ་
 ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདིས་ཀྱང་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མདོ་
 ཅམ་བསལ་མོད་ཀྱི་འོག་ནས་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྟོན་ནས་
 གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་ཡིན་ལ། མིང་གི་དབྱེ་བ་ནི། རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་
 སྟོན་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་མདོན་སྟུང་ཆད་མ་དང་ནི་སྟེ་མཆན་
 གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་པའི་སྟོན་རྗེས་
 སྟུང་བཀག་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱའོ། །དང་གི་སྟེན་ནི། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་
 རྗེས་དཔག་སྟུང་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོན་སྟུང་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་
 ཆད་མའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞུང་འོག་མས་ཀྱང་གྲངས་བྱུང་མོད། གོང་དུ་
 གཉིས་ཏེ་ཞེས་སྟོས་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདི་གེ་རྟོག་ན་ཡང་སྟུང་འཁྲུང་དག་
 ནི་གཉིས་སོ་ཞེས་པ་བཞིན་ཏེ། དག་གཉིས་ཆིག་ཡིན་པས་གཉིས་བྱུང་ཀྱང་
 གྲངས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡང་གཉིས་སྟོས་སོ། །ཡང་ན། འོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རྟོགས་ཆིག་གིས་ཆད་མ་ལ་མདོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱི་
 གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱུང་བེན་པ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་སྟོས་སོ། །ཡང་ཆད་མ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་གཉིས་པོ་སྟུང་ཡིན་མི་ཤེས་པས་ངོ་བོ་ངེས་པའི་
 ཆད་དུ་ཡང་གཞུང་གི་མ་སྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆད་མ་ཆོས་ཅན།

གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སུ་
ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དང་། གྲེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་
ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་འཇུག་པའི་གཞི་རང་མཚན་
གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་ཤིང་། གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པ་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱེད་པས་མཚན་གཞི་མཐའ་ཆོད་པར་
རྟོགས་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཆོད་པར་རྟོགས་སོ། །
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
དང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་
མ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོར་འཇོག་རྒྱས་པའི་བྱིར། གྲེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འདིར་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི། དོན་
བྱེད་པར་སྒྲུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཅུ་བཅུ་བཅུ་བའི་བྱིར་རོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དེ་ཞེས་སྟོས་སོ་ཞེས་དང་། གོང་དུ་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་འདོད་པ་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་དོན་བྱེད་པར་
སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེའང་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་

བསམས་ནས། སྟོན་གྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆ་པ་ལ་སོགས་པས། སྟོབ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དོན་ཐོབ་
 པའི་དུས་ཅན་ཡིན་པས་ཆད་མར་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། །བསྟན་བཅོས་སུ་
 དབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་ལ་ཆད་མ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་པས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྒྲུང་
 བ་བསྟན་བཅོས་སུ་དབྱུང་བྱ་ཡིན་ཞིག་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་མགོ་མཚུངས་གྱི་དགག་པ་དུ་མ་
 བྱེད་པ་ནི། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པའི་དགོངས་པ་ཅི་ཡིན་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་
 དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་
 ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཅ་མ་ཡིན་ཀྱང་བཅད་ཤེས་གྱིས་
 བསྐྱས་པའི་མངོན་རྗེས་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་
 ནས་ཆད་མ་སྤྲུམས་སྤངས་པ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར། དང་པོའི་འཇུག་བྱེད་
 ཉིད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ཆད་མར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་
 དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་ཡིན་ན་དང་
 པོའི་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་སྟོན་པ་གཏན་མིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཆད་མ་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་
 མཆོག་གིས་གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལས་ཐོབ་པར་བྱེད་
 པའི་བྱ་བ་གཞན་མེད་ལ། འཇུག་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་

ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་སྲུང་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱན་ངེས་པས། འདྲུག་པའི་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པར་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་
དད་པ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལེགས་
པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་རྗེས་གཉིས་སྲུང་གངས་ངེས་པ་
སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་མདོར་བཞག་པ་ནི། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་གཞིར་
གཟུང་ནས་དེ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཆད་མར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་
རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡོད་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མངོན་
སྲུང་ཆད་མར་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་རྒྱས་པས་གཉིས་མིན་གྱི་སྤྱང་
གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མངོན་སྲུང་ཆད་མར་ཡོངས་སྲུང་བཅད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་གཉིས་
ཡིན་གྱི་སྤྱང་གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཆད་མར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་མངོན་སྲུང་ཡོད་པ་རྣམ་བཅད་ལ་
ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་རྗེས་དཔག་དུ་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་རྒྱས་པས་
གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱང་གསུམ་སེལ་ལ། གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤྱང་གསུམ་སེལ་བ་
ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །སྤྱང་གསུམ་ཡིན་མིན་ཆད་མས་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པའི་
ཚུལ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་ཆད་མ་ཡིན་ན། གངས་ངེས་འཛིག་

བས་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱང་པོ་གསུམ་པའོ་
ཞེས་བེར་བ་ནི་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱི་བརྟ་རགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་
ཆགས་པའི་སྒྲུན་པོའི་གཏམ་མོ།

མཆན་ཉིད་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབྱེ་བ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱི་འཇུག་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། འདི་གཉིས་ཁོ་ན་
ཚད་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་སྤྱི་འཇུག་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་ཏེ་འདི་གཉིས་ཁོ་ནས་གཞལ་བྱའི་དོན་
ལ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་སྒྲེས་བྱ་
འདུག་པ་ན་བཅོ་སྟེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བྱབ་
ཆེས་པ་གཅོད་ལ། འདུག་པ་ན་ཞེས་པས་མི་སྤྱིད་པ་བཅད་ནས་མ་བྱབ་པ་
གཅོད་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུང་དོ། །མི་སྒྲུབ་མེད་པར་མི་
འགྱུར་བའི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲུབ་གོ་བར་བྱེད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་
མཆོག་གིས་བཤམ་དོ། །མདོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་
ཏེ། གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཚད་མ་

མངོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་ཏེ། གཉིས་པོ་ཁོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་
གསར་དུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་མི་སྒྲུབ་ར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་
པ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་བཞིན། མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱུར་ཆད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་
སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་པ་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་
གཞན་ངེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དུལ་ཅན་ལ་མཆོན་མཆོན་གཞི་གསུམ་གྱི་
མཆོན་གཞི་སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་
དང་། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། དེ་མི་
སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་བདག་
ཉིད་མེད་ན་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ལ་རང་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་
རང་ངེས་དང་། ཆད་མ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པ་འདི་དག་ལས་
རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་དོན་གང་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་
ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་འབྲེན་པ་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་ཉོགས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དབང་མངོན་གྱི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་བའི་
བྱིར་དབང་མངོན་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བརྟམ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པ་སོགས་དང་།
 རྒྱང་བན་བྱིས་མེས་དཔག་ལ་ཆད་མའི་ཐ་སྙད་མ་སོགས་པས་མེས་དཔག་
 རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 གཞལ་བྱའི་དོན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ནས་དེ་མེད་ན། ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་
 འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟོགས་དང་པོ་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོན་མི་འབྲེད་པས་སྟོན་མེད་ལ། སྟོགས་བཞི་པ་ལ་བྱང་བར་བྱེ་ནས་
 འཛོག་སྟེ། འོག་ནས་རྒྱང་བན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྐྱ་བའི་དོན་གཞལ་
 བྱའི་དོན་མེད་ན་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ཆད་
 མའི་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་
 བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པ་དང་། ཆད་མ་གཞན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 དགོས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛོད་སུམ་གོམས་པ་ཅན་སྟོན་
 པ་ན་དེའི་བྱིར་གང་ཞིག་མི་ལམ་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པ་མ་བསྐྱད་པ་དང་།
 ཡུལ་ཉེ་བ་དང་། གསལ་བྱེད་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་བཟུང་བ་ནི།

དེའི་རང་བཞིན་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བདེན་པར་ངེས་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུར་གྱུར་པ་ནི་འབྲུལ་བ་མེད་པར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཐ་སྙད་
གོམས་པ་ལས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བོ་ཞེས་པ་
དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེའི་ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རང་
ཉིད་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་དེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་
ངེས་པ་དང་མི་ངེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་
རང་གིས་དངོས་སུ་མ་གཞལ་ཡང་རང་གིས་གཞལ་བའི་དངོས་པོ་དེའི་རྩིས་
སུ་གྱུར་པ་གསལ་བ་རང་མཆོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་མེད་ན་ཚད་མ་
རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། དངོས་མེད་ཉོག་པས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་
གི་གཞལ་བྱ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་ལེགས་པར་གནས་པ་གཅིག་མེད་
ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འབྲེལ་པར་རུས་པ་ངེས་པ་དང་། དོན་
བདེན་པ་ངེས་པ་དང་། དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ངེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདིར་དོན་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་རང་
ལས་ངེས་ཤིང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་
དམར་འབར་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཞིང་ངེས་པ་དངས་ནས་དེའི་རྩིས་

སྐྱུ་ཅི་འདི་མེའམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་བྱངས་ནས་མེད་ལྷོག་པ་
 ཚད་མ་གཞན་གྱིས་འངས་བ་སྟ་བུ་སྟེ། སྒྲུང་བ་ངེས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་
 འདྲན་པ་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སྐྱུ་འདྲན་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཐེ་ཚོམ་
 གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་མི་འགོག་པར་བཤད་པ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་འདྲན་པའི་མདོན་
 སྐྱུམ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་རྗེས་སྐྱུ་ལྷོག་པ་གཞན་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་བྱངས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཁྱུགས་པས་ཚད་མ་གཞན་སྐྱེས་ནས་གཞལ་བྱ་
 ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོ་འདོགས་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ།
 མིག་རྒྱུད་ཁ་དོག་སྒྲུང་བ་ལ་ཆུ་འདུག་སྐྱུམ་དུ་ཞེན་ནས་ཁྱུགས་པས་དོན་མི་
 ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་ཀླ་འཐད་ལྟན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་རང་ཉིད་རྟོག་
 པ་མེད་པར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་ནི། ཕྱི་ནས་འབྱུང་བས་མདོན་སྐྱུམ་གྱི་བྱ་བ་མི་འགོག་གོ། །
 ཞེས་དང་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་ངེས་པས་མདོན་སྐྱུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་གང་ཡང་སྒྲུང་བ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་ངེས་པས་གཞོད་པ་བསྐྱེད་
 པ་དེ་ནི་ཚད་མའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་
 རྒྱུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆུར་ངེས་པས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་
 དོ། །

སྒྲིར་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། རྒྱང་རིང་
པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བརྒྱང་ཞིང་ངེས་པ་

བྲངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་རྒྱ་པའམ་པ་ལ་ཤ་ཡིན་སྟུང་དུ་ཐེ་ཚོམ་བྲངས་
ནས་ཞུགས་པས་བྱུང་པར་པ་ལ་ཤ་མའོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་
པ་བཞིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཤིང་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཤིང་དེའི་རྗེས་
པ་ལ་ཤ་མེད་ན་སྤར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པའི་ཚད་མ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་
བ་ཚད་མ་སྤྱི་མ་དེས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཞིན་དུ་གཞན་ལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚད་མར་སོང་ས་ཡང་རང་གིས་གང་བཟུང་ཀྱན་ལ་
ཚད་མར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་དོན་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་
དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཤར་ནས་རྟོགས་པའི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པ་མ་
ཤར་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཚད་མ་ཀྱན་ལ་ཡོད་
ལ། མའོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཞེན་ཡུལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་བཞེད་དེ། དེ་
དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་དོན་རང་དོན་གྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་
སྟོབ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་བཤད་པ་དོན་ལྡན་མི་འདྲ་བ་རེ་སྟོན་
པ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པར་དང་པོ་དང་གསར་
པའི་དོན་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་གསལ་པོར་མེད་པས་སྤྱི་མས་མཆོན་ཉིད་གྱི་
བྱུང་པར་དེ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་འདི་དོན་སྟོབ་དང་སེམས་

ཅམ་པ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། རོན་སྤྱོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

འོན་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་སྤྱོད་པ་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཏེ། རྟོག་བྱལ་མ་འབྲལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དུ་བཞག་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་པའི་དེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
སུ་ངེས་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་སྟོག་སོ་སོར་ངེས་པ་
འགལ་བ་ཅུང་ཟད་གྱང་མེད་དེ། རྟོག་པ་དང་བྱལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་
ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་དོན་དུ་ནལ་འབྱེད་དཔྱེད་པ་བས་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིར་གང་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་ཤེས་
པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཡང་
དག་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པར་ཤེས་
པར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །མངོན་
སུམ་གོམས་པ་ཅན་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་།
གཞན་ནམས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཆད་མ་སྤྱི་འཛིན་ནམ་གཞན་
འཆད་པའི་སྤྱོད་པ་འདིར། འཐད་ལྡན་དུ། དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་གངས་དང་།
གངས་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་ནམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དང་།
མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་དང་། ཆད་མ་སྤྱི་འཛིན་ཉིད་དང་། མི་སྤྱོད་

བ་དེ་ཉིད་ཆད་མར་རང་ག་ཞན་གང་གིས་ངེས་པ་དང་བྱུག་གིས་གཏན་ལ་
ཕབ་ཅིང་སྐྱ་བཤམ་པ་སོགས་ཆིག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་སོ།།

གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གྲངས་མང་བ་དགག་པ་དང་། གྲངས་ཉུང་བ་
དགག་པའོ།།

༡ གྲངས་མང་བ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྡེ་མ་དགོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་གྲངས་ངེས་པ་མ་བཟོད་ནས་གལ་ཏེ་
གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
ལས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་བ་སྐྱ་བྱུང་གི་ཆད་མ་དང་བ་སྐྱང་མཐོང་བ་ལས་བ་
མེན་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་བཤམ་པ་ན། མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་པ་སོགས་བ་སྐྱང་
དང་འདྲ་བར་གོ་བ་མཐོང་བའི་དཔེ་ལས་མ་མཐོང་བའི་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་
བ་དཔེ་ཉི་བར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་ལ་སོགས་པ་རྗེས་ཁྲབ་མེད་ཀྱང་
རྩོགས་ཆོས་དང་རྟོག་པ་ཅམ་ལས་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་།
དགག་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དགག་པ་རང་རྒྱུད་པ་འཇལ་བ་དངོས་མེད་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་། བརྒྱུད་པའི་སྐྱ་ལས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་
ཞེས་གྲགས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བར་ཁྱོན་པ་རྩིང་པ་ན་ཚུ་ཡོད་སྟུམ་
དུ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡོད་

པས་གཉིས་སྤྱེད་ས་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། སྒྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ཉེར་འཇལ་
སོགས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་སྤང་པོ་གསུམ་པའི་ཆད་མར་དེས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱེད་རྣམས་པལ་ཆེར་ཆད་མ་མ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་ཆད་མ་ཡིན་
ན་ནི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྤང་
གསུམ་སེལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དོན་གྱི་ཤྱགས་གྱིས་བསྟན་གྱང་དངོས་སྤྱི་
གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཆད་མ་ལ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྱིར་ཆད་མ་
ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དཔེ་
ཉེར་འཇལ་སོགས་ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་དགོས་
གྱི་ཆད་མ་སྤང་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཏྲགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་
པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་
ཁྱོད་ལ་མངོན་རྗེས་ལས་གཞན་པའི་ཆད་མ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་
གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སྟོན་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན། སྤང་གསུམ་སྒྱིར་བགག་པ་

འདིས། དགག་ཕྱོགས་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་གཉིས་ཀ་སེལ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱིར་ཚད་མ་གཉིས།

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། འཇལ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་
སྤྱི་ངེས་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་དང་
རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྤྱི་མཆོན་གྱིས་བྱབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱི་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཁ་དོག་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ་
རང་སྤྱི་འབྲེས་པ་དང་། དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་སྤྱང་བའི་སྐྱ་ཤད་དུ་སྤྱང་བ་
སོགས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་
ཏེ། དེ་ལ་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་སྤྱིར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོགས་
པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་དང་། སྤྱི་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་
ཉོགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱ་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་སྤྱི་
ངེས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་རྫོགས་པའི་ཆོག་སྟེ་དེར་བད་པའི་དོན་ནོ། །འདི་དག་གི་
ཕྱོགས་བྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་མདོར་བསྐྱས་པ་ནི། སྤྱིར་གངས་ངེས་སྐྱབ་པ་
བཤད་པའི་སྐྱབས་བྲན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོག་གྱུར་ལ་ངེས་སུ་ཆད་པའི་ཚད་མ་ལ་རྗེས་

དཔག་གིས་བྱུང་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མདོན་གྱུར་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་
 ཆད་མ་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱུང་བ་མ་གྱུར་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཕྱང་གསུམ་མེད་ཀྱང་ཆད་མ་ཕྱང་
 གསུམ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་
 མ་ཐུན་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པས་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། རྟོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་
 དེས་གཞལ་བྱ་མ་རྟོགས་སམ། གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་རྟོགས། དང་པོ་མི་
 རུང་སྟེ། གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲིབ་མེད་པ་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་བྱིར། འདི་
 འགོག་པ་དོགས་པ་ཆུང་བས་གཞུང་དུ་མ་བཀོད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེས་
 མདོན་གྱུར་འཇལ་ལམ། རྟོག་གྱུར་འཇལ། དང་པོ་ལྟར་ན། མདོན་སུམ་དུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡང་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་བས་མདོར་བསྟན་མ་མཛད་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་གྱུར་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་
 བྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་གཞལ་བྱ་རྟོག་
 གྱུར་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱུར་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་
 དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་སྟོགས་ཆོས་དང་
 བཅས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚོད་
 གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་

དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ལས་ཞེས་པ་ཡན་ལག་གཞན་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
བསྟོན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པ་
དང་། དོན་འདྲ་སྟེ་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་མེད། ལའི་སྟངས་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུ་བ་ལྟ་བུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་
སོང་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མའོ། །
ཞེ་ན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་
ཡོད་པ་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་
རང་འཇིན་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེའི་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་སྟོན་ས་
ཤེས་པ་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་
གཏད་ན་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ནི་མངོན་
སུམ་པ་དང་། དེ་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་
པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། ཐལ་ཆོས་ཁས་སྒྲངས་ཤེས་པ་དང་། སྒྲུང་བ་དང་བདག་
ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་དང་། རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་རོལ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་
པར་དུ་བྱེད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་བྱེད་
པ་དང་། རྒྱ་ཅམ་བྱེད་པ་དང་། འདྲ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །སྤྱི་རོལ་

དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་རིས་སྤུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ལ་
མངོན་སྤུམ་ཆད་མས་བྱུང་བར་བསྐྱུས་པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་གྱུར་གཞན་ལ་
རིས་སྤུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ལ་ཡང་མངོན་སྤུམ་ཆད་མས་བྱུང་བ་གོ་རྒྱས་པར་
དགོངས་སོ། །རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྤེ་བས་དོན་
སློབ་ན་མོ་ཁས་སྦངས་པར་འཆད་པ་ནི་དེའི་ལུགས་མིན་ཏེ་མངོན་སྤུམ་ད་
ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་དངོས་སྤུ་གཏོད་པའི་ཕྱི་རོལ་
མངོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད་ཀྱི་སློབ་ཏུ་གྱུར་པར་མི་འདོད་དོ། །

སློབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཆེ། རྣམ་
རྟུན་པའི་ལུགས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཆེ་མདོ་སྤེ་བའི་
ལུགས་མཛད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རང་མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱང་བའི་
ཕྱིར་རང་མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཡུལ་ཅན་མངོན་
སྤུམ་དུ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་མངོན་སྤུམ་གཉིས་རང་མཆོན་སྦྱང་
བར་མཚུངས་ཀྱང་སྦྱང་བའི་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་འབྲེལ་
པར་སྦྱང་མངོན་སྤུམ་ལ་སྦྱང་བའི་དོན་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཡུལ་དུས་གཞན་
དང་མ་འབྲེལ་པར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་
བཞིན་དུ་མངོན་སྤུམ་ལ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྦྱང་བའི་དོན་སྤྲོད་པོ་ཆོས་ཅན།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་
དངོས་པོ་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རང་འཛིན་མངོན་

སུམ་ལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོག་པས་མ་བཟགས་པའི་སྒྲུང་བ་
བྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་མཆན་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ནི་རང་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་སྟོགས་ཆོས་ལ་བསྟོས་པ་
དང་། བྱབ་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མདོན་
གྱུར་ལས་གཞན་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ནི་ཆོས་ཅན། རང་དངོས་སུ་འཇལ་
བའི་ཆད་མ་དེས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་པར་མི་འཐད་པ་
ཉིད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མའི་སྟོན་ལ་དངོས་སུ་རང་འདྲའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་
འཛོག་ཅིང་གཏོད་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །དེས་ན། བྱོད་རྟོགས་
པ་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་གང་ཞིག་སྟོང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་གྱུར་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་གཞན་མཐོང་བ་ན།
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མི་རྟོགས་ན་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་མི་རིགས་པར་
འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་དོན་དེ་མཐོང་བའི་དོན་དང་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ།
བྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་མཐོང་བ་ན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་རྟོགས་པ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། སུམ་པའི་མཆུ་ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་བ་ན།

མ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་དགོས་པས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཡང་མཐོང་བའི་དོན་དང་། མེད་ན་མི་
འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞི་
འགར་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲོག་གྱུར་ངེས་
པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་སྤྲ་མ་གཞན་
གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་
ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་གཅིག་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་
དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཏུ་བ་དེ་ནི་བཙོ་
སྟེག་གི་དོན་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་པ་དང་། དཔེའི་སྟེང་ཏུ་རང་བཞིན་འབྲེལ་
བ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཏུ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་པ་དཔེ་ལ་གྲུབ་པ་དང་འབྲས་བུ་བ་
ཉི་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ཏུ་མེ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་དོན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་ངེས་སུ་ཆད་པའི་ཆད་མ་ཕྱང་
གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་དང་། འབྲེལ་བ་ཆད་མས་
གྲུབ་པ་ལས་སྒྲོག་གྱུར་སྤྱིའི་ཚུལ་ཏུ་གསར་ཏུ་རྟོགས་པས་བྱེད་པར་ཏུ་བྱས་
པའི་ཆད་མ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན། ཆད་མ་གཉིས་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་གོ་དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་

པའི་རྟགས་ལས་སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་པ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་
སྒྲོན་ས་སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་མི་
བརྟེན་པར་སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ལ་བསྟོས་པ་
ལས། གཞན་དུ་མི་སྟོས་ན་སྒྲོག་གྱུར་ལ་ངེས་སུ་ཚད་ནས་གསར་དུ་རྟགས་
པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་འདི་གཞུང་སྤྲ་མའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
བྱེད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་
མི་འཐད་པ་དང་། དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྤྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་སྐྱ་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་དག་མ་བཟོད་ནས།
དེའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་འོ་ན་
ཅི་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་
ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་བའི་རྩོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་
རྟེན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྩོགས་གཅིག་ཡིན་ལ་རྩོགས་ཆོས་དེ་
ནི་བྱམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སམ། མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོག་གྱུར་
དཔོག་པ་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་དེ་ཚད་མ་གཉིས་ལས་གཞན་
མ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇོད་བྱེད་ལས་ཞེན་པའི་བཇོད་བྱ་རྟགས་མི་

རྒྱས་པ་དང་། བརྗོད་འདོད་དཔགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་སྤྱི་གོ་བ་རྗེས་
 དཔག་ཏུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་
 བ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ལན་དགག་པ་དང་། དོན་
 བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་འོན། ཀྱུ་ལ་པོའི་ཁབ་ན། བུམ་
 པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དང་། མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་
 སློག་གྱུར་གྱི་དོན་སྤྱར་མ་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་གསར་དུ་སྤྱབ་པའམ་སྤྱར་མ་
 བཀག་པ་ཅི་ཞིག་གསར་དུ་འགོག་པར་བྱེད་དེ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ཅོད་གཞི་
 ཀྱུ་ལ་པོའི་ཁབ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱགས་ཆོས་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 ཐལ་བ་དང་རྟགས་གཉིས་ཁས་སྦངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་གོ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་གང་
 སྤྱར་མཐོང་བ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་སྤྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱར་རྟོགས་བྱིན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྤྱ་དང་རྟགས་ལ་ངེས་པར་
 བསྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་དང་རྟགས་མེད་པར་རྟོགས་བྱིན་གྱི་
 དོན་དེ་རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལྟར་བྱེད་པར་མི་
 འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྦངས་ཏེ། རྟགས་ལ་བསྟོས་
 ནས་ཀྱང་སློག་གྱུར་བྱེད་པ་འདིས་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར། རྟོགས་བྱིན་གྱི་དོན་
 ཡིད་ལ་བསམས་ནས་བྱེད་པ་དབྱུང་ཞེས་ཡིན་པས་ཆད་མ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།
 སྤྱ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་བྱིན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱ་ལ་བརྟེན་ནས་

རྟོགས་ཟིན་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་འདི་གཉིས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེ་
བྱག་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་བྱུང་བར་ཁས་
སྐྱེངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསལ་ཁས་སྐྱེངས། གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གསར་
དུ་མ་རྟོགས་པ་ཚད་མར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡོད་མེད་དུ་བརྗོད་པའི་
སྒྲ་འདི་ཆོས་ཅན། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཅི་ལྟར་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་
གསར་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་དེར་སྒར་མ་གྱུབ་
པ་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་སྐྱབ་པའམ་སྒར་མ་བཀག་པ་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་
འགོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསལ་ཁས་སྐྱེངས། རྟོགས་ནི། ཕྱོགས་
ཆོས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཁས་སྐྱེངས་པས་བསལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་ལས་ཞེན་པའི་དོན་ངེས་པར་
འགྱུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་དེ་དག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེར་འབྲེལ་བ་
མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། རྗོད་བྱེད་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཞེན་དོན་ངེས་པར་ཡོད་ན།
འགའ་ཡང་འདོད་དོན་གྱིས་ཐོངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་ལས་བརྗོད་
པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆོས་
ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་སྒྲ་བ་པོའི་མདོན་པར་འདོད་པ་
བརྗོད་འདོད་དཔགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་སྒྲི་གོ་བར་རུང་སྟེ།
བརྗོད་འདོད་ལ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལ་དོན་སྒྲི་སྒྲུང་བ་ལ་ཡང་འབྲེལ་

བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དོན་གང་སློ་ལ་རབ་གསལ་བ།

དེ་ལ་སྐྱ་ནི་ཆད་མ་ཉིད།

ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་བརྗོད་འདོད་ལ་དོན་སྤྱི་སྤང་བ་དཔོག་པ་
ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་དཔགས་པ་ཅམ་གྱིས་པ་རོལ་པོའི་དོགས་པ་མི་ཁེགས་
ལ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་དཔོག་ཟེར་བ་ཡང་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་
བྱེད་ན་བརྗོད་འདོད་ལས་མ་འདས་ཤིང་རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ལ་ཟེར་ན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་སློ་དཔོག་མི་རུས་ཤིང་། ཞེན་ཡུལ་
རྟོགས་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པས་མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཅམ་མོ། །
ཁོ་པོ་ཅག་གི་རྟགས་འདི་ལ་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱ་ལས་དོན་དཔོག་པར་འདོད་པ་ལྟར་
གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་སྤྱོད་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
བརྗོད་འདོད་ལ་དོན་སྤྱི་སྤང་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ནི་
གནས་སྐབས་ལྟ་བུའི་གྱི་ངག་སྐྱ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་ཆོས་སྤང་དང་། དེ་སྤྱོད་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ལ་སྤྱི་སྤང་གསལ་ཅི་རན་ཏ་པ་མ་བཟོད་ནས་
འོན་རྒྱ་དེ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་དེ་ལོག་ན་སྤྱོད་
པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བའི་མི་དམིགས་པའི་
རྟགས་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་ལ། རྗེས་སུ་

དཔག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔག་གིས་བཏགས་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་སྤྲི་
འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འགྲོ་སྤྲི་བ་ལ། བྱེད་རང་འདོད་པ་སྤྲི་རིམ་
དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྤྲི་བའི་རྟགས་ལས་སྤྲི་ཅིག་མས་སྤྲི་བ་
བྱས་པས་སྤྲི་བར་སྤྲི་བའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་བསྤྲི་བས་
ནས་དེ་དཔེ་ལ་བསྤྲི་དགོས་པ་ལ་རྟགས་འདི་ལ་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེ་སྤྲི་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེ་ལ་མངོན་སྲུང་
གྱིས་བྱུང་ན་ཅོད་གཞི་ལ་ཡང་བྱུང་དགོས་པས་རྟགས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་དཔེ་སྤྲི་བར་བྱེད་པ་མངོན་སྲུང་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འགྲོ་
མེད་པ་བསྤྲི་བའི་ནས་ཀྱང་དཔེ་མེད་པར་བསྤྲི་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འགྲོ་
དཔེ་ལ་བསྤྲི་དགོས་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ལ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་དོན་དུའོ། །རྒྱུ་
དཔག་དེ་ཉིད་དཔེ་སྤྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་རུང་སྟེ་དེའི་དཔེ་སྤྲི་བ་
བྱེད་ལ་རྒྱུ་དཔག་གཞན་དང་དེ་ལ་འང་གཞན་དགོས་པས་བྱུང་བ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲི་གས་ཆོས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་
ལས་དུ་བ་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། ས་སྤྲི་གས་ན་བྱུང་བ་མེད་པ་དོན་གྱིས་གོ་
བས་ཚད་མ་གཉིས་སྤྲི་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲི་མ་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འགྲོ་
མེད་པའི་སྤྲི་གས་ཆོས་དང་སྤྲི་གས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅུ་ལས་སྤྲི་གས་གྱུར་གོ་
བ་ལ་འཆད་པ་ནི་སྤྲི་གས་སྤྲི་མའི་དོན་མ་ཡིན་པར་འཐད་སྤྲི་གས་ལས་གསལ་
ལོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་ལོ། །དང་
 བོ་ནི། ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 ཉགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེད་
 གཞི་ལ་ཉགས་མཐོང་ཡང་གཞི་ཐ་དད་པས་འབྱུང་ནས་དུ་བ་མེད་འབྲས་བྱ་
 དང་། བྱམ་པས་དབེན་པའི་གཞིར་བྱམ་པ་མེད་པར་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་
 པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་འཇུག་པའི་ཡུལ་མེ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་
 དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་པས་སྒར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
 ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་གཉིས་པོ་དེ་མ་བྱུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་
 མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་ཟིན་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཚེད་གཞི་ལ་བྲན་པའི་བྱིར། འོན་པ་སྐྱུས་ན་ཉགས་དེའི་དཔེ་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒར་མ་བྱུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུབ་ཟིན་དེ་ཉིད་ཚེད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཉགས་
 ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལོ། །དུད་འགོ་ཡོད་ན་མཐོང་དགོས་པ་
 ལ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་དུད་འགོ་མི་འདུག་གོ་ཞེས་པ་གནག་
 རྗེའི་བར་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུབ་ཟིན་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་བྱུབ་པ་ནི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་
 ལས་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྟོ་ལྗོར་ཞབས་ཞུམ་

བ་དེ་ལྟོ་ལྟེར་ཞབས་ཞུམ་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་གཞི་དེ་ལྟོ་
 ལྟེར་ཞབས་ཞུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ།
 དེ་གྲུབ་པ་ན་ལྟོ་ལྟེར་ཞབས་ཞུམ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲུལ་བྱ་
 སོགས་རིགས་མི་མ་ཐུན་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་གྲུབ་ཅིང་དོན་དེ་ལ་
 བྱམ་པར་བརྟུན་བྱུར་བ་ན་བྱམ་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་གཞོད་
 པ་མེད་ཅིང་བྱམ་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་
 ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བྱམ་པས་བྱུབ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་གཉིས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་བསྟན་
 པ་དང་། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་
 ཏུ་འདུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཞན་སྒྲ་མ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྟོག་བྱས་དང་བྱེད་པ་པོའི་ཏྲགས་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པ་དོན་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་དག་གི་དེའི་ངོ་
 བོ་གཞན་དུ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་ནི་དོན་གཞན་སྒྲ་མ་པན་བྱེད་དུ་
 ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་མེད་ན་ལྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱ་
 ས་དང་བྱེད་པ་པོ་བདག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་དེ་གཞི་
 འགར་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྟོ་ལྟེར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་རིགས་པ་ལས་མི་དམིགས་ན་ཡང་

བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་མཆན་དེའི་
 ཕྱིར་རྟགས་དེ་མོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞེག་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་ལྟོ་ལྟོར་བ་
 ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཀླུ་མཆན་དོན་ལྡན་ཉེ་བར་བསྟན་པས་བྱམ་པ་མེད་པ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མི་ལུས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་པའི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་ལ་པའི་ཐ་སྙད་ཁྱུགས་སུ་བེན་ཀྱང་
 འགའ་ཞེག་ཏུ་བརྗོད་པ་ན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཀླུ་མཆན་ནི་འདི་ཙམ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྲན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞེག་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་
 མི་སྐྱབ་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཐ་སྙད་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱམ་པ་དམིགས་
 རུང་མ་དམིགས་པ་དོན་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་དང་
 དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 རྣམས་སོ། །བྱམ་པ་མེད་པ་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་མེད་བྱུབ་བེན་
 མ་བརྗོད་ནས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །དེས་ན་དོན་བྱུབ་བེན་ནས་
 བྱམ་མེད་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞེག་སྐྱབ་ཅེས་བྱའོ། །
 སྦྱོར་བ་འགོད་པའི་ཆེ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱོར་བ་འཆད་
 པ་དང་འགོད་པའི་སྐྱབས་སོ་སོར་མ་ཤེས་པར་བྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་སྐྱང་བ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་
 ཡང་ཆད་མ་ཐུང་གསུམ་མ་ཡིན་ཉེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་

ཡིན་ན་ལ་ཟ་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་ལ་ཟ་
 ཡོད་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཡོད་
 པའི་ཐ་སྙད་དེ་དེས་ལ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བར་རིགས་པ་འགོག་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་པ་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་
 སྐྱེས་བྱའི་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་
 བྱི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ལ་ཟ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་
 དེས་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ལ་ཟ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལ་ཟ་སྤྱིར་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པ་ཉུགས་སུ་འགོད་པ་དང་། ལ་ཟ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་སོགས་ནི་འབྲུལ་བ་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པར་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤའ་དུ་བཤའ་
 ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་བཞི། སྤྱི་བྱང་དང་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆད་མ་སྤྱང་གསུམ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར་རང་གི་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་
 མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་འབྲུལ་བ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
 ཆེགས་གཞན་ལ་བསྟོས་ནས་ཉེགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
 པའི་ཆད་མ་སྟོག་གྱུར་ལ་ངེས་སུ་ཆད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་ཏེ།

གཞལ་བྱ་མངོན་སྟོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་
བ་ཡིན་ནོ།

༡ གངས་ཉུང་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་གངས་ཉུང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་
སྟུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བ་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་སོགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་འདོད་ནས།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཆད་མ་གཞན་བཀག་པ་རིགས་མོད་ཀྱི། ཁྱེད་འདོད་པའི་རྗེས་
དཔག་ཀྱང་ཆད་མར་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་པལ་ཆར་བསྟུ་བར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རང་མཆོན་འཛིན་པ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་
རྗེས་དཔག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་གཞན་མེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མི་རུང་ཟེར་
བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྦངས་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་
ཕྱིར་ན་མི་སྟུ་བའི་ཆད་མ་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་ནི་སྤིད་པ་ཉིད་དེ་འབྲས་
རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩོ་
འཛིན་ཆད་མ་དང་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེད་པོག་པའི་སློ་ཅིག་ཤོས་ཆད་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བསལ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་ཁས་སྦངས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱང་པན་གྱིས་རྟགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་ཆད་མར་ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་ཁས་སྦངས་པ་དང་
ཁས་སྦང་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མ་བྱེད་ན་
སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་དུ་མ་འབྱུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞོད་པ་བརྗོད་
པའི་ཆེ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཁས་སྦང་དགོས་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་ཆད་མར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ན་ཁས་སྦང་དངོས་
སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡོད་
པར་ཐལ། སློབ་མ་གཞན་གྱི་སློ་རང་གིས་འབྲུལ་མེད་དུ་རྟགས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདིའི་བྱུང་པ་སྤྲ་བ་འོག་ནས་རྒྱང་པན་གྱིས་གཞན་གྱི་སློ་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པས་འབྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་
པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་
རུང་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་འགར་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དང་དང་པན་ཚུན་སྤྱད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
 དང་། འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་པན་དེ་མངོན་སུམ་
 ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་མངོན་སུམ་
 དེའི་མཆན་ཉིད་དེ་རིགས་ཀྱན་ལ་ཆད་མས་བྱབ་པར་སྤྲོ་བའོ། །རྗེས་དཔག་
 དེའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པ་ཀྱན་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་སྤྲོ་བོ། །རྒྱ་
 མཆན་ཅི་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་གྱི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་
 འགའ་ཞིག་གི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟགས་པ་ན་བསྤྲོ་བ་དང་དབང་པོའི་
 ཤེས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་འཇུག་པ་ལ་བརྟགས་པ་ན་མི་སྤྲོ་བ་དག་
 དམིགས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲོ་བ། །དགོས་པ་ཅི་མཐོང་ནས་སྤྲོ་བ་ཡིན་
 ཞེ་ན། ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱང་པན་རང་གིས་རི་ལྟར་ཉེ་བར་
 བསྟན་པ་ལ་སློབ་མ་འཇུག་པ་ན་མི་འབྲུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱང་པན་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཆད་མིན་དུ་སྤྲོ་བའི་འབྲུལ་གཞི་ཡོད་དེ། ཡིད་
 ཤེས་འགའ་ཞིག་བསྤྲོ་བ་དང་། དབང་ཤེས་འགའ་ཞིག་མི་སྤྲོ་བར་མཐོང་ནས་
 དེ་ལྟར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཡོད་དེ། རྒྱང་པན་
 རང་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ལ་རང་གི་སློབ་མ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་བའི་
 ཕྱིར། རྒྱང་པན་ན་རེ། ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བོད་ཉེས་
 པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་ཏེ། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་

གཞག་རང་གིས་ངེས་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆད་དུ་སྡོམ་འཛིན་མཛོན་
སྟུམ་ཆད་མ་དང་། ཡིད་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
པའི་དོན་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལས་
མ་འདས་པར་ཐལ། སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་། སྡོམ་འཛིན་དབང་ཤེས་
གཉིས་མི་སྟུ་བར་ཆོས་མ་བྱུན་པ་མཐོང་བ་ལས་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་
དཔེར་བྱས་ནས་དཔེ་ཅི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་སྡོམ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆད་མར་རབ་ཏུ་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྦངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་
སྟེན་གྱི་བུའི་ཏྲགས་ལས་ཁ་པར་བསྟུས་ཀྱི་སྟེས་བུ་སྡོམ་འཛིན་སྟུ་དཔོག་
པའི་སྟོང་དཔེར་བྱས་ནས་ཡིད་ཤེས་ལྟག་མ་རྣམས་ཆད་མ་མིན་པར་དམ་
བཅས་པའི་དོན་ཡང་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་
ནོ། །རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་
ལ་སྟོན་པར་འགལ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་སྡོམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་
སྟོང་བའི་གཞན་གྱི་མཛོན་སྟུམ་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་
གསལ་བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆད་མའམ་
ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་བསྟན་དུ་མི་ཅུང་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་ཆད་མར་མ་གྱུབ་པའི་
སྤྱིར། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཆད་མའམ་ཆད་
མ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་སྟོན་ཅིང་དེ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་

ཚུམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་
གསལ་བ་གཞན་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆད་དུ་
བསྟན་བཅོས་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་
དག་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འདི་ཆད་མ་ཡིན་ལ་གཞན་ཆད་མིན་ནོ་ཞེས་གང་ཟག་
གཞན་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་བྱེད་པར་མི་དབང་ཞིང་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ་རང་
གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་གཞན་གྱི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མཆོན་
པར་བྱ་བ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་ལོག་དེ་དག་གི་རྟགས་བསལ་
རྣམས་ཁས་སྤངས་སོ། །རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་
ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་རྗེས་དཔག་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་
པའི་བྱིར། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་
ན་ཡང་རྒྱང་པན་རང་གི་ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཚུམ་པའི་རང་གི་འཇུག་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
པའི་རང་གི་ཆོག་གིས་ཅོ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱང་པན་རང་གི་འཇུག་
པ་ལ་རང་གི་ཆོག་གིས་ཅོ་འདྲི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཞིང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྲོ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། སྒྲོན་སྒྲོང་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཡང་འདོར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་

རིགས་པར་ཐལ། གཞན་གྱིས་རྒྱུ་པར་གྱི་འདོད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུ་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་འབྲུག་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་དོ། །ཐལ་བ་ལྟག་སློང་དམ་གཞུང་གྱི་མ་ཐལ་བ་དང་སྤྲ་མ་རང་རྒྱུ་དུ་
 སྤྲར་ཡང་རུང་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་བྱས་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ།
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུ་སྤྲ་མས་
 དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་རིགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་བྱས་པ་
 འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པ་
 སོགས་སློབ་མས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ན་སློབ་མའི་རྒྱུ་ལ་སློ་
 ཡོད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་དགོས་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་ན་དེ་མི་རུང་
 བས་རྩོམ་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་སློ་གྲུབ་དེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པས་སློབ་མའི་ལུས་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་དེས་སློ་ཡང་མཐོང་བས་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་པར་པའི་སློབ་མའི་ལུས་ཉིད་ནི་སློ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་
 གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ལུས་
 དེ་གྲུབ་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སློའི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་བྱེད་པར་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་བྱིར་དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཤིང་རྟོགས་ཀྱང་ཤ་བ་མ་རྟོགས་པ་
 མཐོང་ཡང་དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་པ་འགོག་མི་རུས་པ་དང་། སློན་པོ་དང་

སྐད་ཅིག་མ་རྩལ་གཅིག་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་རྟོགས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་མ་རྟོགས་པ་
 མཐོང་བས་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་དགོས་པས་ལུས་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་ན་
 ལུས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དེས་ཡིད་གཏད་པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་རུས་པའི་
 ཆགས་སོགས་ཀྱང་ངེས་དགོས་པ་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་
 ཡིད་གཏད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིང་དེ་ཉིད་ལ་བ་དང་རྩལ་
 གཅིག་ལ་ལུས་སྒྲོ་རྩལ་གཅིག་པ་ནམ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ན་ལུས་སྒྲོ་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ལུས་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོ་ཡི་བདག་ཉིད་གང་ཡང་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་པན་
 ཀྱི་སྒྲོ་བ་མའི་ལུས་འཛིན་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་ལུས་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ལ།
 སྐྱེས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་གཞན་གྱི་ལུས་གྲུབ་པ་ན་སྒྲོ་ཡང་གྲུབ་པས་ལུས་
 སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ཆད་མ་གཅིག་གིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་གང་
 ཟག་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཅམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་
 རྟོགས་པར་ཐལ། གཞན་གྱི་སྒྲོ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཐ་མལ་
 པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་
 གྱིས་གཞན་གྱི་ལུས་དང་སྒྲོ་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་སྒྲོ་རྩལ་
 གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་པར་ཅན་དེའི་གཞན་གྱི་ལུས་

འདྲིན་མདོན་སྐྱུ་མ་དེས་གཞན་གྱི་སྒོ་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། སྒྲིན་སྒྲིང་དགག་པ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། རྒྱུང་པན་པ་འདི་ཆེ་སྒྲི་ཕྱི་དང་ཀུན་མཁྱེན་སོགས་དགག་གཞི་
སྒྲིང་མི་རུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་དབང་པོའི་མདོན་
སྐྱུ་མ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པ་མདོན་
སྐྱུ་མ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོའི་མདོན་
སྐྱུ་མ་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དབང་མདོན་གྱིས་དགག་
གཞི་སྒྲིང་མི་རུང་དུ་དགག་པ་བྱེད་ན། དགག་གཞི་དངོས་སྒྲི་རྟགས་ནས་
དགག་པ་བྱུགས་ལ་རྟགས་པར་བྱར་མེད་པས་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་
མེད་དགག་ཡན་གར་བ་མདོན་སྐྱུ་མ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་མི་
འཐད་པ་ཡིན་ལ་མེད་དགག་དབང་མདོན་གྱི་བྱུགས་ལ་ཡང་མི་རྟགས་པ་ནི་
བབ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྒྲི་གྱི་རྟགས་མ་བྱུབ་ན། དབང་པོའི་མདོན་
སྐྱུ་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་བར་ཆོད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་ནས་སྒྲི་བར་ཐལ། དབང་པོའི་མདོན་
སྐྱུ་མ་ཚད་མ་གང་ཞིག་རུང་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཉི་བ་ལ་
མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆེ་སྒྲི་ཕྱི་མེད་པ་ལ་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུ་མ་འཇལ་བྱེད་
དུ་བྱུགས་པས་དེ་མི་རྟགས་ཀྱང་ཆེ་སྒྲི་ཕྱི་ལ་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུ་མ་འཇལ་

བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལྟོག་པ་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་ཆེ་སྤྱི་བྱེད་
 དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆེ་སྤྱི་བྱེད་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 འཇུག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལོག་པ་ཅམ་དེས་ཆེ་སྤྱི་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནམ། ཆེ་སྤྱི་བྱེད་དེ། དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆེ་སྤྱི་བྱེད་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 འཇུག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལོག་པ་ཅམ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱིས་ཆེ་སྤྱི་བྱེད་
 པ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱེད་དངོས་པོར་མེད་པའི་བྱིར། བྱིར་པར་ཐལ་དངོས་
 པོར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་སོ་ཞེས་གྲང་བྱ་བ་འདི་ནི་
 དམ་བཅའ་ཉམས་ཤིང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་འཇུག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ལོག་པ་རྟོགས་སུ་བཀོད་ན་ཡང་རྒྱ་
 མཚན་གང་ལས་དོན་དེ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དབང་མངོན་གྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་པའི་བྱིར་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཆེ་སྤྱི་བྱེད་པར་ངེས་པ་ནི་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་ལྟོག་པར་ངེས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་དེ་ལོག་ན་ཡང་ཆད་མ་གང་ལས་ཆེ་སྤྱི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མིན་པའི་
 ཆད་མ་མེད་པས་དོན་གང་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་
 གང་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལོག་ན་དོན་དེ་མེད་པའི་ངེས་པ་ཡོད་ན་ནི་

དོན་གང་ལ་དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུལ་འཇུག་གྱེད་དུ་ལོག་པ་དེ་ཉིད་དོན་དེ་མེད་
པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ནི་རྒྱ་མཚན་དེས་ཆེ་སྒྲ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་ཉིད་
དུ་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྤྲོད་
དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ། ཁས་
སྤངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་ན་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྗེས་
དཔག་གསུམ་པོ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་སྤྱིན་གྱི་བུའི་ཉམས་
ལས་སྒྲོ་བསངས་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཚུལ་
གསུམ་པའི་ཉམས་ལས་སྤྱིས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
མཚན་ཉིད་དེ་ཅམ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མདོན་སྤྲུལ་ཚད་མ་
དང་ཚད་མར་མཚུངས་པར་བསྐྱབས་པས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་པན་
ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྗེས་དཔག་སྤར་སྤང་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་
འཇུག་ནས་རྗེས་དཔག་རྣལ་མ་དེའི་རང་བཞིན་ཁྱོད་གྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་
མཚོན་པས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་སྤྱར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་ལ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། བྱོགས་ཆོས་དང་

ལྷན་ཞིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་
 ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པའི་
 ཉགས་དེ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲུལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་དེ་མེད་ན་ཉགས་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་རང་མཆན་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱས་ནས་འཛིན་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་གཟུང་ནས་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་
 ཆད་མའི་མཆན་གཞིར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཆད་
 མ་ཡང་ནི་གཞལ་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ལས་ཆད་མ་
 ཉིད་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་ཆད་
 མར་མཚུངས་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་གྱི་
 སློ་ནས་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཆད་མར་འཛོག་པའི་རྣམ་འཛོག་གི་
 རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་ན་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། མངོན་སུམ་ཆད་མར་འཛོག་པ་ཡང་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཉིད་
 ལས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རང་མཆན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་འི་
 སློ་ནས་ཆད་མར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྲ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཟུང་བས་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བར་ཁས་སྒྲང་

དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྡོམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་
 ཐལ། སྡོམ་པོ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་སྡོམ་ནས་དེ་ལ་
 གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་སྡོམ་པོ་ལ་མི་སྦྲུ་
 བ་ཡང་སྡོམ་པོ་དེ་ལས་སྡོམ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་རུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་སྦྱེས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 གཟུང་དོན་གཞན་ལས་བྱུང་བ་སྦྲུ་འཛིན་ལྟ་བུའམ་གཟུང་དོན་ལས་མ་བྱུང་
 བའི་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་དེ་ལ་ངེས་པར་མི་སྦྲུ་
 བ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྲ་མས་སྡོག་པ་མེད་པ་ལ་མི་སྦྲུ་བ་མེད་པར་
 བསྟན་ལ་མ་བྱུང་བ་ཞེས་པས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལ་མི་སྦྲུ་བ་མེད་པར་བསྟན་
 ཏོ། །དེས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་མི་སྦྲུ་བ་མི་རིགས་པར་ངེས་
 པའི་དོན་ཏེ། བྱ་རོག་དང་ཉིལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱོགས་སྤྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བ་དང་། དེས་
 ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་པན་ན་རེ། གལ་ཏེ་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་མི་སྦྲུ་བ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལས་མ་ཡིན་
 གྱི་འོན་ཀྱང་དོན་རྣམ་མེད་ཐུག་སྤང་དུ་མཐོང་བ་ལས་མི་སྦྲུ་བའི་ཚད་མར་
 འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱར་ན་གནས་པའི་གྲོལ་
 བ་གཞན་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་ལ་འཆད་དེ། འདིས་བྱེ་བྲག་སྦྲུ་བའི་འདོད་པ་
 ཡང་ཁེགས་མོད། །རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ།
 དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ངེས་པ་སྟོང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འབའ་ཞིག་
 ཚད་མར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་དབང་མངོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བའི་
 རོན་མཐོང་བ་དེ་ཡང་མཐོང་བྱ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནམ་མཐོང་བྱེད་མངོན་
 སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པར་སྟོང་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་
 པའི་བྱིར། དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལོང་བ་དང་མ་ལོང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ངེས་མེད་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྦྲེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་། བྱི་རོལ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ན་བྱི་རོལ་
 ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མིག་བརྩམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་མཐོང་བྱེད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་
 ལྟར་གཞན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ན་གཞན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་
 ཡོད་པར་འགྱུར་ཉི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཞན་འབྲེལ་བ་མེད་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་ལ་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། སློན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་མི་
 རུས་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྒྲུང་ཡང་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་མི་རིགས་

པར་ཐལ། སྐབ་བྱེད་དེ་ཉིད་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་
དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་
ཚད་མར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་དོན་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་དོན་
ནམ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱང་པན་གྱིས་ཁས་སྦངས་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་ཁས་སྦང་བ་རིགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་
པར་འདོད་པས་ཉེ་དེ་ལ་ཚད་མར་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་གི་
གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཚད་མར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་རྗེས་སུ་དཔག་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་
ཡོད་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་སྟོབ་དང་མི་ལྟན་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འཛོག་པ་ཡང་རང་གི་
གཞལ་བྱ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་སྟོན་སྟེན་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་
ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའི་བྱིར།
ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ལེགས་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རང་གིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་
པའི་ཐབས་དང་། རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སོ།
དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞལ་བྱ་མཛོན་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། རྟོག་གྱུར་
རྟོགས་པའི་ཐབས་སོ།

དོན་ཆན་དང་པོ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཐབས།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འཁྲུང་མཆན་ནོ།

གཅིག་ ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཛོན་སུམ་དང་། མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་།
མཛོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།

༡ མཛོན་སུམ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཛོན་སུམ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་སོ་
སོའི་དོན་ནོ།

༡ མཛོན་སུམ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
མཛོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་

མཆོག་གི་བཞེད་པ་མདོ་ཙམ་དགོངས་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་འཐད་མི་འཐད་
དབྱེད་པ་རིམ་ལྔར་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་
ཉིད་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །

མདོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་
མཆོག་གི་བཞེད་པ་མདོ་ཙམ་དགོངས་པ།

དང་པོ་ནི་འཐད་ལྡན་དུ་མདོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོན་གཞི་རྗེས་སུ་
བརྫོད་པས་ཏེ། མདོན་སུམ་གྱིས་བརྫོད་པར་བྱ་བ་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲལ་བའོ། །ཞེས་དེ་
ལྟར་མདོན་སུམ་རྗེས་སུ་བརྫོད་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆོན་གཞི་གྲུབ་ཅིན་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་སྐྱར་ཡང་རྗེས་སུ་བརྫོད་པའི་སྐྱ་ནི་མཆོན་གཞི་འམ་མཆོན་བྱ་རྗེས་
བརྫོད་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་ཟེར་ལ། མཆོན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་པ་སྐྱར་མ་གྲུབ་པ་
སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བརྫོད་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྫོད་པའི་སྐྱ་ལ་མཆོན་ཉིད་སྐྱབ་
པའི་སྐྱ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར་བཀོད་པའི་རང་
ལུགས་བཞག་པ་མི་འཐད། གཞན་ལུགས་བཀག་པ་མི་འཐད། དེས་ན་ལོ་རྒྱུ་
བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཉིད་རྩ་བའི་དགོངས་པར་འཐད་པའི་བཀྲལ་ལན་རྒྱས་
པ་ནི་སླ་མ་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་

པོར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་ཆོས་མཆོག་གི་ལྷགས་འཐད་པར་སྐྱབ་པའི་བོད་
སྤུ་མ་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་དེར་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ལེགས་
པར་མ་རྟོགས་འདུག་ཅེས་ཟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྤུ་ནས་
གསུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ལ། རང་ལྷགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་
ཉིད་སློན་མེད་པར་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་ལ་མཆོན་
མཆོན་དུ་བྱས་ནས་མཆོན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་དང་མཆོན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བཞེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་མ་ངེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ངེས་པར་
སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མི་བཞེད་ཅིང་། དེའི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །དེས་ན་འདིར་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་
རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དཔྱེད་པ་བ་ལ་
སོགས་པས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་དོན་ངེས་
ཀྱང་དེ་རྟོག་པར་སློ་འདོགས་པས་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱུང་བ་སྤར་མ་བྱུབ་པ་སྐྱབ་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར་ངོ་། །

དེས་ན་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་དོན་ནི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་
སུམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཆོན་གཞི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་སོགས་དང་། ཁོ་རང་གི་རང་ལྷོག་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་རྟོག་བྱལ་མ་

འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པར་ཡང་དོན་དེ་དག་ངེས་ཀྱིས་པ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མིང་དང་མིང་
 ཅན་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ན་མིང་ཅན་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་གཞི་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་གྲུབ་མི་སྲིད་ཅིང་། སྤར་བ་ཤད་པའི་གཞི་གཉིས་པོ་གང་རུང་སྟེང་
 ཏུ་གྲུབ་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་རྒྱན་སྤྱི་མ་འདི་དག་གིས་
 སྤར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱར་ཡོད། ཅེས་པའི་བརྟག་པ་རྣམས་
 འདུག་པ་ཁོ་ནའོ། །མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་སྤར་མཆོན་བྱ་གྲུབ་པ་སློབ་
 དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་འདོད་པ་དེའི་སྤར་ན་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡང་
 མེད་པ་ནི་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་ལ། དོན་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་འཛོག་བྱེད་ཏུ་
 བྱས་ནས་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་
 མ་འཁྲུལ་བས་བྲུབ་ལ་དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བྲུབ་པ་
 མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱ་ཁྱིའི་ཆོག་
 དོན་ལེགས་པར་བཤམ་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། མངོན་སུམ་
 རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཞེས་བཤམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་དོན་ནི་སྟོག་ཏུ་
 མ་གྱུར་པའི་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དཔྱེད་པ་བས་ཀྱང་གྲུབ་
 ཟེན་པ་བྱུང་གཞི་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྟོག་བྲལ་མ་
 འཁྲུལ་བ་ནི་དེའི་སྟེང་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་

པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཆན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་སྤར་མཆོན་བྱ་གྲུབ་པ་
ལ་གཞོན་པ་བཟོན་པ་ནི་ཕྱོགས་སྤུ་མ་མ་ལོན་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་རྗེས་
བཟོན་གྱི་སྤྱི་སྐབས་གཉིས་ལས་མཆན་གཞི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་
པ་དང་། མཆན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་ནི་མཆན་ཉིད་རྗེས་
སྐྱབ་བཟོན་ནས་མཆན་གཞི་སྟེ་མཆོན་བྱ་མངོན་སུམ་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་
དང་མཆན་ཉིད་སྤར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ནི་མཆན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་དཔེ་
ནི་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །དཔེ་འདིའི་དོན་ཡང་མཆན་མཆོན་དུ་མི་བཞེད་པར་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།

གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི་མིང་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་
བ་བཟང་པོ་ལྟར་མིང་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དོན་འདིའི་མིང་གང་
ཡིན་ཞེས་པ་ལ་མིང་དོན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་སྐབས་སུ་
མ་བབ་སྟེ། སྤྱིར་ཆད་མའི་གངས་སོགས་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་
དང་འབྲུལ་པར་ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲུབ་པ་
ཡོད་དེ། མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མིང་ཅན་ད་དུང་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡང་རྩང་ཟད་མེད་དེ། མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་
དགོས་པ་མ་བསལ་བའི་བྱིར། རང་གི་འདོད་བས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་དོན་
སྤར་བ་ཤད་པ་བྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་ལ་མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ན་ཡང་

འདོད་པའི་དོན་ལ་ལོག་ཏེ་གཏམ་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲི། འཐད་པའི་
 དངོས་པོ་དེ་ལ་པ་རོལ་པོས་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ན་ཡང་ཏེ་གཏམ་བསལ་མ་
 འཁྱུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྤྲི་དོན་མ་ཡིན་ལ། དོན་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། སྤྲི་མ་དེའི་ཁྱད་པར་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲི་རྣ་བས་ཞེས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་
 པ་སོགས་བཞི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲི་དོན་དུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་
 རྗེས་སུ་བཟོད་ནས་ཁྱད་པར་ཏེ་གཏམ་བསལ་མ་འཁྱུལ་བ་སྤྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
 སྤྲི་མེད་གྱི་མིང་དང་མིང་ཅན་འབྲེལ་བར་སྤྲི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་
 ཡང་སྤྲི་གསལ་གཞན་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་ཅིན་ལ་མཆོན་ཉིད་
 གྲུབ་ཅིན་པ་རྗེས་སུ་བཟོད་པར་བཏགས་ནས་མཆོན་བྱ་མངོན་སུམ་སྤྲི་བ་
 པར་ཏེ་གཏམ་བསལ་དེ་ཡང་དོན་སྤྲི་ཅི་ལོག་ལ་བཏེན་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་
 སྤྲི་དོན་དང་མཆོན་ཉིད་སྤྲི་བའི་ངག་འཛིག་ཏེན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་
 རོ་ཞེས་བསྟན་ཅིན་པའི་སྤྲི་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྤྲི་གསལ་
 གཞན་དུ་ཁྱད་པར་ཏེ་གཏམ་བསལ་མ་འཁྱུལ་བ་དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་བཅ། གཞི་མེད་པར་གྲུབ། སྤྲི་མ་མི་སྤྲིད་ལ། དང་
 པོ་ལྟར་ན། ངག་འདིས་སྤྲི་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པར་འདོད། དེས་
 ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་འཐད་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ངག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་སྤྲི་མ་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་འཐད་པར་བཟོད་པས་གྲུབ་པ་དང་རྗེས་

བརྗོད་ཚུལ་འདི་ཉིད་རིགས་སོ། །མཆོན་ཉིད་ཉི་བར་གཟུང་བའི་དགོས་པ་
 ལྟོན་པ་ནི་འདིར་ཡང་ཞེས་སོ། །སྤྱིར་མཆོན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་
 བ་དང་། ལོག་ཏྟག་སེལ་བ་གཉིས་ལས་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ངེས་པར་སྟོས་པ་
 རིགས་མི་མཐུན་ནམ་པར་བཅད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ལོག་ཏྟག་བསལ་བའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་
 ནི་ཡང་དག་ཤེས་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ལ། དེ་གཞིར་བྱས་ན་
 ཏྟག་བྲལ་སྟོས་པའི་གསལ་བྱ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་མ་འཁྱུལ་པ་སྟོས་པའི་ཡང་
 བསལ་བྱ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཏྟག་པ་དང་
 འཁྱུལ་པ་དེ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་
 རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡ་གྲལ་རེ་རེས་གྲུབ་ཀྱང་།

ལོག་ཏྟག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སྟོས་ཏེ། དབང་པོ་མིག་སེར་གྱིས་
 ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འཁྱུལ་པ་ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་
 དང་། མངོན་སུམ་འགའ་ཞིག་ཏྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །
 སྤྱི་ཉི་དོན་འདི་དག་ལ་དོན་ཆོན་བཞི་ཡོད་པའི་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་ཚུལ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡན་
 ཆད་ཡིན་ལ། རིགས་མི་མཐུན་དང་ལོག་ཏྟག་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འགྲོ་
 ཚུལ་ནི་འདིར་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་
 རོ། །སྐབས་འདིར་མཆོན་བྱ་ལྟོན་པའི་ཆོག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ངེས་པར་

དངོས་སུ་སྒྲོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཉོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་བ་དེ་སྒྲག་དུ་གོ་བའི་སྤྱིར་དང་།
བསྟན་དགོས་ནའང་མ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་སྤྱི་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །མཚན་མཚོན་གཉིས་གང་
རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་ན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ་མཚོན་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་
དམིགས་བསལ་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་ཤུགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལ་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་གྲུབ་
ཟིན་ནས་བྱེ་བྲག་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཉོག་
བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཅེས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་
བསལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ནི་མི་སྤྱི་བར་
གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཟིན་ལ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་
དཔག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཉོག་བྲལ་སྒྲོས་པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་བསལ་ནས།
མངོན་སུམ་ཚད་མར་མཚོན་རུས་ལ། མ་འབྲུལ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རུས་པས་
ཡ་གྲུལ་རེ་ངེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རུས་ལ། ཉོག་བྲལ་གྱིས་དེ་ལྟར་
རུས་ནམ་འབྲུལ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། ལོག་ཉོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་
ལ། སྤྱི་མས་དེ་ལྟར་རུས་ན་སྤྲོ་མ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུང་ན་ཡང་ལོག་ཉོག་
སེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པས་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་རེ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་

ཆེ་ཅིག་ལོས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་སྐྱར་བ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་
 གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པ་སྒྲོས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །མ་
 འབྲུལ་པ་སྒྲོས་ན་མིག་སེར་གྱིས་ཉམས་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་གཟུང་ཡུལ་ལ་
 འབྲུལ་པས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་མ་
 བརྟེན་པས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲུབ་ཞེན་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱབ་བ་མེད་པས་
 ཆད་མ་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བོ། །མ་འབྲུལ་པ་སྒྲོས་པ་མེད་ན་ཁ་
 ཅིག་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་རྟོག་པར་ཞེན་ནས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་
 འཇོག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་ཅམ་ལ་མི་སྐྱབ་བ་དང་། རྟོག་མེད་དུ་ཞེན་པས་
 མངོན་སུམ་ཆད་མར་འཇོག་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་མ་འབྲུལ་པ་སྒྲོས་པས་
 སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཆན་གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་འདི་དོན་སེམས་གཉིས་
 ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སྐྱམ་པའི་དོགས་
 པ་གཅོད་པ་ནི། གཞན་དག་ཅེས་སོགས་ཏེ། ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པ་བཞིན་སེམས་
 ཅམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པའི་བྱིར་མ་འབྲུལ་
 བའི་དོན་མི་སྐྱབ་པ་ལ་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །

དེ་དག་ག་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྤྱི་དོན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། མི་སྐྱབ་པ་ལ་འདོད་པ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་ནི་གང་གི་
 བྱིར་ཞེས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། དེའི་
 ལྷོག་ཆེ་འབྲུལ་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ནི། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

སྒྲིབ་པ་ལ་འབྱུང་པར་དེ་དང་དེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་ནི་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཆོན་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་
 དང་མཐུན་པར་སྒྲིབ་པ་གཟུང་ཡུལ་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་དཔག་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཇིན་པས་འབྱུང་
 པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ན་མངོན་སུམ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་མི་བཞེད་
 ན་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་ལ་བཞེད་ན་དེ་
 ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། འབྱུང་
 ཚུལ་དེ་ལས་ལྡོག་པས་མངོན་སུམ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་
 གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བྱུང་བོ།

གཉིས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པར་གོང་དུ་
 བསྐྱབས་ཟིན་པས་ན་འབྱུང་པའི་དོན་མི་སྒྲིབ་པ་ལ་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་
 མའི་མཆོན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མི་སྒྲིབ་ཞེས་
 པར་འགྱུར་བས་མ་འབྱུང་པའི་དོན་དེ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དོ། །རྣམ་རིག་པའི་
 ལུགས་མགོ་མཐུག་ཀྱང་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་
 གཟུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་དང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུང་དོན་གྱི་མཐུ་
 ལས་སྐྱེས་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲིབ་པ་སོགས་རྣམ་རིག་པ་ལ་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གང་དུ་ཡང་མ་

བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བག་ཆགས་
བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་དབང་གིས་འཛོག་པ་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་འདི་ཉིད་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མ་འཁྲལ་བའི་དོན་ག་ཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲལ་བར་གྲུབ་ན་མདོ་
སྡེ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
ན་རེ། རྩ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྟོག་
པའི་དོན་དུ་མ་འཁྲལ་བ་སྟོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྦྱ་
བས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཆན་ཉིད་དུ་མི་འཁྲལ་བ་སྟོས་པ་མ་མཛད་པར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་
སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྦྱ་བ་
ཆད་མར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མི་སྦྱ་བ་སྟོས་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གྱི་
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
།དེ་དགག་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྟོགས་སྒྲུང་གིས་མངོན་ཇེས་གཉིས་ཁོ་ན་ཆད་
མར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱིད་ལྟར་ན་གྱིས་པའི་རྟོག་པ་ཡན་
ཆད་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྦྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་ལ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་
མི་སྦྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་བསྦྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱིད་ལྟར་
ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྦྱ་བར་ཁས་སྒྲུང་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་

དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན་གང་འདུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་དོན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤྱོད་བར་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་བའི་
ཆོས་གང་ལ་མི་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་བྱུང་བར་ལ་མི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་བྱུང་བར་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ན་སྤྱི་ལ་མི་སྤྱུས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མེད་ལ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱི་གཟུ་ལ་ཆུའི་རང་བཞིན་སྤངས་པ་ཡིན་པས་ཆུའི་ཆ་གང་ལ་ཡང་མི་སྤྱོད་བ་
སྤངས་ལ། རྟོར་བུ་སྤྱག་དང་འོད་སྟོགས་ཅན་འདུག་པ་ལ་རྟོར་བུ་འདུག་སྟུང་
པ་ཡང་རྟོར་བུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་རྟོར་བུའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་
གང་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ། མཚན་བྱེད་ཀྱི་དུས་ན་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བུ་བྱང་
བར་མིས་པ་ཡང་དུས་ལ་འབྲུལ་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། ཆ་གཞན་ལ་
བསྐྱུས་ནས་སྤྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱོད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་དོ། །དེས་
ན་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་བཞིན་དུ།
སྟོབ་དཔོན་འདི་དག་གྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་སྤངས་པར་བཞེད་པས་དེའི་
དོན་དུ་མ་འབྲུལ་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་ནི། ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་བྱང་བ་ནི། རྟོར་
བུ་སྟོན་མའི་འོད་དག་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་ལ། དུས་ལ་འབྲུལ་བ་
དེར་མི་བྱང་བ་ནི། དོགས་པའི་གནས་ཆུང་བས་མ་སྟོས་ལ། རང་བཞིན་ལ་

འཇུལ་བ་ལ་དོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་
 འགཤམ་བ་འཛིན་པ་འཇུལ་བས་ཆད་མར་མི་རུང་ན། སྒོ་འཛིན་དབང་ཤེས་
 འཇུལ་བར་ཐལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ལུགས་ལ། རྩལ་ཕྱ་
 རབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་སུ་མི་རུང་བའི་ལུགས་ཇི་ལྟར་འཐད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །སྒོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་
 འཛིན་པའི་དོན་དེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མ་འདྲེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པར་འཛིན་པ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་
 དོན་ཡིན་པའམ། གོ་ས་སོ་སོར་གནས་པ། གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའམ།
 བར་སྟོངས་དང་བཅས་པར་གནས་པ། བར་སྟོངས་མེད་པར་འཛིན་པའམ།
 དབང་ཤེས་རིགས་མི་མ་ཐུན་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱིས་བར་བཅད་ནས་གནས་པ་
 ལ། བར་མ་ཆད་དུ་འཛིན་པ། མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་
 དོན་ཡིན། སྒྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གོང་བུ་རྩལ་ཕྱ་ཅ་མ་དུ་སྒྲུང་བར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྒྱོན་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡང་དེས་བྱུང་ལ། སྒྱོན་གསུམ་པ་ཡང་
 མེད་དེ། བར་སྟོངས་དང་བར་སྟོངས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་མེད་པས་
 དབང་མཛོན་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྱོན་བཞི་པ་ཡང་མེད་དེ། ཁ་དོག་
 དང་། རེག་བྱའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་བར་མ་ཆད་པར་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྒྲུང་ཞིང་།
 རེག་རྩལ་གྱིས་སྟོང་པར་ཁ་དོག་གི་རྩལ་སྒྲུང་བ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ན།

འདོད་དེ། དེ་ལ་རེག་བྱ་མི་སྣང་བའི་སྤྲི་ལ། དེ་མི་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་འགལ་
བ་འཛིན་པར་མི་འགྲུབ་པོ། །ཁ་དོག་རེག་བྱའི་ཡུལ་ན་གནས་པར་མཐོང་
བས་ཡུལ་འབྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། རེག་བྱ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་
འགའ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ལ། དེ་མི་སྣང་ན། དེའི་ཡུལ་ན་ཁ་དོག་ཡོད་
པར་ངེ་ལྟར་སྣང་། དེས་ན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་སློང་ཏོག་པ་ཡིན་གྱི་
དབང་མངོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་མངོན་ནི། འབྲུལ་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀར་དུ་མེད་པས་མ་འདྲེས་པ་ལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ངེ་ལྟར་འཐད། བྱི་དོན་
རགས་པ་དང་། བྱི་གས་ཆ་ཐ་དད་པ་ནི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། གང་
ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་དོན་དེའི་ཆ་གཞན་ལ་འབྲུལ་པ་དང་། ཆ་གཞན་
དངོས་སོར་མེད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་མི་
རུང་ལ། ཆ་གཞན་ཆད་མ་དེས་མ་གཞལ་ན། ཆད་མ་གཞན་པས་ཁོང་དུ་ཅུད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་ཤེས་ནི། རང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་འབྲུལ་
བས། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བསྐྱོག་པའི་དོ་དུ་མ་འབྲུལ་པ་སློས་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སློལ་སོགས་པ་གཞན་དག །དུང་སེར་འཛིན་
གྱི་དབང་ཤེས། ཁ་དོག་གི་ཆ་ལ་ཆད་མ་མིན་ཡང་། དབྱིབས་གྱི་ཆ་ལ་ཆད་
མ་ཡིན་ལ། དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ། མ་འབྲུལ་
པ་སློས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆ་གཅིག་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆ་
གཞན་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དགོས་པ་མེད་ལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་ཆད་

མ་མི་འཁྱུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ཐ་སྙད་ལ་ཆད་མ་
 མ་ཡིན་པ་རང་ཁོ་ན་ལས་ཏྲོགས་སོ། །དབྱིབས་ནི། ཁ་དོག་ལས་རྩལ་ཐ་དད་
 བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས། ཁ་དོག་ལ་འཁྱུལ་ན་དབྱིབས་ལ་མ་
 འཁྱུལ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དུང་གི་སྒྲ་ཡང་། དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཁ་
 དོག་ལ་འཇུག་ལ། དུང་ཐོབ་པ་ཡང་ཆད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། སེར་
 ཐོར་འཇིན་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་འཇིན་པ་ནི།
 དུལ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པས་མདོན་སུམ་ཆད་མར་མི་རུང་
 རོ།།

རྣམ་འགྲེལ་དུ། བསགས་པ་དག་ནི་ཆོགས་པ་ཡིན།།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡུང་འགལ་སྒྲོང་བ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ཡུགས་ཀྱི་
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇིན་པ་ན་ཆོགས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
 གང་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་ལ་རྩལ་སྤྲོད་སིལ་ལེ་བར་སྒྲུང་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཞིང་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་སྒྲུང་ལ་སྤྲ་མའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་
 དབང་ཤེས་བསྐྱེད་རྒྱས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲོད་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེའི་ནང་གི་
 རྩལ་སྤྲོད་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པས་རྣམ་པར་
 ཤེས་འི་ཆོགས་ལྟ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་
 སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དེ་དབང་ཤེས་ཏྲོག་པར་འདོད་པ་
 དག་ན་རེ། བྱེད་རང་གི་ཡུང་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་རྩལ་

བསགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་དམིགས་ན་ཆོགས་པ་ལ་
དམིགས་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཐལ་བ་རིམ་པ་གསུམ་འཕངས་པའི་དང་པོ་ལ་བྱབ་པ་མ་བྱབ་པའི་ལན་
བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།

དོན་སྤྱི་མཁས་པའི་ལྷགས་འདི་དག །

རིགས་པའི་དབང་ལྷག་བསྟེན་བྱས་ནས།

སྒོ་གོས་ཀྱི་འདི་ཅེ་མོ་ལྟར།

ཤིན་ཏུ་ཐ་བས་རྟོགས་པར་བྱ།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

ཡན་ལག་གི་དོན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་པ་སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བདུན་པ་གནས་
གཞིའི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་
པའི་མངོན་སུམ་ཐོག་མར་འཆད་ཅེས་པའོ། །འཛིག་རྟོན་ན་མངོན་སུམ་དུ་
གྲགས་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དོན་རང་མཆོན་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བ་ཡིན་ཏེ་
དེ་ལྟར་འོག་ནས་རིགས་པས་སྐབ་པའི་བྱིར། འདིས་མཆོན་བྱ་མངོན་སུམ་

གྱི་རང་ལྟོག་ཀྱང་བསྟན་མོད་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་གཙུག་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་
གྲགས་ཤིང་རྟོག་པར་འདོད་པའི་དབྱེད་པ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པའི་མངོན་
སྤྲུལ་གྱི་མཆན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ནི་མངོན་སྤྲུལ་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། མངོན་སྤྲུལ་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་
བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་ཞེས་སམ་མ་འབྲུལ་བ་ཞེས་རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་རུང་རེ་རེ་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་མི་སྤྱི་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་དགོས་པར་
མདོ་སྡེ་བཞེད་ལ། རྣམ་རིག་པའི་བཞེད་པ་ནི་སྤར་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱོད་མ་ཁ་ཅིག་མཁས་པའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་
གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན། རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་སོམས་ཤིག་ཅེས་བེད་བ་ནི་རང་གི་མཆང་
སྤྱོད་པ་སྟེ་ཁྱོད་རང་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་
དགོངས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མངོན་སྤྲུལ་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
རྟོག་བྲལ་སྤྱོད་པས་གྲུབ་པོ། །འོན་མ་འབྲུལ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལོག་རྟོག་
སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་མ་འབྲུལ་བ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་གྲུབ་ལ། འོ་ན་རྟོག་

བྲལ་སྒོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ།

ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཙུ་བར་རྗེས་སུ་བཤད་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཅུང་
བས་འབྲེལ་པར་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་རབ་རིབ་གྱིས་
འབྲུགས་པ་སྟེ། དེས་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་འབྲུལ་རྒྱ་རྟོན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། མགལ་མེ་སྒྱར་དུ་བསྐྱོར་བས་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་ཡུལ་ལ་
ཡོད་པ་དང་གྱུར་ཁྱུགས་པས་སྒྲོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྒྲུང་བ་གནས་ལ་ཡོད་པའི་
སྒོ་ནས་འབྲུགས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མིག་སེར་དང་མགལ་མེ་ཡན་མན་
དུ་དབྱུགས་པ་དང་། རྟེན་བཞེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །འབྲུགས་པ་
ཞེད་པ་ཡིད་ལ་ཡོད་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་
ཏེ། སྒར་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེས་དབང་པོ་ལ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། འཐད་ལྡན་དུ་རབ་རིབ་དང་སྒྱར་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་གྱུར་ཁྱུགས་པ་
རྣམས་གྱིས་བྱས་པ་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ནི་འབྲུགས་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །འབྲུལ་
རྒྱ་བཞི་པ་ཡིད་སྤངས་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེས་ཀྱང་དབང་
པོ་བསྐྱེད་པ་དགོས་སོ། །འབྲུལ་བའི་རྒྱ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་འབྲུལ་བར་མ་
སྐྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་སོ། །གཟུགས་
མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་

སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་དང་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོས་མ་སྐྱེད་པར་
 འདོད་པས་སེམས་ཅམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་ཏེ་བེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། འདིའི་མ་འབྲུལ་བ་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་མ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་
 བས་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་རྣམ་རྟུན་པ་
 རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་
 སྒྲིང་བར་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོད་མ་སྒྲེ་བདུན་པོ་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་
 ལུགས་འཆད་པ་ན་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ཅ་བའི་ཆོག་དོན་ཅམ་རྫོགས་ནས་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་འཆད་པ་
 བློ། བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་ཡིད་གྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་
 པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་བརྗོད་པ་ནི་སྐྱ་ཡིན་ལ་དེ་དང་དོན་གཉིས་འདིའི་ཡུལ་
 དུ་འདྲེར་རུང་བས་བརྗོད་པ་ཅན་ཞེས་སོ། །མངོན་པར་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་སྐྱི་དང་
 དོན་སྐྱི་སྟག་མ་མ་ལུས་པར་སྐྱས་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་
 དོན་མོ། །བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱབས་འདིའི་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་
 ཡིན་ཏེ། བྱོད་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་བཞག་པ་ནི། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་སྐྱ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྒྲིང་བའི་
 ཤེས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་ནི་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་གང་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་
 བྱེད་པས་རྟོག་པ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
 བྲལ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེར་རུང་མི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་པའི་དོན་དང་འདྲེས་རུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་
རུང་བ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྟོག་པ་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་
ཆོག་པ་པ་སྟེ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱ་རང་མཆོན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་
འགགས་ཀྱང་གྲག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཤར་བ་དེ་ཉིད་སྐྱ་སྐྱི་དང་སྐྱ་སྐྱི་གཟུང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟོ་སྟེར་ཞབས་ཞུམ་པའི་དོན་སྐྱི་ཤར་བ་
དང་། ཡང་ཐོག་མར་དོན་སྐྱི་ཤར་ནས་རྟོག་པ་དེ་ལ་སྐྱ་སྐྱི་ཤར་བ་སྟེ་གཞི་
གཅིག་གི་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱི་གཉིས་རྟོག་པ་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེ་ཤར་
བ་བརྗོད་པ་བྱུང་བ་དང་། བྱིས་པའི་རྟོག་པ་སོགས་ནི་འདྲེས་རུང་བ་ཡིན་ལ་
དེ་དག་སྐྱུད་པའི་དོན་དུ་རུང་བ་སྟོས་སོ། །བརྗོད་པ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་དོན་གྱི་སྐྱི་གཉིས་ཀ་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཆོག་པའི་ངེས་པ་
མེད་དེ། མི་རྟོག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལེགས་པར་གོམས་
པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱ་སྐྱི་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་དོན་སྐྱི་ལེགས་པར་འཆར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ངེས་པར་སྐྱུང་དགོས་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

ཤེས་གང་གང་ལ་སྐྱ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པར་བརྗོད།།

ཅེས་སོ།།

༡ མཆན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་
དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སྲུང་དང་། རྣལ་འབྱོར་
པའི་མངོན་སྲུང་མོ།

(༡) དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་།

དེ་ཡང་མངོན་སྲུང་ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་
རང་གི་རྗེས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་མངོན་སྲུང་
བཞག་ལ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་།
ཡིད་དབང་བདག་རྒྱུན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་མོ། །མདོ་སྡེ་པའི་བཞེད་པས་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སྲུང་ཡང་རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དེ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

ཡང་ན། ཡིད་ཅམ་དང་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པའི་ཡིད་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་
པ་ལས་ཡིད་མངོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་། སྟོད་ཡུལ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དང་བརྗོད་བྲལ་དུ་

བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་ཚྱོད་སྤྱོད་རོ། །

མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱབ་པ་
དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་
བཀོད་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་པས་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དོན་སྟོར་རྟོག་པ་
ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིང་རང་མཚན་དང་དོན་སྟོར་བའི་
རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མིང་སྟེ་དང་དོན་སྟོར་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་དོན་གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་
གྱིས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱ་ལ་དབང་ཤེས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྟུས་པ་
མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་
སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོངས་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་
བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲར་རུང་འཛིན་པ་དེར་སྤིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་
གྱི་མཐུ་ཡིས་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་ཀྱིན་གྱི་སྟོན་ནས་ཐ་
སྟོན་བཏགས་པ་ནི་སྟོན་ལཱའི་རྣམ་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་

ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སྟོས་ན་གཟུགས་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་སྟུང་དུ་ཐེ་
ཆོས་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བས་སྒར་སྟུང་སྟོས་ཏེ། རའི་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་སྒྲ་
གྲུ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཟུང་དོན་གྱི་མ་བྱུ་ལས་སྦྱེས་ཀྱང་མིང་དོན་འབྲེལ་བར་སྒྲང་
བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་
པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་མ་བྱེད་པོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཆེ་
གཟུགས་རང་མཆན་གྱི་སྟེང་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་རང་མཆན་པ་མེད་ཀྱང་
གཟུགས་འཛིན་པའི་ཆེ་མིང་དང་སྒྲུར་ནས་འཛིན་ནམ། འོན་ཏེ་དོན་ལ་ཡང་
མིང་རང་མཆན་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་སྟུང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུར་ནས་
འཛིན། ཡང་ཐོག་མར་མིང་རྒྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོན་
དང་སྦྱོར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གཟུང་དོན་གྱི་མ་བྱུ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན་འདྲེར་རུང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་
པ་ལས་སྦྱེས་པ་ན་གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྒྲང་བའི་རང་བཞིན་ཁོ་
ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན།
རྒྱ་མཆན་གང་གིས་གཟུགས་དེ་གཟུང་དོན་དུ་སྒྲང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་མིང་

རང་མཚན་དེ་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ཡིན་ན་གཟུགས་དེ་ལ་མིང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའམ། མི་གཅིག་གྲང་
ཡུལ་འདབ་འབྱར་བའམ། ཡང་ན་བདག་གཅིག་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་
ལ་དོན་གཟུགས་ལ་སྒྲུ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡུལ་འདབ་འབྱར་བ་
ཅ་མ་མམ་སྒྲུ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་དོན་ཕྱོགས་སྒྲུ་མ་ཁས་ལེན་
མཁན་གྱི་འདོད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་འདུག། ཁོ་ན་རེ། ཞེས་པ་མཐའ་དག་ལ་
མིང་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་རང་གི་ཉིར་ལེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲུར་གྱི་རྟགས་ལ་བྲུབ་པ་མེད་ཅེས་
བཤོ། །རིག་པའི་ཆོས་ཏེ་སྒྲོའི་ཆོས་དབང་ཞེས་ལ་འཁར་བའི་མིང་རང་མཚན་
པའི་རྣམ་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རིག་པ་དང་མི་ལྟར་པ་དོན་
གྱིས་མ་གཏད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་གྱིས་མིང་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་མིང་དེ་དོན་དག་ཏུ་འབྲེལ་བར་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པའི་
བྱིར། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་ནི། མིང་སྒྱུར་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མིང་དེ་
ལས་གྲང་དོན་རྣམས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། མིང་དོན་འབྲེལ་བར་མི་སྒྲུང་བའི་
བྱིར། ཡང་ན་གཞུང་སྒྲུ་མ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་མིང་འབྲེལ་བར་རིག་པའི་
སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་རིག་པ་སྟེ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་འཁར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་དང་མིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་གི་རྣམ་པ་སྒྲུང་ལ་དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ལག་རྩེས་
ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་པ་བཀག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡུལ་ལ་སྐྱར་བ་ནི་གཟུགས་མིང་རང་མཆན་གྱི་བདག་
ཉིད་དང་ཉེན་གྲང་མ་ཡིན་ལ། མིང་རང་མཆན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ཕྱི་རོལ་གྱིས་
མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་མེད་
ན་མིང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་མིང་རང་མཆན་མདུན་དུ་རྣམ་པ་
གཏོད་པར་བྱེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་
བས་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་རོ་དང་ངི་ལ་སོགས་པ་པན་ཚུན་རང་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱེད་གྱི་
དབང་ཤེས་གཞན་གྱི་གཟུང་དོན་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་
ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་རོ་དང་ངི་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རང་རང་གི་གཟུང་དོན་མ་
གཏོགས་དབང་ཤེས་གཞན་གྱི་དམིགས་སྐྱེན་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མིང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ངི་ལ་སོགས་པ་དོན་བཞི་པོ་

དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
 བོ་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་ཤེས་གཞན་གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་
 དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ངེས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། དོན་ལྡན་སྒྲོ་ལྡེ་
 དབང་ཤེས་ངེས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དེ་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལྡ་
 ཀའི་མིང་ཐོབ་པ་དང་དབང་ཤེས་ལྡ་སོ་སོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་
 ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གི་སྤྲས་ནི་སྤྲ་ལ་དབང་ཤེས་
 གཞན་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པ་དང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་
 ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མི་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་
 བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དོན་བསྐྱེད་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་
 སྒྲོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆེ་
 མིང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོ།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་
 སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱི་སྤྲས་ནི་མངོན་སུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞུང་འདིས་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་རྟོག་པ་

མི་འབྱུང་བར་བསྟན་ཅིང་། རིགས་པ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་སྡེ་བདུན་གྱི་ལྷགས་
ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཙོ་
བོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཐ་ནའང་ཀུན་འགྲོ་ལྷ་
འབྱུང་བས་སྦྱེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་རྟོག་ཇུ་ཐ་དད་དུག་ཅིག་ཅར་དུ་
སྦྱེ་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཇུས་ཐ་དད་དུག་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེ་
དགོས་པས་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཉེས་
པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འབྱུང་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་རྣམ་ཤེས་རིགས་
མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ།

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས།།

རིམས་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་
སྦྱེ་བ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་ལུ་ཅོར་སྒྲུབ་
ཡིན་ཏེ་རང་རྒྱད་ལ་རྣམ་རྟོག་སྦྱེས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འབྱུབ་པས་
རྟགས་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་རྟོག་ཇུས་ཐ་དད་
དུག་ཅིག་ཅར་སྦྱེས་ན་གཅིག་གཙོ་བོ་དང་གཞན་རྣམས་འཁོར་དང་གཙོ་བོ་
གཅིག་ལས་མི་འདུག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེ་ལྟར་འབྱུབ་ཁ་ནང་དུ་

ལོག་ལ་སོགས་ཤིག །

ཆོག་ཙམ་མཐོང་བས་མཁས་པར་རྫོམ།

རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཤིག །

གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བས་དབེན།

ཀྱེ་མ་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མངོན་སུམ་འགལ་ན་ཡུལ་གང་འཛིན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྟོན་རང་མཆོན་གཟུང་རྟོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གཟུང་རྟོན་གྱི་རུས་པ་ཉེ་བ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་རྟོན་གྱི་སྤྱི་མ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཟུང་རྣམ་ངེས་མེད་དུ་འཆར་བ་རྒྱ་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་གཟུང་རྣམ་ངེས་མེད་དུ་འཆར་བ་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། རྟོག་
པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ན་རྟོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་རོལ་རང་མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤྱི་
རོལ་གཟུང་རྟོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བའི་དབང་ཤེས་འགལ་ཞིག་དང་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་བྱིར། རྟོག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་རྟོན་སྤྱི་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་འགལ་

ཞིག་དང་ཞེས་སྒྲིམ་སོ། རྟོག་པ་ལ་དོན་སྤྱི་སྒྲུང་བར་འདོད་ཅིང་རང་མཆན་
 གྱི་རྣམ་པ་མི་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲིག་གྱུར་རང་མཆན་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་དཔག་
 གིས་རང་མཆན་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའམ་ཤྲུགས་རྟོགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
 འགྱུར་ལ་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་སོ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་རྗེས་
 དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་རང་
 མཆན་ཤྲུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དེ་སྐབས་དེར་དོན་སྤྱི་
 ལས་གཞན་མེད་ལ། དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་རང་མཆན་ཤྲུགས་ལ་
 རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་མཆན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་དོན་
 སྤྱི་དང་འདྲེས་ནས་དབང་ཤེས་ལྟར་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
 རྟོག་པ་ལ་གང་སྒྲུང་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཀྱན་ལ་མིང་དོན་འདྲེས་
 པར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བར་ལ་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་
 མིང་དང་དོན་སྤྱི་ན་ཅིག་གམ་བར་ལ་མ་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་གཉིས་སོ་
 སོར་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་ནི་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་རྣམ་གྱི་
 སྒྲུང་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པར་
 བསྐྱབས་ནས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་སོ་སོར་ངེས་ཅན་དུ་འཆར་
 བར་གྲུབ་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་
 དུ་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་མིང་རང་མཚན་དང་དོན་
 སྒྲོར་བ་མི་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ཡང་མིང་སྒྲི་དང་དོན་སྒྲོར་བ་མི་
 འབྲུག་པ་ནི་གལ་ཏེ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་རང་
 མཚན་ནི་འཛིན་ཅིང་དེས་པན་པ་ཏེ་བར་སྒྲོར་བ་ནའང་དོན་ལས་གཞན་ཡང་
 སྒྲོ་སྒྲོར་ཞིང་བྱན་པ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་གང་ཞིག་མིང་དོན་སྒྲུར་
 བས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དེ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བར་དུ་བྱན་
 བས་ཆོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་འཛིན་པའི་སྒྲོ་གང་ཞིག་
 དེ་འཛིན་པ་བརྟུན་པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་པོའི་དོན་ནི་
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་མིང་དོན་སྒྲུར་བས་འཛིན་ན་མིང་སྒྲི་ཤར་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་ལས་དངོས་སུ་མི་སྒྲི་བར་ཐལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་སྒྲ་ཕྱིའི་བྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐལ་བ་
 གཉིས་པའི་བྲུབ་པ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། མིང་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་མིང་བྱན་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་དགོས་པར་ཐལ།
 གང་གི་ཕྱིར་ན་བརྟུན་པའི་དུས་ན་གོམས་པའི་བརྗོད་པའི་སྒྲི་མ་བྱན་པར་
 ཏེ་མིང་སྒྲི་བྱན་པ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་ནི་མིང་དོན་དེ་སྒྲོར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོ་སྤྱིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་གཞན་
 ལྷམ་བུ་ཞེས་པའི་བརྟུན་པ་བྱས་ཤིང་མིང་དེ་མ་བྱན་པས་དེ་གཉིས་མིང་དོན་དུ་

སྐྱུར་ནས་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ་བྱལ་བ་མེད་དེ་བརྟེན་པ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་དོན་དང་བརྟེན་པ་དུས་མཉམ་པས་དོན་ལས་ཀྱང་དངོས་སུ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་རང་མཆོན་འཛིན་པ་དེའི་བརྟེན་པ་ལ་བསྟོས་ན་དེའི་གཟུང་དོན་ལས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བས་བྱལ་བར་ཐལ། དོན་གྱི་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་རུང་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་རང་མཆོན་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གྱིས་ཕན་བཏགས་ཤིང་བྱས་པའི་ནང་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བརྟེན་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེའི་བྱུང་པར་རང་གི་སྒོ་ནས་མིང་གི་སྐྱ་སྐྱི་བརྟེན་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དོན་རང་མཆོན་གྱི་མིང་དོན་སྐྱུར་ནས་འཛིན་པ་དེ་དོན་རང་མཆོན་མཐོང་བ་སྒོན་དུ་སོང་བ་དེས་མ་བྱས་ན་དོན་རང་མཆོན་དེའི་སྒོ་ནས་མིང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དོན་ནི་ཐོག་མར་དོན་དག་པ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དེའི་རྗེས་སུ་བརྟེན་སྐྱུར་བྱིས་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་དོན་རང་མཆོན་མཐོང་བས་བག་ཆགས་སད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཐོག་མར་མིང་སྐྱི་བརྟེན། དེ་ནས་མིང་དོན་སྐྱུར་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྒོ་གཅིག་གིས་བྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡང་བྱེད་དེའི་མིང་དོན་སྐྱེལ་ནས་འཛིན་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་རང་མཆོན་བརྟེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཕན་པར་སྐྱོད་གྱིས་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་དེས་ན་དེས་བྱལ་བའི་དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱི་ཕན་པ་དངོས་སུ་ཉེ་བར་སྐྱོར་བའི་དེ་མ་ཐག་

པའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིད་དང་དོན་རང་མཆོན་བརྟེན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
ཏེ་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་བརྟེན་བསྐྱེད་ཀྱང་བརྟེན་དང་དུས་མཉམ་
པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པས་བརྟེན་པ་ལ་བསྟོས་
ཀྱང་དོན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས། དོན་མཐོང་བ་བརྟེན་པ་
ལ་བསྟོས་ན་དོན་དང་ཤེས་པའི་བར་དུ་བརྟེན་པས་ཆོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་
དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་ཕྱིས་ཀྱང་བརྟེན་པ་
སད་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་དབང་སྟོང་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། བྱིད་གང་སྟོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་དངོས་
སུ་དབང་སྟོང་སྐྱེད་བྱེད་མིན་ཞིང་བརྟེན་སད་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞེས། བྱིད་
གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལ་དབང་ཤེས་ལ་ཕན་པ་ཉི་བར་སྦྱར་བའི་རུས་པ་བྱུང་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་དབང་ཤེས་གྱིས་མིང་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་ན་
དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་འཛིན་ཡང་མིང་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་དགོས་
པས་དོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཀྱང་མིང་བརྟེན་པའི་དངོས་གྱི་ཕྱིན་བྱེད་པ་
མ་གཏོགས་དབང་ཤེས་སུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཕྱི་རོལ་རང་
མཆོན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལ་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་དངོས་སུ་
བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་གྱི་རུས་པ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ལ་མི་དོན་

སྒྲེལ་བའི་ནམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
 ཉགས་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། བྱི་རོལ་གྱི་སྒྲོན་པོ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་
 སྤྲ་སྤྱི་དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་དངོས་སུ་པན་པ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་མི་འཐད་
 པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བད་ཤན་གཅིག་ལ་དངོས་སུ་པན་པ་བྱེད་པ་དང་མི་
 བྱེད་པར་འཐད་པར་མ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྲ་སྤྱི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
 སྤྱིར། ཉགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས། དོན་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་མས་བད་ཤན་
 བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་སྐྱེན་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྐྱེན་ཅིག་ཏུ་
 ཆོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་ལ། དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་
 མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོན་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་སྤྱི་ཤན་པ་དང་དབང་ཤེས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱིས་དབང་སྒོ་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན།
 ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པ་དེས་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
 ན་ཡང་མིག་སྒྲོས་མཆོན་པའི་དབང་ཤེས་མ་འཁྱུལ་བ་དངོས་སུ་སྤྱི་བར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་ཤེས་མ་འཁྱུལ་བ་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་མི་ལྷོས་
 དོན་གྱིས་དེ་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་སོ། །
 ཡང་གི་སྒྲས་རེས་འགའ་དོན་ཡོད་ཀྱང་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེད་དོན་མེད་ན་ཡང་སྤྱི་
 བར་འགྱུར་བའོ། །དེས་ན་དབང་པོའི་སྒོ་མ་འཁྱུལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་དེ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་ལྷོས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེས་སྤྱོད་ལ་

དངོས་སུ་ཕན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དེས་སྒོ་བྱོད་ལ་དངོས་སུ་
ཕན་པ་མི་སྐྱོར་བའི་བྱིར་དང་། བཟང་བློན་པ་སང་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོར་བ་དེ་
བློན་པ་དངོས་སུ་སང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་ནི་བློན་པ་སང་པ་དོན་ལ་
བསྟོས་པས་དོན་མེད་ན་ཡང་མིག་སྒོར་འགྱུར། ཞེས་ཅིའི་བྱིར་བཟོད་ཅེ་ན།
དོན་གྱིས་བློན་པ་སང་པར་བྱས་ནས་རུས་པ་ལོག་ཅིང་དབང་ཤེས་བྱིས་བློན་
པའི་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་དགོས་པ་མེད་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། མིང་བློན་པ་ལ་བསྟོས་ན་སྤར་གྱི་གཞོད་པ་དེ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བས་གཟུང་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་
ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་གཟུགས་གཉིས་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་མིང་གི་བཟོད་པ་བློན་པའི་བར་ཆད་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་
གྱི་ཕན་པ་དངོས་སུ་ཉེ་བར་སྐྱོར་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་
བསལ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། བྱོད་གྱིས་མཆོན་པའི་མདོན་སུམ་རྟོག་པ་
མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དག་པ་བ་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་པ་ལས་
སྐྱེའི་བཟང་བློན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཐལ་བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་སོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། དོན་རང་མཆོན་འཛིན་པ་མིང་གི་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་མི་
སྟོས་ན་མིང་སྐྱོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་ན་མིང་གི་སྤྱི་ཤར་དགོས་པས་
དོན་རང་མཆོན་གསལ་བར་མི་སྒྲངས་ཞིང་། དེས་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱེད་པར་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔྱོད་པ་བས་དབང་ཤེས་དོན་རང་མཆོན་གཟུང་དོན་ཏུ་

བྱས་ནས་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་ཡང་ཁས་སྒྲུངས་ལ། མིང་སྟོར་རྟོག་པར་
ཡང་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཁས་སྒྲུང་དང་འགལ་བ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དོན་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་།
འགྲེལ་བ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་
པ་ལས་གཞན་ཡང་དོན་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི་དབང་ཤེས་དོན་
སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་སྟེས་བྱ་གཞན་གོ་བའི་ཡན་
ལག་ཏུ་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་བྱང་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱིག་པ་ལྟ་བུ་དང་ནི་རང་
ཉིད་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་བྱང་པར་ཅན་སྟེས་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་གཉིས་
བསྟོས་ས་བསྟོས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཛིག་རྟོག་གི་ཆོས་ལུགས་སྟེས་
བྱ་དབྱག་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་ནི་དང་པོར་སོ་སོར་བཟུང་སྟེ་དེ་
ནས་སྟེས་བྱ་འདི་ནི་དབྱག་པ་ཅན་ནོ་སྟུམ་དུ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
བསྟོམས་པ་བྱས་ན་དབྱག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་སོ་སོར་
འཛིན་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྒྱས་ན་བསྟོམས་ནས་ཀྱང་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །
དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་བསྟོམས་ནས་འཛིན་མི་ཤེས་ཏེ།
དེ་དག་སོ་སོར་འཛིན་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་
སོ་སོར་གཟུང་བ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟོམས་ནས་འཛིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཅ་བའི་རྟོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབ་པའི་རྟོགས་

བཀོད་མ་ཐག་པ་དེའི་ལྷོག་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་འཛིན་
ཤེས་ན་བསྟོམས་ནས་འཛིན་པས་བྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བསྟོམས་
ནས་འཛིན་ན་སོ་སོར་འཛིན་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟོམས་པ་
ཤེས་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་ཉག་ས་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་བསྟོམས་ནས་འཛིན་པའི་
རྒྱས་པའི་སྟོང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་བ་ཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་། ལྷོག་ས་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་།
དེའི་བྱེད་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་བྱེད་པར་ཅན་
དང་རྩ་དང་རྩ་ཅན་ལྟ་བུ་གོ་ས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་།
དབྱུག་པ་དང་དབྱུག་པ་ཅན་ལྟ་བུའི་ལྷན་པ་དེའི་འབྲེལ་བ་དང་འཛིག་ཉིན་
པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྦྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་
སྟོང་སོ་སོར་འཛིན་ཤེས་ན་ནི་དེ་དག་བསྟོམས་ནས་འཛིན་རྒྱས་པས་བྱེད་
གཞི་འགའ་ཞིག་བྱེད་ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་དུ་
འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱ་དབྱིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
དག་གི་དོན་ཡང་སོ་སོར་འཛིན་ཤེས་པའི་རྒྱས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ན་བསྟོམས་
ནས་བྱུང་འཛིན་ཤེས་པས་བསྟོམས་ནས་འཛིན་ན་སོ་སོར་འཛིན་རྒྱས་པའི་
སྟོན་པ་འཛིན་དགོས་ཞེས་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །བྱེད་ཆོས་དབྱུག་

པས་བྱང་གཞི་སྤྱེས་བྱ་ལ་པན་བཏགས་ནས་རྟོག་པས་བྱང་གཞི་བྱང་ཆས་
 ལུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་འགྲོ་བསྟན་པ་ནི་བྱང་གཞི་བྱང་ཆས་ཀྱི་དོན་དང་
 དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དང་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་སྤྱོད་གི་ཐ་སྙད་
 རྣམས་སོ་སོར་མི་ཤེས་ན་བསྐྱེམས་ནས་འཇིན་པར་མ་འགྱུར་བའི་བྱིར་སོ་
 སོར་འཇིན་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་དུ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དབང་ཤེས་ཆས་ཅན། དོན་སྤྱོད་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གཞི་བྱང་ཆས་
 བསྐྱེམས་ནས་འཇིན་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་བྱིར། དེས་སྟོང་སྟེ། སོ་སོར་
 འཇིན་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱེམས་ནས་
 འཇིན་ན་སོ་སོར་འཇིན་པའི་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འཇིན་དགོས་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་འདི་ཆས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་
 པའི་རིགས་དོན་གཞན་དང་དཀར་སོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
 དང་འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རྗེས་བ་
 ལང་དག་ནི་བྱང་གཞི་བྱང་ཆས་ལུ་འཇིན་རྒྱས་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཉིད་དེ། བྱང་
 གཞི་བྱང་ཆས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་
 བ་དག་བྱོད་ལ་མི་སྤྱོད་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆས་ཅན། བྱང་གཞི་བྱང་ཆས་བསྐྱེམས་ཤིང་སྤྱོད་
 བར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན་ཆུ་དང་འོ་མ་དག་སྟར་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མི་ཤེས་ན་སྟར་དེ་སྟར་
ཡོད་པ་ཕྱིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང་། བྱབ་པ་མ་
གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཅོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པས་མཆོམས་
སྟར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱུག་པ་དང་སྐྱེས་བྱ་ལ་
སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་འཇིན་
མི་ཤེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དབྱུག་པ་དང་སྐྱེས་བྱ་སོགས་གང་ལ་
རྫས་ཐ་དད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་བྱད་གཞི་བྱད་
ཆོས་ཀྱི་ལྷོག་པ་བཞི་སོ་སོར་འཇིན་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རུས་ཏེ། དེ་
སྟར་སྟབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཇིན་མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱད་གཞི་
བྱད་ཆོས་སོ་སོར་འཇིན་རུས་པར་ངེ་སྟར་འགྱུར་མི་རུས་ཏེ། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་
འཇིན་པའི་རུས་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །བྱབ་སྟེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སོ་
སོར་འཇིན་ཤེས་ན་བརྟུན་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་
དང་བརྟུན་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྟུང་རུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བརྟུན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇིན་པའི་རུས་པས་སྟོང་
པ་ཅ་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བྱས་ནས་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཇིན་པའི་རུས་པས་
སྟོང་པ་དེ་སྟབ་པའི་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་སྟུང་དོ།

གསུམ་པ་ནི། དབང་ཤེས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སྒྲིབ་བ་
 འདི་ཅམ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་གཅིག་
 ཏུ་དབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་གྱི་ཞེས་པ་ཐལ་བ་འོག་མ་དུ་
 མ་ལ་འདོད་པའི་གཞོད་བྱེད་དུ་སྒྲིབ་རོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དབང་པོའི་
 ཤེས་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ཐ་དད་
 པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་གཅིག་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱག་
 བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
 བ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོག་གྱུར་དཔོག་རྒྱས་པ་དང་གཟུང་དོན་ལ་མི་
 རྟོས་པ་དང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་
 རྟོག་པ་དང་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་
 བ་རིམ་པ་སྒྲིབ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་བསལ་བ་སྟོན་པ་ནི་གོང་དུ་ཡུལ་གྱི་ཞེས་སོ། །
 ཐལ་བ་དེ་དག་འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་
 གཟུང་དོན་དུ་ཉི་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་
 ཆོས་ཅན། འདས་མ་འོང་དང་དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་འཛིན་པ་དང་
 རྟོག་གྱུར་མི་དཔོག་པ་དང་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་འདོད་པ་
 ཅམ་གྱིས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དེ་དག་གི་དམ་བཅའ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཆད་མས་

གཞོན་པས་ཐལ་བ་སྒྲ་ཕྱི་དེ་དག་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་
ཀྱིས་ཆོས་བཞི་སོ་སོར་འཛིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱེམས་ནས་ཀྱང་འཛིན་མི་
ཤེས་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བརྟུར་ནས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་གོམས་པའི་འཛིན་བདེ་སོ་སོར་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལ་
དབང་པོའི་ཤེས་པས་བསྐྱེམས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་གཟུང་ཡང་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེམས་ནས་རྟགས་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་
བཞི་པོ་རྗེ་སྐད་བཤད་པ་སོ་སོར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་དང་
ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དང་
འདས་པ་དང་སྤྱི་དངོས་མིང་གི་ཐ་སྙད་དང་ལ་སོགས་པ་མ་འོངས་པ་དང་
དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྟེ་བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་
འཇུག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སོ་སོར་འདུས་བྱས་པ་
ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེམས་ནས་མི་འཛིན་པ་དེའི་བྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་
པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་རྟག་པ་

རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་འཛིན་པའི་
རྣམས་པས་སྟོང་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་སྒྲུབ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་
རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དབང་
ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་
དང་། འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲོ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འདོགས་ཤིང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པར་
ཐལ་བ་དང་རུང་ཡུལ་ན་ཉི་བ་ཡི་དོན་རང་མཆོན་འཛིན་པ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པས་བསྐྱད་ན་སྟེ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་ཀས་ལྟོག་སྟོགས་ལ་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གི་སྒྲས་རིགས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ན་
འདིར་སྒར་བསྟན་པ་ལས་སྒྲོན་གཞན་ཡང་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེས་པ་གཞན་གསོག་པས་གཞན་ཡང་ཞེས་སོ། །ཐལ་
བ་དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན།
རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་འཇུག་པ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་
གྱིས་འཇུག་ཅིང་འདོད་པས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་
དང་བྱེད་གཞི་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་ནི་སྟེ་རྟོག་

བ་དེས་བཅུག་ཅིང་བཏགས་པ་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་བའི་
 ཏྲགས་སུ་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ་བཏགས་པ་ཙམ་འཛིན་པ་
 གང་རུང་ངོ། །ཏྲགས་ཁས་སྤངས། བྱེད་པ་ཆད་མ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་
 བསལ་ནས་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་འཕེན་ནོ། །ཐལ་བའི་
 མ་ཐུན་དཔེ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ནི། དབང་ཤེས་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ནི་དུས་བྱིས་
 ཞེས་པའོ། །འདོད་པས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་ཐལ་བ་འདོད་པས་དམ་བཅའ་
 ཆད་མའི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བཟླ་བར་བྱའོ་སྟམ་ནས་མིག་བྱེ་བ་
 ན་གཟུགས་མཐོང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། བཟླ་བར་མི་བྱའོ་སྟམ་ནས་མིག་
 བཅུ་མས་པ་ན་ལྡོག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེ་ནི་བདག་རྒྱུན་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་མིན་
 པས་སོ། །དོགས་པ་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་པ་ཆད་བ་ཅན་གྱི་ཞེས་
 སྟོས་སོ། །ཐལ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་ནི། བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་བཏགས་
 པས་འཇུག་པ་དང་བསྐྱོག་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་
 ཆད་མའི་བསལ་བར་བསྟན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི་བ་སྤང་
 མཐོང་བའི་དབང་པོའི་སྟོན་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་སྤང་མཐོང་བའི་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་ཆད་བའི་ཆེ་བ་

སྒྲུང་ལ་བ་སྒྲུང་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་བ་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་བ་སྒྲོག་ཅིང་རྟ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་
 རྟ་རྒྱུ་པར་བཏགས་ཀྱང་རྟ་མ་མཐོང་བར་བ་སྒྲུང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུལ་ལ་འདོད་པས་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཕྱི་མའི་འདོད་
 པས་མི་འཇུག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཐལ་བ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ནི། དབང་པོ་
 འབྱུང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་ཉི་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡང་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་འཇིན་པའི་ཕྱིར། ལྟོག་ཕྱོགས་ལ་འགལ་བྱུང་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་ནོ། །རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་ཀྱན་གྱི་
 རྟགས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ཁས་སྒྲུང་དང་། བྱུང་བ་ཆད་མ་དམ་བཅའ་ཆད་མས་
 བསལ་བ་ཡིན་ལ། འདི་དང་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐལ་བ་གཉིས་
 པའི་དམ་བཅའ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པ་དཔྱེད་པ་བ་རང་ལ་
 བྱུང་བའི་ཐལ་བ་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་སོ། །ཐལ་ལྟོག་གཉིས་ཀའི་བྱུང་བ་
 ཡོད་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འདི་བ་སྒྲུང་དོ་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་
 པར་རྟོག་པ་རྒྱུ་མ་ནི་གཟུང་དོན་ཉི་བ་ཉིད་ལ་བསྟོས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྒྲུལ་དང་། དེ་སྒྲུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་རྩ་བ་ནི། དཔྱེད་པ་བ་ན་རེ། རྟོག་པ་ལ་དེའོ་སྒྲུལ་པ་རྒྱུང་རིང་པོ་ལ་རྟོག་པ་
 དང་། འདིའོ་སྒྲུལ་པ་མདུན་ན་ཉི་བ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་དབང་ཤེས་དེའོ་
 སྒྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ན་རྟགས་མ་བྱུང་ལ། འདིའོ་སྒྲུལ་པ་ལ་

བརྗོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་བ་སྤང་ངོ་སྟུང་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་
འདིའོ་སྟུང་དུ་གཟུང་དོན་ཉི་བར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་
དེ་ལས་གཞན་དེའོ་སྟུང་པའི་འཇུག་པ་མིན་པས་མངོན་སུམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་
བཤད་པ་ནི་འདིའོ་སྟུང་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འགལ་ནས་མ་
གྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འདི་བ་སྤང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུང་དོན་ཉི་བར་མ་ཡིན་
པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ་དཔྱེད་པ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་མངོན་
སུམ་ཡང་འདིའོ་སྟུང་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི། གཟུང་དོན་ཉི་བར་
ངེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་ནི་དཔྱེད་
པ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འདི་མཆོན་གཞིར་བྱས་ནས་
དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཞེན་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་
འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཟུང་དོན་ཉི་བར་འཛིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དམ་
བཅས་ནས་རྒྱ་མཆོན་བདེན་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིའོ་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་གཟུང་དོན་ཉི་བར་འཛིན་
པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མིག་གི་བྱེད་པ་མེད་པར་སྟན་ཁུང་དུ་བྱུང་པ་ལ་ལྷུས་

ཤེས་ཀྱིས་རེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྒྲོན་པོའོ་སྙམ་པའི་ཁ་
 དོག་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་དེར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་
 ཏྲགས་ཚད་མའོ། །ཀྱང་གི་སྤྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་
 མིག་བཙུམས་ནས་འདི་བྱམ་པའོ་སྙམ་པའི་ཏྲག་པ་སྤྱད་དོ། །མ་གྲུབ་སྟེ་དེའི་
 ཆེ་གཟུང་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་བྱམ་པའོ་ཞེས་ཏྲག་པས་བྱམ་པ་
 གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་ཁུང་གི་འདི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྒྲོན་པོའོ་
 སྙམ་པའི་སྒྲོ་ཆས་ཅན། བྱམ་པ་དང་དེའི་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་
 གཟུང་དོན་དུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པར་རི་
 བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་མེད་དང་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར།
 ལའང་ཞེས་པ་ནི་གཟུང་དོན་མེད་པའི་འདིའོ་སྙམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་
 འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་འཛིན་ན་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་དེ་
 འཛིན་དགོས་པ་ལ་དེའི་ཆེ་ཁ་དོག་དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱམ་ཁུང་དུ་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་ལ་རེག་པ་
 ལས་འདི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྒྲོན་པོའོ་སྙམ་པ་སྤྱེས་པའི་ཆེ་ཁ་དོག་དེ་དབང་
 མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ན་ལུས་ཤེས་དེས་གཟུང་དགོས་པ་ལ་དེའི་
 གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མཚུངས་ཏེ་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བཤད་པ་སྤྱི་མ་ལྟར་སྤྱི་མ་ལྟར་སྤྱི་མ་ལྟར་
 བྱི་མ་ལྟར་བཤད་ན་ཁ་དོག་དེ་དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ན་

གཞན་མེད་པས་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དགོས་ན་དེ་མི་འཐད་པ་ནི། ལུས་
ཁུང་གི་བྱམ་པའི་ཁ་དོག་སྡོན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྩ་ལས་ཐ་དད་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། བདག་རྒྱུན་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཚད་མ་
ཐལ་བ་ཁས་སྦངས་སོ།

ཏྲགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན་བསྟན་པ་ནི་ཁ་དོག་དེ་རང་གང་གི་ཡུལ་
དུ་ཉི་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མི་ཉི་བའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་གཟུང་དོན་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྩ་དང་རི་ལྟར་
མཚུངས་ཞེ་ན། ཁ་དོག་དེ་ལུས་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྩ་
དང་མཚུངས་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དེའི་རྒྱས་པ་ནི་ལུས་ཤེས་དེ་ལ་དངོས་སུ་
པན་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྒྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་
ཆོགས་པ་གཅིག་པས་ཁ་དོག་གི་རེག་བྱ་ལས་བརྒྱད་ནས་ལུས་ཤེས་
བསྐྱེད་པས་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་བརྒྱད་པས་པན་པ་ཉི་བར་སྦྱོར་བ་
ནི་གཟུང་དོན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མི་རུང་བ་རང་གི་
དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་འདས་པ་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་
རོ། །སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀའི་ཏྲགས་ཚད་མ་ཐལ་བ་ཁས་སྦངས་སོ།

དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཁ་དོག་གིས་ལུས་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མི་གཏོད་ཅིང་དེའི་

སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིབ་འདིའོ་སྦྲུལ་པ་ཅམ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་
མཆན་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་སྒྲུང་དུ་རིག་བྱ་ལ་
རིག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་བྱམ་པ་སྟོན་པོའོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ། སྒྲུབ་པར་
ཐལ། འདིའོ་སྦྲུལ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མི་རིགས་པའི་སྒྲིབ། སྒྲ་
སྒྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་ཆད་མ་ཐལ་བ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །སྒྲུབ་སྒྲུང་གི་བྱམ་པའི་
ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་
པ་རི་བོང་གི་རྩ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ། ཡང་ནི་རྩ་བ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྒྲུབ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ལ་རྩ་བ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་དང་རིགས་པ་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁ་
དོག་དང་རིག་བྱ་གཉིས་ཡོན་ཏན་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་བྱམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
རྒྱས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱས་ཡིན་པས་རིག་པའི་རྒྱས་དེ་ཁ་དོག་གི་རྒྱས་ཀྱང་
ཡིན་པས་ན་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་དོག་གི་རྒྱས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་
འཛིན་ཞེས་བའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཡང་ན་འདིའོ་སྦྲུལ་པའི་ཁ་དོག་གི་སྟོ་ལ་
རིག་བྱ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ལྷོགས་སྒྲ་མས་ཁས་ལེན་པ་ལ་
སྦྱར་ཏེ། བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ཅིང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་ཡང་
བཤད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིབ། བཤད་པ་སྒྱི་མ་ལྟར་ན་འདི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྟོན་
པོའོ་སྦྲུལ་པའི་གཟུང་དོན་དུ་རིག་བྱ་མི་ཉེ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་

རྣམ་ཐོ་རེག་པ་ཡང་ཡིན་པས་རེག་བྱའི་རྣམ་ལ་རེག་ནས་རེག་བྱ་འཛིན་ཏེ་
 ཞེན། གཉིས་པ་ལ་རྩ་བ་ནི། ཁ་དོག་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་དེ་དོན་སྦྱི་ཙམ་
 སྒྲང་བའི་བྱིར་དང་། རེག་བྱ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ལུས་དབང་གི་བདག་
 རྒྱུན་ལས་མ་སྦྱེས་འི་བྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་སྤྲ་མས་བྲངས་པའི་དབྱུང་ཤེས་
 ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སྟོན་པོའོ་ཞེས་ཤེས་
 པའི་སློ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་རྣམ་
 པ་སྒྲང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་དོག་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
 དེའི་དོན་སྦྱི་སྒྲང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་ནི་འདི་བྱམ་
 པ་སྟོན་པོའོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རེག་བྱའི་རྣམ་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེག་པའི་དབང་པོ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པར་
 མི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པ་སྟོན་པོའོ་སྟམ་པ་དེ་ལྟར་སེམས་
 པ་ན། ཁྱོད་ལ་ཁ་དོག་ཀྱང་སྒྲང་བའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཤེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། འདིའོ་སྟམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་
 བ་དེས་ན་བྱམ་པ་སྟོན་པོའོ་སྟམ་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་སྤྲ་མས་བྲངས་པའི་ཁ་དོག་བྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉིན་པར་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་
 པ་དབང་ཤེས་སོ་སོས་གཟུང་བའི་གཟུགས་དང་རེག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཁ་དོག་བྲན་པའི་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུན་

ཁུང་དུ་འདི་དེ་རིང་གི་བྱམ་པའོ་སྙམ་པ་ཅམ་ནི་ཉིན་པར་གྱི་དབང་ཤེས་
གཉིས་ཀས་དངས་པ་ཡིན་ལ། སྡོན་པོའོ་སྙམ་པ་ནི། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་ལག་རྗེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་།
འགྲེལ་པ་དང་། དོན་བསྐྱབས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་དོན་སྐྱོར་རྟོག་པ་
ཡིན་པ་དགག་པ་ལས་གཞན་ཡང་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།
དཔྱེད་པ་བ་ན་རེ།

སྐྱ་ཡི་རྗེས་འཇུག་མ་གཏོགས་པ།

ཤེས་དེ་འཛིན་རྟོག་ལ་ཡོད་མིན།

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་དང་ནི།

ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ཡིན།

ཞེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཆེ་མིང་གི་བྱད་པར་ཡིད་
གྱིས་དོན་དང་སྐྱར་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བ་མེད་
པར་དོན་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལྟ་བུའི་དོན་དག་པ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ལ་ཡོད་པ་དེ་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གང་
བརྟེན་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆེ་ཡང་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་དེའི་
མིང་གི་སྐྱ་དྲན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོན་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་མིང་གི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དག་
 བ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་བརྟུར་བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དེའི་མིང་
 དྲན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདིས་དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བ་དང་།
 དེ་ལ་བརྟུན་ཕྱིར་བ་དང་། དེའི་མིང་དྲན་པ་རྣམས་སྟུང་སྟུང་མ་ལས་སྟེ་མ་སྟེ་མ་
 སྟེ་བའི་རྗེས་འགོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟུང་སྟུང་མ་མེད་ན་སྟེ་མ་སྟེ་མ་མི་འབྱུང་
 བའི་སྟོག་པ་སྟོན་པ་ནི། སྟོ་སྟེར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་
 སྟེ་བྱེད་བྱེད་པར་བཏགས་པ་དེ་ལྟར་དྲན་ཏེ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོ་སྟེར་
 བ་དེ་མིང་གིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྟུང་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་དང་དོན་
 སྟོ་སྟེར་བ་བསྐྱེད་ནས་འཛིན་ཅིང་རིག་པ་དེ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྟུན་
 དེ་མ་དྲན་པའི་ཕྱིར། དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་མིང་འཛིན་
 པ་མི་སྟོན་པར་སྟུང་བ་ལ་དོན་དག་མཐོང་སྟུང་མ་དང་། མིང་འཛིན་པ་བརྟུན་
 པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་དག་མཐོང་སྟེ་མ་དང་བརྟུན་པ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 སྟུང་བ་ལས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་གང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་མིང་རང་གི་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་
 བྱད་པར་མིང་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་སྟོ་ནས་དོན་དེ་ཉིད་དབང་
 བོའི་ཤེས་པས་མཆོན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་

སྐྱུ་སྐྱུ་བྱུ་བྱུ་མ་བྱུ་བྱུ་དོན་ངེས་པ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཁས་སྤང་བརྗོད་ནས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་བརྗོད་པ་
ཐོས་པ་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱུ་དང་དོན་གང་ཤེས་པས་འཛིན་པ་
ན་ཡང་རང་མིང་གིས་བྱུ་བྱུ་ནས་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེའི་
ཆེ་སྐྱུ་དེའི་མིང་སྐྱུ་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྤྲོད་ཏེ་དབང་ཤེས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་
སྐྱུ་གཅིག་པོ་ལས་མ་ཐོས་པའི་སྤྲོད། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྤངས། ཡང་དབང་
ཤེས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ཐོས་པ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བ་
མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་མེད་ན་དོན་གང་གི་ཡང་མིང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་བྱུ་
བར་བྱན་པ་མི་རིགས་པའི་སྤྲོད། ཏྲགས་སྤྲ་མ་དང་ཐལ་བ་ཁས་སྤངས།

ཏྲགས་སྤྲ་མ་དེར་ཐལ་གང་གི་སྤྲོད་ན་བརྗོད་དུས་སྤྲོད་དག་པ་བ་མཐོང་བ།
སྤྲོད་དུ་སོང་བ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལས་ཐ་སྦྱད་ཀྱི་དུས་སྤྲོད་ཀྱི་བྱུ་བྱུ་བྱུ་བྱུ་
ཡུལ་ན་ཉེ་བ་ལ་སྤྲར་མཐོང་བའི་སྐྱུ་བྱན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྲོད། དཔེར་
ན། མེ་དང་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་མེ་ཡང་ངེས་དུ་བ་ཡང་ངེས་པ་སྤྲོད་དུ་
འགྲོ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བརྗོད་མས་པའི་སྤྲོད་སྤྲོད་དོན་གང་གི་ཡང་
མིང་གི་སྤྲོད་བྱུ་བྱུ་མི་བྱན་པར་ཐལ། སྐྱུ་གཟུང་བ་མེད་པར་དོན་མི་མཐོང་
ཞིང་དོན་དག་པ་བ་མཐོང་ན་ཡང་སྐྱུ་མི་བྱན་པའི་སྤྲོད། ཏྲགས་སྤྲ་མ་དང་ཐལ་

བ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། མིང་དོན་སྦྱོར་བ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། མིང་བློན་བ་མི་
སྤྲོད་དེ་མ་བློན་ན་ཡང་མིང་དོན་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྦང་སྤྲུལ་
ལྟར་རོ། །འདོད་ན། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། མིང་
དོན་སྦྱོར་བ་མི་སྤྲོད་དེ་མ་སྦྱར་ན་དོན་གང་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བློགས་སྤྲུལ་དང་། དེ་སྦྱོར་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། མིང་འཛིན་པ་བཟང་བློན་པ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་བཟང་བློན་པ་དོན་རྒྱུད་པ་མཐོང་བ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། དོན་མ་མཐོང་ཡང་དོན་རྒྱུད་ཡུལ་དེ་ན་ཉེ་བར་
ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནང་གི་འདུ་བྱེད་བཟང་བློན་པའི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱས་
པ་དེས་བཟང་བློན་པར་འགྱུར་གྱི་དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་རྒྱུད་ཡུལ་ན་ཉེ་བ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ། མིང་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་བློན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་མིང་དོན་དེའི་འབྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པས་
བཏགས་ཅ་མ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་སུ་
བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་ནི། དེ་མེད་དེ་དེ་ཡོད་ན་བཟང་
མི་ཞེས་པས་ཀྱང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་དགོས་པ་ལ་བཟང་མ་མཐོང་བ་
ལ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཟང་མ་སྦྱར་བའི་སྤྲོད་པ་
ཏུ་མེད་ཀྱང་བཟང་བྱས་པའི་དུས་སུ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་སྦྱེས་ཏེ་གོ་
ས་ལ་ཆོན་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བཟང་པོ་དུས་སུ་སྦྱེས་པའི་བྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་

རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གླེས་བྱའི་འདོད་པས་
 བྱི་རྩེ་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་རྣམས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་རུས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ་གླེས་བྱའི་འདོད་པས་དོན་གྱི་གནས་
 ལུགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་ནི་གཞན་བརྒྱུ་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
 རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྒྱུས་ཕྱིན་
 ཆད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་རང་གི་མིང་དང་འབྲེལ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་
 བདེ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་གླེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཏྲགས་དང་
 ཐལ་བ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །བྱུང་པ་མ་གྲུབ་སྟེ་བརྒྱུས་པའི་གླེས་བྱའི་དབང་
 ཞེས་ལ་དོན་དེ་མིང་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲངས། མ་བྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲངས་ངོ་ཞེ་
 བ། གླེས་བྱ་སོ་སའི་དབང་ཞེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་གྱི་
 བདག་ཉིད་སྒྲངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་འགལ་བར་སྒྲངས་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་
 ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིང་དང་འབྲེལ་
 བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་གང་དུ་ཡང་གནས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་ན་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བ་མེད་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལོང་
 ལྷགས་སུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དབང་ཞེས་མ་འབྲུལ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་

སྒྲོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲུ་མ་སྒྲུར་བའི་དོན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དོན་དག་པ་བ་མཐོང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་དང་། དབང་ཤེས་རྟོག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མི་གཞོན་པའི་ཚོད་པ་སྒྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་བ་དང་།
དཔེ་བསྟན་པ་དང་། དཔེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་
རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་པ་ལས། ཡང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བརྟེན་ལ་མ་བྱུང་བས་ཐ་སྙད་
མ་ཐོགས་པ་མ་གཏོགས་གང་ཟག་པལ་ཆེར་ལ་དབང་པོའི་སློ་རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། འདིའོ་
སྒྲུམ་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་ཤེས་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་ན་འདིའོ་སྒྲུམ་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རྟོག་པའི་
སེམས་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ནང་གི་བདག་ཉིད་འདིའོ་སྒྲུམ་པའི་རྒྱང་གིས་
གཡོ་བ་མེད་པས་གནས་པ་ནའང་མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུགས་དག་ནི་མཐོང་

བ་གང་ཞིག་མཐོང་བའི་སྒོ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 བསྐྱེས་པའི་རྒྱུས་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཀྱི། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་སེམས་
 བསྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་དཔྱོད་པ་བ་དབང་ཤེས་ལ་འདིའོ་སྙམ་པའི་
 རྟོག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་དག་
 རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྐྱེས་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དང་ཉིང་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཞི་གནས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཆེ་
 རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངང་ཉིད་ནས་སྟག་
 མཐོང་གིས་བསྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་དབྱེད་སྒྲིམ་དུ་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་
 མེད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་འདིར་སེམས་བསྐྱེས་
 པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དཔྱོད་པ་
 བ་ལ་དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་གང་དུ་གཟུང་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་
 གནས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱང་འདིར་དཔེར་དགོད་པ་
 དོན་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་བ་ལ་གྲུབ་པའི་སེམས་ནང་དུ་བསྐྱེས་པ་དེ་ནི་པལ་
 ཆེར་ཡུལ་དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དབང་ཤེས་
 འདིའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དཔེར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་
 ལས་ལངས་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱབ་དགོས་པ་
 མ་ངེས་ཏེ་དེའི་ཆེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་གཞལ་བྱ་མཛོན་གྱི་ཡིན་ན་སྤྱི་ཁྲིམས་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་གྱི་ཡིན་ན་འདིར་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དོན་མཛོན་གྱི་དང་། ཐ་སྙད་རྟོག་གྱི་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཁྲིམས་པལ་ཆེར་དོན་སྦྱབ་ཏུ་སྤྱད་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་རྟོག་གྱི་དང་། དབང་ཤེས་རྒྱུ་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་མཛོན་གྱི་དུ་འདོད་པས་ཀྱང་བྱད་པར་དབྱེ་མི་རྒྱས་པ་སྤྱི་ཁྲིམས་རྟོག་པ་སོ། །ཡང་དགག་གཞི་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་མཛོན་སྤྲུལ་ལ་སྤྱད་ཏུ་རུང་བའི་ཆེ་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་དམིགས་ན་རྟོག་བྲལ་དུ་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་རྟོག་པ་སྤྱད་ཏུ་རུང་བའི་ཆེ་རྟོག་གྱི་དུ་འདོད་པས་ཀྱང་བྱད་པར་དབྱེ་མི་རྒྱས་ཏེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་སྤྱད་ཏུ་ལ་ཡང་དེས་དབེན་པ་རྟོག་པ་གྱིས་སྦྱབ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་ན་སྤྱིར་མཛོན་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱད་ཏུ་ལ་འདོད་ན། དེ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་གྱིས་སྦྱབ་དགོས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཛོན་གྱི་དང་རྟོག་གྱི་དུ་འགྱུར་

བའི་ཚུལ་དང་། དཔྱོད་པ་བ་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། དབང་
ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་
ཆགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱ་སྐྱི་དང་
དོན་སྐྱི་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་དོན་རང་མཆན་
གསལ་བར་སྤང་བའི་སྟོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུང་བས་བྱུང་མཐས་མ་
བསྐྱད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱ་དོན་འདྲེས་པ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རྟོག་
ལྡན་གཞན་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྐྱ་སྐྱི་རྒྱང་པ་དང་དོན་སྐྱི་རྒྱང་པ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་
དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱུང་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་
དང་བྲལ་བར་བྱུང་མཐས་མ་བསྐྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་
རྟོགས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད།

ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་འཇུག་ཕྱིར་རམ།

འཇུག་པ་སྤྱར་ཕྱིར་སྤྲོན་པོ་དག །

དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན།

ཞེས་གསུངས་པས་དབང་ཤེས་དང་འདིའོ་སྤྲུམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་

ཡུལ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་དང་རིམས་ཀྱིས་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་པ་སྐྱར་
 བས་འབྲུལ་རྒྱ་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་སྤྱོད་
 རོན་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པར་འདོད་པས་དབང་ཤེས་དེ་དང་བྲལ་བར་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་འདྲེས་རུང་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རོན་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་
 སྟོ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱབ་ཀྱང་འདི་ཉིད་རྟོག་པར་འདོད་པར་སྤྱང་བས་བྱབ་
 མཐས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་རྟོག་བྲལ་གྱི་རོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ཉགས་
 ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། སྤྱར་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྲལ་བྱ་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་
 བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཇིན་པ་ལ་བཞུགས་པས་དེ་དང་བྲལ་བར་ཉགས་
 ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱབ་
 པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ལ།
 དབང་ཤེས་རྟོག་པའི་རྣམ་ཡིན་པ་ཉགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཆེ་ཉགས་ལ་སྤྱང་
 རུང་གི་བྱད་པར་སྐྱར་མི་དགོས་ཤིང་གཞི་འགར་རྟོག་པ་རོན་གཞན་ཡོད་པ་
 ཉགས་ཀྱིས་འགོག་ན། ཉགས་ལ་སྤྱང་རུང་གི་བྱད་པར་སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་
 ནོ། །རྟོག་པ་རོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཉམས་སྟོང་གི་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བས་སྤྱིར་རྟོག་པ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་

འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་མེད་ན་དེ་ཕྱིར་བའི་རང་རིག་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལ་
སྒྲུང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ལ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུང་རུང་དུ་མི་འགྲུབ་པས་རྟོག་
པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།
རྟོག་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཕྱིར་གི་རང་རིག་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་སྒྲུང་དང་དོན་གྱི་
སྒྲི་དང་དེ་གཉིས་འདྲེས་པར་འཇིན་པ་དང་བྲལ་བར་པལ་ཆེར་གྱི་མངོན་
སྲུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་མངོན་
སྲུལ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་འཐད་ལྡན་དུ། འདིས་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་
པའི་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སྲུལ་གྱི་ཤེས་
པ་འདི་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་གཅིག་པ་
འགོག་པ་ལ་ནི་སྒྲུང་བའི་བདག་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་
འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་གཞན་འགོག་པ་ལ་ནི་དགོས་པ་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མི་སྒྲུང་བ་ཤ་བཤ་སོགས་པ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་པོ་ལས་རྣམ་
པ་ཐ་དད་པར་དམ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་སྲིད་དུ་སྒྲུང་བའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་འགོག་པར་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྒྲུང་བའི་དོན་འདི་ཤ་བཤ་

ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
སྤང་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཤ་བ་འགོག་པ་ནི་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། དེས་ན་སྤྱོད་གས་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་
སྤྱོད་གས་ཀྱི་སྤང་བོས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་འཐད་པ་མ་བཞག་དེ།
དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་།
གཡོ་བ་མེད་པའི་མཐོང་བ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དམ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཞན་དང་ཡུལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་པ་རོལ་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡིན་
པ་དེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་འཐད་པས་སྐྱབ་
པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཅོད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་རེ་རེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་
འདྲེས་པ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱབ་པ་འདི་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཚད་མ་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དབང་ཤེས་བརྗོད་པ་སྤྱི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་དང་དེ་གཉིས་འདྲེས་པའི་
སྤང་བ་མེད་པའི་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྤང་བ་ནི་གྲུབ་མཐས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་
དབང་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཐད་ལྡན་དུ་ཐམས་ཅད་སློབ་པ་ནི་སྤྱོད་ཆགས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་རིགས་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་
དོན་དུ་བཤད་དོ། །བརྗོད་པའི་སྤང་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་ཅམ་ལ་བྱས་ན་
དབང་ཤེས་མེད་པའི་སྟོག་ཆགས་ལ་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དགག་
བྱའི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་
ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟོགས་
པས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཤ་བའི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་རྟོག་པ་དེ་རང་རིག་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའམ་རུང་ཡང་ངེས་པ་མི་སྐྱེས་
བའམ་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་གསལ་པོ་གཞན་གྱིས་བེལ་གྱིས་མནན་ནས་
མ་རྟོགས་པ་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་ལ་མི་སྤང་ན་ཤེས་པར་མི་
རུང་བའི་སྤྱིར་དང་། དབང་ཤེས་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་སྟོང་
རང་རིག་ལ་སྤང་དགོས་ཏེ། སྤང་མི་སྤང་བྱུང་མཉམ་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ལ་
འདུ་བ་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་
དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་
མའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་ངེས་པར་རིག་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསུམ་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་གསལ་པོས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མ་རྟོགས་པ་
 ཡང་མི་འབྲད། དེ་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱུས་པ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་མི་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར་རྟོག་པ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་འདིའོ་
 ལྷམ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒར་ཡང་
 བསྐྱུས་པ་ལས་ལངས་ཏེ་ཁོ་བོ་ལ་དེའི་བར་ལ་རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་བྱང་ལྷམ་དུ་
 ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་བརྟགས་པའི་ཆེ་ན། རྟོག་པ་སྦྱེས་ན་ཁོ་བོའི་རྣམ་
 རྟོག་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་རིག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཐམས་ཅད་ལས་
 བློ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྒར་བཤའ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་ལས་སྦྱེས་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་འདིའོ་ལྷམ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་རིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
 སྒར་བཤའ་པའི་རྟོག་པ་བསྐྱུས་པ་ཏིང་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དཔེར་
 མ་གཟུང་བར་མིག་སྤྱོད་ཞིང་རྟོག་པ་གང་ཡང་མ་འཕྲོ་བའི་ཐོམ་མེ་བ་ལ་བྱ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་དེའི་ཆེ་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པོ། །ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་
 བྱང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ནི་དོགས་པ་ཆུང་
 བས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་ངེས་སམ་
 མ་ངེས་དང་པོ་ལྟར་ན་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པས་
 དབེན་པའི་དབང་ཤེས་དཔེར་བཞོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་རྟོག་པ་

མེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ལངས་པའི་ཆེ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་
མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆེ་ཉླག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་ཉླགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡང་དེའི་སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱུས་པ་ལས་ལངས་ཏེ་རྣམ་
ཉླག་ངེ་ལྟར་གྱུར་སྒྲུལ་དུ་རུང་བད་རྣམ་པར་ཉླག་པ་ན་དེའི་ཆེ་རྣམ་ཉླག་སྐྱེས་
ན་ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་ཉླག་པ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་རིག་དགོས་
པ་ལ་མ་རིག་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་ཆ་གཅིག་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་
གྱིས། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཉླག་མེད་པར་མི་འགྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱན་ཏེ་རྒྱད་སྟེ་ཕྱི་ཀྱན་ཆ་ཤས་སུ་ལྟན་པའི་ཆ་ཅན་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲོམ་
པར་བྱེད་པ་ལས་བརྟགས་པས་ཉླག་པ་མེད་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། རང་དུ་
བསྐྱུས་པའི་ཆེ་ཉླག་པ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
ཉླག་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཉླག་པ་མི་འཕྲོ་བར་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་
བ་དབང་ཤེས་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ་ངེ་ལྟར་ཉླགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་མི་
ཉླགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པར་གྱུབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉླག་བྲལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ངེས་པར་མ་བྱས་པར་དབང་ཤེས་ལ་
ཉླག་པ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་དཔྱོད་པ་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་ཀྱང་
གྱུབ་མཐའ་དེས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་ཉླག་པ་མ་དམིགས་པ་ལ་ངེས་
པ་འདྲེན་མི་རུས་པས་ཉླག་མེད་དུ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་གིས་བྱུང་བ་པའི་སྐྱེ་
 རོལ་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་དབང་ཤེས་འདི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་རྣམ་དང་མ་
 འདྲེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྤྱོད་
 བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། འཇ་གྱི་སྤྲུལ་མཐོང་བ་དབང་
 ཤེས་ལ་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དོན་གཞན་མེད་པ་དབང་
 ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ་དེའི་ཆེ་གཞི་
 འགར་རྟོག་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་སྤང་བས་ནི་སྟེ་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་
 རྟོག་ཅིང་འདོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟེ་ལ་གྲགས་པ་སེལ་ན་རེ།
 གཞུང་སྤྱེ་མས་མཁས་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱེ་
 མས་སྤོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། སྤྱེ་མ་དབང་ཤེས་རྟོག་པའི་རྣམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་བཞེད་ནས་དེའི་རྟགས་ལ་སྤང་རུང་གི་བྱེད་
 པར་སྦྱར་མི་དགོས་ཤིང་དེའི་སྤྱོད་ཆོས་དབང་ཤེས་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་ནི། གཟུགས་
 མཐོང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་
 དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །སྤྱེ་མས་ནི། རྟོག་པས་དབེན་པའི་གཞི་འགར་
 དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་འགོག་པ་དམིགས་རུང་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་ཅིང་དེའི་ཆེ་རྟགས་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་བྱང་
 བར་སྒྱུར་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྟན་དུ་འབྱུང་བ་སྒྲུར་
 བྱངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་འདིར། འདིས་གྲང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་
 དད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་བྱང་
 བར་ཅན་འགོག་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པ་འགོག་
 པ་ལ་ནི་བྱང་བར་མེད་པས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་གྱི། དེ་ལ་ཡོད་པར་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྟར་མི་རུང་བ་འགའ་ཞིག་ས་སྟོགས་ལ་བརྟེན་
 བར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
 བྱམ་པ་དང་ས་སྟོགས་དག་དབང་པོ་གཅིག་གིས་གཟུང་བ་ཡིན་པས་མན་
 ཚུན་འཁྱུལ་པ་མེད་པར་དམིགས་པ་ན། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེ་བ་ཉིད་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་མཐོང་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་རྒྱུད་གཅིག་
 ལ་ཡོད་པའི་རང་རིག་པ་ལ་འཁྱུལ་བ་མེད་པར་དམིགས་པ་ན་ཤེས་པ་
 གཅིག་ལ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོགས་སྒྲུལ་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བ་དང་། དབང་
 ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱེད་པ་བ་ན་རེ།
 སྒྲུར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ།

སློ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་ཡིན་པ་གང་གིས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་
པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་མའོན་སུམ་དུ་གསལ་བའི་སློ་ཡོད་ཀྱང་མའོན་སུམ་
དུ་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཅིང་སློག་ཏུ་གྱུར་པའོ་ཞེ་ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐུབ་པའི་
དགོངས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་རང་རིག་ཞལ་
གྱིས་མ་བཞེས་ཀྱང་སློ་མའོན་གྱུར་དུ་ཁས་སྦྱངས་པས་ཆོག་པའི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་ནི་རྣ་བས་མ་ཐོས་ཤིང་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོ་འགའ་ཞིག་གི་བཞེད་པ་རུང་བད་ཐོས་ཀྱང་མ་བཟོད་ནས་རང་རིག་མེད་
པར་ཁས་སྦྱངས་ཤིང་སློ་སློག་གྱུར་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་མེད་
པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྤྱུག་གིས་ཕན་གཞོན་མི་བྱེད་པར་ཐལ་
བ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་སློ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རི་བ་དང་། བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློ་སློག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་
རང་རིག་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་བཀག་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པས་ན་རེ་ཤིག་ཅེས་
པའོ། །རང་རྒྱུད་ལ་སླེ་བ་དང་འགག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་སྤེ་
རོལ་གྱི་རོན་ནམ་སློ་གང་གི་ནང་དུ་འདུ་ན་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་འདུ་དགོས་ཏེ།
རང་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པའི་ཆར་སྤྱོད་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སློ་ཡིན་ན་མའོན་

གྲུར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་འོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཆོས་ཅན།
 སྤྱི་རྒྱུ་འོས་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་སྤྱི་རྒྱུ་འོས་ཀྱི་དོན་ལས་རྩིས་ཐ་དད་པར་
 བདག་ཏུ་འཇོན་པའི་གནས་སུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བདེ་
 སྤྱུག་བཞིན་ཏྲགས་དེ་དང་ཏྲགས་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྲུལ་ལ་
 ཏྲགས་ནི་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། སྤྱི་རྒྱུ་འོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ངའོ་སྤྲུལ་དུ་འཇོན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུར་
 འདོགས་པའི་གཞི་འཇོན་རྣམ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་རྣམ་
 ཡང་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་པས་བདག་ཏུ་འཇོན་པའི་གཞིར་གྲུར་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་སྤྲུལ་མའི་དོན་བསྐྱུས་ན་ནང་དུ་འཇོན་ཆར་གསལ་བའི་སྤྱིར།
 ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་ཡིན་ན་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཡིན་ན་ནི་ནང་དུ་འཇོན་ཆར་གསལ་
 བ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་ན་ཞེས་གནས་ཆོད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་
 འགལ་བ་སྟོན་ཏེ། འདི་ཐལ་བ་འོག་མའི་གྲུབ་སྐྱབ་ཏུ་ཡང་སྦྱོར་རོ། །དེ་ཆོས་
 ཅན། དུལ་ལ་རྒྱན་འཇུག་ཏུ་བེན་ཀྱང་ནང་དུ་འཇོན་པའི་ཆར་གསལ་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཐོན་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པ་སྟོག་ཏུ་གྲུར་པ་དེ་ནི་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 གྲུབ་པར་ཐལ། རང་དུ་འཇོན་ཆར་གསལ་བའི་དོན་ཡང་སྟོག་གྲུར་དེ་ལྟར་

གྱུར་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གོང་མ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སློ་ཡིན་ན་འཇོན་ཆར་གསལ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་གི་མ་འདིའི་དོན་འདི་བཞིན་དུ་བཤད་དེ།
གསལ་བར་སྒྲུབ་པ་འདི་གཞུང་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། གཞུང་གྱུར་གསལ་བའི་དོན་གྱང་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་
འགག་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སློ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། ཉམས་སྲུ་སྤྱང་བའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དང་
ཤེས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་འགའ་ཞིག་དང་རྗེས་སྲུ་
འབྲེལ་བ་དེར་ཡང་བཞག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་
བསྟན་པ་ནི། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་དང་བརྗོད་པའི་སྤྱི་འབྲེལ་
རུང་འཇོན་པའི་རྗེས་སྲུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་སྦྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བ་དེ་ཡང་
ཆོས་ཅན། སྟོག་གྱུར་དུ་ཐལ། སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྒྲུབ་སོ། །
ཐལ་བ་སྒྲུབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་རྟོགས་པར་
སྟོན། །འདོད་ན་དེ་ལས་ཏེ་བྱོད་སྤྱང་བ་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་ཕན་པ་དང་གཞོད་
པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་བདེ་

སྐྱབ་ཕྱོད་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱད་ལ་སྒོ་ཆད་མ་གང་གིས་བྱུང་བྱི་བ་དང་།
 དེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོ་འདི་དག་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ལ་སྒོ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 ཉོགས་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་
 པ་མ་ཡིན་ཟེས་སུ་དཔག་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཉོགས་སྒྲིབ་
 ཁས་སྦངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྒྲིབ་པ་དང་། དེས་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མ་ཤེས་པར་སྒོ་མི་
 འགྱུབ་པས་ན་དོན་དེ་ཤེས་པས་ན་སྟེ་དོན་མཐོང་བའི་ཉོགས་ལས་སྒོ་ཡོད་
 པར་བྱུང་པས་རང་རྒྱད་ལ་སྒོ་ཡོད་པ་ཟེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔྱོད་པ་བ་སྒྲོན་པོར་བསྟན་པ་དང་། སྐྱབ་
 བྱེད་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་ཁོ་ལོ་རྒྱལ་ལོ་
 ཞེས་རྒྱལ་བའི་སྐྱབ་བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གིས་སྐྱས་པའི་དོ་ཡང་མི་གོ་
 བའི་སྒྲོན་པོ་དཔྱོད་པ་བ་རྒྱལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་འདི་
 སྐད་སྐྱབ་བའི་འགལ་བ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་དཔྱོད་པ་བའི་ཆིག་ལ་ཡང་འཇིག་
 རྟེན་ན་ན་བ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། འགལ་བ་ཅི་སྐྱས་ཞེ་ན།
 འགལ་བ་སྐྱས་པར་ཐལ། དོན་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་

བཀོད་པ་ནི་སྒྲིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་མངོན་
སྤུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ་སྒྲིའི་མངོན་སྤུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་བེད་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དབྱེད་པ་བ་བསྐྱགས་པར་འོས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན། ལྷ་རྣམས་
དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་བསྟོང་པའི་ཆོག་སྟེ། བསྐྱགས་པར་བྱ་ཞིང་
བསྟོད་པར་འོས་པ་དེར་འདུག །སྤྱི་བྱེད་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དུ་མ་སྤྱོད་
ཀྱང་མཁས་པར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་དང་དོན་རྟགས་སྤྱི་མི་རུང་། ཡིད་
རྟགས་སྤྱི་མི་རུང་། དུལ་གསལ་བ་རྟགས་སྤྱི་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་
ཤེས་པ་ནི་སྒྲིའི་རྟགས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དབང་པོ་དང་དོན་དག་ཡིན་ནི་ཞེ་
ན། མི་འཐད་དེ། དབང་དོན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲི་ལ་མི་འབྲུལ་ན་ནི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་
དེ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། མི་
འཐད་དེ་ཡིད་དེ་ཡང་རིགས་འདྲ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཤེས་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྤྱིང་བའི་ངོ་བོར་ལག་རྗེས་
འཛོག་པའི་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུར་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ཉིད་ཡིན་
པར་རིགས་ཏེ་ཡིད་དེ་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དུལ་གཞན་ལ་སེམས་གཏད་ཅིང་

གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་གྱུར་
ན་ཡུལ་གཞན་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཉམས་གྱུར་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། སྐྱོའི་དེ་མ་ཐག་སྐྱེན་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་
སྐྱོ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲ་
རོལ་ཏུ་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རོན་གསལ་བྱེད་ཉགས་སུ་མི་རུང་། གསལ་
བྱའི་རོན་ཉགས་སུ་མི་རུང་། དེས་ན་རང་སྐྱོ་སྐྱོག་གྱུར་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱོ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འདི་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན། དང་པོ་
ཉམས་ན། རོན་གསལ་བྱེད་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱོ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྐྱོ་དེའི་བྱེད་པར་ཅན་རོན་གསལ་
བྱེད་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་སྐྱོ་
མ་ཡིན་ནམ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོ་སྐྱབ་བྱེད་གསལ་བ་ནི་སྐྱོ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱ་རོན་
གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྐྱོགས་གྱི་
ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ངི་ཉམས་སྐྱོའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོ་དང་རྗེས་ཐ་དད་སྐྱོས་མ་
སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱའི་རོན་དེས་གཞན་གྱི་སྐྱོ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་

ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློང་དཔོག་པ་གང་ཞིག་རང་གཞན་གྱི་སློང་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱང་རང་གཞན་ལ་ཉི་རིང་གི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སློང་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་མེད་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གྲུབ་ཀྱང་སློང་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་ཡུལ་སློང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཐལ་ཏྲགས་
པལ་ཆེར་ཁས་སྦངས་སོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སློང་ཡོད་པ་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཏྲགས་
གང་བཀོད་པ་དེ་ཡང་སློང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི་སློང་སྐྱོག་གྱུར་དང་། དབང་ཤེས་ཏྱིག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་
དུ་མས་གཞོད་པ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱེ་སྐྱི་དང་
འབྲེས་པའི་དོན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཏྱིག་བྲལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱང་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་བའི་བྱིར།

དབང་སློང་ཏྱིག་པ་རང་སློང་སྐྱོག་གྱུར་སོགས།

སྐོལ་བ་ངན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་སྦྱང་ནམས།

ལེགས་པར་འཛོམས་མཛད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གཞུང་།

དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བྱངས།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

སྟོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།

གཉིས་པ་སྟོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ལ་གཉིས། དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོད་ན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བྱུང་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐྱོད་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་མི་སྒྲིང་བའི་
རྟགས་གྱིས་དགག་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་ཡུལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་
མི་སྒྲིང་བའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེད་བྱེད་སྐྱའི་
བདག་རྒྱུན་ཅམ་ལས་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པའི་དོན་
རྟོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་ལ་སྒྲིང་བའི་
དོན་དེ་སྤྱོད་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ལ་
སྒྲིང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུང་ན་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་དུས་སམ་ཡོད་
དུས་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲིང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་
པའི་དུས་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་སྐྱུ་ཡི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་གཟུགས་
གྱི་དོན་ནི་དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུས་
འདྲེས་པ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་འགྲེལ་པར་འཆད་དོ། །སྦྱིར་རང་མཆོན་སྐྱའི་

བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་ནི་རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡིན་པས་མི་རིགས་ཤིང་།
འདིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་དུ།

སྒྲིལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་སྤྱིར།

ཞེས་པའི་སྒྲིབས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བས། རྗོད་བྱེད་སྒྲིའི་
བདག་པོའི་རྒྱུན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འཆར་
རྒྱས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་གི་རྗོད་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པའི་རྫོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་པ་སྒྲིའི་ཡུལ་དང་
དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་སྒྲིའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ། རང་
མཆན་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །རང་མཆན་དང་སྒྲིའི་མཆན་སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་མིན་
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་ནི་མ་བརྟགས་གཅིག་ཤུར་ཉམས་དགའ་བ་
ཅམ་དུ་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་
དང་། དབང་མངོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་སྒྲིབ་ཐུང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
གཟུང་དོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། རྗོད་བྱེད་སྒྲིའི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པར་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་རང་མཆན་སྒྲིའི་བ་གང་ཞིག་བྱོད་ལ་
སྒྲིའི་བའི་དོན་དེ་བྱོད་ལ་སྒྲིའི་བ་ལྟར་སྒྲིབ་ཐུང་ཤེས་པ་ལ་མི་སྒྲིའི་བའི་སྤྱིར།

ཡང་གི་སྐྱུ་སྒྲུ་བཀག་པ་ལས་ལོག་རྟོག་གཞན་སེལ་བའི་དོན་ནོ། །རྟགས་
མ་གྲུབ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་དུས་ཀྱི་སྐྱ་བྱང་ལ་
མི་སྒྲུང་བ་དང་། ཡོད་དུས་ཀྱི་སྐྱ་བྱང་ལ་མི་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་
མངོན་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྐྱ་བྱང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་ན་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་དུས་
ལ་སྒྲུང་ངམ། ཡོད་དུས་ལ་སྒྲུང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་
བ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དབང་མངོན་གྱིས་མཐོང་བ་
བཞིན་དུ་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་སློ་ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྒྲུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་
བ་ལྟར་སྐྱ་བྱང་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་ན་དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ་སྐྱ་བྱང་གི་སྒྲུང་
ཡུལ་ཡིན་ན་སྐྱ་དོན་ཡིན་དགོས་པའོ། །གཞུང་འདིས་འོག་མ་དང་གཉིས་ཀའི་
ཁྱབ་སྐྱབ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་བྱང་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་གི་གསལ་བར་
སྒྲུང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་
དབང་ཤེས་ལ་སྐྱ་བྱང་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་འདྲེས་ལ་
གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །སློ་སོ་སོ་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་སོ་སོ་ཡིན་ཀྱང་དོན་
གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་སྐྱ་བྱང་ཤེས་པའི་

གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་ད་ཅུས་པ་དང་མི་ཅུས་པ་
སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དོན་གྱི་ད་ཅུས་མི་ཅུས་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་ཙམ་དུ་བྱད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ནི་གཏན་ཆིགས་གཞན་སྟུང་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡོད་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་
སྒྲུང་ངོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡོད་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། དབང་མངོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྗོག་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐུན་
དཔེ་ནི། ཇི་ལ་རོའི་སྒོ་བཞིན་ཏེ། རོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཇི་གཟུང་དོན་དུ་མི་
བྱེད་དེ། ཇི་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་
མཐུན་དཔེ་ནི་གཟུགས་ལ་མིག་གི་སྒོ་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལ་ལྗོག་འབྲེལ་བསྟན་པ་ཙམ་
ཡིན་ཀྱི་སྐྱབས་བྱེད་བཀོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་
བསྟན་པ་ནི་སྐྱབས་བྱུང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་ཀྱང་
ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་སྒྲུང་བ་
གང་ཞེ་ག། །ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་དོན་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བྱང་ལ་སྤང་བ་དེ་དང་སྤང་ཚུལ་བྱུང་བར་མེད་
བར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་སྤང་བ་མི་ཉམས་པར་དོན་སྤྱི་
ཅམ་ཞིག་སྤང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐྱ་བྱང་ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་ཡང་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་ཏྟོག་པ་ལ་རང་མཆོན་སྤང་
བར་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། གཟུང་འཇིན་དབང་པོའི་
ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཇིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་
ཡིན་པའི་སྒྲོན་ས་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་འབྱུང་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བར་
རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བྱང་ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྤངས་གྱིས་བྱུང་མེད་གྱི་གཞོན་པ་འོག་མ་བསྟན་པའི་
ཆད་དུ་བརྗོད་དོ། །འདོད་ན། སྐྱ་བྱང་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྤངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་ཏྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་
པོའི་གཟུང་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་བྱ་བ་ཡོད་མེད་གྱི་དུས་ཀྱན་ཏུ་
དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉགས་དགོད་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱ་བྱང་ཤེས་པའི་གཟུང་

ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འཇིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་དུས་གཞན་དུ་ཟླུ་
 སུ་འགོ་བ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ལས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་དོན་གང་ལ་བརྟུ་དུས་
 སུ་སྒྲུ་དང་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆེ་ཡུལ་དུས་འདྲེས་པར་
 སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྟུ་དུས་
 སུ། སྒྲུ་སྒྲུར་བའི་དགོས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དུས་གཉིས་ཀར་དུ་ཟླུ་འགོ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུང་
 བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་གཞན་དུ་
 ཟླུ་འགོ་མི་བྱེད་པ་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་རྣམ་པར་མ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་
 དག་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ལ་ལོག་ཉོག་སེལ་བར་འཐད་ལྡན་དུ་བཤད་
 ལ། དེ་ཡང་སྒྲུ་དོན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 དབང་མངོན་ལ་ཡང་ཡུལ་དུས་འདྲེས་པར་སྒྲུང་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་
 བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་འབའ་ཞིག་ཉོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་
 མདོ་མཛད་པས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་པ་འཐད་ལྡན་དུ་བཤད་ལ།
 མངོན་སུམ་གཞན་ལ་ཡང་གོ་རུས་པ་དང་ལོག་ཉོག་ཤས་ཆེ་བས་ཀྱང་ཡིན་
 བོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲི་གསལ་རྣམས་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་

པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་
ཤེས་ལ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་མི་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་
ལྟར་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ཡུལ་དུས་
གཞན་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་མི་སྒྲུང་སྟེ། དེ་སྒྲུང་ན་བརྟུན་དུས་ཀྱི་དོན་རང་
མཚན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའམ་གཉིས་ག་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་
སྟེ་དོན་གཞན་གང་རུང་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་
འཐད་པའི་བྱིར། སྒྲ་མ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྟུན་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་
ཁྱད་པར་རང་མཚན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་
པ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དབང་ཤེས་ལ་བ་སྒྲུང་བརྟུན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་
དུས་གཉིས་ག་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ན་དབང་མདོན་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་
འབྲུལ་བས་ཆ་ཅན་སྒྲུང་བ་མི་སྟོན་ལ། དེ་ལྟར་བརྟུན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་བའམ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྟེ་
དོན་གཞན་གཅིག་ངས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུ་ལ་པན་ཚུན་རྗེས་
སུ་འགོ་བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་
ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། སྟེ་གནས་འཛིག་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐ་དད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམས་པ་ནི། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེག་པ་ལ་

སོགས་པའི་དོན་གྱི་དུས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་མི་འདྲ་བར་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ་སྒྲུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི། ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་
གཟུང་རྣམས་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་སྤྲུལ་སྒྲུང་པར་བཞག་གྱ་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་བསྟན་ལ། སྤྲུལ་སྤེལ་གྱི་ཆོད་མ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་ཁ་ཅིག །དེ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་ནས་སྤྲོ་བ་དཔོན་
ཆོས་མཆོག་ལ་དགག་པ་གྱི་དུས་ནི་གཞུང་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་གཞན་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པས་དགག་
པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བ་དེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་
གཞན་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་
སྤྲོ་མེད་པའི་བྱིར། སྤྱི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་གྱི་བྲག་པའི་ལྷགས་
ཡིན་ཏེ། བ་སྒྲུང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དཀར་ཟལ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དེ་ཉིད་ནག་
སྒྱུར་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་གསལ་
རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་མཐོང་བའི་
བ་སྒྲུང་རྣམས་གསལ་བ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ལ། སྤྱི་ནི་གསལ་བའི་རང་
བཞིན་དང་གཙོ་བོར་འདོད་དེ། དཀར་ཟལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་ནག་སྒྱུར་གྱི་
རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བྲིས་ཡོད་པས་དེར་བསྟར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། གསལ་བ་གང་ལ་འདི་བ་སྤང་ཞེས་གཅིག་གི་སྤྱི་སྤྱོད་
 འབྲུག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བ་སྤང་གི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ལས་
 རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་མེད་དེ། གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དོན་
 གཞན་ནི་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། སྤྱི་རྗེས་གཞན་མེད་
 དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཁྱབ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་དོན་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་ནི་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྤྱོད་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 བཅིང་བྱ་འབྲུང་པོ་དུ་མ་དང་འཆིང་བྱེད་མགུལ་ཆིངས་མེ་ཉོག་གི་འཕྲེང་བ་
 དཔྱངས་པའི་ཐ་གུ་གཅིག་གིས་བཅིངས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྗོགས་ཁྱབ་དཔེ་ལ་
 བསྟན་པའོ། །དེ་སྤྱོད་པ་ནི། དམིགས་རུང་གི་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་
 དམིགས་དགོས་པར་ཐལ། དོན་དེ་དམིགས་བྱེད་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་མེད་ཀྱང་དོན་རྗེས་ཐ་དད་པར་ཉོག་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་སྟེ་གཞི་གང་ལ་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཐ་དད་
 དུ་མ་དམིགས་པས་ཐ་དད་མེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་
 ཞེས་བྱ་འདི་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་
 ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྒྲུལ་སྟེ་བྱ་གཞི་གང་ཡང་དུ་མར་གྲུབ་པར་མི་
 འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་རུང་ཆད་མས་ཐ་དད་པར་མ་ཉོགས་པས་ཐ་དད་མེད་

པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་རྫས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་ཐ་དད་མ་དམིགས་ན་མེད་ངེས་སུ་
གྲུབ་པ་རིགས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྤྱི་རྫས་གཞན་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་བེན་
ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲན་རུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར།
རྫས་ཐ་དད་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་བ་
སྤང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བ་སྤང་དོ་སྦྱུང་པའི་སྒོ་དང་བ་སྤང་ཞེས་པའི་སྒྲ་
འདུག་པ་སྤྱི་རྫས་གཞན་དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འདུག་པར་ཅ་
བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་པས་རྫས་ཐ་དད་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་
པ་ལ་འགལ་བ་སྦྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་སྤྱི་ཆེན་
མོ་དང་། བ་སྤང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རྫས་གཞན་དང་ཆ་མེད་དུ་ཁས་
སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་སྤྱི་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་སྦྱུང་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གསལ་ལོ། །སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་
ལུགས་ལ་ཡང་ཆ་མེད་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་པ་སྤྱི་
གསལ་རྫས་གཅིག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པའི་རྫེས་སུ་འབྲང་བར་སྒྲོམ་པ་ལ་དེ་ལས་
ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་པ་བཅུ་ལ་ཡང་རྟོག་པར་དགའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་

པའི་ལན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་སྤྱི་ཚུ་རྩ་ས་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་
 ཉོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རྩ་ས་གཞན་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་དེ་ལས་གསལ་
 བ་གཞན་ལ་འདིའོ་སྙམ་པའི་སློ་དང་ནི་སྤྱི་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དོན་གཞན་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་སློ་དང་
སྤྱི་ཐེས་སུ་འགོ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱུང་པར་གསལ་བ་འདི་ནམས་ཆོས་ཅན།
བྱིད་ལ་ཐེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅི་ལྟར་མི་རྟོགས་
ཞེས་བྱ་མི་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྱིད་ལ་སྤྱི་ཐེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། སྤྱི་
ཀུན་གྱི་རྟོགས་བསལ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
གང་ལས་གང་ལ་སྤྱི་དང་སློ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་རྟོགས་པར་ནི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིད། དཔེར་ན་བྱུང་པར་དུ་
བྱིད་ཆོས་དབྱིག་པ་མ་རྟོགས་པར་བྱུང་པར་དུ་བྱས་གཞི་དབྱིག་པ་ཅན་མི་
རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལས་
སྐྱེས་པའི་སློ་མ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་རང་མཆོན་གྱི་
ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་གང་ཞིག །དངོས་མེད་གསལ་སྒྲུང་དང་།
སྐྱི་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་སྣང་བའི་

ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་
སྒོ་མ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་མཆན་ཉིད་རྫོགས་
པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བྱང་
པར་རང་མཆན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་
ཞེས་སྒྲ་མ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་རོ།

དབང་ཤེས་རྫོག་བྲལ་དང་བརྗོད་བྲལ་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་ པའི་ཚུད་སྤྱོད་།

གསུམ་པ་དབང་ཤེས་རྫོག་བྲལ་དང་བརྗོད་བྲལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་
པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དཔྱེད་པ་བ་སོགས་ན་རེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྫོག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་
འོན་ང་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དེ། རོན་གང་ཡང་
མ་ངེས་པར་ཐལ། རྫོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བྱོད་ལས་ཇི་ལྟར་
འཇུག་ཕྱོག་གི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རོན་གང་འདིའོ་ཞེས་
བྱ་བར་ངེས་ན་ནི། དེ་ལས་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དག་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཐད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་རོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚ་བ་དང་འགྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་མི་
 འགྱུར་བའི་སྒྲིན་འདི་ནི་མེད་དེ་གང་གི་སྤྱིར་ན། དེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
 ལས་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་དེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྡོག་གི་
 ཐ་སྙད་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་
 ཡི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
 མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྤྱུག་གི་སྤྱོད་བྱེད་
 དང་བཅས་པར་སྤོང་བའི་དོན་བྲན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། བྲན་པ་དེ་ཡང་
 ཆོས་ཅན། བསྤྱོད་བྱེད་ཆོས་སྤྲུལ་ལ། ཏྲགས་ནི་བདེ་སྤྱུག་གི་སྤྱོད་བྱེད་དང་
 བཅས་པར་སྤོང་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །
 བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུ་དང་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་མཐོང་བའི་དོན་དང་རིགས་འདྲའི་དོན་དེ་མཐོང་བ་ཉིད་ན་
 རིགས་འདྲ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེས་ཤེས་མ་ཡིན་
 པར་དོན་ལ་བསྟུ་བ་ཅུ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཀྱི་དོན་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་དོན་དེ་མཐོང་བ་
 ཉིད་ན་ཡུལ་ལ་སྤང་བྱར་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དོར་བྱར་མངོན་
 པར་འདོད་པ་དག་གི་རྒྱ་བྱས་པའི་སྒྲིན་ནས་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མཐོང་བའི་དོན་དང་རིགས་འབྲུ་མཐོང་བ་
 རྣམས་ལ་བདེ་སྐྱབ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་གསལ་པོར་སྤྱོད་བ་སྤྱི་
 མཆམས་སྤྱོད་བའི་བྲན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དྲན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་མ་ལ། ཏྲགས་ནི། སྤར་བདེ་སྐྱབ་གི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་
 པ་གསལ་པོར་ཉམས་སྤྱོད་བའི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་
 སྐྱབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་གང་ཡང་མ་ངེས་ན། བག་ཆགས་སད་པ་
 དང་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་བདེ་སྐྱབ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དྲན་པའི་བག་ཆགས་
 འཛོག་པ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། བདེ་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ངེས་ཤེས་འབྲན་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བྱོད་ཀྱིས་ཉམས་སྤྱོད་བ་ལས་དྲན་པའི་ས་བོན་
 འཛོག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དངོས་པོའི་སྟེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་
 བའི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
 ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤར་མཐོང་བའི་དོན་དེ་དང་འབྲུ་བ་བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་
 བ་ལས་བག་ཆགས་འདི་སད་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བར་
 མངོན་པར་འདོད་པའི་བག་ཆགས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་མངོན་འདོད་དེ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཐ་སྙད་

འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་གི་མཆོན་ཉིད་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་རྩ་བ་དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་
རང་རིག་མངོན་སྲུང་ལ་བྱག་ཅིང་འདི་སྦྱོན་མེད་ཅིག་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་ན།
མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་པ་རྩ་བ་ཆད་
པ་ལྟར་འགྱུར་བས་འདི་ལ་ཞིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱའོ། །རིགས་པའི་བསྟན་
བཅོས་འདིར་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་
དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་བར་མ་ཆད་པར་བྱག་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
ཡིན་ནོ།།

གང་ཞིག་སྐྱོན་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ།
ཞིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལྷགས་མི་དགོས་ཀྱང་།
མཁས་མང་རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་བྱེད་ཅིང་།
ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ཆད་དུ་བཤད།
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

(༡) ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་།

གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་

གི་དོན་ནོ།

སྤྱི་ལོ་དོན།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཛོད་ལས། ལྷག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་
ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིད་དབང་ཡིན་ན། འདས་པ་ཡིན་
པས་བྱུང་པ་བསྟན་པར་བསམས་ནས། འདས་པ་ལས་འདས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་
སྤྱིར། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ལ་རིགས་
འབྲེ་རྒྱན་མེད་ཅིང་། དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་
ཀྱང་དེ་དང་གངས་མཉམ་དུ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་སྐྱེ་ལ། སྟོན་དུ་དབང་མངོན་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་སྐྱེ་བ་དེས་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ལ།
དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དགུ་པ་དུས་མཉམ་
ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་པར་བཞེད་པ་དག་ཀྱང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ།
བདག་རྒྱུན་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དེ་འབྲ་བ་སྡེ་བདུན་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པ་ཁུངས་མ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་
པའི་སྤྱིར་དོ། མཛོད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རང་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་བདག་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་
དབང་ཡིན་ན་འདས་པས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་བྱོད་རང་གི་བདག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་
པས་བྱབ་པའང་ཉམས་སོ། །བྱབ་པ་མེད་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
ཡང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱན་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དོན་ཉི་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་འདིའོ་སྙམ་པའི་ངས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
དུ་འདོད་པ་ཡང་། སྒྲིལ་སྒྲུབ་འཇུག་དུ་འདོད་པ་ལ། སར་ལ་འཕངས་པའི་
གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ཆད་
མའི་བསལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སློབ་
དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་འབའ་ཞིག་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱན་
གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ངས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། སྐྱེ་ཐེབས་
གཅིག་གི་དབང་མངོན་སྟོན་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡིད་མངོན་རང་དབང་
དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་བདག་རྒྱུན་དང་། བྱོད་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ཡིན་པས་རྗེས་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་ཐ་མ་དེའི་
གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འབྲས་སྟོན་ཅིག་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་མངོན་དེའི་དམིགས་
རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། དབང་མངོན་རྫོགས་པའི་རྗེས་དེར་ཡིད་མངོན་དུས་

ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་གཅིག་ཏུ་འགགས་པའི་ཆེ་ཡིད་མངོན་སུམ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྐྱེའམ། གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་
འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། འབྲས་བུའི་འཕེལ་འགྲིབ། རྒྱུའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་དང་པོ་ཁས་མི་ལེན་ལ། གཉིས་
པ་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲོན་མེད་དེ། དབང་མངོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་
མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེའོ།

གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འཐད་ལྟར་དུ། གྲུབ་པའི་
མཐར་ལས་གྲགས་པའི་མིང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་བྲས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
གྲུབ་པའི་མཐར་ལས་གྲགས་པར་སྒྲོན་པར་བྱེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྲུབ་
པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ནི་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཅིའི་བྱིར་མངོན་སུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཀོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ཡོད་ན། དེའི་མཆན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་མཛད་པས་
གྲུབ་པའི་མཐར་ལས་གྲགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཚུད་
པ་བྲས་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བེར་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་

དབང་ཕྱག་སྐུ་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བར་
 བཞེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་དཔོག་དགོས་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་
 ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་
 བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་
 ཡིན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པོ། །སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་མཆོག་གིས་འདི་ལ་ཆད་མ་གཞན་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་
 གཞན་ཞེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་བཞེད་པར་གོ་བར་
 བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་གྱི་
 མངོན་སུམ་དེ་ཤེས་པ་མིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་བས་ཤེས་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟ་ན། རང་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོང་དགོས་པས་
 མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲོག་གྱུར་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་སྐད་སྒྲ་བའི་གང་ཟག་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དུས་ཀྱི་རུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་དེ་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ།
 དེ་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཕགས་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
 གྲུབ་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡིད་མངོན་ལ་ཡང་
 མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་
 ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དུས་ཀྱི་ཐུང་
 བའི་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་རྟོག་གངས་ཇི་ཅམ་པ་རྒྱ་བའི་གངས་དེ་སྟེད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྤྱོད་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པར་
 འགལ་ལ། སྤྱོད་ན་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མིན་པས་བྱབ་པ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་
 པས་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་
 རོ། །

དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཡང་། སྤྱོད་བ་དེ་
 འབྲས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་
 མིན་ནོ། །འོ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་ཚད་མ་གང་གིས་
 གྲུབ་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་དབང་མངོན་སྤྱེ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པ་ན། དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་སྤྱེ་བས་བྱབ་པ།
 དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔྱོད་

པ་བ་དག་རང་རྒྱད་ལ་སློ་ཡོད་ཅེས་རྟགས་ལས་རྟགས་དགོས་པ་ལ་དགག་
 པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱད་ཀྱི་སློ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་
 མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་བྱུང་པ་བརྒྱ་གྱེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རུས་སོ། །སོ་སོ་
 སྐྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་ཡོད་དམ་ཅེད། དང་པོ་ལྟར་ན།
 མངོན་སྲུང་གྱིས་ངེས་པར་གྱུ་བ་དགོས་པས། རུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་
 པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་རྟགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན་
 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་མི་སྲིད་པའམ། འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་
 མར་འགྱུར་རོ། །རང་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། ངེས་པར་རང་གི་མངོན་སྲུང་
 ཆད་མས་གྱུ་བ་དགོས་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཡོད་
 ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་ཅེད་ལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་
 གྱུར་པ་ན། ངེས་ཀྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་
 གྱུར་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྱུ་བ་ན། ངེས་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་
 ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྱུ་བ་དགོས་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་
 རྣམ་འགྱུར་རོ།

གཞུང་འདི་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་
 སྒྲི་ནས་གཞན་གྱི་ལོག་པར་རྟག་པ་བཀག་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་
 ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཆད་མ་ཅེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆན་

ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འབྱུང་
དུ་གསལ་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་ཚད་མར་མཆོན་
མི་རྒྱས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གྱང་མི་འདོད་དེ། དེའི་མཆོན་ཚུལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་
མཆོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེན་ཅམ་ད་ཡོད་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱས་
པ་མཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
མཆོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཅམ་གཞིར་བྱས་
ནས་ཚད་མར་མཆོན་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མཆོན་གཞིའི་ཟུར་དུ་ཚད་
མ་ཆོག་གིས་བེན་པར་སྐྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོ་སྟེ་
བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དུས་ཀྱི་ཟུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་འཇལ་བ་ལ་
གཞོད་པ་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །ཁོ་བོ་ཡང་ཁྱོད་
ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །འོ་ན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་རང་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་
དང་རྣམ་འབྱེལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལེ་བྱུང་། འདི་ལྟར་མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱི། །
འཇིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཙོ་དེ་ཉིད། །ཅེས་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་སོ་
སོ་སྟེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
འཇིག་རྟེན་ན་མི་རྟག་པར་གྲགས་པ་དུས་ཀྱི་ཟུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་ཟུང་མཐར་མ་
ཡིན་ནོ། །འདི་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་སོང་ཆོད་དེ་
རིགས་འདྲ་བྱེ་མ་མཆམས་མི་སྦྱོར་བས་རྟག་པར་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་རྒྱ་མ་

ཆང་བས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
ཀྱང་དེ་ཉིད་བཞི་ག་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་ཞིག་པར་གནས་པའི་དུས་
སུ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་རིགས་འབྲས་ཕྱི་མ་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པས་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆད་མར་བཞག་པ་ལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པར་
གོ་བར་བྱ་སྟེ། འཐད་ལྡན་དུ། གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་དངས་པ་དང་། ཆད་མ་
སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་
དུ་གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ནི་
གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
ཡིད་གཟུང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤྱི་མ་
བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ལ། རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མའི་བྱད་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཆད་མ་
ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་རུས་པའི་
དངོས་པོའི་རྒྱན་ངེས་པས། འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་རུས་པའི་སྤྱིར་
དེའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཆད་མ་

ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།
གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་
བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པས་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་བསྟན་པ་ལ་སྲུ་སྟེགས་རྣམ་ཤུག་
པ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་དེ་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་གིས་གཟུང་བཞིན་པའི་
དོན་འཛིན་ནམ། མ་གཟུང་བའི་དོན་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མར་མི་རྩང་
ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལོང་བ་དང་འོན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་
བ་དང་སྒྲ་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བེད་བའི་ལོག་རྟོག་ཀྱི་ཚད་མ་མདོར་གསལ་
བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་
གསུམ་ལས་སྦྱེས་པར་སྟོན་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་གཟུགས་
འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྟེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
ཞིང་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་སྤང་ཅིག་
གཉིས་པའི་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་
ཚོས་ཅན། མདོན་སྲུང་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀྱང་ནི་དབང་པོའི་མདོན་སྲུང་དུ་མ་བཟད་ཅེས་པའོ། །ཡིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་
པས་དངོས་སྲུ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སྲུང་གི་མཆན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་བདག་

པོའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་མིང་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་སུམ་དུ་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
ནས་མཆོད་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། །

རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་འབྱུང་བའི། རྟོག་མེད་དེ་ནི་མངོན་སུམ་
མོ་ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་སྐྱར་
བར་རིགས་པའི་བྱིར།

རྒྱུ་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་བསྐྱེད་པའོ། །
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེའི་སྟན་ཅིག་
བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་
དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་བྱལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ལུང་ལས་གྲགས་པའི་ཐ་སྟོད་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་

རྒྱུ་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ།

ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་མཆན་ཉིད་སྒྲུབ་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཆན་གཞི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་།
ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་། སྤྱིད་ཡུལ་ལ་ལོག་
པར་རྟོག་པར་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་དབང་མངོན་ཀྱིས་མ་བཟུང་བའི་དོན་འཛིན་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱེད་
པ་མེད་པར་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་གཟུགས་མཐོང་
དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཟུང་
ཡུལ་ལས་རིགས་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུང་
དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོགས་སྤར་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཟུང་དོན་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་དུས་ན་
ཡོད་པ་དེ་དང་། འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་མངོན་
ཀྱི་གཟུང་དོན་ནི་དབང་མངོན་ཀྱིས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་

མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དང་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུས་མི་མཚུངས་པས་
 འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་བསྟོས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དང་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཉགས་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིད་མངོན་དང་དེའི་གཟུང་དོན་དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 འབྲས་བུ་སྟེས་པའི་སྤར་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་
 ཐལ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པའི་དུས་ན་
 ཡང་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་པན་པ་ཉི་བར་སྒྱུར་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 འབྲས་བུ་རྫོགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་
 གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་
 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་དུས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་འགལ་ཏེ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་བྲུབ་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་སྤྲ་མས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་
 རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཆིག་གོང་མས་
 བསྟན་ལ། དགོས་པ་མེད་པ་འོག་མས་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་དོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
 པས་སེམས་ཅམ་པའི་བཞེད་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་ཅན་
 རྣམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་གཅིག་པ་གངས་ཅན་
 གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་པས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དོན་རྣམ་མེད་ཐུག་མཐུན་དུ་འཛིན་པར་སྤྲ་བ་དག་ན་རེ། གཟུང་

འཛིན་ཡིན་ན་ལག་པ་དང་རྩ་ར་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་པས་དུས་
སྤུ་ཕྱི་ཐ་དད་པ་རི་ལྟར་གཟུང་འཛིན་དུ་འཐད་ཅེ་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་
བྱོད་རང་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་དང་དུས་མི་མཉམ་
ཡང་གཟུང་འཛིན་དུ་འཐད་དེ། དེ་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། གཞན་རིག་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུན་
གསུམ་གྱིས་བཞག་པའི་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པའི་ལག་རྩེས་ནི་འཛོག་པར་རུས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་འཐད་
པ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པས་རིག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ལག་
རྩེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་དང་། བྱོད་བའི་ཆ་དང་།
ཡུལ་འཛིན་རུས་གྱི་ཆ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་གྱི་
ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ་ཞེས་པ་ནི། ཅ་བའི་ཆོག་གིས་མ་བེན་པའི་འཕྲོས་དོན་
ཆོག་ས་བཅད་དུ་བསྐྱབས་པ་སྟེ། འོག་མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ལོག་ཏོག་བསལ་བ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་སྤྱད་པའི་
ཚོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་བསལ་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་
འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤུ་མའི་ཡུལ་གཟུང་བེན་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི་སྤུ་མ་འོག་གསུམ་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤུ་མ་འོག་གསུམ་འཇལ་བ་ལས་

གཞན་དུ་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཟན་པ་དབྱུང་ཤེས་
 གྲང་ཆད་མར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རང་འཇེན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲུམ་མས་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བའི་ཟན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་
 པའི་གཟུང་ཟིན་པ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟན་པ་དབྱུང་ཤེས་ལས་ཡུལ་
 རྟོགས་ཚུལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་འཇེན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲུམ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲུམ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་ཀྱི་དོན་གཅོད་པ་
 དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཚུལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་
 པའི་ཆད་མ་དེས་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་རྟག་འཇིན་ཀྱི་སྤྲུལ་འདོགས་ཆད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
 བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་དབྱུང་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་
 ནི་གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་རིགས་པས་ལེགས་པར་
 འཐད་པས་མདོན་སུམ་དབྱུང་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོན་གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ནི། རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་ཆད་
 མར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འཇེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲུམ་གཞལ་ཞིང་སྒྲོ་
 འདོགས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ལས་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་འཇལ་
 བའི་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་བསྟན་ནས་འཇལ། སྐྱབ་པར་

བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་གཞལ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་
མའི་ཚུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་
སྤུམ་ཙམ་ཚད་མར་ཁས་སྦངས་ནས་ཚད་མ་མིན་པ་འགོག་པར་རིགས་པ་
དེ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྤུམ་ཚད་མ་མེད་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དབང་
པོའི་མངོན་སྤུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྤུམ་གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་
གཞོད་པ་བསྟན་པ་ནི། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གྱི་སྒོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
བྱེད་གཉིས་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་
མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དངོས་རྒྱ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལ་
འགལ་བ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ལྟ་ན། དངོས་རྒྱ་གཅིག་ལ་དེ་བྱི་དུས་སུ་ཡང་
གནས་པའི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པས་འབྲས་བུ་རིམ་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་
གཞན་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱར་མེད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་
རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན་བྱེད་ལས་
འབྲས་བུ་རིམ་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར། དེ་
དག་ཀུན་གྱི་རྟགས་བསལ་ཁས་སྦངས་སོ། །ཡང་གི་སྐྱ་སྐྱ་བྱི་ནི་གཏན་
ཆིགས་འདིའི་བྱིར་ཡང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྤུམ་གཟུང་བྱིན་འཇིན་པ་མི་འཐད་

ཅེས་པའོ། །རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཡོད་ན་ནི། ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་
 དེ་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གཟུང་དོན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་དབང་མངོན་གྱི་
 གཟུང་དོན་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཇིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཁྱོད་གྱི་དངོས་རྒྱུ་འདི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་འདས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་དེའི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་
 པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ཉིད་
 གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཡིད་གྱི་
 མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་
 དོན་གཞན་ཉིད་ཉོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཞན་རིག་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༣) རང་རིག་མངོན་སུམ།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།

སྤྱི་འོ་དོན།

དང་པོ་ནི། འདིར་བདེ་སོགས་རང་རིག་ཏུ་བསྟན་པ་སྟར་སྟངས་ཡང་
 འཐད་ལྡན་དུ་འདིས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་སྟེ་རིག་པར་རུང་བ་ཉིད་

བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁ་སྤྱི་ནང་དུ་
བསྟུས་པའི་ཤེས་པ་ཀྱུན་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་ཅིང་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུ་ལ་
གྱིས་རིག་པར་བྱེད་པ་ངའོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྤྱིས་བྱར་འདོགས་
པའི་གཞི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་
རིག་པ་གང་ཡིན་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོའི་འགྲེལ་པར་
བྲངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཐུག་དང་བདེ་བ་དང་སྦྱག་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རིག་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་བརྟེན། །ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚད་མ་མདོའི་དོན་
ཡང་དུག་གསུམ་རང་རིག་ཅམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
གྱི། དེ་དག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་
བསྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་ལག་རྗེས་མིན་ནོ། །ཡིད་
གྱི་དབང་པོ་ལ་འདོད་པ་དང་། དུག་གསུམ་རང་རིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་
མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཡིད་དབང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྤྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདིར་དེ་དག་ཡིད་དབང་ལས་སྤྱེ་མི་སྤྱེད་བྱུང་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ།

རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོད་ནི་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀྱུན་མངོན་སུམ་།

ཞེས་པས་ཁ་ཕྱིན་དུ་བལྟས་པའི་ཞེས་པ་ཀུན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་
 མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བར་བལྟན་པའི་དོན་མ་གོ་བར་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། གང་དག་ཞེས་པ་གང་
 ཡིན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔེར་
 བ་སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་
 དེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་ཞིང་།
 རྗེས་དཔག་གྲང་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་
 གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འཛིན་རྣམ་ཡང་མ་ཡིན་
 གཟུང་རྣམ་ཡང་མིན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 མངོན་སུམ་ཡིན། ཕྱི་མ་མི་འཐད་པ་ནི་རྟགས་པར་སྤྱི་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན།
 རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །དེ་
 གཉིས་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། ངོ་བོ་གང་ལ་བསྟོས་ཀྱང་། ཐུབ་མཉམ་གྲུབ་བདེ་
 རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་མེད་ན། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །
 ཅས་པའི་རིགས་པ་ལ་བྱད་པར་རི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །
 འདོད་ན། རྟག་བྲལ་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ནང་བལྟས་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱི་བལྟས་ལ་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཁ་ནང་བལྟའི་ཆ་རང་རིག་མངོན་སུམ་

དང་། བྱི་བལྟ་འཛིན་ཆེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་སྐད་སྤྱོད་བར་
 རིགས་ཀྱི། བྱི་བལྟ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་བར་མི་
 རིགས་སོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་དེ་སྐད་དུ་མ་སྤྱོད་སོ་ཞེ་ན། ཁ་བྱིར་བལྟ་འཛིན་གྱིས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་དོ་ལོ་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སྤྱོད་ཡིན་པ་
 ཉམས་སོ། །ཡང་ཆེས་དཔག་གིས་ཁ་བྱི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བལྟ་བ་ཡིན་ནམ་
 ཅིག་ཅར་བལྟ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁ་ནང་དུ་མི་ལྟ་བའི་གཤམ་པ་ཅུང་ཟད་
 ཅིག་ཡོད་པའམ། གཤམ་པ་ལྟག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་ཡང་། རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་
 སྤང་ན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འཛིན་རྣམ་གསལ་བར་
 སྤང་། གཟུང་རྣམ་མི་གསལ་བར་སྤང་དོ་ཞེ་ན། ཆེས་དཔག་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་
 ཡང་ཡིན་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བྱི་
 ཟའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བརྗོད་མ་རུས་སོ། །ཡང་དབང་པོའི་མཛོན་སྤྱོད་ཚད་མ་
 རང་གི་དོ་ལོ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སྤྱོད་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡང་། དབང་པོའི་
 སེམས་ནི་ངེས་བྱིར་དང་། །ཞེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
 བཤད་པའང་འགལ་ལོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོ་ལོ་འཛིན་རྣམ་དེ་མཛོན་
 སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སྤྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་འཛིན་རྣམ་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱ། ཞེས་
 ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན། ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 ཡིན་ལ་དེ་ཏྟག་པ་དང་ཏྟག་མེད་གྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་པར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་
 བ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་འཇིན་རྣམ་ལ་ཚུར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་
 བ་ག་ལ་སྤིད། འོ་ན་རྗེས་དཔག་གི་འཇིན་རྣམ་ལ་དེའི་གཟུང་རྣམ་གསལ་བར་
 སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་གཟུང་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཏྟག་པའི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ནི། ཏྲགས་
 མ་གྲུབ་ལ། དེ་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
 བོ། གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཏྟག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཏྟག་པ་ལ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བས།
 དེ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སློ་མི་སྤིད་པ་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་བྱས་སོ། །སྤྱོད་རང་
 ལྟར་ན། ཏྟག་པའི་གཟུང་རྣམ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་སྤིད་ན། དེ་
 བཅའ་པོར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། སྤིད་ན་དེ་ཉིད་
 ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་སྤྱོད་རང་ལ་ཡང་ཏྟག་པའི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་བའི་ཉེས་པར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར། དེས་ན་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཁས་
 སྒྲུང་བར་མི་བྱའོ།

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་

བ་དང་། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་འདིས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རང་
རིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་ཚད་མར་མཆོན་པ་ལ་གསལ་
དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་བྱད་པར་དུ་སྦྱར་ཞིང་། འདི་ལ་སྤར་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་གི་གནས་ཚུང་བས་རྟོག་བྲལ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་སྤར་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་མང་བས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་སེམས་གཉིས་ཀ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅམ་
པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་རིག་བྱ་རྩལ་གཞན་མི་འདོད་པས་རང་རིག་
ཅམ་དུ་འདོད་ལ། མདོ་སྤེལ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དཔེར་སྟོས་
པའི་དགོས་པ་དང་། དཔེས་མཆོན་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་འདིས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རང་རིག་པ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་གི་སྒྲས་མངོན་སུམ་སྤར་མ་གཉིས་སུ་
མ་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་དེ་འབའ་ཞིག་དཔེར་སྟོས་ཤེས། བདེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱིར་བའི་ཆ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེར་སྟོས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉམས་སུ་སྤྱིར་བའི་ཆ་གསལ་བ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་མཆན་གཞིར་བསྟན་པས་ཤེས་པ་ཀྱན་གྱི་སྤྱིར་བའི་ཆ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཉམས་སྤྱིར་གསལ་པོ་དཔེར་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཅ་བའི་ཆོག་དེས་རྟོག་
བྲལ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཕངས་ཀྱང་སྒྲས་ཟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མཆན་གཞི་ངོས་འཇིན་པ་ལ་བཞག་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་བྲལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེའི་སྤྱོད་ཆོས་
སྒྲུབ་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་དུ་བྱུང་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་
བདེ་སོགས་སྤྱིར་བའི་འཇིན་རྣམ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས། བདེ་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཡིན་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འབྲས་
རུང་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྲལ་བའི་རང་མཆན་
གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པས་མ་འཁྲུལ་བར་ཡང་བྱུང་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་སྟོགས་
སྤྱོད་བའི་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་བདེ་
སྟོགས་རྣམས་ལ་བཟང་བྱ་བར་རུས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་དེ་ཡུལ་དུས་
གཞན་ལ་ཇེས་འགྲོ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ཁྱོད་ལ་
ཇེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར། རང་རིག་གི་སྤྱོད་བྱ་ལ་བཟང་བྱེད་མི་
རུས་པ་སྦྱིར་སྦྱབ་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་
དེ། སྦྱིར་བཟོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བསྦྱབས་
ཀྱང་འཇིན་རྣམ་ཏོག་པ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་རྒྱན་དང་། ཆ་ཅན་དང་
ཇེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མི་སྒྲུང་བས་དེས་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་ལ་བཟང་བྱ་བར་མི་རུས་
པས་ཏོག་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ། འདི་ལྟར་གང་
ཞིག་རང་རིག་པས་གཟུང་བ་སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ་སྒྲ་དགོད་པ་ཡང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་པར་གཞོ་བ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པར་གཞོ་བ་དང་འགོད་པ་རྣམས་མི་སྤྱི་དོ་ཞེས་
བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཟང་མི་རུས་པ་དང་། བཟང་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིན་རྣམ་རང་གིས་མི་རུས་པ་དང་། གཞན་

གྲིས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཟློང་བྱ་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་མི་རྒྱས་པ་
 དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་རྒྱས་པ་དང་། བརྟ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་མི་འཐད་པས་
 འགགས་པ་ལ་ཡང་མི་རྒྱས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་སོགས་ཟློང་བའི་འཛིན་
 པའི་རྣམ་པ་དེས་རང་གི་ཟློང་བྱ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟ་བྱེད་དམ། སྐྱེས་ལ་མ་
 འགགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། འགགས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཟློང་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟློང་རང་གི་ཟློང་བྱ་
 བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟློང་གྲིས་
 བརྟ་དངོས་སུ་བྱ་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ནི་རིག་པས་ཏེ་
 ཟློང་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟློང་ཟློང་རང་གི་ཟློང་
 བྱ་བདེ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དང་བྱུ་བ་དེ་རྣམས་གཅིག་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་སྤྱིའི་
 ཚུལ་གྲིས་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པས་དེ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བརྟ་བ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེ་སོགས་ཟློང་
 བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཟློང་བྱ་བདེ་སོགས་སྐྱེས་ལ་མ་
 འགགས་པ་འདི་དག་ལ་ཟློང་གྲིས་རྫོང་པར་བྱེད་པ་བརྟ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི་
 རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཟློང་ལ་གཟུང་བྱ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་མི་སྒྲུང་བའི་
 ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་རང་གིས་གཟུང་བྱ་ཐ་
 དད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་གྲིས་བརྟ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་

ན་གཞུང་དེ་ཉིད་སྤྱི་མཐུན་ཆོག་གསུམ་སྤྱོད་རྒྱུ་རྟོག་པོ། །འཐད་ལྡན་དུ་གཞུང་བའི་
ཆར་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་རང་རིག་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞུང་བར་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་མི་སྤང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཏན་ཆོག་གསུམ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་
ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་མཐུན་ལ། རྟགས་ནི་ཁྱོད་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་དེའི་རང་
བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། སྤྱོད་མ་མཐོང་ཡང་ད་ལྟར་མཐོང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་བརྟེན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་ནི་བརྟག་པ་གསུམ་པ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེ་སོགས་སྤྱོད་བའི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་
སྤྱོད་བྱ་ད་ལྟར་མཐོང་ནས། བྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་མཐོང་། གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་བརྟེན་པར་གཞོ། གསུམ་
པ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་
ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷལ་དང་སྤྱོད་བྱེད་རིག་པ་ཁྱོད་རང་ཡང་འགགས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བྱུང་བདེ་རྣམས་གཅིག་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་མཐུན་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུང་བ་བརྟེན་བྱས་དང་
འཛིན་པ་བརྟེན་མཁན་མེད་པས་བརྟེན་མེད་པའི་ཡང་བྱིར་རོ། །འཐད་ལྡན་
དུ། བརྟེན་པ་ནི་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི། །གཞོ་བ་ནི་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་འོ་ཞེས་
བཤད་དེ། བརྟེན་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཡང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་མཐོང་། གཉིས་པ་ལ་
གཞོ་བ་སྟེ། བརྟེན་འདོད་སྟེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱིས་བྱུང་བའི་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྤར་གྱི་སྤྱོད་བྱ་
 བདེ་སོགས་ལ་བརྟུང་དོ་ཞེ་ན། བྱིས་བྱུང་བའི་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 སྤར་གྱི་སྤྱོད་བྱ་བདེ་སོགས་ལ་བརྟུང་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
 རང་དུས་ན་འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་སོགས་གཉིས་སྤང་རྒྱལ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱིས་བྱུང་གི་རྟོག་པས་བརྟུང་བར་
 མི་རྒྱས་པར་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཤིང་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མེད་དེ། རང་རིག་
 རྟོག་བྱལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཐད་ལྡན་དུ་རང་རིག་པ་ནི་
 སྤྱོད་ང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
 བོ། །བརྟུང་མི་རྒྱས་པ་འདི་ཉིད་ནི་རང་རིག་པ་རྟོག་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་
 དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རང་
 རིག་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་གོད་པར་རུང་བ་ནི། ཞེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་འདིར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
 ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི་བརྟུང་མི་རྒྱས་པར་མ་ཟད། བརྟུང་བའི་དགོས་པ་ཡང་
 མི་འགྲུབ་པས་ཡང་ཞེས་སོ། །བདེ་སོགས་སྤྱོད་བའི་འཛིན་རྣམ་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་གྱིས་སྤྱོད་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་བདེ་སོགས་ལ་བརྟུང་རྒྱས་སུ་བེན་ཀྱང་། བརྟུང་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལ་དེ་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་

བྱེད་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འབྱུང་
བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བཟང་བྱས་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཙ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིན་རྣམ་
གྱིས་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་ལ་བཟང་མི་རུས་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
བདེ་སོགས་དེ་དག་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བཟོད་པ་སྤྲོད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་འདྲེར་རུང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འཛིན་
རྣམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་
གསར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མ་དེར་ཐལ། བཟོད་པ་སྤྲོ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་འདྲེར་རུང་འཛིན་པས་དབེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
།དེར་ཐལ། རང་གིས་བཟང་མི་རུས་པའི་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་སྤྱོད་བའི་བདག་
ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་སྤྲོ་མ་དང་། དེ་
སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་སྤྲོ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་གྲངས་ཅན་པའི་
སྤྱོད་པ་གཅིག་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་རིགས་
པ་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེ་བ་དང་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་

འདོད་པ་ལྟར་རིག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་
 རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་། ལས་དང་འདུ་བ་སྟེ། ཆིག་གི་
 དོན་བྱུག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རྫས་ནི་དགུ་སྟེ། བྱེ་བའི་རྫས་བདག་དང་དུས་
 དང་སྤྱོད་གས་དང་ནམ་མཁའ་བཞི་ལོ། །མ་བྱེ་བའི་རྫས་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་
 ཡིད་དང་ལྷའོ། །ཡོན་ཏན་ནི། རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཅུ་སྟེ། དེ་ཡང་
 གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལྔ་འབྱུང་བ་ལྔ་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་དང་། རིག་བྱ་སྤྱི་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་
 བ་དང་། མེ་ཁ་དོག་དང་རིག་བྱའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཏུ་དེ་
 གཉིས་དང་རོའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། ས་དེ་གསུམ་དང་བྱིའི་
 ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་ལོ། །སྤྱོད་གས་དང་དུས་ནི་གངས་དང་བོང་ཆོད་དང་
 ལྡན་པ་དང་ནམ་པར་བྱེ་བ་དང་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་བ་སྟེ་
 ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་ལོ། །བདག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ་སྟེ་
 སྟོ་ལྔ་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་དང་འདོད་པ་དང་སྤྱང་བ་དང་འབད་པ་དང་
 རྟུགས་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལོ། །ཡིད་གྱི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་
 ཏན་ནི་མ་བཤད་དོ། །ལས་ནི་བྱུག་སྟེ། འདེགས་པ་དང་འཛོགས་པ་དང་བརྒྱུད་
 པ་དང་བསྐྱུམ་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ལོ། །སྤྱི་ལ་བྱེ་བ་དང་ཉི་ཆེ་བ་
 གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བ་སྤྱང་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ལོ། །བྱེ་བྲག་ནི་སྤྱི་གང་ལ་འདུ་བའི་གཞི་གསལ་བ་པན་ཚུན་མ་

འབྲེལ་པའོ། །འདྲུ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་གོས་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟན་པ་དང་། གོ་ས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
འདྲུ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བདག་དང་འདྲུ་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་
འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ལམ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་
དེ་རྣམས་བདག་དང་འདྲུ་བའི་འབྲེལ་བ་བཅད་ནས་བདག་ཡན་གར་བར་
གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་སོགས་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་
འོན་ཀྱང་རིག་པ་ལྟར་ཆོར་བ་ནི་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་བདེ་སོགས་དང་
མཚུངས་པར་འདྲུ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རིག་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་བདེ་སོགས་ཀྱང་རིག་པ་ལྟར་ཆོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན་ཅིའི་ཕྱིར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་
པ་དང་རྟེན་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པའི་དངོས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བར་
ཐལ། དངོས་འབྲས་འབྲ་བ་དེ་དང་འབྲ་བ་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
འབྲས་བུ་ནི། འབྲ་བ་དེ་དང་དེ་མིན་པའི་དངོས་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲ་བ་སྦྱབ་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་།

རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་མ་གྲུབ་པའི་ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་དཔེ་
 ལ་བསྟན་པ་དང་། རྟོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྟེན་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པར་
 མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྟེན་
 གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་བྱང་
 བར་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་ནི་དོན་མིན་ནོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 ཆོས་ཅན། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་དེའི་རང་གི་
 རོ་བོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འབྱུང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་བཅུད་ཅིང་
 ངེས་པ་ན་ཁྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་རྒྱ་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་རྒྱའི་རང་
 བཞིན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་མཚུངས་པ་དག་ལས་ནི་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་
 རིགས་མཚུངས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་དག་
 ཆོས་ཅན། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་དང་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་དངོས་འབྲས་འདྲ་
 བ་དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་དེ་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་
 བརྟགས་བཅུད་ཅིང་ངེས་པ་ན་ཁྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་

མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་ས་ལུང་
ས་བོན་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རིགས་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་
དག་ལས་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་ས་ལུང་ལྷ་གྲུ་དང་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་
རིགས་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

དོན་བསྐྱེས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་འབྲས་འདྲ་བ་དང་
མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ངེས་པ་ན་དངོས་རྒྱ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་
ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུང་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་
དངོས་འབྲས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་
མཆན་དེ་སྤངས་ནས་རྒྱ་མཆན་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། དཔེའི་ངོས་ནས་དོན་
བསྐྱེས་ན། གཞུང་བྱེད་སྤྲ་མ་ལ་ས་ལུང་ལྷ་གྲུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་
བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དངོས་རྒྱ་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།
བྱེད་བྱི་མ་ལ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ས་ལུང་ལྷ་གྲུ་དང་ས་ལུང་ལྷ་གྲུར་མི་
མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་ལུང་ལྷ་གྲུའི་ཉིར་ལེན་དང་རིགས་མི་
འདྲ་བའི་ཉིར་ལེན་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེས་ན། དངོས་རྒྱ་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་
ན་དངོས་འབྲས་འདྲ་བས་བྱུང་། མི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་ན་མི་འདྲ་བས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་ནི། དངོས་འབྲས་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དངོས་རྒྱ་འདྲ་བ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་འབྲུལ་བའི་

ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྒངས། འདོད་ན། མེ་བྱར་བ་ཉིད་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། དངོས་
རྒྱ་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
ཕྱི་མ་ཆད་མའོ། །འདོད་ན། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་
པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་རྒྱུ་གསུམ་
ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེའི་གཙོ་བོ་ཡང་རྒྱ་དེ་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
དེས་བྱུང་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེའང་དང་པོའི་ཆོས་ཅན་འོག་མ་
གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་ཞིང་བར་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར།
ཐ་མའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་སྐྱ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་
ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་
བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་དམིགས་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་རང་གི་རྒྱ་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀ་
ཆོགས་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུ་དེ་ཆོགས་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་སྟེ་རྒྱས་པ་
ཉམས་པ་མེད་པ་ཉི་བར་གནས་པ་ན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་སྐྱབ་ཇི་
སྟོབ་ཞེ་ན། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་མི་འདོད་དུ་
སྒྲུང་བ་སྟོ་བདག་ཉིད་ཇི་སྟོབ་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ཆོས་ཅན་གྱི་བཤའ་བ་ཡིན་པས་

ཚྱོད་གཞིའི་བྱུང་པར་དུ་སྒྲུབ་རྟོ། །ཡང་ཆོས་ཅན་སྣ་མ་ལ་དབང་པོ་མེད་པར་
ཡང་མ་ཡིན་པར་རང་གི་བདག་ཀྱིན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ།
དམིགས་ཀྱིན་དང་། ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ཀྱང་དམིགས་ཀྱིན་དེའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཡང་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་སྤྱད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། དམིགས་
ཀྱིན་དང་དམིགས་ཀྱིན་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་སོ། །འདིས་
དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བར་བསྟན་ཅིང་འདི་ཡང་ཚྱོད་གཞིའི་
བྱུང་པར་དུ་བྱུང་། །ཡང་ཆོས་ཅན་སྣ་མ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེ་
བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དམིགས་ཀྱིན་དང་
བདག་ཀྱིན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ཀྱང་གཉིད་མ་ཐུག་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱད་པའི་སློ་ཅན་ལ་བྱིད་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་
མེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིད་མ་ཐུག་གི་སྐྱབས་
ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིད་མ་ཐུག་
སད་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དང་པོའི་འགག་ཁ་མ་སྐྱད་ཅིག་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གཉིས་དངོས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དུས་མི་མཚུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་དུ།

དེ་ཆེ་མེད་སྤྱིར་དོན་ལས་མིན།།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་ཅ་མ་ཡིན་
 ཀྱི་དེའི་ཆེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་གསལ་བ་ཡོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེས་མཆོན་ནས་འདོད་པ་
 རས་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེ་དེ་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་འདོད་པར་སྦྱེས་མ་ཐག་
 གི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་པོའི་འདོད་པ་ནས་འཆི་འཕོ་
 ཁའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཐ་མ་ལ་འདོད་པ་ཡང་རིགས་པ་དང་ཤེས་ཏུ་
 འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལྟ། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ན་རྒྱས་པར་བཤམ་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་
 འཁོར་ཀྱི་བདེ་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ།
 དེའི་འཁོར་ཀྱི་བདེ་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པར་གྲུབ། གཟུགས་
 འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཡང་སྤྲར་བཤམ་པའི་རྒྱུན་
 གསུམ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་པ་འདི་དག་ཅ་མ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འཁོར་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་མེད་པ་བཅའ་པོའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་གཙོ་བོ་དང་རྒྱུན་གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པ་དེས་ནའི་

ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། རྒྱུ་འདྲ་གི་ངོ་མོ་འདྲ་བས་དེའི་འབྲས་བྱུང་འདྲ་གི་ངོ་
མོ་ཡང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚྱོད་སྤང་དང་། བྱུང་པ་
མ་ངེས་པའི་ཚྱོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། བདེ་སོགས་དང་དབང་ཤེས་རྒྱུན་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་
པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་བདག་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་པའི་
ཤུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་
བདེ་སོགས་ལ་རྒྱ་དེ་མ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གསུམ་གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་
བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་
བྱེད་དེའི་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་
ཐལ། རང་གི་རྒྱུན་གསུམ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ།
རྒྱུན་གསུམ་དེ་ཅམ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་རྒྱུར་རྟོག་ན་ནི་ཏ་ཅང་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་གི་རྒྱས་པ་མ་ངེས་པ་རྒྱུར་
ཁས་ལེན་ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །གཞོན་པ་གཞན་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་མིང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། བྱོད་འདོད་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་རུང་བའི་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་སྤྲུལ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་བོས་རྟོགས་ཏེ་རྣམ་
ཤེས་ཕྱི་མ་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དེའི་སྤྱོགས་ཆོས་ཕྱིར་རྟོག་གིས་བྱུང་བའི་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཐལ་བར་
བཀོད་ནས་རྟགས་ཁས་སྦངས་ལ་གཏོང་ངོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་ནང་གི་བྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་སྤྲུལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཡུལ་གཞན་ལ་གོམས་པའི་གཡེང་བ་གསལ་བ་དང་
ཡུལ་ལ་གོམས་པ་མཚུངས་པས་ཞན་པ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་གྱི་རྩེས་སུ་ཁྱོད་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དོན་ནི་བདེ་སྤྱུག་བར་མ་
ཆད་པར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་གཡེར་བའི་བདེ་
བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ལ་གོམས་པ་ཤིས་ཚུང་བ་ལ་དེ་ཅུ་མི་འབྱུང་
བས་ཡིད་བྱེད་ལས་སྦྱེ་བར་བྱུང་སྟེ། བཅ་པོ་ཡིན་ན་སྟོན་པོ་ལ་ངེ་ཅུ་
གོམས་ཀྱང་སྟོན་པོའི་སྟོ་སྦྱེའི་སེར་པོའི་སྟོ་མི་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབ་པ་མ་
ངས་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བདེ་སྤྱུག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་
པར་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ཏེ། རྟོན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་ཆོས་
ཅན། རྟོན་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ཅུ་འུ་མཚུངས་ཀྱང་བདེ་སྤྱུག་གི་ཁྱད་པར་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་གསུམ་ལས་སྦྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རྟོན་གསུམ་

དེའི་ཚེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་བྱུང་པར་སེམ་གདུང་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་
ལེན་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་བདེ་སྤྱག་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ཁྱོད་རང་རྒྱུད་བདག་དང་ཡིད་དང་འདུས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྒྱ་
མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཡུལ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཉེ་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཐེ་
ཚོམ་དང་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ངེས་ཤེས་དང་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་ཤེས་པ་
དང་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྤྲ་མའི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྤྲ་མ་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱངས་ཅན་པ་གཞན་དག་ན་རེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་
འདོད་པ་ལྟར་ནང་གི་བེམ་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ལྟར་
སེམས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟར་འདུས་པ་
ཡིན་ལ། ཉེར་བཞི་བེམ་པོ་དང་། ཉེར་ལྔ་པ་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྤྱོད་བ་
དང་སེམས་པ་ཅན་དེ་བདག་གི་མིང་གི་རྣམ་བྱངས་སོ། །བེམ་པོ་ལ་བདེ་སྤྱག་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོ་དང་ཚེས་རྣམས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉེ་གཙོ་བོའི་རྣམ་བྱངས་
སུ་འདོད་ལ། དེ་སེམས་པ་མེད་ཅིང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ལ། བདག་ནི་ཟ་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་མི་ཤེས་པའོ། །རང་བཞིན་དེ་ལས་ཆེན་

བོ་ཞེས་པ་སྒོ་དང་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ནས་དེ་ཙམ་ལྡེའི་རྣམ་པ་
 ཞལ། བྱང་ནས་སྤྱིས་བྱེའི་རྣམ་པ་ཞལ་བ་སྟེ་དེ་ལས་ང་ཀྱུ་ལ་དང་དེ་ལས་རྣམ་
 འགྱུར་གྱི་ཆོག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། སྒོའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལས་གྱི་
 དབང་པོ་ལྟ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ། དབང་པོ་
 བཅུ་གཅིག་དང་སྤྱོད་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟའོ། །
 ཀྱུ་ས་པར་བ་ཞལ་ན། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་
 སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བ་སྟེ། །སྤྱིས་བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །
 རྣམ་འགྱུར་མིན་ལ་ཞེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཆེན་
 པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་བདུན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་
 ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བསྟོས་ནས་རང་བཞིན་
 ཡིན་ལ། ཅ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒོའི་
 དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའོ། །སྤྱིས་བྱ་ནི་རབ་ཏུ་
 བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྣ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་དབང་པོ་ལྟ་ཡིད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་
 དུལ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྒོས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་སྒོས་ཞེན་པར་
 བྱས་པའི་དོན་ལ་སྤྱིས་བྱས་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུལ་ལ་སྤྱོད་

འདོད་པས་ཡུལ་ཉི་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། གང་གི་ཆེ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཆུང་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱས་ཡུལ་ལ་ཉིས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས། ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 རས་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། མིག་དཔྱད་སྒྲོ་ནས་གཙུག་པོ་ལ་བལྟ་
 བར་བྱེད་ལ། དེས་བལྟས་པ་དང་། གཙུག་པོ་དེ་གཞན་གྱི་བྱེད་མེད་ལྟར་ངོ་ཆ་
 བར་གྱུར་པས། བདག་ལ་མ་འགོ་ཞིང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྱུར་གྱི་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་བསྐྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཙུག་པོ་དེ་
 ཉིད་དུ་རབ་དུ་ཐིམ་པའི་བྱེད། མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེས་བྱ་
 ཉག་གཅིག་གནས་ཏེ། དེ་བྱེད་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་དེ་ནི་རྟག་དུ་ཡན་
 གར་བའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་བྱེད་རྟག་པ་ཅེས་བྱའོ། །གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་
 ཡིན་ལ་གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྟལ་ཐུན་སྦྱང་སྦྱོབས་
 རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྟལ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཇུག་པའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་ནོ། །ཐུན་པ་ནི་སྦྱོ་བ་དང་གཡོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྦྱང་
 སྦྱོབས་ནི་ཡང་བ་དང་རབ་དུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །བདེ་བ་དང་
 རྟལ་བསྐྱེད་དང་གཉི་ཐུག་ཅེས་པ་ནི་འདི་དག་ཁོ་ནའི་རྣམ་གངས་སོ། །འདི་
 དག་ཆ་མཉམ་པའི་སྐབས་ནི་གཙུག་པོ་སྟེ། འདིར་ཡོན་ཏན་དག་གཙུག་པོར་རབ་
 དུ་ཞི་བར་གྱུར་པའི་བྱེད་རོ། །དེ་དག་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་ནི་རང་
 བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་དང་སྒྲོ་གཉིས་ནི་རྣམ་

གངས་ཏེ་སྤྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་སྤྱི་སྤྱི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཀ་འཆར་བ་
 ཞིག་གོ། ཆེན་པོ་ལས་ནི་ད་ཀླུ་ལོ། ད་ཀླུ་ནི་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བ་ཅན་དང་། སྟོང་སྟོང་པ་ཅན་དང་། ལུས་པ་ཅན་གོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བའི་ད་ཀླུ་ལས་ནི་དེ་ཅུ་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྤྱད་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་
 པ་དག་གོ། དེ་ཅུ་དག་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་
 རླུང་དང་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། སྟོང་རྟོགས་ཅན་གྱི་ད་ཀླུ་ལས་ནི་
 ལས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དག་དང་ལག་པ་དང་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་དང་། འདོམས་གྱི་
 དབང་པོ་དང་། སྟོང་དབང་པོ་ལྟ་བུ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྒྲ་དང་སྟེ་དང་པགས་
 པ་ལས་ལུས་གྱི་དབང་པོ་དང་། གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་
 བ་བཅུ་གཅིག་གོ། ལུས་པ་ཅན་གྱི་ད་ཀླུ་ནི་ད་ཀླུ་གཞན་གཉིས་ཀའི་
 འབྱུག་པར་བྱེད་པ་ལོ། དེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ད་ཀླུ་དང་དེ་ཅུ་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནི་
 རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀའོ། དབང་པོ་བཅུ་དང་ཡིད་དང་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། ཅ་བའི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་
 བའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་སོ། །བདེ་སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོ་ཡིན་ཀྱང་
 རིག་པ་ལྟར་ཆོར་བ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ལ་
 སོགས་པ་དེ་ཅུ་ལྟ་སྟེ་ཤེས་རིག་གི་སྤྱི་སྤྱི་ལོངས་སྤྱད་ཅིང་ཉམས་སུ་
 བྱོང་བ་ལས། སྤྱི་རྣམས་བདེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་ནང་ནས་སྤྱི་སྤྱི་
 གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སྟོང་སྟེ་དུ་འདྲེས་པ་ན་བདེ་བ་དེ་ཉམས་སུ་བྱོང་

བར་གྱུར་པ་ན་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འབྱུང་ནས་བདེ་བར་ཞེན་ཅིང་རྟོགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རྟོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདེ་སོགས་ནང་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སེམས་
པ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། བདེ་སོགས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་
ན་ཡང་རིགས་པ་དུ་མས་གཞིན་དེ། གཉིས་པ་ནི། བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་
པའི་དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། དུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྐྱེས་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་དམིགས་
པར་བྱས་པར་མེད་ན་ཡང་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་གོམས་པ་
ལས་བྱས་པར་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པ། འགྲེལ་པར་འཆད་པའི་ཐལ་བ་ཡང་
འཕངས་པར་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་དུལ་བྱས་པར་མེད་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་
གོམས་པའི་བྱས་པར་ལས་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་བདེ་སྐྱབ་གི་
བྱས་པར་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་སྤྱོད་པ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་བདག་
ཉིད་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ། དཔེར་ན་སྤྱོད་པའི་
སོགས་པའི་སྒྲིང་བའི་བྱས་པར་བཞིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ཇི་ཅམ་གོམས་པར་
བྱས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིང་གི་སེར་པོའི་རྣམ་པར་མི་སྒྲིང་བ་བཞིན་ནོ།

།འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཞོད་པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆས་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་སོགས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྒོ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དེའི་བྱེད་པར་ལ་མི་སྟོས་པར་གོམས་པའི་བྱེད་པར་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལས། དགའ་གདུང་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ཤེས་རབ་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
མཐུན་དཔེར་བྱེད་ན། གོམས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་
པ་དང་། བདེ་སོགས་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པར་བསྟན་ནས་ཐ་སྙད་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་།
འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་པར་
ཐལ། དུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་རིག་པ་དེའི་དངོས་སུ་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འང་གི་སྒྲས་ནང་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སེམས་པ་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་འདི་ལྟར་སྒྲུར་ཏེ།
གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་གི་སྒྲེས་བྱ་ལ་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
ཡང་དེས་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བར་འདོད་ལ། སྒོ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་
ཡང་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ་སེམས་པ་ཅན་ཤེས་རིག་

གི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དེ་ཙམ་ལྗེ་བདག་ཉིད་བདེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་རང་བཞིན་དུ་ཐལ། དེ་ག་ཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བའི་བྱིར། འབྲུག་པར་
ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་ག་ཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་མིན་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་མའི་རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས་སོ། །དོན་གྱི་ཤུགས་
ཀྱིས་འཕངས་པ་ནི། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་ག་ཟུང་དོན་དུ་བྱས་
པར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་ལ་རང་འབྲུའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏང་བའི་བྱིར། རྟགས་
བསལ་ཁས་སྤངས་སོ། །འདི་འབྲེལ་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བདེ་སོགས་སེམས་པ་ཅན་དུ་འགྱུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཡིན་པར་མ་ཟད་སེམས་
པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཐལ་བར་བཀོད་ནས་རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས་
ལ་སྦྱར་རོ། །འབྲུག་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་གི་
རྣམ་པ་སྤྱོད་ཞིང་ཤར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དེ་དེའི་ག་ཟུང་དོན་དུ་བྱས་
ནས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲུག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་པན་ཚུན་རང་
བཞིན་ཏེ་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་པན་
ཚུན་ག་ཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་པར་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱལ་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་རུང་། རིག་ཅམ་མཆན་ཉིད་དུ་མི་རུང་། དེས་ན་
 གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་
 པ་ན་རེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་རིག་གི་
 སྤྱིས་བྱ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། གསལ་
 བར་འཛོག་པ་ཡང་ཡུལ་ལ་བསྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པས་མངོན་པར་
 གསལ་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་སྤར་གྱི་ཐལ་བ་ལ་བྱབ་པ་མེད་
 རོ་ཞེ་ན། གསལ་བའི་དོན་འདིས་སྤྱི་རྒྱལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་གསལ་བ་ཡིན། དང་པོ་
 ལྟར་ན། སྤྱི་རྒྱལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་ཡང་སྤྱི་རྒྱལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ།
 ཞེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་འདི་སྤྱི་རྒྱལ་འདིའི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སློ་ནས་
 སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་
 འབྲེལ་བའི་འཛོག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མཆན་ནི་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སྤྲ་མ་
 ཁས་སྤངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དབང་པོ་དང་ཡིད་དང་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛོན་

པར་ཐལ། བྱེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རྒྱུ་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་དགོས་
 པའི་སྤྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྦངས་སོ། །དེས་ན་སྦྱོན་དེར་འགྱུར་བས་མངོན་
 པར་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། སྤྱི་རྒྱུ་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་དེའི་རྣམ་
 པ་ཤར་བའི་འདྲ་བ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟུར་ན་གནས་པ་ཁ་
 ཅིག །སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་སྦྱབ་པ་མི་
 འཐད་པར་མཐོང་ནས་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་སྤྱར་སྤྱི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་དེའི་
 བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིས་ཀྱང་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རྒྱུ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་སེམས་པ་ཅན་ལ་རྗེ་ལྟར་ཐལ་
 བ་འཕེན་པ་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་རྟག་
 དངོས་སུ་ཁས་སྦངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་ན་སེམས་པ་ཅན་སྤྱར་སྤྱི་རྒྱུ་
 དང་མི་འདྲ་ན། སྤྱིས་འདྲ་བར་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །ཟུར་ན་གནས་
 པའི་ཀློང་བ་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་
 སྦངས་པས་སྤྱི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་མི་
 རིགས་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་གངས་ཅན་གྱིས་རྟག་
 མི་རྟག་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདི་ནི་གངས་ཅན་
 འདིའི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་གཞི་གཅིག་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་
 གཞན་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་འདྲ་བ་མེད་པར་ནི་

སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་གྲངས་ཅན་འདོད་
པའི་ཤེས་རིག་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཞར་ལ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་རང་གི་གྲུབ་
མཐའི་སྒྲོན་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་
འཐད་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཡིན་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་པར་གསལ་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་
རུང་ཡང་འདྲ་བ་ཁས་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་སྦྱེས་བྱ་རིག་པ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཅུ་ལྟ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འཛོག་པའི་
སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིག་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཅུ་ལྟ་པོ་དེའི་སྤྱོད་དུ་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བར་འཛོག་བྱེད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་
སྤྱིར་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཏ་
ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བེམ་པོ་ཉིར་བཞི་པོ་ཐམས་
ཅད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ངེས་མེད་དུ་རིག་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཉིར་བཞི་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་ག་ཁས་
སྤངས་སོ། །རིག་པར་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐམས་
ཅད་ལ་རྟག་བྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པས་ཐལ་བ་
འཕེན་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་འདྲ་བར་
བྱེད་པ་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་དོན་ལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཞིང་འབྲེལ་བ་འཐད་

པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་སྒར་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་སྤྱི་རྒྱུ་གཟུང་དོན་དུ་
བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་རུང་ཞིང་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་
གཟུང་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་སྤྱི་རྒྱུ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
ནས་འཛིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བདེ་སོགས་བཅའ་པོར་ཐལ་
བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཅན་
ཡིན་པར་བྱུང་སྟེ། སེམས་པར་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། སེམས་པར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་བདེ་བའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་ཐལ་བར་བཀོད་ནས་
ཞུགས་བསལ་ཁས་སྦངས་ལ་བཏང་ངོ་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་ན་
རེ། སྤྱོད་མི་འདོད་པའི་དོན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཅའ་
པོར་གྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཤེས་རིག་ལ་བདེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་ཏེ། དུལ་དང་འབྲ་བ་དུལ་
ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་གཟུང་དོན་
གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་ལ་བདེ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་བདེ་སོགས་
ཀྱིས་གཏང་དགོས་པས་གཟུང་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་མི་

འདོད་པའི་དོན་བདེ་སོགས་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཉུང་བ་ལ་འགྱུར་སྒྲུབ་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་བ་ལ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བདེ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་
 དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིང་བ་ལ་བདེ་བས་རང་འདྲའི་
 རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་པ་རང་རྒྱུ་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་རིག་
 དང་བདེ་སོགས་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་
 འདོད་པ་གངས་ཅན་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་རིག་
 གིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་
 བ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྦྱང་ནང་འགལ་
 བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྤྱིང་བྱེད་སེམས་པའང་དེ་རང་བཞིན། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་
 བཞོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན། ཁོ་ལོ་ལ་བདེ་བ་སྤྱི་རྒྱུ་ཐལ་བ་གཞོད་
 བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤྱིང་བའི་རང་
 བཞིན་གྱི་བདེ་བ་ཁས་སྦྱང་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དེ་དག་བཞོད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྤྱོད་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་སོགས་སྤྱིང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཡང་
 ཆོས་ཅན། སྤྱིང་བར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱིང་བ་ཉིད་དུ་
 མངོན་སུམ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་
 གདུང་བར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནང་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་སྤྱིང་ཞིང་མཐོང་
 བའི་བྱིར། གཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་ལག་རྗེས་ཡིན་པ་འགོག་པའོ། །

གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་བའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས། ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པས་སྤྱིར་གྲོལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོང་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། བདེ་སོགས་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོ་སྟར་སྟངས་བའི་འདི་
ནི་བདེ་སོགས་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་བདེ་སོགས་མཆན་ཉིད་པ་
སྤྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྟའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེས་གཏད་ཅིང་བཀག་པའི་སྟོ་
ལ་ཡོད་པའི་བདེ་སོགས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་དང་སྤྱོད་བ་
ཤེས་རིག་གི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་འདྲེས་པས་འབྲུལ་ནས་བདེ་
སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ན་ཞེ་ན། སྤྱོད་
བའི་རང་བཞིན་འདིའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་འདི་འཛོག་
པར་བྱེད་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་བདེ་སོགས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པར་ནི་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དམིགས་ལུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་བྱུང་པར་
མེད་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་གྱི་རང་བཞིན་རིགས་གྱི་བྱུང་པར་དང་གོམས་པ་ཆེ་
ཆུང་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ལས་བདེ་སྟུག་དེའི་བདག་ཉིད་དགའ་བ་དང་
གདུང་བ་དང་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བར་སྤྱོད་བས་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་གྱི་བྱུང་པར་ལས་ལན་ཚུའི་རྗེས་གཅིག་ཉིད་རྩ་མོད་
སྤུལ་པ་སོགས་ལ་བདེ་སྟུག་ཐ་དད་དུ་བསྦྱེད་པ་བཞིན་དང་། གོམས་པའི་

ཁྱད་པར་ལས་བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་འགྱུར་བ་སྟོང་བས་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་ན་
 རེ། གོམས་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་ལས་དགའ་བ་དང་གདུང་བའི་ཁྱད་པར་
 དང་ལྡན་པར་སྤང་བ་ནི་སྟོ་ལ་ཡོད་པའི་བདེ་སྤྱག་གི་གཟུངས་བརྟན་ཡིན་གྱི་
 སྟོང་བ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་བདེ་སྤྱག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོ་དང་སྟོང་བའི་ཁྱད་པར་དེ་བ་
 དང་། དེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་འདོད་པའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ཅི་ཞིག་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་
 ཅས་དེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ས་རོལ་པོའི་ལན་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། གངས་ཅན་ན་རེ། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོ་དང་ཆགས་བྱ་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་
 ཏུ་ཞེན་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོང་བ་ནི་གསལ་གསལ་རིག་རིག་པོར་ཉམས་སུ་
 སྟོང་བ་འདིའོ། །མཆན་གཞི་དེ་ཡིན་མོད་དེ་གཉིས་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་ཅི་ཡོད་དེས་པས་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅན་གྱི་དོན་
 བཅས་པོ་ནི་སྟོང་བ་མེད་པ་སྟོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
 དང་བཅས་པོ་ལས་གཞན་རིག་པ་རྣམ་མེད་ནི་སྟོང་བ་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོ་སྟོང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དགག་པ་

དང་། རྩམ་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པ་དང་། རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་གྱང་འདྲེས་པས་མ་བྱེད་
པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩམ་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་
བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་འབྲུལ་བ་དང་། བེམ་པོས་རོན་
ཉོགས་འཛོག་པར་མི་འཐད་པ་དང་། གོམས་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་བའི་བདེ་
སོགས་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་སྒྲིའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཆན་ཉིད་འབྲུལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱང་བ་
མེད་པའི་འདྲ་བ་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་ཁས་སྤངས་རྗེས་སུ་བརྗོད་
ནས་མེ་ལོང་དང་ཤེལ་དང་རྩོ་བ་དྲངས་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་
ཆོས་ཅན། སྒྲི་དེར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱང་བ་མེད་པའི་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གངས་ཅན་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་དེ་དག་གཅོད་པའི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་
པར་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། བྱིར་གྱིས་བྱུང་པར་གཉིས་
ལྡན་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་སྦྱས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་སྤྱར་གྱི་སྒྲིའི་དེར་འགྱུར་བའི་
བྱིར། ཐལ་བ་སྤྲ་མའི་བྱིར་པ་དང་ཐལ་བ་ཁས་སྤངས། བྱི་མའི་ཐལ་བ་དང་
ཉོགས་སྤྲ་མ་ཁས་སྤངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་ན་རེ། བྱུང་པར་གཉིས་པོ་དེ་ཅུ་སྒྲིའི་
མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། སྦྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་ཆེ་བྱ་བྱེད་ཆོས་
བཞི་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་སྦྱེས་བུ་དང་། སྦྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་བྱེད་

བ་སྟོང་དང་། མེད་ས་སྟོང་བ་བྱ་བ་དང་། མེད་ས་སྟོང་བྱ་ལས་སྤྱུ་གྱུར་བ་
 གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟེན། །དེས་ན་བཅམ་པོ་ཡིན་པ་དང་དོན་དང་འབྲས་བ་
 ཡིན་པ་དང་། རྟེན་བྱ་ཡུལ་ལ་མེད་ས་སྟོང་པའི་ནང་གི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་བྱེད་པར་བཞི་ལྟན་སྟོང་མཆོད་ཉིད་
 ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྟེན་བྱ་ཡུལ་ལ་མེད་ས་སྟོང་པའི་ནང་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་པར་བཞི་ཆོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོང་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྟོང་དེའི་རྒྱ་མཆོད་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ་སྟོང་མ་གྲུབ་པའི་སྤར་མ་གྲུབ་པས་
 བསྐྱུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། སྟོང་རྒྱ་མཆོད་དང་ཆོས་བཞི་ཆོགས་པ་རྒྱ་
 མཆོད་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོང་དགོས་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་ནང་
 གི་བྱེད་པའི་སོགས་པས་ཤིན་ཏུ་དང་བ་ཉིད་དང་ནང་ཉིད་དང་། རྟེན་བྱ་
 ཡུལ་ལ་མེད་ས་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནམས་བསྐྱུས་ནས་སྤར་སྤར་གཞོན་པ་
 བཟོད་དོ། །ལམ་གྱི་སྐྱས་ཉེས་པ་འོག་མ་སྤུད་དོ། །ཆོས་བཞི་ཆོགས་པ་ཆོས་
 ཅན། སྟོང་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྐྱུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བྱེད་པ་
 ཏུ་བྱུན་མེད་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཐབས་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་གཞན་ཡང་རུང་།
 བྱེད་ཆོས་དེ་དག་ཆོགས་པ་སྟོང་མཆོད་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྟེན་བྱ་དེ་
 ལྟ་བུའི་ཤིན་ཏུ་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་དེ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ཡང་སྟོང་ཐལ་

ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སློ་དེས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པར་ངེ་ལྟར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སེམས་པ་མེད་པ་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། བཅའ་པོས་དོན་རྟོགས་འཛོག་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡང་སྤྱོད་བའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། བཅའ་པོས་དོན་
རྟོགས་འཛོག་ན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འཛོག་རྒྱས་པར་ཐལ་བའོ།

གསུམ་པ་ནི། གོམས་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བདེ་སོགས་མཚན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སློའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ཡང་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་
མཚན་ཉིད་པ་གོམས་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སློའི་བདག་ཉིད་
གྱི་བདེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གོམས་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོག་ཙམ་ཡིན་ཏེ་བདེ་བ་འདི་དག་
གཅིག་ལ་གོམས་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཅིག་ཅར་གཞི་མཐུན་དུ་
འདུ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སློ་སྤྱོད་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་དུ་འགྱུར་བ་
དེའི་ཕྱིར། སེམས་པ་ཡོད་པ་ལས་རྣམས་གཞན་དག་ལ་ཡང་གོམས་པས་བྱད་
པར་དུ་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་སློ་བཅའ་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་སྤྱོད་རྣམས་ཐ་

དད་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉགས་དགོད་པ་དང་། བྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
སྤང་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། སློ་དང་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ་སྤྱོད་བ་དེའི་རང་བཞིན་ལས་
སྤྱོག་ཅིང་དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སློ་ནི་ཡོད་ན་ཆད་མས་ཉྱགས་དགོས་པ་
ལ་ཆད་མས་ཉྱགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ནི། སློ་སྤྱོད་རྣམས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་འདི་ནི་དགའ་བ་
དང་ཁྱུ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་པ་དུ་མར་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། སློ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མིང་ནི་ཇི་ལྟར་
འདོད་པར་བྱེད་ལ་རེག་གི་རོན་སྤྱོད་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྱོད་བའི་ངོ་ཐོར་མངོན་སུམ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སློ་སྤྱོད་རྣམས་
ཐ་དད་དུ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་རྣམས་ཐ་དད་མི་ཁེགས་ཏེ། རྣམས་ཐ་
དད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བྱོགས་དང་
ཤ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་ལ་སློའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་

གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་སྟེ།
དཔེར་ན། བྱིད་རང་འདྲོད་པའི་སྟོན་པོ་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དུལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉགས་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། སྟོ་ལས་ཇས་ཐ་
དད་པའི་སྟོང་བ་ཁས་སྦངས་པ་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུལ་ལོངས་སྟོད་
པ་ནི། དུལ་དམིགས་འི་དོན་ཡིན་ལ། དུལ་བྱད་གཞི་དང་། དམིགས་པ་བྱད་
པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས། དུལ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན། དུལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། དེ་ཙམ་ལྔ་པོ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ་བ་དང་། དུལ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན། དམིགས་བྱེད་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དུལ་དམིགས་ཤིང་ལོངས་སྟོད་
པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རང་ཏུ་འགྲུབ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དུལ་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུལ་ལོངས་སྟོད་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དུལ་
ལོངས་སྟོད་པ་དེ་རང་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དུལ་ལོངས་སྟོད་

བ་ན་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀའི་ཚས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བའི་ངོ་
 བོའོ། །ཁྱབ་པ་སྤྱབ་པ་ནི། དུལ་དམིགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་དུལ་ཡོད་པ་
 ཅམ་ལས་དུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུབ་པར། དུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 བསལ་ཁས་སྦངས། དུལ་ཡོད་པ་ལས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 དེ་ཅམ་གྱིས་ཞེས་པའོ། །ཡང་གི་སྤྲས་སྤྱོན་གཞན་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ནི་
 དུལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་ན། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་བ་
 ཞེས་རིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་པར་འགལ་ལོ། །དོན་
 བསྐྱས་ན་དུལ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་ན། དུལ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྱུབ་པར་འགལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་ན་དམིགས་བྱེད་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མ་གྱུབ་པར་འགལ་བའོ། །དུལ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་
 གྱང་། དུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་པས་སྤྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། དུལ་དམིགས་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་སྟོན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དུལ་ཡོད་གྱང་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་
 ཐལ། ཁྱད་པར་དུལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས་སྦངས་ཏེ། དུལ་དེའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྱུབ་གྱང་ཉགས་

ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དུལ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་དུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་རྟགས་
 གྱིས་སྦྱབ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོམ་བྱ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྟོང་པ་
 བཞིན་ནོ། །རྟགས་དེ་ལས་ཀྱང་དུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱུད་ལ་སྟོ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྤར་དཔྱོད་པ་བ་
 དགག་པའི་སྐབས་སུ་ངེ་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་
 ཅིང་གྲུབ་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་མེ་ལོང་ལ་སྦྱོམ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་དང་དུལ་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ཆོག་པའི་ལོངས་སྟོང་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ།
 སྦྱོམ་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དུལ་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་
 སྟོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱོམ་
 བྱ་གཞན་ནི་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྟོས་དམིགས་པ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུབ་པར་ཐལ། སྟོས་དམིགས་པ་དེ་
 ཅུ་མ་གྱིས་དུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་དུལ་དུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོང་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྟོ་ཡང་རྫས་གཞན་ལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ཡང་རྫས་
 གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་དེ་ཡང་སྟོང་བ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་
 དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུལ་དམིགས་པ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་

ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཐ་སྟོན་བཏགས་པ་ཡིན་པས་མིང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་
ལ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་སྟུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ལ་ཅ་བ་ནི། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་མེ་ལྷགས་རྩལ་ཐ་
དད་ཡིན་ཡང་། ཡུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་མ་བྱེད་པའི་ལྷགས་གོང་དང་
ནི་མེ་བཞིན་དུ། སྒོ་སྤྱོད་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲེས་པས་འཁྲུལ་ནས་
མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། འགྲེལ་བ་ནི་
ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་དང་སྒྲིམ་བྱ་
གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་སྒོ་དག་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་བསྐྱད་པ་ལ་
རྩལ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་
གོང་བྱ་དང་མེ་བཞིན་ཏེ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དེའི་གཟུགས་དང་
ལྷགས་ཀྱི་རིག་པ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དོན་ནི་གཟུགས་བརྟན་
འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བྱ་དང་། དེས་བཞག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན་གྱི་
སྒོ་གཉིས་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་འདྲེས་ནས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
ཉམས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་། མེ་ལྷགས་རྩལ་ཐ་དད་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཀུན་
ལ་རྩལ་ཐ་དད་དང་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་ཐལ། སྒོ་

མྱོང་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་དོགས་པས་མ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། ཞེ་མའོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་དག་རྒྱ་ཅི་ལ་བརྟེན་
ནས་རྩལ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་འཛོག་སྟེ། འཛོག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ལྷགས་
གོང་དམར་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྩལ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་
དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩལ་ཐ་དད་འདྲེས་པར་དོགས་པས་འབྱུང་ནས་
རྩལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིང་དང་། ཞེ་མའོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་འདི་དག་
རྒྱ་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འཛོག་སྟེ་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། བདེ་བ་
དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་མ་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་སྤང་ཞིང་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྩལ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། རྩལ་ཐ་དད་སྐབ་བྱེད་ཆད་མས་འབྱུང་པར་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་རྩལ་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་པ་
རྩལ་གཅིག་གི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་གང་མིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་
རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་དམིགས་པས་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་ཏུ་འབྱུང་པར་འབྱུང་བ་གང་
ཞིག་སྤེལ་པ་དེ་སྐབ་བྱེད་མིན་པའི་བྱིང་། རྩལ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་བརྟེན་ཆད་མ་ཅི་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དཀར་པོ་དང་སྐྱ་ག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་
ལ་རྩལ་ཐ་དད་པར་སྤང་ཡང་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིང་། རྩལ་ཐ་དད་མེད་

པའི་རྒྱལ་ཉེན་ཆད་མ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒོ་སྤྱོད་ནི་མངོན་སུམ་ལ་
 རྩམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྒྲུང་ཡང་རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བསྐྱུ་བའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །དེས་སྒྲར་བ་ཤད་པའི་དོན་བདེ་སྒྲག་
 ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ལེགས་པར་བསྐྱེབས་ནས་ཡང་དག་
 པར་བསྐྱུ་བའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་བ་རྩམ་གཅིག་གི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡིན་ན་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པའི་མེ་ལྷགས་རྩམ་ཐ་
 དད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཀྱིས་དབེར་སྒྲངས་པ་དེའི་དོན་མི་འཐད་དེ།
 ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རྩམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་ལ་ཡང་རང་གི་ཉེར་ལོན་དེ་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་ལྷགས་དེ་ཁ་དོག་དམར་བ་དང་རེག་
 བྱ་ཆ་བའི་རྩམ་སུ་སྤྱེས་པའི་དོན་གཞན་གཅིག་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
 བ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྩམ་དག་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་གི་སྒྲས་སྒོ་སྤྱོད་རྩམ་ཐ་དད་འདྲེས་ནས་མ་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་ཞེས་པ་མན་ཆད་བསྐྱུ་བ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་མེ་ལྷགས་རྩམ་གཅིག་ཡིན་གྱི་རང་
 བཞིན་ཞེས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག །ལྷགས་གོང་དམར་
 འབར་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། མི་ལྷགས་རྩམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དངུལ་ཚུ་དང་

གསེར་འདྲེས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པས་སོ། །སྙམ་པ་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་
འདི་ཉིད་མ་མཐོང་བར་བྱད་དེ། དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པ་
འཐད་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་གཉིས་པར་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་འགོག་པའི་དཔེ་སྤྱི་གཅིག་དུ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །
ལྷགས་མེད་འོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒོ་བྱར་དུ་ལྡོག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ལྷགས་དེ་རེག་བྱ་ཆ་བ་དང་ཁ་དོག་དམར་བའི་རྣམས་སུ་གནས་པ་དེ་སྐྱེས་
ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་ཡང་མེ་རྣམས་དེའི་རྒྱར་རྣམ་པར་གནས་པའི་མེད་
རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་ལྷགས་སྐྱེ་མ་མེད་འོ་བོར་
གནས་པའི་རྒྱ་མེ་རྒྱན་ཆད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་སྐྱེས་ལྷགས་གོང་
གང་རེག་གི་འོ་བོར་བྱུར་པའི་རྣམས་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་དེའི་ཉི་
བར་ལེན་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཅན་གྱི་སྙན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གང་བའི་རེག་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་རེག་བྱ་གང་མོར་སྐྱེ་བའི་བྱིར། སོགས་པས་རྒྱ་
བཏབ་པ་སྤྱད་དོ། །ཀྱང་གི་སྤྱོད་ཆ་རེག་གི་རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པས་སྤྱོད་པ་
ཡང་ཡིན་ལ། གང་རེག་གི་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྣམས་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་འདོད་པ་
ལྟར་སྐྱེ་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་ནང་ཡིན་ཅིང་རེགས་པ་ཅན་པ་དང་གཉིས་
ཀ་འདོད་པ་ལྟར་བེམ་སོ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་ཅམ་

གྲིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

(༤) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་
གི་དོན་ནོ།

སྤྱི་འོ་དོན།

དང་པོ་ལ་མཆན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མངོན།

རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན།

མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་རྟག་པ་སོགས་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་དང་ཡང་
མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
འདིའི་གཟུང་ངོར་ཡང་རང་མཆན་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
བཀག་པའི་མེད་དགག་གཟུང་ངོར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དགག་
དངོས་མེད་ཡིན་ཞིང་རང་མཆན་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་
ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་མདོ་སྤྲེ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་

ཕྱིར། བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ལྟོ་ཆུ་ལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བདག་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདིའི་བདག་སྐྱེན་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ན་
སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། འདི་དོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ནམ། མདོ་སྡེ་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན།
སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་པལ་ཆེ་བ་དང་། བྱང་པར་དུ་རྣམ་འབྲེལ་དུ།

གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱིར་ཆད་མ་གཉིས།

ཞེས་པའི་ཆད་མའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པ་ཡང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་
དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེར་དོན་བྱད་རུས་པ་དང་། བདག་སྐྱེན་སྤྱི་ལ་
མི་སྟོས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སེམས་ཅམ་པས་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུང་འཇིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བཞེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་རུས་པར་མི་བཞེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་པལ་ཆེ་བར་བྱེ་རོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མངོན་
པས་དེ་ཐུན་མོང་བར་མི་རིགས་སོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཅམ་པ་བཞེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

སྐབས་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འདིར་དངོས་
 སུ་བསྟན་པ་ནི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཙམ་ཞིག་
 བསྟན་པས་དོན་སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་
 ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་རྒྱས་མོད་ཀྱི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། འདིའི་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལེ་ལུ་དེར་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཉི་བར་མཁོ་
 བའི་སྒྲོན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་པབ་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེར་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ལུ་གསུམ་པར་ཆད་མའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཆད་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་མོད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
 བས་རྟོགས་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དང་ཆད་མའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའི་
 སྐབས་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སེམས་
 ཙམ་པས་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཀྱང་། ཆད་མའི་གངས་ངེས་
 སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཟིན་ཏུ་ཁས་སྤང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེལ་
མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་ཡང་དག་པའི་
དོན་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཅན་མིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་བྲལ་
ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་འབྱུང་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་བྱི་མའི་དཔེ་ནི་འཇིགས་པ་དང་ཆགས་
ཡུལ་སོགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་བཞིན་དུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་ངོ་བོ་དང་། མཚན་
གཞི་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་
དགོད་པའོ།

མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་ངོ་བོ།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་གཟུང་བའི་དོན་
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རིགས་པས་ངེས་པར་སེམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ནི་ལྟག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་
བཞག་ནས་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱས་པ་ན་དེ་ལྟར་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་

ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་རྫོགས་པ་ན་འཇིགས་པ་གོམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་དུ་གོམས་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་ཞིང་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
 པ་མི་རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནལ་
 འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
 ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་
 པའི་ནམ་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་
 འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསལ་
 སྒྲུང་སྒྲེས་པ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོམ་པ་རྫོགས་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། སྒྲོམ་པ་རྫོགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གསལ་སྒྲུང་སྒྲེ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །འདི་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་ནས་ངས་པ་མི་འདྲན་པ་
 མེད་དེ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངས་པ་
 མེད་དོ།

མཚན་གཞི་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་གཞི་གཞན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བདེན་པ་བཞིའི་
གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་དབབ་
བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། འཁོར་བ་དང་སྤངས་ལས་འདས་པས་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་གས་
གཉིས་སྤྱི་ངེས་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འཆིང་བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་།
འབྱས་བྱ་བཅིངས་པ་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་ངེས་སོ། །རྣམ་བྱང་
ལ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
གྲོལ་བ་འབྱས་བྱའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱི་ངེས་པས་འཁོར་
བར་འབྱུག་ལྡོག་གི་རྒྱ་འབྱས་བཞེར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་འགོག་པ་
བྱས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམས་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།
སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ། ཐོག་
མར་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པའི་

སྒོ་ནས། དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིང་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་སྒོན་དུ་མ་
 སོང་ན། དེའི་རྒྱལ་སྒོང་འདོད་སྒྲིང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་
 འབྲལ་འདོད་སྒྲིང་པ་ན། འདི་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་རུས་སམ་མི་རུས། འདི་
 ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྟག་
 པར་བྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེར་མ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་སྒོང་མི་
 རུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
 གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་དེ་ལ་སྒོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིང་བས་ཀྱན་འབྱུང་
 དུས་གཉིས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྒོང་རུས་སུ་མཐོང་བ་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེལ་འགོག་རུས་སུ་མཐོང་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགགས་
 པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རུས་སུ་མཐོང་བས་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་
 བསྟན་ཏོ། །དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་
 པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དུས་བཞི་པར་བསྟན་ཏོ།
 །གལ་ཏེ་དུས་དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་རུས་སུ་མཐོང་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་རུས་སུ་མཐོང་བས་བྱུང་བས་འགོག་པ་དུས་གཉིས་
 པར་བསྟན་རིགས་ལ། ཡང་ཀྱན་འབྱུང་སྒོང་རུས་སུ་མཐོང་ནས། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 འགོག་རུས་སུ་མཐོང་དགོས་པས། ཀྱན་འབྱུང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤར་བསྟན་
 པར་རིགས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྒོང་རུས་སུ་མཐོང་བ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་ལ་རག་ལས་པས། ཐོག་མར་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངི་སྐད་

བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ས་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མན་ཡོན་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་
ལ་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་བས། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་
ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་འཁོར་བ་ལ་མའི་དོང་ལྟར་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དང་
འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱས་སུ་གོ་
བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་དུས་གཉིས་པར་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་རྒྱས་སུ་ཚད་མས་
མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ན་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་རྒྱས་སུ་མཐོང་བས།
ཀུན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པ་དང་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་རིགས་སོ། །
ལམ་ཐ་མར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་
ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྟེ་བ་ན་ཡང་གོ་རིམ་ས་དེ་དག་
དང་མཐུན་པར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ད་ལྟར་མཁལ་མའི་བྱག་གཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་
ནི། སྤྱིག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིག་བསྐྱེད་དང་། ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྱིག་པར་སྟེད་
ནས་རོ་བྱང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་འགྱུར་བའི་སྤྱིག་བསྐྱེད་དང་། ལས་ཉོན་
ཀྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་བྲག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཉེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའོ། །བྲག་
པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
ཡིན་ལ། སྤྱིག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་།

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དང་
འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པ་དང་།
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང་། གུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་
བསྐྱལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ། མི་མ་ཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པ་གཉིས། བྱི་མ་ལའང་།
རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་སྤྱག་ལ་སོགས་པ་གཞན་
གྱིས་སློ་སློན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ།
གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པའོ། །འགོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་པ་
ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་
འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གྲ་ཞོམ་པའི་ཐར་པར་
འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཐད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཡང་སྟོག་པར་འཛིན་པའོ།
།ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་
གོམས་པ་ལམ་དུ་མི་རིགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་པར་
འགའ་ཞིག་ཅམ་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་མི་སྟོག་པའི་ཆོས་
ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
ཏེ། དེས་འགའ་སྟེ་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་

གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་པོའི་
 བདག་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་
 བདག་གི་ངོ་ཐོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། ཟག་པ་དང་
 བཅས་པའི་ལས་དང་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་
 རྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤྱགས་ཐག་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 འབྲས་རྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་པ་
 ནི། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟུག་བསྐྱལ་གཏན་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟུག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གྲ་ཞོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སན་པ་དང་བདེ་བའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཞེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པར་བཟོད་བྱེད་གྱི་ལམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱེན་པའི་རྣམ་

བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་སྐྱར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཀྱན་མཁེན་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་རང་གི་རྒྱུ་འབྱུང་རིགས་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་སྟོབས་
ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱན་ཟད་པའི་
རིགས་ཡོད་པས་བྱིས་སྟེ། དཔེར་ན་གང་རེག་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་
མཐོང་བས་གང་འབྲས་སྐྱུ་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐ་མལ་
པའི་ཕྱང་པོ་འདྲིའི་ཡང་རྒྱུ་འབྱུང་རིགས་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ཡིན་
ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷུགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་སྟེ།
འདྲིའི་བྱིས་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུབ་ལ། ལྷུགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། གང་
དངོས་པོའི་གནས་ལྷུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ། དེའི་རིགས་ལ་
གཞི་དུ་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པས་བྱིས་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་
མེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
འདྲི་ཡང་དངོས་པའི་གནས་ལྷུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་བྱ་
བའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞི་དུ་བྱེད་མཐོང་བས་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་གྱི་
རྒྱ་ལ་གཞི་དུ་བར་གང་གིས་བྱུབ་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་
པའི་ཆད་མ་ལས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་
པས་བསྟན་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས། བདག་དང་མི་

འབྲེལ་བའི་སྟེང་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་
ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྟེང་པ་དང་། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
དབང་སོགས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་སོགས་ལ་སྟེང་པ་དང་། དེ་ལས་
བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
དང་། དེ་ལས་འདོད་པའི་དོན་མ་ཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་
ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་འདིའི་
སྐྱག་བསྐྱེད་དང་བདག་འཛིན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ལ།
འཆི་ཁའི་སྟེང་པ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྦྱར་བ་དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ན། མཆམས་སྦྱར་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་
ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཕྱི་མའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་།
རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་སོ། །རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་
དོན་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཀྱང་། ཆེ་འདིའི་ལས་ཉོན་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
སུ་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་
རི་ལྟར་ངེས་ཀྱས་ཤིང་། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་
ཕྱོག་དུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་ཀྱས་ལ། དེ་ངེས་ཟིན་མ་
བརྗེད་པ་ན་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆེད་དུ་ལས་དང་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་
ལ། དེ་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྦྱར་བར་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་
ན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་

གྲུབ་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཐ་སྙད་ཀྱང་
 ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་པོའི་
 གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་གང་ལས་འགྱུར་ཅེ་ན། དེ་ནི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་འགྱུར་པོ། །དེ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་
 བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། བདག་མེད་ཇི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་
 ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་སྤྱིར་དང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོ་ལྟན་སྤྱིས་འདི་ལ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་།
 ཡ་གྲུལ་དང་། རྒྱན་གང་ཡང་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་
 པོར་ཞེན་པ་ཡོད་དེ། ཞེན་པ་དེས་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་འདི་ཅམ་ལ་གང་ཟག་
 ཏུ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་འདི་དང་། ལྟའི་ལུས་ལྟ་བུའི་སྤང་
 པོ་བྱེད་པར་ཅན་བརྩེ་ས་བྱུང་ན། ངེས་པར་སྤྲ་མ་འདོར་ཞིང་། སྤྱི་མ་ལེན་པ་
 པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་སྤྱིར། དེས་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་གང་
 ཟག་ཏུ་བད་པར་བཏགས་པའང་མིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སྒྲོ་མི་གསལ་བ་དང་།
 ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོ་ལྟ་བུ་བརྩེ་ས་བྱུང་ན་ཆོང་པ་ཆོང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཞེ་ཐག་
 པ་ནས་བརྩེ་པོད་པའི་བརྩེ་བ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདུག་པའི་སྤྱིར། ཆོང་
 པ་ལ། ཆོང་བོང་དེ་ཉིད་ལ་ཆོང་བར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བད་པར་ཤེས་ཤིང་།
 དེ་ལས་གཞན་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན། རང་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆོང་བོང་གི་

གཏར་ཞོར་དོགས་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་ཆོང་ཟོང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གཞན་གྱི་
ཆོང་ཟོང་ཐོབ་ན། དེ་ཉིད་དེའི་དོད་དུ་མ་སོང་དོགས་བྱེད་པ་འདི་འགལ་བའི་
སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གང་ལའང་བཏགས་པ་
ཅམ་དུ་བཟད་པ་མིན་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བར་ཞེན་པ་ཡོད་ལ། དེས་ཞེན་
པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་
པའི་ཉལ་གས་ཀྱི་དགག་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་
མིན་པའི་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་
སྤྱི་རྒྱུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་
འགྲུབ་ལ། ཡང་ན་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ།
རང་བཞིན་མེད་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། གང་ཟག་རང་
དབང་བ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བྱབ་པ་ངེས་སྟེ་ལ། སྤྱོད་ཆོས་ནི་གང་ཟག་རང་
དབང་བ་དང་། གྲུབ་བདེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུའི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱོད་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ཡོད་ན་
དམིགས་སྤྱི་རྒྱུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། ཉལ་གས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྤྱུག་
བསྐྱེད་བདེན་པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་རྒྱུང་པའི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་འགྲུབ་ལ།

ཅ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་
བཅད་པའི་བདག་མེད་འགྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་ནས། ཇི་ལྟར་
འཆམ་པའི་རིགས་པ་རེ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གང་ཟག་རང་དབང་པའི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་སྟུང་དུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉམ་པར་
གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན། དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ལྷུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་སྟུང་
དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་
བསྡུས་ན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཀྱི་རྒྱན་གཏན་ཟད་པ་ཡོད་
པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། ཟད་པ་དེ་ཉིད་ལ་
འགོག་བདེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་གི་རིགས་
ལ་གཞོད་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་རིགས་ཡོད་
པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་ཉི་བའི་གཞིར། གཞོད་བྱ་གང་རེག་གི་
རིགས་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན། བདག་
མེད་པ་སོགས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྟོ་འདི་ཡང་གཞོད་
བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ལས་བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་སྟོ་རང་གི་གཞོད་བྱ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་ལ་

བའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་གྱུ་ལ། དྲི་
མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་དང་ཚོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
རྟོགས་པའི་སློང་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་མི་
འགྱུར་བས་མཚན་གཞི་སོགས་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་བོས་
ཚད་མ་རྣམ་འབྱེལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་ཚད་མར་སྦྱབ་པའི་སྟོན་ས་སྟོན་པ་
ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱར་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་བཞིན་
ནོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱབ་ནི། བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་ཤིང་རིགས་
པའི་ཚོགས་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཐར་པ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ལམ་ལོག་པར་འབྲིད་པ་ཚོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏམ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གིས་བྲིད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ཚད་མར་མི་
རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ལན་རུང་ཟད་ཀྱང་གདབ་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ་
གཞན་གྱིས་རང་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་
རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་དངོས་
པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་རུང་ཟད་མི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་

འགྲེལ་དུ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་
ལ་བཟློས་པ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དཔེར་ན་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་མཐོང་བའི་
སྐལ་བ་དང་ཡང་བྲལ་བར་ཟད་དོ། །འདིར་འཐད་ལྡན་དུ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
ཉི་བར་ཡིན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །དེ་དག་ཉིད་སྤྱིད་པ་དང་ལྡན་
ཅིག་པས་རྒྱར་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ངོ། །དེས་པར་ལེགས་པའི་རང་བཞན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་འགོག་པའོ། །རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་
པ་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ལམ་
མོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྲས་ནས་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་པས་བྲབ་
པར་འདོད་པ་ཞིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བའི་ས་བོན་
ཟད་པའི་བྲལ་བ་རྒྱད་ལ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་
རེས་འཛོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ནི་འཕགས་པ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ན་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་སེམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྤང་བའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དེ་འདྲས་
བྲས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་དུ་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་
འགོག་བདེན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་མོད་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་
ལ་བཞག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་མེད་ན་ནི། སྤང་བའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བའི་

སེམས་ཀྱང་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འབྲེལ་པ་འདིའི་དོན་ནི་སེམས་རྒྱུད་
ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོ་བྱར་བྱི་བྲལ་དེ་ཉིད་འགོག་
བདེན་དུ་སྟོན་པས་སྟོ་བྱར་ཀྱི་བྱུང་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་
འགོག་བདེན་ཀྱི་མཚན་གཞིར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དོན་ནི། སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་
ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་འགོག་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཆིག་ཙམ་ལ་
འཆེལ་བར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྲལ་ལ་སྟེ་
བདུན་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་རྟག་པས་བྱུང་གས་ཙམ་ཀྱི་ཚད་མའི་
གཞལ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཉིས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་
གྱུར་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་དགག་པ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

རྟག་བྲལ་ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་དགོད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ལ་རྟག་བྲལ་གྱིས་བྲལ་
པ་སྦྱབ་པ་དང་། བྲལ་པ་མ་ངེས་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་
བཤའ་པ་དང་། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་། ཅོད་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། རྟག་པ་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་། དེ་སྦྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་གོམས་པ་ལས་གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྒྲུང་འབྲས་
བྱར་འབྱུང་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཅན་ཆགས་ཡུལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་འཇིགས་པ་གོམས་པ་དང་། བྱ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་ངན་གྱིས་

བརྒྱམས་པ་དང་མི་ལམ་དུ་ཆོམ་རྒྱན་མངོན་དུ་ལྷགས་པར་མཐོང་བ་ཆོམ་
རྒྱན་གྱི་མི་ལམ་སོགས་གྱིས་བསྐྱད་པས་ཡང་དག་པ་མིན་ཡང་མདུན་ན་ནི་
གནས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྒྱན་དང་
མི་ལམ་སོ་སོར་བྱེད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་འགྱུར་བར་མཐོང་སྟེ།
བྱ་མཐོང་བར་འབྱུང་བ་སོགས་རང་རང་གི་བསྐྱད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱད་
པ་དེ་དང་མཐུན་པར་ལུས་ངག་གིས་གྲུས་པར་ནི་སྐྱབ་པ་རབ་དུ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གྲུས་པར་ནི་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་ལུས་འདར་བ་དང་ཡིད་དུ་སྤྱག་པ་
སོགས་ལག་པས་འདྲེན་པ་དང་། འདི་ན་སྤྱ་སྤྱ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་
བཅས་པས་རལ་གྱི་ལ་འཇུ་བ་སོགས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོག་གྱུར་
གྱི་དོན་ལ་དེའོ་སྟུམ་པའི་རྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གྲུས་པར་སྐྱབ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ངག་གི་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་
དཔེ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་དང་མི་
སྤྱག་པ་སྟོམ་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན་གང་དང་གང་སྒྱུར་བ་
གཉིས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱེམས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་
གོམས་ལུལ་དེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སྟོ་འབྲས་བུར་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
རྟོག་པ་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་འབྲས་བུར་འགྱུར་སྟེ། དོན་བདེན་རྒྱན་

གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གོམས་
 བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སྒྲོ་འབྲས་བྱར་འབྱུང་བ་དཔེ་དང་
 བཅས་པས་བྱུང་བའི་བྱེད། སྒྲར་ཆོགས་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞི་པོ་དོན་སྤྱི་འཇུག་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་
 ལས། གོམས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ནི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པའམ། མ་
 སྦྱངས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐབས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་སྒྲོམ་བྱེད་དུ་གསོད་ཅིང་
 སྐབས་པ་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དགོས་པར་འདོད་
 པ་དེ་དག་ལེགས་པར་བཀག་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དོན་ནི་སྒྲར་བཤུད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆགས་ཡུལ་གོམས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་དུ་
 ཚུགས་ཀྱང་ལམ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟོག་སྒྲོམ་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་མི་བདེན་པའི་དོན་
 ཅན་དུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཇིན་གོམས་པའི་འབྲས་བྱ་གསལ་སྒྲུང་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གོམས་ཡུལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱུག་པ་བསྒྲོམ་པ་
 དང་ཟད་པར་སའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ལ་ཡང་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གོམས་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དང་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཁྱོད་རང་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་དོན་ལ་
ཡང་འཐད་པའི་བྱིར། དང་གི་སྤྲུལ་སོ་སོར་བཅད་པ་ནི་གསལ་སྤང་བྱུང་ཡང་
རྟོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་སོར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་
བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཡིན་དུ་བེན་ཀྱང་རྟོག་པ་
མེད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རིགས་ཐ་དད་པའི་
བྱིར་དང་། རིགས་མི་འདྲ་བ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། གསལ་སྤང་
གིས་རྟོག་བྲལ་སྐྱབ་པའི་བྲབ་པ་ལ་ལྷོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆ་མ་མེད་
པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་
གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་བྱིར་
ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་འདྲན་བའོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཇིན་པ་
དང་། རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དོན་གཟུང་ཡུལ་
གསལ་བར་སྤང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲེས་རུང་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དོན་ཡང་འཇིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སྤྲུལ་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་

རྣམ་པར་བསྐྱད་པའི་སྒོ་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ནི་དོན་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཉིད་ལྟོག་ཅིང་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་འོས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲེས་རུང་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་རང་
གི་ངོ་བོ་ཡུལ་ལ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཚུལ་དུ་མི་འབྱུག་ཀྱང་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་
གསལ་སྒྲུང་གི་རྒྱུན་སྟོབས་ལྡན་དང་སྤྱད་པ་ལས་གསལ་སྒྲུང་ཅན་དུ་འབྱུང་
སྟེ། མི་ལམ་དུ་འདས་པ་བྲན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པ་ནི་འདི་ལྟར་མི་
ལམ་ན་ཡང་འདས་པ་བྲན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དེ་འདྲའི་དོན་
དང་ལྡན་པ་མིན་པ་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པར་བྲན་པའི་སྤྱིར། རང་ཡུལ་གསལ་
བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟོན་ཉམས་
སྟེ་སྟོང་བ་འདས་པ་བྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འབྱུང་ལ་
ཞེས་ཏེ་མཆན་གཞི་སྒྲུབ་པའོ། །མི་ལམ་ན་འདས་པ་བྲན་པའི་སྒོ་དེ་དག་ཆོས་
ཅན། དེ་ལྟར་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་ནི་བྲན་པ་མེད་དེ། འདྲེས་རུང་
འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་འདས་པ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའམ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་

རུང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོར་མ་བཟད་སྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་
 དུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འདྲེར་
 རུང་འཛིན་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤྱིར་གྱི་རྟོག་བྲལ་སྤྱིབ་པའི་རྟགས་ལ་བསྒྲོག་ན་
 གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་ནི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱུབ་
 པའི་སྤྱིར།

༡ མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་
 གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་
 དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དབྱེ་བསྟུ་དང་། བསྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་
 ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་དབང་
 པོ་ཉིད་ལྟ་བུ་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྤྱང་གིས་ལུང་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཀོད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བརྗོད་པ་དང་།
 ཁ་ཅིག་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་གི་ལོག་
 རྟོག་བསལ་བའི་དོན་དུ་མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བཞི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་
 འཁྲུལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་བཅས་པར་བཤའ་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་
 སྤྱང་པོས་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་སྤྱོད་བཞིན་ལ་མ་

སྒྲོས་ཀྱང་སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པས་སྒྲོབ་
དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་ངེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་མ་འབྲུལ་བའི་རྣམ་བཅད་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་ཉོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་
ཀྱི་ལྟར་སྤང་བཞི་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང་དེ་
དག་ཆད་མར་འབྲུལ་ནས་གཞལ་བྱ་གཏན་ལ་ཤབ་ན་འདོད་པའི་དོན་མི་ཐོབ་
ཅིང་མི་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་གོལ་སར་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ལ་བདུན་དུ་དབྱེ་
བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་འབྲུལ་དུ་བཞིར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་།
འདིར་གཉིས་སུ་བསྟུས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བར་བྱའོ། །
དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར།

འབྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་།

རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་།

བྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་རབ་རིབ་བཅས་།

ཞེས་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་
སོགས་དང་འདི་བྱམ་པའོ་སྟུམ་པའི་ཉོག་པ་སོགས་དང་། ཉལ་ས་འཛིན་ཉོག་

པ་དང་། ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་པའི་དོན་བློན་པ་དང་། མ་འོངས་
པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཉགས་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ནི། ཉགས་
ཅན་རྗེས་དཔག་ལ་སློབ་དཔོན་ཀྱུ་ལ་དབང་སློབ་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་གྱི་
འགྲེལ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །རབ་རིབ་གྱིས་མཆོན་པའི་བསྐྱེད་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་བདུན་དུ་དབྱེ་བའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་དང་ནམ་འགྲེལ་དུ་
བཤད་པ་ཉིད་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུག་ཡོད་པ་གསུམ་དུ་
བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པ་དང་ཀྱན་
རྩོབ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་ལ་
རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟོག་པ་སྐྱེ་
མ་བཞི་སྡེ་ཆོན་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་མ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་ལ། བསྐྱེད་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པས་
མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བཞིར་བསྐྱེད་སོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དུས་
དུས་ཉི་བར་འཇུག་པས་འཁྲུལ་ཆུ་བྲས་ནས་མིག་ཆུ་ལ་ཆུར་འཛིན་མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་ལ་འདི་བྱམ་པའོ་སྐྱམ་པ་ནི་མངོན་
སུམ་དུ་ཡང་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། མ་འབྲུལ་བའི་གཙང་བྱ་རྟོག་པ་དང་བསྐྱད་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་འདོད་པས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་
སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ནི།
མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྱུར་བ་ཡི།

རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་སོ།

ཞེས་སྒྲོས་པ་སྒྱུར་བཏང་གི་ཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་
གྱི་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱད་པ་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྤང་རྟོག་པའི་སྡེ་ཆེན་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལོགས་
སུ་བཀར་བའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་བསྐྱར་
བ་ན་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་གོ་
བས་མ་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དགོས་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། རྟོག་པ་ལ་མིང་སྒྱུར་བ་དང་། རིགས་སོགས་སྒྱུར་བ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བ་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་གཞན་དག་འདོད་པའི་
རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་བསྐྱར་བ་དང་། མིང་སྒྱུར་རྟོག་པ་དང་། དོན་སྒྱུར་རྟོག་
པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱེད་པ་བ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་མངོན་
སུམ་རྟོག་པ་དེ་དག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་
དེས་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་པར་བསམས་ནས་ལྷ་

བ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་ཤེས་པ་སོགས་ཉོག་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ་རྣམ་ངེས་
མཛད་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་དང་། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་འདིར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོ་མཛད་པ་དང་རང་ཉིད་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲིབ་གི་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱད་པ་མདོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་སོགས་ཉོག་པ་
ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་སྤྲུལ་པ་དང་། དེ་སྤྱན་དབྱུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོག་མདོན་སུམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་སུ་འབྱུང་ནས་ངེས་མཛད་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ལ་སྤྱོད་པའི་རང་གི་སྤྱེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསལ་སྒྲིབ་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
ཉོག་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འོན་ནི། གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་མི་ལས་གྱི་ཤེས་
པ་ཆོས་ཅན། མདོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་པར་ཉོག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀྱུ་པར་བཞུགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་མདོན་སུམ་དུ་
ཐལ་བ་འཕེན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སུམ་ཉོག་བྲལ་མ་འབྱུང་བ། །
ཞེས་མ་འབྱུང་བ་མདོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
ཚུད་པ་འདི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོགས་པ་སྤྱི་བའི་གཞི་མེད་

ཀྱང་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་དོན་ལོག་པར་བརྩེད་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཁོ་བོ་ལ་
སློན་མེད་མེ་མ་འབྲུལ་བ་སློས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ལན་མི་རིགས་ཏེ།
འདིར་མ་འབྲུལ་བ་སློས་པ་ཕྱོགས་སུ་མ་སྦྱ་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། ཚད་མ་མདོའི་བཞེད་པ་ཡང་འདིར་བསྟན་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེར་ཡང་། དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མ་འབྲུལ་བ། ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བརྗོད་རིགས་ཏེ།
རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་། བསྐྱུད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཅན།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མི་སྒྲུང་བ་སྟེ། དེ་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་སྐྱེན་དབང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱུད་པའི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསལ་བར་
སྒྲུང་བའི་སློན་ནས་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ཐོག་མཐའ་གཉིས།
ཅ་ཆོག་མ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་ནང་དུ་
བསྐྱུས་ནས་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ནི་དངོས་པོ་སྣང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྒྲིབ་ན་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དེ་མེད་ན་
 མངོན་སུམ་དེའི་སྣང་བ་ཉམས་པའི་སྒྲིབ་རོ་ཞེས་གྲང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་
 ལྟོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐབས་དེར་བརྗོད་ཅིན་
 པའི་སྒྲིབ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་མཐུན་པ་མ་
 ཡིན་པར་སྒྱི་དང་འབྲས་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་རོ།

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
 མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱད་པ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ལྟར་
 སྣང་གི་མཆོན་ཉིད་ཁྱུགས་ཏེ། མེད་པ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་སྒྲ་མ་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
 དབང་སྒྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་གྲང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སོ། །དབང་ཤེས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དབང་
 ཤེས་སུ་འདོད་པ་གཞན་ལས་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཁྱད་པར་
 མེད་པའི་སྒྲིབ་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་

བསྟན་པ་དང་། དེས་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཡིད་བསྐྱད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ལྟར་
 སྒྲུང་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་སོགས་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཉི་བར་བསྐྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་
 འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སོགས་དང་
 དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྲད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་པ་
 འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་
 མཐུན་པར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་བལ། ལོག་པ་
 གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལོག་པ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། མི་ལམ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་
 པ་སོགས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ལྟར་
 སྒྲུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པ་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཀུན་མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མིག་གི་དབྱུས་ན་རབ་རིབ་
 གནས་པས་མིག་གི་བྱུར་གཉིས་སུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་གཅིག་ཅར་

མཐོང་སྒྲུལ་པའི་ཡིད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། ། རྩ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི། གངས་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། འགལ་
 མེད་ལ་ནི་དབྱིབས་ལ་འབྲུལ་བ་དང་། རྩོན་ཤིང་ལ་ནི་བྱ་བ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་
 ལ། གངས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་འཛིན་པ་རྟོག་པའོ་སྒྲུལ་
 པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་རྟོག་པར་
 འདོད་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། རྩ་གཉིས་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པར་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འགོ་རྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 ལས་བྱུང་བ་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་
 རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་
 གནས་པའི་བྱིར་ལ་མཆོན་ཉིད་དེ་ནི་རྩ་བ་གཉིས་སྤང་འདི་ལ་ཡང་ཞུགས་
 པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་པ་འགྱུར་ན་ཡང་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྟོན་དུ་ཡོད་པའི་དབང་ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་དེ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་བ་སྟར། དབང་

པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་
ལྷོག་པར་ཐལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལོག་ཀྱང་འདི་ན་
སྤྱལ་འདུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱལ་འདྲིན་སྐྱེ་བ་ལྟར་མི་ལྷོག་པར་ཐལ།
ཟླ་བ་གཉིས་འདྲིན་གྱི་ཡིད་གྱི་འབྲུལ་བ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཐུག་བསྐྱེ
བ་ནི། མ་འབྲུལ་བ་སྣོས་པས་བསལ་བའི་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འབྲུལ་བ་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་
ཤེས་སུ་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱུང་ཅིང་ཡུལ་ལོག་པར་སྤང་བ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་མདོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་
པའི་སྐྱབས་གྱི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་མདོའི་རྩོད་
སྐྱབ་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ནས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར།

བྱན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ།

ཞེས་པའི་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫོགས་ཆོག་དེས་བསྐྱད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྲེ་ཆན་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཅད་དེ་
གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
དབང་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཅད་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིང་
དང་རིགས་སོགས་སྤྱོད་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་

ཆིག་འདི་ཆོས་གཞན་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དང་བཅས་པར་བསྟན་ནས་
མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྟག་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འོན་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྟོན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་མཆོན་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་
བསྐྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཀྱུན་བསྐྱད་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བར་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར། རབ་རིབ་ཀྱིས་
བསྐྱད་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་སོགས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པར་
འདོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་མ་
མདོའི་ཅོད་སྒྲུབ་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་
པའི་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཟླ་
བ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ཐལ་ཆོས་སྒྲ་མ་ལ། རྟགས་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་
སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་པོའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲ་མ་སྐབས་
དོན་གྱི་ལུང་དང་། བྱི་མ་དབང་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་དཔེའོ། །ཁྲིག་བྱེད་པ་
སྒྲ་མ་དག་གིས་གཞན་དུ་ཡང་ཞེས་པ་དམིགས་བརྟག་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཅོད་

སྐྱབ་ཉིད་ལ་སྐྱོར་བ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་བརྟག་པ་
 དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆད་ན་མ་གཏོགས་དམིགས་བརྟག་གི་ལུང་མ་ཡིན་
 ཅིང། ཚེད་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་
 པར། ཚེད་སྐྱབ་སློབ་དཔོན་གྱི་མ་ཡིན། །སྙིང་པོ་ངེས་པར་མ་དགོངས་ཏེ། །ཆ་
 ཤས་གཞན་དུ་བཀོད་པའི་བྱིར། །ངེས་ན་ཁོ་བོས་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་ཚེད་
 སྐྱབ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་བླངས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་སྐབས་སུ་ཚེད་སྐྱབ་མཁན་པོས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་
 ཉམ་སྒྲུང་བའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ལས་དམིགས་རྒྱུ་གྱི་སློན་ས་སྐྱེས་སམ།
 ཉམ་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སློན་ས་སྐྱེས། དང་པོ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་
 ཞེས་ལྷ་ལ་ཡུལ་རགས་པར་སྒྲུང་ཞིང་རགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ཉམ་སྒྲུང་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 དོན་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྟལ་སྒྲན་དབང་ཞེས་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་
 པའི་རྟལ་སྒྲན་རབ་ཀྱང་དབང་ཞེས་གྱིས་དམིགས་པར་ཐལ། ཞེས་བརྗོད་པའོ། །
 དེར་རྟལ་སྒྲན་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་སྐྱབ་མཛད་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ཡོད་ན་
 རྒྱ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུ་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་
 བཟུང་དུ་ཁས་སྦངས་ནས་དམིགས་རྒྱུ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་
 ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྩལ་ཕྱན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་
 དུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་
 ཆོག་དེས་མིག་གི་དབང་པོ་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིང་གི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པའི་བརྒྱུད་
 པའི་རྒྱར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། རྩལ་ཕྱན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 དམིགས་རྒྱུ་དུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པའི་
 དམིགས་རྒྱུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་བབ་པ་སོམས་ཤིག །

༣ ཆད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ཆད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིའི་
 རོན་དང་། ཡན་ལག་གི་རོན་ཅོ།

སྒྲིའི་རོན།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆད་འབྲས་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། གཞན་
 དག་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ།

ཆད་འབྲས་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ།

དང་པོ་ནི་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་མས་
 ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ལ། ཆད་མ་ཞེས་
 བྱ་ལ། ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒྲིང་དོར་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་

ནས་ཞུགས་པས་མི་འདོད་པའི་དོན་སྤངས་ནས། འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་
མཛད་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་མདོན་མཐོ་དང་།
མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལ་བརྩམས་པ་ཞིག་དགོས་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆད་མས་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་མི་སྦྱ་བ་མ་ངེས་པའི་
སྟོན་རོལ་དུ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ངེས་དགོས་པས་དེ་ནི་འདིར་ཆད་མ་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རང་རང་གི་གཞུང་བྱ་ལ་ངེས་པ་གསར་དུ་
འདྲན་རྒྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱུང་པའི་སྟོན་ས་རང་རང་གི་
གཞུང་བྱ་རྟོགས་པར་འཛོག་ཅིང་ཐག་ཆོད་པ་དགོས་ལ། དེས་བཞག་པར་བྱ་
བའི་གཞུང་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཆད་མས་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞུང་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
ཡང་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆད་འབྲས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པ་བྱེ་བྲག་དུ་དགག་བཞེད་ནས་མཛད་པས་འདིར་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་
ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། དེ་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་། དབང་པོའི་མདོན་
སུམ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་གི་འདོད་པ་དགོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་བྱ་

རྟོགས་པ་སྟེ། གཞུལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་རིགས་པ་སྐྱབ་
 གྱུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཚད་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་དག་ནི། དབང་
 རྟོན་སྤང་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔྱེད་པ་བ་དག་ནི། དང་
 བོར་དོན་ལ་བལྟ་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། སྤྱི་སོགས་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་འཛིན་པ། ཚད་
 མ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འཛིན་པ་འབྲས་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གྲངས་ཅན་
 པ་ནི། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་འཇུག་པ་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་
 རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

རང་གི་ལུགས་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྦྱངས་
 པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དོན་ཁས་མ་སྦྱངས་ཤིང་། རྣམ་པ་རྣམས་གྲུབ་མ་བཞག་
 པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ཡང་བཞག་ནས། རྣམ་པ་རྣམས་པའི་རྣམ་གཞག་
 གསུམ་མཛད་པ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤྱི་མ་དོན་དམ་
 པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མཛད་པར་བཞེད་པ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རང་
 ལུགས་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པར་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་
 རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་མེད་དེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པ་བཞག་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་འཛོག་པ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་

མུ་ཅོར་སྤྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྦངས་ན་
རང་ཉིད་འདོད་པའི་དོན་དམ་དེ། བཞག་པ་མ་བདེ་བར་བཞག་གིས་གཞོད་པ་
བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མཐོང་བ་སྲིད་ཀྱི། རང་ལུགས་
ཀྱི་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་
གཅིག་གི་ཡུལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྤྲོད་འབྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། དང་པོ་ཉིད་ནས་
གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་
ཀྱི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་དེ་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ནམ།
འོན་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ཀྱང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟར། རྟོག་
པས་བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པ་ལ། སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲོས་དུ་མ་བཟུང་ཞིག་གཉིས་
པ་ལྟར་ན་ཡང་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། བདེན་སྟོང་གཞི་མ་ཐུན་དུ་སྤྱད་པ་རྣམ་རིག་པའི་
ལུགས་སུ་འདོད་པས་ནི། ཁོ་བོས་ནི། དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་མི་
ཤེས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྒྲགས་སོ། །

དེས་ན། སྤྱོད་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོས་སྤྱི་རོལ་དོན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
མཛད་པ་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུང་རྣམ་
གཞལ་བྱ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་

པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཟུང་ནས། རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྦྱ་བ་དང་། བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་ལ་མ་དབྱད་པའི་ཆོ།
བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ། དབྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱེད་ཅིང་དེ་
འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་
ནའི་ལུགས་སུ་ཁ་ཅིག་སྦྱ་ཞིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་
ཡིན་ལོ་ཞེས་སྦྱ་བ།

དེ་དག་གིས་ནི་ཆད་མ་དང་།

ཆད་མའི་འབྲས་བུ་ལེགས་པར་བཀག་།

རིགས་པ་སྦྱ་བའི་དགོངས་པ་འང་དོར་།

རང་ཉིད་མི་ཤེས་གསལ་བར་བསྒྲགས་།

ཞེས་སོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པས་གཟུང་རྣམ་རང་རིག་མདོན་སུམ་ཆད་

མའི་གཞལ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ལ། ཁས་

ལེན་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཆད་

འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །འབྲས་

རྟོག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མ་དབྱད་པ་ན་བྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་

དང་། དབྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་འདོད་པ་ཡང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས།

ལན་ཡང་སྒྲར་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ལུགས་

དེ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པས་དབྱད་མི་བཟོད་དུ་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 འང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དབང་
 མདོན་གྱི་གཞལ་བྱར་འདོད་པའི་རྣམ་རིག་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 དབྱད་ན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་རང་ཉིད་འཇལ་ལ། མ་དབྱད་
 ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་
 རྟེ། མིག་སྒྲན་སོགས་བསྐྱུས་པས་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་སྤོ་རང་
 རྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲན་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་བ་སྤྲིད་ཀྱི། དབྱད་པ་
 ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱས་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་རིགས་སོ་སོར་འཕྲོ་བ་
 ག་ལ་སྤྲིད། དབྱད་པ་བྱེད་པ་པོ་ཁྱོད་རང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་པ་མ་
 བྱས་པའི་གོང་དུ་གཟུགས་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་དེ་ཉིད་དབྱད་པ་བྱས་མ་ཐག་
 མིག་ཤེས་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་ཡིན་མིན་ཁ་ནང་དུ་སྟོགས་ལ་སོམས་ཤིག་
 །སྤར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་བར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་
 དབྱད་པ་བྱས་པ་ན། དེ་ལས་ལོག་པར་ཤེས་པ་འཇལ་བར་རྟོགས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རོན་སྤར་དབྱད་པ་མ་བྱས་པའི་གོང་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 ཤེས་པ་འཇལ་བ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱིས་དབྱད་པ་བྱས་པས་རྟོགས་སོ་

ཞེས་ཁས་སྤང་གི །དབྱུང་བ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་དབང་གིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཞུང་བྱ་ལོག་པར་ཁས་མི་སྤང་ངོ་། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། རྣམ་
འགྲེལ་དུ།

དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི།།

དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་རྣམ་རྟུན་པ་དང་། རྣམ་བདེན་པའི་
ལྷགས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
རང་ལྷགས་སུ་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་
མཁན་པོ་ཡང་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་ཤེས་བདེན་པས་སྟོང་བ་དབྱུང་མ་
པའི་ལྷགས་ཞུས་བཞེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་རྟུན་གྱི་
བྱུང་པར་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་རྣམ་རྟུན་ཉིད་
ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་དགག་པ་གཙུག་པོར་མ་
མཛད་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཐད་པར་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའོ།།

སྤྱི་རོལ་དགག་པ་གཙུག་པོར་མ་མཛད་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་སྤྱི་རོལ་རྣམ་གཞག་དང་། རྣམ་གཞག་དང་
པོའི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱ་བྱེད་སྤྱི་རོལ་པར་བཞག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
བསལ་ནས་ཚད་འབྲས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བར་བཞེད་པས་ཀྱང་
ཞེས་སྟོས་སོ། །ཚད་འབྲས་རྩིས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དག་ན་རེ། དབང་པོའི་
མདོན་སུམ་ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལན་ནི། །གཞལ་
བྱ་རྟོགས་པའོ། །

དེ་ལ་པ་རོལ་པོ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི་དེ་ལས་རྩིས་ཐ་དད་པའི་ཚད་མ་གང་ཞིག་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་རྩིས་ཐ་དད་པ་
ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ལྡོག་གང་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་
བ་ལས་དེའི་རྩིས་སུ་ཆོས་གཞན་ཞིག་སྟོའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་
བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འདིའི་དེ་ཉིད་དེ་རང་ལྡོག་
ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་པའི་དོན་ལྡོག་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཚད་
འབྲས་རྩིས་ཐ་དད་པ་ལ་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བདེན་དུ་ཚུགས་ན་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒར་བ་འད་
 པ་སྒར་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡི་ཆད་མ་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་ནི་སྟོ་འདོགས་གཙོད་རྒྱས་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པར་འཤར་བའི་རང་
 བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མེད་དེ། སྟོ་འཛོན་མངོན་སུམ་འདིའི་དོན་སྟོན་པོ་དང་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མར་
 འཛོགས་བྱེད་ནི་སྟོ་འདོགས་གསལ་དུ་གཙོད་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་པོའི་དོན་ཀྱི་རྣམ་པ་
 འཤར་བའི་རང་བཞིན་མིན་པ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། དོན་ནི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་འཤར་
 བས་སྟོན་པོ་ལ་གསལ་དུ་མི་སྟོ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོགས་བྱེད་ཡོད། ཁྱོད་ལས་
 ཐ་དད་ན་དེའི་འཛོགས་བྱེད་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་སྦྱེད་པར་རྒྱས་ན་འཛོགས་པར་ཡང་
 རྒྱས་ལ། འཛོགས་པར་རྒྱས་ན་སྦྱེད་པར་ཡང་རྒྱས་པས། སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བོར་
 བས་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འཆོལ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བར་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱེད་པ་གང་ལས་བྱ་བ་གང་འགྱུར་པའི་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་

བྱེད་པ་གང་ལས་བྱ་བ་གང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་པའི་བྱེད་པ་དེ་བྱ་བ་
དེའི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་ནི། སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་
དང་། བཞག་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་དང་འཛོག་བྱེད་དང་།
སྐྱབ་བྱེད་དང་། འཇལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །
སྐབས་འདིའི་བྱ་བྱེད་ནི། དཔེར་མཆོན་ན། སྟོན་པོ་ལས་དང་། སྟོན་པོ་རྟོགས་
པ་བྱ་བ་དང་། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་
དང་། སྟོ་འཛིན་སྟུང་བའི་འཛིན་རྣམ་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བྱུར་འདོགས་པའི་
གཞིའོ།

གྱིས་པར་བཤམ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་བྱུབ་པ་དང་། གཞན་
གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་བྱེད་པར་གཅིག་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཡང་དོན་འབྲས་བ་
ལས་གཞན་ལ་མི་རུང་བ་དང་། དེས་ན་དོན་དང་འབྲས་བ་ཆད་མར་བྱུབ་པའོ།
།དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་གཞི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་
འཛོག་བྱེད་མཆོན་གཞི་དང་བདག་གཅིག་པ་དགོས་པ་དང་། མཆོན་གཞི་
དང་རྫས་ཐ་དད་པ་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་

བཤོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བྱེད་གྱི་ཚུ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སྲུང་ཉམས་སྲུ་སྦྱང་བ་ཅམ་དུ་གནས་ཤིང་སྡོ་སེར་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་
ཤར་མ་ཤར་འབྲ་བའི་བདག་ཉིད་གྱི་ཤེས་པ་སྡོ་འཛིན་སྦྱང་བའི་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྡོན་པོ་འཛིན་པའི་མངོན་སྲུང་གྱིས་སྡོན་པོ་དངོས་སྲུ་
ཉོགས་ལ་སེར་པོ་དངོས་སྲུ་མ་ཉོགས་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྡོ་སེར་སོགས་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་རྣམ་
པ་མ་ཤར་བའི་བྱིར། དེས་ནི་སྡོ་འཛིན་མངོན་སྲུང་གྱིས་སྡོན་པོ་དངོས་སྲུ་
ཉོགས་པར་འཛོག་བྱེད་དེ་ལ་ངེས་པར་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞིག་དགོས་
པར་བསྟན་ཏོ། །འཛོག་བྱེད་དེ་ཡང་མཆོན་གཞི་སྡོ་འཛིན་དང་བདག་གཅིག་
པ་དགོས་གྱི་རྣམ་ཐ་དད་པས་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི། སྡོན་པོའི་རྣམ་
པ་ཤར་ནས་སྡོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྟོབའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་གཞི་
སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་
གང་གིས་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་འདི་ནི་སྡོན་པོ་འདིའི་དངོས་སྲུ་ཉོགས་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ལ་སེར་པོ་དངོས་སྲུ་ཉོགས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལས་སོ་
སོ་ལ་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་
འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་གཞི་དང་རྣམ་ཐ་དད་པས་འཛོག་མི་རྒྱས་
པ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། དབང་པོས་འཛོག་མི་རྒྱས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤའ་བཤོ།

།དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དང་དོན་དང་དབང་དོན་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་སྡོལ་འཛིན་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་སྡོལ་འཛིན་ལ་ཉེ་ལ་སེར་
 འཛིན་ལ་མི་ཉེ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྡོལ་སེར་སོགས་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྡོལ་འཛིན་སྤྱང་
 བའི་འཛིན་རྣམ་དེ་དང་སྡོལ་འཛིན་དབང་ཤེས་གང་ཡང་སྡོལ་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་
 པོ་མ་རྟོགས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཉིས་
 པོ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་གི་མཆོན་གཞི་དང་བདག་མི་
 གཅིག་ན་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་བྱ་མཆོན་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་བྱ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 མཆོན་གཞི་དང་བདག་གཅིག་པའི་མཆོན་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འཐད་ལྡན་གྱི་འགྲུར་ལ། རྒྱ་མཆོན་ཡིན་པ་ཞེས་
 པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་ཆིག་མེད་ཅིང་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་མ་
 མཛད་དོ། །

དོན་ནི། དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་རུས་པ་དེ་སྐྱབས་འདིར་ཚད་མ་
 ཡིན་ལ། དེ་མཆོན་གཞི་དང་བདག་གཅིག་པ་དགོས་ཞེས་པའོ། །ཅན་གྱི་
 ཆིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་
 མཆོན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནི་མཆོན་བྱ་ལ་བསྐྱོས་ནས་མཆོན་ཉིད་དུ་

བཞག་དགོས་པའི་མཆོན་བྱ་ལ་བསྟོས་པའི་གྲུ་མ་ཆ་ན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ།

གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་
སྟོན་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་པོ་མ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཁྱོད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པོ་ལ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་ལ་སེར་པོ་ལ་ལྟ་
བུ་དེ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། སྟོན་པོ་དང་འཕྲད་པའི་མིག་
དབང་ཆོས་ཅན། སྟོ་སེར་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྟོ་
འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་སྟོན་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་པོ་མ་རྟོགས་པར་འཛོག་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་དེའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་
ཞེས་པ་འཐད་ལྡན་གྱི་འགྱུར་ལ་མེད་ཅིང་མེད་ཀྱང་ཆོག་གོ། །ཡང་ན་ཤེས་
པའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་རྩ་ས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱེད་
པར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་
ལས་རྩ་ས་ཐ་དད་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་མི་རུས་
པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་སྤྱི་མ་དང་། ཡོད་
དུ་ཆུག་ཀྱང་དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་སྤྱི་མཐོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་འདྲ་བ་ལས་གཞན་པ་དང་། མཆོན་གཞི་དང་བདག་

མི་གཅིག་པ་མཆན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་སྤྲི་ལ། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་འདིའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་ལས་སྡོན་པོ་རྟོགས་པར་བཞག་
དགོས་ཏེ། མཆན་གཞི་དང་བདག་མི་གཅིག་པ་དང་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་ན་
དོན་རྟོགས་འཛིན་མི་རུས་པའི་སྤྲི་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་ངེས་པར་
བསྟོས་པར་བཤམ། སྡོན་པོ་འདིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་སྡོ་འཛིན་
དབང་ཤེས་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་འདི་ལས་སྡོན་པོ་ལ་སྡོ་
འཛིན་དབང་ཤེས་དང་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པ་འདིར་
འགྱུར་བ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་སྤྲི་ལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདྲ་བ་ལས་གཞན་གྱིས་དོན་རྟོགས་འཛིན་མི་
རུས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་དང་ཡིད་བྱེད་
གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་འཛིན་མི་རུས་པ་དང་། དོན་གྱིས་བྱས་པའི་
བྱེད་པར་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོ་འཛིན་ཤེས་པའི་དོན་
སྡོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་དོན་སྡོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ལས་
གཞན་ལས་ནི་དོན་རྟོགས་འཛིན་རུས་པ་སྤིང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
དབང་པོ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་འཛིན་མི་རུས་པ་སྤྱར་བསྐྱབས་ཤིང་འོག་
ནས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྲི་ལ།

གཉིས་པ་ནི། མིག་དབང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཡིད་

བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་གི་བྱེད་པར་ལས་ཤེས་པ་ལ་
 ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བས། དེས་དོན་
 ཉོགས་སོ་སོར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་བདག་རྒྱུན་མིག་གི་
 དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་དང་མི་
 གསལ་བ་ཉིད་དང་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་སོགས་པའི་སྡོ་
 འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་རང་གི་བྱེ་བྲག་
 གིས་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་གསལ་མི་གསལ་སོགས་བྱེ་བྲག་དུ་བྱེད་པ་པོ་
 ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉེ་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དོན་སྡོན་པོ་དང་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་
 རྣམས་གྱི་བྱེད་པར་དེ་ལ་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ལ་སེར་པོ་ཡུལ་དུ་མི་ཉེ་ལ་
 སྡོན་པོ་ཡུལ་དུ་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་མིག་གི་དབང་
 པོ་གསལ་པོ་ཡོད་ན་སྡོ་སེར་སོགས་ཀྱན་གསལ་པོར་མཐོང་བས་དེ་རྣམས་
 ལ་བསྟོས་ནས་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཀྱན་གསལ་པོར་
 མཐོང་བའི་བྱུན་མོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་
 བྱེད་དུ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བློ། ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཉམས་སྲུ་སྟོང་བའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པོ་
 བས་སྤྱོད་པ་གང་ལས་སྡོ་འཛིན་གྱིས་སྡོན་པོ་ལ་ངས་པ་འདྲེན་པའི་

རྟོགས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་འཛོག་པ་
ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཁས་མི་
ལེན་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ལ་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པར་
འཛོག་བྱེད་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟར་
མི་སྟོན་སྟོན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ནོར་བུ་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མི་
མཁས་པས་མཐོང་དུ་བློན་ཀྱང་བྱུང་པར་བརྗོད་མི་རུས་པ་བཞིན་དང་།
རྟོགས་ཀྱིས་དཔགས་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་འདིའོ་ཞེས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་
མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་དོན་གྱིས་བྱས་པ་ཡི་བྱུང་པར་སྤྲོ་མོ་དེ་ནི་ཡོད་ཀྱང་
འདིའོ་ཞེས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྩ་ནས་བཟུང་ནས་བསྟན་པར་རུས་པ་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་སྤྲོ་མོ་དེས་སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་
འདི་ནི་སྡོན་པོ་འདིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེར་པོ་འདིའི་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལགས་
པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་
པར་སྤྲོ་མོ་འདིའི་བདག་ཉིད་ཚད་མས་ངེས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་རྩོད་
སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་ཤར་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བྱུབ་པ་

ནི་སྒྲོ་འཇིན་དབང་ཤེས་དེས་གཞལ་བྱ་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡི་སྐབ་
 བྱེད་ཆད་མ་ནི་སྒྲོན་པོས་བསྐྱུས་པའི་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རང་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་
 བསྐྱུབས་པ་དེའི་སྒྱུར། མཆན་གཞི་དང་བདག་མི་གཅིག་པ་མཆན་ཉིད་དུ་མི་
 རུང་བར་གྱུབ་པ་ནི། སྒྲོ་འཇིན་དབང་ཤེས་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་མིག་དབང་ལྟ་
 བུས་དེ་ཡི་ལས་སྒྲོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འགྱུབ་པར་ཐལ།
 སྒྲོ་འཇིན་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་སྒྱུར། རོན་ནི་མིག་དབང་
 ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འཇིན་དབང་ཤེས་དེས། སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པར་འཛོག་མི་རྣམས་
 པར་ཐལ། སྒྲོ་འཇིན་དབང་ཤེས་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྒྱུར་ཞེས་པའོ། །
 མཆན་མཆོན་གཞི་གསུམ་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པ་ནི། ཆད་མའི་འབྲས་བུ་
 རོན་རྟོགས་ཆད་མ་ལས་རོན་གཞན་མིན་ཏེ་རོན་གྱི་རྣམ་ཤར་དེ་ཡང་རོན་
 རྟོགས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་ནི། རོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་རོ་རྟོགས་བྱ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། བྱ་བྱེད་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་སྒྱུར། དཔེར་ན་སྟ་རེ་ཤིང་གཙོད་
 པ་ལ་འཇུག་པ་ན། སྐྱེས་བུས་ལག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་བསྟོས་པ། བྱེད་པ་པོ་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤིང་དུམ་བུར་སོང་བ་སོགས་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་ངོ་ཞེ་

ན། རོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་ཀྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 བྱོད་པ་པོ་གཞན་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྒྲོན་པོ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དེ་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱོད་རང་སྟོང་བའི་བྱོད་པ་པོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་གཟུང་ཞིང་
 སྟོང་བའི་དབང་གིས་ལས་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་བྱིར། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་
 བྱོད་པ་པོར་འཛིན་པའི་རོན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འཐད་ལྡན་དུ་
 དེ་ལ་ཤེས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འཛིན་
 པ་ལ་ནི་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱོད་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་རོན་
 རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཞེན་པ་ན་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཞེན་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ངའོ་སྙམ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་
 པའི་གཞི་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས་འཛིན་རྣམ་དེ་ཉིད་ལ་བྱོད་པ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ངས་སྒྲར་སྒྲོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྲན་པའི་ཆོ། སྒྲར་སྒྲོན་པོ་མཐོང་
 ཞེས་པའི་ཡུལ་བྲན་པ་དང་། ངས་སྒྲར་མཐོང་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཅན་བྲན་པ་
 གཉིས། བྲན་པའི་འཛིན་སྒྲངས་ལ་ཡོད་པས་དེས་དབག་པར་བྱ་བའི་སྟོང་བ་
 ལ་ཡང་། ཡུལ་སྟོང་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྟོང་བ་གཉིས་ཡོད་ལ་སྒྲར་ཡུལ་སྟོང་
 བ་སྒྲོ་འཛིན་དང་། ཡུལ་ཅན་སྒྲོ་འཛིན་དེ་སྟོང་བ་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས་ངས་
 སྟོང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་

ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
 བྱིད། འདིས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དང་། བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་
 གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་འཐད་ལྡན་དུ་བཤད་དོ། །གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་ཏེ། སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་བདག་
 ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
 པའི་བྱིད། བྱིད་གྱིས་སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ལས་ལ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་
 པའི་བྱ་བྱེད་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། བྱིད་གྱིས་སྒོན་པོ་སོགས་
 རྟོགས་པའི་ཆེ་སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱེད་པ་དང་
 བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྱུབ་པའི་བྱིད། ཡུལ་ཅན་གྱིས་
 ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་གྱུབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་ལ། སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱུབ་ན་
 ཡུལ་བསྐྱེད་དགོས་པས་འཐད་ལྡན་དུ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འཛིག་རྟོན་ན་ངས་གཟུགས་
 རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱེད་པ་པོ་དང་། གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་པོ་གཞི་མ་བྱུན་
 དུ་གཤགས་པ་དང་བྱིད་གྱིས་བྱེད་པ་པོ་འཛིན་རྣམ་ལ་བྱས་ནས་དེས་གཟུགས་
 དངོས་སུ་མ་རྟོགས་གཟུང་རྣམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོར་མི་
 འཛིག་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དོ། །གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་ཉིད་གཟུགས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་དེས་གཟུགས་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཞེན་པ་སྐྱེ་

བའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གཟུགས་འཛིན་མངོན་
 སུམ་དེ་སྤྱོད་བ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཅིང་ཞེན་པ་སྦྱེ་བའི་བྱིར། དེ་ནི་
 བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་
 གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་རང་ཉིད་ངས་
 གཟུགས་རྟོགས་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་ངས་གཟུགས་རྟོགས་ཞེས་
 ཞེན་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ལ་གཟུགས་དེ་ཡི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་
 རུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་པ་དེར་
 བཞག་ཅིང་ཞེན་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་
 དབང་གིས་གཟུགས་རྟོགས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་དོན་གྱི་བར་དུ་
 རྣམ་པས་ཆོད་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་པ་མཐུན་པའི་བཞེད་པ་དང་། རྒྱ་
 མཆོའི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་
 པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་དོན་སྤད་པ་དང་
 རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་ལ་བརྟུ་བ་དང་། སྤྱི་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་འཛིན་
 པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དོན་རྟོགས་འཛོག་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དགོས་པར་བརྟན་པའི་

ཕྱིར། འདི་ལྔར་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་
 དང་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལྔར་མཆོན་གཞི་དང་བདག་མི་
 གཅིག་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་ལ། འདིར་ནི། དབང་པོ་སོགས་
 ཐུན་མོང་བའི་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་
 ཏོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་དེ་དག་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་ཆད་མ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་བར་
 དུ་འཛོག་རྒྱས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྦངས།
 ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཛོག་རྒྱས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་དོན་རྟོགས་
 ཆད་མ་འཛོག་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
 ལྔ་ཕྱི་གཉིས། རྟགས་དང་ཐལ་བ་གོ་ལོག་ནས་སྒྲོར་བ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མ་
 ཡིན་ལོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཅི་རིགས་པར་
 ཉེ་བར་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་རྟོགས་ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་པས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་པའི་ཐ་མའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 རིགས་མི་མཐུན་གཞན་ལས་བྱེ་ནས་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཛོག་
 རྒྱས་པ་དེ་འཛོག་རྒྱས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་མིག་གི་

དབང་པོ་སོགས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པར་གོ་བ་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་
དོན་རྟོགས་ཆད་མའི་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཡུལ་སོ་སོ་
ལ་བསྟོས་ཏེ་ཉེ་རིང་གི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཐལ། དོན་རྟོགས་
འདིའི་རིགས་མི་མ་ཐུན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་འདིའི་བྱེད་
པ་པོ་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་སོགས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
དབང་དོན་སྤང་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟོན་བཅས་
ཀྱི་དབང་པོ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དོན་ལ་བསྟོས་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་
དགག་པ་དང་། བྱེད་པར་ཤེས་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་
པོ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་འདིས་གཟུགས་རྟོགས་ལ་སྤྱོད་པ་རྟོགས་
པ་ལ་སོགས་པ་དོན་རྟོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དབྱེད་པ་བའི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་
པ་དང་བྲལ་བ་དང་པོར་དོན་ལ་བསྟོས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛོག་
བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཐལ། དོན་དེའི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་དེའི་དོན་ལ་བསྟོས་པ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དོན་ཉོག་གས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་
བ་དང་། བྱ་བྱེད་ལ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་
པ་ཅན་པ་ན་རེ། བྱད་པར་མ་བཟུང་བར་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོར་མ་འགྱུར་བས་
སྤྱི་སོགས་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ཚད་མ་དང་བྱད་པར་ཅན་རྫས་འཇལ་གྱི་སྒོ་
འབྲས་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་པ་མ་ཤར་ན། དོན་ལ་བཟླ་བ་མི་འགྱུར་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱི་སོགས་བྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཚད་མ་དང་
བྱད་པར་ཅན་རྫས་འཇལ་གྱི་སྒོ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། བྱུང་
པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་བྱད་པར་གྱི་
ཤེས་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། སྒོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒོའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན། བུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་
དང་སྒྲུལ་བུའི་སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཉིས་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་
མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་རྫས་
འཛིན་དང་སྒྲུལ་བུའི་རྫས་འཛིན་སོ་སོར་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་
ཞེས་པའོ། །བྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
གཞི་གཅིག་གི་ཚད་འབྲས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་

བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྫས་ཐ་དད་པ་འགལ་
བའི་ཡང་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་གཅིག་འཛིན་པ་ཡིན་ན་བྱེད་པར་གྱི་
ཤེས་པས་ཆོག་གི་ཡུལ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པར་གྱི་ཤེས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཚད་མ་གཉིས་དག་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་
པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དངོས་རྒྱ་ཐ་དད་མེད་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་དག་ནི་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་
བཀག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་དུས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་འཐད་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུས་ཅིག་ཅར་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ན་བྱིད་
རང་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དུས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་
ཚད་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འཐད་པ་
ཡིན་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པའི་རྫས་གཅིག་སུ་དེའི་ལོགས་ཐ་དད་ལས་ལོག་
པའི་ལྗོན་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་འབྲས་སུ་འཐད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བྱེད་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ན་དོན་འབྲ་བ་དང་

དོན་རྟོགས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆད་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་
གཅིག་པས་བྱ་བྱེད་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བརྟ་སྟོད་པའི་འདོད་པ་ཡིན་
ལ་ད་ལྟར་དག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་འདོད་ཀྱང་སྟོགས་ཅམ་ཡང་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ནས་རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་ལ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་སྟོན་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་ཤིང་ཆོགས་
པ་དང་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཛོག་མི་ཤེས་པས་རང་མཆན་གྱི་མཆན་
གཞི་རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་སྟོ་གྲོས་སྟུན་པོ་དེ་དག་འདི་དང་དོན་
གཅིག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་དངོས་པོར་ཁས་སྒྲངས་ན་སྒྲ་དོན་ཡང་
དངོས་པོར་ཐལ་བ་སྒྲང་མ་རུས་ནས་དངོས་པོར་རང་མཆན་དང་དངོས་པོར་
འཛོག་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་པར་འབྲེལ་པར་རྩོམ་
པ་དག་རྟོན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། བདེན་གྲུབ་བཀག་ན། རྟོན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་
རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་དེ་དག་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་མེད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྟོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་
ཅིང་དེ་ཐ་དད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་འདི་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་

མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། རོན་ལང་བ་དང་རོན་ཏྟགས་དངོས་
པོ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྩས་གཅིག་
ཀྱང་ཏྟགས་དཀའ་སྦྲ་དང་དེ་གཉིས་ཏྟགས་པའི་ཆད་མས་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་
པའི་རྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐ་དད་པ་མཐོང་
བའི་སྤྱིར་རོ། །དབང་ན་བྱས་པ་དང་མི་ཏྟག་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་རོན་དང་། མཐའ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དབང་རོན་སྤང་པའམ་འབྲེལ་བ་ཆད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བསྐྱུ་
ན་གཉིས་ཏེ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བའོ། །དབྱེ་ན་བྲག་སྟེ།
མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བྱམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩས་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་
ཏན་གཟུགས་ངི་སོགས་དང་། གཟུགས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱི་དང་། ས་
སྦྱོགས་བྱམ་མེད་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་
བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་འདུས་པ་ལ་འདུ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་བྱད་པར་དང་བྱད་
པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བས་སྤང་པ་ཡིན་ལ། འདུ་བ་དང་། འདུས་པ་ལ་འདུ་བ་
གཉིས་དང་བྲག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་རོན་སྤང་པ་ཡང་རོན་ཏྟགས་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གཟུགས་དང་བྱབ་སྟེ་རྩས་
གཅིག་གི་ཆོས་ཀྱན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་ཀྱང་མིག་ལ་བཏེན་
པའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དེས་གཟུགས་ཀྱི་མི་ཏྟག་པ་མ་ཏྟགས་ཤིང་།
གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཏྟགས་པའི་སྤྱིར་

རོ། །དོ་བསྐྱུས་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་པར་
གང་གིས་བཞག་ངེས་པས་བདག་རྒྱུ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ་
ཞེས་པའོ། །མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཀྱུན་
དང་འབྲེལ་བར་བྱད་པར་མེད་ནའང་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་
གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ་དེའི་འཛོག་བྱེད་ཆད་མར་རིགས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུགས་རྟོགས་ལ། སྒྲུ་མ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་སྒྲོའི་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བ་དཔོན་
རྒྱུ་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛོག་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲུར་བ་ཤད་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་
བར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་ལ། བྱམ་པའི་ངེ་
ལ་སོགས་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་བྱེད་པ་སྒྲུ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱུ་གྱི་བཞེད་པ་དེ་
འཐད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་
པ་ན་རེ། བྱེད་རང་ལྟར་ནཡང་གཟུགས་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དོན་
རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། དོན་རྟོགས་ཆད་

མའི་མཆན་ཉིད་རང་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཆད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་པས་སྐད་
 ཅིག་མ་རྟོགས་ཅམ་དུ་ཐལ་བ་ནི་འདོད་ལ། ངེས་པ་མི་འདྲེན་པས་སྒྲུང་ལ་མ་
 ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་
 ཐལ། རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཁྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ལ། རང་ངེས་པའི་རྒྱུ་
 ཆད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟོགས་མ་གྲུབ། ཅེས་འཆད་པ་
 ནི་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་། དབང་དོན་སྤང་བ་དོན་རྟོགས་ཅམ་
 གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དོན་རྟོགས་ཆད་མའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ངེས་པའི་རྒྱུ་
 ཆད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པས་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཟེར་བ་ལྟར་ལན་ཐེབས་པས་སྒྲོན་
 སྤང་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཟེར་བ་ལྟར་ལན་ཐེབས་
 པས་མི་ལེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མ་གོ་བར་དགག་པ་བྱེད་པ་ཟད་དེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆད་
 མས་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་གོ་ཆད་པ་སྐྱབས་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་རེ་ཤིག་པར་ཞོག་ཅ་
 བས་གཟུང་རྣམ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ན་ལན་འདེབས་ལུགས་ཇི་
 ལྟར་བྱེད་སོམས་ཤིག །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མིག་ཤེས་ལ་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཁྲུང་པར་མེད་ཀྱང་
 གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཆད་མར་འཛོག་ལ་ཅིག་ཤོས་རྟོགས་པའི་ཆད་མར་མི་

འཛོག་པ་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་མི་འདྲན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་གྱི་གང་གི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་དང་མི་འདྲན་པའི་བྱད་པར་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆད་མ་མ་ངེས་པའི་སྤྲོ་རོལ་ནས་འབྲས་བྱ་ངེས་དགོས་ན།
སྟོན་རགས་པ་དེ་ཅམ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། མདོ་སྡེ་བས་སེལ་མི་
བྱས་སྟམ་པ་ནི། ཏ་ཅང་འཇུག་པ་ཅིང་བའོ། རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་
ཉེས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
ཀྱང་སྟོན་བཅོད་དེ། དོན་རྟོགས་ངེས་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་དབང་པོ་དང་དོན་སྤང་
པ་ངེས་དགོས་ལ། དེའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་སྤང་རྒྱུའི་དབང་པོ་དང་དོན་རྟོགས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིད།

ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཆད་འབྲས་ལ་གསུམ། གཟུང་འཛིན་རྫས་
ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་ན་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་བྱུབ་པ་
དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ།

གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་རིག་གི་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་པ་དང་། མཆོན་
ཉིད་མཆོན་གཞི་ལ་མ་བྱུབ་པ་དང་། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་

སྟོང་པ་འཐད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོན་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ངི་
བ་དང་། གིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྤེལ་གྱི་
རོན་འགོག་བཞེད་ནས། མདོ་སྡེ་པ་ལ་རོན་རིག་གི་མཚན་ཉིད་ངིས་པ་ནི།
མདོ་སྡེ་པ་སྟོང་གང་རོན་རིག་ཚད་མའི་འབྲས་བྱ་སྤེལ་རོན་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རིག་པར་འདོད་པའི་རོན་རིག་པ་འདི་གང་ཞིག་ཡིན་
ཞེས་ངེས་པའོ། །བསྟན་བཅས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དུ་མི་རུང་
བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་རོན་དུ་སྤེལ་རོན་གྱི་རྣམ་
གཞག་མཛད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཅུ་དུ་བྱད་དམ་སྟུམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
མཁྱེན་དུ་བགྲོད་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ངེས་པར་ཉོགས་དགོས་པ་སྟུབ་
བཞེད་ནས་འདི་མན་ཆད་དུ་དེའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྟོང་རྟེན་སྟུབ་པ་ལ་དགོས་
པ་མེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྗེས་
སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་མཚན་ཉིད་འདི་བར་མ་གོ་ཞིང་མཚན་གཞི་
འདི་བར་གོ་ནས། ཅི་ཞིག་ངེར་ཡོད་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མདོན་སྟུམ་དུ་གྱུར་
པའི་རིག་པ་སྟོང་བས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ། །འདི་མེད་

དོ་ཞེས་བསྟོན་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་མངོན་
 སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོང་
 བ་ཡོད་པ་འདི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་པར་འཛོག་
 བྱེད་གང་གིས་བཞག་ཅེས་ངེས་པའོ། །གང་དག་སེམས་ཅམ་པས་སྟོན་པོ་
 ཁས་སྦངས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ཅིག་
 སྟོན་པོ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་བ་དང་གཞན་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཁས་ལེན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རེ་ཤིག་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་
 ཐུགས་ལས་ཚུང་དུར་བྱས་ན་མངོས་སོ། །དེ་དགག་པ་ལ། སྦྱེས་འབྲེལ་བ་
 དགག་པ་དང་། དེས་པ་འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ཆོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། དོན་ལས་སྦྱེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དག་གིས་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན།
 སྟོགས་སྒྲུབ་ཁོང་དུ་ཚུད་པས། འོ་ན་ནི་ཡུལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་མཚུངས་
 པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་
 ཐག་པའི་སྟོན་སྟོར་སྦྱང་དབང་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཟུར་ཕྱི་མ་ནི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན་སྟོ་ཕྱི་མ་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བརྗོད་དོ། །འཐད་
 ལྟན་དུ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་
 ལྟ་དབང་སྟོས་ཡུལ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་

བ་བརྗོད་བཞེད་ནས་ངན་པ་དཔྱད་ཤེས་ཀྱིས་རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་
གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ་བརྗོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྡོན་
པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་
པས་སྐྱེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ་
ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐྱེས་པ་ཐ་སྙད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་
བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། འདྲ་བ་ལས་ནི་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། འདྲ་བ་ཡང་སྐྱེས་
པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་བཟུང་བ་འོ་ན་དེ་སྡོ་འཛིན་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་འདིས་ཡུལ་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞེས་ཟེར་ན། སྐབས་
འདིར་སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་བཟུང་ན་ཡུལ་གང་
ཞིག་གཟུང་ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་བྱིད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འདྲི་བ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གྱང་བྱིད་ཀྱིས་དོན་རིག་
བཞག་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་སྡོན་མེད་གཅིག་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་ན་
བྱིད་ཀྱིས་གྱང་འདོར་དགོས་སོ་ཞེས་བྱིད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་རིག་གི་
མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིད། དོན་ནི། བ་རོལ་པོས་དོན་
རིག་བཞག་པ་འཐད་མི་འཐད་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་བ་རོལ་པོས་དོན་རིག་
མེད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་གང་རིག་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་སྐབས་སུ་མ་

བབ་སྟེ། ས་རོལ་པོ་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱན་འབྲིན་
བརྗོད་པའི་དུས་ཡིན་ལ། ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ནས་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་ཆེ་
སྐབས་པ་འགོད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་ས་རོལ་པོ་སྤྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་འགོད་པའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་འགོད་པ་སྐབས་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་
ཅམ་པས་སྤྱི་རོལ་མེད་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་སྐབས་བྱེད་སྟོན་མེད་ཡོད་དེ། གཟུགས་མཐོང་བ་
དང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཆེ་ཁོ་བོས་གཟུགས་འདི་བལྟས་པའམ། སྐྱ་འདི་མཉན་ནོ་
ཞེས་གཟུགས་དང་སྐྱ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དག་ལས་ཡུལ་གང་ལ་ངེས་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་
སུ་ཐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་
གི་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་མ་མཐོང་བས་དེས་ན་སྐྱེས་
པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་ཀྱས་པ་དང་གསུམ་ཆོགས་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ག་པ་ནི། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་སྐྱེས་དོན་དང་འབྲེལ་ དོན་
ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཀྱས་དང་གསུམ་ཆོགས་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆན་ངི་
སྤྱར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་

མཐོང་བའི་ཡིད་མངོན་ཡིན་ཞེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
དེ་དག་གི་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་ཉི་བ་དེ་ཉིད་འཐད་མི་འཐད་
དཔྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་ཀྱི་དོན་
བསྐྱུས་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
ནས་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
པའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་བསྟར་བ་པོའི་གཟུགས་མཐོང་སྟམ་
པའི་ངེས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངེས་པའི་ཤེས་ཡིན་མིན་གཟུགས་འཛིན་
མངོན་སུམ་དང་གཟུགས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གཟུང་
དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ན་ཏྲགས་པ་རོལ་པོས་
ཁས་སྦངས་ཤིང་། དོན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་ན་ཏྲགས་ཚད་མས་གྲུང་
གྲུབ་པོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲན་ཀུས་དབང་
མངོན་གྱིས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཆོན་བྱར་འདོད་པ་དེ་ཚད་མས་
ཏྲགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དེ་ཚད་མས་མི་ཏྲགས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །གཟུགས་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟེ་དགོས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་སྐྱབ་

བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
དང་འདྲའོ། །སྤར་གྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་ག་བྱུང་དོན་
དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་ན་ནི་དབང་
པོའི་མངོན་སྲུང་གྱིས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངེས་པའི་
ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་དགག་པ་
དམ་བཅའ་བ་དང་། རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ག་བྱུགས་
འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱིས་རྣམ་པ་གཏད་
པའི་སྟོན་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྤར་
བ་དང་རགས་པ་གང་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་མཆན་གཞི་ལ་
མཆན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་བཏང་སྟོམས་སྐྱེ་བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་ལ་དགག་པ་
མཛད་ལ། འདིར་མཆན་ཉིད་མཆན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པའི་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩལ་སྤར་མོ་དང་འདྲ་བ་དགག་པ་དང་། རགས་པ་
དང་འདྲ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩལ་སྤར་ཆ་མེད་རེ་རེ་བ་དང་
འདྲ་བ་དགག་པ་དང་། ཆ་མེད་དུ་མ་ཆོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྩལ་སྤར་ཆ་མེད་སོ་སོ་རེ་རེ་
བས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སྐྱེ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་རགས་

པའི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་བྱུང་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་སྤང་བ་རགས་པའི་རྣམ་པ་
ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་སྤྱོད་མེད་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་གཏོད་པའི་རྩལ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་རྩལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་
ཀྱིས་གཏད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཤེས་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་
ཡིངས་པོ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཆོད་དང་འགལ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆ་མེད་དུ་མ་དང་འབྲ་བ་དགག་པ་དང་། ཆ་མེད་
དུ་མའི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་མོང་གི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་འབྲ་བ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་དུ་མས་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་།
རིགས་མི་མ་སྤྱོད་གཞན་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་ཡིངས་པོ་གཅིག་གི་རྣམ་
པར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མང་པོ་ཆོགས་པ་
རྣམས་ལ་རགས་པ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རིག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རང་བཞིན་གཅིག་ནི་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡིངས་པོ་གཅིག་གི་
རྣམ་པ་འདི་རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་དུ་མས་གཏད་པ་ཡིན་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་གཞི་
མ་སྤྱོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གཅིར་བྱ་བ་འདོད་པ་ལྟར་རྩལ་སྤྱོད་དུ་མ་རྣམས་ལ།
གཅིག་གི་རང་བཞིན་སྤྱོད་མོང་བ་ཡོད་པས་དེས་ཡིངས་པོ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་
གཏད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆ་མེད་གཅིག་སྤྱོད་དེ་རགས་པ་ཡིན་ན། འོག་དུ་འགོག་

པ་དེས་གཞོད་ལ། སྤྲོ་མོ་ཡིན་ནོའོ་ན། རྩལ་སྤྲོ་རབ་མང་པོ་རྣམས་ལ། སྤྲོ་
མོང་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམས་ལ་སྤྲོ་མོང་གི་རང་བཞིན་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་བ་
དང་། དེའི་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་
བྲག་པ་ན་རེ། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མཐོང་བ་དང་། ཐོགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བ་མི་བྱེད་པས་དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་བའི་
ཡན་ལག་མ་ཡིན་གྱི་རགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། རགས་པ་དེ་ཡང་
ཆ་ཅན་ཡིན་ན་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་བའི་ཆེ་རྩལ་སྤྲོ་ལས་མ་འདས་པས་རགས་
པ་ཆ་མེད་ཡིན་ནོའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་རོལ་གྱི་ཡུལ་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་
དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་དང་འདྲ་བར་སྤྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བྱེད་བྱེ་རོལ་གྱི་
རོན་རགས་པའི་ཆ་མེད་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲུ་བསྐྱེད་པ་དང་།
མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲུ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདྲུ་
བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བྱེད་ལྷན་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། ལག་པ་ལ་
སོགས་པ་གཅིག་གི་ཡན་ལག་ཅན། གཡོ་བ་ན་ལྷན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡན་
ལག་ཅན་གཡོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལག་པའི་སྤྲོད་གི་ཡན་ལག་ཅན་དང་།

རྒྱུ་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱིར་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལག་པའི་སྟེང་གི་
ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་གི་ཡན་ལག་ཅན་མི་
གཡོ་བར་འདོད་ན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བ་དག་གི་ཆ་
སོ་སོར་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལག་པའི་སྟེང་གི་བྱིར་གཡོ་ཡང་རྒྱུ་
ཆེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་གི་བྱིར་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རས་
ལ་ཚུ་བཅགས་པའི་ཆེ་ཚུ་གཡོ་ཡང་རས་མི་གཡོ་བའི་རས་དང་ཚུ་ཆ་སོ་
སོར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། ཆ་གཉིས་མཐོང་བ་ཡན་
ལག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཆེན་པའི་ལུས་གདོང་ལྟ་བུ་
གཅིག་བསྐྱེབས་པ་ན་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེབས་པར་
ཐལ། བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་ལྟག་སྟོན་བསྟན་པ་ནི། ཡང་ན་ནི་ཡན་
ལག་ཅན་འགའ་ཡང་མ་བསྐྱེབས་པར་ཐལ། གདོང་ལས་གཞན་པའི་ཡན་
ལག་ཅན་མ་བསྐྱེབས་པར་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་གང་ཞིག་བསྐྱེབས་པ་
དང་མ་བསྐྱེབས་པའི་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གདོང་བསྐྱེབས་
ཀྱང་ལུས་ཡན་ལག་ཅན་མ་ཆད་པ་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གང་ཞིག་ཆ་འགའ་ཡང་

མ་བསྐྱེབས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབས་ཆ་གཉིས་མཐོང་བ་དེ་ཡན་ལག་
 ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་གཉིས་མེད་པས་གདོང་གོས་གྱིས་བསྐྱེབས་
 པའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་གདོང་བསྐྱེབས་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་ནི་བསྐྱེབས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་དག་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་དགག་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི།
 རང་ཉིད་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་མ་ཁེགས་
 པར་གོར་མ་ཆག་སྟེ། གྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་རི་ལྟར་ཁས་
 སྐྱངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཅུང་ཟད་ཅི་མ་ཡང་མ་གོ་བར་སྐྱང་བའི་བྱིར། གྱེ་
 བྲག་པས་ནི། ཡན་ལག་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་སྐྱངས་
 གྱི་རྗེས་གཅིག་དུ་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཆ་མེད་
 དུ་ཁས་སྐྱངས་པས། ཡན་ལག་ཅན་དང་དེའི་ཆ་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
 དུ་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞོན་པ་བསྟན་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་དོན་འདི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཆ་མེད་དུ་འདོད་
 ཅིང་བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབས་ཆ་ན་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡང་
 ཁས་སྐྱངས་པས་རིགས་པའི་འགལ་འདུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བྱམ་
 སྐམ་གཉིས་ཀ་དང་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཆ་སྐམ་བུ་
 ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ། སྐམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཆ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་

འགྲོ་ཡང་དངོས་པོ་བྱམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་སྦངས་
 བས་ཆོག་པ་ནི་བྱམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་དང་རྗེས་གཅིག་གྲང་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་
 བས་ཡིན་ལ། རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་བྱམ་པ་
 གྲེ་བྲག་པའི་ལུགས་དེ། བྱིད་རང་གིས་ཁས་སྦངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལེགས་
 བར་བསམས་པར་བྱའོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་
 གྲགས་པའི་དབལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། བྱི་རོལ་པ་རྣམས་འབྱུལ་བ་དེར།
 ད་ལྟར་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོ་བར་སྟོ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུལ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་
 འདུག་གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྟུང་ངོ། །ལུས་ཀྱི་སྦྲད་གོས་ཀྱིས་མ་
 བསྐྱིབས་པར་སྟོད་བསྐྱིབས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་འདི་མ་
 བསྐྱིབས་པའི་དུས་སྒྲ་མ་ཁོ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་ཐལ།
 ལུས་ཀྱི་བྱིད་སྟོད་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ཀྱང་སྟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་གོས་ཀྱིས་
 མ་བསྐྱིབས་པར་སྦྲད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་དང་
 གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ཡན་དགག་པ་ནི་སྟོད་གོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་
 པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བསྐྱིབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་མ་བསྐྱིབས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་
 མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་རང་དབང་དུ་མཐོང་མི་
 རུས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྟོན་པ་ཡན་ལག་ཅན་
 དེ་མཐོང་བའི་བྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་མཐོང་བ་
 ལ་ནི་སྟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རི་སྐད་

བཤད་པའི་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པའི་རིགས་པ་འདིས་
གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བསྐྱབས་པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མ་
བསྐྱབས་པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གང་ཡང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་
ཡན་ལག་ཅན་དེ་བསྐྱབས་ནས་མ་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཐ་དད་པ་
མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མཐོང་བ་ལ་
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མཐོང་དགོས་སམ། ཡན་ལག་ཅན་ཅད་གཅིག་མཐོང་
བས་ཆོག །དང་པོ་ལྟར་ན། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡན་ལག་ཅན་འདི་མི་
མཐོང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས་སྒྲངས། མདུན་མཐོང་བ་དེས་རྒྱབ་མི་མཐོང་། རྒྱབ་
མཐོང་བ་དེས་མདུན་མི་མཐོང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་ཅན་ཅད་གཅིག་རྟོགས་པ་ན། ཡན་ལག་ཅན་
དེ་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི་སོར་མའི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་ཅན་ཅད་གཅིག་
མཐོང་བ་ན་ཡང་མ་བསྐྱབས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་རགས་པ་
ཡན་ལག་ཅན་རྫོགས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཡན་ལག་ཅན་ཅད་གཅིག་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མཐོང་བ་གང་
ཞིག་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་གདོང་ལྟ་བུ་གཅིག་ཆོན་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་

ན་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ལས་ཡན་
 ལག་ཅན་དེ་ལ་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇམ་གྱི་
 སྐྱས་བྱུང་པ་ལ་སྒྲིག་ན་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་སྟོན་པ་ནི། ཡང་ན་གདོང་
 ཡང་ཆོན་སྟོན་པོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གདོང་གི་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་། གདོང་ལས་གཞན་པའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་
 ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ཆ་གཉིས་མཐོང་བ་
 དེ་ཡན་ལག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཆོད་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་གི་གདོང་སྟོན་
 པོ་གཅིག་དང་ཆོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་མི་ཤ་ཁ་
 གཅིག་གཞི་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་གདོང་
 ཆོན་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་ན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཆོན་
 གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་འདི་དག་
 གྲངས་པའ་ཆར་མཛོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གང་ཞིག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་འདྲ་བར་
 བྱེད་པའི་དོན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་སུ་ནི་འགལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རགས་པ་ཆ་མེད་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་འགལ་འདུ་གསུམ་སྟོན་པའི་ཆོད་མ་དེ་
 དག་གིས་གཞོན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་མི་མཐོང་བ་དང་། མཆན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྟོར་སྒྲུང་དབང་པོའི་མདོན་སྒྲུལ་གྱི་སྟོ་ཡི་ཉམས་སྒྲུ་སྟོང་བྱ་རྫས་གཞན་མེད་དེ། བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་བྱིར་དོན་རིག་གི་མཆན་ཉིད་ཆོས་གཉིས་ཆོགས་དང་གསུམ་ཆོགས་ཁེགས་པའི་བྱིར། སྟོན་པོ་དེའི་སྟོང་བ་སྟོན་འཛིན་མདོན་སྒྲུལ་དེ་ཡང་སྟོང་བྱ་རྫས་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་སྟོང་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྫས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་པོའི་མདོན་སྒྲུལ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྫས་སྒྲུར་པ་གཅིག་རང་གི་གཟུང་བྱར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་གཟུང་བྱར་གསལ་བ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་པའི་བྱིར། རྟེན་པ་དང་པོས་བྱེ་རོལ་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་ཁེགས་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནང་སྟོ་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་དང་། རྟེན་པ་ཐ་མས་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིའི་བྱིར་གཟུང་འཛིན་དུ་གསལ་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་བཅད་ནས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཅམ་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱུས་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་དོན་དང་། གྲགས་པ་དང་འགའ་བ་སྒྲུང་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མདོན་སྒྲུལ་ཆོས་ཅན། སྟོང་བྱ་

རྣམས་གཞན་འགའ་ཞིག་གྱང་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་གཟུང་
བྱས་མཆོན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་འབྲུལ་བ་དང་མི་སྤྱོད་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་བཀག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་གྱང་
མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་སྲུས་གྱང་བསྒྲོན་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྣམ་ཡིན་གྱང་རུང་སྟེ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་
ན། སྒྲོན་པོ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱང་རུང་སྟེ་འཛིན་འདི་ཡང་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་གཞན་
འགའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་ཁས་
ལེན་པ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་བ་སོགས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམས་འགྲེལ་དུ།

དེར་ཡང་བརྟན་པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ།

ཞེས་པ་དེ་ཉིད་དང་ཐུན་མཛང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་
སྒྲོན་པོ་ནི་སྟེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་སྟེ་འཛིན་དེ་
ཡང་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་ནི་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་
རྣམས་གཞན་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམས་འབྱོར་དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་
འགྲེལ་དུ།

དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང་།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲོན་པོ་སོགས་ཞེས་པའི་རྣམ་ཡིན་གྱང་
ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་བྱེད་པ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གིས་

གཞུང་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པ་དང་། རྣམ་རྩུན་པའི་འདོད་
 པ་སོ་སོར་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི། རྣམ་བཤེན་རྩུན་གྱི་བྱང་པར་བྱགས་སུ་
 མ་ཆུད་པར་གསལ་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གི་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་
 བསྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་བཀག་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་
 དུལ་དང་། རང་སྟོ་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་བཀག་པ་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལྟ་བུའི་དུལ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་
 པོ་གྱི་རོལ་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས་དེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་
 མི་ཁེགས་པའི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་སྟོན་པོ་ཤེས་
 པའི་རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས་
 རྣམས་སྟོ་འཛིན་དེ་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཁེགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དང་།
 སྟོན་པོ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་བཤེན་གྲུབ་ཁེགས་གྲང་སྟོ་
 འཛིན་བཤེན་གྲུབ་མ་ཁེགས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱས་དང་
 སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་ནི་
 གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གད་དང་། མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་མ་བརྟགས་
 གཅིག་ཤུར་ཉམས་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་རིམ་པ་གོང་འོག་མི་འབྲ་བ་
 བཞིར་བྱེད་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཡང་
 བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྟོན་པོ་ལ་

སོགས་པ་དོན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་དང་འགལ་ལ་དོན་དུ་སྤྱང་ཡང་
 དོན་དུ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་པོར་སྤྱང་ཡང་སྤྱོད་པོར་མི་འགྲུབ་པས་མངོན་སུམ་དུ་
 གྲུབ་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚེད་པ་འདི་ནི་གྲུབ་མཐས་
 སློ་མ་བསྐྱར་བའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་སློ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་གོམས་པའི་སྤྱོད་པོ་འདོད་ན་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་འདོད་དགོས་སྟུམ་པའོ།
 །སྤྱོ་འཇིག་མངོན་སུམ་འདིའི་མངོན་སུམ་དུ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱ་བ་སྤྱོན་པ་
 ཉིད་ཀྱང་སྤྱང་ལུགས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྤྱང་ཡང་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤྱོན་པོ་དེ་སྤྱོ་འཇིག་མངོན་སུམ་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདིས་ནི་སྤྱོན་པོ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོ་འཇིག་མངོན་སུམ་དེ་ནི་སྤྱོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
 གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་གསལ་བ་དེའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རང་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་
 པ་དེས་ན་བདག་ཉིད་སྤྱོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་
 བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱོན་མེ་རང་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སྤྱོ་ནས་བྱུང་
 པ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པས་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དོན་ནི། སྤྱོ་འཇིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། སྤྱོན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་

དེ། སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲོན་མེ་རང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ན་སྒྲོན་མེ་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་
སྒྲོན་མེ་གཉིས་པ་འདེགས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་འཛིག་ཏེན་ན་དོན་
སྤྱོད་ཞེས་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འཛིག་ཏེན་ན། སྒྲོན་
པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཤེས་པ་སྤྱོད་ཞེས་མ་གྲགས་པར་དོན་སྤྱོད་ཞེས་
སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཞེས་བྱ་བ་གྲགས་པ་ཡང་སྤྱོད་བྱ་
རྣམས་ཐ་དད་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བ་ཞིན་དུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་
པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་རྣམས་
ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཁེགས་པའི་བྱིར། གཟུང་
བྱ་དོན་གཞན་མེད་ན་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།
སྒྲི་ཤད་སོགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་སྒྲི་ཤད་རྣམས་ཐ་དད་
དུ་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར། མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་
དུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་འཛིན་སོ་སོར་རྣམ་
པར་བྱེ་ནས་སྒྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲོ་འདི་མ་རིག་པས་རྣམ་པར་

བསྐྱད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅི་ལྟར་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་བས་མཐོང་བར་
 གྱུར་པ་དེ་ལྟར་སྡོན་པོ་གཟུང་བྱ་དང་། སྡོན་འཛིན་འཛིན་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་
 ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་བཞག་པར་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་
 ཐལ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་
 ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་གཟུང་འཛིན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཆད་མ་སྤྱི་གང་གིས་
 ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གང་གི་ཆེ་སྡོན་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་
 ཞིང་གཞལ་བྱ་དང་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་བཞག་
 པ་དེའི་ཆེ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་མངོན་
 སུམ་ཆད་མའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཡི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་
 མས་ཀྱང་མི་གཞོད། རོན་དམ་པའི་ཆད་མས་ཀྱང་བཅུད་ཅིང་དགག་པར་བྱ་
 བ་མིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་གིས་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་
 འབྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དང་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
 གཞོད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་
 པར་འགྱུར་བས་སོ། །

འདི་དག་གིས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རོན་དམ་པའི་
 ཆད་མས་གཞོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བཀག་པའོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་
 སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་བཤེན་པའི་ལུགས་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་བཅད་འདི་

རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་བའི་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་འཕྲོས་དོན་ཆོག་པ་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པས་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་
བཅད་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཆད་མས་ཁེགས་པ་དེའི་ཆེ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་སྒྲུབ་ཡུལ་རྩ་ས་
གཞན་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་སུ་གྱུར་པ་གཅིག་རིག་པ་
འབྲས་བུར་འདོད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་དོན་ཁེགས་པ་དེའི་ཆེ་ཆོས་
ཅན། སྒྲོ་འཛིན་མདོན་སུམ་ལས་རྩ་ས་གཞན་དུ་མེད་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པའི་
ཆད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་ཏེ། སྒྲོ་འཛིན་མདོན་སུམ་དེ་སྒྲོན་པོ་མདོན་སུམ་
དུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྒྲུབ་བཤད་པ་སྒྲུབ་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་
འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྤུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་མདོ་སྒྲེ་
བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆད་མ།
རང་རིག་མདོན་སུམ་ཆད་མ་འབྲས་བུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྐབས་
འདིར། འབྲས་བུ་ལ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་སྒྱུར་ཡང་། འོག་དུ་
གཞལ་བའི་བྱད་པར་དུ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྒྲིབ་གང་དག་གིས་ལུགས་ལ་སྒྲོ་
འཇིན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོ་ཉིད་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གཟུང་བྱ་
དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གཞན་གྱི་གཟུང་བ་དོན་གཞན་ལྟ་བུ་དང་།
འཇིན་བྱེད་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང་དོན་གཞན་གྱི་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་ཉི་
བར་སྒྲོན་པར་སྒྲེབ་སྒྲོ་འཇིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོ་
རིག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་རིག་པར་བྱ་བ་རྗེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་གོ་སྟུམ་དུ་ངེས་ཀྱི་རང་རིག་གོ་སྟུམ་དུ་མ་ངེས་ལ།
རིག་པ་ཡང་ངེས་ཤེས་ལ་བསྟོས་ནས་འབྲས་བུར་བརྗོད་དགོས་པས་བཤད་
མ་ཐག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོ་འཇིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་
ཉིད་རིག་པས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པའི་དོན་
རྟོགས་པ་རྟོགས་བྱ་སྒྲོན་པོ་ནི་སྒྲོ་འཇིན་མངོན་སུམ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི་ངས་དོན་རྟོགས་སོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གལ་ཏེ་སྒྲོན་པོ་ཉམས་སུ་
སྒྱུང་བ་དེ་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་འཕམ་གདུང་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྒྱུར་ན་སེམས་པ་དང་གདུང་བའི་རྣམ་
པར་སྒྱུང་བ་དེ་ཅ་མ་གྱིས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་སྒྲོན་པོ་འདོད་མི་

འདོད་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་རོལ་གྱིས་རྣམ་པ་བཞག་པའི་
 དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྐབས་འདིར།
 དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱས་
 པ་ནི་གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཆད་མ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་རིག་པ་རང་
 གི་རང་བཞིན་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་བ་རིག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
 ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དོན་
 དུ་ཞེན་པར་བྱས་པའི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱར་གཟུང་བའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
 རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་པར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་པ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །སྤྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མི་སྤྱིད་ན། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་འབྲས་འཛོག་པའི་
 ཆོ། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གཟུང་རྣམ་
 ཡིན་པར་ཀུན་གྱིས་འདོད་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་རང་རིག་འབྲས་བུར་ཐལ།
 སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་ཐལ།
 རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། ཆད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོ་
 ཁོ་ན་ལ་འརྱུག་པར་ཐལ། ཞེས་པའོ། །མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། འབྲས་བུ་དབྱེད་པ་
 དང་གཞལ་བྱ་དབྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རིག་
 འབྲས་བུ་ཞེས་པ་དེ་སྤྱོད་འཛིན་མདོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་འཛིན་མདོན་སུམ་དེ་ཉིད་
 རིག་པ་ཆད་མའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྤྱོད་འཛིན་རང་གི་

བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་བརྗོད་པའམ། འོན་ཏེ་
འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ལ། སྟོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོན་ཡིན། གསུམ་པ་
མི་འཐད་དེ། རྣམ་གཞག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ངོས་མ་བཟུང་བར་
ཐལ་བའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་
ཐལ་བ་སྐྱུས་ཀྱང་སྟོན་མི་རུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་
དད་འགོག་པ་ལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དོན་མེད་
པར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་སྟོང་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སྐྱུམ་དུ་རྟོགས་
པར་ཐལ། སྟོན་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སྐྱུམ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་
དད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོན་གསུམ་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ངོས་མ་བཟུང་བར། དེ་ཉིད་ལ་རང་རིག་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་
ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན། སྟོང་འཛིན་ཀྱིས་སྟོན་པོ་རིག་པ་འདི་རྣམས་གཞན་རིག་པ་མ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་འཛིན་སྟོན་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་སྟོང་འཛིན་
ཀྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འཛིན་ཀྱིས་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་
སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་པོ་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་། སྟོ་

འཛིན་གྱིས་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་སེམས་པའི་
 སྟོ་ལ་བསྟོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ན། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་
 རིག་པ་འབྲས་བྱར་བཞག་གོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་སྟོ་འཛིན་རིག་པ་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་ན། སྟོ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དཔྱད་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཆད་མར་འཛོག་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 གཟུང་བའི་རྣམ་པ་སྟོ་འཛིན་ཉིད་ཆད་མར་འཛོག་ན། དེ་ནི་སྟོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་
 འཇལ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པས་ཆད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། སྟོ་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན། དེའི་འབྲས་བྱ་ལ།
 སྟོན་པོ་ལ་ངེས་པ་མ་དངས་སྟོན་འཛིན་དེ་ཉིད་རིག་ཅིང་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ་
 སྟུང་པའོ། །དེས་ན་རྣམ་གཞག་གསུམ་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྟོན་པོ་
 གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་མི་རིགས་པ་དང་། རང་རིག་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་ཐལ་བ་དང་། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་ཡིན་
 ན། ཆད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་སྟོང་བར་
 མཛད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། སྤྱི་མ་
 མི་འཐད་དེ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་ཅེས་པ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་
 ལྟར་ན། རང་གི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་

ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་སྐྱབ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་
ལ། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བ་སྐྱེད་བྱེད་གཞལ་
བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དང་འདྲ་བ་ནི་གོང་དུ་
རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དོན་རྒྱ་ཡིན་པའི་སློན་སྒྲུབ་གཞལ་བྱར་འགྱུར་
བར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གང་གི་ཕྱིར་དོན་རྒྱ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དགོངས་
པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བར་ངེས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་
ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུགས་ལ། དོན་ནི། སྤར་གང་གིས་གྲང་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་རི་ལྟར་འདྲ་བར་བརྟག་ཅེས་སོ། །

རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་འདི། རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདོ་
སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སུ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ།
སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་
དོན་མེད་པ་ལ། འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་
གཞག་གསུམ་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནི།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་མོད་ཀྱི། ཡོད་དུ་ཆུག་ན་ཡང་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་
བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། ཐོག་མར་འབྲས་བུ་ལ་དབྱེད་པ་མཛད་
བཞེད་པ་ཡིན་ལོ། །རང་ལུགས་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་

དོན་སྡོད་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོད་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་དོན་གཞན་རིག་པ་འབྲས་བུར་མི་རིགས་
ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཚད་མ་གཏན་
ལ་དབབ་པ་དང་། གཞལ་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་
མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པ་དང་། ཚུད་
པ་སྤང་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱས་ནས། བྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནའང་། སྡོ་འཛིན་རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྡོད་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
འདྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པས་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འདྲ་བ་མི་སྤྱིད་པས་རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུ་
རིག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྡོད་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་
སྡོ་འཛིན་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོད་པོ་དེ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་
འབྲས་བུར་རིགས་སོ། །ནང་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་སེམ་པ་དང་གདུང་བའི་
རྣམ་པར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས། སྡོད་པོ་འདོད་བྱ་དང་འདོད་བྱ་མ་
ཡིན་པར་འཛོག་གི། བྱི་རོལ་གྱི་སྡོད་པོས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་དབང་གིས་མ་
ཡིན་པས་རང་རིག་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་སྡོད་པོ་འདོད་བྱ་དང་འདོད་བྱ་

མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི། སྡོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་དུ་
མར་སྤང་བ་དེ་སྡོད་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་སྡོན་པོའི་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པ་གཏང་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྡོན་པོ་ལ་བལྟ་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་མི་འདོད་གྱི་
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོན་པོ་ལ་
བལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་སྤང་བར་
རྣམ་པར་རིག་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྡོན་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ལ་གཉེན་
ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སེམས་པ་དང་གདུང་བའི་རྣམ་པ་སོགས་གོམས་
པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང་དེ་ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་པའི་ལག་རྗེས་
ཡིན་གྱི་སྤྱི་རོལ་གྱིས་གཏང་པའི་ལག་རྗེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རོལ་གྱིས་གཏང་
པའི་ལག་རྗེས་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་
པས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་
པ་དང་མི་འདོད་པར་སྤང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་དག་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་
འཛིན་སྤངས་ཡིན་གྱི་དབང་པོའི་སྒྲོ་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྤང་བ་ནི་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ལ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་མི་སྲིད་
དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་ཐས་ལ་སོགས་

བ་སྒྲར་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲུང་བ་དེ་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པའི་ཆེ་
 ཡིད་དུ་འོང་བར་མཆ་མས་སྒྲུར་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཐ་
 དད་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྐྱ་དང་བྱི་དང་རོ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱུང་པར་སོག་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་གྱིས་
 སོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བདེ་
 བ་དང་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་སྤྱི་མའི་སོགས་སྐྱས་ནད་ཀྱིས་
 ཐེབས་པ་སོགས་སྤྱད་ལ། སྤྱི་མ་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་གཅིག་
 འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་སྒྲུང་བ་སྟོན་ལ། ཕྱི་མས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་ཤེས་
 ལ་ཡང་ཡུལ་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་དུ་མར་སྒྲུང་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ལེན་
 པའི་སྐྱ་རི་དྲགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་བདེ་བར་སྒྲུང་ཡང་གཞན་མི་སྟོན་པར་
 སྒྲུང་བ་དང་། མི་གཙང་བའི་བྱི་མི་དང་པག་གི་དབང་ཤེས་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་
 དང་། ལན་ལྟེ་རོ་རྩ་མོ་དང་མིའི་དབང་ཤེས་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་དང་། མི་
 ཡིན་ཡང་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བ་དང་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆ་བའི་དབང་ཤེས་ལ་
 བདེ་སྤྱག་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་པོའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་
 རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་པོ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ།
 དབང་ཤེས་སྤྱིང་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་སེམ་པ་དང་གདུང་བའི་རྣམ་པ་
 སྤྱིང་བའི་དབང་གིས་སྤྱི་པོ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་བཞག་གི། །སྤྱི་པོ་

པོས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་དབང་གིས་སྒྲོན་པོ་འདོད་མི་
འདོད་དུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲིབ། དེ་ལྟར་འཐད་ལྡན་དུ། གང་གི་སྒྲིབ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སེམས་པ་དང་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་བདེ་བ་དང་སྦྱུག་
བསྐྱལ་བར་རིག་གི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་གཏོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
ཡང་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཏུ་ནང་དུ་སྒྲོང་
བ་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ། །འདིའི་བདག་ཉིད་འདི་འཛོག་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་
པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གལ་
ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ན་སྒྲིབ་ལ་
གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་གཏོགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་
ཉིད་སྒྲིབ་ལ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཚད་མ་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་
ཏེ། གང་གི་སྒྲིབ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་བདེ་བའམ་སྦྱུག་བསྐྱལ་བར་ངེས་པ་ནི་
འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཉིད་དུ་
གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་འཛིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་ཉིད་བདེ་བ་དང་སྦྱུག་
བསྐྱལ་བར་མཐོང་ངོ། །སྒྲོན་པོ་ཉིད་འདོད་བྱའམ་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པའམ་
གཉིས་ཀ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མས་ལག་རྩེས་
བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོན་པོ་འདོད་པར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་
ཡང་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་སྒྲུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོན་པོ་འདོད་
པ་དང་མི་འདོད་པར་སྒྲུང་བ་ནི་ཆེ་འདིའམ། གཞན་དུ་གོམས་པའི་དབང་

གིས་བྱུང་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྩེས་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་པོ་དེ་དབང་ཤེས་
 ལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲུང་བའི་ཆེ་སྒྲོན་པོ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མ་ཡིན་ན་དབང་
 ཤེས་དེ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ན་དགས་བལྟས་པའི་ཆེ་
 ན་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ལ། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་གཉིས་
 གང་ཡང་མ་ཡིན་ན། ཡུལ་གང་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཉིད་ལ་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲོན་པོ་གཅིག་ལ། སྒྲེས་བྱ་
 གཉིས་གྱིས་ཐག་ཉེ་རིང་སོ་སོ་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་སྒྲོན་པོ་དེ་ཐག་ཉེ་བ་ཡིན་
 ན་རིང་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། ཐག་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ན།
 ཉེ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་ཀ་ཡིན་ན། འགལ་
 བ་མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་བཞག་ཏུ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཟུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཁས་མི་
 ལེན་ཞིང་། ཟུ་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན། ཡང་སྒྲོན་མེད་དེ། ལྟ་བུད་ཡུལ་ཐག་ཉེ་
 རིང་ན་གནས་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་དུ་སྒྲུང་བ་
 ཡིན་གྱི། ཡུལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲུལ་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་དབང་གིས་
 ཐག་ཉེ་རིང་དུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །
 སྐབས་འདིར་ནི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་
 མེད་ལ། ཡུལ་གཅིག་གིས་བདེ་སྤྱད་གཉིས་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་ན་འགལ་བ་

ཡིན་གྱི། བདེ་སྤྱད་ལག་ལ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱེད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དབང་ཤེས་ལ་འདོད་
མི་འདོད་སྤང་བ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ལ། གཞན་རྒྱུད་ལ་
སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་མ་གོམས་པའི་ཁར་རོ་ཁ་མོ་བཅུག་མ་ཐག་དུ་བཞིན་གྱི་རྣམ་
པར་འགྱུར་བ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རུས་ལ། བྱིས་
གོམས་པ་ན་བཞིན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་སོགས་ལས་བདེ་བར་སྤང་བ་
རྗེས་སུ་དཔག་རུས་སོ།

དེས་ན་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་བྱུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་
དད་པ་སྤང་བ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བྱུར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བྱེད་གྱིས་སྡོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། རང་རིག་
འབྲས་བྱུར་བྱེད་ན། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་
རིག་མཛོན་སུམ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ།
ཚད་མ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འདིའི་
སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཤར་བའི་དབང་གིས་སྡོན་
པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོ་དེ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་
དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་སེམས་པ་དང་གདུང་བར་སྦྱོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

སྒྲོན་པོ་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྒྲུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་
བཞག་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་དང་། ཁོ་བོས་དོན་རིག་གོ་
སྒྲུལ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོན་པོ་འདི་སྒྲོ་འཛིན་རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་སང་པར་བྱས་
པའི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལས་སྒྲོ་འཛིན་འདི་ནི་དོན་
རིག་པ་ཡིན་པར་ཞེན་པར་བརྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོའི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་བསམ་པ་
ན་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།
དོན་དུ་ཞེན་པ་སྒྲོ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་གནས་ཆོད་
ལ་སྒྲོན་པོ་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་ག་བྱང་རྣམ་ཆད་མ་
ཡིན་ན་ཆད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་གྱིས་རང་རིག་འབྲས་
བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ཆད་མ་
དང་འབྲས་བྱ་དག་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རིགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
སྒྲོན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རྒྱས་པར་སྤྱི་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། འོན་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བཤད་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། སྡོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱར་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་སྡོན་པོ་རིག་བྱེད་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོན་པོ་དང་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་
དད་རང་བཞིན་སེམས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚུད་སྤང་དོ། །དང་པོ་ནི། སྡོ་འཛིན་
མངོན་སུམ་དེ་སྡོན་པོ་དེ་དང་འབྲ་བའམ་གཞན་དང་འབྲར་ཡང་རུང་སྟེ། དོན་
སྡོན་པོ་ནི་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་
འདོད་རིགས་པར་ཐལ། སྡོ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྤང་
བ་ཡི་རྒྱ་ནི་དོན་སྡོན་པོ་ཡང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲ་བ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྡུ་མ་ཁས་སྤངས་སོ། །མདོ་སྡེ་པས་འབྲ་བར་སྦྱེད་
བྱེད་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲ་
བ་མི་སྲིད་པས་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་གཟུང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་ཡང་གི་སྤྲས་མིག་གི་དབང་པོ་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་
ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་ཤང་འཇག་སྒྲུང་སོགས་རྣམ་པ་
འགའ་ཞིག་ལྟར། སྡོན་པོ་འདི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཅན་
དེ་ཅི་ལྟར་དོན་སྡོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། སྡོན་པོ་འདི་རྣམ་པ་
ཤར་བ་མེད་ན། སྡོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པ་འདི་ཐལ་བ་འཕེན་
མི་རིགས་པར་ཐལ། སྡོན་པོ་འདི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སྡོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་མི་
བྱེད་པ་བདེན་སེམས་ཅམ་པ་ངས་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་གཟུང་དོན་
འཛིན་པ་དེ་འདྲ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ་འདོད་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲོས་དོན་ཆིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པས་
བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཐད་པར་རིགས་པས་སྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་འཐད་པར་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱ་བ་
ལ་གསུམ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་
སྒྲུང་བ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། དེས་ན་སློ་ཚུལ་
གཉིས་སུ་བྱུབ་པའོ།

བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་སྒྲུང་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་རི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་འཐད་པའི་ཚུལ་

དང་། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྟུན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བྱད་པར་དང་། ཞར་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་
 པའི་དོན་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཤེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་ཉིད་སྐབས་
 འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ལེ་ཏུ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་དགག་བྱ་
 ཆོས་བདག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བཞག་པའི་བདག་མེད་ངོས་བཟུང་བ་
 གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ།
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་དེའི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་
 པས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་དེས་ཞེན་པའི་དབང་
 ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡིན་ཀྱི་རྟོག་
 པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཆོས་བདག་དང་། དེ་ལྟ་སྒྲུང་བ་ལྟར་
 དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་
 བཞག་ཅམ་ཀྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
 དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི། གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དངོས་ཀྱི་
 རྟོགས་བྱར་འདོད་པ་ནི་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་ལུགས་

འདི་ལ་ཞིབ་དུ་མ་སྒྲུངས་པ་ལོ། །བདག་མེད་དེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བག་ཆགས་བརྟེན་བྱུང་གི་
དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་སྤྱིང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
ལ་བརྟེན་དགོས་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་
གཞོད་མེད་འཛོག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཁེགས་ཀྱང་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཅིང་སྒྲོན་པོ་སྤྱི་
རོལ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་
གཞུང་འདིར་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྒྲུང་
ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རིགས་
སོ་ཞེ་ན། བྱོད་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མའི་ངན་འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་ལ་རུང་བཅད་ཀྱང་མི་
སེམས་པ་ཁ་ཅིག་ལྟར། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱོད་
པའི་མིག་། ཆད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་འདོད་པ་མིན་ན་ནི། མིག་
ལེགས་པར་བྱིས་ལ་གཞུང་འདི་དག་ལ་སྟོས་ཤིག་།

ཉན་ཐོས་མངོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནི་འཁོར་བས་ཡིད་ལེགས་
པར་སུན་ཞིང་ཐར་བ་ལ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་དུ་གཞོལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱང་རེ་ཤིག་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། སྡེ་བདུན་ལ་སྒྱུར་བ་
འདེབས་པའི་གང་ཟག་སྔ་མ་དེ་དག་དང་ནི་རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྲུའི་བྱེད་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བཞག་པའི་བྱང་པར་སྤྱད་དབྱེང་བ་
དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོས་
བསྐྱས་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱང་པར་མི་འཐད་པ་
དང་། དེ་དག་ཉོག་པས་བཏགས་ཅམ་མིན་པའི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་
ལེན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཁས་
ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །
དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྟོ་
སེར་སོགས་ཁས་སྤངས་ན་དེ་དག་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟ་ན་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། སྟོ་སེར་
སོགས་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམ་རྟུན་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྟུན་
པའི་ལུགས་འཛོག་པ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་
སོགས་པས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་དུ་ཡང་མ་བཀག་
ཅིང་དེ་དག་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་འབྲས་ལེགས་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་མངོན་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྣམ་རྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོ་
བ་མཁས་པ་སྤྱ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་

པོ་ལ་སོགས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྣམ་རྒྱུན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་དག་དངོས་
 པོར་ཁས་སྦྱངས་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་པོར་
 སྒྲ་བའི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་གསུམ་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་བའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། སྒྲོ་བཏགས་སུ་ཁས་སྦྱངས་ན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གཟུང་རྣམ་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་རྣམ་དུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བལ་བ་དང་། ཁ་ཕྱིར་སྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འདྲར་རུང་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འགྱུར་རོ།
 །འོན་རེ་ཁང་བྱིམ་སོགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་དོན་
 གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཁས་སྦྱངས་ན་
 ཤེས་པའི་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ལ་སྟོན་ཤིང་གི་ཚོགས་དུ་མ་སྐྱེ་ཞིང་། སྟོ་
 སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ལ་ཚུ་འབབ་པ་དང་། རུབ་སྟོགས་ཀྱི་ངོས་ལ་པོ་རྒྱ་འཐུག་པོ་
 དགྱིགས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རི་ཁང་
 བྱིམ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྣམས་སུ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་དེ་དག་
 ཤེས་པར་ཁས་མི་ལེན་ལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ཁས་
 ལེན་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ཁས་མི་ལེན་
 རོ། །ཕུང་པོ་ལྗེའི་རྣམ་གཞག་དང་། དཔག་ཚད་དང་། རྒྱང་གྲགས་སོགས་

དང་། ལྷོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མཁས་
པ་ཡོད་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེའོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། གཞུང་འདི་དག་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
མ་རིག་གིས་བསྐྱད་བདག་ཉིད་ལ།

ངེ་ལྟའི་རང་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་ནས།

རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ།

སྐྱེ་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན།

ཞེས་སོགས་དང་། གོང་དུ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱུན་པའི་བཞེད་པ་གསལ་བར་
ཤེས་ཏེ། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་བདེན་
རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བདེན་པ་དང་རྒྱུན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་
དང་། རྣམ་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་དེ་ཉིད་བཞེད་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཞུང་འཇིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་
དཔག་ཡན་ཆད་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཆད་མ་
རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་སོགས་དོན་དམ་པའི་ཆད་མར་བཞག་དོ། །བརྟན་བཅོས་འདིར།

བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཏུ་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མ་
རྣམས་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཤས་ཆར་གཏན་ལ་པབ་བོ།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ། སྡོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་རགས་
པར་སྒྲུང་བ་དང་། ཁ་དོག་གི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དང་། ཆ་དུ་མ་འདུས་པའི་གོ་
ས་གཞོན་པའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་བདེན་པ་དང་རྩོན་པར་ཚུད་པའི་གཞི་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྣམ་བདེན་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ན།

དེ་སྤྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ།

རགས་སྒྲུང་ཡོད་མིན་དེ་བདག་ཉིད།

གཅིག་ལ་བཀག་པ་ཉིད་སྤྱིར་དང་།

ཞེས་སོགས་ལས་གསལ་བའི་སྤྱིར་དང་། སྡོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
གིས་གྱུང་། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། གྲེ་བྲག་པ་
འདོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩིས་དང་། མཚུངས་པས་ལེགས་པར་བཀག་
པའི་སྤྱིར་དང་། ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་བ་མེད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། རགས་སྒྲུང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་མིང་ཅམ་དུ་གསུངས་
པའོ།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་རྣམས་དབང་པོའི་མདོན་
སུམ་ལ་སྤྱི་རྩོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ལ་བསྟན་པ་ཞུགས་གྱུང་། རགས་པར་
སྒྲུང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་གྱུང་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་

ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་རྣམ་རྟུན་པ་རྣམས་ནི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་ནི། རང་གི་སྤྱིང་བྱ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་རྒྱབ་ཅིང་ཚུ་ལ་
ཚུ་བཞག་པའི་ཚུ་ལ་དུ་རིག་པ་ཡིན་པས། དེའི་འཇིན་སྤངས་ལ་མ་རིག་པའི་
བསྐྱད་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
རྒྱུད་ལ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་བཞེད་དོ། །

དེས་ན། རྣམ་བདེན་རྟུན་པ་ཚུན་ཚུན་ཅོད་པའི་བདེན་པ་དང་རྟུན་པའི་
བྱུང་པར་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཤེས་
པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི། བདེན་པའི་དོན་དང་། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་
གིས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་ནི། རྣམ་པ་བདེན་པ་དང་རྟུན་པར་ཅོད་
པའི་རྟུན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དངས་པ་སོགས་
ལས་གསལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་རྟུན་
པའི་དོན་དེ་ལ་མཛད་དོ། །དེས་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་
མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་
ཞིང་། འོས་མེད་གྱི་རིགས་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཇུག་པའི་མངོན་
སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
འཇུག་པའི་མཉམ་གཞག་བཞིན་དུ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་མི་
མཐུན་པ་དུ་མ་སྤང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། འདིར་བཤད་པའི་
བདེན་རྟུན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་དང་། དབྱ་སེམས་ཅོད་པའི་

བདེན་རྩོན་སོགས་ལ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེན་རྩོན་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་ན་ལེགས་སོ། །ལུགས་རྣམས་པར་དག་པ་
འདི་ནི། རྟེན་གསུམ་དང་རྒྱུད་རྟེན་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་
མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་
བཅེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་རྣམས་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་འདོན་པའི་སྒོ་ནས། ཀྱུ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་
སྒོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོང་རྗེ་དང་སྒོན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་
རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱོགས་ཅན་བཀོད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞི་པ་ནི། ཏྲགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དང་པོ་ནི། རགས་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི།
ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཀག་ན། ཏྲགས་པར་སྒྲ་སྟེ། སྒར་བཤའ་པ་ལྟར། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་འདི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱི་
གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཅིང་། མ་རིག་པས་མ་བསྐྱད་པའི་མཛོན་སུམ་གྱི་གཟུང་
ཡུལ་ཡིན་ཞིང་རང་འཇལ་བའི་མཛོན་སུམ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་འཇལ་བའི་

མངོན་སུམ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་ཡང་ཐལ་བ་འཕེན་རྒྱས་པས་འདི་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པོ་ལ་
སོགས་པ་རགས་པར་སྤང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
བྱོད་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡོད། དེ་ལ་མ་
རིག་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྐྱད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་
ཡང་མ་བྱུབ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དུ་མར་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གཞི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ། གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤང་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། གཅིག་དང་དུ་
མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་གསུམ་གཉིས་ཀ་མི་སྤིད་པར་ངེས་པ་ན། གཞི་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྤང་པོ་གསུམ་པ་
མི་སྤིད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་

པའི་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པར་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཏྲགས་འདིའི་བྲུབ་པ་ལ་
གཞིན་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྩ་མ་འགོག་པ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་མ་
འགོག་པ་ནི་ཏྲགས་པར་སྒྲུབས་མ་བྲིས་སོ། །སེམས་ཅམ་རྣམ་རྟུན་པ་རྣམས་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་རགས་པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དང་། གསལ་བར་
སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་ཤེས་པའི་རྩ་མ་སྟོབ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་སོགས་
སྐབས་འདིར་བདེན་རྟུན་གྱི་བྲུང་པར་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཐད་ལྡན་
དུ། རགས་པར་སྒྲུང་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲུལ་པར་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་གསལ་བར་
སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུང་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་མཁན་པོས། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་
མེད་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་
པའི་རྣམ་གཞག་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མཛད་ཅིང་སྤར་དངས་པའི། དེ་
བྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དབུ་མ་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་དགོངས་པ་དང་
མཐུན་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་ནི། དངོས་སུ་དོན་དམ་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལ་འཇུག་

པར་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཙྴ་
 བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་བདེན་པས་སྟོང་པ་
 བསྟན་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ཀྱན་རྫོགས། །འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྱུར། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤའ་པ་དབུ་མ་སྒྲུང་བར་འགྱུང་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ཡང་དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་བྱུང་ཅམ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་མགོ་མཐུག་ཀྱན་
 ཏུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གཞུང་
 གི་ཐོག་མཐའ་ཀྱན་གྱིས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི། ཁོ་ཙྴ་
 ལ་གྱུ་བ་མཐའ་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་འབྲེད་
 པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་གསལ་བར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དབང་
 མདོན་གྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྣམ་རིག་ཅམ་
 མ་གྱུ་བ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་
 གཞུང་བྱ་འདི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དབང་པོའི་མདོན་
 སུམ་ཡང་ཆད་མ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོ་ན་ཅི་ལྟར་དབང་པོའི་
 མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
 རྣམ་པར་གནས་ཤེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤའ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་མངོན་གྱི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་བ་ལ་ཇི་
ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ཡིན་པ་བཤད་ཅིན་བྱས་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་དང་། རོན་དེ་ཉིད་
བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་རོན་མེད་ན་དབང་
མངོན་གྱི་ཆད་འབྲས་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་
སྒྲུལ་འདི་ལ་རྩལ་གཅིག་ལ་ཆད་འབྲས་གཞུལ་གསུལ་ཐ་དད་པ་གསུལ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་འདི་ནི་འབྲུལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གྱིས་གཟིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རིག་བྱ་རིག་
བྱེད་རྣམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སྒྲུལ་གྱི་རྩལ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་པའི་
གཞུལ་བྱ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་གྱི་སྒྲོན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཤར་བ་སྒྲོན་པོ་དེ་གཞུལ་བྱར་
འབྲུལ་པའི་སྒྲོས་མཆོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་མེད་
པའི་བྱིར། དབང་མངོན་གྱི་རྩལ་གཅིག་ལ་གཞུལ་བྱ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆད་
མ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་ནང་གི་རང་བཞིན་དུ་
གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་
སུ་གཅོད་པ་ནི་ཆད་མར་འབྲུལ་བའི་སྒྲོས་མཆོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་ཆད་
མའི་གཞོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དབང་མངོན་གྱི་རྩལ་གཅིག་ལ་ཆད་མ་དང་
གཞུལ་བྱ་ལས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བྱ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་

འཛིན་དེ་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
སྒྲོན་པོ་རྟོག་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་མཆོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་ཚད་མའི་
གཞོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་གྱི་སྤྲས་ཟིན་ལྟར་ན་སྤྲུལ་པའི་ཁ་ནང་
བལྟའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་བའི་སྒྲོས་ཇི་ལྟར་མཆོན་པ་ལྟར་
ཡིན་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་གོང་འོག་གི་འཕྲོས་དང་བཅས་ན་སྤྲུལ་
ལྟར་གསལ་ལ་ནང་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་སྤྱར་རྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་ན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་ཚད་མ་དང་གཞུང་བྱ་དང་འབྲས་བུ་
ཐ་དད་པ་གསུམ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གཞུང་བྱ་དང་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་
གཞོན་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཚད་མ་དང་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་
ཐ་དད་པ་གསུམ་འབྲུལ་བའི་སྒྲོས་མཆོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་གཞོན་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་པོ་དེ་ལ་ཚད་མ་
དང་གཞུང་བྱ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པ་དང་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
རྟེ། འབྲུལ་བའི་སྒྲོས་ཇི་ལྟར་མཆོན་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་མངོན་གྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འཇུལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་
 པ་དང་མཐུན་པར་མི་འཐད་པ་དང་། འཇུལ་བ་དང་མཐུན་པ་མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་དཔེས་བཤའ་པ་དང་།
 དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོ་འཇིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲེའི་བདག་
 ཉིད་གཅིག་ལ་རྩལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཆད་འབྲས་གཞལ་
 གསུམ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོན་པོ་མཐོང་བ་དང་དབང་མདོན་
 མ་རིག་པས་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་སྒྲོན་པོ་དང་
 འཇིན་པ་སྡོ་འཇིན་དང་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་རྣམས་རྩལ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་
 རྩལ་ཐ་དད་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་
 མདོན་ལ་གཟུང་བྱ་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 གྱི། རྩལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་སྒྲོན་པོ་
 ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱུ་བཅོས་ལ་བྲགས་པའི་དཔེ་དང་། འཇིག་
 ཉིན་ལ་བྲགས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྒྲུབ་ལུགས་དང་བྲུབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པ་ནི། དཔེར་
 ན་འཇིམ་དུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཏྲ་དང་སྒྲུང་པོ་སོགས་དེའི་གཟུགས་དང་
 བྲལ་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཏྲ་དང་སྒྲུང་པོ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲུབ་དང་སྒྲུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་

བསྐྱད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཇིམ་དུམ་སོགས་ལ་རྟ་སྒྲུབ་སོགས་སྐྱུ་སྒྲུབ་བའི་དབང་
ཤེས་འཁྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མའི་ལྟ་མོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུབ་བ་
ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འཇིམ་དུམ་སོགས་རྟ་
སྒྲུབ་དུ་ཡོད་ན། མིག་མ་བསྐྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཇིམ་དུམ་སོགས་དེ་དག་
རྟ་སྒྲུབ་དུ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་རྟ་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་འདི་
འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྩུན་པར་གྲགས་ལ། འཇིམ་དུམ་རྟ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུབ་བ་དེ་སྣོ་
འཁྱུད་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་འཇིམ་དུམ་རང་གི་
སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱུ་མའི་ལག་
རྒྱས་ཀྱིས་བཞག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་མ་འཁྱུལ་བས་ཀྱང་མཐོང་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཐང་རིང་པོའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་ཆུང་
དུ་སྐྱེ་བའི་དུམ་བྱ་ལ་ཡང་རིའི་ཚད་ཅམ་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་དབང་
པོའི་མངོན་སྲུང་ལ་ཡང་གཟུང་བྱ་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་
སྒྲུབ་བས་འཁྱུལ་བའོ། །གང་དག་སེམས་ཅམ་པ་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྐྱར་བ་
ན། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་མེད་ཁེགས་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཅམ་མ་ཁེགས་པར་འདོད་པའི་རྣམ་རིག་པ་མཁས་པ་སྐྱུ་ཡང་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་
 ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བྱུང་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཆ་ལ་དབང་ཤེས་མ་འབྱུལ་
 བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆིག་
 བརྗོད་བྱས་སྟོང་ལ། སེམས་ཅམ་པ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
 ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆུང་དུ་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་འདི་དང་།
 ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་ཆུང་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་ལ་ཆུང་དུ་མཐོང་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཆུང་དུ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཆེན་པོའི་གོ་
 ས་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིའི་ཆད་ཅམ་སྟེ་བའི་དུམ་བུའི་གོ་ས་ན་མི་
 གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། གཟུང་བ་སྟོན་པོ་དང་། འཛིན་པ་
 སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་སྟོན་པོ་རིག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཆ་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་
 པ་གསུམ་དུ་གནས་ཤིང་སྒྲུབ་བ་འདི་འབྱུལ་པ་ལ་ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟློམ་
 འབྱུལ་བའི་ངོར་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་
 དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་རྟགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟློ་རྣམས་
 གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་གནས་པ་དང་དབང་

པའི་མངོན་སུམ་ལ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དུ་མ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་
 རགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། གཅིག་གྱུང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
 གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་རི་ལྟར་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་
 འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བོང་ཆོད་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་མར་སྒྲུང་བ་ཡི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
 བསྟན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མ་རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་ཆ་གང་ལ་ཡང་མ་འཁྱུལ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་རང་
 བཞིན་དུ་མར་སྒྲུང་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་
 འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་འཁྱུལ་བ་
 ལ་རང་བཞིན་དུ་མར་སྒྲུང་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཅིག་མ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དུ་མ་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་མ་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ། སློ་མ་
 འཁྱུལ་བའི་གཟུང་ངོར་དུ་མར་སྒྲུང་ཡང་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དགོད་
 པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་

གཅིག་ཏུ་ཆ་བ་མས་མཐོང་དགོས་པ་ལ་གཅིག་གི་དངོས་པོ་དེ་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 གློས་དངོས་པོ་དེ་ཐ་དད་མེད་པ་མཐོང་བ་གང་ཞིག་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུབ་མ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །ཡང་ན་རྟགས་པར་སྒྲུང་བ་འདི་
 ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གློ་མ་འཁྱུལ་བས་
 གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་པར་སྒྲུང་བ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
 ན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རིགས་པ་གང་གིས་རྣམ་
 པར་དབྱེད་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གང་
 དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོ་རྟགས་
 པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡང་
 མེད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པའོ། །གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
 མེད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་
 སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཡང་རྟགས་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཏུ་བྱ་སྟེ།
 བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་སྒྲོ་མི་འདོགས་དུ་མར་ཡང་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་
 བདེན་གྲུབ་སྒྲུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲེ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། འཛིན་ཏེན་ན་ཉི་ཕྱིས་དང་དདུལ་དཀར་བར་ཆོས་

མ་ཐུན་པ་ནི་མཐོང་བ་ལས་ཉ་སྤྱིས་དེ་དངུལ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ་དེའི་
བདག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཉ་སྤྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་
ལ་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་འདིར་ནི་ཆོས་མ་ཐུན་པ་མཐོང་བ་དེ་མེད་དེ་
འགྲོ་བ་དངོས་པོ་འདི་ལ་གཟུང་འཇིག་རྟེན་ཐ་དད་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཅིག་
ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དོན་ནི། གཟུང་འཇིག་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བའི་
འབྱུང་བ་སྐྱེ་ས་མེད་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་
ཞེན་ཞེས་པའོ། །དེའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ལན་ནི། བདེན་རྒྱུ་ཆོས་མ་ཐུན་པ་ལ་
བསྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ཡོད་ན་
ཡང་འབྱུང་བ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་རྒྱུ་པན་ཚུན་ཆོས་མ་ཐུན་
པ་མཐོང་བ་དང་། འདྲ་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་
ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱ་ཤད་དུ་སྤང་བ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་ནོ། །ནང་གི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གཟུང་བྱ་རྟེན་ཐ་དད་པའི་སྤྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
མ་རིག་པའི་ཉེས་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར། གོང་གི་འབྱུང་
བ་དེ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྟོག་མེད་
འབྱུང་བ་འདི་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དེ་ནི་གཟུང་འཇིག་རྟེན་ཐ་དད་དུ་ཞེན་

པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ལ་གཟུང་བྱ་དོན་
གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་དེས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་རྟོག་པ་
ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དང་སྐྱ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བ་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་དུ་མེད་པ་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་གྲུབ་མོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲོས་དོན་ཆིགས་བཅད་དུ་
བསྐྱེབས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་
མདོན་སུམ་འདི་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆད་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འབྲུལ་བ་ལ་ཇི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་རྣམ་རིག་ཅམ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྲུབ་
ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རོལ་དོན་
གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་རིག་ཅམ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆད་འབྲས་གཞལ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་བྱེད་བྱོད་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་
མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་དང་། གསལ་

ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོང་པ་
དང་། ཚུ་ལ་སྟུབ་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། བསྟུབ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རིགས་
ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཚུད་གཞིར་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་འདི་དགོང་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་གོ་ལ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་
སྟུ་བའི་ངོར་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྟོན་པོའི་
རྣམ་པ་དང་སྟོ་སྒྲུང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་སྟུབ་མི་
དགོས་ཏེ། གྲུབ་ཐོན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་
ཡང་ཚུད་གཞིར་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཉེས་པ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །
ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀས་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་
སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་སྟོན་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བ་
དང་། སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་བྱེད་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་པོ་
ཚུད་གཞིར་བཟུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་དེ་སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དང་རྗེས་ཐ་དད་རྣམ་པར་
བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་སྟུབ་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་དང་རྗེས་
གཅིག་པ་སོགས་དངོས་ཀྱི་བསྟུབ་བྱར་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་མེད་པར་

དགག་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་ཆིག་གིས་བྲིན་པར་བཅད་
པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་དགག་བྱ་བཅད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གཞན་སྒོ་ཡུལ་དུ་མི་འཕེན་པ་དང་། དེ་གང་ཞིག་འཕེན་
པའོ།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། རྟུགས་ལ་འཕེན་
པ་དང་། དངོས་རྟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ་དང་། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་
འཕེན་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། འགལ་སྒྲ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་འགལ་དམིགས་དང་། དེའི་ནང་
ནས་ཀྱང་བྱུང་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཐ་
སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་
པ་དང་ངེས་པ་ནི་སྟོན་པོ་རྟོགས་ན་སྟོ་འཇིན་རྟོགས་པ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྗེས་
གཅིག་ལ་སྟོ་འཇིན་རྟོགས་ན་སྟོན་པོ་རྟོགས་པ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་
སྐྱེས་པ་ངེས་པར་དེའི་རིགས་ལ་གནས་པས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟོན་པོ་
རྟོགས་ན་སྟོ་འཇིན་རྟོགས་པ་དང་སྟོ་འཇིན་རྟོགས་ན་སྟོན་པོ་རྟོགས་པས་
བྱུང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་དུ།

དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་སྤྱིར་དང་།

ཞེས་སོགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཁ་སྤྱིར་བཏུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱབ་
པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། སྡོ་འཛིན་སྤྱིར་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྡོ་འཛིན་རྟོགས་ཀྱང་སྡོན་པོ་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་བའི་
སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་སེམས་སྐྱབ་པ་དང་། འབའ་པ་སྐྱབ་པ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། སྡོན་པོ་དམིགས་བྱེད་སྤྱིར་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་སྡོ་
འཛིན་དམིགས་བྱེད་སྤྱིར་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་
ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེས་སྡོན་པོ་དམིགས་པ་དང་
སྡོ་འཛིན་དམིགས་པ་ཡ་བྲལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ས་ཤིང་དུས་གཅིག་ཏུ་
དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྡོན་པོ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དེས་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། སྡོན་པོ་དམིགས་པ་དེ་རྟོགས་ན་སྡོན་པོ་རྟོགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་
སྤྱིར་གྱི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྩམ་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཅིག་དམིགས་དེས་སུ་མ་
གྲུབ་སྟེ། དུས་མཉམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མེད་
པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་བརྒྱུག་ན་གནོད་པ་
ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྩམ་སུ་འགྲོ་སྡོག་གི་འབའ་པ་དེས་པ་ལ་དེ་དང་།

རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་
བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱང་དགོས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །མཐུན་དཔེ་གཞུང་དུ་གསུངས་པ་སོར་བཞག་ཏུ་བྱས་
ནས་དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་སྒྲུང་བའི་ལྷ་བ་གཉིས་དཔེར་བྱེད་པ་མི་འཐད་
དེ། མཐུན་སྟོབས་ལ་རྟགས་མཐོང་བ་ཅ་མ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩ་
ཐ་དད་དུས་མཉམ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་སྤྱི་སྤྱི་ལ་སྟན་ཅིག་པ་མེད་པས་བྱབ་པ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཚུལ་དང་།
འཐད་ལྟན་དུ་བཤད་པའི་འསྐྱོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོག་མངས་སུ་
དོགས་པས་འདྲིར་མ་བྱེས་ཤིང་། གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་
དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱར་བཤད་པའི་གཞུང་འཛིན་རྩ་ཐ་དད་
འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་གཞན་ཡང་སྟོན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་འཛིན་པའི་སྟོན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྩ་ཐ་དད་གཞན་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དང་དེ་སྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་
འབྱུང་བ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་།

སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་
 མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་སྟོང་དང་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་པ་ངེས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་ཆེ་བ་གཉིས་
 སུ་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆེ་བ་གཉིས་མེད་ཀྱང་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་
 སྤང་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགའ་ཡང་འབྲུལ་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆེ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཉིད་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་
 ཡིན་ནོ། །སྟོན་པོ་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་སྐྱེ་དང་དུ་མེད་ན་རྗེས་སྐྱེ་དང་དུ་སྤང་
 བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤང་ལུགས་རྗེས་སྐྱེ་དང་པར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་
 སྟོན་ལུགས་རྗེས་སྐྱེ་དང་དུ་མེད་དེ། བཤད་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
 རིགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་
 པས་འགོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་མི་སྦྱོར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་།
 བྱབ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཉགས་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་འདི་དག་ལས་གང་
 རུང་གི་རྣམ་པ་གཅིག་མ་དམིགས་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་ན་
 ཅིག་ཤོས་གཞན་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་སྤྱིར། དོན་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩམ་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འདི་ཞུགས་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུས་མཉམ་པ་
 དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་
 སྤྱི་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བྱར་དུ་བཤའ་
 རྟེན་འདིས་རྩམ་ཐ་དད་ཏུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཕྱུ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
 འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཅམ་ལ་
 རྟགས་ཞུགས་པ་འགོག་བྱེད་དུ་བཤའ་གྱི། དེའི་སྤྱིར་ལ་རྟགས་ཞུགས་པ་
 འགོག་པ་ལ་མ་བཤའ་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་གཟུགས་བྱུང་པར་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 ངེས་ཞུགས་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པ་མེད་པ་
 དང་། སྤང་གཟུགས་ཅམ་ལ་འབྲེལ་མེད་ཞུགས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
 མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྲུབ་པའི་དོན་
 བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ངེས་ཏེ། སྤང་གཟུགས་
 འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 སྦྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་དམིགས་པ་སྤང་བ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་པའི་མིག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་དབང་ཤེས་ལ་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་དུ་རུང་ཞིང་
 གཟུགས་དང་བར་མ་ཆད་པའི་སྤང་བ་དང་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
 རུང་ཞིང་གཟུགས་སྒྲུང་བར་མ་ཆད་པའི་གཟུགས་དང་སྒྲུང་བ་དག་ལ་ནི་
 ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དེ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་
 ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་དམ་ཅིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་
 འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་རུང་བར་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་དམིགས་པ་སྒྲུང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བ་མེད་པར་གཟུགས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་དང་ཅིག་རྒྱ་སྒྲུང་
 བ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་
 གྱུར་པའི་སྒྲུང་གཟུགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རྩལ་
 གཅིག་པ་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་དོན་སྦྱོར་བའི་
 མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྒྲུང་གཟུགས་བར་མ་ཆད་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་སྟོན་
 པ་ན་དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་པ་དགོས་ལ། གཟུགས་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་ལ་
 སྒྲུང་བ་སྤྲུལ་པ་ལ་བཏགས་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུང་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 འཆད་པ་ནི་སྟེང་གི་དུ་བ་དང་འོག་གི་མེ་ལྟར་བར་དུ་ཆོད་པ་ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་སུ་མི་རུང་བས་སྒྲུང་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་གཟུགས་དེས་

གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་རོ་གཟུགས་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་ཐ་དང་
 ཡིན་ན་ཡང་དབང་ཤེས་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས་གཟུགས་དང་
 ལྟར་བ་ལྟན་ཅིག་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་དེས་གཉིས་ཀ་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། ལྟར་གཟུགས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་མཐོང་བ་སྣང་བའི་རྣམ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟོས་ནས་གཟུང་དགོས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟར་བ་དང་གཟུགས་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པས་དེས་མ་
 ངེས་པ་མེད་པ་ནི། ཡང་ན་ཞེས་སོ། །ལྟར་བ་དང་གཟུགས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
 ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གཞན་མེད་པའི་ལྟར་བ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་
 མཐོང་བའི་བྱིར་དང་། ལྟར་བ་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་གྱི་ལ་ལ་སོགས་པའི་
 སྟོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་བྱིར། ལྟར་གཟུགས་
 ཅམ་དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདོད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་

པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། །སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་སྒྲོན་པོ་དང་དེ་རིག་པ་སྒྲོ་འཇིན་
མངོན་སུམ་དག་ནི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཐ་དད་པ་ལ་ནི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དེ་རིགས་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་པོ་དང་སེར་པོ་
བཞིན་ནོ། །ངེས་བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་ཀྱི་ཁ་ཅིག །
ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བསྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་མ་ངེས་པ་སྒྲུབ་
བའི་ལན་སྔ་སྔ་གཉིས་ལ་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་
ལྟན་པར་སྒྲོན་ཞིང་ཆོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏམ་མོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། སྒྲོན་པོ་དང་དེ་འཇིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་སུམ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་སྒྲོན་པོ་ནི་སྒྲོ་འཇིན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར་ཉེ་
བར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སྒྲུབ་དམིགས་ལ་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་ནི་ཕྱིས་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་མདོ་སྒྲེ་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པོ་དང་
སྒྲོ་འཇིན་སྔ་སྔ་བ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་བྱེད་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་པར་
འདོད་པས་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་
ལ། འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པས་དེ་ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་
འདི་ནི་སྒྲོན་པོ་དང་སྒྲོ་འཇིན་གྱི་བྲག་སྒྲུབ་ལྟར་གྲུབ་དུས་གཅིག་པ་དང་མདོ་
སྒྲེ་པ་ལྟར་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་རུང་དམིགས་དུས་མི་

གཅིག་པར་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྔོ་འཛིན་མ་དམིགས་སྔོ་འཛིན་དམིགས་འི་
ཆེ་སྔོན་པོ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་དུས་དེའི་ཆེ་ཆོས་
ཅན། དོན་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔོན་པོ་
དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ་ཞེས་པའོ། །དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་དང་དམིགས་པ་སྟེ་ལས་དང་
བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བྱ་བར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་མ་
གྲུབ་ན་སྔོན་པོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། སྔོན་པོ་དམིགས་པ་གྲུབ་ན་སྔོན་པོ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པས་དམིགས་དུས་མི་གཅིག་པ་ཉམས་སོ། །
དོན་བསྐྱུས་ན། སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་དེ་མ་དམིགས་
ན་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་མེད་པས་སྔོན་པོ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དམིགས་
ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པས་དམིགས་དུས་མི་གཅིག་
པ་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་
དམིགས་བྱ་གཉིས་པོ་སྔ་སྔ་བ་ཡིན་པ་ཡང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རིག་པ་
སྟོ་སྔེ་མ་གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་

ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་མི་ལྡན་པས་ཏེ་ཆད་མས་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་སྤྲུལ་འདོད་ན། སྟོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་
ཆོས་ཅན། དོན་སྟོན་པོ་རབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དམིགས་པ་དེ་
ཆད་མས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། དམིགས་བྱེད་མེད་པར་
ཡུལ་ཡོད་པ་ཅེས་གྱིས་ནི་ཡུལ་དམིགས་པ་འཛོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་
ཀྱང་ཡུལ་དེའི་དམིགས་པ་ཡོད་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་མ་གྲུབ་པ་འདོད་ན།
འདི་ནི་སྟོན་པོ་འོ་འདི་ནི་སྟོན་པོ་འཛིན་པའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་སྟོན་པོ་དམིགས་
པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པོ་མི་འགྲུབ་ལ་གྲུབ་ན་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་
ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པས་དམིགས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
སྟོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་རིག་པ་འགའ་
ཡང་ཆད་མས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པོ་རིག་བྱེད་

ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །གོང་གི་ཐལ་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་རང་རྒྱད་
འཕེན་པར་བསྟོལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་
དམིགས་པའི་ཆོ། སྟོ་འཛིན་མ་དམིགས་ཀྱང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
མེད་དེ། བྱིས་ཀྱི་རིག་པ་གཞན་གྱིས་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། དོན་ནི། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་བཞིན་དུ་བྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་
གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲུབ་དུས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱིས་
བྱས་དོན་འགའ་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་
དམིགས་དུས་གཅིག་པའི་དུས་ཁས་ལེན་ན་སྟོ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པས་རེ་ཤིག་
ཅེས་པའོ། །ཡུལ་སྟོན་པོ་དེ་རང་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆོ་ན་ནི་
སྟོན་པོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིར། སྟོན་པོ་མེད་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ན་སྟོན་པོ་གྲུབ་པར་
ཐལ། གཞན་སྟོ་འཛིན་དམིགས་པའི་དུས་སུ་ནི་སྟོན་པོ་དམིགས་བྱེད་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྟོན་པོ་གྲུབ་དུས་ལེགས་པར་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་
རྟེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ། སྟོ་པོ་རང་ཉིད་ཆད་མས་དམིགས་ཀྱང་དམིགས་
བྱེད་ཡོད་པ་དེའི་ཆོ་ནི་རང་མ་གྲུབ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རང་ཉིད་མེད་པའི་དུས་

གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་རང་ཉིད་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྡོ་འཛིན་དམིགས་བྱེད་དེ་ཡང་དམིགས་པ་བྱི་མ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། སྡོ་པོ་རིག་པ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཚད་མ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་དམིགས་དགོས་ལ་སྡོ་འཛིན་དམིགས་བྱེད་དེ་ཡང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ནི་སྡོ་པོ་རིག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྡོ་པོ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྡོ་པོ་རྟོགས་པ་རེ་ཤིག་དམིགས་པ་བྱི་མ་རང་མཐར་ཐུག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་སྡོད་ཅིང་སྟོས་པར་ཐལ། སྡོ་པོ་རྟོགས་པ་སྡོ་འཛིན་རྟོགས་པ་ལ་སྟོས་དེ་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་བྱི་མ་གཞན་རྟོགས་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དོན་འགའ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོ་སྡུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་སྒྲིམ་པའི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་ཡང་དེ་བྱིན་ཆད་མི་སྒྲིམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལོང་བ་དང་སྒྲུག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། ཐལ་བ་གོང་མའི་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅན་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་བྱི་མ་གཅིག་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀའི་དམིགས་བྱེད་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་

བས་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་བྱེད་སྤྱི་མ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། འོ་ན་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་གཞན་ཡང་ཡུལ་དམིགས་
པ་དང་ཡུལ་ཅན་དམིགས་པ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
ཤེས་པ་སྤྱི་མ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་གྲུབ་བདེ་
རྫས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྤྱི་མ་རང་
རིག་ཡོད་མེད་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་སྒྲུང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལྟན་ཅིག་
དམིགས་པ་ངས་པར་འགྱུར་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་པ་ལ་སྤྱར་བ་ཤད་པའི་ཉེས་པ་
དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་སྤྱིར། སྟོན་པོ་སྤྱར་རྟོགས་ལ་སྟོ་འཇིན་སྤྱིས་རྟོགས་
པའི་སྤྱི་སྤྱིའི་རིམ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཤེས་པ་རྫས་གཅིག་གི་
སྟོང་བྱ་དང་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
ལ་རྟོགས་པ་སྤྱི་སྤྱིའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་
པ་དང་། རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ཆད་འབྲས་ལེགས་པར་གྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་འཇིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
རང་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་སྟོང་
བྱེད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོ་ནས་གསལ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྟོས་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་བསྐྱུས་ན། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོ་འཇིན་གྱི་

བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་ལ་གསལ་བ་གང་
ཞིག་རང་ལས་དོན་གཞན་ལ་གསལ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། རིག་པ་དེ་ཉིད་
གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་བྱེད་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་གསལ་
ཀྱི་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་ག་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྫས་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་ནི་སྤྱིང་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
ཀྱི་སྤྱིང་བྱ་སྤྱིང་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་
པ་སྤྱིང་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་དེའི་སྤྱིང་བྱར་གསལ་བ་དེ་སྤྱིང་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གསལ་བ་
བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
སྡོ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་དོ་གཞན་དུ་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་གསལ་བར་སྤྱིང་ཞིང་རིག་པ་དེའི་བྱིར།
དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ལ་རྩ་བ་གཉིས་སུ་གསལ་བར་སྤྱིང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
གི་སྤྱིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་མ་བཟད་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་གཏན་
ཆིགས་འདིས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཞིགས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྡོ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྡོ་འཛིན་ལས་རྫས་
གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྡོ་འཛིན་གྱིས་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བར་འགྱུར་
བའི་བྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། སྡོ་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིང་བ་སྡོ་འཛིན་ལས་དོན་

གཞན་མ་ཡིན་པར་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། སྡོ་འཛིན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པ་དེ་ལྟར་གསལ་བ་འཐད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ཡིན་ན་གསལ་བར་སྤྱོད་བ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཡུལ་སྤང་བ་ན་
 ཡང་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པ་གང་ཞིག་བསལ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་
 ལྟན་དུ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པས་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པར་སྤང་བ་ཡིན་
 བ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བྱི་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་གསལ་བར་སྤང་བ་ནི་མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་དང་བྲལ་ན་
 ཤེས་པ་རང་གི་རྫས་མ་གཏོགས་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་
 གསལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ན་རང་དང་
 གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པ་ནི་དཔེར་ན་སྒྲོ་མེ་གསལ་བ་བཞིན་
 བོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་འཐད་པ་གཞན་ལ་བྲགས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་།
 རང་རིག་གི་ཆད་མའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་
 ཆེགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་
 རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་དེ། འཛིན་པའི་

རྣམ་པ་དེ་ལས་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྔོང་བའི་ཆ་འདི་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་
དད་པ་མེད་པས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་མི་འཐད་དོ་
ཞེ་ན། ཤེས་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་མི་འཐད་པའི་སྒྱུ་
མེད་པར་ཐལ། དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་པ་བྱོད་རང་འདོད་ཆགས་སོགས་གཞལ་
བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ཆོར་ཞིང་སྔོང་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་དང་རང་
རིག་འབྲས་བྱར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་འཐད་པའི་
སྒྱུར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་དེར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དུ་
བཞག་པ་ན་རྣམས་གཅིག་ལ་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དང་འབྲས་བྱ་གསུམ་
དུ་གནས་པ་འདི་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཤེས་པ་ཀྱན་ལའང་སྒྱུར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་
ལྷགས་དེ་ལའང་འདོད་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་སྔོང་བར་རུང་སྟེ། སྔོང་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་
ཉམས་སུ་སྔོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྱུར། གཏམ་ཆིགས་དེའི་སྒྱུར་འདོད་
ཆགས་སྔོང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་མ་འདོད་ཆགས་རང་གི་བདག་ཉིད་
གཞལ་བྱ་འདོད་ཆགས་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
ན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྒྲིབ་པའི་ལྷགས་དེ་ལའང་བཤད་དེ་ཆིགས་བཅད་དང་

པོས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་བཀོད་ནས། རྣམ་རིག་པའི་བཞེད་པ་ལ་
ཡང་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར་རིགས་པར་བསྟན་ནས། ཆོགས་བཅད་གཉིས་
པའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རྫས་གཅིག་ལ་ཆད་འབྲས་འབྲད་
པར་བསྟུན་པ་དང་། རྟེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ངོས་འཛིན་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་བཤའ་དང་པ་དང་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལ་
འབྲད་ལྟན་དུ་སྦྱར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ཡི་ནི་
རྣམ་པ་དང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པར་
རུང་བར་བརྗོད་པ་ཡི་ཤེས་པ་དང་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་
དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམས་མིང་ཐ་དད་ཅམ་མ་གཏོགས་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་
ཏེ། རང་བདག་རིག་པར་ཏེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེའི་འཛོག་བྱེད་
ཆད་མར་བརྗོད་རིགས་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་རང་རིག་
ཆད་མར་བཤའ་པ་དང་འདིར་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
རང་རིག་ལ་བྱ་བྱེད་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་འདི་རིག་པར་བྱ་བ་དང་འདིས་རིག་
པར་བྱེད་པ་དང་རིག་བྱེད་འདིས་རིག་བྱ་འདི་རིག་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ནི་ཁ་
སྤྱི་ནང་དུ་བཞུས་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་གཞལ་
བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཀུན་འཇལ་བྱེད་འཛིན་རྣམ་དེའི་བྱེད་པའི་ཆ་སྟེ།

སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་ཚད་མར་བཤད་པ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། འདིར་
འབྲས་བུར་བཞག་པ་ནི་དེས་ཤེས་པ་ཀུན་རིག་ཅིང་རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་ཆ་དེ་
ཉིད་ཡིན་པས་རྫས་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་གསུམ་མི་འགལ་ཞིང་འཐད་
པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲོས་དོན་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་
པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་བྱབ་པའི་དོན་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་དོན་མེད་མོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་
ལ་སྤང་བའི་དོན་སྟོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སྟོན་སྟོན་པོ་དག་རྫས་ཐ་དད་མིན་
ཏེ། དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་སྤར་བཤད་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཁེགས་
པ་དེའི་སྤྱིར། བྱ་རོལ་ཡོད་པ་རང་རྒྱུད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱ་རོལ་
ཡོད་ཀྱང་བྱ་རོལ་མེད་ཅེས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་མདོ་སྟེ་
པས་བྱ་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྟོན་པོ་དེ་ཞེས་པ་དང་། བྱ་རོལ་དོན་ཡོད་དུ་
ཆུག་ན་ཡང་ཞེས་དེ་བཟླག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་རེ་ཤིག་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོན་རྫས་ཐ་དད་བཀག་སྟེ་བྱ་རོལ་གྱི་
དོན་ཡོད་མེད་སོམས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་མོད་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྟོན་པོ་ལ་
སོགས་པ་དང་དེ་རིག་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དག་རྫས་ཐ་དད་པ་མེད་
པར་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་གསལ་ཞིང་

རིག་པའི་རྟགས་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གང་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཐ་སྟོང་
 ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་སྒྲིབ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་ཐ་སྟོང་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ནམ། རྟག་པས་བཏགས་
 ཙམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་འབྲས་བུ་སྦྱིད་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་
 བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་གྱི། དེ་ཐ་སྟོང་ཙམ་ཏུ་ཡོད་ལ་དོན་
 དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་གང་ཏུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་གི་བྱེད་པར་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་
 འདོད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཉེན་ཏུ་སྒྲུན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཐ་སྟོང་ཏུ་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེའི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན། སྟོན་པོ་ལ་
 སོགས་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྟོ་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་འོར་
 སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཏུ་སྒྲུང་ལ། སྒྲུང་བ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཏུ་གྲུབ་ན།
 གཟུང་བྱ་གཞན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བས་དེ་གཟུང་ཡུལ་ལ་རྩང་བྱད་
 ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲོ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་འོར་ཡོད་པ་
 དེ་ཐ་སྟོང་ཙམ་ཏུ་ཡོད་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རང་ཉིད་ནལ་
 འགྱོར་དགྱེད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་རྩང་བྱད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་གསལ་བར་
 བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟོང་ཏུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་འཁྲུལ་པའི་དོ་ཙམ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྟོང་ཏུ་
 ཡོད་པའི་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་

ཚད་མས་གཞོན་པར་འདོད་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པ་
སྤྱི་གཙོང་རོ་འདོན་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་སློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་དེས་ན་སློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་
དོན་དང་། སྤྱི་རོལ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། །ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་
རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །ཙུ་བ་དང་།
འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་སློ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་ལ་གཟུང་བྱ་དང་འཛིན་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་བྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུང་བ་འདད་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཁེགས་པ་
དེས་ན་འདི་སྤྱིར། ཚད་མ་མདོར།

ཡུལ་ཤེས་པ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི།

བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད།

ཅེས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
པར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་རིག་གི་ཚུལ་དང་གཞན་རིག་པའི་ཚུལ་
གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟན་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པ་དང་སློང་རྣམ་པ་གཉིས་འཁར་ནས་རྟན་ཤེས་སྤྲུང་སྤྲུང་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་
གཟུང་རྣམ་རེ་རེ་སྟག་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ནི་རྟན་ཡུལ་ལ་གཟུང་

འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཀླུ་མཆན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་མེད་ན་སྟོན་པོ་གཟུང་བྱུང་ལོགས་སུ་ཆད་པ་དང་སྟོ་འཛིན་འཛིན་
 བྱེད་དུ་ལོགས་སུ་ཆད་པར་སྒྲུང་བ་འདི་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཅིག་
 གི་རྫས་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པའི་སྟོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་སྟོ་
 འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དག་གི་སྟོའི་རྫས་གཅིག་ལ་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྱུབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པོ་
 གཟུང་བྱུང་དང་སྟོ་འཛིན་འཛིན་བྱེད་དུ་ཆད་མས་འཐད་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཞེགས་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མདོ་སྤྱེ་
 པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། དམིགས་རྒྱུན་ཁས་ལེན་པ་སྤྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་
 ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཚུད་སྟོང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
 སྒྲུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་
 ལས་རྫས་ཐ་དད་རིགས་པས་གྱུབ་པས་དེ་ལ་མདོ་སྤྱེ་པ་ཁྱོད་གྱིས་ལན་
 གདབ་མི་རུས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁྱོད་ལ་སྟོ་འཛིན་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ་སྟོན་
 པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཀླུ་མཆན་གང་ལས་ཤེས་ཞེས་གཞན་གྱིས་འདྲི་ན།
 ཁྱོད་གྱི་ལན་འདིར་ཟད་པ་སྤྱི་རོལ་ཡོད་དེ། སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་རེས་འགའ་

སྐྱེ་ཡང་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་རྣམ་ལྟན་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འགར་སྐྱེ་བ་
 ལྟོག་པའི་རྟགས་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རྟེ། རྟགས་དེ་ལས་རྒྱ་གཞན་གཅིག་
 ཡོད་པར་གྲུབ་ལ་དེ་ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་
 འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་རྣམ་པའི་རྒྱ་གཞན་རྣམ་ལྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱབས་
 འགར་འབྲས་བྱ་སྤྱི་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ན་དེ་ལ་རྒྱ་གཞན་ཞིག་
 ཡོད་པ་མ་ཆང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་རྒྱ་གཞན་དེ་ཡང་སྤྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 རྒྱ་མཆན་སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བཞག་པའི་ལག་
 རྩེས་གསུམ་ལས་མེད་ལ། དུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་དེ་དབང་པོའི་ལག་རྩེས་ཡིན་
 ན་མིག་དབང་གཅིག་གིས་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་
 བདག་རྒྱུན་བྱེད་མི་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་པའི་
 ལག་རྩེས་ཡིན་ན་སྤྱི་བའི་ཆའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 ཡིད་ཤེས་གཅིག་གིས་དབང་ཤེས་ལྟ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 བྱེད་མི་རྣམ་པར་འགྱུར་བས། དེས་ན་སྤྱི་རོལ་གྱིས་བཞག་པའི་ལག་རྩེས་
 སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྤྱི་རོལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་སྤྱི་པོ་སྤྱི་འཛིན་དབང་
 ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
 ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་རྩེས་ཐ་དད་གྱིས་སྤྱི་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ཁས་སྤངས་
 པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རྟེ། །

གཞུང་འདི་དག་ནི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཟུ་བོར་

གནས་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་སྤྱི་རོལ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ཀླུ་
མཆན་དེ་དག་ནི་མ་ངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། རྒྱུ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བྱའོ།
།དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་ཚུད་པ་དེ་ལ་འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་
པར་སྐྱབ་བ་འགའ་ཞིག་དབང་ཡིད་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འགར་དབང་
ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཁྱད་
པར་ཆང་བ་མེད་པས་འབྲས་བུ་དང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པར་མི་སྐྱེ་ན་ནི་
སྤྱི་རོལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་སྤྱི་རོལ་མེད་པས་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྡོག་
པ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་
མ་ཆང་བས་ཡིན་ནོ། །དབང་ཡིད་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འགར་སྡོ་
འཛིན་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་འགྲུབ་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་དབང་ཡིད་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་
འགར་དེ་མ་སྐྱེས་པ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཁྱད་
པར་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་བརྟག་ཏུ།

གཅིག་ཆ་འང་མི་འཁྲུལ་སྤྱིར་ན་རྒྱུན།

ཞེས་དང་། ཡང་ན།

རྒྱས་པ་འཛོག་སྤྱིར་རིམས་ཀྱིས་ཡིན།

ཞེས་སྒྲུང་བའི་དམིགས་སྐྱེད་དང་། རུས་པ་འཛོག་པའི་དམིགས་སྐྱེད་
གཉིས་པ་འད་དེ། དང་པོ་ནི། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་
སྡོན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་མི་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་
སྐྱེད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེད་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྡོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེའི་དེ་མ་ཐག་སྐྱེད་གྱི་སྟེང་ན་
ཡོད་པའི་སྡོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་
མ་ཐག་སྐྱེད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེང་བའི་ཆའི་
ལག་རྗེས་འཛོག་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆའི་ལག་རྗེས་འཛོག་པའི་བྱེད་
པར་རོ། །བདག་སྐྱེད་ནི་མིག་དབང་ག་ཟུགས་ཅན་པ་སྟེ་ག་ཟུགས་གྱི་ཕྱང་པོ་
ཁས་སྒྲུངས་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་ནི་སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་མི་མཁས་པའི་སྤྱི་ཅོར་སྒྲུ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་སྒྲུ་
བ་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་སྐྱེད་ཁས་མི་ལེན་པ་བདེན་ཡང་
དབང་ཤེས་མ་འབྱུང་བའི་དམིགས་སྐྱེད་ཡང་བཀག་ནས་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱོག་པ་ན་བསྐྱེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྟེ་ཚད་མ་
དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་དབང་ཤེས་ལ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲུ་སྟེ་བྱེད་
པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་
ལ་སོགས་པ་ཚན་པ་གཅིག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་རིགས་ཏེ། གྲུབ་

མཐས་སློམ་བསྐྱར་བའི་མི་མཁས་པས་ཀྱང་དབང་ཤེས་དེ་དག་གིས་བཞག་
 པའི་སྒྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་འི་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བྱེད། གྲུབ་མཐས་སློམ་བསྐྱར་བས་ཀྱང་ཐ་སྙད་
 དེ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲུལ་གྱི་
 འབྲུལ་རྒྱས་ཉི་བར་བསྐྱད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་དེར་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་གྱི་
 མཚམས་སྒྲོར་བ་བརྟན་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་དེས་བསྐྱད་པ་ཅམ་དུ་མ་བྱེད་པར་སློབ་བའི་
 འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་དེ་མ་ཐག་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངས་རུས་
 པས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བཞག་གོ། །གཞན་ཅུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 སྐུ་བས་འདིར་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བཞག་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཇི་ལྟར་
 བཞག་པ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་ཆད་མར་བཞག་པའི་བྱེད། དེས་ཇི་
 ལྟར་བཞག་པའི་དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་
 རུས་གྱི་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱེད། བག་ཆགས་
 བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་ཆད་
 མར་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་བག་ཆགས་མི་འབྲུལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲུལ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་

དང་། དགོས་པ་དེ་ཡང་ཟུར་ཅམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅས་ཚད་
མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་འདིར་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བཤད་པ་འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་རང་
བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཐོབ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་འདི་ལ་ཡང་པ་རོལ་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་
མྱོངས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྐྱུ་བར་བྱེད་
པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིར་འཐད་ལྟན་དུ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་མི་རྟག་སྤྱིག་བསྐྱུ་ལ་སོགས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ལྷས་བྱངས་པ་ལ་
བསྟོས་ནས་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་ཚད་མ་ཀུན་ལ་མཛད་ལ། བདེན་པ་གཉིས་གཏན་
ལ་འབེབས་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུང་འཇིན་རྗེས་ཐ་
དད་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཚད་མ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའོ། །ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་གཏན་ལ་ཐབ་
པས་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱེས་བུ་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་
སྒྲུང་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྒྲོག་པར་བྱས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

ཐ་སྟད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར།

དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།

དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་ན།
སྤྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དབྱ་མ་སྙིང་པོར།
ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས།
མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་པ་ཡི།
སྙིང་དུ་འགོ་བར་བྱ་བ་ནི།
མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་བཤད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་།
ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ།
དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར།
འཇིག་རྟེན་རི་ལྗར་གྲགས་དེ་ལ།
དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི།
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀྱན་བཞག་པ།
དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོས་པ་གཙོད་པའི་དགག་བྱ་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་
བྱུང་པར་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཐ་

སྙད་པའི་ཚད་མ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་ཤིང་
ཏྲ་ཆེན་པོ་ཀྱན་གི་བཞེད་པར་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འདིར་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། གཞན་སྡེས་
བཏགས་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་དང་གངས་དང་འབྲུག་ཚུལ་
རྣམས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་དག་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་འདི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་
འབྲུག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འདིར་གསལ་བར་གཏན་ལ་
འཐེབས་པ་ཡིན་ནོ།

ཐ་སྙད་ཚད་མའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག །

མ་མཐོང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར།

རྣམ་འབྱོར་དོན་དུ་གཉེར་རོ་ཞེས།

སྟོབ་ཕྱན་པའི་ངོ་འཐེན་ཡིན།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི།

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། །དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མི་ཏྲག་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་བ་
དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་རྣམས་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་

འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ས་དབེན་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྲི་མ་མེད་ལ་
 སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པས་ལྷོག་པ་མེད་པའོ། །ཉན་རང་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྤྱེས་གྱི་ས་བོན་ཅི་
 རིགས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ས་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤེས་སྤྱིབ་གྱི་ས་བོན་
 ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གར་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཉོན་སྤྱིབ་
 གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སྤར་འཁོར་བར་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཀླུ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཀླུ་
 ལས་སྤྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་བདག་མེད་སོགས་
 དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 གོམས་པར་བྱས་པས་འབྱུང་བའི་བྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་
 པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་མཐར་ཐུག་པར་བྱུབ་པར་བྱས།
 འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་སྤྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་རྣམས་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བསམ་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། དོན་འདི་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་

འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཆོན་
གཞི་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲོན་ས་ཆ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱས་པར་
མ་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་བཞིན་དུ་དེར་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས། ལེ་བྱུང་མཆོན།

གཉིས་པ་ལེ་བྱུང་མཆོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བགྱོད་པའི་
ལམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས། མངོན་སུམ་
གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ལེ་བྱུང་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

དོན་ཆོན་གཉིས་པ། སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་ རྗེས་དཔག་

༥ རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྒྲོག་གྱུར་
རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས། ལེ་བྱུང་གཞུང་བཤད་པ་
དང་། ལེ་བྱུང་མཆོན་ནོ།

གཅིག་ ལེ་བྱུང་གཞུང་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་སྒྲས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཙམ་གྱི་
དབྱེ་བ་དང་། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

༡ རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེས་བཞེད་པར་རིགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། གཞན་
 དོན་ལེ་ལུ་ལོགས་སུ་བཅུམས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དགོས་པའི་དབང་གིས་རྗེས་དཔག་གི་སྐྱེས་བཞེད་པར་རིགས་པ་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་གཞན་གྱི་
 དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་འདི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མཆན་གཞིར་
 བཞག་ནས་རྗེས་དཔག་ཏུ་མཆོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྐྱེས་དཔག་ཏུ་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་སམ་ཆོལ་བ་དང་ཕྱི་ཆོལ་བ་
 གཉིས་ལ་བལྟོས་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཞེད་
 གཉིས་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སོ་སོར་མ་ངེས་ཏེ། རང་གཞན་པན་ཚུན་
 ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་རང་དོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཤེས་པས་ཀྱན་
 བས་བསྐྱངས་ནས་སྐྱེས་བཞེད་པས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་
 གཞན་དོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གྲིས་པ་མཐོང་བ་དང་
 སྐྱོར་བ་གོམས་པའི་ངག་ལས་ཀྱང་རང་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་ཅོད་པའི་སྐབས་ལས་ཕྱི་ཆོལ་ལ་སྒྲོག་གྱུར་
 རྟོགས་པའི་ཐབས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ།
 རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་ཆེ་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་རྟོགས་ནས་ངག་བཀོད་པ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཆས་ཅན། གཞན་ཕྱི་གྲོལ་གྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྤྱོད་གས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོག་གྱུར་དངོས་སྤྱོད་གས་
པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཆས་ཅན།
གཞན་མ་ཡིན་པ་གྲོལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྤྱོད་གས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལེ་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་བ་
སྤང་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་
པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་དོན་ལེ་ཏུ་ལས་
ལེ་ཏུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བརྗོད་ཅིང་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་དོན་
ལེ་ཏུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་དང་རྫོག་གྱུར་ལ་རྟེན་གས་པ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
དེ་ལས་བྱུང་པར་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་རང་དོན་ལེ་ཏུ་ལས་ལེ་ཏུ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དང་རྫོག་གྱུར་ལ་རྟེན་གས་པ་སྐྱེད་པ་ཅུང་དུ་
མཚུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྣམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་བྱ་བ་སོ་སོ་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེ་ཏུ་འེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་
གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ནི་གཞན་དོན་ལེ་ཏུས་
བསྟན་པའི་སྤྱ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་སྤྱ་སྒོ་ཡུལ་དུ་

སོང་བའི་འབྲས་བུ་ཚུལ་གསུམ་ལ་བླན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ལ་
 བྱེད་པར་བྱུང་བའི་ཡོད་ཀྱང་ལེ་འུ་ལོགས་སུ་བཅུམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ལེ་འུ་གཉིས་པ་ལས་མ་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་བཟོད་པར་བྱར་མེད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་དོན་ལེ་འུས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་གང་སྤྲེལ་སོགས་
 པའི་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའི་
 རྟོགས་ཆོས་དང་རྟགས་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་དང་
 འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱུང་བ་དེ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་དེ་རྟགས་དེས་ཚྱོད་གཞི་དེ་ཉིད་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་
 དོན་ལེ་འུ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་བཟོད་བྱ་ཚུལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བསྟན་
 ཀྱང་དེ་སྟོན་པའི་ངག་གི་བཟོད་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འདིར་མ་བཟོད་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན་ཡང་། དེ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་བྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པ་བཟོད་པས་གཞན་དོན་ལེ་འུ་ལས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་སྟོན་པའི་ངག་གི་བཟོད་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པར་བྱས་པ་ཉིད་དེ་བཟོད་
 ཚུལ་གཞན་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟོད་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཚུལ་གསུམ་
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟོན་ཡང་དོན་འདི་གཞན་ལ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན་འདི་སྟར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོག་གི་བཟོད་ཚུལ་

བསྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རིག་པ་དེ་སྤྱི་དོན་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་པ་ལ་བསྟོས་ཤིང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་
 བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཚུལ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་སྟོན་ས་དེ་སྟོན་
 པའི་ཆོག་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བར་ལེ་ཏུ་འདིར་ཤེས་ཟིན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལེ་ཏུ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། གཉིས་པ་ནི། མཁས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རྟོགས་ན་དེའི་བརྗོད་ཚུལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ལྟར་
 བདེན་མོད་ཀྱི། རོན་ཀྱང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྟོན་པའི་ལེ་ཏུ་ལོགས་སུ་
 བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་ལེ་ཏུ་འདི་ནི་བརྗོད་
 ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པས་ལྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 བརྗོད་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱར་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་ཚུལ་
 མི་མཁས་པ་དག་གི་དོན་དུ་ལེ་ཏུ་ལོགས་སུ་བརྩམས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ཀྱང་གཞན་ལ་
 སྟོན་པ་ན་གོ་བྱེད་དེའི་ཆོས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཁྲབ་པ་ཆད་པ་དང་ལྟོག་པ་ལྟག་
 པ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དུ་
 སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་པ་འགོད་པའི་ཆེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་དཔེ་དང་ཚུད་གཞི་ལ་བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་རྗེས་
 སུ་ཡང་རྟོགས་ཚུད་གཞི་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་པ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དངོས་སུ་

བརྗོད་པ་དང་ཡང་མཐུག་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུབ་བྱ་དེ་སྒྲིམ་པའི་ཆིག་དག་སྒྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྤྲོ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྤྲོ་མི་
ཏྲག་ཅེས་པའོ། །འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ཆད་དེ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱམ་ཅེས་
དང་། ཏྲག་ན། མ་བྱས་པས་བྱམ་ཅེས་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོན་དང་དོན་སྟོན་
གང་ཡང་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དགོས་པ་
མེད་པ་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏྲགས་ཚུད་གཞི་ལ་བསྟན་ཅིན་
པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཚུད་གཞི་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་
སྟོན་ཆོས་ཉི་བར་སྟུང་པའི་ཉིར་གཏོད་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁཅིག་སྟོན་ཆོས་
ཉིར་གཏོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་བརྗོད་པ་ཆད་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་ཡང་བྱས་
ཞེས་སྟོན་ཆོད་གཞི་ལ་ཏྲགས་ཉི་བར་གཏོད་པ་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

༡ རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བྱ་བ་ལྟར་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་
ཉིན་གཏན་ཆིགས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།

༡ རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཏྲིག་པ་
བསལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་ཏྲིག་པ་བསལ་བ་དང་། སྟོད་ཡུལ་ལ་

ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ
བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པའི་དབང་གིས་རྗེས་དཔག་གི་
སྒྲིམ་བཞེད་པར་རིགས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་དོན་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་སྟོན་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་
སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་གསར་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་
པའི་རྟགས་ལས་སྒྲིམ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་སྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་
མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་
དཔག་པར་བྱ་བ་སྟོག་གྱུར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་
བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ལས་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ནི་ཆོས་ཅན། མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ། སྒར་མངོན་སུམ་ལ་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིམ་རྟག་པ་གཞལ་བྱ།
རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་
མ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་འབྲུལ་བ་དང་ཚད་མ་གཞི་མ་ཐུན་
 བར་བསྐྱབ་བ་དང་། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། ཀྱུས་པར་བཤད་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་
 གཟུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཡང་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་བསྐྱབས་པས་དེ་ནི་ཞེས་
 སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཟུང་ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་
 ཚད་མར་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་ནི་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ན། དེ་ནི་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་
 རྒྱས་པས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་འབྲུལ་བར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འབྲུལ་བ་དང་
 ཚད་མ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ཏྟག་བསལ་བའི་དོན་དུ་གཞུང་འདི་
 དག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ནི་
 མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཅིན་
 ཡང་སྒར་གྱི་ཚུད་པ་དེ་དག་བསལ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སྒྲིད་
 ཡུལ་ལ་ལོག་པར་ཏྟག་པ་སེལ་བ་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །བྱས་
 པའི་ཏྟགས་ལ་བཏེན་ནས་སྒྲུ་མི་ཏྟག་པར་ཏྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚོས་ཅན།
 འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་མཚན་དེར་འཇིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་གྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རིགས་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་

འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་དག་
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཞེན་ཡུལ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་ཤེས་ཡིན་ནམ་མ་
 འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཞེན་ཡུལ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པའི་
 ཚུང་པ་བཀོད་ནས་འབྲེལ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་
 བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲེལ་བས་མ་འབྲེལ་བར་ཡང་གདོན་མི་བར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་རྗེས་དཔག་མ་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་སྤྱར།
 མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲེལ་བ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་དཔག་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཉིས་ཀའི་རིགས་མི་མ་ཐུན་དུ་བསྟན་པའི་བྱར་
 བྱི་མའི་རིགས་མི་མ་ཐུན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་འབྲེལ་བ་
 ནི་སྤང་བ་ལ་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་འཐད་ལྟར་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཅ་བའི་
 དགོངས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་བྱད་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་
 ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་སྤང་བ་ལ་མ་འབྲེལ་བས་མ་འབྲེལ་བར་

ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་དཔག་སྒྲུང་བ་
ལ་འབྱུང་བས་འབྱུང་བར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན། རྗེས་དཔག་སྒྲུང་
ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་
འཛིན་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་ལ། དེ་ལྟོ་ན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཞེན་
ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཞེན་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
འབྱུང་བར་ཐལ། སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་སོང་མ་
སོང་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག། རྗེས་དཔག་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་
པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་སོང་གི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་ལ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་བརྟག་པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པ་
སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་དགོད་དགོས་སོ། འོ་ན་རྗེས་དཔག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ལོ་སྟུང་དུ་
ཞེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མ་ཐག་དུ་འཆད་པའི་འགྲེལ་པའི་གཞུང་དང་
ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་དེའི་དོན་ཁྱོད་འདོད་
པ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཞེན་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་སྒྲུང་བས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་
བར་སྐྱབ་ཀྱས་སུ་རྟག་ན་ཡང་ལོག་ཤིང་སྐྱ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྱུང་
ཤིང་ལ་ལོག་ཤིང་གིས་ཁྱབ་པའི་བརྟན་ལྟུང་འགྲེལ་མཛད་པས་གང་དུ་ཡང་

མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེན། གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་མེད་ཀྱི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 རང་ཉིད་ཡུལ་ལ་ཞེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཞེན་པ་བྱངས་པ་ལྟར་མི་སྦྱོ་བ་ལ་
 བསྟོས་ནས་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འཐད་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པས་
 འཐད་ལ། དབང་ཤེས་ལ་ནམ་མཁར་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་བ་ལ་རྟོག་པས་ཟླ་བ་
 གཉིས་འདུག་གོ་སྒྲུམ་དུ་གཟུང་ན་ཡང་དེ་འདྲེན་བྱེད་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་
 ཡིན་ལ། རྟོག་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མི་སྦྱིད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་
 སྦྱངས་པ་ལ་སྤྱར་བྱི་གཞོད་པ་མི་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་དག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མངོ་སྤྱེ་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན་མངོན་སུམ་མ་
 འབྱུལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་འབྱུལ་བ་ཡིན་པ་སྦྱིར་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་
 རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་བསམས་ནས་མ་འབྱུལ་བའི་
 ཤེས་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་འབྱུལ་བ་དང་ཤེས་པ་མ་
 འབྱུལ་བར་འཛོག་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་གཅིག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་
 གསུམ། འབྱུལ་བ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མར་སྦྱབ་པ་
 དང་། འབྱུལ་བར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 ཚོས་ཅན། འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྒྲུང་བ་དོན་རང་མཚན་དུ་མེད་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འབྲུལ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་དོན་དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་སྒོ་
ནས་གསུང་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་ཐལ།
ཞེན་དོན་དང་འབྲེལ་བས་སོ། ། རྟོག་པ་རྣམས་རང་གི་སྤང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་
དོན་དུ་ཞེན་པ་འདིར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ལུ་དང་མེད་པའི་རང་འབྲེལ་
དུ། རྟོག་པ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཞེན་པར་བཤད་པ་དང་འཐད་
ལྡན་དུ་གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་པ་མི་འཇིག་ན་ཅི་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དེ་ནི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་ཡུལ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་
ལས་སྒྲོག་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་མེད་པར་བཞེན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་
པ་ཡིན་ནོ། །

ངེས་ན་དོན་ཅི་འདྲ་བ་སྒྲོ་བཏགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེ་འདྲ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དོན་ཉིད་ངེས་པ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ངེས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལས་
བྱ་བ་གཞན་དུ་སྒྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ལ་ཅི་ལྟར་
ངེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་འཇུག་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆད་
མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཏྲགས་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་བཞེན་ཏོ། །
ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲུའི་འབྲེལ་བར་ཡང་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མང་པོ་དག་ན་རེ། རྟོག་པས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་

ལ་སྤྱི་རོལ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་ལོ་སྟམ་དུ་ཞེན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
 བོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་བ་ཡུལ་ལ་འབྱུག་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་སྟམ་དུ་མ་བརྟགས་
 པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་བ་དེས་བྱམ་བ་འདུག་གོ་སྟམ་
 བ་ཙམ་ཞིག་ཞེན་སྟངས་ལ་ཡོད་དམ། རང་གི་གཟུང་རྣམ་འདི་ཉིད་བྱམ་པའོ་
 སྟམ་བ་ཞེན་སྟངས་ལ་ཡོད་སྟམ་དུ་བསམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཤེས་པར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་སྟམ་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུག་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་གི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་
 སྤྱི་རོལ་ལོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ན། སྐྱ་རྟག་
 འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུག་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 བསྐྱབ་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱོད་ལ་ཞེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
 ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་བ་ཡང་ཡོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་
 དེ་ཉིད་སྤྱི་རོལ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཞེན་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྗེས་
 དཔག་དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་ཡང་
 བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་བ་ཡང་། དེ་སྟམ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 པས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་སྤྱི་རོལ་ལོ་སྟམ་དུ་ཞེན་ན་རྟག་པར་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྟོ་ནས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྟོག་བ་རང་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་རོལ་མ་
 ཡིན་བ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སྟོ་བཏགས་ཏེ། སྟོ་བཏགས་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱི་རོལ་ལོ་སྒྲུལ་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་ནམ་དང་
 གཟུང་ཡུལ་འདི་ཕྱི་རོལ་ལོ་སྒྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆ་བ་མ་གྱུར་
 ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཤད་སྟོབ་དཔོན་ཀྱུ་ལ་དབང་སྟོས་མཛད་པ་དང་།
 རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པར། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། དཔེ་
 མཛད་པ་ལྟར་རང་གི་བྱད་བཞིན་ལ་ནག་ལོག་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡོན་
 རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བལྟས་པ་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་སྟོན་ཡོན་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱས་ལ། དངོས་སུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
 སྒྲུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། མིག་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འདི་འདྲུག་གོ་སྒྲུལ་པ་དང་
 བཞིན་ལ་ནག་ལོག་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་འདྲུག་གོ་སྒྲུལ་
 དུ་རྟོག་པའི་ཆེ་བྱད་བཞིན་ཞེན་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་
 ལ་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱི། བརྟུ་ལ་བྱང་བ་ཡིན་ན་མེ་ལོང་ནང་དུ་ཤར་བའི་གཟུགས་
 བརྟན་འདི་སྟོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལོ་སྒྲུལ་དུ་བྱང་བར་ཀྱང་ཞེན་པར་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་ནས་བྱད་
 བཞིན་རང་མཆོན་པའི་བྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཞེན་པར་
 བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆ་བ་མས་ཀྱང་
 དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་
 བརྟན་དེ་ཤར་བ་ལ་བརྟན་ནས་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟོག་
 པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱ་མི་རྟག་པའོ་སྒྲུལ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་ཀྱི། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་

གཟུགས་བརྟན་འདི་སྤྲེལ་མི་ཏྲག་པའོ་སྤྲེལ་དུ་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཚད་
མ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྲེལ་པ་འདིར་བཞག་པ་ཡང་རང་གི་
སྤང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་རང་མཚན་ལ་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་
མཚན་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ཅན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཏྲག་པ་
མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ཏྲག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བདེ་རྗེས་ཐ་མི་དད་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་དུ་བཞི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེ་མེད་ན་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤང་མེད་གསུང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་འགྱུར་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་བྱ་བ་པ་འཛིན་པའི་ཏྲགས་འཛིན་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེས་མཚན་ནས་སྤྲེལ་པ་ཆོས་
འཛིན་པའི་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཏྲགས་བསྐྱེད་བྱའི་
ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་
སྤྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་
དེ་དག་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་སྟོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་
འབྲེལ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ཏྲགས་བསྐྱེད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་བསྐྱེད་
དགོས་ན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲེལ་མི་ཏྲག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །མཐར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་ན་རྟགས་ཅན་གྱི་སྟོང་རང་གི་
གཞུལ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ས་ཆ་དེ་མར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དོན་སྟོར་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་གྱི་མཆོན་གཞི་འཛིན་པ་ཅམ་རྟགས་འཛིན་
སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། འཐད་ལྡན་དུ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རང་གི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྟགས་གྱི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ག་འཇལ་བའི་སྟོང་ཡོད་
པས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་
དོན་ཏེ། སྐྱབ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་དེ་སྐྱེས་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟགས་ཅན་
གྱི་སྟོང་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ་བ་ནི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་རྟགས་པ་རྟགས་ཅན་
རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྟགས་འཛིན་སེམས་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་
འཛིན་སེམས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་བྱབ་
པ་དེ་བཞིན་དུ་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་སྟོང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
འབྲེལ་བ་ནི་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་གི་གཞུལ་བྱ་ལ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པར་སྒྲུང་བའི་དངོས་
པོ་བྱམ་པ་ཡོད་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་མ་ཆང་
བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པའི་

ཕྱིར། དེ་དག་གི་བར་གྱི་རི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི་སྤྲུལ་ལྟར་ཞེས་བར་
བྱའོ། །ཕྱོག་འབྲེལ་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་འབྲེལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུལ་ལྟར་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྤང་བ་དེ་
ཉིད་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་རང་མཆན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་ལྟར་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ལ་སྤང་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་གསལ་བ་མ་འདྲེས་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོག་པ་ལ་རང་མཆན་མ་ཡིན་པ་རང་མཆན་ལྟར་སྤང་བ་དང་
འདྲེས་ནས་འཛིན་པས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདྲེས་བར་སྤང་བའི་དོན་ཡང་
རང་མཆན་གྱི་མཆན་གཞིར་རུང་བའི་སྤྲུལ་ལྟར་པ་ཡང་སྤང་དེར་མི་རུང་
བའི་སྤྲུལ་ལྟར་པའི་དོན་སྤྱི་ཡང་སྤང་ཞིང་། དེ་གཉིས་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་བར་
སྤང་བས་འདྲེས་བར་སྤང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྐྱབ་པ་དང་། འབྲུལ་བར་
སྐྱབ་པ་དང་། འབྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རང་མཆན་ཐོབ་པའི་དཔེའོ། །དང་
པོ་ནི། ཉགས་ཅན་གྱི་སྒོ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་འདི་ལྟར་ཞེས་
སམ། ཡང་ན་འདི་ལྟར་གྱི་སྤྲུལ་ལྟར་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་གྱི་དོན་ནོ། །
མེ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་རིམ་ལྟར་
དེ་ནི་དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཉགས་མི་འབྲུལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རང་
འབྲས་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་འཛིན་སེམས་དེ་ལས་ཚུད་གཞིའི་སྤྲིང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་

ལྟའི་དངོས་པོའི་ཆོག་གས་དོན་ལ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྱུང་སྟེ།
 དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རི་སྐད་བཤའ་དེ་ཚུལ་གྱིས་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒོ་
 རང་མཆན་གསལ་བ་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་སྟོང་ཡང་ཞེན་ཡུལ་ལ་བསྐྱུ་བ་ཉིད་མ་
 ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་བཤའ་དེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་
 དང་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒོ་རིམས་གྱིས་བརྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་དངོས་པོ་
 དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་མི་སྐྱུ་བའི་བྱིར། རྟགས་ཅན་གྱི་སྒོ་རྟགས་འཛིན་གྱི་
 སེམས་ལ་རི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་གྱི་དབྱེ་བ་
 དང་། མཆན་ཉིད་ནམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྐྱེ་བྱས་པར་རྟགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇུག་པའི་ཆད་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་དང་
 བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་
 ཆོས་དང་བྱབ་པ་འཇུག་པའི་བཅད་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། སྐྱེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་དེ་རང་གི་གཞུང་བྱ་ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆད་མས་གཟུང་བའི་སྐྱེ་མི་
 རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་སྒྲུང་བཤའ་དེ་ལྟར་རྟགས་ཅན་
 རྗེས་དཔག་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པའི་རྟགས་འཛིན་ལ་འབྲེལ། རྟགས་འཛིན་
 ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ། དེ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བས་རྟགས་ཅན་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་
 མི་སྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཐད་ལྡན་དུ། ཏྲགས་མི་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་བསྟོས་པར་བྱའང་པ་སྦྱར་འཛིན་པ་ཡིན་
 ལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཟུང་བ་ན་གཟུངས་ཟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མི་འབྲུལ་
 བ་གང་ཡིན་པ་དྲན་པ་སྟེ། གཟུངས་ཟེན་པའི་མི་འབྲུལ་བ་མ་དྲན་ན་ནི་བསྐྱབ་
 བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །འདི་ལྟར་དུ་བ་མཐོང་ནས་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་
 དུ་མེ་ལས་སྦྱེ་བའི་བྱིར་འདིར་ཡང་མེ་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་
 བྱེད་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་མེ་ལས་སྦྱེ་བ་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཏྲགས་ཤེས་
 པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་
 འབྲུལ་བ་ཉིད་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱར་བྱའང་པ་འཛིན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 འདི་སྐད་དུ་ཏྲགས་ཤེས་པ་ནི་ཏྲགས་ཅན། ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྦྱར་མི་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དྲན་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་མི་འབྲུལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་སྦྱར་དྲན་པ་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་དང་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དྲན་པ་
 ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་པ་སྦྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དྲན་པ་སྟོན་དུ་སོང་
 བས་དེའི་བྱིར་སྦྱ་མི་ཏྲག་སྟམ་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྦྱ་གཞིར་བཟུང་
 བས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱའང་པའོ་སྟམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྟོན་གྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྟོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་དགག་

པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། ཏྲགས་ཅན་གྱི་སྒོ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཏྲགས་
འཛིན་གྱི་སེམས་མི་སྤྱོད་བར་བསྤྱོད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་མེད་
དེ། ཏྲགས་ཅན་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཅན་གྱི་སྒོ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱར་
མི་འཐད་ལ། ཏྲགས་ལ་མི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཅན་ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་
པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་
ཡིན་ན་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་གཅིག་པོ་དེའི་བསྤྱོད་བྱ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་
ཏྲགས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་བསྤྱོད་བྱ་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་བ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཏྲགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་
གཞུང་གྱི་ལ་མི་སྤྱོད་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཏྲགས་འཛིན་
གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཆད་མ་མི་འདོད་ན་ཡང་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་
པའི་བཅད་ཤེས་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་དག་གཞུང་གྱི་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ན་ཏྲགས་ཅན་མི་སྤྱོད་བ་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་སྤྱོད་པའི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཏྲགས་འཛིན་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་འཇུག་པའི་ཏྲགས་
འཛིན་སེམས་དང་། བྱུང་བ་འཇུག་པའི་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་གཉིས་ཡོད་ལ།
དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེ་དག་གིས་

བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རྟགས་
འཛིན་གྱི་སེམས་ཚད་མ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་སུ། རྟོག་པའི་སྡེ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་རྟགས་འཛིན་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་རྟོག་
པས་བྲབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་སྟོང་དང་
རྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མི་སྦྲ་བ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་འགལ་
ཞེག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་འཛིན་
མཛོན་སུམ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་འཇལ་བའི་སྟོང་།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་སྦྲ་བ་ཡིན་ན་འབྲུལ་བ་ཉིད་དུ་ངི་ལྟར་རྣམ་
པར་བཞག་ཅེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་
ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྦྲ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མིན་ཡང་འབྲུལ་བར་རྣམ་གཞག་བྱས་
པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཆོན་ལ་མི་སྦྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་རང་མཆོན་
གསལ་བར་སྦྲང་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་རང་མཆོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་
ལ་དམིགས་ནས་རང་མཆོན་དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་བྱེད། སྟོན་གྱི་སྦྱེ་ལ་
གྲགས་པ་སེང་གི་ལ་སོགས་པས་རྗེས་དཔག་སྦྲང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་
གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུལ་བར་འདོད་པ་ནི་སྟོགས་སྦྲང་ཡབ་སྦྲས་ཀྱི་བཞེད་པའི་
སྟོག་སྟོགས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་སྟོང་རྒྱབ་རྟོན་ཆད་

མར་བྱས་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་
 བྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལེགས་པར་དབྱུང་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་
 བཏགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རང་མཆན་མི་འཇིན་པས་དེ་ཐོབ་མི་རུས་
 པར་འགྱུར་ལ། རང་མཆན་བཟུང་ན་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་འབྱུང་བར་
 འདོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྟོར་བུའི་འོད་དང་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་
 ལ་རྟོར་བུའོ་སྟམ་པའི་སྒྲོ་ཡིས་སྒྲེས་བུ་མངོན་པར་རྒྱག་པའི་སྒྲོ་གཉིས་པོ་
 ཆོས་ཅན། །འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རང་མཆན་ཐོབ་པར་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱེད་གཉིས་ལོག་པའི་ཤེས་པར་བྱད་མེད་ཀྱང་ཅི་ལྟར་རྟོར་བུ་ཐོབ་པའི་
 དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་དཔག་དེར་སྒྲུང་
 བའི་རྟོག་པ་ལྟར་སྒྲུང་དག་ཆོས་ཅན། ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྒྲུང་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 བཞག་རིགས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་མི་རིགས་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བར་
 མི་རུང་ལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཞལ་བུ་དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བས་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བུ་བ་ནི་འཕྲོས་དོན་

ཆིགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འོར་བུའི་འོད་ལ་འོར་བུའི་ཤེས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་དགོངས་ནས་དཔེར་བཞགོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འོར་བུ་དང་འོར་བུའི་འོད་གང་རུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འཐད་པ་དང་། ཚད་མ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོར་བུའི་འོད་ལ་འོར་བུའི་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་དགོངས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་བཞགོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་དགག་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ནི་རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བས་བསྐྱབ་བའི་སྤྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་དཔག་ཙམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གྲེ་བྲག་པ་གཅིག་དཔེར་བཞགོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་མེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཏུན་ཆིགས་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་རུང་བྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གོ་སྐྱབས་འདི་ན་འོར་བུ་ཡོད་དེ། འོར་བུའི་འོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེ་ན། གཞི་འདི་ན་འོར་བུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཞེན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་།

བའི་ཞོར་བྱའི་འོད་ལ་ཞོར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པས་ཞེན་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཏུ་འབྱུལ་
བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གཞ་འདི་ན་ཞོར་བྱ་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་འདི་ཞོར་བྱའམ་
ཞོར་བྱའི་འོད་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཆོག་གས་སྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྟ་སྦྱིན་ནམ་མཆོད་སྦྱིན་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་
ཞེན་པ་ན་སྟ་སྦྱིན་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་དེ་ཞོར་བྱར་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ལ་ཞོར་
བྱའི་འོད་དུ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། འདི་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟ་ན་ཞོར་བྱའི་འོད་
རྟགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན། ཞོར་བྱའི་འོད་ལ་ཞོར་བྱའི་འོད་དུ་མ་རྟོགས་པར་
ཞོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞོར་བྱའི་འདི་
ཅམ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡང་ཞོར་བྱ་དངོས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་
མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འོད་སྒྲོ་གསེབ་ཏུ་མཐོང་ལ་ཞོར་བྱ་ར་བའི་སྟག་སྟ་བྱར་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དེའི་ཡུལ་དང་དུས་
སྒྲངས་ཏེ་གནས་པ་ལ་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས།

བསམ་པ་ལ་ནི་བསྟུ་མེད་ཕྱིར།

འབྱུལ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་དོན་ནམ་བཙད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གང་བསམས་དེར་མ་ཐོབ་པ་ལ་གང་ཐོབ་པ་དེར་ཡོད་པར་
མ་བསམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློ་གསེབ་ཏུ་འོད་མཐོང་བ་ན་དེར་ནོར་བུ་འདུག་
གོ་སྟམ་དུ་བསམས་ཀྱང་ར་བའི་ཕུག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུ་དང་དེའི་འོད་
གོ་ས་ཐ་མི་དད་དུ་གནས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ་འདི་ན་ནོར་བུ་
འདུག་གོ་སྟམ་པའི་ངེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པ་
ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐབས་འདིའི་དཔེར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་གིས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་དང་།
རགས་པ་དང་ཕྱ་བས་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྟོན་པོ་འཛིན་
པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པོ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
རྟག་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་
ཀྱང་སྟོན་པོ་ཐོབ་པས་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་པར་འཛོག་མི་རུས་ཤིང་། འཛོག་
རྟོན་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་པར་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛོག་རུས་
སུ་ཆུག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་པས་སྟོན་པོ་ལས་རྗེས་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ར་
བའི་ཕུག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ནོར་བུ་ནི་སློ་གསེབ་ཏུ་མཐོང་བའི་ནོར་བུའི་འོད་ལས་
ཡུལ་སྤངས་པའི་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་རྟོགས་པའི་སྡོན་པོ་ནི་རགས་པ་ཡིན་ལ་ཐོབ་པ་ནི་
 བྲ་མོ་ཐོབ་ཅིང་རགས་པ་དང་བྲ་བ་ཡང་འགལ་བས་སྡོན་པོ་འཛིན་པ་ཆད་མ་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྡོན་པོ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་མ་རྟོགས་ཀྱང་
 མཐོང་བའི་སྡོན་པོ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཐོབ་པས་གང་བཅད་པ་
 དེ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་སྡོན་མེད་ལ། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཐོབ་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་
 ཀྱང་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཉིས། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་
 ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་མ་མདོའི་གཞོན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་
 དཔག་རང་མཆམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤང་ཞེན་ཡུལ་ལ་འགེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འགེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་
 པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་
 ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་

བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཅིག་གཞུགས་བྱ།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གཞུགས་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་

བྱུང་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་འཇུག་པས་བྱུང་པ་བསྟན་

པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆོན་སོགས་གཞུགས་བྱར་

མི་རུང་བར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མཆོན་

གཞུགས་བྱ་ཡིན་པ་ཚད་མས་མ་ཁེགས་ན་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ལ།

ཁེགས་ཤིང་དེ་གཞུགས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། སྤྱི་མཆོན་གཞུགས་བྱ་མ་ཡིན་

པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་དུ་ཐལ། གཞུགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་

ཁས་སྦངས་སོ། །སྤྱི་མཆོན་གཞུགས་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་

གང་བཀོད་ཀྱང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ལ། འདི་ནི་དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ཀླ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས། དངོས་མེད་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་རུང་བར་

འདོད་པ་ནི། རང་ཉིད་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་མཆོན་ཆའི་ཐབས་བསྐྱབ་ཉེས་པ་

དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེ་

ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་རུང་བས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་བཞིན་ཞེས་དངོས་སུ་

གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མཆོན་གཞུགས་བྱ་མ་

ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ནི། སྤྱི་མཆོན་གཞུགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་

གཞུགས་བྱར་ལྷགས་ལ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱུང་པ་ལ་སོགས་

པའི་དངོས་པོ་ཞིག་པ་མི་སྲིད་ན་དངོས་པོ་གང་ཡིན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ།
སྲིད་ན་རང་མཆན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་
རང་མཆན་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་ཁས་སྤངས་ནས་ཡང་རང་
མཆན་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །

དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ལ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་རང་ལུགས་ལ་
ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ནི་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡང་ཡིན་འབྲས་བུ་སྦྱིད་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་རང་ལུགས་ལ་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ནི་
མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོག་པས་པའི་གྲངས་སུ་
མི་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ།

རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅིག་གཞལ་བྱ།

ཞེས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ།

ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱེད་རྣམས་གྱི།

དོན་བྱ་དེ་ལས་བྱུང་བྱིར་རོ།

ཞེས་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དངོས་མེད་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་གསལ་
བར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་བཤད་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་
པ་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཆད་མའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ལ་
དཔྱེད་ཀྱང་དཔྱེད་པའི་རྟོག་མཐར་ཐུག་པ་རང་མཆན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།

ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱབ་པ་ནི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་དུ་
མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་པའི་རྟོན་མཐར་ཐུག་པ་རང་མཆོན་དུ་
བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་། འདིའི་ཕྱི་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་
སློབ་འགྲེལ་པ་སོགས་སུ་ཆེས་གསལ་ལོ། །རང་མཆོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་
ཅན་མ་ཡིན་ན་ཅུ་བ་ཆད་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་གཞལ་བྱ་གང་ཡང་རྟོགས་པ་མི་
སྲིད་དོ། །དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལ་ཡང་
གཞི་ཆོས་ཅན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་རྟོན་ཅན་དུ་བསྐྱབ་
པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཞེན་
ཡུལ་ལ་བསྟོས་ནས་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོན་
སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་རྟོན་
ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལྡན་སྤང་དོར་གྱི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོག་ལྡན་སྤང་དོར་གྱི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་པ་ནི་
ཐན་པའམ་གཞོན་པའི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤང་དོར་གྱི་དོན་ལ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་
ཐན་པའམ་གཞོན་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འབྲས་
བུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་ལྡན་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྟོན་སྤང་དོར་གྱི་དོན་

ལ་དཔྱོད་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་གཞི་ལ་མི་ལྟ་བུར་ཚུད་
 པ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཅི་མ་གྱིས་དཔྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་
 དང་མཐའི་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་
 པར་ཤེས་ནས་ཕན་པ་སྐྱབ་ཅིང་མི་ཕན་པ་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིད། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་པ་ལྟ་དང་མིའི་གོ་འཕང་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 ཕན་པ་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལ་
 ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་མཐའི་གཞི་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་ལྡན་པར་
 འབྱུངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྦྱོང་བ་ཡང་ངེས་པར་ཆད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་
 པས། དེ་དག་གི་དོན་དུ་དཔྱོད་པ་ཡང་དངོས་པོའི་ཉིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞུག་བྱ་ལ་དངོས་པོས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་ཐར་པ་སྤྱད་ན་
 ལས་འདས་པ་འདུས་བྱས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་
 འགགས་ཀྱང་བྱོད་མི་འགག་པའི་བྱིར་དང་། བྱོད་ལས་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་
 དོན་ཅུང་ཐད་འགྱུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་ནི། མེ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་
 མེར་སྤང་བ་མི་ལྟོག་པས་ལྟོག་པ་མ་གྱུབ་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་མེར་སྤང་བ་
 ཡོད་ཀྱང་མེ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་རྗེས་འགོ་མ་གྱུབ་པའོ། །དོན་བསྐྱུ་བ་

ནི། མེད་དོན་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་ཀྱང་དོན་རང་མཆོན་
མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དེས་
ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མ་
ཟད་རྗེས་དཔག་འདིའི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། དངོས་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་དངོས་པོའི་
རྟགས་ལ་བསྟོས་པའི་ཡང་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། བྱིར་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་
འདོད་ན། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས།

འབྲས་བུ་སྒར་བཞིན་འདི་དག་གི།

ཡུལ་དང་རང་བཞིན་འབྲས་མ་ཡིན།

རང་དང་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན།

ཞེས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་
མཛད་པའི་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ནི་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་པོ་མི་འཇལ་བས་
ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། ཚད་མ་གཉིས་དངོས་
 པོ་འཇལ་བ་དང་མི་འཇལ་བའི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སྟོད་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་
 དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་
 སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མི་གསལ་ཞིང་འདྲེས་པར་སྤང་བ་དང་གསལ་
 ལ་མ་འདྲེས་པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་ཐ་དད་པས་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྤྱིར། བྲལ་
 པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་འདྲེས་མ་འདྲེས་དང་གསལ་མི་གསལ་དེ་བཞིན་
 མ་ཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། འཐད་ལྗན་དུ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
 བེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་ཞེན་པ་ལོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་ནི་སྟོ་
 བཏགས་པའི་རང་བཞིན་འཛིན་ཅིང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་
 ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་ཞེས་པས་ནི། སྐད་ཅིག་མ་འཛིན་ཅིང་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཆ་ཤས་རྒྱན་མཐོང་
 རོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུང་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་འཇུག་པའི་
 ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་དེར་ཞེན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་
 ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་ཡུལ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་མི་
 རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ངེས་
 པས་གཟུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ། དེ་

ཡང་ངེས་པར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་དག་གི་ཞེན་པར་བྱ་བའི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས་
 དངོས་པོ་འཇུག་པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་དངོས་པོ་སྤྲ་བའི་མཐར་ཐུག་
 པ་རྒྱལ་ཐུན་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བའི་སློན་སྒྲིལ་གྱི་ཡང་དེ་ལ་
 རང་སློབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་འདྲེན་ལ། སློན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་སློ་
 ཅམ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་དང་རྒྱན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྐབས་འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། གང་གི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
 མའི་ཡུལ་ཡང་གཟུང་བའི་སྐད་ཅིག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཞེན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་གཟུང་དོར་ངེ་ལྟར་
 ཤར་བ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་དེའི་
 གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སློན་པོ་དེ་སློ་འཇིན་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་
 དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བའི་
 དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་
 གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་འཇུག་པ་ན་མངོན་སུམ་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་
 རང་མཆོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་སྤང་བའི་སློན་སྒྲིལ་འཇུག་ལ། རྗེས་
 དཔག་ལ་དེ་ལས་གཞན་སྤྱི་མཆོན་ཡང་སྤང་བའི་སློན་སྒྲིལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན།
 གཅིག་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་མི་གསལ་དང་འདྲེས་པ་དང་མ་
 འདྲེས་པར་སྒྲུང་བ་པན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་
 རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་དོན་
 གྲེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་འགལ་བ་ཐ་དད་པས་ཆད་མའི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་
 བཤད་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་སློ་འདོགས་གཅོད་པའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དོན་གྲེད་
 རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་འགལ་བ་ཐ་དད་པ་ལས་ནི་ཆད་མའི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་
 བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་
 གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་
 བ་བཀག་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་བལྟའི་ཡུལ་རྗེས་དུ་མར་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ཐ་དད་ལ་རྗེས་ཐ་དད་དང་ལྗོག་པ་ཐ་དད་དང་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་
 གསུམ་དུ་གྲེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མི་ཉིད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལྟར་
 སྒྲུངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་དབང་བའི་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་ནོ། །ལ་མེ་ལྡན་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་
 འཛིན་མངོན་སུམ་རང་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོག་གྲེད་

པ་བཞིན་དུ་བྱོད་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་རང་གི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་སྒྲུང་བྱའི་བྱི་
རོལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་
བྱིར་དང་། བྱོད་ཀྱི་སྒྲུང་ཡུལ་ནི་སྤྱིར་ཡང་མེད་དང་རྗེས་གཅིག་དུ་མེད་མེད་
དངོས་པོ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་སློ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་
ཡིན་ན། རི་ལྟར་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་རྟོགས་ལ་དེ་ལས་
གཞན་མངོན་སུམ་ལས་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དབྱེ་
བ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་
དེ་ནི་སྤྱི་དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་མཆན་ཡིན་པ་
ལ་བསམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་གྲུར་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་བསམས་
ནས་ཚྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཚྱོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ད་ལྟར་རིགས་པ་ལྟར་སྤྱི་བ་ཁ་
ཅིག་ལྟར་སྤྱི་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་སྒྲུམ་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆན་སྤྱིར་བ་དང་། ཚྱོད་པ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དང་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མི་འགལ་བའི་ལན་
བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་མེ་
ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་

ཀླུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་བཅོ་སྟེག་སྟེགས་བྱེད་རུས་ཀྱི་མེ་དེ་མིན་
 པའི་རང་བཞིན་ལས་སྟོན་པའི་མེའི་དངོས་པོ་ཅ་མ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་ཅིང་
 འཇལ་བས་དེར་བཤད་པའི་སྤྱིར། གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་གྱི་
 སྐབས་སུ་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ན། རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་
 ཅན་ཏུ་བཤད་པས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆོན་ཏྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
 པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་ཁ་ཅིག་སྟོས་པ་དགོས་
 པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་རྒྱང་ཕན་གྱི་
 ལུགས་ཡིན་ལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་རང་མཆོན་
 ཀྱི་དོན་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་རང་མཆོན་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་
 ཡང་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་བཞག་མི་རུས་ལ། དངོས་
 པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་རི་ལྟར་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལའི་མེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་སྤྱིའི་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱིས་
 འཇལ་ཡང་རྩ་ལས་བྱང་བ་དང་སྟེག་མ་ལས་བྱང་བ་ལ་སྟེགས་པའི་མེའི་
 ཁྱད་པར་བྱབ་ཅིང་འཇལ་བའི་རུས་པ་གནས་པ་མེད་པས་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་
 ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་
 ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་ད་པག་སྤྱིའི་
 ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། མཛོན་སུམ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་
 པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་རྗེས་ད་པག་ལ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལ་མེ་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་ད་པག་སྤྱིའི་ཡུལ་
 ཅན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་
 ལྷོག་པ་མེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་མེའི་དོན་ཅམ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རུས་
 པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་བར་འཛོག་པར་བྱེད་ཅིང་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་ད་པག་
 གིས་ཀྱང་འཇལ་བས་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ལ་ལ་མེ་ཅམ་
 བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙོ་བ་དང་བསྐྱེག་པ་ལ་སོགས་
 འི་དགོས་པ་བསྐྱབ་རུས་ཀྱི་དོན་གང་དང་ལྷན་པའི་མེའི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་
 པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་བསྐྱལ་
 ཞིང་སྤངས་པའི་དངོས་མེད་འབའ་ཞིག་འཇལ་བའི་བྱིར་ནི་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་
 ཅན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ལ་མེའི་ཆོགས་དོན་སྐྱབ་
 ཅིང་འཇལ་བ་ཡིན་ཀྱང་མེ་མ་ཡིན་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་རྩ་ལས་བྱུང་
 བ་དང་སོག་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་གསལ་ཞིང་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་
 ངེས་པའི་རང་མཚན་སྐྱབ་ཅིང་འཇལ་བའི་རུས་པ་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཐད་ལྷན་དུ། འདི་སྐད་

བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཉེ་བར་འཛོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་གང་ཞིག་དེའི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གི་
རང་བཞིན་གཅིག་ལ་སྤྱེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
དོན་བྱེད་པར་རྒྱུ་བ་འདི་ཁོ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་ཞེས་རང་
བཞིན་གཞན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ངེས་
པའི་བྱེད་པར་གནས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །སོ་སོར་ངེས་པའི་
རང་མཆན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་
རྟགས་དུ་བ་རྟགས་ཤིང་ངེས་པ་ཡང་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དང་དུ་བ་ཡང་དུ་བ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་
མེ་སྐྱབ་པ་དཔེ་དང་ཚུད་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བལ་
བསྟོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ་མེ་དང་དུ་
བའི་སྤྱི་འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་དུ་བས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་དུ་བའི་
གསལ་བ་མཐའ་དག་མེ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་འདོགས་ཆོད་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་བསྐྱབ་པར་དགའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅིག་ཤོས། མེ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་
ངེས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྩ་ལས་བྱུང་བ་དང་སེང་
ལྡེང་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དུས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་གཞན་འདྲེས་པ་འཛིན་པས་དབེན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་
དམ་བཅའ་སྡུ་མ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྟགས་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་
རང་གི་ངོ་བོ་སྤོང་བ་ལས་དོན་རང་མཆོན་རྟགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་གཞན་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་རྗེས་
དཔག་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆོན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་སྟེ་སྤོང་ལ་དེ་འཇལ་བ་དང་སྤོང་ཀྱི་རྟེན་རྟགས་ལ་དེ་བསྐྱབ་པའི་
རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ནི་དངོས་
པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཆོན་ལ་མི་སྐྱབ་པར་ནི་
ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། རྗེས་དཔག་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་
དང་དེའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་དངོས་པོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
དངོས་པོས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་སོ།

༡ དེའི་རྟེན་གཏན་ཆིགས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆིགས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ།

(༡) གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་
སྤང་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།

གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། གངས་ངེས་པར་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལོག་ཏྟག་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཏགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་
སྟོབས་གིས་ངེས་པ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཆད་མ་གྱུན་ལས་
བརྟམ་གྱི་གཞུང་འདིར་བཤད་བྱར་བཀོད་པ་དང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། ཐ་
མར་སྟོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་
ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། ཏགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་དགོས་པར་སྟོན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏགས་ཚུད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་
ནར་ངེས་པའི་སྟོན་སྟེན་སྟོགས་ཆོས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོགས་
ཆོས་ངེས་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོས་ངེས་པའི་དོན་མ་
ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་གནས་
ཆོད་ལ་གྲུབ་ཀྱང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐེ་ཆོས་བཟན་སྟོགས་ཆོས་སུ་མི་

འགྱུར་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དག་སྦྱོར་
བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱིས་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ཞིང་།
ཕྱོག་བྱུང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བས་དེ་ལས་
ཕྱོག་ནས་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་སྒྲ་
སེལ་འཇུག་གི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡང་
འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲས་དེ་གཉིས་དངོས་
སུ་བརྗོད་པ་དང་མི་བརྗོད་པའི་བྱུང་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱིར། ཡང་རྟག་ན་
མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཕྱོག་བྱུང་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་དང་། རྗེས་བྱུང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོག་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་པས་ཕྱོག་བྱུང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་པན་ཚུན་སྒྲ་
འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་ཅིང་། ཕྱོག་བྱུང་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་འདོད་ན་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱར་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་
ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་ན་གཏན་ཆིགས་ཀྱན་ལ་སྒྱུར་བ་
འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་ན་རྟགས་དེའི་ཕྱོག་བྱུང་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། ཀླུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་རང་གི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་གི་གཞིར་མེ་དུ་
 གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱང་གཅིག་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་མེ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་ཀླུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བྱང་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་དེའི་
 རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱང་གཅིག་སྟེ་ཚད་མ་
 སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་ཀླུ་འབྲས་སུ་ངེས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དུ་བ་དུས་ནམ་
 ཡང་མེད་པ་དང་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་འགའ་
 འབྱུང་བའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པས་ཀླུ་མེད་པ་ཁེགས་ལ། མེ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་
 སུ་འབྱུང་ཞིང་མེ་ལོག་ན་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟོག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དང་། མེས་དབེན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཀླུ་གཞན་ཡོད་པ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཀླུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཀླུ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་ལོག་རྟོག་ཀླས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། དབང་པོ་རྣམས་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པར་མཐོང་བའི་དབང་

པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མི་དང་དུ་བ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཁར་གཞིང་གི་ནང་ན་རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱང་མངོན་
སུམ་གཅིག་གིས་མི་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་ནི་འོག་ཆིག་དོན་གྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པར་འབྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ངེས་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
གང་ཞིག་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་
རྣམས་ཐ་མི་དད་ཅིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པར་སྟོས་པ་དང་། དག་པ་བ་གཉིས་ཏེ་འཆད་པར་
འབྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྟ་བ་དཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བྱུང་
མཐའ་འཆའ་བ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པའི་དངོས་
པོར་ཁས་ལེན་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དཔེར་མཚོན་
ན་རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་
རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ། རྩོགས་ཆས་སྐྱབ་པ་དང་། རྩབ་པ་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། སྐྱ་སྐྱེས་པར་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་བྱབ་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་
པ་ཡིན་པ་རྟོགས་ཀྱས་ལ། དེ་མ་ཀྱས་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ། རྗེས་སྲུ་འགྲོ་ལྗོག་གི་རྩབ་པ་ངེས་པ་ལ་ཆད་དུ་དགོས་
དབྱེད་པ་དང་། རྗེས་སྲུ་འགྲོ་ལྗོག་གི་རྩབ་པ་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལོ།
།དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དགག་བྱའི་
ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་ཆད་མ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་
ཆོས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་
དང་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་ལ། གསུམ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་པས་གསུམ་
ཁོ་ནར་གངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ཀྱང་
མཆན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཆང་མི་དགོས་ན། ཞེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་
མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་ཁེགས་ཤིང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་མི་ཀྱས་པ་ནི།
ཞེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མ་ཆང་བས་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་
མཆན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་

ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཚེག་ན་དུང་དེ་སྒྲོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། དུང་
ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མི་
རྒྱས་པ་ནི་སྒྲོ་མེད་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་མ་གྲུབ་པས་
ཡིན་ནོ། །ཡང་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། དངོས་འགལ་ངེས་པའི་
ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཚེག་ན། གཞལ་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་
མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མི་རྒྱས་པ་ནི། རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་འགོག་པའི་
ཚད་མ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཞན་ལ་
ཡང་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེ་དགོས་པ་རྗེ་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཕྱས་བྱས་པ་འཇིག་
ངེས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེའི་དོད་
ཐུབ་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་དུ།

དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས།

བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར།

ཞེས་དང་། འོག་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྗོན་
པ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་
འབྲེལ་བ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱས་པ་
མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་སྒྲ་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
 སྐྱབ་ལ། བྱི་མ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟན་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལོག་པ་དང་
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པས་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་
 སྦྱོར་བས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་སྟོགས་
 གཅིག་ལྟོག་བྱབ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་གྱི། རྟགས་
 དེའི་ལྟོག་བྱབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བྱབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ལ། རྟགས་དེའི་ལྟོག་བྱབ་ཡིན་ན་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ངེས་
 ཡིན་དགོས་པའི་སྦྱར་རོ། །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཅམ་རྟགས་དེའི་ལྟོག་
 བྱབ་ཡིན་ན། དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཅན་དན་གྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་
 ཞིང་ཡང་ཡིན་ཅན་དན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཆད་མས་ངེས་ནས་
 ཞིང་དུ་མ་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞི་དེ་ཞིང་དུ་ངེས་ནས་
 ཞིང་དུ་མ་ངེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞི་དེར་ཞིང་མེད་
 བར་ངེས་ནས་ཞིང་ཡང་ཡིན་ཤ་བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་
 ངེས་དགོས་པས། ཞིང་མེད་དེ་ཞིང་མེད་གྱི་གཞི་འགར་ཞིང་ཤ་མེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་ན་ལན་ཅི་
 ཡོད། དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་
 ཡིན་གྱི། ཞིང་ཤ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞི་

དེར་ཤིང་མེད་པར་དེས་ནས་ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤིང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 མེད་པར་མ་དེས་པ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །
 དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྟག་
 ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། རྟག་ན་དངོས་པོ་
 མ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་
 པ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 ཟུར་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་མ་བྱུང་ན། དཔེ་འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའི་སྤྲོད་དུ་བསྟན་པའི་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཅམ་བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །རྟགས་གཅིག་
 ལུ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་
 ཅིག་ཞོས་མ་དེས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་རུས་སོ། །སྐྱ་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ཀྱང་སྐྱ་དེས་པའི་ཚད་མས་མི་རྟག་པ་དེས་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། དེ་
 ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དེས་པའི་ཚད་མས་ཕྱོག་ཁྲབ་དེས་པར་ཁས་ལེན་མི་
 དགོས་ཞེས་ཀྱང་བྱར་མེད་དེ། བྱོད་ལ་དོན་གང་ཞིག་དེས་ན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་ངེས་རྒྱུའི་
 ལྷོག་ཁྲབ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་མིན་པ་ཁྱོད་ལ་འཛིན་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་བྱིར། ཉགས་
 ཟུར་བར་པ་མ་གྲུབ་ན། ཤིང་གིས་དག་པའི་གཞིར་ཤིང་མི་སྲིད་པར་ངེས་ན།
 ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤིང་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ངེས་པས་ཁྲབ་པ་
 ཉམས་སོ། །རྩ་བའི་ཐལ་བ་འདོད་ན། དེ་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་འདོད་ན། རྩ་བ་བྱུང་ཡང་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྤྲུབ་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། གཏན་ཆོག་གས་ཀྱན་ལ་སྤྲུབ་བ་
 འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ལྷོག་ཁྲབ་མ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁྲབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། སྦྱོན་མེད་དེ། བྱས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་མི་མ་ཐུན་སྦྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་
 བར་ངེས་པ་ལྷོག་ཁྲབ་སྤྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་
 གྱི། མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་དེ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་དོན་
 ལྷོག་གི་སྦྱོགས་གཅིག་ཡིན་གྱི་ལྷོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་པས་དེ་དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་
 དང་ཉགས་གྱི་མཆན་གཞི་བྱས་པ་དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་ཆོག་པ་ལས་ལྷོག་
 ཁྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྦྱོན་
 པའི་སྤྲ་དེས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་སྦྱོན་ཡང་ཉག་པ་བྱས་སྦྱོང་དུ་ཉགས་
 པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་ཉགས་རུས་པ་མ་ཡིན་པས་

གཞི་བྱས་པ་དང་ཆོག་གས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལྷོག་ཁྱབ་འབའ་ཞིག་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་ལྷོག་ཁྱབ་འབའ་
ཞིག་སྟོན་དགོས་པ་སྲིད་ལ། དེ་སྟོན་པའི་ངག་དེ་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོར་ངག་ཅམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེས་བྱས་པ་
བརྗོད་ཀྱང་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱས་པ་
གཞིར་བཟུང་ནས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྷོག་ཁྱབ་ཏུ་མཆོན་
པ་ལ་མི་ཏྱག་པ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
པ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མཆོན་ཉིད་དོ།

གསུམ་པ་ལ། འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་
ཆོག་གས་དང་། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཏན་ཆོག་གས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡོད་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་
སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་རྒྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་
འཇིག་པ་རྒྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྒར་བཤའ་པ་བཞིན་དུ་ཏྱགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་།
ཡོད་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་མ་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱེས་པས་

ཁེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཀླུ་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་
 ཀླུ་མེད་པའི་གཞི་མ་བྱུན་ཁེགས་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་
 ཆད་མ་དེ་དང་། ཡོད་ཅེས་ནས་འཛིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་
 དེ་མ་ཡིན་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཀླུ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་
 འཛིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་
 དངོས་མེད་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པའི་འཛིག་པ་
 དངོས་མེད་མི་སྐྱེད་དེ། བྱས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དངོས་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་
 བ། དངོས་མེད་དངོས་པོར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཀླུ་རུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་
 པའི་ཡང་གི་སྒྲས་བསྟན་ཏོ། །བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་
 དེ། བྱས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་མི་སྐྱེད་དེ། བྱས་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་
 པར་རུང་བཅད་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་
 བསྐྱེད་ན་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པར་རུང་བཅད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པས། བྱས་པ་ལས་རྗེས་
 གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཕན་བཏགས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་
 པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་མི་སྐྱེད་དེ། བྱས་པ་འཛིག་པར་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
བྱས་པ་འདི་ག་པར་འགྱུར་བ་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱི་བྲག་པའི་རྒྱ་
ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པ་ཡོད་ཅེས་དུ་ལག་རྗེས་འཛོག་པའི་རིགས་
ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། བྱས་པའི་འདི་ག་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས། ཡོད་ཅེས་ནས་འདི་ག་པ་རང་
ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཏྲགས་དགོང་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམས་དང་
ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སྒར་བཤའ་པ་ལྟར་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་
མོ། །སྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་སྟེ།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་
ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འདིས་སྒར་བཤའ་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་
སྟོག་གི་སྟོགས་གཅིག་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཏྲག་པ་
ལ་མེད་ངེས་སུ་ཏྲགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་དེ་བྱས་པ་ལ་
འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཏྲག་པའི་

གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས།
 དང་པོ་ལྟར་ན། ཚེལ་བྱང་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས། ཚེལ་
 བྱང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་ངེས་
 པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚེལ་བ་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་
 ངེས་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན། ཚེལ་བྱང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
 བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱེལ་སྟོང་གིས་བྱེད་པ་
 མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་རྟགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་གང་ཟག་དེ། རྟག་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་སམ་མི་
 དོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་
 མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
 ན། དོགས་པ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་མེད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོགས་པ་
 ཆོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། ཚེལ་བྱང་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་
 མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚེལ་བྱང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་འཇུག་
 པར་དོགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཚེལ་བ་ལས་བྱང་
 བའི་སྐྱེལ་རྟག་འཇིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚེལ་བྱང་
 གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་ཏེ། རང་འབྲེན་བྱེད་
 ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱེལ་སྟོང་གིས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་

བསྐྱེད་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཞི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་བྱེད་གཞིའི་ངོས་ནས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ། དེ་དབྱེད་མི་
བཟོད་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ངོས་ནས་བརྟགས་ན་ཡང་
དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། འདི་ལྟར་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་གཞི་
རྟག་པའི་སྟོང་དུ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་
ངེས་སམ་མ་ངེས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་
རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་དོགས་སམ་མི་དོགས། དོགས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་དོགས་པ་གཅོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་
པས་ཕྱོག་བྲལ་མི་འགྱུར་པར་འགྱུར་ལ། དོགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ཆད་མ་ངེས་དོགས་པ་མ་ཆད་པ་གཅོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ལྟར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྲལ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་གཞི་བྱས་པའི་
སྟོང་དུ། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་བྲལ་བ་ངེས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། སྒྲིའི་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྲལ་བ་ཡང་ངེས་དགོས་
པས་རྗེས་བྲལ་ངེས་པ་ན་བྱས་པས་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་
འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་པའི་བྲལ་བ་མི་

དེས་ལ། གལ་ཏེ་དེས་དགོས་ན་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་
 དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ། ཏྲག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་
 དེས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་
 ཆོགས་པ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་
 མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་དེས་
 སུ་ཚུགས་ཀྱང་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་དེས་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དང་
 སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ།
 །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱུང་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཚུལ་
 བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་
 ཀྱང་། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་ཏྲག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་མི་དགོས་
 པས་ཏྲགས་དེ་ལ་བཏེན་པའི་སྟོ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །རང་
 འདྲན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱ་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱན་ནས་
 སྟོ་འདོགས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་དོན་མིན་པས་སྟོན་གཞན་
 ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཏེ་གྲུལ་གྱི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དེས་ཏྲག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ། བྱས་པ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་མི་
 ཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་

ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་
ཅ་མ་ལ་མི་སྲིད་པར་དེས་ན་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་
པ་ཞིགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་
དུ་དེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྟེང་ན་ཡང་དེ་གཉིས་བཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་དོགས་
པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་དེས་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས། གཞི་
བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་བ་དེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་སྐྱ་བྱད་གཞིར་
བཟུང་བའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་སྟོང་བ་མི་དེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དང་། སྐྱའི་བྱས་པ་
ཆོགས་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་དགོས་ན་བྱས་པས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་འདྲལ་བའི་ཚད་མ་དེས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་
རྟག་པའི་བྱུང་བ་མི་དེས་ཀྱང་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བྱས་པའི་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དང་ཆོགས་པ་ཚད་
མའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚེལ་བྱུང་གིས་ཚེལ་བ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། ཚེལ་
 བྱུང་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས་ཚེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་
 ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་ཚེལ་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཚེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་དེ་རྟག་
 པས་སྟོང་པའི་བྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མེད་པས་ཚེལ་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་པ་རྟགས་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ།
 བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་དེས་པ་དང་
 སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཆོགས་པ་དེས་ཀྱང་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་བྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་
 སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་
 རུས་ན་ཡང་གདབ་པར་བྱོས་ཤིག །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་
 གང་ཞིག་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་རང་
 དང་ཇས་ཐ་མི་དད་ཅིང་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འོག་ནས་དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྱུར་བའི་བྱེ་
 བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བརྩར་དེས་པ་དང་། འོག་ནས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་
 སྐབས་སུ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱབ་དམིགས་པའི་

དགག་རྟགས་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་
 བས། ཁ་ཅིག་གིས། གང་རེག་དང་གང་རེག་གི་འབྲས་བུ་དང་བདག་གཅིག་
 པའི་བྱ་བ་བྱ་དང་། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 གནས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆ་རེག་དང་ཆ་རེག་གི་འབྲས་བུ་
 དང་ཆ་རེག་གི་བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བ་བྱ་དང་ཆ་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་
 ཐ་མས་བྱ་བ་བཞི་བཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་དེའི་
 རང་ནས་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། བཞི་ལྷར་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 ཡང་དགག་རྟགས་འདྲུག་པའི་ཚུ་ལ་ལ་ལེགས་པར་དབྱེད་པ་ན་འཐད་པར་མི་
 སེམས་ཏེ་འཆད་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་བྱེད་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དང་། དབྱེ་བ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
 ཤོ་ནི། འོག་ནས་དགག་པ་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་དམིགས་པ་
 ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལྟ་
 བྱ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ངེས་པ་ཅམ་
 གྱིས་གང་རེག་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར། རྩོགས་ཆོས་བྱ་བ་པ་ཅམ་གྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 རྩོག་མར་བཀག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལྟ་ན་དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ཀྱིས་དགག་བྱ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཡང་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 བཀག་པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་དགག་ཉགས་ཐམས་ཅད་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཉགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགག་ཉགས་
 ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་
 འགོག་པ་ལ་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 མ་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དགོས་ན།
 བྱི་ཁྲིལ་ཤིན་ཏུ་ཆེངས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་
 རྣམས་ནི་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་།
 དགག་བྱ་མེད་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་གང་ཡོད་པར་
 འཛོག་པ་ཡང་ཆད་མས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་ལ། གཞི་གང་
 བ་དོན་གང་མེད་པར་འཛོག་པ་ཡང་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པའི་
 སྒོ་ནས་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་འཛོག་པའི་ཐབས་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པས་དགག་པ་འགྱུར་པ་དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །འོག་ནས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པ་མ་བཀག་པ་ཅན་མེད་པ་མི་འགྱུར་
 པའི་བྱིར་རོ། །དོན་གྲུབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་རྣམས་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་

མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་བསྐྱབས་
ཀྱང་། དགག་བྱ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་སྐྱབ་པའི་
ངེས་པ་མེད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་འདིའི་རྒྱད་ལ་ཡོན་
ཏན་འདི་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་མེད་ཉོགས་ལ་སྒྲོས་ཤིག །དེའི་ཡོན་ཏན་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱད་ལ་མེད་པ་ཅ་མ་གྱིས་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲ་
བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་དུ་མ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དགག་པ་བྱེད་པ་ན་དགག་གཞི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་མངོན་སུམ་
ལ་སྒྲ་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་སྒྲ་དུ་མི་རུང་ན་
མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། དགག་གཞི་དངོས་སུ་ཉོགས་
ནས་མེད་དགག་ཤུགས་ལ་ཉོགས་པར་མི་བྱེད་ན་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་
མེད་དགག་ཡན་གར་བ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་དགོས་ན་དེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་དུ་
མི་རུང་བ་ལ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་དུ་རུང་བ་གཞིར་བྱས་པ་
ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་བྱི་རྒྱལ་དེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་དུ་རུང་མི་རུང་
གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། བྱི་མ་ལྟར་ན། མི་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་

ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱས་བཤད་གི་
སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་དེའི་མངོན་སུམ་
ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒྱལ་
དེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། དང་པོ་ལྟར་
ན། བལ་ཆར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ལ། རྗེས་དཔག་འཇུག་ན་ཐ་
སྟོད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་རྟགས་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ན་དགག་གཞི་
དེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་དང་། འགལ་
ཟླ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་
དུ་ངེས་པ་ལས། རོ་བོ་ལ་བྱབ་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་ལས།
བྱབ་ཆུང་བ་བཀག་པས་འགོག་མི་རུས་ལ། བྱབ་མཉམ་པ་བཀག་པས་
འགོག་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་དང་དེ་དང་
འབྲ་བ་རྣམས་འཇུག་པའི་དུས་སོ། །བྱབ་ཆེ་བ་བཀག་པས་འགོག་ན་བྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུའི་རང་ལྗོན་བཀག་
པས་འགོག་པ་ལ་ནི་སྟོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པོ། །འོ་ན་དངོས་འབྲས་མ་

དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དགག་གཞི་
 དེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་རང་ལྗོན་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དམིགས་སུ་རུང་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དམིགས་སུ་རུང་ལ། དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 སྒྲང་དུ་རུང་ན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཀུས་པ་ཐ་མ་ཡོད་ན་སྒྲང་དུ་རུང་བའི་ངེས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་སྒྲང་རུང་ཡིན་
 ན་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་བཀག་པས་འགོག་མི་ཀུས་ཤིང་། དངོས་
 འབྲས་བཀག་པ་ཉགས་སུ་དགོད་དགོས་པས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་
 དང་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དང་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་སྟེ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་
 དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འགལ་སྒྲ་ཡོད་ན་སྒྲང་རུང་ཡིན་ན། འགལ་སྒྲ་བསྐྱབས་
 ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་
 པ་བཞིན་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་འགལ་སྒྲ་དང་རྒྱའི་
 འགལ་སྒྲ་དང་འབྲས་བྱའི་འགལ་སྒྲ་གསུམ་ལས། ངོ་བོའི་འགལ་སྒྲ་ལ་འགལ་
 སྒྲ་དངོས་དང་འགལ་སྒྲ་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་སྒྲང་རུང་ཡིན་ན།
 རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དགོས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་
 འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །རྒྱའི་འགལ་སྒྲ་ལ་ཡང་རྒྱའི་འགལ་སྒྲ་དངོས་དང་

ཀླུ་འགལ་ལྷའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཡིན་ན་ཀླུ་འགལ་དམིགས་དང་
 ཀླུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་
 དམིགས་དང་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་གཉིས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་པས།
 འགལ་དམིགས་བྱུག་དང་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་སྟོན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་བརྩུར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གངས་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ནི། གཞལ་བྱ་སྒོག་གྱུར་ལ་དགག་
 སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་
 བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཏྲགས་གསུམ་
 དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཀྱང་ཏྲགས་གསུམ་
 དུ་གངས་ངེས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོག་གཉིས་ལས་འབྲས་རང་གི་
 གཏན་ཆིགས་གཉིས་དང་། རོན་ལྗོག་གཉིས་བསྐྱབས་པ་ལས་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་འབྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།
 འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་
 ཆིག་གི་རྒྱས་པ་ལས། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་བཞི་འབྱུང་
 ལ་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་
 པར་དོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་བཞི་མེད་ལ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་ལྟར་སྒྲུང་
 ཡིན་ཀྱང་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མི་མཐུན་
 པའི་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བའི་
 གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་བཞིར་
 འབྱེད་ན་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་བཞིར་དབྱེ་དགོས་པའི་ཚུད་སྤང་
 སོགས་ནི་གཞན་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོག་བྱུང་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། མི་མཐུན་པའི་
 སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་རྒྱས་པ་ལས་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་དང་།
 དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་
 པའི་སྟོན་སྟོན་ཞུགས་པ་རྣམས་མེད་ལ། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆིགས་

ལྟར་སྒྲང་ཡིན་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགལ་
བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་མི་མ་སྒྲུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་ལྷན་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བ་བས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་བ་སོགས་ནི་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་
བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་རྒྱས་པ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་
བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་
ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་
གཏན་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་ཞུགས་
པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཞུགས་པ་རྣམས་སེལ་ལ། དེ་དག་དང་
ལྷན་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་ནི། སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
བཅད་ཀྱི་གནས་ཉི་བར་བཟུང་བ་ལས་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲང་གི་མཆན་ཉིད་
དང་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
རེ་རེའི་མི་མ་སྒྲུན་སྟོགས་མ་ཞུགས་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་ནི། ཡང་དག་
ཁོ་ནར་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་

དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སྟག་མ་
 བསལ་ནས། རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་བཤད་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
 བྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྤྱོད་བྱའི་ཆོས་
 དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་
 བསྤྱོད་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྤྱོད་བྱའི་ཆོས་མེད་
 པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་སྤྱི་མི་
 རྗེས་སུ་འགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་པའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཚུལ་གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་
 སྟོས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་དགོས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བཟགས་
 པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་
 པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།

དེས་གཟུང་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཞེས་
 བའི་ཐ་སྙད་ནི་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་
 སྐབས་འདིར་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་དོན་ཆད་མས་མ་
 གྲུབ་པས་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་
 བའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་འགར་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་མ་
 ཞེས་པ་ཞེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཏེ་དེ་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་
 ཆོལ་ཀྱི་དོར་སྐྱབ་ཆོས་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་བའོ། །དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་
 ལ་ལ་དུ་བ་པལ་ཆར་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ལ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཆད་མང་གི་
 དུ་བ་དང་སྤང་བ་བྱད་པར་མེད་པའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་ལ་
 བྱས་པ་མཁས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ལ་ཚྗངས་པས་རྗེས་དཔག་
 གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་རྗེས་འགྲོའི་བྱ་བ་ཡང་ཆད་མ་གཉིས་
 ཅི་རིགས་པས་གྲུབ་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གི་སྐྱེ་ནི་པན་ཚུན་སྤུང་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་ནི་ལྟོག་བྱ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུལ་དང་པོའི་ངེས་གཟུང་གིས་ཟེས་བྲུབ་མི་
འཐད་པའི་ཚྱོད་སྤང་དང་། ཚུལ་གཉིས་པའི་ངེས་གཟུང་ཁས་སྤངས་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་མི་འཐད་པའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉགས་ཟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ན་ཡོད་པར་འགལ་བས་
ཟེས་སུ་བྲུབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་གལ་ཏེ་ཡང་ཉགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱིས་
བྱད་པར་དུ་མི་བྱེད་ན་ཡང་ཟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་
ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་རང་ཕྱོག་དང་གཞི་
ཕྱོག་མ་བྱེད་པའི་ཚྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་སྤྱེ་ལ་མི་ཉག་པ་སྤྱེ་བའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པས་སྤྱེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་སྤྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ན། སྤྱིའི་བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བས་ཟེས་འགོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་
སྤྱས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་སྤྱིའི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པར་
འགྱུར་སྟུང་པ་སྟེ་ཚུལ་དང་པོའི་ངེས་གཟུང་ཁས་སྤངས་ན་ཟེས་བྲུབ་འགྲུབ་
པ་ལ་གཞོན་པའི་ཚྱོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྤྱེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་བྱད་

པར་དུ་བྱས་པས་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ་ངེས་གཟུང་གི་ཆིག་དེས་བྱས་པ་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམས་པར་
 གཅོད་པས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྐྱར་བ་ལས་རྣམས་གཅོད་
 དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་། རེས་གཟུང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་རྣམས་གཅོད་ཀྱི་དོན་
 གོ་བའི་དཔེ་དང་། དེས་ན་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། མི་ལྡན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་ཞེས་བྱུང་པར་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་རྣམས་
 གཅོད་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྣམས་གཅོད་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཉེན་ཆོས་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་བཟེན་པ་བྱས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆིག་སྤང་ཁོ་ན་བྱས་པ་སོགས་སྐྱར་ས་མི་འདྲ་བ་ཐ་
 དད་པར་སྐྱར་བའི་བྱེད་པས་རྣམས་གཅོད་དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐྱར་ས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པས་ཉེན་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམས་
 པར་གཅོད་པ་དང་ནི་ཉེན་ཆོས་ཅན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 པར་གཅོད་པ་དང་ཉེན་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་གཏན་མི་ལྡན་ཞིང་མི་སྤིང་པ་ཉིད་རྣམས་
 པར་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་ནི་སྤྱི་རྣམས་གཅོད་དེ་ཅམ་དུ་
 རེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་རྣམས་བཅད་གཅོད་ཚུལ་མི་ལྡན་པ་དང་གཞན་
 ལ་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྤིང་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་གསུམ་དུ་རེས་པ་དེ་

བཞིན་དུ། རོན་གྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱང་མ་ཐུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐུབ་ཆེས་པ་
 དང་། དེ་ལ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་
 སྐྱབ་པ་ནི། ཆིག་སྤང་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་རོན་འགལ་བ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
 འཛོག་པར་རུས་ཤེ་ན། གཞན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་འབའ་
 ཞིག་གིས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་རུས་ཀྱང་། སྐྱར་ས་མི་
 འབྲ་བ་ལས་རུས་ཏེ། སྐྱ་ལ་མཉན་བྱ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན།
 མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་ཏེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 བྱད་པར་དང་ངེས་གཟུང་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་བའི་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱ་ཁོ་ན་
 ལ་མཉན་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན། གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་
 ཡིན་ཏེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་པར་ཅན་དག་དང་ངེས་
 གཟུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའི་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བ་ལ་བེའུ་འབྱུང་སྲིད་པ་
 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་ཏེ། བ་ལ་
 བེའུ་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་དང་ནི་ངེས་གཟུང་ལྟན་ཅིག་བརྗོད་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ཡང་རྣམ་གཅོད་
 ཀྱི་རོན་ཏྟགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དཔེ་དང་། དཔེ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཆིག་སྤང་མ་སྐྱར་བ་དེའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་བཅད་ཏྟགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
 རྣམ་བཅད་ཀྱི་རོན་ཏྟགས་པ་ལ་ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་དེ་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་བ་པོའི་
བརྗོད་འདོད་ལས་ཆིག་ཕྱད་དེ་ཡི་དོན་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཀྱུ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དེར་ཐལ། ངག་རྣམས་ནི་སྒྲ་བ་པོའི་
འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་ལྷ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱམ་པར་ཚུ་འོན་ཅིག་ཅེས་སྒྲས་པའི་ཆེ་སྟོད་གང་ཡང་རུང་བར་
འདོད་ན་བྱམ་པ་སྟོས་པ་དོན་མེད་ལ། ཚུའམ་གང་ཡང་རུང་བ་འདོད་ན་ཚུ་
སྟོས་པ་དོན་མེད་ཅིང་། བྱེད་འོང་བ་མི་འདོད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་སྟོས་པ་དོ་
མེད་པས། བྱམ་པ་ཁོ་ནར་ཚུ་ཁོ་ན་བྱེད་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་དོན་གྱིས་གནས་
པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཀྱལ་པོ་སྐྱབས་སེང་ལ་ལྟ་བུ་བོ་ཆེ་ལས་
སྐངས་པའི་བུ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། ཀྱུ་སྐར་ནག་པས་བྱིན་པའི་ཀྱལ་བུ་ནག་
པ་དེ་ཙམ་དུ་འཕོངས་སྐྱེན་པར་མ་གྲགས་པས་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་ནམ་
ཞེས་ངེས་པ་ན། ནག་པ་ལ་འཕོངས་སྐྱེན་པས་མ་བྱུང་པའི་དོགས་པ་བཅད་
འདོད་ནས་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འམ་གྱི་སྒྲི་
ན་དཔེ་དེ་བཞིན་གྱི་དོན་ནོ། །དབང་པོ་བཀྱ་བྱིན་གྱིས་བྱིན་པའི་ཀྱལ་བུ་སྲིད་
སྐྱབ་འཕོངས་སྐྱེན་པར་གྲགས་ཀྱང་། དེ་དང་མཉམ་པའམ་དེ་ལས་ལྟག་པའི་
འཕོངས་སྐྱེན་པ་གཞན་ཡོད་པའི་དོགས་པ་མཆོད་པས། སྲིད་སྐྱབ་ལྟ་བུའི་
འཕོངས་སྐྱེན་པ་གཞན་ཡོད་དམ་ངེས་པ་ན་དོགས་པ་དེ་བཅད་འདོད་ནས་

སྲིད་སྒྲུབ་འཕོངས་སྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་ཉོག་མཆོ་སྐྱེས་ལ་སྲོན་པོའི་ཁ་
དོག་གིས་དབེན་པ་ནི་གྲུབ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་སྲོན་པོ་མ་གྲུབ་པས། སྲོན་པོ་སྲིད་
དམ་མི་སྲིད་སྐྱམ་དུ་དོགས་ནས་ངེས་པ་ན་དོགས་པ་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་
སྲོན་པོ་ཡིན་པའི་མཆོ་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཉིད་
བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒར་བཤའ་པ་ལྟར་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་པ་དེར་
ཡང་འགལ་བའི་ལྷ་པོ་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་
ཉོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནག་པ་འཕོངས་སྐྱེན་པ་དང་
འབྲེལ་བར་ཉོགས་པའི་སློན་ས་དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གིས་རང་གི་འགལ་ལྷ་རྣམ་པར་གཅོད་ཀྱི་གཞན་
མི་གཅོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གིས་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་འགལ་ལྷ་རྣམ་པར་གཅོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་མི་གཅོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ངག་དེའི་འཇུག་ཚུལ་འཇིག་ཏེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་
གྲགས་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་དང་གཞན་
རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བར་མེད་པ་ལ་འགལ་ལྷ་ཉིད་
བརྗོད་པར་གྲགས་ཀྱི་གཞན་བརྗོད་པར་མ་གྲགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ལྟན་
རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ལྷ་ཉིད་བརྗོད་པར་གྲགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྗོད་བྱེད་སྤྱི་རྣམས་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་གྲགས་

པའི་ཕྱིར་འཐད་ལྟན་དུ་སྐྱའི་རྒྱས་པ་ལས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྐྱིར་འགལ་ཟླ་
གཙོད་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། འགལ་ཟླ་གཙོད་གྱི་གཞན་མི་
གཙོད་པ་དེ་བརྗོད་འདོད་དང་མ་ཐུན་པར་སྐྱར་བའི་སྐྱའི་རྒྱས་པའི་འུགས་
ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱའི་རྒྱས་པ་ལས་སོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་དེ་རྗོད་
བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་གྱི་འགལ་ཟླ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་ལྟན་ནམ་གཙོད་གྱི་ངག་སྐྱར་བའི་རྒྱས་པའི་དབང་ལས་
རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ཟླ་ཅམ་ཞེས་བསྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ནི་ངག་གི་དོན་བསྟན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་བརྗོད་
འདོད་ཇི་ལྟར་བའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
ལྟན་ནམ་གཙོད་དང་མི་སྲིད་ནམ་གཙོད་གཉིས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་བར་སྐྱར་དོ།
།སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པར་གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་
འདི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་རྒྱ་མཆན་དུ་མི་འཆད་པར་དང་གི་སྐྱས་རྒྱ་
མཆན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ་འཐད་ལྟན་
དུ་དེ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདི་འབའ་ཞེས་ཏུ་མ་ཟད་གཞན་དུ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་
སྟོས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་དེ། དཔེར་ན། འཆེ་བ་
མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །དོ་བོ་ཉིད་ལ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དང་།

སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་གི་འབྲེལ་པར་
བཤད་པ་བོར་ནས་ལེ་ལྷ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པར། འཆེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུང་ངོ་།

གསུམ་པ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་ན་སྤྱ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པ་
ཁོ་ན་ཞེས་པས་སྤྱ་ལ་བྱས་པ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཆོས་ཅན་སྤྱ་དེ་
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤྱ་དེ་ཡི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་
ཆོས་བྱས་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྟོན་བཏེན་ཞིང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །
བྱས་པ་སྤྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པས་སྤྱ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་
སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ངེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཀྱི་
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་འཕྲོས་དོན་ཆིགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་
བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྤྱས་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་
བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྤྱ་ལ་བྱས་པ་གཅིག་བྱས་པ་དེར་འགྱུར་ན་སྤྱ་ལས་
གཞན་བྱམ་སོགས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །བྱད་
པར་དང་ངེས་གཟུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་དང་བྱད་པར་ཅན་དང་ངེས་གཟུང་
འབྲེལ་བའི་ཆིག་སྤྱད་སྦྱར་བ་མི་འདྲ་བར་སྦྱར་བ་དག་ཀྱང་བྱད་མེད་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་
འགྲོ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། དེས་བྱབ་
པའི་དོན་དང་། མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱས་པ་སྐྱས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པ་འདིས་
ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཁྱད་
པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་དང་དེས་གཟུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་
བར་བྱ་བ་ཡང་དེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་པ་སྐྱས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་ཁྱད་པར་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱ་ལས་
གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཅམ་ཀྱི་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་བྱབ་
ཟེན་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནམ་
པར་བཅད་པ་མ་བྱབ་པ་སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་ཅམ་སྐྱ་ལ་སྐྱབ་
མི་དགོས་ཏེ། སྐྱར་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་བྱབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཅོད་

སྤང་དུ་ཡང་འགྱུར་མེད་གྱི་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཚུལ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་
གཞན་སྟོན་པར་འཐད་ལྟན་དུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡོད་ཅེས་
ངེས་པར་གཟུང་བའི་སྤྱིར། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་མ་ཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
དང་མི་མ་ཐུན་སྟེགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་ཐུན་
སྟེགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་གཉིས་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་ཚུལ་
དང་པོའི་ངེས་གཟུང་ལ་གཞོན་པས་རྗེས་འགྲོའི་ངེས་གཟུང་ཁས་སྦྱངས་ན།
སྟེགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་མ་ཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས།
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་པའི་ངེས་
གཟུང་དེ་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་དོན་ཅན་མ་
ཡིན་གྱི། མ་ཐུན་སྟེགས་ལས་གཞན་མི་མ་ཐུན་སྟེགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་
དགག་པའི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་སྟོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་
མ་ཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི་ཆོས་ཅན།
གཞན་མི་མ་ཐུན་སྟེགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་

དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་སྤྱད་པའི་ངེས་གཟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 དང་པོ་རང་ལས་བྱ་གཉིས་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ན་ར་དང་ནི་མེད་མེད་བྱ་ཉིད་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་ན་
 ར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ན་ར་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ངོ་པོ་བཀག་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་སྒྲིན་དང་མཆོད་སྒྲིན་ཁོ་ན་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་
 མཆོད་སྒྲིན་ཀྱི་ངེས་གཟུང་གིས་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཟན་སྒྲིན་བྱ་ཡིན་པ་
 གཅོད་ཀྱི། ལྟ་སྒྲིན་ཟན་སྒྲིན་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཆོག་
 དེས་ལྟ་མཆོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཟན་སྒྲིན་བྱ་ཡིན་པ་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་བསམས་ནས་རིགས་པ་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱི་གས་
 ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་གཏན་ཆོགས་དེའི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་བྱི་གློལ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ངེས་ན་སྐྱབ་མི་དགོས་
 པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་
 གྲང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཆོ། མེ་ཡོད་དུ་ངེས་ན་མཐུན་སྟོགས་དང་། མེ་མེད་དུ་ངེས་ན་མི་མཐུན་པའི་
 སྟོགས་དང་། གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཚོད་གཞི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མེ་ཡོད་མེད་གྲང་དངོས་འགལ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་བྱི་གློལ་
 དེས། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན་དངོས་འགལ་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་གཞི་ཆད་མས་ངེས་པ་དེའི་སྟངས་དུ་མེ་ཡོད་ཡོངས་སུ་བཅད་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་མེད་རྣམ་བཅད་ལ་མ་ཁེགས་ཤིང་། མེ་མེད་རྣམ་བཅད་
ལ་བཀག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་ཡོངས་གཙོད་ལ་རྟགས་མི་རྒྱས་ན།
དགག་ཕྱོགས་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་སེལ་མི་རྒྱས་པས། དངོས་
འགལ་འདོར་བ་ཡིན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་
བྱུང་པས་སྤང་གསུམ་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི། འགལ་བའི་རྣམ་དབྱེ་སྤྱོད་མ་
ཤེས་པས་འགལ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་རོ། །དེས་ན་དུ་བ་
དང་ལྡན་པའི་ལ་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་གཞི་དེ་རྟགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པས་རྟགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་
ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
མཚུངས་ལ། །ཡོད་ཅེས་པས་ནི། གཏན་ཆོགས་ཡོད་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་
དབྱེ་བས་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མཐུན་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཚུད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལན་ལས་ཤིན་
ཏུ་གསལ་ཞིང་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་བྱུང་ཐུས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོག་ཚུལ་
ལ་ཚིན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་པ་དོས་བཟུང་བ་དང་།
ཚུལ་གསུམ་པ་ངེས་བྱེད་གི་ཆད་མ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་
པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་
དེའི་བྱེད་པར་གི་ཆོས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་སྟེ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་
པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཉིད་ནི་གཏན་ཆིགས་གི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ་གང་ཞིག་
དངོས་སུ་ཉོགས་པས་རྗེས་བྱུང་གསལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་མི་མ་ཐུན་
སྟོར་གི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་མཐར་ངེས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་
གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་བྱུང་དེ་ཡང་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་མར་སྒྲོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་
ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྱུང་ཁོ་ནའི་བྱེད་པར་གི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་
ལ་དགོས་པར་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་ཉགས་གི་རྟོག་པ་ངེས་བྱེད་སྟོན་པ་ལ་ཡོད་ན་མངོན་
སུམ་ལ་བཟུང་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་རྒྱ་མེ་མི་དམིགས་པས་དུ་བ་མེད་པའི་
རྟོག་པ་བྱུང་པར་འགྱུར་གི་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་མ་དམིགས་པ་
གཞན་གིས་ནི་དུ་བས་དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་མི་སྐྱབ་པའི་རྟོག་བྱུང་འགྱུར་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་འབྱུང་པ་དོན་གཞན་དུ་བ་མེ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་
 ཆད་མས་བྱུང་པ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། ཡོད་ན་བསྟར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་
 ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཤིང་མི་དམིགས་པས་ཤུག་པ་མེད་པའི་ཕྱོག་པ་འབྱུང་
 པར་འབྱུང་གི། ཤིང་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་མ་དམིགས་པ་གཞན་
 ཀྱིས་ནི་ཤུག་པས་གཞི་འགར་ཤིང་སྐབས་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་འབྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་འབྱུང་པ་ཤིང་གི་རང་བཞིན་ཤུག་པ་དག་དེ་ཡོད་ཅམ་དང་
 ཤིང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་པ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། ཕྱོག་ཁྱབ་
 ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་
 བའི་རང་ཕྱོག་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་ཕྱོག་བསྐྱབ་པ་དང་། དོན་ཕྱོག་
 ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་རང་ཕྱོག་བསྐྱབ་པ་གཞུང་འདིས་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ན་ཕྱོག་ཁྱབ་ངེས་པར་བྱུང་པ་ཡང་སྟོན་ནོ། །མ་
 དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ངེས་བྱེད་ནི། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱོག་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོག་པ་ངེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་བསྐྱོག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་
 ཡོད་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་འཇུག་པས་ངེས་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྒྲེའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་
 དེ་ཆད་མ་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་
 པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ཆད་མ་

མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་སྦྲུགས་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་སྦྲུགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྒྲིབ། རྗེས་
 འགྲོའི་ངེས་གཟུང་སྟོས་པའི་རྗེས་སུ། མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། ཞེས་
 ལོགས་སུ་སྟོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེ་
 ན་རེ། ཆད་མ་མདོར། དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ངེས་
 པས་ཏྲགས་མི་མཐུན་སྦྲུགས་ལ་མེད་པའི་ལྟོག་པ་གྲུབ་མེད་ཀྱི། ཡང་ལོགས་
 སུ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་མི་
 མཐུན་སྦྲུགས་གང་ལས་ལྟོག་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་མི་མཐུན་
 སྦྲུགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྟོག་པ་གཞན་
 པ་ལ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྦྲུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡང་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་འགྲོའི་ངེས་གཟུང་ཏྲགས་པའི་ཤུགས་ལ་མི་མཐུན་
 སྦྲུགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ལྟོག་ཕུལ་ངོས་བཟུང་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་དེ་ཉིད་
 བསྟན་ནས་ངེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །མེད་པ་ལ་མེད་པ་
 ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་
 ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགག་པ་
 མཛད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་གཟུང་ཤེས་པ་ན་མི་མཐུན་སྦྲུགས་ལ་
 མེད་པ་ངེས་ཀྱང་། རྗེས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆིག་དེས། ཏྲགས་མི་
 མཐུན་སྦྲུགས་ལ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ན་གཞན་པ་མི་མཐུན་སྦྲུགས་

ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་བསྟན་ནམ། འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་
བསྟན་ནམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་གསལ་པོར་བཅད་ནས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
ཅ་མ་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
སྟོས་པ་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་
དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
ལ་འདིར་དགག་པ་མཛད་མི་སྲིད་པས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་
པའི་ཆོག་དེ་ནི་དབང་ཕྱག་སྒྲེས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཡིན་གྱི། སྟོབ་
དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་རང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་སྐབས་
འདིར་དབང་ཕྱག་སྒྲེས་པའི་འདོད་པ་གང་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་སོགས་ཞིབ་རྩ་མ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །གཞན་པ་དང་འགལ་བ་དང་མེད་པ་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་སྟེ་མ་ནི་རྟགས་དེ་ལ་ཡོད་པ་བཀག་པས་
གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་མི་ཁྲིགས་པའི་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ཟུར་པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་མེད་པ་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་བཀག་པས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
མཐའ་དག་ལ་ཁྲིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྒྲེ་ཡང་
མེད་པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སྒྲུབ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བ་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་

པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱིད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་པ་
 ལོགས་སུ་སློབ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་
 དེས་གཟུང་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་རྟགས་ཡོད་
 པ་བཀག་པར་དོགས་པ་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ན་རྗེས་འགྲོའི་དེས་གཟུང་དེས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་
 པ་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་གོ་དགོས་ན། རྗེས་འགྲོའི་
 དེས་གཟུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པ་ནི། རྗེས་འགྲོའི་དེས་
 གཟུང་ལ་བརྟན་ནས་དུ་བ་མེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེ་
 ལས་རྟགས་ལྡོག་པར་བསྟན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་
 ཚུལ་གསུམ་པོ་ལོགས་སུ་སློབ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་ལ་རྗེས་
 འགྲོའི་དེས་གཟུང་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་གཞན་
 ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ནི་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་
 མི་སྲིད་པར་བྱིད་ཀྱིས་དེས་ཤིང་དོན་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་རྗེས་འགྲོའི་དེས་གཟུང་དེས་
 འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་དམ་སྟམ་
 པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སློབ་པ་

དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གོ་བའི་
 ཕྱིར། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་གཟུང་དེས་ཉག་ས་དེ་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་
 ན་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྐྱོན་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་འགོད་པ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་རྗེས་
 འགལ་བ་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འགོག་
 པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ལ། འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་ཀྱང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་ལྡོག་པ་མི་ངེས་ན་རྗེས་འགྲོའི་ངེས་
 གཟུང་དེས་ཉག་ས་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པར་བསྟན་
 ན་མ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ཡོད་པས་དོགས་པ་དེ་སྐྱེས་ན་འགོག་ཚུལ་
 སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དུ་བས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་དཔགས་
 པས་རྩོ་བའི་རེག་པ་ཉག་ས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་
 དུ་བདེ་གང་མིན་རྩོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ལས་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་
 པར་གང་རེག་དེ་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དུ་བདེ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 ལ་འཇུག་པར་དོགས་ན་རྩོ་རེག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ཉག་ས་པ་ཡིན་ནོ།
 །དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་མ་ཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་
 གིས་འགལ་བ་ཁོ་ན་དེ་དང་མ་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ནི། ཉག་ས་པར་མི་འགྱུར་
 ཉེ་འོན་ཀྱང་དེ་དང་མ་ཐུན་པ་ལས་ལྡོག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཡང་
 ཉག་ས་ལྡོག་པའི་གཞིར་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གི་སྐྱས་གཞན་པ་མི་

མ་སྐྱུན་སྒྲོགས་ལས་སྒྲོག་པ་ཡང་གོ་བར་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒར་བཤད་པ་དེས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དོགས་པ་དེ་དག་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་
 པ་ནི་མ་བཟོད་ཅིང་བཟོད་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེས་
 འགྲོའི་ངེས་གཟུང་ལ་མཁས་པ་འདི་ལ་དོགས་པའི་སྒྲོན་དེ་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ན་རྗེས་འགྲོའི་ངེས་གཟུང་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲོག་པར་བསྟན་
 པའི་སྒྲོན་མེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །གཞུང་འདི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཁོ་ན་ལ་
 སྒྲོག་པར་བསྟན་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྱུར་ཡང་སྐྱུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་དོ། །མེད་པ་མི་མ་སྐྱུན་སྒྲོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་བཀག་པས་གཞན་
 གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ནི། འཐད་ལྡན་དུ་འགལ་བ་དང་གཞན་པ་
 སྒྲོག་པ་དག་ཀྱང་མེད་པ་ཅུ་མ་དུ་ནི་བྱད་པར་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ན་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་མེད་པ་ཅུ་མ་ལ་མེད་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་
 པས་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲོག་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་མི་འཐད་པའི་ཚུངས་དང་།
 འཐད་ན་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་སྒྲོག་པའི་བྱུང་བ་དག་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་བའི་

ཚུལ་གཅིག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་སྐྱར་བས་ཀྱང་བྱབ་པ་གཉིས་
པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་
ཞེས་དོན་གྱི་ཤྱགས་ཀྱིས་གོ་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྟགས་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཤྱགས་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་
ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
མེད་དེ། བྱབ་པ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཞེས་
ཤྱགས་ལ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དོན་
དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་མི་
མཐུན་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་བརྗོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་
གཅིག་ཀྱང་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་སྒྱུར་བ་སྟོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་བྱིར། གང་བརྗོད་པར་བྱ་ན་
འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ལ་བསམས་ནས་སྐྱར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྗེས་
སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་ཅིག་ཞེས་
ཤྱགས་ལ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དེ། མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ལྗོག་པ་བྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མ་བྱབ་པ་ཡིན་པས་གོ་བར་བྱེད་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཉན་བྱ་ལ་ལྷོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷོག་པ་
 ཅན་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གོ་
 བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་པའི་
 ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་འགོའི་ཁྲབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཉན་
 པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་པའི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ལས་
 གྲང་ཞེས་པ་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་ལས་གྲང་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །
 གང་རུང་གཅིག་ལས་ལྷོག་པ་ངེས་ན་ཅིག་ཤོས་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་
 འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པས་གཟུགས་ལ་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་
 སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །སྤྱི་མ་
 ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་
 ཀྱི་ལྷོག་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ཉིད་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །མཉན་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ལས་གྲང་ལྷོག་མི་རྟག་པ་ལས་གྲང་ལྷོག་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཆོས་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ཁ་

ཅིག་འདི་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ།

མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལས་ཡིན།།

ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་རྟག་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་།
ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་དགོངས་
པ་ལས་ཆེས་ཆེར་རྣམ་པར་འབྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྦྱངས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མི་
རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སྦྱངས་འདི་དང་ཐལ་བ་སྤྲུམ་
འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་འོངས་པའང་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱམ་པ་མ་
འོངས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། སྦྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
པར་སོམས་ཤིག །ཐལ་བ་གཉིས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅིང་བྱམ་པ་ཞིག་པ་
གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པོ་ཞི་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟག་
པར་ཐལ། བྱོད་རང་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་བྱོད་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་
ཡིན་ན། རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་ལེགས་པར་
སོམས་ཤིག །ཁོ་བོ་ཅག་བྱམ་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ལོག་རྟོག་གི་
ཐ་ཆད་དེ་ནི་གཞན་དུ་དགག་ཅིང་བྱོད་རང་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་དེ་
དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་དང་ནི་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དང་། །མཁས་
དང་མྱོངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་ཡི། །བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་འབྱེད་པའི་མ་བྱ་
མེད་བཞིན། །རིགས་པ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མཆར། །སྤར་བ་ཤད་པའི་རྒྱ་

མཆན་དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་
པར་དོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཅི་ལྟར་མདོ་མཛད་པས་ལྡོག་པ་དང་ལྟན་པར་
བཤད་ཅེ་ན། མདོ་མཛད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ལྡོག་ཁྲབ་
བྱུང་པས་ལྡོག་པ་དང་ལྟན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཅུམ་ལ་དགོངས་ནས་ལྡོག་པ་
དང་ལྟན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅུམ་གྱི་ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་
འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་
བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེས་
དགོས་པ་བརྗོད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་ཁྲབ་
དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་
ཁྲབ་ལ་མི་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་རྗེས་ཁྲབ་ལ་མི་འཁྲལ་ཏེ། འབྲས་རང་གི་ལྡོག་
ཁྲབ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟགས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉན་བྱ་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་
དུས་སུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་དགོས་པས་མཉན་

བྱ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་པ་བྱ་བ་ལ། རྟག་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་
པས་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོག་བྱ་བ་ངེས་པར་
བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཆད་པའི་མཉན་
བྱ་ཅི་ལྟར་སྒྲུ་མི་རྟག་པའི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་བྱ་བ་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲུབ་དགོས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་
མཉན་བྱ་སྒྲུའི་དོན་ཕྱོག་ཡིན་པས། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་ངེས་པའི་
ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་
པོས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་རྗེས་
སུ་བྱ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡང་ཅོད་གཞི་དང་དེའི་དོན་གང་ཡང་
བྱ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟོན་ལ་ངེས་
ནས་ཕྱོགས་ཆོས་དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་མི་
འགྱུར་འོག་ཏུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གི་བྱ་བ་པ་ཕན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་པ་འོན་ཏེ་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་
འགྱུར་གྱི་གསུམ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གང་རུང་གཅིག་གིས་དགོས་པ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པའི་བྲབ་པ་དག་བྲབ་པའི་ཚུལ་སོ་སོ་
ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་དག་གཅིག་གིས་བྲབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་
རྒྱས་པས་བྲབ་པའི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་
གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་ཀྱི་བྲབ་པའི་ཚུལ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྲབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་
ནི་སྦྱོར་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒང་པོས་ཡང་ན་དོན་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་
བས་སྦྱོར་དག་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །བྲབ་པ་གཉིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱབ་དག་གཉིས་
ཀ་དེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་རུང་ཅིག་སྦྱར་བས་ཀྱང་གཉིས་
ཀ་དངོས་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་བ་དང་ཏྲགས་ཀྱི་
ཚུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས།

དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་།

ཐུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ།

སྟོན་ཏེ།

ཞེས་པ་དང་།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན།

གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྦྱས་པས།

ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་
ཞེས་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལྷོག་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྤྲུམ་དང་།
དེ་སྤྱན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དང་སྤོང་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་
ཀྱི་སྤྱེ་བ་དག་ན་རེ། བྱིད་སངས་རྒྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་
མེད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ཉིད་རྟགས་ལྷོག་པའི་གཞིར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་མི་འབྱུང་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ན་
ནི། འདི་ལ་རྟགས་མེད་ཅེས་བདུན་པ་གནས་གཞིའི་སྤྱོད་དང་འདི་ལས་ལྷོག་
ཅེས་སྤྲུམ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པས་ལྷོག་ཚུལ་བརྗོད་པར་མི་འཐད་
དེ། དངོས་མེད་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱར་མི་རུང་བས་དེ་ལ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་གང་ཡང་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྷོགས་ལས་སྤྱན་པར་བསྟན་པ་
དང་། ལྷོགས་ལས་སྤྱན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགག་སྤྱོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་
ཚུལ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞོད་པ་དུ་མ་སྟོན་པས་རེ་ཞིག་
ཅེས་སོ། །ཐུབ་པ་རྒྱུ་མེད་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷོགས་པས་ཀྱང་ལྷོགས་ཏེ་
སྤྱན་པ་ཡིན་ཏེ་གཞན་འགོག་པའི་དགག་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་
གོ་འདོད་པ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། ལྷོགས་དག་ཀྱང་
གང་མི་རིགས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མི་རིགས་པ་དེ་ལ་མི་སྟོད་ན་ཁྱོད་སྟོད་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་མི་ཤེས་ཤིང་སྤངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོབ་དཔོན་སྟོགས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ཆོག་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་
མེད་ལ་ཉགས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། ཐ་
སྟོད་གང་ཡང་སྐྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་རྒྱུ་མིག་
པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་ཆོག་འགལ་བ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་
པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཉགས་ལྡོག་པའི་གཞིར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དངོས་མེད་
ཉགས་ལྡོག་པའི་གཞིར་རུང་བ་ལས་ལྡོག་པའི་དོན་སྟོན་ཞིང་བརྗོད་པར་བྱེད་
པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཐ་སྟོད་གང་
ཡང་མི་འཐད་པར་སྟོན་ཅིང་། གཞན་དག་དངོས་མེད་ཉགས་ལྡོག་པའི་གཞིར་
འདོད་པ་དངོས་མེད་ཆོག་གིས་བེན་པར་བརྗོད་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་མིག་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ནི་གསལ་བར་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་
ལུགས་ངན་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དམ་
བཅའ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཆོག་གིས་བེན་པར་བརྗོད་
པའི་སྟོན་ནས་ཐ་སྟོད་དུ་མི་བྱེད་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཉགས་ལྡོག་
པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ། ཁྱོད་རང་གི་ངག་ལས་གཞན་
ཀྱིས་དངོས་སུ་ཉགས་པར་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ཉིད་དངོས་མེད་

ཆིག་གིས་ཟིན་པར་མི་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས། དམ་བཅའ་
གཞན་གྱིས་རྟགས་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་སྤང་བར་འདོད་ནས་དངོས་མེད་ཆིག་
གིས་ཟིན་པར་སྤྲོ་ན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཆིག་འགལ་བའི་སྤྱོད་འདི་སྤང་
བར་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། བདེན་ཞེན་གྱིས་དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྙད་གང་ཡང་མི་
འཐད་པར་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་འདི་དག་ནི་རང་མཆོན་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་
གཞིར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་ཆིག་འགལ་བའི་གཞོད་པ་
འབབ་པར་བསྟན་ཏེ། རང་མཆོན་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བར་དམ་
བཅས་པའི་ཆིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དགག་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིར་རུང་བ་དགག་པའི་
གཞིར་བྱགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་མཆོན་སྤྱིའི་བརྗོད་
བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་མེད་ན་རྟགས་
ཞུགས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྟགས་ཞུགས་པ་འགོག་
ན་ལྡོག་པ་དགག་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གཏན་
ཆིགས་ཞུགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་མི་འགོག་ཅིང་
ལྡོག་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འབབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
དངོས་མེད་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་མེད་ལ་ཏྲགས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་
 ཅི་ལྟར་ཆོག་གི་སྒྲིབ་བ་གང་གིས་སྟོན་པར་འདོད་དེ་སྤྲོས་པས་དངོས་པོ་མེད་
 པ་ལས་ཏྲགས་ལྡོག་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་སྒྲིབ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ལྷན་པའི་ཀྱན་སྒྲིབ་ཅན་དུ་
 ཐལ། བྱས་པ་ལྡོག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་
 གྲང་དངོས་མེད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་བྱས་པ་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཡིན་གྲང་དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ལས་ཏྲགས་ལྡོག་པ་མེད་ན་གཏན་
 ཆོག་སྤྲོས་པ་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི་དེས་པས་འཇུག་པ་དེ་ཡང་མིན་ནོ་
 ཞེ་ན་དངོས་མེད་ལ་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ཅི་སྟེ་འགོག་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 བྱས་པ་འཇུག་པ་འདི་ཉིད་ནི་དགག་རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་ཆོད་དེས་པའི་ཆེ་ཅུང་
 ཟད་གྲང་སྐྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་
 འཇུག་པའི་གཞི་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་
 ཆོད་དེས་པའི་ཆེ། འདི་ལ་ཅུང་ཟད་གྲང་མི་སྐྱ་བ་འཐོབ་རིགས་པར་ཐལ།
 དགག་པའི་ཐ་སྙད་དང་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 མེད་པའི་སྤྱིར། བྱབ་པ་མ་བྱབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཐུང་པོ་གསུམ་པ་གཞན་ཡོད་དོ་
 ཞེ་ན། བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་མ་གཏོགས་པ་སྐྱ་ལས་

བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་ལྟར་པོ་གསུམ་པ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ལ་ཡང་གཞོད་པ་
དེ་ཉིད་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་
མི་རྩང་བར་འདོད་པའི་རིགས་པའམ་ཚུལ་འདི་ཡིས་འགོ་བ་ཤེས་བྱ་འདི་ལ་
མེད་པར་དགག་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་དགག་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་
པ་མེད་མེད་པར་དགག་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལའང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་ཁས་སྤངས་ཏེ་དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གང་
གི་ཡང་གཞིར་མི་རྩང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
ཡུལ་འདིའི་བྱམ་པ་གཞན་ན་མེད་ཅིང་དུས་སྤྱི་མའི་བྱམ་པ་སྤྲད་དུས་ན་མེད་དོ་
ཞེས་ཡུལ་དུས་ལ་བསྟོས་ནས་འགོག་ཅིང་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དགག་
གི་ཐ་སྙད་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དུས་ལ་བསྟོས་ནས་ཀྱང་མེད་
དགག་གི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པར་ཐལ། ཅི་ལྟར་གཞི་དེ་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་མི་འགོག་པ་སྟེ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་
པར་མི་འོས་ཅི་ལྟར་གཞི་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་ནི་འགོག་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་
ཁས་སྤངས་སོ། །

གཞུང་འདི་རྣམས་སྐབས་འདིར་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་ཚུལ་
ལ་ཚོད་ལན་དང་བཅས་པ་འཕྲོས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་
ལས་འཕྲོས་ཀྱང་། དོན་ནི་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་
མི་རུང་བ་བཀག་ནས་སྐྱོདོན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་
གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདི་རྣམས་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
འབྱུང་བ་ནི་དེར་ཡང་ལེགས་པར་འགྲེལ་ཞིང་། རང་དོན་དུ་སྐྱོདོག་གི་འཇུག་
ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཐོར་ཕྱི་བ་སྤང་བ་ལ་ཡང་
དགོངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ཉི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། གཞན་སེལ་བ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་
ཉིད་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དེ་ཡིས་ངེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ།

དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད།

གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ།

རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད།

ཅས་པའི་རིགས་པས་དེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན། རིགས་
པ་དེ་ཤིང་ཤིང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ལྟར་གྱུར་

ནས་ཤིང་གི་མཚན་གཞི་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
བཞག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཡང་རང་ལུགས་ལ། ཤིང་འདི་ཡིན་ཅེས་ཁས་སྒྲུངས་
པ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་ཤིང་དུ་ཐལ་བ་སྟོང་མི་རུས་པར་སྟེ་
མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན། དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་ཤིང་དངོས་པོ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ན། སྟེ་མཚན་ཡང་དངོས་པོར་སྟོ་
འདོགས་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་སོང་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་
པ་གཉིས་ཤིང་མཚུངས་སུ་འཛོག་མ་ཤེས་པར་ཐགས་མཁན་གྱི་རྒྱུ་ལ་
བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་བསལ་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅ་མ་ལ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སྟོན་མེད་འཛོག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་
ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྟེ་དང་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་
གྱི་རང་སྟོག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་ཤེས་པར་གཏན་ཆིགས་མཐའ་དག་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་ཤིང་། ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གིས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རང་ལུགས་ལ་
འཛོག་མི་ཤེས་པར་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བསལ་བྱ་ཆིག་གིས་བེན་པར་བསལ་བའི་སྟོ་
ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས།
འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ།

མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པ་འོ།།

མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།

སྒོ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མེད་པར་དགག་པའི་སེལ་བ་དང་། མ་ཡིན་
 པར་དགག་པའི་སེལ་བའོ། །སྤྱི་མ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒོའི་སེལ་བ་དང་། དོན་གྱི་
 སེལ་བའོ། །དཔེར་མཆོན་ན། ཞིང་གི་ཞིང་མ་ཡིན་མེད་པ་དེ་ཞིང་གི་མེད་
 དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། ཞིང་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཞིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཞིང་གི་སྒོའི་གཞན་སེལ་དང་། ཞིང་མ་ཡིན་ལས་
 ལོག་པ་དེ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞིང་། སེལ་བ་གསུམ་ག་ཞིང་གསལ་
 མཐའ་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 བའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་ན་ཞིང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 ཞིང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱེད་པ་སྟེ།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་
 ན་དེ་ལ་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 སྟེགས་ལ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལེགས་པར་མཚུངས་སོ། །འདོད་
 དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་ཡང་འདོད་ན་སྤྱི་ན་ཅི་ཡོད། འོ་ན་ཞིང་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་
 ཞིང་དུ་ཐལ། དངོས་སོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མ་ཐུན་སྤྱོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉེན་སྐྱོ་
བཏགས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། རང་མཆོན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱོ་བཏགས་
ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་ཅིང་དེ་ལ་གནས་ཆོད་སེམས་པའི་ཆད་
མས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་དང་། དེའི་
སྐྱབ་བྱེད་དང་། སྐྱ་དོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་རང་
མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མིན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགག་སྐྱབ་
རིམ་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲུང་ཞིང་། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
སྐྱ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་དང་འགའ་ཞིག་
དགག་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྐྱོ་
གང་ཞིག་གཟུང་ཡུལ་རང་མཆོན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་ཆོས་
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་
ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ།།

གཉིས་པ་ནི། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་
དངོས་པོར་མེད་དེ། སྐྱ་དང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམས་སུ་མ་སྐྱ་མ་སྐྱབ་

དུས་སྤུ་སྤུ་མ་སྤུ་མ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤུ་མ་སྤུ་མ་མི་སྤྲོག་སྤྲོག་ས་དང་བྲལ་དུས་
 སྤུ་སྤུ་མ་སྤུ་མ་མི་སྤྲོག་སྤྲོག་ས་དང་མ་བྲལ་བའི་རིམ་ཅན་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་
 ཆོས་ཅན་སྤྲེད་རིམ་ཅན་དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་
 པ་ལ་སྤྲང་བའི་སྤྲེད། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ལམ་དངོས་
 རྟོན་རང་མཆན་མིན་པ་དང་སྤུ་རོལ་རང་མཆན་དགག་གྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་
 པའི་དངོས་རྟོན་མིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་རང་མཆན་སྤྲེད་རྟོག་
 གི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ཞིང་རང་མཆན་ལ་མ་རེག་པར་འདོད་པ་ནི་སྤར་བ་འདྲ་
 པའི་རང་ཆོག་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མི་སྤྲེད་བའི་བརྒྱལ་
 བྱགས་འཛིན་དགོས་པའི་གཞོན་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ་རེ་ཤིག་བཞག་གོ། །འདིས་
 ནི་གཞི་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་སྟོང་པ་སྤྲེད་བསམ་བཞེད་མེད་ཆད་མས་བསྐྱབས་པའི་
 སྟོང་པ་སྤྲེད་བྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་སྤྲོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དག་ཀྱང་བསལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོའི་དགག་སྐྱབ་དང་ཆད་མའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཡང་རྩ་མཁན་གྱིས་བུམ་པ་
 བཅོས་པ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཐིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཆད་མས་བགག་པའི་དོན་ཡང་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་ཐིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །སྤྲོན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ལ་གོ་བ་བཞག་ན་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ཅི་
 ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྤྲོན་པོ་གཉིས་དག་ཐོན་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་ཆོ། ཉམས་ལེན་

ལ་མང་ཉུང་མི་ཡོང་ཞིང་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དབེན་
 བར་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་དགོས་པར་མཐོང་ནས་འདོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་
 ཆད་དེའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བས། མཁས་པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་
 བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱོད་དེ་ཡོད་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིའི་རྣམ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྒྲང་བ་ཅམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་སྒྲོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཤིང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན་ཐ་སྙད་བརྟེན་པར་ཏེ་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་རིགས་ཏེ། བཏགས་
 བ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་
 འདོད་རིགས་ཏེ་རྫོད་བྱེད་སྐྱ་ཡི་བདག་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་ཐ་
 སྙད་འབྲུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་དེ་
 ཉིད་སྐྱོད་ཡིན་ལ། དེ་ཆད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་
 བདག་པོའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིང་འཇིན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱོད་པའི་རང་
 རིག་མཛོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཐད་ལྡན་དུ། འདི་ལ་
 ཆད་མ་གཞན་བརྫོད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་

ཀྲུ་དེ་དག་ནི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་དགག་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་སྒྲོ་བ་ཉག་ས་དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་མཆོན་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབས་པ་ན་དེ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་འགོག་པ་ན་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་མེད་གསལ་དུ་བྱུང་བར་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱིར། ཉམས་ཁས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲུབ་དང་སྒྲུབ་ཉིད་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དང་། སྒྲུབ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་གི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྣམས་རྫས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱུང་བ་དེ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་བྱས་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པས་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་མེད་གསལ་དུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་གི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྫས་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲུབ་ནས་བསྒྲུབ་པ་མི་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་བསྒྲུབ་ནས་སྒྲུབ་པའི་འཛིག་པ་མ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པའི་རྫས་སུ་བསྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་

སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པ་དང་
ནི་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་དགག་པ་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་འབྲེལ་མེད་
རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དཔེར་ན་
གཞན་ལྟ་སྦྱིན་བཀག་པ་དང་ནི་གཞ་མཆོད་སྦྱིན་སྐྱབ་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་
བ་བཞིན་ནོ། །མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བ་
བཞིན་དུ། འདིར་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་ལྟར་རོ། །སྐྱ་བྱས་པར་ངེས་
པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་
ཤེས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་བསྐྱབས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
གཅིག་འགོག་པ་ན་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་
པ་དང་དེའི་ལོག་ཆེ་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱའི་བྱས་
པ་ལ་བསྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྦངས།
བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་དང་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་།
དེའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་

རྣམས་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པར་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་
 པའི་བྱིར། གཅིག་རྟོགས་ན་ཀུན་རྟོགས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་བསལ་ན་
 ཀུན་བསལ་བར་ཐལ་བའོ། ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་
 སྒྲིའི་བྱས་པ་ལ་བསྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྤངས། བྱབ་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་སྒྲིའི་བྱས་མི་རྟག་དང་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དང་། དེའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་རྣམས་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པར་གྲུབ་
 བདེ་རྩལ་གཅིག་པའི་བྱིར། གཅིག་རྟོགས་ན་ཀུན་རྟོགས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་
 གཅིག་བསལ་ན་ཀུན་བསལ་བར་ཐལ་བའོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དང་
 མི་རྟག་པ་བསྐྱབས་པ་དང་ནི་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་བཀག་པ་དག་ཆོས་ཅན།
 སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གྱང་
 འབྲེལ་མེད་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་མི་རྟག་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་གཉིས་གྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མ་ཐུན་དང་
 དཔེ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་བཏགས་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་
 ཅིང་དགག་སྐྱབ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྲོ་བཏགས་
 ལ་གནས་ཆད་སེམས་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོད་པ་དང་། དགག་སྐྱབ་བྱེད་
 པའི་རྟོག་པ་ལས་དོན་རང་མཆན་ཐོབ་ཅིང་སྒྲོ་རང་དགའ་བས་འཁྱུལ་བར་མི་

ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློ་བཏགས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་
པར་ཐལ། སློ་ཆོགས་པའི་སློག་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་སླ་ལྟ་བུ་
གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དགག་སྐྱབ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སློ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སྐྱབ་པ་ན་བྱས་པ་དེ་གསར་དུ་བརྟེན་པ་
ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བ་དང་ཞེས་བྱ་སོགས་གཞན་རྣམས་བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་སློ་
ལ་མ་བྱས་པ་འགོག་པ་ན་དེ་ཡིས་གསར་དུ་དབེན་པ་ལྟ་བུ་དང་དེ་ལས་
གཞན་བྱས་པ་ལ་གསར་དུ་བསྟོས་པ་ལྟ་བུར་དགག་སྐྱབ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
འདི་དག་ནི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས།

དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།

ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ།

ཞེས་སོགས་དང་རིགས་མཚུངས་པས་སློ་དེ་སྒྲུབ་ཐེར་བྱག་ཏུ་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་བ་སློ་མི་ཏག་པར་བསྐྱབས་པ་ན་སློ་ཐེར་བྱག་ཏུ་ཡོད་པས་གསར་དུ་
དབེན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ཞིང་། སྒྲུབ་བ་དེ་ཉིད་འབྲུལ་པ་ཡིན་པས་སློ་ཏག་པར་
སྒྲུབ་ཡོད་གསར་དུ་དབེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་ཏག་པར་ཡོད་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའོ། །ལྟ་བུའི་སློ་སྟོས་པ་ནི་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སློ་
བཏགས་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བ་ལྟར་
མེད་པ་ཡི་དོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་རིམ་ལྟར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་སྟོས་བཏགས་
ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དོན་ཚན་ཕྱི་མ་དང་འགྲིག་པ་

ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། འཐད་ལྟན་དུ་དོན་ཆོན་སྒྲུང་ནས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་དོན་སྒྲུང་ཡུལ་
ལ་གནས་ཆོད་སེམས་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པ་མེད་དེ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་
པའི་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བ་དེ་མ་
བཏགས་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་ཞུགས་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འཇིག་གི་ཤེས་པ་ལ་རང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པས་གཞོད་
པ་བཞིན་དུ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནམས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། སྐྱ་
བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པའི་དོན་རང་
མཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཆོན་གཟུང་
ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་མ་མེད་པའི་རང་རྒྱུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚུ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དང་། བགོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་དོན་གཅིག་ལ་
འདུ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་དེ་ཚུར་སྐྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་དང་བགོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་
མི་རྟག་དང་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་སོགས་གསར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། འབྱིབ་པ་
ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡི་བསྐྱད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དོན་རང་མཆོན་དང་

འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ནི་
 རང་མཆོན་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཐ་དད་པའི་རང་
 མཆོན་ལ་བརྟུན་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བསྐྱད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱད་པའང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་བྱ་སྦྱོར་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཏགས་པར་
 འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

(༢) མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། གཏན་
 ཆོག་ས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། བྱེད་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོན་
 པར་སྐྱབ་པའོ།

[༡] སྤྱིའི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དབྱེ་བ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཚུལ་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དུ་ཡོད་ཞེ་ན།
 གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་མེད་པར་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཁོ་ནར་

ངེས་ཏེ། མི་དམིགས་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་པའི་སྐྱབ་
ཏྲགས་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། དཔེ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་བྱེད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་ཡང་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། མི་
དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་སུ་ངེས་
པའི་བྱིར། དང་གི་སྐྱས་ནི་གསུམ་པོ་སྟོབས་མཚུངས་པར་སྟོན་ལ། འོ་འོ་སྐྱས་
དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་སྟོན་ནོ། །དགག་ཏྲགས་དང་སྐྱབ་ཏྲགས་གཉིས་སུ་ཡང་
འདུས་ལ། སྐྱབ་ཏྲགས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། དགག་ཏྲགས་ལ་ཡང་འབྱེད་
ཡུལ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཆེ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པས་
བཞིར་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཏྲགས་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་ཐ་དད་པ་
ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་གངས་ངེས་
བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
དགོས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་གངས་ངེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་ལས།

གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།

མེད་ན་མི་འགྱུར་ངེས་བྱིར་རོ།

ཞེས་བཤད་པ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ངེས་པར་འབྱེད་
བ་ལ་བསྟོས་ལ། འབྱེད་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འབྱེད་བའི་རང་ལྡོག་གཉིས་ལས་སྐྱབ་ཏྲགས་གཉིས་སུ་

འགྱུར་ཞིང་གཞན་མེད་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་བསྐྱབས་པས་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཡང་དགག་ཉགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དོན་དུ་
སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ།

གཉིས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི་དཔེར་ན་ལྟོ་ལྟོར་
ཞབས་ཁུམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ན་ཆོས་ཅན།
ཡོད་ན་དམིགས་རུང་གི་བྱམ་པ་མེད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་ཡོད་ན་རྒྱུ་གཞན་ཆང་
བས་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་བ་ལྟོ་ལྟོར་བ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟོ་ལྟོར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་
རུང་བའི་ཡོད་པ་ཅན་གཞི་འགར་དཔག་རིགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཀྱི་ཡོད་ན་
དམིགས་རུང་ལས་གཞན་དུ་ནི་དགག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཅན་ཀྱི་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ན་བྱམ་
པ་དགག་བྱས་ཀྱི། བསྐྱལ་དོན་ལ་ཟ་དགག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་
སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་ན་ས་སྟོགས་དང་དབང་ཤེས་གཅིག་གི་གཟུང་
ཡུལ་དུ་འཕྲེར་རུང་བ་ཡིན་ལ། ལ་ཟ་ཡོད་ཀྱང་འཕྲེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། ལ་པ་སྐྱར་འབྲེག་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཤིང་
ཡིན་ཏེ། ལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཤིང་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་རྩ་ཆིག་རྒྱས་
པར་འབྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱི།

རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤིང་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ངེས་ནས་ཤིང་དུ་མ་ངེས་པ་མ་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །
འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་ནི། དཔེར་ན། དུ་བའི་གཏན་ཆིགས་ལས་ནི་དུ་བ་
དང་ལྡན་པའི་ལ་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རོ།

གསུམ་པ་ནི། རྟགས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་འབྲས་རང་གི་གཏན་
ཆིགས་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཏེ།
དེ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་བྱིར། གཅིག་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ནི་ཆོས་ཅན། དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡང་ཆིག་འདི་དང་
མ་ཐུན་པར་འབྱུང་ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་སྟོབ་ལ། དེ་ལ་
གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་
སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་
ཆིགས་ཞེས་བ་ཤད་པའི་དོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ།

སྐྱབ་བྱེད་སྣ་མ་དག་གིས་ནི།

མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་བྱིར་རོ།

ཞེས་གསུངས་པ་བྱས་པས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
དང་། དུ་བས་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱབ་པས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེ་དག་གི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཇེས་དཔག་

གི་འབྲུག་པ་ཀྱི་རྟོག་པ་བྱ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་རྟགས་དང་དགག་
རྟོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ངེས་
པར་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཚད་མར་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་
སྐྱབ་པ་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་། བྱབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་
ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་
པའི་དོན་གྱིས་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱེལ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲུལ་
བ་མེད་དེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དེ་ནི་རྟགས་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། མི་རྟག་པ་བྱས་པ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་བྱས་པའི་རྗེས་
དང་མི་རྟག་པའི་རྗེས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནམ། རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་རྟགས་ཆོས་སུ་སོང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ན་རྗེས་
སོ་སོར་འགྱུར་བས་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས།
རྗེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་

དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱས་མི་རྟག་རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་སྒྲ་རྟག་གི་འཇུག་ཚུལ་མ་བྱེད་
པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་
རིགས་པ་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ་པལ་ཆེར་ཡང་ཕྱོགས་སྤྲུལ་མ་འདི་དང་འདོད་པ་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་ལྗོན་རྟག་བཏགས་
སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཞེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྒྲ་དང་དེའི་བྱས་མི་རྟག་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཆོས་
ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྲུབ་བདེ་
ཇུས་གཅིག་ཀྱང་ལྗོན་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། རྟགས་
དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་ལྗོན་རྣམས་རྟག་པས་ཀྱན་བཏགས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཇེས་སུ་དཔག་
པ་རྟགས་དང་ཇེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་
དང་། འབྲུག་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་
ཅད་ནི་སྒྲིན་རྟག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲུག་པར་

ཁོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་
 བྱེད་པའི་སྒྲིའི་སྒྲིང་ཡུལ་གང་ཞིག་རྣམས་སྤྱི་མཐུན་པའི་བྱིར། སྐྱ་རང་མཆོན་
 ཡིན་ཀྱང་དེ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཆ་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱས་པ་སྐྱ་ལ་བརྟེན་པར་སྒྲིང་བ་རང་མཆོན་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་དོ། །སྐྱའི་མི་རྟག་པ་རང་མཆོན་ཡིན་ཀྱང་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པ་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོ་བོ་སྤར་མེད་
 གསར་དུ་བསྐྱབ་པར་སྒྲིང་བ་རང་མཆོན་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ། །
 རིགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྤྱོད་ལ་སྤོངས་ཤིང་། རང་སྒྲོག་དང་གཞི་སྒྲོག་འབྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་རྟག་བཏགས་ཡིན་ན་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
 ཡིན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་རང་མཆོན་མ་ཡིན་
 ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ལ་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སྤྱི་བྱས་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་ལ་གཞོན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཆུང་དོ། །འཐད་ལྟར་དུ།
 འདི་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་བྱག་སྐྱོ་བཏགས་པ་ངེས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདི་ནི་
 ཆོས་དང་འདི་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་ཐ་དད་

པའི་དུ་མ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྒྲོམ་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་དོན་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། ཏྲགས་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་ཐ་དད་པ་ཆོས་
ཅན། རྟོག་པས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཆན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྟོག་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་དུ་བད་པའི་སྤྱིར། བྱས་
པ་དང་མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་བསྐྱེད་ཀྱས་པའི་སྤྱིར། ཡང་བྱས་མི་ཏྲག་རྟོག་
པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཆན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲིའི་བྱེ་བྲག་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་རྟོན་ཏེ་དོན་རང་མཆན་ཐོབ་
བྱེད་གྱི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དོན་རང་མཆན་ལ་
བསྟོན་པ་མེད་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གོ་དགོས་
ན་ནི་དོན་མི་འཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱས་མི་ཏྲག་རང་མཆན་མ་ཡིན་ན། རང་
མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་ཅུང་བད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ལ་རྒྱབ་རྟོན་བྱས་མེད་ན་ཆད་
མར་མི་རུང་བས་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་ན་ཡང་དོན་རང་མཆན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
རགས་པ་དང་དབང་པོའི་བར་ན་ཡོད་པའི་མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་གྱི་

གཟུགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ཤིང་རྟོགས་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་
དེའི་སྟེང་དུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་གཞན་འདུག་པའི་གོ་རྟེན་པའི་རྟགས་
ལས། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བར་
ཀྱི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
གཟུགས་བཀག་པ་དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས།
དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡང་རང་མཆོན་ལ་བརྟེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་
འགྲེལ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་དབྱེད་བྱེད་རོ།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོས་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་སྟོན་ཉིད་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྐྱ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་
དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྟག་པའི་རྫས་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པའི་ཚད་མ་
ཡང་རང་མཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་རྟགས་དེའི་
ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟོགས་པའི་རྫེས་
དཔག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་རང་མཆོན་ལ་བརྟེན་ཚུལ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་གཏན་ལ་དབབ་
པ་དང་། སྟོ་དེས་དུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། དུལ་ཅན་སྟོའི་འཛིན་
སྟངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པ་

དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་
 ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་འབད་པ་མེད་
 པར་བྱལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་བྱས་མི་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་ཀྱན་ཆོས་ཅན།
 མ་སྤྱན་དངོས་རིགས་མ་སྤྱན་དང་རིགས་མ་སྤྱན་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་རིགས་
 མི་མ་སྤྱན་དག་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་རྟོག་
 པས་བཏགས་པ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་
 འདྲེས་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ལུགས་འདིའི་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ལྷོག་
 དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལྟ་བུ་
 གཞིར་བཞག་ནས་རང་མཆོན་དུ་མཆོན་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མིན་
 པར་དངོས་པོ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྤྱིར་ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་བྱལ་པ་
 རྟོ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པ་འདིས་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ལྷོག་སྤྱིར་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བྱལ་མཐའ་གོང་འོག་གི་བྱུང་པར་ཡང་
 ཞིབ་དུ་མ་སྤྱེད་ཅིང་ཁས་སྤངས་ཅམ་དང་རིགས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་མ་སྤྱེད་
 པའི་སྤྱོ་གྲོས་ཤིན་དུ་ཅིང་པོ་ཁ་ཅིག །ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ལྷོག་དང་། འཁར་ན་ཡོད་ན་རྒྱལ་ན་
 མེད་པས་བྱལ་པ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྤྱི་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལྟ་བུ་མེད་པས་བྱལ་
 པ་དུས་མ་འདྲེས་པ་དང་། བྱུང་པར་དང་རྟོག་པས་མེད་སྤྱི་དང་རྟོག་པས་མི་
 གཅིག་པས་བྱལ་པ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་གཞན་

གྱིས་གཞོན་པ་བཟོན་པ་ན། ཁ་ཅིག་སེལ་ངོ་དང་འབྲུལ་ངོར་ཁས་ལེན་ཞིང་
 སེལ་ངོ་དང་འབྲུལ་ངོ་ཞེས་པའི་ཆེག་མ་སྦྱར་བར་དམ་བཅའ་བཞག་མི་རྒྱས་
 པ་དང་། ཁ་ཅིག་བྱད་པར་དེ་དག་མ་སྦྱར་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཁས་སྦངས་པ་སོགས་གྱིས་ལན་ཐེབས་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཡུལ་འདྲེས་
 པར་འཛིན་པའི་སྒྲིའི་འཛིན་སྒྲངས་ལ་དབྱས་གྱི་བྱམ་པས་ཤར་རྒྱབ་གྱི་བྱམ་
 པ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེག་པ་ན་ཤར་གྱི་བྱམ་པ་ལ་རེག་པ་དེས་རྒྱབ་
 གྱི་བྱམ་པ་ལ་རེག་པ་དང་། རྒྱབ་ལ་རེག་པ་དེས་ཤར་ལ་རེག་པར་འཛིན་པ་
 ཡོད་གྱི། ཤར་ལ་རེག་ན་རྒྱབ་ལ་རེག་པས་བྱབ་པར་འཛིན་པ་སྒྲིའི་འཛིན་
 སྒྲངས་ལ་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

དེས་ན་ཤར་ལ་རེག་པ་དེས་རྒྱབ་ལ་མ་རེག་པ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་མ་གོ་བའི་རྟགས་སུ་བྱེ་བྲག་པས་བརྟགས་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་འགོག་པ་ཡང་གཞོན་པ་སྦྱར་སྒྲང་འབའ་ཞིག་བཟོན་པ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲི་གཅིག་
 འཛིན་གྱི་རྟག་འཛིན་ལ་ད་ནང་གི་ཀ་བ་བྱི་མ་རང་ཡོད་པར་འཛིན་གྱི། སྒྲོ་
 ཡོད་ན་བྱི་རྒྱོ་ཡོད་པས་བྱབ་པར་འཛིན་པ་དེའི་འཛིན་སྒྲངས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་མ་འདྲེས་པ་ཡང་སྒྲོའི་ཀ་བ་བྱི་རྒྱོ་མེད་པ་
 ཡིན་པས་ཀ་བ་ཀ་བ་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྦང་དགོས་པ་རི་སྦྱར་ཡིན་སོམས་
 ཤིག །རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་བ་ལང་དེ་བ་ལང་བྱ་བོ་དང་རྗེས་

གཅིག་པའི་ཆ་སེར་སྐྱ་དང་རྩལ་གཅིག་། །སེར་སྐྱ་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ཆ་ཁ་
བོ་དང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། །ཁ་བོ་དང་རྩལ་གཅིག་ན་སེར་སྐྱ་
དང་རྩལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
རྣམ་འགྲེལ་ལས།

ཁ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་།།

དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན།།

དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལོག་པ།།

གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།།

ཅེས་པའི་གཞུང་སྤྱི་སྤྱི་གང་རུང་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱེན་
པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་ནི་དངོས་པོ་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཅམ་རང་
མཆན་གྱི་དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཅིག་
གི་སྟེང་དུ་ཆད་མས་ལེགས་པར་འགོག་རུས་པ་ཡིན་ན། དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་གོ་
དགོས་ལ་འདིར་བཤད་པའི་རང་མཆན་གྱི་དོན་ལྡོག་མའོ་སྟེ་པས་ཀྱང་སྤྱི་
དོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་
མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་རང་མཆན་

གྱི་དོན་ལྟོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྒར་བཤའ་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མདོ་སྡེ་པས་སྤྱོད་ན་གྱི་སྤྱིར་དུ་ཡང་
ཚད་མས་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་པས་དབུ་མ་པའི་ལྟ་
བ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་དུ་བྱས་པ་གཞི་གཅིག་
གི་སྤྱིར་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་ན་རིགས་པ་སྤྱོད་པས་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྱིར་དུ་
ཡང་ངེས་པར་ཁེགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིར་བཤའ་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྟ་བ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་
སྒྲུབ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་དངོས་པོ་ཅ་མ་ཁེགས་པ་དང་བྱམ་པ་
སོགས་དངོས་པོར་སྒྱུབས་པ་ན། རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་བྱུང་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་འཛོག་
མཆམས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་དགོས་པ་བཞིན་
དུ་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། དངོས་པོ་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ས་མེད་པར་སོང་
ཞིང་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྤངས་པ་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་
ན་བདེན་གཉིས་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤས་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཁེགས་ཤིང་རྒྱ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་
བདེན་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིར་རྟོག་པ་ལ་རང་

གི་གཟུང་བྱ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ཁེགས་ནས་ཉོགས་པས་བཏགས་ཅམ་ལ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་
 ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་
 པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཁེགས་ནས་འབྲས་
 བྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཀྱི་གཟུགས་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་
 པར་བྱ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆོད་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ལོག་ས་གང་དང་གང་ལས་
 དོན་སྐྱ་བྱས་མི་ཉག་པ་ལྡོག་པ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་རིགས་ཏེ། ལྡོག་པ་དུ་
 མ་དབྱེ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྡོག་པ་དུ་མ་དབྱེ་རུང་སྟེ།
 ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་མ་བྱས་ཉག་པ་དང་། རིགས་མཐུན་བྱམ་
 པ་སོགས་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདིས་
 ཅི་ཞིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་མཆོན་གྱི་གནས་ཆོད་གཏན་ལ་པབ་པ་ན་
 ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྐྱ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ན། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་ཅིང་སྐྱ་ལས་མ་ལོག་པ་དང་། བྱམ་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་ཅིང་བྱམ་པ་ལས་མ་ལོག་པས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དང་། བྱམ་པ་རྫོག་

མཁན་སོགས་གང་ཡང་རུང་བས་བྱས་པ་མཐོང་ཞིང་། སྐྱ་དེ་དག་གིས་མ་
བྱས་པ་དང་། སྐྱ་རྩ་ལ་དབྱུ་གྱ་བསྐྱུན་པ་སོགས་རང་གི་ཁྱེན་གང་ཡང་རུང་
བས་བྱས་པར་མཐོང་བས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་
བར་མཐོང་ལ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཡང་མཐོང་ཞིང་། དེ་གཉིས་དང་བྱས་པའི་ཐ་
དད་རྗེས་སུ་མ་གྱུབ་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ལ་རགས་པའི་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་ཅིང་། སྐྱ་ལ་
ཡང་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་རགས་པའི་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྱུབ་པས་འཇིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་
ཞིང་། སྐྱའི་འཇིག་པ་དང་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་གནས་
པས་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་སྐྱ་ཚོད་གཞི་དང་བྱས་པ་གཏན་
ཆིགས་དང་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཐད་ལ། མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་
ནི་སྐྱ་བྱམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་དང་བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱ་མ་བྱ་སོགས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་མཚན་གྱི་གནས་ཆོད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ཆོད་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ས་འཇུག་ཅིང་། ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་དེའི་བྱད་པར་གྱིས་སྐྱ་ལ་
མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་

གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིའི་བྱང་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་བྱས་པ་ཞེས་པའི་
མིང་གི་ཆོས་གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུ་སྤྲ་
མ་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་གོ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན། བྱང་པར་མི་རྟག་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་
རང་ལས་གོ་སྤྲོད་བའི་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱང་པར་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་དེས་
ནའི་ཕྱིར། སྒྲི་བྱས་མི་རྟག་པ་གོ་དཀའ་སྒྲིའི་བྱང་པར་དང་བཅས་པའི་ཕྱོག་པ་
ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་བཟད་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཡང་མེ་
དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེ་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་པོ་རང་བཞིན་འབྲེལ་
བ་དེས་པར་བསྐྱབས་པས། གཏན་ཆོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དེས་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་གངས་དེས་བསྐྱབས་པས་གཏན་ཆོགས་
གསུམ་མི་འདོད་ན་ཡང་དེས་པར་ཁས་སྦྲངས་དགོས་ལ། གཏན་ཆོགས་
གསུམ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་གངས་དེས་བསྐྱབས་
པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་ཏུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་
ཤེས་པ་ཚད་མ་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དེ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
པར་སྒྲུབ་བའི་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་གཟུང་
ཡུལ་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་རང་མཆོན་པ་དེ་དང་འབྲུལ་བ་
མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོན་ས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་འབྲུལ་བའི་སྒྲོན་ས་གསར་
དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
བཞིན།

(༢) གཏན་ཆིགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་གཏན་ཆིགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་གསུམ། མ་
དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་རྒྱས་པར་
བཞག་པའོ།

༡ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས།

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་ཏུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། མི་
སྒྲུབ་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་
པར་བཞག་པའོ།

སྒྲུང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲུང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རྒྱུང་
བ་ལས་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་
ཏེ། བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རྒྱུང་བ་ལས་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པ་
ནི་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་
སྙད་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་མི་
འཁྲུལ་བ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་མ་
ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་དང་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
སྒྲོན་མེད་དོ། །དེས་ན་བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རྒྱུང་བ་ལས་མ་དམིགས་
པ་དེ་བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
གྱུར་རྒྱུ་བ་པ་ལ་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱམ་པ་དམིགས་སུ་རྒྱུང་མ་
དམིགས་པ་ཡོད་པ་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་བསྟན་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་སྙད་

བསྐྱབ་བྱར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་སྟེགས་
 དཔྱེད་པ་བ་དག་བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་
 བྱམ་འཇིན་བཀག་པའི་ཉྱགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མེད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོ་སྟོར་བ་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་ཉྱགས་སུ་སོང་ན་སྟོགས་སུ་མའི་འདོད་པར་སོང་
 འདུག་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་དང་དག་འཇིན་མཛོན་
 སུམ་ཉྱགས་སུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་སྐྱབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པ་ནི། དགག་ཉྱགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་གང་ཡིན་ངེས་པ་ན་སྐྱབ་ཉྱགས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་འགའ་ཞིག་ལ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་སྟོན་
 ཞིང་མཁས་པས་བཏགས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་དཔེར་ན་སྟེན་པ་གང་ལ་བྱ་མཆོག་རྩ་རིངས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་
 ངེས་པ་ན། བྱ་མཆོག་རྩ་རིངས་འདི་དག་ནི། །མ་ཡི་སྟོན་ས་འོངས་མིན་གྱི། །
 འདི་དག་ཆོང་དུས་ནས་འོངས་པ། །རིན་གྱིས་ཉོས་པ་ཅམ་དུ་བྱ། །ཅེས་སྐྱབ་
 བ་དང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱམ་མེད་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྟེ་
 རྟོལ་གྱིས་བྱུབ་ཅིན་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་བ་ཡང་
 ལེགས་པར་མ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་རྟོལ་དེས་གཞི་དེ་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ་
 སྟམ་པའི་ངེས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་ན་

ནི། བྱམ་མེད་གྲུབ་ཟིན་མ་བར་ཆེད་པར་འགལ་ལ། ཐ་སྙད་ཐོགས་ན་ནི་ཐ་སྙད་
གཞན་གང་སྐྱབ་དགོས་པ་སོམས་ཤིག །བྱམ་པ་མེད་པའི་སྐྱ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་
འཇུག་རུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་དོ་
སྙམ་དུ་ངེས་ནས་གཞི་དེ་བྱམ་མེད་དུ་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་སྤིང་དོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་པར་སྒྲིན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ན་འདིར་
ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
གིས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དཔྱོད་པ་བའི་འདོད་པ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་
བ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་ལྟོ་ལྡིར་བ་མེད་
པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། བྱམ་མེད་གཞི་དེར་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པ་འགོག་པ་མིན་ནོ། །ངེས་ན། ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་སུ་བྱམ་
པ་མེད་པའི་གྲུབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱད་དགོས་པར་ཐལ་གཞི་དེར་བྱམ་པ་
མེད་པ་ལྟོ་ལྡིར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་སྐྱབ་དགོས། ལྟོ་ལྡིར་བ་
མེད་པ་དེ་ལྟོ་ལྡིར་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་
དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མེད་པ་ཡང་
ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་དེ་འཇལ་བའི་སྒྲོ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མི་
དམིགས་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྟགས་བར་པ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འདོད་ན་གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་པ་ཆད་མས་
མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པར་

བརྒྱུད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་དོན་ནི་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་
གསལ་བར་བྱེད་དགོས་ལ་ཤེས་པ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་དོན་གྱི་མེད་པ་གཞན་གྱིས་གསལ་དགོས་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་ཅན་མེད་
པའི་མི་དམིགས་པ་གཉིས་པ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་དུ་ཡོད་པ་སྟོ་སྟེར་བ་མེད་པ་
ཡང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་སོ། །དངོས་མེད་དུ་
མཚུངས་པ་ལ་རང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་
གཞན་སྟོ་སྟེར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོ་
སྟེར་བ་མི་དམིགས་པ་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་སྐྱབ་པའི་བྱིར། ཡུལ་ཅན་མེད་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་མི་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་
གཞན་གྱིས་ནི་སྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ས་སྟོགས་
དག་པ་པ་དངོས་སུ་དམིགས་ནས་ཡོད་པས་བུམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཅི་སྟེ་མི་
འགྱུར་སྟེ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོ་སྟེར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་དམིགས་པའི་
ཡུལ་ཅན་དེ་ཡོད་པ་གྲུབ་པས་སྟོ་སྟེར་བའི་ཡུལ་ཅན་མེད་པ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དགག་རྟགས་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དཔེ་
མ་གྲུབ་པའི་དོགས་པའང་ཞིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་སྟེར་བ་དམིགས་བྱེད་

བཀག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོ་ཕྱིར་བ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་ན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་
 ལྷན་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཅོད་པ་འདི་དང་བྱམ་མེད་སྐྱབ་ན།
 དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་འོས་མེད་སྟམ་དུ་ད་ལྟ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་
 རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སམ་སྟོ་ཕྱིར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་
 སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་པས། དོན་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་དོན་མེད་དོ། །བྱམ་པ་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་
 དེས་ནས་བྱམ་པ་མེད་པ་མ་དེས་པ་མི་སྲིད་པས་དཔེ་སྤྲུལ་རྟགས་སུ་མི་རུང་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐ་ལྷན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་བྱམ་པ་
 དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེས་ནས་བྱམ་པ་མེད་པ་མ་དེས་པ་མི་སྲིད་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་གཉིས་མཆོན་མཆོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །
 རྟགས་དེ་ལ་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཅོད་གཞིར་གཟུང་དགོས་ལ། དེ་
 ལྟ་ན་བྱམ་པས་དག་པ་དེས་ནས་བྱམ་པ་མེད་པ་མ་དེས་པ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་
 ཕྱིར་རྟགས་དེ་ལ་སྟོགས་བྱུང་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆོད་མས་དཔེན་པའི་གཞི་ཅོད་གཞིར་འཛོག་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གང་གི་ཆེ་
 རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྟོ་ཕྱིར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་སྟོ་ཕྱིར་བ་མི་
 དམིགས་པ་ཉིད་བྱམ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་

བ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ལྟོ་ལྟོ་བ་དམིགས་རུང་མ་
 དམིགས་པ་དེས་གཞི་འགར་བྱམ་པ་མེད་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་
 ཐལ། གཞི་འགར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱམ་པ་དམིགས་
 རུང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་བྱམ་པ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་
 དང་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་
 ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་རུང་དག་མཁས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་
 མྱོངས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་པ་ཡོད་མེད་
 ལྟ་བའི་བྱིར་ཏུ་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་མེད་
 པར་ཐག་ཆོད་ནས་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོ། །ཕྱི་རྒྱུ་འདི་
 བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཞུགས་མ་བེན་པས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་དགོས་ན། དེ་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅི་ན།
 གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ཞུགས་ན་དེར་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་
 སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱུང་སྤྱར་ཆོད་མས་བྱུང་བེན་མ་བརྗེད་གཞི་དེར་
 བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བྱམ་པ་མེད་པའི་བརྗེད་པ་ལ་འཇུག་
 པའི་བྱིར་དོ། །ཐ་སྙད་ཞུགས་པའི་ཡུལ་རྟོགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མ་རྟོགས་པ་
 ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་སྒོ་གྲོས་མྱོངས་པ་གང་དག་བ་ལང་ཆུང་དུ་ལ་བ་ལང་
 གི་ཐ་སྙད་ཞུགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་བ་ལང་ཆེན་པོ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་

སྙད་འཇུག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ནི་སློག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་
འདུས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་གྱི། ཅུང་དུ་རི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དཔེར་ན་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ཆེན་པོ་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཡིན་ཏེ། སློག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཅོད་གཞི་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དཔེ་ལ་ཡང་
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་
ཏྱགས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
གྲུབ་པར་རྒྱལ་བ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་བྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དཔེ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་ཅོད་གཞི་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཞི་འགར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མ་རྟོགས་པ་དག་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དམིགས་རུང་
མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རང་འདོད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་
སྙད་ལན་ཅིག་ཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཤེས་པས་ཡུལ་དེ་ལ་ཆོས་གང་
མེད་པའི་ཐ་སྙད་འདོད་པས་ཞུགས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡང་རུང་བེད་པ་ཡིན་
ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་

མེད་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཚྭ་སྤང་དང་། ཁྱབ་པ་འཁྱུལ་བའི་ཚྭ་སྤང་
དང་། རྒྱུགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་འཆད་འགྱུར་དང་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཚྭ་པ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་བྱམ་པའི་
དངོས་པོ་ལོག་པ་ནི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ལ།
རྟགས་སུ་བཟུང་བའི་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་
ལོག་པ་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་ཡིན་ན་དེ་ཅི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་
དོན་ལྟོག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་གྱི་
ལོག་རྒྱུགས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དམིགས་པ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པས་
ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཡུལ་
ཅན་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་ལོག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་
རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་གི་བྱམ་པ་ཡོད་ན་མངོན་
སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་འཁྱུལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་
སྤང་རུང་དེ་འདྲ་བའི་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་ན་མངོན་སུམ་ལ་
སྤང་རུང་གི་ཡོད་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཡུལ་གྱི་ཡོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
བརྗོད་རིགས་ཏེ། དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཚང་བ་ན་དམིགས་

པར་རུང་བའི་རང་བཞིན་བྱམ་པ་ཡོད་པ་ནི་བྱམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་
ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱམ་
པ་མེད་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ལྟོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པ་ཡོངས་འགྱུར་ལ་བསྟོས་པས་འཁྲུལ་
བའི་ཚྱད་སྤང་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་འཁྲུལ་
བའི་ཚྱད་སྤང་དང་། གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དང་བྱམ་པ་གསུམ་
ཀ་ཆོགས་ཀྱང་བྱམ་འཇིན་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པ་ཆོགས་པ་རྒྱས་པ་གོང་
ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་གཞན་ཆང་བའི་
བྱམ་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་འཇིན་སྟེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པས། བྱམ་པ་ཡོད་པ་ཆད་
མས་དམིགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཀླུ་གཞན་ཆང་བའི་
བྱམ་པ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་བྱམ་འཇིན་སྟེ་
བའི་དུས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་བྱམ་པས་
དག་པའི་ས་སྟོགས་དམིགས་པ་ན་བྱམ་པ་དེ་མི་དམིགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྣལ་

འབྱོར་པ་མ་ཐུ་དང་ལྡན་པས་སམ། རྟ་ཟ་ལ་སོགས་པས་བྱམ་པ་ཡོད་ཀྱང་
སྣང་མི་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱིར་བྱམ་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་དམིགས་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དམིགས་པ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལན་དངོས་དང་། མི་འབྱུང་བའི་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་།
དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟ་ཟ་འབྱོར་པ་མ་ཐུ་ལ་སོགས་
པས་བྱམ་པ་མི་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་བྱམ་པ་
ཚད་པས་དམིགས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་རུང་གི་
བྱམ་པ་ཡོད་ན་ངེས་པར་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྟ་ཟ་འབྱོར་པ་
ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དག་ལས་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་གཞན་
དུ་བསྐྱུར་རམ་མ་བསྐྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྟ་ཟ་འབྱོར་པས་བྱམ་པ་སྣང་མི་
རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟ་ཟ་འབྱོར་པ་ལ་
སོགས་པའི་མ་ཐུས་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས།
གཉིས་ཀ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་རྟ་ཟ་འབྱོར་
པས་ཡུལ་བྱམ་པ་དང་དབང་ཤེས་བྱམ་པ་མཐོང་དུ་མི་རུང་བར་འདུ་བྱས་ན་
ནི་དབང་ཤེས་དེས་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། སྣང་རུང་གི་
བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡང་
ས་སྒྲོགས་མཐོང་བའི་རྟ་ཟ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་བྱམ་པ་ཡོད་ན་
ས་སྒྲོགས་དེ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེར་རུང་དུ་བཟུང་བར་བྱ་རུང་གི་

བྱམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ས་ཕྱོགས་དེ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་
འདྲེར་རུང་གི་བྱམ་པ་ཡོད་ན། ས་ཕྱོགས་དེ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གྱིས་
ངེས་པར་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་
བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པ་ནི་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མི་
འཁྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་
བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་འདིའི་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེས་ཀྱང་གཞི་འགར་ཡུལ་
ཅན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་དེ་ལ་མི་འཁྱུལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུང་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། འདིར་
རྒྱ་འབྲས་བྱ་ལ་འཁྱུལ་བས་འབྲས་བྱ་ལོག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་
ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཡོད་ན་ངེས་པར་དམིགས་པས་བྱུང་བར་
བསྐྱོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་
དཔེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ན་ཅོད་གཞི་ལ་ཡང་བྱུང་བས་རྟགས་དོན་མེད་
དོ་ཞེ་ན། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་ཡང་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པའི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་པར་དཔེ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ཀྱང་ཅོད་གཞི་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་

སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པ་དེའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཚོད་གཞི་ལ་
ཡོད་པའི་སྐྱོན་ས་མི་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གཞན་ནོག་སྐྱོག་ཤལ་སོགས་སུ་འདུས་པས་
ལང་གི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་དམིགས་
རུང་མ་དམིགས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པར་
མི་བྱེད་པས་རེ་ཞིག་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མས་
ཅི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་འདི་ནི་
འོག་ཏུ།

དེས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི།

མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན།

ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་
དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་དུ་
ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
སྒྲིའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་མ་

དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནམས་སུ་ཡོད་
 པའི་བྱེད། དེ་ཡང་འདིར་དངོས་སུ་བཞི་ལས་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་།
 རྒྱས་པར་དབྱེན་བཅུར་འབྱུར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་
 བོ་ནི། མདོ་མཛད་པས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་
 ལ། མདོ་མཛད་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་བཅུ་པོ་ཡང་། འགལ་ལྷོ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་
 ཡུལ་བཀག་ནས་འགོག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡང་
 རྣམ་པ་བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་བཞིར་བཞག་གོ། །སྟོབ་དཔོན་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ནི་འདིར་བཤད་པ་
 གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།

གཉིས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་འདྲུག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་
 ཉོགས་པར་དཀར་བས་མཐའ་ཆོད་པར་བཤད་ན། ཆོད་མས་དགག་པ་བྱེད་
 པའི་ཆེ་དགག་གཞི་བྱི་རྒྱལ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་མདོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་བ་དང་
 མི་རུང་བ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་ལྟར་ན་མདོན་སུམ་ཆོད་མས་དགག་པ་བྱེད་པ་
 མི་སྤིད་དེ། དེ་ལྟར་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་ཡན་འགར་བ་
 མདོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དགོས་ན་དེ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ངོ། །སོ་སོ་སྟེ་བོའི་
 མདོན་སུམ་གྱིས་དགག་གཞི་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཤྲགས་ལ་མེད་དགག་

རྟོགས་པ་ནི་ངེས་པར་ཁས་སྦྱང་དགོས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་འབྲུགས་རྟོགས་
 མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ངེས་ན་
 དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ཚད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་
 ཆེ་ངེས་པར་རྗེས་དཔག་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་
 གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། རྟོགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་
 ཆེ་མི་སྦྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་རུང་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དགག་གཞི་
 དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་
 ལ་སྦྱང་དུ་རུང་ན། ཚད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་པལ་ཆེར་མངོན་སུམ་
 ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་དངོས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་
 ཀྱང་ཕྱི་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་
 དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡོད་ན་སྦྱང་རུང་དང་འགལ་སྒྲ་ཡོད་ན་སྦྱང་རུང་གཉིས་སུ་
 ངེས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འགོག་པ་འབྲེལ་སྒྲ་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་
 རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པ་

གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ་བྱུང་ཆུང་བ་བཀག་པས་འགོག་མི་རུས་ཤིང་། བྱུང་ཆེ་
བ་བཀག་ནས་འགོག་ན་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་
པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །བྱུང་མཉམ་པ་བཀག་པས་འགོག་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །
ཀླུ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཡིན་ན། ཀླུ་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ།
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་།

ཡིན་ན། འབྲས་བྱ་ཅ་མ་བཀག་པས་འགོག་མི་རུས་པས་དངོས་འབྲས་
བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་དགོས་པས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་བཞེར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་ཆོས་དེའི་འགལ་ལྷ་ཡོད་ན་
སྤང་རུང་ཡིན་ན། འགལ་ལྷ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞེན་དུ་
འགལ་ལྷ་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡི་འགལ་ལྷ་
དང་ཀླུའི་འགལ་ལྷ་དང་འབྲས་བྱའི་འགལ་ལྷ་འོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་ངོ་བོའི་འགལ་ལྷ་དངོས་དང་། འགལ་ལྷ་དངོས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་སྤང་
རུང་ཡིན་ན། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་གཉིས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་

དེས་རང་གི་འགལ་ལྷ་དངོས་འགོག་པ་ན་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བ་བྱ་
 འགོག་རྒྱས་པས་བྱ་བ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དེས་འཕངས་པར་ཞེས་པར་
 བྱའོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་འགལ་ལྷ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུ་
 འགལ་ལྷ་དངོས་དང་། རྒྱུ་འགལ་ལྷ་འབྲས་བྱ་གཉིས་བསྐྱབས་པས་འགོག་
 རྒྱས་པས། རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་
 འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བྱའི་འགལ་ལྷ་ཡོད་
 ན་སྤང་རུང་ཡིན་ན། ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དེའི་འགལ་ལྷ་འབྲས་བྱ་ཅམ་དགག་མི་
 རྒྱས་པས་དངོས་རྒྱུ་འགོག་པ་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་འཇུག་པའི་དུས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཅན་དན་གྱི་མེས་གང་རེག་འགོག་པ་འགལ་བྱ་བ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཟུར་པ་འདོད་པ་ནི་ཅན་དན་གྱི་མེའི་སྤྱི་རིས་
 ཟེན་ན་ཡང་མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་དགག་ཉགས་འཇུག་ཚུལ་
 ལ་དབྱེད་ན་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་དུག་
 ཁོ་ནར་རིགས་པས་འཐད་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ལྟར་
 ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པར་གདོན་མི་བཟོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་བྱེད་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་བསྟོས་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་།

གངས་ངེས་བའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 ཀྱུས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་པ་བྱེད་པ་གང་
 རི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་མི་དམིགས་
 པ་ལས་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་མ་བཀག་པར་དགག་པ་
 མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ལྟར་དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན་ཚུ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་འགལ་
 ཞིག་བསྐྱབས་པས་སམ་འབྲེལ་ཡུལ་འགལ་ཞིག་དགག་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་བཀག་པས་དགག་པ་བྱེད་པའི་དོན་དེ་
 ཉགས་སུ་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་གང་བཀོད་
 གྲང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཉགས་སུ་སོང་བའི་
 དོན་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མེ་ལ་སོགས་པ་གང་རེག་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་
 མེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའམ། འོན་ཏེ་དགག་ཉགས་ཀྱན་ཀྱིས་དགག་བྱ་
 དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་མེད་པ་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དགག་
 པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ད་མ་
 བཀག་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དགག་
 ཉགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་དངོས་སུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་ངོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་ཚུ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་དུས་ན་

ངེས་པ་ཡིན་ནམ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལྟར་ན་དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། བཞི་པ་ལྟར་ན། དེ་ཐམས་ཅད་དོན་སྐྱབ་ཏུ་ཐལ་
བར་འགྱུར་བས་ངེ་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་
འགྲེལ་དུ།

ཚད་མས་བྱབ་པར་སྦྲ་རྣམས་ནི།

དོན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན།

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དོན་གང་དང་གང་ཡོད་པར་འཛོག་པ་རྣམས་ཚད་
མའི་སྒྲིག་ས་བཞག་དགོས་པ་ལྟར་དོན་གང་དང་གང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་
དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྒྲིག་ས་འགོག་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་
གཞན་མེད་པས་དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པར་འདུས་པའི་དོན་ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྒྲིག་
ས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དགག་
བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆེ་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ལ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་དགག་བྱ་མེད་པ་
གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་

བསྐྱབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཏུ་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགལ་ཆ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་དགག་བྱ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པ་ལ་བལྟོས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་
བཀག་ནས་འགོག་པ་དེ་ལ་བལྟོས་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་འགལ་
བས་འགོག་མི་རུས་པ་དང་། འགལ་བས་འགོག་ན་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པ་ལ་བལྟོས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་འགར་ཆོས་
འགའ་ཞིག་བསྐྱབས་ནས་འགོག་ན་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའམ་
མི་འགལ་བ་ཞིག་སྐྱབ་གང་ན་ཕྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་མི་
འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འགལ་
བ་མེད་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་འབྲུབ་པ་དགག་བྱ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་
དེ་ལ་བལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཆིག་གི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
གནོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གནོད་བྱ་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འབྱུང་
བ་ན། གེགས་བྱེད་གཞན་མེད་པར་རང་གི་གནོད་བྱེད་ཉི་བར་ཡོད་པའི་སྟོབས་

ཀྱིས་གཞོད་བྱའི་རྒྱུ་ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཆ་གང་དང་ངོ་བོ་ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་པ་སྤང་ཐུན་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཆ་རེག་དང་གང་རེག་གཉིས་ཀ་སྤང་རུང་གི་གཞིར་དང་
པོར་གང་རེག་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འབྱུང་བ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆ་རེག་
དམིགས་ནས་སྤང་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤང། སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་རྒྱས་
ཆུང་དུ་སོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུ་ལྷོག་པ་ཐུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
སྤང་ཅིག་དུ་མའི་བར་དུ་གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པ་རྗེ་ཆེ་དང་གཞོད་བྱ་རྒྱས་པ་རྗེ་
ཆུང་དུ་འབྱུར་བ་སྤིང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་དང་ཐུན་པའི་གཞོད་ཚུལ་ནི་ཐུན་
པ་སྤང་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྷོག་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་ཐུན་གཞོད་བྱ་
གཞོད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཡང་རྒྱུ་ལ་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བའི་སྤང་ཅིག་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་རྒྱས་པའི་
སྤྱིར་དང་། འཐད་ལྷན་དུ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འགལ་བ་སྤང་ཅིག་མའི་ཡུལ་ཅན་
ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྤྲོན་དུ་
འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །སྤང་དུས་དང་གང་རེག་རྒྱས་
ཆུང་དུ་སོང་བའི་ཆ་གཉིས་ཆ་ཤས་སུ་ལྷན་པའི་ཆ་ཅན་གང་རེག་གཞོད་བྱ་
ཡིན་གྱི། རྒྱས་ཆུང་གི་གང་རེག་གཞོད་བྱ་སྤང་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་གཞོད་བྱེད་དུ་
འདོད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དང་དངོས་སུ་

ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤང་ཐུན་གྱི་
གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ལ་དཔག་ས་ནས་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་
བཟོད་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་གཞོན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཐུན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱའི་
ཆོས་དང་འགལ་བ་བསྐྱབས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡང་དགག་བྱ་
དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མི་དམིགས་པ་མེད་པར་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་
འགལ་བ་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞོན་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད་ཅིང་མ་གཏུགས་པ་ཅན་
འབྱུང་བ་ལ་གཞན་གཞོན་བྱེད་ཉི་བར་ཡོད་ན་གཞོན་བྱའི་རྒྱན་མེད་པར་སོང་
བའི་སྤྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞོན་
བྱ་གཞོན་བྱེད་འགལ་བར་རྟོགས་ནས་འགོག་པ་དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཆད་མས་
དམིགས་པ་ལས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།
ཐ་དད་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག །གཅིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་
དེར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པར་ངེས་པའོ། །འཐད་ལྡན་དུ། འདི་
ནི་མཆོན་ཉིད་པའི་འགལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་གནས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ནི་གཞི་གང་ལ་མི་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་དེ་ལ་
རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱོད་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་དེ་ལ་

སེར་པོའི་མཆན་ཉིད་མ་ཞུགས་པ་སོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་
ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དང་། སྡོ་སེར་སོགས་བརྒྱད་
པའི་འགལ་བའོ། །ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་བརྒྱད་འགལ་དུ་ངེས་
པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་
པའི་འགལ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཚྲོངས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
གཞག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་ལ་མི་ཏྲག་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་ཏྲག་པ་རྣམ་
བཅད་ལ་ཁེགས་པ་དང་ཏྲག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
ཏྲག་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པ་དང་གཡུང་ཁ་དོག་སྡོན་པོར་ཚད་མས་
ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་སེར་པོ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པ་ལས་འགལ་
བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་འགལ་
བར་ངེས་པ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཏྲག་པ་དང་མི་
ཏྲག་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་ཏྲག་པ་དམིགས་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྟོན་མ་ཏྲག་པ་མི་དམིགས་པར་བརྗོད་རིགས་པ་ཡིན་
ཏེ། གཅིག་མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་ལ་ཏྲག་པ་དམིགས་
པའི་ཚད་མ་མ་བཀག་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་དམིགས་

བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ལ་བལྟོས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་
 སྒངས་འདོད་ན། སྒྲ་ལ་ཉག་པ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར་
 རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྒྲ་དུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པ་
 ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་ཉག་པ་དགག་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
 སྒྲ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་དང་ས་སྤྱོགས་སོགས་སུ་དེ་དག་
 ལས་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་ཤ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤ་བ་དེ་དག་དང་
 གྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་པ་སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པས་འགོག་རུས་པས་སྒྲིན་
 མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཉག་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡང་ཤེས་པར་
 བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་སོ་སའི་བྱེད་པ་
 འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་
 ལས་དོན་གཞན་འགོག་པ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་གཅིག་བཀག་པས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་པོ་གཞན་མེད་
 པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ནི་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མི་
 དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་པར་གྲུབ་པ་སྒྲ་བ་ཉིད་དེ་འབྲེལ་ཡུལ་དུ་དགག་པ་
 ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་སྒྲ་རུང་མི་དམིགས་པའི་ལྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཉིགས་
 སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེ་

མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་མེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པ་གསལ་
པོར་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་ན་ནི་ཐ་
སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་མེ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དུ་བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
འགོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་གཞན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་བཀག་པས་ཅིག་
ཤོས་འགོག་མི་རུས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཀག་པས་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་
འགོག་མི་རུས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གཏན་ཆིགས་སུ་འདུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རོན་གཞན་
བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རོན་གཞན་དགག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་
ཡང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོག་སྒྲོགས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
དག་གམ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རོན་གཞན་བཀག་པ་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་གང་ན་དེ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། གཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་འགོག་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་པོ་དེ་
མེད་པས་ཅིག་ཤོས་གཞན་མེད་པ་མི་རིགས་པའི་སྤྱད། དེར་ཐལ། དེ་དག་
མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱད། གཞུང་འདིས་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རོ་གཟུགས་རྟགས་
དང་རྟགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱན་ལ་མཚུངས་པ་

སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་རྒྱས་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མི་ནི་ཡོད་ན་གདོན་མི་བ་བར་འབྲས་བུ་དུ་བ་སོགས་དེ་
དང་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཀྱན་འབྲས་བུ་ཀྱན་དང་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། འབྲས་བུ་བཀག་པས་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་འགོག་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ཀྱན་འབྲས་བུ་ཀྱན་དང་ངེས་པར་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་
ཐལ། དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པ་འབྲས་བུས་བྱ་བ་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་
དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་མི་རྒྱས་པ་ནི་འབྲས་བུས་བྱ་བ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་སྐྱབས་ན་ཡང་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་གོགས་བྱས་པས་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་མ་ངེས་སོ་
ཞེ་ན། དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་ནི་རང་གི་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་
པ་ལ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་ཡང་མི་རྒྱས་ཏེ། དངོས་རྒྱ་ཐ་མའི་
གནས་སྐྱབས་ན་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་པ་རྒྱན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་བལྟོས་
པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྤྱིའི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ལ་བྱ་བ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གོགས་བྱས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཆོགས་
གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་གོགས་

ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱ་རོག་ཆོས་ཅན། ས་བོན་
གྱིས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་ལྡན་འཛོགས་པ་དང་རྒྱས་མེད་སྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་
མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཚད་མ་
གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་གཞན་བཀག་པས་
དོན་གཞན་འགོག་པ་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། དེ་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པར་འདུས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ།
།དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་འབྲ་
བའི་དངོས་རྒྱ་ནི་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་འོག་གི་
ཆར་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་
དུ་མི་རུང་སྟེང་གི་ཆར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་
བའི་དུ་བས་དག་པའི་བྱིམ་གྱི་གཞི་འགར་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་བའི་སྤྲ་གབ་མེད་
པ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ་དུ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཆིགས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འབྲས་དེ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི་རང་
བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཏན་

ཆོག་ས་དེ་དག་ག་བྱའི་ཆོས་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་བཀག་
 པ་རྟག་ས་སྤྱུ་སྤྱར་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། རྟག་ས་
 དེ་དག་ག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཀག་པ་རྟག་ས་སྤྱུ་སྤྱར་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དུ་བ་དེ་ནི་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ལ་བསྟོས་ཏེ། བྱུ་ཆེས་པ་
 དང་ལྗོན་པ་མ་བྱུ་པ་མེད་པ་དང་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དེའི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་
 དེ་རྟག་ས་པའི་ཆ་ད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུ་མ་ཡང་རྟག་ས་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་
 དག་ག་བྱའི་ཆོས་རྟག་ས་པའི་ཆ་ད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ས་ཀྱི་ལྗོན་ལྗོན་ས་
 རྟག་ས་ཤིང་དེ་གཉིས་བྱུ་མ་ཉམ་ཡིན་ན་གཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་
 འགོག་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་པར་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་འབྲས་དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་
 དཔེར་ན་མེས་བྱུ་པར་རྟོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་རྒྱ་རྒྱས་
 པ་ཐོག་ས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །གཏན་ཆོག་ས་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་སྤྱུ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱར་འབྲས་བུ་མེད་པ་རྒྱ་མེད་པའི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་བར་ཐལ། སྤྱར་དུ་བ་མེད་པས་
 མེ་མེད་པར་སྤྱུ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱའི་རྩ་ས་སྤྱི་ལ་བསམས་ནས་འབྲས་བུ་མི་
 དམིགས་པ་རྒྱ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་མེད་དེ་དུ་བ་མེད་པའི་སྤྲིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྟོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མེ་མི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་
སྤྱུ་བྱུ་བ་པའི་གཞིར་དུ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སོ་སོ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་བཀག་པ་རྟགས་སྤྱུ་བཀོད་ནས་དོན་གཞན་
འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་སྤྲིར།

གཉིས་པ་དོན་སྦྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྦྱབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་མི་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་སྦྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་རྟགས་སྤྱུ་བཀོད་
པ་ཡིན་པའི་སྤྲིར། དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱབ་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དེ། དེ་སྦྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སྤྲིར། དུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་དེའི་ངོ་བོས་བྱུ་བའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་མེད་པས་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུ་བ་པའི་གཞིར་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་མེད་
པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་བའི་སྤྲིར། ཡང་གི་སྦྱས་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་སྤྱད་དོ། །གང་
གི་ཆེ་བྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཤིང་མི་དམིགས་པས་བྱུ་བ་པར་བྱ་བ་འག་པ་
མེད་པར་སྦྱབ་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤིང་མེད་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྤྱུ་
བྱུ་བ་པའི་གཞིར་འག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྦྱབ་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་

ཀ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཀླུ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་མཆོའི་སྟངས་དུ་དུ་བ་མེད་པ་དང་དུ་བ་དམིགས་
བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་བཀག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པས་དོན་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་སྐྱབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་ནི་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་བཀག་
པ་ལ་བཟློས་པའི་མི་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འགལ་ཁྲ་སྐྱབ་པ་
དང་། འབྲེལ་ཡུལ་དགག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་ནི་
དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་བཀག་པ་ལ་བཟློས་པར་བསྐྱབས་ཅིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་བཟློས་ཀྱང་གཞན་མི་ཟློས་སམ་སྟམ་ན། བྱབ་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ལས་དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཞན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུར་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། གངས་
གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། དགག་པ་རྒྱས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུར་བའི་འགོད་
ཚུལ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་
རུང་མ་དམིགས་པར་འདུས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་བ་
གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གྲང་བའི་
རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་
ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་སྒྱུར་རོ། །གྲང་རེག་སྟོབས་ཅན་རྒྱན་
ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་ནི། དགག་ཏགས་
འཇུག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། མེ་ལས་སྟོབས་ཆེ་
བའམ་དེ་དང་སྟོབས་མཉམ་པ་ཏགས་ཀྱིས་འགོག་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབས་སྤྲ་བ་འགོག་པ་ཡིན་
ཀྱང་ཆེག་གིས་ཟེན་པར་སྒྱུར་མི་དགོས་སོ། །དེས་འཕངས་པའི་དོན་ནི། རང་
བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་འདིས་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་
བ་གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པར་རེག་པར་བྲ་སྟེ། དཔེར་ན་མེད་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་
གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། བ་མའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་
ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །གྲང་རེག་བཀག་
པས་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་བྲ་འགོག་མི་རུས་པ་མི་སྲིད་པས་སྒྲ་
མས་འདི་འཕངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བྲ་གྲུབ་པ་ནི་

དཔེར་ན། དུ་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་རིག་
 པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བས་ཁྱད་པར་ནོན་ནས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་མེ་མེད་གྱི་མཆོ་འདི་ན་
 ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་
 མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་སྡོ་འཕྱར་བས་དག་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་
 མེད་དེ། སྡོ་འཕྱར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་བྱར་པ་ལས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་འདི་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན། ཞིང་གིས་དག་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཞིང་ཤ་པ་མེད་དེ།
 ཞིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་པའི་ཆེ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
 དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་མེ་དང་དུ་བ་དང་ཞིང་མེད་བཀོད་པ་
 འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་
 ན་བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
 དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དམིགས་པའི་རྒྱ་
 གཞན་དབང་ཡིད་སོགས་ཉེ་བར་མེ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་རིག་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་

མི་རུང་བདག་ལ་ནི་རྟགས་ལོག་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་རྒྱ་མེད་དང་འབྲས་བུ་
 ཏུ་བ་རྒྱ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
 དག་མི་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་
 པ་མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པ་སོགས་འགལ་དམིགས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
 ཆོས་ཅན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་བཏྲར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ཁོ་ན་ལ་
 བཏྲས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་མེ་ལ་
 སོགས་པ་དག་དམིགས་པའི་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་ཉེ་བར་མེ་ལ་སོགས་པ་
 གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་གཞན་སྤང་ཏུ་མི་རུང་བ་དག་ལ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་
 རྟགས་འགལ་བ་དག་མི་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར། །

དོན་བསྐྱུས་ན། མེ་མེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་མེ་མེད་ཀྱི་མཆོ་ལ་ཏུ་བ་
 འགོག་པ་ཏུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ལ་བཏྲས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཏུ་བའི་རྒྱ་
 བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་
 པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཏྲར་མི་རུང་ན་མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྲུབ་པའི་
 སྤྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཞན་ལ་ཡང་
 སྒྲར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་
 གང་རིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྤང་
 རུང་ལ་བཏྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷེ་རྟགས་

སྤྱ་བཀོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པར་ཐལ། དགག་
བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བསྟར་མི་རུང་ན་ཉགས་དང་འགལ་བར་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགལ་དམིགས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། ལྟོ་ལྡིང་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། བུམ་པའི་དངོས་
པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེར་ལྟོ་ལྡིང་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་
བ་ལ་ལྟོ་ལྡིང་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེས་འབྲུག་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྱང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲང་རེག་གི་
དངོས་པོ་མི་དམིགས་པའི་གྲང་རེག་གི་རྒྱན་མི་སྲིད་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལྟར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟར་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་རེག་གི་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གྲང་རེག་འགོག་བྱས་པ་དང་མི་བྱས་པའི་འབྲུག་པར་མི་
འཐད་པས་གལ་ཏེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
ཉགས་སུ་བཀོད་པས་ཀྱང་གཞི་འགར་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་འགྲུབ་ན་
དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་དེའི་རྒྱ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་དེ་
མེད་པར་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་ཅི་ན། འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་འཐད་
པ་འདིར་འགོག་ལ། རྒྱ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་མི་རུང་ན་འགལ་བའི་འབྲས་
བུ་དམིགས་པ་ཡང་ཉགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ལན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མི་འགལ་བས་

འགོག་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འགལ་བས་
 འགོས་རྒྱས་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་
 བུ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་དང་། དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་
 དང་། དེས་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་མི་རྒྱས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་རེག་གི་
 རྒྱ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆ་
 རེག་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་གང་རེག་འགོག་དགོས་ན་ཆ་རེག་ལ་འཁྱལ་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷོན་ཤིང་སྤྱག་པོ་དགྱིགས་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་
 བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ་ཤིང་གིས་བྱབ་པར་ནོན་ནས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱད་ཤིང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་
 ལས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་མེ་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་གང་རེག་དེ་རྒྱན་
 ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གང་བ་བསྒྲོག་པའི་མེ་གདོན་མི་བ་བར་གོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ནི་ཡོད་ན་འབྲས་
 བུ་ཆ་རེག་ཚུམ་པར་མ་ངེས་པས་བྱབ་པ་འཁྱལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཙམ་གྱིས་
 འགོག་མི་རྒྱས་ཀྱང་མའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་
 པར་ལ་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དེ་དང་འགལ་བ་བཀག་པ་ལ་འཁྱལ་བ་མེད་
 པས་མེ་བསྐྱབས་ནས་གང་རེག་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པར་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེད་དངོས་ཀྱི་
རྒྱུ་པ་ཐ་མས་མེ་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་གང་རེག་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལས་འབྲས་བུ་མེ་སྐྱེ་བ་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པན་ཆད་དུ་སྒོད་པ་
མེད་པས་སྟོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མེ་དམིགས་རུང་གི་གཞི་ལ་མེ་གོ་བྱེད་དུ་མི་
རུང་། སྒྲང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེད་
དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཐ་མ་དེ་མེ་སྒྲང་རུང་གི་གཞི་ལ་མེ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་
འབྱུང་བར་ཐལ། མེད་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཐ་མ་དེའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་
སྒོན་རོལ་ཏུ་འབྲས་བུ་མེ་སྐྱེས་པ་ཉིད་མདོར་སུམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དངོས་ཀྱི་རུང་པའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མས་དུས་གཉིས་པར་མེ་བསྐྱེད་
པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་
བར་དུ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སྤིང་གི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མས་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་དེ་སྐྱབ་གི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཉགས་དེ་མཐོང་བ་
ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཉགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ལ་བལྟས་ཏེ།
སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཇེས་སུ་དཔག་པར་མེ་སྒྲང་རུང་གི་གཞི་ལ་མེ་རྟོགས་
པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀྱི་མཚན་གང་གིས་མེ་སྒྲང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ་མེད་

དངོས་རྒྱུ་ལས་མེ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མེ་
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ལ་ནི་མེའི་དངོས་རྒྱུའི་དངོས་པོ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མེའི་རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་འབྲས་བུ་མེ་མི་འགྱུར་
པར་ཐལ། རྒྱུ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་བྲལ་བ་མི་འགྱུར། དངོས་རྒྱུ་
རྣམས་པ་ཐ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་སྟོགས་ཆོས་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་ཀྱང་འགོག་མི་རྣམས་པར་བསྟན་པ་དང་།
དེ་དག་རྒྱུ་མ་དམིགས་པར་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་
རྒྱུ་མཚན་དག་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནི། དགག་བྱའི་
ཆོས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གདུང་བྱེད་ཀྱི་མེས་བྲལ་པར་ནོན་
པ་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྱང་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་
ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། གདུང་བྱེད་ཀྱི་མེས་བྲལ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་
ཞེས་བྱེད་པ་དང་སོ་ཉག་ཉག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲང་རེག་གི་འབྲས་བུའི་
བྱེ་བྲག་དག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་
མེ་ཉི་བས་བྲལ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་འགོག་རྣམས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྟགས་དེས་དགག་བྱེད་དེ་འགོག་རྣམས་པར་ཐལ། སྤྱོད་

ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་འགལ་བ་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་རྒྱ་
མེས་ཁྲབ་པར་ནོན་པས་ནི་གང་བ་དང་འགལ་ཞིང་། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་
སུ་གནས་པ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། གང་བ་རྒྱན་ཆད་
ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མས་གཞི་འགར་གང་རེག་
མེད་པར་རྟོགས་ན། གང་རེག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འགལ་དམིགས་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་
ཅན། དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལས་
ཀྱང་གཞོད་བྱེད་དེ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་
པར་རྟོགས་པར་བཤད་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་
ནོན་པ་དེ་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་གང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་ལྡན་པའི་མེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་གོ་བྱེད་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་སྟོགས་
ཀྱི་བྱེད་པར་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ཡོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་ལྡན་པའི་མེ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུ་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་སྒྲོར་བ་བཞིའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་
གཏན་ཆོགས་གཞན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དང་འགལ་

བར་གྲུབ་པ་དང་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ཏྟགས་སུ་བཞོད་
 བ་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤར་བསྟན་པའི་གཏུན་ཆིགས་བཞི་པོ་གང་
 གི་ཡང་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་དམིགས་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཤིང་
 དུ་བས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་མེ་སྒྲུབ་རྒྱས་པས་གཏུན་ཆིགས་གཉིས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་
 རྒྱ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
 ཡང་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པའི་གཏུན་ཆིགས་ཡང་དག་འདི་ནི་ཆོས་
 ཅན། སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩུར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་
 དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར།
 ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཏྟགས་བརྩུ་པོ་འདི་ལས་མང་
 བར་འདོད་པ་ནི། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ན་འགལ་
 བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ཡང་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དུ་བས་གང་རེག་
 རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པའི་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་གཏུན་
 ཆིགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཅམ་

གྲིས་འགོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲང་རེག་འགོག་པ་མེད་ཅོད་གྲིས་ཁྲབ་པའི་
 ཡུལ་དང་ནི་དག་ཏུ་འཕྱར་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་དང་གྲང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་
 མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་དུས་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟློས་ནས་འགོག་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། གྲང་རེག་འགོག་པ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་བཟློས་
 དགོས་པར་ཐལ། བཟློས་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཁྲབ་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་གྲང་བ་གྲང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས།

གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་གཉིས། མི་
 སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་མེད་ངེས་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། མེད་
 ངེས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲད་པར་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་།
 འགྲེལ་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་རོལ་མངེས་པ་པ་དག་ན་རེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་
 ཆགས་བྲལ་དག་བཅོམ་པ་མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་
 པའི་འགྲོ་བ་དག་མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་དེ། མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱང་པན་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་དང་། ལྷའི་ཁྲད་
 པར་དང་ཆེ་སྐྱེ་ཕྱེ་རྣམས་ལ་ནི་ཁྱོད་གྲིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་བའི་ཤེན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མི་སྒྲུབ་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི།
 སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལས། ང་དང་ང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་གི་
 གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དངས་
 པས། གང་ཟག་རང་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་བཞིན་དུ། ས་རོལ་པོ་ལ་
 ཉེས་པ་འདི་དང་འདི་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འདི་དང་འདི་དག་
 མེད་དོ། །ཞེས་དམ་འཆའ་བར་རིགས་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས།
 དོན་དེ་དག་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་བཞིན་དུ་ས་རོལ་པོ་ལ་ཉེས་པ་སྟག་པར་
 སློ་འདོགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་མི་རུང་བའི་དོན་ཅན་དུ་
 བཤད་དོ། །མི་སྒྲུབ་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་
 གང་ཡང་ཡོད་པར་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། ལྷོག་ལྷོགས་ལ་གཞོན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཡོད་ཅེས་མེད་ཅེས་དམ་འཆའ་མི་རིགས་པར་
 བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དོན་
 མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་མི་སྒྲུབ་
 བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་དེར་ཤ་བ་
 ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་བྱས་ན་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་དོན་མཐུན་དགག་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡོད་ངེས་དགག་བྱས་
 པར་འགྱུར་བས་མེད་ངེས་སྐྱབ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ངེས་འགོག་བྱས་

ཀྲུང་མེད་ངེས་མི་སྐྱབ་བོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་འགོག་ཀྱས་ཀྲུང་མེད་པ་མི་སྐྱབ་ཅེས་
 པ་དང་འདྲ་བས་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་ཙམ་དུ་བྱུང་། །ཡོད་པ་དང་ཡོད་ངེས་
 དང་མེད་པ་དང་མེད་ངེས་ལ་བྱུང་པར་བྱུང་བྱུང་ཀྲུང་མེད་དོ། །ཡོད་ངེས་འགོག་
 ཀྱས་ན་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཙམ་འགོག་ཀྱས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀྱན་
 མཁུན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡང་འགོག་ཀྱས་དགོས་པས་མེད་ངེས་སུ་ཁས་
 ལྗངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་
 ཙམ་ཏྲགས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། ཤ་བ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤ་བ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཏྲགས་སུ་འགོད་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་དག་ཡོད་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་
 འོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱོད་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ།
 བྱོད་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
 ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་པན་གྱིས་མེད་ཅེས་དམ་འཆའ་བར་མི་རིགས་ཏེ།
 རྒྱུད་པན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱོད་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། མ་མཐོང་བས་
 མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པའི་དོན་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུལ་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་མ་ག་ཏ་སྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 གང་ན་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་མ་ཐེ་ཐེ་བ་དང་། དུས་གྱིས་

བསྐྱལ་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ན་གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་འདི་
ལྟ་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། རོ་བོས་བསྐྱལ་བ་གཞི་འདི་ན་ཤ་ཟ་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །བསྐྱལ་དོན་དེ་དག་ལ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་
དམིགས་པ་ཙམ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་
སྤྱི་མི་རུང་བ་དང་། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་
དགག་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་གདོན་མ་ཟ་བར་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་
རིགས་མ་ཐུན་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པ་འཇམ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་
དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་དུས་དེ་དང་དེ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་
ཡིན་ན་བསྐྱལ་དོན་དེ་རི་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ནི། ཤ་ཟ་ཡོད་ན་རིགས་མ་ཐུན་ནང་པན་ཚུན་ཀྱིས་དམིགས་པས་
བྱུང་བས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཤ་ཟ་ཡོད་
ངེས་འགོག་པ་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་རྟགས་སྤྱི་དགོད་
དགོས་ན། དེའི་སྤྱོད་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཤ་ཟ་ཡོད་ན་རིགས་
མ་ཐུན་ནང་པན་ཚུན་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་པས་མེད་
པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལོག་པ་ནི་
འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཤ་ཟ་

གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཚོལ་བ་བདག་དང་ཕྱི་ཚོལ་
གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། འག་ཟ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཅ་མ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགོད་པ་
གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱུང་པན་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་སྟོང་གིས་
ཆགས་བྲལ་འགོག་མི་རུས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་
སྟོང་རང་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུང་པན་པ་འདི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལོག་པ་ཉིད་ཚད་མར་བྱེད་པ་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོང་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་རྒྱུང་
པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཆགས་བྲལ་མེད་
དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུང་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། བསྐྱལ་དོན་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
བསྐྱལ་པ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་སྟོང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པའི་
དུས་དེར་ཡང་ཡོད་ན་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལུང་ཚད་མ་
རྣམས་ལས་གང་རུང་གཅིག་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་
བྲལ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། རྒྱུང་པན་རང་གི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱལ་ཏེ་

བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡོད་ན་ལུང་གིས་དམིགས་པས་མ་བྱལ་བ་
དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་མ་བྱལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་
དམིགས་པས་མ་བྱལ་བ་འོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཚད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་
བྱེད་པས་མ་བྱལ་བ་དང་། བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་
དགོས་ཀྱས་མེད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅས་ལྟར་སྒྲུབ་སྟོན་བྱེད་དུ་
བསྐྱོག་གྱུང་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། རང་གི་ཞེན་པ་འི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་
བ་ངེས་པ་མེད་པ་འི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅས་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱོག་པས་མེད་
ངེས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། ཡོད་ན་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དགོས་ན་བསྟན་
བཅས་རྣམ་དག་གི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་མི་འཐད་པ་ནི། བསྐྱལ་
དོན་ཡིན་ན་བསྟན་བཅས་རྣམ་དག་གི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་འི་བྱལ་བ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྟོན་པ་འི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་འི་ངེས་
པ་མེད་པ་འི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པ་
སྐྱབ་པ་འི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བསྟན་
བཅས་རྣམ་དག་གི་འཇུག་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་གནས་སྐྱབས་སམ་མཐར་ཐུག་གི་
དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འི་ཐབས་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅོམ་པ་
འཇུག་པ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། བསྟན་བཅས་ཚས་ཅན། སྐྱེས་

བྱེ་འདོད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅས་
གང་ཞིག་སྐྱེས་བྱེ་འདོད་དོན་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་ན།
བསྟན་བཅས་ཆད་མར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བྱེ་འདོད་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར་
ཡང་བསྟན་བཅས་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་མང་པོ་དག་གཞོན་མི་བ་བར་བརྗོད་
བྱར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་ཁ་ཅིག་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་སྣ་མ་དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བདག་
ཉིད་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འདུག་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་
ལ་རྣམ་ཏྲོག་གི་གངས་འདི་ཚུན་ཆད་འབྱུང་གི་དེ་པན་ཆད་དུ་མེད་པ་རྣམས་
བརྗོད་བྱར་བསྟན་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ནི་
གང་ཟག་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་ལ་བྱུང་བ་ཅུ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཆད་མས་མ་
བྱུང་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱ་མཆན་ངེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ནོ་ཞེ་ན།
རྒྱ་མཆན་ངེས་པ་ལས་བྱུང་ན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་དུ་ཆུག་ཀྱང་བསྐྱལ་དོན་
མཐའ་དག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆན་ངེས་པ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཅན་བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བསྟན་མི་
རྒྱས་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱེ་འདོད་དོན་སྐབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བསྐྱལ་
དོན་དེ་དག་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལམ་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་སྐྱེས་བྱེ་འདོད་དོན་སྐབས་པའི་སྐབས་

སྤྱི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པའི་རྣམ་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་དོ་བ་ལྟ་བུ་
བརྗོད་བྱུང་བྱས་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། ཤ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་རྣམ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ནི། ཕྱི་གོལ་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་མ་
མཛད་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་དམིགས་པས་མ་བྱུང་པ་ནི།
དེ་དག་ཤེས་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་མ་བཀག་གོ། །དེས་ན་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཉོགས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་དག་ལ་ནི་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་
མཐུས་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་བཞག་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
རང་འབྱེད་རྣམ་པ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཤ་བ་
ཡོད་པའི་མཐུ་ཙམ་གྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་ན་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་
དུ་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །རང་གི་མཐུས་ཞེས་པ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་
དབང་ཤེས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་འདོད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འཐད་ལྡན་དུ་
བཀག་སྟེ། འཐད་ལྡན་དུ། རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ཉམས་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་ལ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱིད། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཀྱང་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་གིས་

རང་གི་རྣམ་པ་མ་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་འབྲས་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན་དགག་ཏྟགས་དང་
 རང་བཞིན་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དམིགས་པ་དགག་མི་
 དགོས་པས་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་འབྲས་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཏྟགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་
 བསྐྱལ་དོན་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་གདོན་མི་བ་བར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། བསྐྱལ་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་དེས་དམིགས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱལ་དོན་
 ཡོད་ན་ཏྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དམིགས་པར་མི་
 འགོག་པའི་དོན་ཅི་ཡིན། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱལ་དོན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི།
 འགོག་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་དགག་པ་མ་ཡིན་པས་
 ཡོད་ན་དགག་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དམིགས་པའི་དོགས་པ་
 ཟུང་བའི་སྤྱིར་དང་། བསྐྱལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་
 པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་
 ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ཡང་ཁེགས་པས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དམིགས་པ་ལ་དགག་པ་བྱུང་དུ་མ་སྒྲོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་
 ན་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡོད་མེད་

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་འབྲས་ཏྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དམིགས་པ་ཡང་དགག་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་ཡང་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ན། འདི་བསྐྱལ་དོན་གྱི་འབྲས་བུའོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱལ་དོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་ལོག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཚད་མ་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མ་མཐོང་བས་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་ངོ་བོ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐར་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའམ་མངོན་མཐོས་བསྐྱུས་པ་ལྟའི་བྱུང་པར་དག་མེད་ཅེས་པ་དང་། གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་སྤྱོད་བའི་སེམས་པའི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱུར་པ་མི་འདེབས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གྱིས་མངོན་མཐོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་པར་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དཔེར་ན། སྒྲིན་པ་དང་འཆེ་བ་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་

མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་པར་བྱེད་པ་མེད་
པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པར་
བཤའ་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་
དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷ་གྲུ་བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པ་
གཉིས་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་མཚུངས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་དེ་
དག་གི་ཞེས་བྱེད་དེ་མ་ཐག་པ་མདོར་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ངོ་བོ་
དང་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་རིགས་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་མི་
རིགས་པར་ཐལ། བྱིས་འབྲས་བུ་མདོར་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོན་ལ་ཡང་
འབྲས་བུ་དང་ཞེས་བྱེད་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
ངེས་ན་རྒྱང་པན་གྱིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཞེས་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་འབྲས་བུ་དེ་
མ་ཐག་མ་མཐོང་བས་མདོར་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མདོར་མཐོ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཉགས་སུ་སྐྱར་རོ། །དམ་བཅའ་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་པའི་ཉགས་དེ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱ་ལས་འབྲས་
བུ་དུས་རིང་པོས་ཆོད་པ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་གྱི་བས་
དགུན་དཔུགས་ནས་དུག་ཁྱགས་པའི་དུག་གི་འགྱུར་བ་འབྲུག་གི་སྐྱ་བྱང་
བའི་དུས་དུ་ལྷང་བ་དང་། བྱི་སྐྱོན་པས་དཔུགས་པའི་དུག་གི་འགྱུར་བ་དུས་

ཕྱིས་སྐྱབ་བྱེད་པ་ན་ལྷང་བ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་མེད་པའི་སྤྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
རིགས་པ་དང་། ཞེས་བྱེད་མ་མཐོང་ཡང་ཐེ་ཆོ་མ་ཟ་བ་ཙམ་རིགས་པ་དང་།
ཞེས་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་དང་ཚུ་ལ་སྤྲོ་སྤྱིས་
མངོན་མཐོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་འདི་ལ་རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་
པ་ཙམ་ནི་རྒྱས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུ་ལ་
སྤྲོ་སྤྱིས་ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་དེ་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་པན་ཀྱིས་ཐར་པ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་མི་འབྱུང་
པར་ཐལ། ཐར་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུ་ལ་སྤྲོ་སྤྱིས་ལས་མངོན་མཐོ་དེ་འབྱུང་
བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རྒྱང་པན་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པ་དང་
ཚུ་ལ་སྤྲོ་སྤྱིས་ལས་མངོན་མཐོ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོ་མ་ཟ་བར་འབྱུང་བ་
རིགས་ཀྱི། མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལས་
མངོན་མཐོ་འབྱུང་མི་འབྱུང་དཔྱེད་པ་ཞུགས་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྱུང་བ་ལ་ཁྱོད་
ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཐར་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོ་མ་ཟ་བར་རིགས་ཀྱི། མེད་ངོ་ཞེས་སྐྱར་
བ་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐར་པ་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པ་ཞུགས་ནས་ཐར་
པ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་སྐྱབ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་རྒྱུ་པ་ན་ཆོས་ཅན། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
ལེགས་མི་སྤང་ཞིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་རང་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱིན་པ་དང་འཆེ་བ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་
པའི་སེམས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་མངོན་མཐོ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡོད་
དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་འཐད་ལྟན་དུ། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་གི་དོན་ནི་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་རིགས་ཀྱི།
ཡུལ་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
བདག་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པ་
གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱ་འདི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
ཆད་མ་ཉི་བར་བཀོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། ལྷང་མ་
གཏོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་ལྷང་ཅ་མ་མ་ཡིན་པ་ཡང་འོག་ནས་འགོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་
གི་དམ་བཅའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།
གཞན་ཀྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཆོག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ལྷང་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མར་མི་རིགས་ལ།
རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པས་གཞལ་བྱ་གིན་
ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ནི་དད་པར་བྱ་བ་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནི་ཅུང་
བྱེད་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་

ལེགས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་ལེགས་པ་
ཐར་བ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། རང་རྒྱུད་ལ་
དེ་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་མཐོ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལུས་རྟེན་སྦྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཆད་མས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་
མཐོ་ཆད་མས་མ་བྱུང་ན་ངེས་ལེགས་ཡང་མི་འབྱུང་བོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་རྣམས་ལ་ཡང་ཅོ་འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་པན་གྱིས།
སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་སྦྱིན་ཅི་
ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་དེ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྦྱིས་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་སྦྱིས་བྱའི་འདོད་
དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རྟོག་ལྡན་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་
ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལས་མངོན་
མཐོ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་པའི་ཚུལ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཐབས་དེ་ཉིད་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། འཐད་ལྡན་དུ་བཞད་པ་ནི། རྟོག་ལྡན་ཡིན་ན། སྦྱིན་
སོགས་ལས་བདེ་བ་འབྱིན་པའི་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡང་མ་མཐོང་
བར་དུ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་རིགས་ཀྱི། སྐྱབ་བྱེད་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐོག་མ་

ཉིད་ནས་བདེ་བ་མི་འབྱེན་ནོ་ཞེས་སྤོང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་མཐོང་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་མེད་
པར་བཤད་པ་ཡང་། སྐྱེན་སོགས་ལས་མངོན་མཐོང་མ་ཐོག་མ་ཐག་འབྱུང་བའི་
ངས་པ་མེད་པས་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། སྐྱེན་སོགས་ལས་
མ་འོངས་པ་ན་མངོན་མཐོང་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་ཆད་
མས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྐྱེར་ཆད་མ་མེད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་
མ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱབས་
འདི་ཉིད་དུ་དོན་གྱི་འཁྱུགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་འབྲེལ་དུ་
དངོས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་
པ་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་འཁྱུགས་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་
གྱི་སྐྱབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་
འབྲེལ་དུ་རི་ལྟར་གསུངས་ཤིང་འདིར་དོན་གྱིས་རི་ལྟར་འཕངས་ཤིང་། རྣམ་
འབྲེལ་དུ།

འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས།།

ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞེས་ཆད་མར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལུང་གི་
མཆན་གཞི་བསྟན་ལ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་ཀྱང་པ་
བྱེད་དང་བཞེས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། ཀྱང་པ་
བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་ངོ། །དོ་

ནས་རྒྱུ་ལ་བཞེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་
བཞེས་ཐོག་མར་བདེན་བཞི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པས་
བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་
ནོ། །དེས་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་
རྣམས་རང་དོན་ལེ་ལུའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་དང་། གྲགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་མེད་བརྟག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཀུན་
གྱིས་གཞན་དོན་ལེ་ལུའི་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་རྟོག་པ་ནི། ཚད་མ་སྤྱིའི་རྣམ་
གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལུ་དེར་ནི་གློ་བའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་
ཡིན་ན། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི།
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆེད་དུ་ག་
ལ་ཡིན། སྐབས་འདིར་ཡང་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མདོན་མཐོའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཉིད་གྱིས་མདོན་མཐོའི་
རྒྱུར་སྐྱབ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཚད་མ་སྤྱིད་པས་
མི་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་ཡང་། གཞི་དེར་ཤུ་བཅ་སྤྱིད་པ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་
བྱེད་ཚད་མ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འོག་ཏུ་ལུང་གི་སྤྲི་ལ་གཅིག་

ལ་མི་སྐྱ་བ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། གོང་དུ་དགོས་ཀྱས་མེད་
 པ་ལུང་ནམ་དག་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
 གྱུར་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལེ་ཏུ་འདི་ཉིད་དུ་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱང་པན་ཆོས་ཅན། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ལས་མངོན་མཐོ་
 དེ་མ་ཐག་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་དང་། ཐར་པ་ཤེས་
 པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཁྱོད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཅམ་
 གྱིས་དེ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་
 འདི་ལ་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ཐར་པ་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་མཐོང་བ་གསལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ནམས་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དུས་རིང་པོས་ཆད་པ་
 དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། རོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་ད་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 མེད་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་ད་ལྟར་མ་
 མཐོང་ཡང་རིམས་གྱིས་འགའ་ཞིག་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་

བ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིས་བྱས་བྱས་པའི་ཆིག་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་
 པ་དང་། སྦྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིས་བྱའི་ཆིག་ཅམ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྦྱིས་བྱ་
 བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལུང་སྟོན་བྱེད་བསྐྱོག་པས་དོན་ལྡོག་གོ་ཞེས་སྦྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆིག་
 འཇུག་པ་དོན་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
 སྦྱིས་བྱའི་ཆིག་དེ་དག་ལས་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཟོད་བྱེད་གྱི་སྦྱ་རྣམས་
 བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ནི་སྦྱ་བ་པོའི་བཟོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱིས་བྱའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་བྱའི་
 དངོས་པོ་ངེ་ལྟ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟོད་བྱེད་གྱི་ཆིག་ཆོས་
 ཅན། རང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་བཟོད་འདོད་དེ་ཉིད་གྱི་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་འདོད་དེ་ལ་འབྱུང་པ་མེད་པས་འབྱེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ལྡོག་ཁྱབ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་མ་འབྱེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་
 འབྱེལ་མེད་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྦྱ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་

ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པ་དང་། དེས་ཉེས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ལ་ཉེས་པ་ཀྱན་ཟད་ཡོན་
 ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཐོག་མར་ཆད་མས་བྱུང་བར་བྱས་ནས་དེས་བསྟན་
 པའི་ལུང་ནི་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་སྤྱོ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 སྤྱི་འདོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་དག་གིས་ཉེས་པ་
 ཀྱན་ཟད་ཡོད་ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རུས་པ་བསྟན་
 འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། རྣམ་ངེས་ཀྱི་བཤའ་པ་བྲེད་པ་པལ་ཆར་གྱིས་
 གྲང་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ལུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གོ་ལ་སོགས་
 པས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི།

འདི་ནི་འདི་ལྟ་འཇམ་མིན་རོ་ཞེས།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆད་མས་
 རྟོགས་མི་རུས་པའི་དོན་དུ་བཤའ་ལ། འགྲེལ་དང་སྤྱུལ་བྱུང་བཞིན་པ་ཀྱན། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ཉེས་པ་ཟད་པ་སྤྱིད་པའི་དོན་དུ་བཤའ་པ་ནི་
 རྟོགས་སྤྱོ་མའི་འདོད་པ་དང་སྤྱོ་བདུན་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གཉིས་ཀ་མ་
 གོ་བར་གཞུང་གི་དོན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་ཅ་
 བའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆད་མས་མི་འབྱུང་བོ་ཞེས་སྤྱོ་བ་ནི་སྟོན་

པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པར་ཚྲོམ་ཡང་ཆོས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་
དཔྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་དང་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

དེས་ན། གཞུང་འདིའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཚད་མའི་སྤྱི་མཐུན་
ཆོག་ལ་བརྟུན་དཔྱད་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐོག་མར་ཉེས་པ་ཀྱན་ཟད་ཡོན་
ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེས་
སྤྱི་མཐུན་པའི་ཆོག་ཚད་མར་ཁས་སྤྱང་བར་བྱ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་
ན། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལས་དཔོག་དགོས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་མི་
ཞུས་པས་ཚད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་ལུགས་དེའི་ལྟར་ན་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་རང་ལུགས་ལ་ནི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཚད་མ་
ཡིན་མིན་ཐོག་མར་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བསྟན་པ་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་
ཚད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཚུལ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
རབ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱུང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ཟད་པའི་
སྤྱི་མཐུན་བྱུང་ཞིག་གིས་མ་གསུངས་ན་འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་པ་སོགས་ལ་རྟོག་
དཔྱེད་ཅེས་ཡང་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གསུང་རབ་ལ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་ཡེ་མ་སོང་བར་ཉེས་པ་
 གུན་ཟད་ཡོན་ཏན་གུན་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆད་མས་བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
 དེས་སྐྱས་པའི་ཆོག་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཆད་མར་མི་རུང་བར་ཐལ།
 གལ་ཏེ་དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་སྐྱེས་བུ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་རུས་
 བ་དེའི་རྗེས་སུ་དེས་སྐྱས་པའི་ཆོག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་དོན་འདི་འདོད་རིགས་
 བ་ཡང་དེའི་སྟོན་དུ་སྐྱེས་བུ་བྱད་པར་ཅན་དུ་ཤེས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིང།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་ལྟན་ལུང་དོན་ལ་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་
 དང་། བྱིད་ལྟར་ན་དགོས་པ་དེ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་
 བོ། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་
 ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངམ་ལུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་སྟུམ་དུ་འཆོལ་བའི་
 རྟོག་ལྟན་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཅན། ལུང་གི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ལུང་གིས་བསྟན་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་ཐོབ་བྱ་ལ་འཇུག་
 པར་འདོད་པས་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྟོན་པའི་ཡིན་པས་སྟུམ་པ་ཅམ་གྱི་ཞེན་
 པས་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། རྟོག་ལྟན་ལྱང་གི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 དོན་ལ་སྒྲིན་མེད་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཐལ། ཆོག་ལ་བརྟག་པ་
 སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བར་དེ་དང་པོར་སྒྲེས་བྱ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དེའི་

རྗེས་སུ་དེའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་
ཁས་སྤངས། བྱལ་པར་ཐལ། ཚིག་ལ་བརྟག་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཉེས་པ་
ཀུན་ཟད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ལོ་ཅག་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་དེས་སྐྱས་པའི་ཚིག་
ཚད་མར་མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་འདྲ་བ་ནི། མངོན་
མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་སྤྱི་མའི་དོན་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་
གཞུང་ཕྱི་མ་འདིས་སུན་སྤང་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གསུང་རབ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཚད་མས་
རྟོགས་མི་རུས་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་དེ་འདྲ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ཟག་པ་རོལ་
པོ་གཞན་གྱི་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ནི་མེད་ཅིང་དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་དེ་དག་ནི་
གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དེ་དག་དང་རྗེས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་
ཟག་པ་རོལ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་རང་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་དང་དག་གི་ཐ་
སྟོང་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་གང་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་
དག་གི་ཐ་སྟོང་ལས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྟོན་ཡོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་རུས་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་པལ་ཆར་སྒོ་སྒོན་དུ་བཏང་
ནས་གནས་ཆོད་ལས་གཞན་དུ་ཡང་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། བྱབ་པར་ཐལ།
སྐྱེས་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་བསམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལས་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡོན་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ལས་
ངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདི་རྟགས་འཆོལ་ཞིང་འབྱུང་བའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་
པ་དགག་པ་དང་། རིག་བྱེད་ཚྭ་གས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བས་ཆད་མ་ཡིན་པ་
དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྭ་གས་སྐྱ་མ་དགོད་པ་དང་། དེ་སྐྱ་འབྱུང་
བལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བྱ་ནི། རོན་བྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པས་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བྱ་འབྱུང་བ་དེ་མི་སྐྱེད་པས་
ཞེས་པར་དགའ་བའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོག་ནི་མི་སྐྱ་བའི་
ལུང་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་ནི་དོན་ལོག་པར་སྒྲོན་
པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་དངགས་དང་ངས་བརྗོད་
དང་མཆོད་སྐྱིན་དང་སྐྱེད་བསྐྱང་དང་རིག་བྱེད་བཞིའི་ཆོག་རྣམས་ནི་དོན་

སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཚད་མར་རུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་བྱིར།
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལས་དོན་གོ་བ་སྤྱིས་བྱ་ལ་རུང་བད་ཀྱང་མི་བསྟོས་པ་ཡང་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་གིས་དོན་བཟོད་པ་ནི་སྤྱིས་བྱའི་བད་ཉི་བར་བསྟན་
པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཡང་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རིག་བྱེད་སྤྱི་དོ་བོ་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རྟག་
པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ལས་དོན་གོ་བ་སྤྱིས་བྱ་ལ་མི་
བསྟོས་པ་དགག་པ་དང་། རིག་བྱེད་སྤྱ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་རྒྱས་པར་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།
།དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། བྱ་བ་སྤྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རེས་འགའ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་ཤིང་དམིགས་པ་
དང་རེས་འགའ་མི་ཐོས་ཤིང་མི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟག་ཏུ་འགྱུར་
མེད་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་སྤྱབ་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་དེས་
འཕངས་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་རེས་འགའ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་བྱུང་སྤྱབ་པ་དང་། གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ཚད་མ་

བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་བསྐྱོན་གཉིས་ཀའི་བྱ་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་
ཤེས་གྱིས་དམིགས་པར་རུང་བའི་རང་བཞིན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་
དམིགས་པར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་གཏོང་བ་དག་ནི་སྤར་མེད་གྱི་རང་
བཞིན་གཞན་སྐྱེ་བ་དང་སྤར་ཡོད་གྱི་རང་བཞིན་གཞན་ཉམས་པར་རུང་བ་
མི་རྟག་པར་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟག་པ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་
ལན་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ངོ་བོ་རྟག་ཀྱང་ཉན་ཤེས་གྱིས་རེས་འགའ་
ཐོས་པ་རྒྱུན་ཚུལ་བ་ལ་བསྟོས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ཆས་ཅན།
རྒྱུན་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་
ཐལ། རྒྱུན་དེས་རྟག་པ་དེ་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་པར་རུང་བྱེད་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་གྱིས་སྤྱོད་ལ་ཕན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། སྤྱོད་པར་ཕན་པ་དོན་གཞན་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྒྱུན་ཚུལ་བས་སྤྱི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ལས་དོན་གཞན་
གྱི་ཕན་པ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པས་རྟག་པ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་སོ་ཞེ་
ན། རྒྱུན་ཚུལ་བ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་དེའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལས་
རྫས་གཞན་གྱི་ཕན་པ་བྱེད་གྱི་སྤྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱེད་པར་རུང་བྱེད་ཀྱང་མི་བྱེད་

པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཚུལ་བས་པན་པ་དོན་གཞན་བྱས་པན་པ་དོན་གཞན་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བས་
 ཚུལ་བ་དང་སྐྱ་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། པན་པ་དེ་དང་
 རྒྱུན་ཚུལ་བ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། པན་པ་དོན་གཞན་
 དག་དང་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་པན་གདགས་བྱ་
 འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་ཇུས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། པན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མི་
 འཐད་པ་དང་། པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་ཤིང་
 ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རོ་བོར་གྱུར་པའི་པན་པ་བྱེད་ན་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་
 ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱ་
 དང་པན་པ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ལྷག་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། པན་པ་དེ་དང་དོན་གཞན་
 གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་གྱི་
 པན་པར་བྱ་བ་དང་། པན་བྱེད་དུ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། པན་པ་དེས་སྐྱ་ལ་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པའམ་སྐྱས་
 པན་པ་དེ་ལ་པན་པའི་བདག་ཉིད་གཞན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། རིག་བྱེད་

ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། སན་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པ་སན་པ་དོན་གཞན་དང་པོ་དང་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་
 མཚུངས་པར་ཐལ། སན་པ་དོན་གཞན་དང་པོ་བཞིན་དུ་སན་པ་དོན་གཞན་
 གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སན་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པ་
 ལ་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་སན་པ་དོན་གཞན་གཅིག་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སན་པ་དང་པོ་སན་པ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ། སན་
 པ་དོན་གཞན་དང་པོ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་འགྱུར་པའི་ཆེད་དུ།
 སན་པ་གཞན་བྱེད་པ་ཁས་སྦྱངས་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
 ཡང་སན་པ་གཞན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྦྱངས། ཡང་སན་པ་
 དོན་གཞན་གཉིས་པ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་སྦྱར་ནས་
 སྤར་བ་ཤད་པའི་གཞོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་བརྗོད་དེ། འཐད་ལྡན་དུ་སྦྱགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱས་སན་པ་དོན་གཞན་དང་པོ་དེ་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། སན་པ་དང་
 པོ་དེ་རྟག་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་ལ་
 བསྐྱོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་བསྐྱོས་སོ་ཞེ་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་
 བསྐྱོས་ནས་སན་པ་དོན་གཞན་དེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་བ་སྤུ་མ་
 ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོས་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་ཉན་ཤེས་ངེས་འགའ་བསྐྱེད་
པས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་
སྟུང་བའི་བདག་ཉིད་ངེས་འགའ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བྱས་བྱེད་པ་ལྟེ་ཁྱེ་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བའི་རྗེས་སྟེད་པ་
དང་ལྟོག་པའི་རྗེས་སྟེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་མེད་ན་
མི་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ལས་དོན་གཞན་ངེས་པ་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱ་ལས་དོན་གོ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་
ལ་བསྟོས་པ་དགག་པ་དང་། སྟོན་མེས་གཟུགས་བཞིན་དུ་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྗོད་པ་ལ་བསྟོས་པའི་སྐྱ་གྲགས་པ་ཅམ་དོན་
གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བསྟོས་པའི་རུང་བ་ངེས་
པས་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་མི་བསྟོས་པའི་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ངེས་པས་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་

སྐྱེས་ཙམ་ནས་སྒྲིག་བྱེད་དུ་གནས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་གྲག་ཙམ་ནས་དོན་གོ་
བྱེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་གྱི་བརྟེན་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱེས་གྲག་སྟོན་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་ཆོས་ཅན། བརྟེན་ལ་མི་བསྟོས་
པར་བརྟེན་བྱེད་དོན་གྱི་བྱེད་པར་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱེད་པར་མེད་པས་དོན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་གོ་བར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་སྟུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་མིག་གི་དབང་པོ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱེད་རུང་དང་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱང་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་དབང་པོས་
གཟུང་རུང་དུ་སྐྱེས་བྱེད་བརྟེན་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་གནས་པ་
བཞིན་དུ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱེས་དང་དོན་དག་ཀྱང་བརྟེན་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པ་
མེད་པར་བརྟེན་བྱེད་དོན་ཡང་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་
རུང་བ་དང་། སྐྱེས་ཡང་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡུལ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པར་རུང་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་འབྲེལ་ལ་མ་བསྟོས་པར་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རུང་བ་
ཉིད་དུ་གནས་པས་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
དཔེ་དགག་པ་དང་། དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་གི་དབང་པོས་
མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཟུགས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། དེས་
ཕན་འདོགས་པ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་

དབང་པོ་དང་གཟུགས་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་བཟླ་བྱ་ཟླ་བྱེད་དུ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་
 མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཟླ་བྱེད་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་
 གཟུགས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་
 དེས་ཕན་བཏགས་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་ཤེས་
 སྐྱེས་པའི་བཟོས་ས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་
 པ་དེ་ཟླ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། ཕན་པ་མི་འདོགས་པ་ནི་དོན་
 གཞན་གྱི་བཟོས་པར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་
 གཞན་སྐྱ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 མིག་གི་དབང་པོས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱས་ཕན་མི་འདོགས་པར་
 གཟུགས་དེ་ཁོ་ནས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་
 དབང་པོས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་སྐྱས་ཕན་མི་འདོགས་པར་གཟུགས་
 ཀྱིས་ཕན་པ་མི་རིགས་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། གང་དེ་ཟླ་བྱར་བྱུར་པའི་
 བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོའི་
 རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་འདི་ལྟར་ས་ལུང་ས་བོན་ལས་ནི་ནས་ཀྱི་ཟུ་གུ་ཉར་

ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་མི་འབྱུང་གི་འོན་ཀྱང་ནས་གྱི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པ་དང་། བརྗོད་
བྱའི་དོན་ལྡན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཉི་རིག་
བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་བརྟེན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་
གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ནི། དབང་པོ་གཞན་དུ་བརྟེན་ལ་བསྟོས་
མེད་དུ་རུང་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར།
འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་འདི་ནི་དོན་འདིའི་གོ་
བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་ལས་
སྐྱེས་པ་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ལྡན་པར་
ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དོན་
ལས་ནི་དོན་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་དེ་ལས་པ་རོལ་པོས་དོན་ཤེས་པར་
འདོད་པ་དོན་སྟོན་འདོད་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་སྟོན་འདོད་དེས་ནི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ནས་དོན་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་སྒྲ་རབ་ཏུ་སྒྲུར་བ་ཡི་སྒོ་ནས་བརྟེན་དེས་སྒྲ་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་པལ་ཆར་ཁས་
སྐྱངས། དཔེར་ན་དོན་མཐོང་ནས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ན་མིག་བཙུམས་ལ་

སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པས་པ་རོལ་པའི་སྒོ་ངོར་དོན་གོ་
བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱར་མི་
སྟོན་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྟུན་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། འདི་སྟུམ་དུ་གལ་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་ལས་སྒྲ་སྒྲེ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་སྒྲའི་རང་བཞིན་ནི་དོན་རྣམས་ལ་གོ་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་སྒྲའི་
རོ་བོ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲ་འདིས་དོན་འདི་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱེད་པ་
བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དོན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་
པས་ངེས་པ་ངེ་སྟུ་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲ་འདི་ནི་དོན་འདི་ཁོ་ན་འདི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་རྒྱས་པ་
ངེས་པ་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འདས་ན་རྒྱས་པ་ངེས་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། སྒྲ་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་དོན་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་སྒྲའི་རྒྱས་པ་ངེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བརྗོད་
བྱའི་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་བསྟོས་ས་དོན་

གཞན་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པ་དང་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་
 པ་དག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེར་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཏྲག་པ་ཡིན་
 པས་དེའི་རྒྱས་པ་ཡང་ཏྲག་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འབྲས་བུར་ཐལ་བ་ཇི་ལྟར་
 བརྗོད་ཅེ་ན། སྤྱི་ཏྲག་པས་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ན། དོན་
 གྱིས་པན་མ་བཏགས་ན་ཁྱོད་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་སོགས་གཞན་དག་ལ་ཡང་འབྲས་
 བུ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་གཞན་སྤྱི་མ་པན་བྱེད་ཏུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 གྲོག་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་སྤྱི་བརྒྱལ་བསྟོས་མེད་གྱི་རྒྱས་པ་ངེས་པ་
 ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འཐད་ན་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་
 དོན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་སྤྱི་བརྒྱལ་བསྟོས་
 མེད་གྱི་དོན་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བརྒྱལ་མ་བསྟོས་
 པར་དོན་རྗོད་བྱེད་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་འདད་པ་ལྟར་རྒྱས་པ་ངེས་
 པ་གང་ཞིག་རྒྱས་པ་ངེས་པ་ཡང་སྤྱི་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་བདེ་
 རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་ཏྲགས་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྤྱི་ནི་དོན་
 རྗོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དེའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་
 བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། སྤྱི་ཏྲག་པ་སྤྱི་

ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱས་པ་ངེས་པ་དེ་ལས་དོན་རྣམས་ལ་
དམིགས་ནས་བྱ་མཁོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་རྒྱས་པ་སྐྱེ་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་
བྱིར། བཟོད་བྱའམ་གསལ་བར་བྱ་བའམ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་འགའ་
ཞིག་ཏུ་བཟོད་བྱེད་དང་གསལ་བྱེད་དང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ངེས་པའི་རང་
བཞིན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཏུ་བཟོད་བྱ་སོགས་རྒྱས་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཏུ་གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་བཟོད་བྱ་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་
གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་བསྐྱུས་ན་བཟོད་བྱའི་དོན་དེ་རིག་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་ཐལ། དོན་གྱིས་པན་བཏགས་པས་རྒྱས་པ་སོ་སོར་
ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྐྱོན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལས་
དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་གྲུབ་ཅུ་
ནས་སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་
ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དོན་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དོན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོན་
འདི་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་

བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་དང་སྒྲུས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་རང་གི་ངོ་བོས་བརྟེན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་དོན་
རྟོགས་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བརྟེན་སྒྲུར་
བ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བྱེད་དུ་
འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བརྟེན་ལྟར་སྒྲུར་བ་བཞིན་དོན་གོ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྒྲུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེག་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲུ་བརྟེན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་དག་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་སྒྲུར་བ་མཐོང་བ་དང་
མེད་པ་ལ་བརྟེན་སྒྲུར་བ་མཐོང་བ་དང་དེ་དག་བླན་པ་ལ་བསྟོས་ནས་རང་གི་
ཡུལ་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ར། རྟགས་ཡང་དག་ནི་ཆོས་
ཅན། ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཅོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་སྒྲུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་
མཐུན་སྒྲུགས་ལ་མེད་པ་དང་། དེ་དག་བླན་པ་ལ་བསྟོས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ་ནི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་སྐྱབ་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་
ནམས་ཆོས་ཅན། དོན་གོ་བ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡོད་པར་བརྟེན་སྒྲུར་བ་མཐོང་།
དེ་ཡང་བླན་པ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡོད་པར་བརྟེན་སྒྲུར་བ་མ་

མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཡང་བཟོད་པ་དག་གིས་དོན་ཏྲོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལས་དོན་གོ་བ་བཟོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་བརྟུག་པ་མ་
 མཐོང་བ་བློ་བ་བཟོས་ཏེ། བཟོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་བརྟུག་པ་བྱས་ཐེ་
 ཆོམ་བའི་སྐྱེ་དག་ལས་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱོད་ལས་དོན་
 གོ་བ་བཟོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་བརྟུག་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་བཟོས་ཏེ། བྱོད་
 གྱིས་དོན་གོ་བ་གང་ཞིག །དོན་མང་པོ་དག་ལ་མིང་གཅིག་གིས་བརྟུག་
 པར་མཐོང་བས་སྐྱེ་དག་ལས་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལས་
 དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་སྐྱའི་ངོ་བོའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་བརྟུག་ཉེས་པ་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་སྐྱའི་ངོ་བོའི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་དེས་དོན་བྱུང་པར་
 ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟུག་པར་མཐོང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པར་དོན་གོ་བ་སྐྱེས་བྱུ་འབའ་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་
 བྱུ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་དོན་གོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཡང་སྐྱེ་དེས་དོན་དོན་དུ་མ་ལ་བརྟུག་པར་མཐོང་ན་སྐྱེས་བྱུ་ཐེ་
 ཆོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དང་། དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། ཟོད་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། བརྟུག་ལ་བཟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བརྟུག་པ་མཐོང་བ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་ཏྲོགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཉན་པ་པོས་བྱུང་པར་གཞན་ལ་སྤར་ནས་བརྟུག་པར་མཐོང་ན་

འཆད་པ་པོས་ནམ་པ་གཞན་དུ་སྒྱར་ཡང་དེ་ལས་ལོག་པར་རང་གིས་མཐོང་བའི་
 རོན་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་བརྟེན་པར་མཐོང་བ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་
 ཉན་པ་པོས་ཀྱང་སྒྱར་གྱི་དེ་ལས་རོན་གཞན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་སྒྲ་མའི་དཔེ་ནི། ག་ལི་དང་མ་རི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲ་དག་ལ་སྟོ་སྟོགས་འགྲོ་ལྡིང་པ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 སྒྲར་ནས་སྟོ་བ་དང་ཆར་འབབ་པའི་རོན་གོ་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་དབྱུས་པ་དག་
 གིས་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་གསོད་པ་ལ་བརྟེན་སྒྱར་ཡང་འགྲོ་ལྡིང་བས་སྒྲར་རི་
 ལྟར་སྒྱར་བ་དེ་ལྟར་གོ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གོ། །ཏྲགས་གཉིས་པའི་དཔེ་ནི།
 དུས་ཕྱིས་འགྲོ་ལྡིང་བས་ཀྱང་ཡུལ་དབྱུས་པ་དག་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་
 གསོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་མཐོང་ན་འགྲོ་ལྡིང་བས་ཀྱང་སྒྲར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་
 དུ་གྱུར་ནས་སྒྲ་དེ་གཉིས་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
 ཏུ་ཏྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དེ་གཉིས་སྒྲ་ཕྱི་གོ་ལོག་ནས་ཀྱང་སྒྱར་ཏེ། རོན་
 འདྲ་བར་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བརྟེན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
 བ་དེའི་ཕྱིར། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། བརྟེན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་རོན་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫོང་བྱའི་རོན་ཡོད་པར་བརྟེན་སྒྱར་
 བ་མཐོང་བ་དང་མེད་པར་བརྟེན་སྒྱར་བ་མ་མཐོང་བ་དྲན་པ་ལ་བསྟོས་པ་དེའི་
 སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅན་མི་འབྲུལ་བ་ཉིད་ཏྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རོན་གོ་བར་

བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟགས་ཡང་དག་བཞིན་དུ་འོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲ་ལས་དོན་གོ་བ་སྦྱེས་བྱ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱེས་བྱས་
བརྟེན་པར་བསྟན་པ་མེད་ན་སྒྲ་ལས་དོན་གང་ཡང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྦྱེས་བྱས་བརྟེན་པར་བསྟན་ན་ནི་སྒྲ་རྣམས་དོན་གང་ལ་ཡང་འཇུག་པ་
བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བརྟེན་པ་བསྟོས་མེད་དུ་སྒྲ་རྣམས་དོན་གོ་བྱེད་དུ་རྣམ་པར་
གནས་པ་སེལ་བ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་བཤའ་པ་དེ་ལྟར་རྫོང་བྱེད་རྣམས་
སྦྱེས་བྱའི་འདོད་པའི་རང་དབང་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བརྟེན་དབང་ཅམ་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་དང་འགྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་
ཅོད་པ་འདི་དགག་པ་རྒྱས་པར་རྣམ་ངེས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་མི་སྟོབ་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་བོས་ཆད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་དུ་བཀག་ཅིན་པས་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས།

ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

རྣམ་གཅོད་བརྫོང་པར་བྱེད་པར་གྲུབ།

ཅེས་པའི་བར་གྱིས། རྫོང་བྱེད་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་བ་ལ་འཇུག་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་

ལ། རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འདུག་པ་བཞག་
ནས་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འདུག་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫོད་བྱེད་སྐྱ་འདོད་
པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བྱིན་
ཆད་རྫོད་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་བརྫོད་དུ་བྱུང་བར་གྱུབ་པས་གྲགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིར་
ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དང་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་
དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་བཞག་པ་ཉིད་གྱིས་གྲགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་འབད་པ་མེད་པར་གྱུབ་པར་དགོངས་སོ། །དེས་ན་གྲགས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་འདོད་པ་དག་རང་དོན་ལེ་ཅུའི་སྐབས་ན་འདུག་
མི་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྒྲོན་མེ་མིག་ཤེས་
གྱིས་མཐོང་མ་ཐག་གཟུགས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བརྟེན་
བསྟོས་མི་དགོས་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་ཐོས་ཅམ་གྱིས་རང་གི་དོན་འབྲེལ་
མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
དངོས་པོར་གྱུར་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་
མས་གྱུབ་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་འཛོག་མི་
ཤེས་པར་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་

མེད་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རྟེན་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་ལ་
གནས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་གར་ཡང་མ་བྱིན་པར་
ཞེས་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་དཔོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་
བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་བརྒྱལ་མི་བཟོས་པར་དོན་གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་འཁྱལ་མེད་དུ་འཇུག་པའི་དེས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མ་རིག་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
གསུམ་ཀ་ཁས་སྤངས་སོ། །འཕ་གྱིས་སྒྲས་འོག་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
མི་རྟོགས་པ་སྤུད་པའོ། །སྐྱེས་བྱ་གཞན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་
དོན་དེས་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
གསུམ་ཀ་ཁས་སྤངས་སོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་ཅམ་
གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དོར་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་རང་གི་དོན་དེས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
རུས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་དོན་དེས་ནི་ཐབས་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་བྱིར། མཐོ་རིས་འདོད་ན་
མེ་ལ་སྐྱོན་སྟེག་སྐྱོན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ཁྱི་ཉི་ཉི་ལྷ་ལྷ་ཡུད་ཅེས་པའི་
ཆོག་དེས་ཐོས་པ་ན་ཆོག་དེ་མེ་ལ་སྐྱོན་སྟེག་སྐྱོན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ་ཁྱི་
ཤ་ཐོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་མིན་ཞིང་དེ་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་
འདིར་ཆོད་མ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཡི་གེ་བསྒྲན་པའི་དེས་ཆོག་གིས་

བཤད་པའི་ཆེ་དོན་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་
ཀྱི་དོན་ངེས་མ་གྲུབ་པ་དེས་ནའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
བས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་བས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཀྱུ་ལ་
དཔོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལོག་
བར་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་ཆིག་གིས་དོན་ངེས་མི་འགྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གྱི་ཆིག་དེ་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཆིག་ལས་དེ་ལྟར་གྲགས་བས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཅམ་
ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་
པ་འདིར་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་ནས་སྤྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་
ཆིག་དོན་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་རྣམ་པར་འབྱེད་
རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆིག་རེ་རེའང་སྒྲ་
ཆོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་
དོན་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ངེས་དང་སྟོ་མོ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲ་རིག་བྱེད་ལས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་བརྗོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ན་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་དང་ལྟའི་
བྱ་མོ་ལ་གྲགས་པ་ལ་རིག་བྱེད་ལས་འབྲིག་པ་དང་གཙུབ་གདན་ལ་བརྗོད་
པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སོགས་པས་སྒྲ་བའི་སྒྲ་ག་བྱར་དང་དདུལ་ཆུ་སོགས་
ལ་སྒྱུར་བར་མཐོང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཨ་ཁྱེ་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པས་བཤའ་བའི་ཆོ།
མེ་ལ་སྒྱུན་སྒྲེག་སྒྱུན་པ་ཁོན་ལ་འཇུག་པར་བྱུབ་པོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་རྩ་
ཆོག་དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་ཆོག་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཨ་ཁྱེ་བའི་སྒྲའི་དོན་ངེས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྩ་བའི་དོན་ངེས་
སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་པ་དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་སྟེ། དོན་ངེས་རང་གིས་བྱུབ་བམ་
གཞན་གྱིས་བྱུབ་ཅེས་སོགས་བརྟགས་པའི་ཆོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱུབ་པའི་
སྒྱུན་ཁྱོད་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤའ་བ་ནི།
ཨ་ཁྱེ་བའི་སྒྲ་དོན་ངེས་དང་ལྡན་པར་མ་བྱུབ་པ་དེ་རབ་ཏུ་མ་བྱུབ་པ་འགྱུབ་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་འགྲེལ་བའི་ཆོག་ལ་ཆོས་ཅན། ཨ་ཁྱེ་བའི་དོན་
ངེས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་དོན་ངེས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པ་བྱས་པའི་ཆོ་ཁྱོད་ལ་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆགས་
སོགས་ལྡན་པ་འཇུག། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྱུན་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཔྱེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཚད་མ་
ཡིན་པ་ལ་སྤང་འདོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་

པའང་མིའི་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་མིའི་ཆོག་དེ་ནི་སྤྱོད་ཆད་མར་མི་འདོད་འཇིག་
 ཉེན་གྲགས་པ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་ལ་
 སྤང་འདོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། འདོད་ན་སྤང་མི་རིགས་
 སྤང་ན་འདོད་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཀླུ་མཆོད་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། དེས་ན་
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀླུ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་ཉེན་གྱི་ཆོག་སྤྱད་པར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
 རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
 འཇིག་ཉེན་ན་ཨ་གླེ་བའི་སྐྱ་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
 གྲགས་པ་ལས་བཀལ་བ་བྱི་ཤ་བ་པ་ལ་འཇུག་པར་རྟོག་པ་ལ་ཀླུ་ཅི་ཡོད་ཅི་
 བ། གཉིས་པ་ནི། ཨ་གླེ་བའི་སྐྱའི་དོན་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་སྐྱེན་པ་དེར་འཇིན་པ་
 ལའང་ཀླུ་མཆོད་ཅི་ཡོད་དེ། མེད་པར་ཐལ། གྲགས་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་མེད་འཇིག་ཉེན་ན་རབ་དུ་གྲགས་པ་ཆད་མ་ཉིད་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་
 དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། ཀླུ་
 མཆོད་གང་གི་བྱིར་ན་འཇིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱ་
 རེ་རེའང་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་

ཉེན་གྱི་ཚིག་ཀྱན་ཚད་མར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འཇིག་ཉེན་པའི་ཚིག་གང་ལ་
 རིགས་པས་དངོས་སུ་གཞིན་པ་མེད་པ་དེ་ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གི་བྱ་སྐྱེས་བྱ་གཤོག་ཅན་གྱི་ཚིག་མ་མཐོང་བཞིན་
 དུ་ལྷ་བྲི་མཐོང་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཚད་མར་ཅིས་མི་འཇིན་ཏེ། འཇིན་རིགས་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་དངོས་སུ་རིགས་པས་གཞིན་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
 གྲགས་པས་བྱུང་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཨ་ཁྱི་བའི་སྐྱ་མཐོ་རིས་
 གྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲིག་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འདི་ལ་
 རིགས་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་
 གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དོན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་
 ལུང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་མེད་རིག་བྱེད་གྱི་
 ལུང་དེའི་དོན་ཡང་མི་སྐྱ་བར་གནས་པ་མེད་པའི་བྱེད། གང་དག་ཡིད་ཆེས་
 གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་
 སྐྱོག་གྱུར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཁས་འཆེས་པས་མ་འོངས་པ་ན་ཐོབ་པར་
 བྱ་བའི་མདོན་མཐོ་མཐོ་མཐོ་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་དེ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་
 དེས་ལེགས་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
 གཅིག་ལ་གཞིན་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་སུན་དབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་འགྲེལ་བྱེད་མཁས་པ་སུས་

ཀྲང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མིག་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་གཟུགས་བལྟ་
བའི་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འཐད་ལྡན་དུ། དབང་པོ་ལས་
འདས་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི་
དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
འོན་ཀྱང་ལུང་གི་དོན་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཉིད་དོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་ནི། དབང་
པོ་འདས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་
པའི་རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་གི་དོན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཚུལ་གསུམ་པ་
རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཞུགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་སྐྱེ་ཁ་ཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་
འཇུག་ཀྱང་། ལ་ལ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མཐོང་བས་འཇིག་རྟེན་
གྱི་གྲགས་པ་ལས་དོན་ངེས་མི་འབྱུང་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་བཟོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་
གྱི་གྲགས་པ་ལས་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་བྱེད་ཡང་དག་
མཐོང་བ་མེད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
གམ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་སྟམ་དུ་གདོན་མི་བ་བར་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་འགྱུར་
རིགས་གྱི། མེ་ལ་སྦྱིན་སྒྲིག་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་པར་ཐལ།
ཨ་ཁྱེ་བའི་སྐྱས་རང་ཉིད་དོན་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བཟོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་གང་ཞིག་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མི་

སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་དོན་ངེས་སྟོན་པའི་རྒྱས་
པ་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་དཔོག་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་ངེས་མི་
འགྲུབ་པ་དང་། རིག་བྱེད་སྤྱི་དོན་ངེས་མི་སྲིད་པས་རྒྱལ་དཔོག་པ་སོགས་
ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དོན་ངེས་
རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བསྟན། དེས་དཔྱེད་པ་བ་ལ་བསྟན་པས་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ངེས་ཤེས་པར་རྒྱས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་དོ་རྩེ་
གདན་དུ་བཟོད་པའི་ལམ་གང་ཡིན་དེས་པ་ན་སྦྱེས་བྱ་གཡོན་ཅན་འགའ་
ཞིག་དེར་བཟོད་པའི་ལམ་ནི་གཡས་སྤྱོད་ཀྱིས་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་དུས་
འདི་སྦྱོར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་སྦྱེས་བྱ་གཡོན་དག་གང་ལ་ཡང་སྦྱད་མ་བཟགས་
པར་བདག་ཉིད་ལམ་གཡས་སྤྱོད་ཀྱིས་འདི་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
སྦྱེས་བྱ་རང་གི་འདོད་པས་སྦྱས་མ་སྦྱས་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྦྱེས་བྱ་
གཡོན་ཅན་ཀྱིས་སྤྱོད་དུས་ལ་སྦྱད་བཟགས་ནས་སྦྱས། གཡོ་མེད་ཀྱིས་གང་
ལ་ཡང་སྦྱད་མ་བཟགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱས་པ་གང་ཞིག །སྤྱོད་དུས་ལ་
ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་དཔྱེད་པ་བས་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཐོལ་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡོད་པར་སྦྱས་པ་དང་། སྦྱེས་བྱ་གཡོན་
ཀྱིས་གང་ལ་ཡང་སྦྱད་མ་བཟགས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡོད་ཅེས་སྦྱས་
པ་དེ་གཉིས་འདོད་པ་ཅེས་ཀྱིས་སྦྱས་མ་སྦྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་བྱེད་པར་ཡོད་

མེད་བརྟག་པར་གྱིས་དང་སྟེ་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱིས་དེ་ལྟར་
སྦྲས་པ་གང་ཞིག་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་དོན་ངེས་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀྱུས་པར་བཤའ་པ་དང་།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་ངག་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་གི་
གསལ་བྱེད་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྗོད་འདོད་གྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་
མེད་པ་དང་། སྦྲས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་
པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྲས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལ་དོན་ངེས་མེད་
པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ནམས་ལ་བརྗོད་འདོད་གྱིས་བཞག་པའི་དོན་རྗོད་པར་
བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པར་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་གང་གིས་
ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་ཤེས་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་བྱོད་གྱིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ནས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མིང་དོན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ངག་

གི་བརྟེན་ཆེས་ཅན། བརྟེན་བྱའི་དོན་དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་པོའི་
སྒོ་ངོར་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་པོར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་རིག་
བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟེན་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དེ་བརྟེན་བྱའི་དོན་
གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟེན་བྱའི་དོན་སོ་
སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་། དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་བྱས་བྱས་པ་
མིན་པའི་ཆིག་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་ཆེས་ཅན། རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོ་
གཞན་གྱིས་དོན་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་བརྟེན་སྒྲུབ་བའང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཆིག་འདི་དོན་འདི་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་བརྟེན་བྱས་པ་ཡང་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་བྱས་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་
རྟེན་བྱེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ངེས་པའི་སྤྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་
གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ནའང་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སྟོན་པ་བརྟེན་ལ་བསྟོས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་དེ་ལ་ཆེས་ཅན། བརྟེན་བྱའི་དོན་
གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བརྟེན་
བྱ་གང་ལ་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་པ་སྟེ་རང་དགར་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་འདི་ལ་ཆེས་ཅན། དཔྱེད་པ་བ་མི་འདོད་པའི་དོན་གྱི་ཡང་
གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་

ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཨགྲོ་བའི་སྐྱེ་ཆས་ཅན། རོན་གང་ལ་ཡང་འཇུག་
 ཏུ་རུང་སྟེ། འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བ་
 བཞིན་ཞེས་པ་དང་། ཁྱི་ཤ་བ་བ་ཆོས་ཅན། ཨགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཀྱང་
 བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྲགས་པའི་
 གཏུན་ཆིགས་ཡང་དག་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་
 རི། རིག་བྱེད་པ་དག་མེ་ཁ་བའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལུང་གི་སྟོགས་
 གཅིག་མི་སྐྱ་བ་བཞིན་དུ་སྟོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བས་ཀྱང་ཚོད་པའི་གཞིར་
 གྱུར་པ་ཨགྲོ་བའི་སྐྱ་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་སྐྱ་བར་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྦྱོར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་སྟོགས་གཅིག་མི་སྐྱ་བར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 ལུང་དེའི་དོན་ནི་མཐའ་དག་ལ་མི་སྐྱ་བར་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མི་
 མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འབྲུལ་
 བར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱིར་དག་ག་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་རི།
 གལ་ཏེ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དག་སྦྱིར་བའི་ཤུགས་ཉིད་
 ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། ཡུལ་མེད་ན་སྐྱ་མི་

སྒྲུབ་བའི་སྤྱི་རྩེ་ལོ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་དོན་ལ་ཟེར་ན་དེ་ལྟར་ན་རིགས་
མོད་ཀྱི་སྒྲེ་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་མེད་པར་ངག་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་
སྤྱིར། འོན་ཀྱང་སྒྲ་དོན་ལ་བསྟོས་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་སྒྲ་མི་འཇུག་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་
ཉིད་ཏུ་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་བྱ་དོན་དང་མ་ཐུན་པ་ལས་གཞན་ཏུ་ཡང་ཐ་
སྟོད་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་འདོད་
པས་འཇུག་པ་བསྒྲེག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། ལུང་སྟོན་བྱེད་ཏུ་བསྒྲེག་ཀྱང་
དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ལུང་གི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་
པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་མེད་ངེས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་ལ་
གཉིས། ཡོད་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་རུང་གཞིར་འགར་
དགག་བྱས་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྤང་ཏུ་མི་རུང་བ་དགག་མི་བྱས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ལུམ་པ་ཡོད་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་
པ་ལ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་འཇུག་བྱེད་ཏུ་ལོག་པའི་ལུམ་པ་མི་
དམིགས་པ་ཉིད་གཞི་འགར་ལུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དོན་ཡོད་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་རྒྱ་
དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དེ་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཏུ་མེད་པ་

མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ལོག་
 པ་གཞི་འགར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པས་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་མི་རུང་ཀྱན་དགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་
 མངོན་སྲུང་དེས་བཟུང་བར་འོས་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་ཅམ་ཉིད་དགག་པར་
 རིགས་པའི་སྤྱིར། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སྲུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་མ་
 དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱོད་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཐམས་ཅད་ནི་ཡོད་ན་བྱོད་ལ་སྒྲུང་རུང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་མངོན་སྲུང་ཀྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་མངོན་སྲུང་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ།

༡ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིག

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་ལ་གསུམ།
 སོ་སོར་བཤུད་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བྱེད་ལས་དང་། བྱེད་པར་ནམ་པར་
 བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་དང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 ཆོས་ཅན། འག་ཟ་དེ་ནི་བྱོད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེས་འག་ཟ་བྱོད་ཀྱི་

ངོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པ་བཀག་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་
ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་མི་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འདོད་རིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འག་ཟ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་འག་ཟ་དམིགས་པའི་སློ་སྤྲོད་དུ་སོང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འག་ཟ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་པའི་ཡུལ་ལ་འག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་མདོན་སྲུང་དང་རྗེས་སྲུང་བཀག་པ་འཇུག་གེད་དུ་
འཇུག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་གཞི་འགར་འག་ཟ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་དེའི་ངོར་འག་ཟ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡོད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དང་འག་ཟ་
མཐོང་ནས་འགྲོས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་དེ་དག་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་
སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སྒྲང་
རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ནི་གཞི་འགར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགར་ཆོས་འགའ་ཞིག་
མེད་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་དམིགས་པ་སྒྲ་མ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆེགས་ནི་གཞི་འགར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དང་མེད་

ཅེས་པའི་སྐྱོད་དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡང་
ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཚོད་
གཞི་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་དཔེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཚོད་
གཞི་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་གཉིས་ནི་ཕྱི་གྲོལ་
དེའི་དོར་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དུ་ནི་འབྲ་
སྟེ་གཅིག་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་ལ་གཞན་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་ནི་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་
ལས་བསྐྱོག་ནས་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། མི་
སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཡོད་ངེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་
ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཅིང་། མེད་ངེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲི་མ་དེར་ཐལ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལ་དགག་བྱ་ཡོད་ངེས་ལས་བསྐྱོག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པ་ཡོད་པ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གཞན་རྣམས་ནི་
བཤད་ཅིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་པ་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ནི་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་སྟོ་དོར་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་

བས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཞུགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་དགག་
བྱ་མེད་ངེས་མཐོང་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེར་བསྐྱལ་དོན་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དགག་བྱ་མེད་ངེས་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་མ་ངེས་པ་ལས་ནི་མེད་
ངེས་མི་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཚོས་ཅན། དགག་བྱ་མེད་པ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་རྟགས་པའི་སྒྲིག་པ་ཞིག་དེ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་
པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆིག་འདིས་ཚད་མ་ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་
མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཛིན་
སྟངས་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ནོ།

སྤང་དང་དོར་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ལ།

སྦྱབ་དང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི།

ཚད་མ་དག་ལ་རག་ལས་པས།

དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ལེགས་པར་བཞུགས།

༡ རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་

ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆ་དང་མ་བཤད་པ་ལོ།

༣ རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེ་ཡོད་
 ཅ་མ་དང་རང་ཆས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འབྲེལ་བ་ཅན་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་གཏན་
 ཆིགས་བྱས་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་འཇིག་པར་སྤྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་
 ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤྲུལ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་བྱོད་ཡོད་ཅ་མ་ནས་
 མི་ཏྲག་པ་རང་ཆས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀྱུས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་པ་ན། བདག་ཉིད་གཏན་ཆིགས་རང་
 བཞིན་ཡིན། །ཞེས་པ་དེ་ཅ་མ་ཞིག་སྟོས་པས་ཆོག་མོད། དེ་ཡོད་ཅ་མ་དང་
 རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་
 གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན། དེ་ཡོད་ཅ་མ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་
 ཞེས་སྟོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རོན་གྱི་ཆོས་མི་ཏྲག་པ་དེའི་བདག་
 ཉིད་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གྲུབ་ཅ་མ་ནས་མི་ཏྲག་པ་དེ་ཅ་མ་དང་རྗེས་
 སྤྲུལ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་དེ་རང་གྲུབ་ཅ་མ་ནས་

མི་རྟག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པར་
མ་གྱུར་པ་བྱས་པ་ལས་སྤྱིས་འབྱུང་བ་ནི་བྱས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་
བའི་སྤྱིར་རོ། །བདག་གཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་མི་འགྱུར་
ཞེ་ན། བྱས་པ་ལས་མི་རྟག་པ་སྤྱིས་བྱུང་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྐྱེལ་གོ་བྱེད་ཡང་
དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་ངེས་
པར་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པས་དེ་ལ་འཁྲལ་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིས་རྒྱ་གཞན་ལས་བྱུང་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་
ཞིང་། གོ་བྱ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་བྱས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། སྐྱེལ་མི་རྟག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱིར།

མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆན་མས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགོད་པ་ནི་དཔེར་ན་
ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྐྱེལ་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ཁྱད་པར་བལྟོས་པ་བ་དང་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་

བཀོད་པ་རང་བཞིན་དག་པ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོད་པ་དང་དངོས་
པོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག་བྱས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཆོས་གཞན་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་པ་བསྟོས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་སྟོ་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་བ་ཡང་མཆན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་
པས་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་བསྟོས་པ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཚུད་
པ་བཀོད་ནས་ལན་གཞན་འདེབས་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དེ། དངོས་པོ་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་
སོང་བ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་འཐེན་པའི་
ཕྱིར། དག་པ་བཞེས་བྱ་ལ། བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅམ་གྱིས་བྱེད་ཆོས་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འཐེན་པའི་ཕྱིར། བསྟོས་པ་བཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསྟོས་པ་བ་དང་དག་པ་བའི་བྱུང་བར་བཤད་
པ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྐྱར་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་གྱི་རྒྱས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་ཉེ་བར་འགོད་པ་ནི་
གཉིས་ཡིན་ཏེ་བསྟོས་པ་བ་དང་དག་པ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་འགྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་

རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 བྱིད། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བྱས་པ་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྟོས་
 པ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
 ཞིག་བྱས་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་སྤྲོ་འདིས་ནི་བྱས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་བཅོད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་བཅོད་ཅུམ་གྱིས་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་གཞན་དེ་དག་སྟོ་ཡུལ་དུ་
 འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། བསྟོས་པ་བའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་
 འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་དག་ཀྱང་བཤད་
 པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཅན་དུ་སྤྲོས་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་དངོས་སུ་འཕངས་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཡང་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་བསྟོས་
 རས་བཅོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་བསྟོས་པར་བཅོད་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 བྱིད། བྱི་མ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཏྲགས་སུ་
 བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བྱེད་ཆོས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
 ཡོངས་སུ་བཟུངས་ནས་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པ་
 དེ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིད། དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདིར་སྟོས་པའི་ཕྱོགས་འདིས་གཞན་དུ་ཡང་རང་བཞིན་

གྱི་གཏན་ཆིགས་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བཟླ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་
གསུམ་ངེས་པ་ལ་བཟློས་པ་དང་། དེས་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་གོ་
བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་
དོན་དང་། དེ་ཡང་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ལ་བཟློས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱ་
ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཡང་ལྷོག་བྱ་ལྷོག་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ལ་བཟློས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་ན་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མ་
ངེས་ན་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་བྱས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱ་
མི་རྟག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་གི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། ལྷོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཁྱབ་པའམ་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷོགས་ཆོས་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་རང་སློ་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་གསལ་བ་དེའི་རང་བཞིན་སློ་ཡུལ་དུ་མ་
རྟོགས་ན་གཟུགས་གསལ་བའི་རང་གི་དོན་བྱ་བ་མི་བྱེད་ལ་སྒྲོན་མེ་གསལ་
བར་རྟོགས་ན་གཟུགས་གསལ་བ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཁུབ་བྱ་ཁུབ་བྱེད་ཀྱི་
ངེས་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཁུབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཚྭ་གཞིའི་སྟངས་ཏུ་བསྐྱབ་ཆོས་གོ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚྭ་གཞིའི་སྟངས་ཏུ་གོ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་སྟེར། དེའི་སྟེར་ཁུབ་བྱ་ཁུབ་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོ་ནས་གོ་
བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། ཁུབ་བྱ་ཁུབ་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་ཡང་ལྷོག་བྱ་ལྷོག་བྱེད་
ཏུ་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཁུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་རང་
ལྷོག་པ་ན་ཁུབ་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྟེར། དེར་
ཐལ། གལ་ཏེ་ཁུབ་བྱེད་འདི་མེད་ན་ཁུབ་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྷན་ནི་ཁུབ་
བྱེད་འདི་ཁུབ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཁུབ་པར་བྱེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་སྟེར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
གཉིས་ཁུབ་བྱ་ཁུབ་བྱེད་དང་ལྷོག་བྱ་ལྷོག་བྱེད་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་འདིས་
ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་
མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁུབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་
ལ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དོན་གྱིས་བཤད་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁུབ་པ་གཉིས་སྐྱབ་ངག་གཅིག་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་
བསྟན་བྱ་དང་ཚད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཏུ་དོན་གྱིས་བསྟན་
པ་དེའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་པའ་ཚུན་
འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྒྲོར་བ་དཔེར་བཅོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྒྲོར་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བཅོམ་བྱའི་དོན་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་དང་། སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་དག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་མི་རིགས་པའི་
ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་
པའི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དག་སྒྲོར་བའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་གཉིས་ཏྲགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
མཚུངས་པར་སྒྲོར་བ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་དེ་གཉིས་ཏྲགས་བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་སུ་མི་མཚུངས་པར་སྒྲོར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་དག་
རྣམ་དག་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་འདི་གཉིས་ཆོས་ཅན། བཅོམ་བྱའི་
དོན་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གི་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པར་བཅོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་ཚུལ་གསུམ་
ཅམ་སྟོན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་དག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཞན་དོན་ལེ་ཏུ་འཕྲེལ་གཏན་
ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནམ། སྐབས་འདིར་སྟོན་པ་མི་རིགས་
སོ་ཞེ་ན། སྒྲུབ་དག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་
དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་

དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ་བསྟན་བཅོས་སུ་
 བྲིས་པ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་ཀློང་བས་བཀོད་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་གང་
 ཟག་གཅིག་ཤུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན་ཡང་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཟག་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་བསམས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་སྒྲིག་གྱུར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྦྱར་ངག་མི་འདྲ་
 བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གཞན་ཀྱིས་འདུས་
 བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་གོ་བར་བྱེད་
 པ་མ་རྟེན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་སམ་དགག་པའི་སྒོ་ནས་
 རྟོགས་པའི་སྒོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱིས་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པས་ལྟོག་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་
 གྱིས་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་
 ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ཡང་དག་ལ་ཡང་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དོན་གྱི་
 ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་པ་མེད་པ་དེ་བསྟན་པ་མེད་ན་
 བྱས་པ་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་
 གཏན་ཆིགས་ལ་ཁྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཁྱབ་པ་བསྟན་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་པ་མེད་པས་བྱབ་པ་མ་འཕངས་
བར་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་པར་དོགས་ན་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་དག་ཡང་དག་ལ་
ཡང་ལྷོག་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱབ་པ་ཤུགས་ལ་
འཕེན་པར་རྟོགས་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་མེད་ན་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་
འགྲུབ་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ལྷོག་བྱབ་
ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ལོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་གྱི་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་སྒྲིབ་
གྱི་དཔེ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མི་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆིགས་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་ལ་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་གང་ཅུང་བད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་
ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན། བུ་པ་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་ཡང་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཞིང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་
ཅན་ནོ། །དག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷོག་བྱབ་ཤུགས་ལ་

འཕེན་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲོར་ངག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་དང་
 བུམ་པ་གཉིས་སྒྲིར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱལ་མཐའི་བསྐྱེད་པ་
 མ་ཞུགས་ན་སྒྲ་ཐོས་ཅམ་ཉིད་ནས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པར་ངེས་པར་
 རུས་ལ་བུམ་པ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་ཅིང་དེ་ལྟར་ངེས་མི་རུས་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྒྲ་སྟན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོས་པས་ཡིད་འབྱུང་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་གཟུགས་མངའ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་བས་ཡིད་འབྱུང་
 བ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་འདོད་བྱར་མཚུངས་ཀྱང་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲལ་བར་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 གྱིས་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲ་ཅོད་གཞིར་གཟུང་བ་ནི། རྟག་པའི་རྩ་ས་ནམ་མཁའ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་
 རྟོག་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་འདིར་ཕྱོགས་སྒྲ་མི་རྟག་
 པ་གདོན་མི་བྱ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 དང་རྗེས་བྱལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཉིད་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་
 བསྟན་པར་གོ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་རིགས་པ་
 དེས་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་དང་

རྗེས་འགོ་ཤྱགས་ལ་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །དང་པོ་ནི། ལྷོག་པ་དངོས་སུ་
སྟོན་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་ཁྲུག། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
སྒྲིལ་བྱས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པས་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་
ཀྱི་སྦྱབ་ངག་དེས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་སྒྲིལ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་སྒྲིལ་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་དེའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཤྱགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
མི་རྟག་པ་དེ་མེད་ན་བྱས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་སྒྲིལ་ལ་ཡང་བྱས་པ་ཡོད་པར་
བསྟན་པའི་སྦྱོར་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་པ་མེད་པར་
ཐལ། མི་རྟག་པ་བྱས་པ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཀྱི་སྦྱབ་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
ཡང་དོན་གྱི་གོ་བས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་བྱས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ནི་བྱས་པའི་རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་དེ་ལོག་པས་བྱས་པ་
ལྷོག་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་
པར་བསྦྱབས་ནས་ལྷོག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བར་ལྷོག་ཁྲུབ་མི་རྟགས་པའི་བྱིར།

མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དེས་མཆོན་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་ལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ད་
ནི་རྒྱ་མཆན་གང་གིས་གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པའོ། །
ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་བྱས་པ་གཞོན་མི་བླ་བར་མི་ཏྲག་པའོ་
ཞེས་ཆད་མ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་དང་།
བཟོས་མེད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་དང་།
ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་
སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱི་ལམ་
སྤྱོད་བཟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་དང་། གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་ལོགས་སུ་བཟོས་མེད་
ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཞོན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཚུད་པ་དང་། དེའི་ལན་ནོ།

།དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་
 ལ། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལས་བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམས་དང་ཅིག་ཅར་
 གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་
 ཀྱིས་ཆོག་མོད། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟོན་མེད་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགོས་པ་
 མེད་དེ། བྱས་པ་ལ་འཇིག་པ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱུབ་ཀྱང་སྐྱེས་
 མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་བྱས་པ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་བྱུབ་པར་འགྱུར་གྱི།
 བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་བྱུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པར་བསྒྲུབས་
 པ་ན་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པ་རང་གི་དོ་བོ་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུན་གྱིས་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། རྟག་པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལ་
 བསྟོན་ནས་འབྲས་བུ་རིམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ། དཔེར་ན། རོ་བ་ལ་སོགས་པ་
 བྱམ་པའི་འཇིག་རྒྱས་བྱམ་པའི་དོ་བོ་ལ་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཀྱང་བྱམ་
 པའི་འཇིག་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྟག་པ་རིམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པས་
 སྟོང་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་སྟོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་བྱང་གི་
 འཇིག་རྒྱས་འཇིག་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན། རྒྱས་འབྲས་བུ་ལག་
 པས་བཟུང་ནས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྒྱ་ཉི་བར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 བྱམ་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པའི་དཔེ་བཀག་
 ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོན་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་དོ་བོ་ལ་བྱང་

པར་ཅུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཀྱང་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་བྱེད་པ་བསྟོས་མེད་ཀྱི་ཉགས་
 ཀྱི་བཀག་ནས། དཔེ་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་ན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱིས་ཉག་
 པའི་ངོ་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་
 བསྟོས་ནས་ཉག་པས་འབྲས་བུ་རིམས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་དུ་
 བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ཆེར་མ་འབྱེན་པར་བྱེད་
 པ་ལ་ལམ་སྟོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱིས་བྱུང་གི་གྲོ་མོ་ལ་སོགས་པས་བྱམ་པའི་
 འཛིག་པ་བྱེད་པའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། གྲོ་མོའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པའམ་
 བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ལོག་པ་ཅམ་བྱས་པའམ་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་འཛིག་པའི་
 རང་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལས་མ་འདས་ལ། གྲོ་མོའི་གནས་སྐབས་བྱམ་པའི་
 འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ལོག་ཅམ་རྒྱུའི་བྱ་བའི་ཡུལ་
 དུ་མི་རུང་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྟར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་
 ལས་འཛིག་པའི་ངོ་པོར་སྐྱེས་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་འཛིག་རྒྱུའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་བྱུབ་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར་དེས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་ལ། རང་གི་རྒྱ་ལས་མི་འཛིག་པའི་ངོ་
 པོར་སྐྱེས་ན། ཉག་པའི་དངོས་པོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱོད་འདོད་པའི་འཛིག་རྒྱ་ལ་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །
 འཐད་ལྟན་དུ་ལམ་སྟོང་ཆེན་པ་གཉིས་བཤའ་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས་བསྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་བཤའ་པ་

ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་
པའི་སྐྱོན་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཏྲག་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་དང་། དཔེ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྲབ་པ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་
ལྟར། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། འཇིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་ཆས་
སུ་ཐེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་རང་སྐྱེད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་
བྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ནས།
ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་རགས་པའི་མི་ཏྲག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་སྤྲ་བའི་
མི་ཏྲག་པ་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྐྱབ་བེན་བསྐྱབས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་
འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་བའི་ལྷོག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་དངོས་སུ་བཟུང་
ན་ནི་བྲབ་པ་མི་འབྲུབ་ལ། དངོས་སུ་མི་འཇིན་པར་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་དེ་ལ་འདོད་ན་ཡང་། སྐྱབ་བེན་བསྐྱབས་པའི་སྐྱོན་ལས་མ་འདས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པའི་དངོས་པོ་དེ་འཇིག་པ་བྱས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པས་བྱུང་ངམ། བྱས་པ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། དང་པོ་མི་
རིགས་ཏེ། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་འཇིག་

པའི་ངང་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱས་པ་ཡོད་ཅེས་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་འཛིག་
 པའི་ལག་ཐེས་བཞག་པ་ཡིན་ནམ། དུལ་དང་དུས་དང་གྲེ་བྲག་གི་རྒྱ་ལ་
 བསྟོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་བྱམ་པའི་བྱས་པ་དེ་མ་གཏའི་དུལ་གྱིས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་ནས་འཛིག་དགོས་ན་འདིར་མི་འཛིག་
 པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་དུས་ཀྱི་བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཕྱི་དུས་ཀྱི་བྱམ་པའི་བྱས་པ་
 འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་ན་གཏན་མི་འཛིག་པར་ཐལ་བ་དང་།
 རྗེའི་བྱམ་པའི་བྱས་པ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་བྱངས་བྱམ་པ་འཛིག་པར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་ན་ཡང་གཏན་མི་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན།
 གང་ཅུང་བྱད་བྱས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡོད་ཅེས་དུ་ལག་ཐེས་འཛིག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱས་པའི་འཛིག་
 པ་དེའི་ལག་ཐེས་ཀྱང་བཞག་པ་དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་ཆོས་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར།
 གཉིས་པ་ནི། སྒྲུལ་བྱ་དཀར་པོ་དང་། རས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སེར་པོའི་ངོ་བོར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་
 རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཆོན་དོན་གཞན་
 ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་སྐྱར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་

ངེས་པར་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་འཇིག་པར་ངེས་པས་མ་
 བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྒྱལ་ས་སྦྱེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་འཇིག་པར་
 འགྱུར་བ་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱལ་བསྟོན་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ངེས་ལྡོག་སྟོགས་ལ་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་བྱུང་པ་ལ་འབྲུལ་པ་
 སྤང་བ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 འཇིག་པ་ནི་བྱས་བྱང་གི་རྒྱལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱལ་བསྟོན་པ་མེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོན་ན་འཆད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྟོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་ཞིག་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་བྱས་བྱང་གི་རྒྱལ་བསྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱལ་མང་པོ་ཡོད་
 པས་འགལ་ཞིག་དང་མ་སྤང་གྱང་གཞན་དང་སྤང་ནས་གཤོན་མི་བ་བར་
 འཇིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ལ་འཇིག་པའི་རྒྱལ་བསྟོན་པ་ལས་བྱས་བྱང་
 མང་པོ་ཡོད་གྱང་གཤོན་མི་བ་བར་བྱམ་པའི་འཇིག་རྒྱ་སྦྱེད་བྱེད་དུ་ཉེ་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་གྱང་སྦྱེས་བྱས་ལག་ཏུ་ལེན་པ་
 ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱུན་ལ་རག་ལུས་ནས་བྱམ་པའི་འཇིག་པ་བསྦྱེད་པ་ལ་

ཉེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉུགས་བསལ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། བུམ་སོགས་
 འགའ་ཞིག་མི་འཇིག་པར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཐལ་བ་སྤྱི་མའི་བྱུང་བ་
 སྤྱི་བ་པ་ནི། རྒྱ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། གདོན་མི་བ་བར་རང་གི་འབྲས་བུ་མཐའ་
 དག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་
 ལ་བསྟོས་ནས་མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་དང་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གོགས་བྱེད་པ་
 སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཏན་ཆིགས་དེས་འབྲས་བུ་བར་མ་ཆད་དུ་དངོས་སུ་
 བསྐྱེད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བསྐྱེད་དེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
 འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ནི། དེགས་པ་དང་འགལ་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཡོད་དེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་
 རྒྱུན་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་
 དོན་ནི། དེ་ཡང་ཡིན་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱིད་
 པའི་དོན་ཡིན་པས། བུམ་པ་ཡང་ཡིན་བུམ་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ཉུགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བུམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་ཏེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་བུམ་པ་
 ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ་བུམ་པ་ཡང་
 ཡིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 སོམས་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་

ན། མེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་དུ་བ་མི་
སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་བསྐྱེད་པ་
ཆོད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དུ་བ་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་མེད་ན། ཆོད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་ངེ་ལྟར་མི་འཁྲུལ་བ་བསམ་པར་བྱའོ། །
འདོད་ན། དུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་རྣམས་རང་གི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་འཁྲུལ་བར་
བསྟན་པ་ངེས་ན། བུམ་པ་འཛིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་སྤྲོ་བའི་
གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན། འཛིག་པའི་རྒྱར་ནི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནི་
འབྲས་བུ་འཛིག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བ་འདད་པ་རིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྒྱར་འདོད་པ་དེ་དག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འཛིག་པ་གནས་པའི་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཆོས་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་
བ་ལ་རྒྱ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་
དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་
པ་ཐ་མས་རང་གི་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ཟུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མི་
སྲིད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་ཆོགས་པས་མ་ངེས་
པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཆོགས་པས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ཅོད་གཞི་

དང་མི་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དེ་
ཅམ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་དུ་བེན་ཀྱང་ཆོས་དེའི་ངོ་བོར་མ་ངེས་
པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན། ས་དང་ས་བོན་དང་ཆུའི་ཆོགས་པ་
གངས་ཆང་ནས་གངས་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ངེས་འགའ་སྟེ་
གུ་མི་སྐྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བསྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་བ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་
ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པ་ཅམ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་ཀྱང་
རྟགས་མ་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་མེད་པ་དང་། ཅོད་གཞི་དེ་དང་མི་
མཚུངས་པ་དང་། ཆོགས་པ་ཐ་མ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་
དང་ཆུའི་ཆོགས་པ་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་སྟེ་གུ་བསྐྱེད་པ་གང་ལ་ཡང་
བསྟོས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་
འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་འགྱུར་བ་ནི་བྱས་པ་ཆུང་དུ་ལས་
ཆེན་པོར་འཕེལ་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བྱས་པ་ལ་ཡང་བསྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་ཞུགས་
པར་ཐལ། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱུན་

འགྲུར་བ་སོགས་འགའ་ལ་ཡང་བཟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀླུན་འགྲུར་བ་
 བོ་རུས་པ་ཚུང་དུ་ལས་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ཡིན་ལ། རུས་པ་ཚུང་དུ་མ་
 འགགས་པར་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་ལ། ཚུང་དུ་འགག་པ་ན་འགག་ཀྱི་
 རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཆང་བས་དེའི་དུས་ན་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
 འཇིག་པར་འགྲུར་བ་ཀླུན་འགྲུར་བ་ལ་བཟོས་ཅི་དགོས། གསུམ་པ་ནི།
 ཆོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ནས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཐ་མ་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 རས་ཀྱི་ཟུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཀླུན་འགྲུར་བ་སོགས་ལ་བཟོས་མེད་ཀྱི་ཉགས་
 ཉགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཟུ་
 གུ་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་པ་སྒྲ་མ་
 ཟུ་གུའི་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། ཟུ་གུ་དོན་དུ་གཉིར་བ་དག་ཆོགས་པ་སྒྲ་མའི་དོན་དུ་
 འབད་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྲུར་ངོ་ཞེ་ན། ཟུ་གུའི་ཆོགས་པ་སྒྲ་མ་ཟུ་
 གུའི་ཀྱི་མ་འགྲུར་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཟུ་གུའི་དངོས་ཀྱི་ཀྱི་ནི་
 ཆོགས་པ་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུར་བ་སྒྲ་མ་དག་ནི་
 ཆོགས་པ་ཐ་མ་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་
 པ་ཐ་མ་དེར་ནི་ཟུ་གུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དངོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་དཔོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པར་སྒྲོན་པའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ནས་
 གྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་དེས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ས་ལུའི་ལྷ་
 གུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཞུགས་པ་
 མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཞུགས་པར་མཐོང་སྟེ། ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆ་
 ལུང་རྫོང་ག་ཞེར་དག་ནི་དེས་འགའ་ནས་གྱི་ས་བོན་དེ་ལ་ཡང་ཉི་བའི་སྤྱིར་
 དང་། ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དེ་ལས་གཞན་ལ་བསྟོས་མི་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ནས་གྱི་ཆོགས་པ་ཐ་མའི་ནང་ན་ས་
 ལུའི་ལྷ་གུའི་རྣམ་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་ས་ལུའི་ས་བོན་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་
 ལྟར་ན། ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་དེས་སུ་འགྱུར་བས་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མ་ཐུན་
 རྟོགས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆུ་ལུང་རྫོང་ག་ཞེར་
 སོགས་དང་ཆོགས་པའི་ནས་གྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ས་
 ལུའི་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཞུགས་པ་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་དག་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ནི་ས་ལུའི་ས་
 བོན་གྱི་ཆོས་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ས་ལུའི་ས་
 བོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར། བྱམ་པར་ཐལ།
 ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དེ་མ་ཐག་སྐྱེད་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་རྣམ་པ་ཐོགས་མེད་དེའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་དང་། མི་མཚུངས་པའི་

ལན་ནི། །དང་པོ་ནི། རས་ཀྱི་ཐུ་གུ་འི་རྒྱ་ཆོག་ས་པ་ཐ་མ་ལ་ས་ལུ་འི་ས་བོན་
 རུས་པ་ཐོག་ས་མེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་བྱར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་
 ར་བྱས་པ་འཕམ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་འཇིག་པའི་རྒྱའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གདན་མི་བྱ་བར་ཆང་བ་མེད་པས། འཇིག་པར་
 འགྱུར་བ་འཇིག་རྒྱ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་གདོན་མི་བྱ་བར་
 འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཆུངས་པའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུའི་རྣམ་དབྱེ་རྒྱའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་
 བསྟོས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱའི་རྣམ་
 དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་ལུ་འི་
 ས་བོན་དང་རས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཆོས་ཅན། མི་
 འདྲ་བ་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རིགས་མི་འདྲ་བ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ས་ལུ་འི་ཐུ་གུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རས་ཀྱི་
 ཐུ་གུ་དང་རིགས་འདྲ་བ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
 རས་ཀྱི་ས་བོན་དེའི་རྒྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ས་ལུ་འི་ས་བོན་གྱི་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱའི་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཤེས་དགའ་བ་མ་ཡིན་
 རམ་ཞེ་ན། རྒྱའི་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆང་མས་མི་
 རོགས་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རོགས་

བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱུ་ལྷན་པ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་རྟགས་ཀྱིས་དབག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་མངོན་སུམ་
 ཀྱིས་བྱུང་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་རྒྱུ་དབག་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྐབས་
 འདིར་ནི་ཐོག་མར་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་མཐོང་། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་
 འདྲ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་འགོ་དང་ཕྱོག་པ་ལ་བསྟོས་པའི་མངོན་སུམ་དང་མ་
 དམིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་
 སྟོན་མེད་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མི་འདྲ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་
 སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུའི་དོན་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་པའི་སྟོ་བྱར་
 བར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་ཡུལ་དང་
 དུས་དང་རྗེས་སོ་སོར་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་
 སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་
 མཚན་གང་གིས་འདི་དག་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི། བྱས་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་འཇིག་མི་འཇིག་
 སོ་སོར་བསྦྱེད་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། ས་
 ལུང་ལྷན་གྱི་བསྦྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་ཆང་མ་ཆང་གིས་བསྦྱེད་མི་སྦྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་
 བཞིན་དུ། འཇིག་རྒྱུ་ཆང་མ་ཆང་གི་དབང་གིས་བྱས་པའི་འཇིག་མི་འཇིག་

སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྤངས་སོ། །འཇིག་རྒྱུ་ཆང་མ་
 ཆང་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཇུ་བ་བཙུགས་སུ་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ་ཞེ་
 བ། འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་ངེས་པར་
 བྱས་པའི་འཇིག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ནི་སོ་སོར་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། བྱས་
 པ་གང་ཡིན་སྐྱེས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ནི་འཇིག་པ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་
 པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་བ་དང་
 འཇིག་པ་དང་གནས་པ་དོན་གཞན་བཞི་རྒྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་དག་ནི་
 འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་དང་
 ལྡན་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་གང་
 ཡིན་འཇིག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མ་རངས་པས་འཇི་
 སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་འདུས་བྱས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་རང་
 བཞིན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇིག་མི་འཇིག་རང་
 བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་
 འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཡིན་འཇིག་པར་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་
ལུང་ལྷ་གུང་རྒྱ་ཚང་མ་ཚང་སོ་སོར་ངེས་པས་ས་ལུང་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་
སོ་སོར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལ་འཇིག་རྒྱ་ཚང་མ་ཚང་གི་དབང་གིས་
འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་ངེས་པའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་
བྱས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ཡོད་ན་རྒྱ་ས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལ་འཇིག་མི་འཇིག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འདི་ལ་འཇིག་པར་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཚང་མ་ཚང་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
ཕྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་
པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ངེས་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་དང་དེ་ལས་སྐྱེ་
བ་མཐོང་བ་རྣམས་འཇིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་མ་ལུས་པར་མཐོང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་མཐོང་བ་འགའ་ཞིག་མི་འཇིག་པར་བསྐྱེད་པ་ཡང་སྤིང་དོ། །མ་
མཐོང་ཡང་འཇིག་པར་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
གྱི་རྒྱས་པ་སྒྲ་ཆོག་གས་པར་མཐོང་སྟེ། འགའ་ཞིག་ཐོགས་བཅད་སུ་བསྐྱེད་
ཀྱང་སྟོ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཐོགས་མེད་དུ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་འཇིག་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་མི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་

བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པར་བཤའ་པ་དང་། རོན་བསྐྱེད་པ་དང་། རོ་ལ་གཉིས། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་དངོས་པོར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་དངོས་འགོག་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགོན་པའོ། རང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། རང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་སྤིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། རྟག་པས་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་སྤིད་པའི་བྱིར། རྟགས་སྤྲུལ་མ་དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང་། ལན་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། རང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རོན་བྱེད་རྒྱས་པས་བྱུང་། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ལ་དངོས་མེད་གྱིས་བྱུང་པ་འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་ལུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ག་མའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་དངོས་པོར་མེད་པར་ཐལ། རོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་བྱུང་ན་ལས་འདའ་ག་མའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པས་ཐ་མར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཞན་

གྱི་ཉི་པར་ལེན་པ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ན་བེམ་
རིག་རྒྱན་ཆད་པ་སྐྱ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རིགས་
འདྲ་སྤྱི་མ་མཆམས་སྦྱོར་བའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲབ་པ་མ་ངེས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས་སྤྱི་བ་དུ་
མར་བརྒྱད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མས་
མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས།
ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་བཤད་པ་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་མདོ་སྤྱེ་པའི་ལྷགས་འཆད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་འབྱོར་དཔྱོད་པ་བ་རང་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་དེའི་གནས་
སྐབས་ན་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་
འཆད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱའོ།

འོ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར། ཉན་ཐོས་མདོ་སྤྱེ་པ་དང་ཐུན་མོང་
བའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་སྤྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་ཆགས་པ་དང་
བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་ན། རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཆམས་སྦྱོར་བས་བྲབ་སྟེ།
དཔེར་ན། ད་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལས་ཞེ་སྤང་དང་
བཅས་པའི་སེམས་མཆམས་སྦྱོར་བ་མདོན་སྤུམ་གྱིས་བྲབ་པ་བཞིན། ཐ་
མལ་པ་འཆི་ཀའི་སེམས་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་པའི་དོན་དུ། དབྱ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དག་
 བཙུང་པ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་མི་
 བྱེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་ན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱི་ཡང་པན་འདོགས་རྒྱས་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཞན་དུ་ནི་དག་
 བཙུང་པ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེམས་
 ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་དུ་མ་ལ་པན་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་བཙུང་པ་
 ཐ་མའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་མི་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ལ་གཟིགས་པའི་བསྐྱེམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་གཟིགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། དག་བཙུང་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེམས་པས་
 མ་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཟིགས་པའི་བསྐྱེམ་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་བ། ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། གཞན་
 ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་

གཅིག་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་རིག་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་
 ཐལ། དེ་མ་ཤེས་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པ་འཇུག་མི་
 འཇུག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཤེས་ཀྱང་གཞན་དོན་ལ་མི་མཁོའོ་ཞེ་ན།
 དག་བཅོམ་ཐ་མའི་རིག་པ་ཤེས་པ་གཞན་དོན་ལ་མི་མཁོ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཅི་ཞིག་ལྟར་དངོས་སམ་བརྒྱད་པས་ཐམས་ཅད་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་མཐུན་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐ་
 མའི་རིག་པ་མ་ཤེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཤེས་ན་ཀུན་མཐུན་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བ་
 གང་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་ཏུ་གཟིགས་པའི་བསྐྱེམ་པ་མེད་ཀྱང་
 རིག་པ་ཐ་མ་རྣམས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟིགས་པའི་བསྐྱེམ་པ་
 དང་བཅས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ཐ་མ་འགའ་ཞིག་ཀུན་མཐུན་གྱི་དམིགས་
 རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པའི་རིག་པ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། སྐབས་
 འགར་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་ན་དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་དུ་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་
 འགར་མི་བྱེད་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དང་བྲལ་བས་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མ་བྲལ་
 ན་ནི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 བོ། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའམ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་

འདི་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་
གཉིས་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཆད་མས་གཞོད་པའི་བྱིར་ཡང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་འདིའི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པར་སྒར་བསྐྱབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་པར་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམས་དང་ཅིག་
ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །འདིའི་བྱབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་བྱེད་
པ་ལ་རིམ་པས་བྱེད་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་འདུག་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱབ་ཅིང་། གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོགས་ཆོས་དཀྱུས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཅིག་
ཅར་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ནི་
དོན་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དུས་གཉིས་སུ་འགོར་བའི་སྟོད་པར་མི་རིགས་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་རང་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པ་
པོར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འབྲས་བུ་བྱི་མ་དེ་སྒར་བྱེད་

བ་པོ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་རིམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་འགལ་ལོ། །རྟག་པ་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མི་
འཐད་པ་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤར་བྱེད་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་རྟག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟག་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པ་
སྟོ་མ་བཏགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ།
རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པར་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་
དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་
རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །སྐབས་འདིར་འཐད་ལྷན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བྱེད་
པས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་བསྟོན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
རྣམ་པར་བཞག་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། དོན་དམ་པར་དོན་

བྱེད་རྒྱས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། འདིའི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་
 སྒྲ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་དངོས་པོ་
 ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་ལ། དེ་མི་རྒྱས་ན་རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་
 བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དངོས་པོར་
 སྒྲ་བའི་ལུགས་བཟུང་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།
 །དགག་པ་དེ་ནི་ཞར་རྒྱང་ཅམ་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་དང་
 དངོས་པོ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། སྟེ་
 བདུན་འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག །ཟག་པ་དང་
 བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད། བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ནི་བའི་ལྟ་བ་དཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་གསུང་རབ་
 རྒྱས་བཏབ་ནས་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་
 པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
 ཐོག་མར་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པར་རྟོགས་པ་གལ་ཆེ་
 བར་གཟེགས་ནས། འདི་དང་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་
 པར་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །དངོས་པོ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་ན། གང་ཟག་

གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་ལྟོག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉག་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་
 གྲངས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་འདི་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་ལེ་འུར་གཏན་ལ་པབ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་
 གཉིས་པར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ཅིང་། ཟག་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་
 དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཡང་དེར་གཏན་ལ་པབ་པོ། །འདི་ནས་
 བསྟན་པ་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་རིགས་པས་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན་མངོན་པར་
 ཉོགས་པའི་རྒྱན་ནས་མཁྱེན་པ་གསུམ་བཤའ་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་རྒྱལ་བ་
 དགྲེས་པའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་པས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་
 རྗེས་འཇུག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་མི་ཉག་
 པའི་བྱབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་བཤའ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱས་པ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་དངོས་
 པོ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྱབ་པའང་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་
 པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་མེད་དང་གཞོན་པ་ཅན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱས་པ་ལ་མི་ཉག་པའི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལས་ཡང་ན་ཐུང་ཁམས་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་བསྐྱབས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ནི་བྱས་པ་ལ་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་མ་བྱབ་

པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་བསྐྱུབས་པའི་
 ཕྱིར། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་
 ཁྲབ་པ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་བྱས་པ་
 ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན། བྱས་ཅོམ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བསྐྱུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤང་པོ་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་
 པའི་ཁྲབ་པ་སྐྱུབ་པ་དང་། དེས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ལ་སྤང་པོས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་
 མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པར་བསྐྱུབ་པ་དང་། དེས་ན་རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་
 པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ལྗེ་པོ་ཅོམ་ཞིག་བྱས་པར་བཟུང་ན་གྲུབ་
 མཐའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ན་
 ནི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས།
 འདུས་བྱས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། སྤང་པོ་ལྗེའོ། །ཞེས་ལན་གདབ་པ་
 རིགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་དང་། འདུས་བྱས་ལ་སྤང་པོ་ལྗེ་དེས་པ་མདོ་ལས་མ་གསུངས་པའི་

སྒྲིན་མེད་དེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི། འདུས་བྱས་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ར་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཕྱང་བཀོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་ལྔ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་།
རྟག་མ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་རྒྱས་པ་སྤྱི་འཕོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་
འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐབས་འགར་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པ་དང་།
གསལ་མི་གསལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་
ཤེས་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ཞིང་། དབང་ཡིད་ཡོད་པའི་སྐབས་འགར་སྐྱེ་བ་ཆད་
པ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་པར་
དཔག་རྒྱས་ལ། དེ་ལ་དབང་པོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཞིང་། ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་
ཆེ་ཆུང་དང་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་གི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཡང་དབང་ཤེས་གསལ་
མི་གསལ་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དབང་པོ་ལ་རྒྱས་པ་
འཕོ་བའི་མི་རྟག་པར་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་ཆད་འགྱུར་བྱེད་པར་
མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དབང་པོ་མི་རྟག་པར་བྱབ་པར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་དག་
གི་རང་བཞིན་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཆད་འགྱུར་བྱེད་པ་དེ་
མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་ལ་བསྟོས་

པར་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔ་ཡང་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་མངོན་སུམ་ཆད་
 མས་སོ་སོར་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་བདེ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་པས་
 མཆོན་པའི་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་མ་
 ཉེ་བར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟགས་ཆོས་བཤད་མ་ཐག་པ་
 ཉིད་སྒྱུར་རོ། །ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཅི་རིགས་པས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱང་པོ་ལྔ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་
 ཅན་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་དོགས་པ་
 གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་འཇིག་པ་
 དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་དེས་རང་
 གི་ངོ་བོ་འཇིག་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་ཉིད་འཇིག་པའི་
 ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་བསྐྱབས་པ་འདིས་ནི་
 འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པ་འད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
 རྟག་པར་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་
 དག་ཀྱང་ཡོད་པས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་མི་རྟག་པར་བྱུང་པོ་ཞེས་ཅི་
 ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་
 ཀྱང་མི་རྟག་པར་འགལ་བ་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་
 བཅས་པའི་སྤང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་
 འཐད་ལྡན་དུ། འདི་ལྟར་སྤང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཐ་དད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་བཀག་
 པ་དང་ཁས་མ་སྦངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཡོད་ཅིང་ལ་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་པ་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་
 ཞིང་རིགས་པ་དང་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་འགོག་བདེན་སེམས་སྤུ་འདོད་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་

མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིན་ངོས་འཛིན་བཤམ་པ་སེམས་ཅམ་པ་
 འབའ་ཞིག་གི་ལུགས་སུ་སྦྱ་བ་དང་། འགོག་བདེན་སེམས་སུ་འདོད་པ་ལ་
 སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དགག་པ་བཤམ་བཞིན་ཏོ། །འདིར་འཐད་ལྡན་དུ་བཤམ་པའི་
 དོན་ནི། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་མི་རྟག་
 པས་བྲབ་པ་སྦྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་རང་
 བཞིན་དུ་འདུས་པས་དེ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ།
 །འདུས་མ་བྲས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་སྦྱ་
 བ་ལྟར་དེ་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་པས་བཀག་པ་དང་དངོས་
 པོར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་མ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིན་
 མེད་དེ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྲས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲབ་
 པ་བསྐྱབས་པ་འདིས་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་
 བཤམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུངས་ལ་གསུམ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དོན་མེད་
 དུ་ཐལ་བ་སྒྲང་བ་དང་། དེ་དོན་ཡོད་ན་འཛིག་པ་གཏན་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྒྲང་
 བ་དང་། འཛིག་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ན་འཛིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་བཤམ་པ་དང་འགལ་བ་
 སྒྲང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་

པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གཏན་ཆིགས་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་འོན་ཏེ་བྱས་པ་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་སྟོས་པ་མེད་པའི་
གཏན་ཆིགས་བཞེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་དག་གཏན་
ཆིགས་གཞན་ཁོ་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཞེད་པའི་དགོས་
པ་དང་། སྟོས་མེད་མ་གྲུབ་ན་བྱས་པ་ལ་འཇིག་པས་མ་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་ཐུང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་
འགའ་ཞིག་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཀྱང་། སྟོས་མེད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཐུང་པར་འགའ་ཞིག་
མི་རྟག་པར་གཏན་ཆིགས་གཞན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
དག་མཐའ་དག་ལ། མི་རྟག་པ་དེས་ཐུབ་པ་ནི་བསྟོས་པ་མེད་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལས་རྟགས་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་པས་མ་
ཐུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱས་པ་འཇིག་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་
ཡིན་ན་ནི། བྱས་པ་ལ་འཇིག་པས་མ་ཐུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་ཕུང་གི་འཇིག་
རྒྱ་ལ་བསྟོས་ནས་འཇིག་རྒྱ་ཆོང་བ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་འཇིག་པ་ཡིན་ཀྱང་།

གཞན་ལ་འཛིག་ཀླུ་ལ་ཚང་བས་མི་འཛིག་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིས་བྱང་གི་འཛིག་ཀླུ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རེས་འཛིག་རེས་
མི་འཛིག་གི་འཛིག་པ་རེས་འགའ་བ་དེ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་དེ། དེའི་སྟེང་དུ་འཛིག་པ་རྫས་འགའ་ཞིག་ལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་
ཆེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་གྱི་ཆེ་མི་འགྱུར་བ་འགའ་བ་སྟེ་འགོག་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲིབ།

སྤྱིས་བྱང་གི་ཀླུ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འཛིག་པ་གང་
མིན་པ་དེ་ནི་འཛིག་པ་རེས་འགའ་བ་དང་འགའ་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་དུས་རེས་
འགའ་འམ་རྫས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་པས་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་སྤྱིས་
བྱང་གི་ཀླུ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་
ན་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་དུས་དང་རྫས་ཉི་ཆེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་པ་བྱས་
པའི་ཀླུ་ལས་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འོ་ན་ནི་འཛིག་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་དེ་ཀླུ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ། གཏན་ཀྱི་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་ཀླུ་ལས་འཛིག་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་
དང་། ཀླུ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་པ་ཀླུ་མེད་པ་ཅན་

དུ་མ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་
འཛིག་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་འགྱུར་བ་ནི་
འཛིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་
པོའི་རྒྱ་ལས་འཛིག་པ་སྐྱེ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་རྒྱ་
འགའ་ཞིག་ལས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། འཛིག་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤའ་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འོ་ན་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་ཡང་ལྷོག་པར་མི་
འགྱུར་བར་རྟག་སྒྲིབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒོ་བྱར་བ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ན་ཡང་
ལྷོག་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་འདི་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ངེས་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་
དུས་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྒྲིབ་པར་ཐལ། གང་འགའ་
ཞིག་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཅུང་བྱད་
འབྲེལ་བས་སྒྲིབ། ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་
ལ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིར། འཕ་ཀྱི་སྤྲས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་པན་

ཚུན་སྐྱུང་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འགར་ཡང་སྒོ་བྱར་བ་རྒྱ་
མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུང་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་པ་རྒྱ་
ལ་བསྟོས་པ་འོན་དེ་ནི་སྤར་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་སྐྱེད་
བྱེད་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་དང་།
ཞིག་པ་ལ་འཇིག་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་འཇིག་པ་
རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་འཇིག་པར་སྐྱེས་
པ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པ་ལ་བསམས་
ནས། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་འཇིག་པར་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་རང་ཉིད་འཇིག་པར་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་
ཞེ་ན། རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཅེས་བྱ་བ་
དངོས་པོ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འགལ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་

ཉིད་འཇིག་པ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་དངོས་པོ་གནས་པའི་དུས་ཉིད་འཇིག་
པར་མི་བརྗོད་ཀྱི། དངོས་པོ་བཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་
ཉིད་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་བྱམ་
པ་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་དུས་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་
དང་། བྱམ་པ་རང་དུས་ན་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་
པར་ཐལ། རང་གི་འབྲུལ་རྒྱ་སྒོ་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་འདིའི་རང་བཞིན་
མི་རྟག་པ་དེ་རང་དུས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་ཕྱིས་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་
བའི་དུས་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་སྒར་རང་
དུས་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རང་དུས་སུ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ཡང་། དེའི་དུས་སུ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ངེས་པར་
ཐལ། དེའི་དུས་སུ་མཐོང་ཡང་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་མཐོང་བ་གསལ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་འབྲུལ་རྒྱ་སྒོ་ཞན་
པ་དང་། ཕྱིའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་པ་དང་། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་
གསུམ་ཆང་བའི་དུས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པ་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་ལ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ལྟ་བུ་མ་ཆང་བའི་བྱམ་པ་
གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ཡང་

བྱམ་པ་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་དུས་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་པའི་ངེས་ཤེས་
 གྱེས་པའི་དུས་ཡིན་གྱི། གྲོ་དུམ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེས་བྱམ་
 པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་དང་བྱམ་པ་བཞིག་པ་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་མི་རྟག་
 པའོ་སྟམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
 པར་འཛིག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱམ་པའི་
 རྣམ་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་
 པའི་ངེས་པ་བྱམ་པ་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུར་སྐྱེ་དགོས་གྱི་
 བྱམ་པ་རང་ཉིད་གནས་པའི་དུས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པ་ཐ་མའི་སྤྲ་
 རོལ་གྱི་བྱམ་པ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་དགོས་ན་
 དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྟག་པར་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གསུམ་ག་ཆང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །

འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གཉིས་
 ཀའི་ལུགས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་བྱམ་པ་བཞིག་
 པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འཛིག་རྟོག་པའི་མངོན་
 སུམ་ཆད་མས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཐ་མ་ཉིད་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་བྱམ་པ་བཞིག་པ་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་སྟམ་
 པའི་ངེས་པ་གྱེས་པ་དེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟོག་པ་རྣམས་བྱམ་པ་མི་རྟག་
 པར་རྣམ་པར་འཛིག་ཅིང་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་དུས་སུ་མ་ངེས་

པར་སྤྲིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དུག་གི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དག་ཟ་བའི་
དུས་སུ་འཆི་བའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་མི་ངེས་ཀྱང་། དུག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་
བ་ལུས་སྤྲིད་པ་དང་ཁ་ཚུ་འཇོག་པ་སོགས་མཐོང་ནས་འཆི་བའི་རྒྱས་པ་དང་
ལྡན་པའི་དུག་ཏུ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་དེ་ལ་འཇིག་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
འཇིག་པ་འདི་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྤྲིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྲིས་པ་མ་
གཏོགས་པར་སྤྲིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ལ་
གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་དག་གིས་བྱབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་བྱས་པའི་འཇིག་པ་
བྱས་པ་སྤྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཚད་མ་
གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེ་
སྤྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་འཇིག་པ་སྤྲིད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱས་པའི་འཇིག་པ་བསྤྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱས་པའི་འཇིག་པ་
བསྤྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡང་བསྤྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་

སྒྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྩལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་མེད་རྒྱུའི་རྒྱས་པའི་
ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀླུས་པར་བཤའ་བ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཡང་སྐྱའི་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིག་
པ་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་མེད་བྱེད་ན་རྒྱུའི་བྱ་བ་
བཀག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར་ཡང་གི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་འཛིག་རྒྱས་བཞིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་ན་
མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པར་བསྟན་པའི་ཡང་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་ལྟར་འཛིག་
རྒྱ་ལ་འཛིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀླུས་པར་བཤའ་བ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འཛིག་རྒྱས་འཛིག་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་དང་རྩལ་
གཅིག་བྱེད་དམ་རྩལ་གཞན་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་འཛིག་པ་དེ་ཁྱོད་རང་ལས་ཕྱིས་རྒྱུང་གི་རྒྱས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་རྩལ་
གཞན་བྱེད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ལ་པན་བཏགས་སམ་མ་བཏགས། དང་པོ་མི་

འཐད་དེ། དངོས་པོའི་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕྱིས་བྱུང་གི་
འཇིག་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
པོ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ། དེས་ན་
འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་འཇིག་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་འདི་ཆོས་ཅན། དངོས་
པོའི་འཇིག་པ་དེའི་དོན་གཞན་བསྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་
དངོས་པོའི་རྣམ་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བཞིག་པ་དངོས་
མེད་བསྐྱེད་ན་ངེ་ལྟར་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་འགོག་ཅེ་ན། གཉིས་
པ་ནི། འདི་ལྟར། ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དངོས་པོའི་རྣམ་སྤྱུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། དངོས་པོ་མེད་པར་
གྱུར་པ་ཞིག་པ་དེ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡིན་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་པ་
འཇིག་པའི་རྒྱུ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། བྱམ་པའི་བཞིག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ལ་གལ་ཉེ་བྱམ་
པ་བཞིག་ནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ།

འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་མཆོན་དེ་བས་ན་འཛིག་
 ཀླུ་ས་བཞིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་ན་ཀླུ་ས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་
 དགག་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འཛིག་ཀླུ་ས་དངོས་པོ་མེད་པ་བཞིག་པ་
 བྱེད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མི་བྱེད་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིས་བྱང་གི་འཛིག་ཀླུ་འདི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་འཛིག་
 པའི་དོན་གཞན་བསྟོས་པར་བྱ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་པན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་
 འཛིག་པ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཀླུ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་གྱུ་བ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟོགས་ཁྲབ་
 ལེགས་པར་གྱུ་བ་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པས་གྱུ་བ་ཅེས་
 པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་གང་ལ་འཛིག་ཅིང་འགྱུར་
 བར་གྱུ་བ་པ་དེ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་བྱང་གི་ཀླུ་
 ལ་བསྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དེ་ལས་གཞན་སྟོག་གྱུར་གྱི་
 བྱས་པ་ལ་འང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་བར་གྱུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀླུ་
 གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གློག་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་འགའ་ཞིག་ལ་འཛིག་
ཅིང་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཞན་གློག་གྱུར་གྱི་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
འཛིག་པར་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གྱུར་གྱི་བྱས་པ་དང་། འཛིག་རྒྱ་
གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེས་མཆོན་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་ལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ཆིག་གི་དོན་དང་། སྤྱི་འོད་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་ཁྲབ་རི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་གྲུབ་ན་ལྷོག་ཁྲབ་
ཀྱང་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་པ་རི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་གཞན་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རང་ཡོད་པ་དེ་ཅེས་དང་རང་
ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅོད་གཞི་ལ་གོ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར།
རྗེས་ཁྲབ་ཆང་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་རི་འབྲེལ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་བའི་བསྟོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
ཆང་མ་དག་གིས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱང་དེས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་

ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་
བཞིན་གང་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ལ་བདག་
གཅིག་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་
བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་རྟག་པ་བོར་
ནས་རི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་རང་གི་བདག་
གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱས་དངོས་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་གྲུབ་པ་མི་
སྲིད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་
བྱས་པ་མཐོང་བའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་གས་པའི་
སྤྱིར་རྟག་པའི་བྱད་པར་ཅན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་དངོས་རྟགས་སུ་བྱས་
ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྟག་པ་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བྱེད་
ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་སུ་མི་
འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆད་མའི་བྱ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་
ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ནི་ངེས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་ངེས་པའི་
ཆ་གང་ལ་མི་སྐྱབ་པར་རྗེས་སུ་རྟགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་

བསྐྱུ་བ་དེ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་འཇམ་བའི་ཆད་མ་རྟག་པ་ལ་ཆད་
མར་སོང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་ཆད་མ་གཞན་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་གྱི་ཚོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་རྟག་པར་འདོད་ཅིང་།
དངོས་པོ་འཇམ་བའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་ལ་ཆད་མར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་
འགལ་ཞིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ལ་མི་
རྟག་པས་བྱུང་བ་དཔེའི་སྟངས་དུ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱུ་བ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྤར་
རོལ་ཏུ་མི་རྟག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་
ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཚོད་གཞི་ལ་
ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་རྗེས་དཔག་
གིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་བརྒྱད་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་བཟུང་བར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་གཞོད་པ་
ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དཔེ་ལ་སྟོན་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི། ཕྱི་ཀོལ་ལ་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་གྲུབ་ན་ཚོད་
གཞི་ལ་ཡང་གྲུབ་པས་བསྐྱུ་བ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་
པ་དང་དངོས་པོ་གཞི་འགར་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་དང་

དངོས་པོ་འགོག་པའི་ཆད་མ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
 པའི་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་
 བྱལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྱུ་བ་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཆད་
 མས་མ་གྱུ་བ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། ཅོད་གཞི་ལས་གཞན་པའི་བྱས་པ་དང་
 དངོས་པོར་མཐོང་བའི་གཞི་དེ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱལ་པར་སྐྱོན་པས་རྟགས་
 ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ནང་དུ་སྐྱ་ཡང་འདུས་པས་དེ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་མར་གྱུ་བ་པའི་བྱིར། ལྷོགས་
 ཆོས་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཟུར་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ཡང་མི་རྟག་པར་
 ངེས་སོ་ཞེས་སྐྱས་ནས་ངི་ལྟར་བརྗོད། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པའི་བྱིར་མི་རྟག་
 པར་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་ཡང་དངོས་པོ་དང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་
 དོགས་པའི་བྱིར་ལྷོགས་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཞན་
 དགོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།

ཟག་བཅས་བྱེད་པར་ཐར་པ་དང་།

བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི།

སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་སྤྲོ་བ་ནམས།

འགོག་བྱེད་རིགས་པ་ལེགས་པར་བཤད།

༣. འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་གྲུར་གཏན་ཆིགས་དོན་གཞན་གྱིས་གོ་བ་འབྲས་ཏྟགས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟོག་འབྲས་གོ་བུ་གོ་བུའི་དུ་འདོད་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། རྟོག་འབྲས་ངེས་བུའི་ཀྱི་ཆད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།

རྟོག་གྲུར་གཏན་ཆིགས་དོན་གཞན་གྱིས་གོ་བ་འབྲས་ཏྟགས་སུ་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་སྤང་དོ། །དང་པོ་ནི། ཅོད་གཞིའི་སྟངས་དུ་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཏྟགས་ལས་དོན་གཞན་ཏྟགས་པར་བུ་བའི་ཐབས་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཏྟགས་རྣམས་ནི་སྟོན་མེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རུང་བ་ཅམ་གྱིས་དོན་གོ་བར་བུའི་པ་མ་ཡིན་གྱི་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟན་འདུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཏྟགས་དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དོན་གཞན་ལ་མི་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་དེ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་སྟོན་ས་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྩབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དོན་གཞན་

གྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་གྱི་དུ་བ་ལ་ལ་མེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་འོན་དུ་བ་དེ་ལྷན་ལ། དེའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང་། རྟོན་དང་བརྟོན་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་དང་རྩ་མ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱོད་དེའི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་དེ་བྱོད་ཀྱི་རྟོན་དང་བྱོད་དེ་ལ་བརྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་དང་བརྟོན་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དང་བརྟོན་པ་ནི་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་བྱག་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་ཉིད་རྒྱུ་སྐྱབ་པ་དང་། རྟོན་དང་རྒྱ་འགལ་བའི་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱོད་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བྱོད་པར་ཐལ། རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་དང་རྒྱ་

འགལ་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་དུ་བའི་རྟེན་ནི་དུས་མཉམ་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་
རྒྱ་ནི་མེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་དང་གྲུབ་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་
ཡང་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དང་མེའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བའམ་དེའི་རྒྱ་མེ་
རྣམས་ཀྱི་དངོས་སམ་བརྒྱད་པས་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱ་འབྲས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤུ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་དེ་རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། མེ་ནི་གོ་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་
དུ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། མེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་པ་དང་དུ་བ་དང་
གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་པའི་ཆ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་
བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དུ་བ་ཡང་རྩལ་ལ་
ཆ་མེད་པ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མེ་ཡང་རྩལ་ལ་ཆ་མེད་པ་ཡིན་པས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དེའི་བསམ་པ་ནི་མེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་གི་ཕྱོག་པའི་ཆ་དུ་མ་
ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་བ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ་
རྣམས་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་མི་སྐྱེད་པས་ཆ་
ཐམས་ཅད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པའོ། །དཔེར་ན་ཅན་གྱི་མེས་
ཅན་གྱི་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ། ཅན་གྱི་མེས་ཅན་གྱི་དུ་བའི་སྟེང་ན་ཡོད་

པའི་དུ་བའི་ཆ་མ་བསྐྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པས་དུ་བ་དེ་ཙཱན་གྱི་མེད་གོ་བྱེད་དུ་
ཐལ་བ་དང་། ཙཱན་གྱི་མེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་པའི་ཙཱན་གྱི་དུ་བ་མི་
སྐྱེད་པ་མི་སྤྲིད་པས་མེ་དེ་ཙཱན་གྱི་དུ་བའི་གོ་བྱར་ཐལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན་ན་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རི་རིགས་དེ་
མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་
ནི་འབྲས་བྱ་དེ་མཐོང་ན་རྒྱ་དེ་ངེས་པར་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
དུས་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
གྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ངེས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུའི་རྩལ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ལྷོག་པ་ཐམས་ཅད་གོ་
བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མེ་ལ་ནམ་པར་གནས་པའི་ཆ་
ཤས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཆ་ཤས་དེ་མེད་ན་དུ་བ་ལ་ཡོད་
པའི་ཆ་ཤས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་གཞི་འགར་རྒྱ་དེ་གོ་བྱེད་མིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གཞི་འགར་རྒྱ་དེ་
དག་གི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཏན་ཆིགས་ཞེས་པ་རྩ་ཆིག་ཡིན་མོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་
བཤད་དོ། །འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བས་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་གང་ངག་རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་
དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་དུས་ནམ་ཡང་ངེས་པའི་
འབྲས་བུའི་ཆོས་དེ་དག་ཁོ་ནས་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་དག་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམས་
ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་ཏེ། ཅན་གྱི་དུ་བ་དང་དུ་བ་
བྱུང་བ་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཅན་གྱི་མེས་ཅན་གྱི་དུ་བ་བསྐྱེད་
ཀྱང་དུ་བ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱེད་ན་ཅན་གྱི་མེས་ཅན་གྱི་དུ་བ་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཅན་གྱི་མེས་ཅན་གྱི་དུ་བ་བསྐྱེད་ཀྱང་མེས་ཅན་གྱི་དུ་བ་མ་སྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བསྐྱེད་ན་མེ་དེ་ཅན་གྱི་དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ནི། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སོ་སོར་ངེས་ན་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
བྱེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་
སྤྱི་ངེས་ངེས་ནས་ཉགས་སུ་བབྱུང་ན་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉགས་

གྱི་བྱེ་བྲག་དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ནམས་རྟགས་སུ་བཟུང་ན་
གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཟོད་
པར་འདོད་ན་ནི་གོ་བྱེད་དུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འབྲུལ་བའི་
བྱིར། གཞུང་སྤྲ་མ་ལ་ཁ་ཅིག་། ཅན་གྱི་དུ་བ་ཅན་གྱི་མེ་དཔོག་པའི་རྟགས་
སུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཅན་གྱི་མེ་ལྷོག་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་ཅན་
གྱི་དུ་བའི་སྤྱི་རིས་མི་བེན་པའི་བྱིར་དང་དུ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཅན་གྱི་དི་
ལས་ཅན་ཡོད་པ་དང་མེ་ཡོད་པ་ཅམ་ཞིག་དཔག་རྒྱས་ཀྱང་ཅན་ལས་
བྱུང་བའི་མེ་དཔག་མི་རྒྱས་ཏེ། སོག་མ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དང་ཅན་ལྷུལ་ཉི་
བར་ཆོགས་པ་ལས་དུ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཅན་གྱི་དི་བྱུང་སྤྱིད་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དུ་བའི་ཁ་དོག་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་ཅན་གྱི་དི་ལས་ཅན་
གྱི་མེ་དཔོག་གོ་ཞེ་ན་ཡང་ཅན་གྱི་དུ་བས་ཅན་གྱི་མེ་དཔོག་རྒྱས་པའི་
ཞེས་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་དུ་བ་ལ་སྤྱོ་བ་དང་འཕྱར་བ་དང་ཞེས་བྱ་དང་གཞུལ་བྱ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེའི་ཆེ་མེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་རྟགས་སུ་བཟུང་ན་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྗེས་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་འདོད་ལ། ཡང་དུ་
བ་སྤྱོན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་། དུ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
རྟགས་གྱི་བྱེ་བྲག་དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་ནམས་ཀྱང་རྟགས་སུ་

འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་རྟགས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་མི་འབྲུལ་བར་
སྐྱབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་མི་འབྲུལ་བ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྤྱི་འཇོག་
དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཏུ་བ་མེད་ཀྱི་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་
དགག་པ་དང་། རྒྱ་ཡེ་མེད་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏུ་བ་
མེ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་མེ་མེད་བརྒྱ་ཁྲི་གེ་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བས་གལ་ཏེ་ཏུ་
བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆད་མ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་
པར་བྱ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཏུ་བ་འདི་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏུ་བ་གང་ཞིག་
མེ་དེ་ལས་འབྲུལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏུ་བ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
བརྒྱ་ཁྲི་གེ་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེ་ཏུ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འཇོག་དང་། ཆིག་གི་དོན་

ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་
གང་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་མཐའ་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྐྱེད་འབའ་ཞིག་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ན་དུ་བ་
མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིན་པར་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་གཅིག་
གིས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་འཐད་དེ་མི་སྤར་
མཐོང་ལ་དུ་བ་བྱིས་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་
པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པས་ཚུ་སྐྱོར་བ་ཞིན་པའང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
གཅིག་གིས་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། བུམ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་
ནང་གི་ཚུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་དེ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
གཉིས་སྤྲ་བྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཁང་པའི་སྟེང་ན་མི་འདུག་པ་
ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མི་འབྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁང་སྟེང་ན་གནས་
པ་ཁང་པས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་སྤྱགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་
བྱུང་མཐའ་བསྐྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་དངོས་སུ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ཡི། རྒྱ་མེད་
དུ་འཛིན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལ་གཞོད་པའི་ཆད་
མ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟོག་རང་དགའ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་འབྲས་

ཀྱི་གནས་འདི་དག་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལམ་བསྐབ་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་རིམ་ས་ངེས་པ་དང་། ཆོག་ས་ལམ་
 རྣམ་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བ་དང་། དེ་རྣམ་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ལམ་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ཤེས་ལ་དེ་མ་ཤེས་ན་ལམ་
 གོང་མ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་སོ་སྟུང་བ་དང་། ལམ་འོག་མ་རྒྱད་ལ་
 སྐྱེས་པ་ལ་མ་སྐྱེས་སོ་སྟུང་དུ་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ལམ་
 ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པས་དུས་འདའ་བའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྣམས་དཔེར་བྱས་
 རྣམ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྟུག་བསྐལ་དུ་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 ན་རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྐབས་དོན་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་ངེས་པ་མ་
 རྟོན་པའི་རྟགས་སུ་སྐབ་པ་བྱེད་འདོད་སྐྱེས་པའི་ཆེ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་
 རྣམས་རྒྱང་ལ་འདོར་བ་དང་། དང་པོར་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་ཅི་
 ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་པོ་གཉིས་ད་གཟོད་སྐབ་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཉམས་ལེན་
 ལ་མང་ཉུང་མི་ཡོང་བའི་བྱབ་པའི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལུགས་ངན་
 པ་རྣམས་བརྟན་ཆགས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་གཞིར་མེ་དུ་གཉིས་

ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱང་གཅིག། །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་
 དམིགས་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་
 པའི་མངོན་སུམ་བྱང་གཅིག། །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་
 མ་དམིགས་པའི་བྱང་གསུམ་གྱིས་འབྲུབ་སྟེ། དུ་བ་མེད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པ་
 ལ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཅིང་། དུས་ནམ་ཡང་མེད་པ་ལ་དུ་བ་
 འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པས་ཆད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དུ་བ་དེ་
 དངོས་པོ་རེས་འགའ་བར་བྱུང་པས་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པར་བྱུང་
 པའི་སྒྲིབ། རྒྱ་མེད་པ་ཁེགས་ལ་ཆད་མ་བྱང་སྒྲིབ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དུ་བ་མེད་
 རྗེས་སུ་འབྲུང་ཞིང་མེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོག་པར་བྱུང་ཅིང་། མེས་
 དབེན་པའི་གཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་པས་མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟ་དང་བོང་བུའི་དབེས་དུ་བ་ཡུལ་
 གཞན་ནས་འོངས་པ་ཡང་ཡུལ་འདབ་འབྲུར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་
 མས་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ལ་བསྟོས་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་རེས་དགོས་པ་ཡིན་
 ཀྱི། དུས་ཀྱི་བྱང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་རོལ་
 མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྒྲིབ། མེ་རྒྱན་ལྟན་
 དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ན་དུ་བ་དམིགས་པའི་དུས་ན་མེད་རིགས་འདྲ་ཆད་པས་
 དུ་བ་དམིགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རིམ་པ་དོན་

མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བའི་རིགས་རྒྱུན་མེ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ཏུས་ན་མེད་ན་མེ་མ་དམིགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ཏུ་བ་མ་དམིགས་
 པའི་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགལ་འབྲེལ་གྱི་ཙུ་བ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱལ་པར་བྱས་ནས་དེ་དཔེར་བྱས་ཏེ། བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པ་དང་། དེས་བདག་
 འཛིན་དང་བྲལ་བ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བྱལ་ནས་བྱལ་
 མཐའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་སྤྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་སྤྲོན་ཏུ་
 སོང་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། མེ་ཏུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་
 གྱུར་པ་ལས་མེ་ཏུ་གཉིས་ཀ་མི་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱུང་
 གཅིག་སྤྲོན་ཏུ་སོང་བ་ལས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བྱུང་གཅིག་འབྱུང་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། ཐོག་མར་
 མེ་གང་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ལ་དེ་དམིགས་པ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་ཏུ་
 བ་དམིགས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱུང་
 གཅིག་ལ་བསྟོས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལས་གཅིག་མེ་མ་ཚང་ན་ཡང་དེའི་རྗེས་
 སུ་ཏུ་བ་མི་དམིགས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་ཕྱི་མ་རྒྱ་འབྲས་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྱལ་
 པར་སྟོན་ནོ། །ཏུ་བ་དེ་ནི་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་དེ་ཡང་

མེ་ལ་བསྟོས་ནས་དུ་བ་ལ་ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རོག་དང་ཏ་ལའི་
ཚུ་ལ་དུ་ལན་ཅིག་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བོ་ཞེ་ན། དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དེའི་འབྲས་བུར་འབྱུང་
སྟེ། ལན་ཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་
མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཙུབ་
སྟན་ལ་གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་ས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བ་
འབྱུང་བས་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་
པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་ས་པ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དུ་བ་མེ་ལ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་
དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཚོ་བའི་རེག་པའི་བྱད་
པར་ནི་མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་
དང་ཤིང་པན་ཚུན་བྱད་པས་ཅུང་ཟད་ནག་པོར་སོང་བ་སོགས་སོ། །དེའི་ཆེ་
ཡང་མེའི་བྱད་པའི་བྱད་པར་དང་ངོ་བོའི་བྱད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དུ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གཏན་མེད་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་རྒྱ་མེ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རེས་པ་
མེད་པར་ཁས་སྦངས་ན་རྒྱ་ཡེ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་
འདི་ནི་གོང་དུ་འབྱུང་ཡང་ཐལ་བ་འོག་མ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ཡིན་

ནོ། །དུ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། མེ་དེའི་རྒྱ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མེ་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། བྱད་པར་ཐལ། གང་ཞིག་གང་མེད་པར་འགྱུར་
བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དུ་བ་
མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཏན་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སྤོང་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྐྱེ་བོའི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་མེད་ཀྱང་མེ་ཡོད་ན་དུ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལོག་
ཀྱང་མི་ལྟོག་མེ་ལས་གཞན་ལོག་ཀྱང་མི་ལྟོག་ན་ལྟོག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མེད་ལ་དེ་
མེད་ན་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཁས་སྤངས་དུ་མི་རུང་བས་རྒྱ་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མེད་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཡེ་མེད་དང་། རྒྱ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མེད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་འདུས་མ་བྱས་སོགས་དང་
དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་
དངོས་པོ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ། དངོས་པོ་ལ་
མི་གནས་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་

པ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཡང་ན་དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དེའམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། བྱོད་
 བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱོད་
 ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། བྱོད་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་
 འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །སྤྲ་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 རང་གིས་དེའི་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། སྤྲ་མ་འདོད་ན་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་
 འབྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་མེ་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་མེ་ལས་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་
 འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ལས་
 འབྱུང་བའི་དུ་བ་དེ་ཉིད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་འབྱུང་བར་ཁས་སྦངས་ན།
 རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་ཡང་དེ་ཉིད་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་རིགས་
 འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མེད་ཀྱི་ཉིས་པ་སོ་ན་གནས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་དེ་དང་
 རིགས་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་རིགས་མི་འབྲེལ་བ་

ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་
རིགས་འདྲ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བར་འབྱུང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་བསྒྲིག་ན་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
མེད་དེ། དངོས་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་དངོས་འབྲས་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་ངོ་
ཞེ་ན་ནི། དངོས་རྒྱའི་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པས་དངོས་འབྲས་ཀྱི་རིགས་
འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལ་ཕན་
འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྤངས་ཏེ། རྒྱའི་རྒྱས་པ་
ནི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་ངེས་པར་ཁས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་འདྲ་མི་འདྲ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་
འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་
ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་ཡང་
འབྱུང་བར་ཐལ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་གང་ཞིག །རྒྱ་སོ་སོ་ལས་
འབྲས་བྱ་སོ་སོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་ལས་འབྲས་བྱ་འདྲ་མི་འདྲ་འབྱུང་
བར་གྲུབ་པ་དང་། དུ་བ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་རིགས་ཐ་

དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་
བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀླུ་མ་ངེས་ན་ཀླུ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
དུ་བ་ནི་རིགས་ཀྱི་ཀླུ་མ་ངོན་སྲུང་གྱིས་མཐོང་བའི་མེད་ནམ་པ་དང་རིགས་
མི་མ་ཐུན་པའི་དོན་མེ་མེད་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀླུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆ་མས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཀླུ་གཏན་མེད་དམ་མ་ངེས་པའི་ཀླུ་མེད་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཀླུ་མེད་
དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་གཞོད་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཞེས་པའོ། །དངོས་པོ་ཀླུ་
མེད་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་འདི་ཀླུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་
གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་བ་ཡུལ་དང་དུས་དོན་གཞན་
ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀླུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྤངས། དམ་
བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་སྟོན་གྱི་གས་ལ་འཕངས་
པའི་རང་རྒྱུད་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་ས་ཆོས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
འདོད་ན། ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པ་
དུས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མི་སྲིད་པའམ་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། དངོས་པོ་གང་དག་གང་ཞིག་རང་རྒྱུ་ཡུལ་དང་དུས་དོན་གཞན་ལ་མི་

སྟོས་པའི་བྱིར། ཐལ་བ་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་རེས་འགའ་སྟེ་བར་གྲུབ་པའི་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞོན་ཅིང་། ཏྲགས་ཁས་སྤངས། བྱབ་པ་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་སྟོན་ས་སྟོག་ཕྱོགས་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་ཏུས་
རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡུལ་ཏུས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་ལས་
ཡིན་པའི་བྱིར།

 རིགས་པ་སྤྲ་བ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །རྒྱ་མེད་ཏུ་སྟེ་བའི་གཏན་ཆོགས་
གཅིག་པོ་བཀོད་ནས་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་བ་
འཕེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་རྒྱ་མེད་ཏུ་ཁས་སྤངས་ན་མེ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་
མི་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་པས་ཏུས་ནམ་
ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཏུས་ཡིན་ལ། མེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
སྟོག་ཅིང་སྟོག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པས་ཏུས་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
འཕེན་པའི་ཏུས་ཡིན་པས་ཡ་གྲུལ་རྒྱ་མེད་བཀག་ནས་ཆོགས་པ་རྒྱ་མེད་ཏུ་
སྟེ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཏྲག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
གནད་ལེགས་པར་མ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ཏུ་སྟེ་བ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་
ནས་ཏུས་ནམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མེད་པའི་ཏུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བ་གཉིས་ཀར་ཏུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གཞི་
མ་ཐུན་ཁས་སྤངས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མེད་ཀྱི་སྟོག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཁས་

སྒྲངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ཆངས་པས་ཀྱང་འཕེན་
བར་མི་རུས་སོ། །བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་འདི་མཁས་པར་མ་ཞེས་ན།
སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་མི་རྟགས་པ་
ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་དང་།
དེས་བྱ་བ་འདི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་དེ་རྒྱ་མེད་ལས་འབྱུང་ན་ནི་ཞེས་ཁས་
སྒྲངས་ཐེས་སུ་བཟོད་ནས། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་ལ་
ཡང་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་ལ་ནམ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། རྒྱ་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཆང་བ་མེད་པས་སམ། དངོས་པོར་མེད་ནས་
ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན་དུས་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིར་
འབྱུང་བ་ལ་རྒྱ་མ་ཆང་བའི་ཡུལ་དང་དུས་མེད་པའི་བྱིར། དངོས་སུ་འབྱུང་
བར་འདོད་པའི་དུས་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་
ཆང་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མེད་པའི་དུས་དང་
དངོས་པོ་མེད་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐལ་བ་དེ་དག་གིས་
འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་དོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རེས་འགའ་བར་འགྱུར་བ་
ནམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་དོན་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱར་ཡོད་པ་ལ་

བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡི་ཡུལ་དང་དུས་དག་ན་
ཁྱོད་འབྱུང་བར་རུང་བ་དང་དེ་གཉིས་མེད་པའི་དུས་དག་ན་ཁྱོད་འབྱུང་བར་
མི་རུང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟམ་མ་བྱ་བ་ཅེ་ན། དེ་སྐབས་པ་ནི་དུ་བའི་
རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་དུ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་དུ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
མེད་པའི་ཡུལ་དུས་ཅེ་ག་ཞོས་མི་ལྡན་པ་དག་ཏུ་དུ་བ་མི་ལྡན་པའི་ངེས་པ་མི་
རུང་བར་ཐལ། དུ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེར་དུ་བ་འབྱུང་བར་
རུང་བ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་དུ་བ་འབྱུང་བར་མི་རུང་བ་ཉིད་
འདྲ་བ་ཅན་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་རབ་ཐལ།
འབྱུང་བར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུས་དོན་གཞན་དེ་ཡང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལས་
གཞན་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དག་
ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དུས་འགའ་ཞིག་
སྤངས་ནས་ཡུལ་དང་དུས་གཞན་དག་ན་ཡོད་པའི་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་
ཡུལ་དུས་ངེས་འགའ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
བསྟོས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་
ངེས་འགའ་བ་དེར་ངེས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡུལ་དུས་དེ་དག་གིས་བྱས་
པའི་ཐན་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དུས་ངེས་འགའ་བ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་
 བས་བྱུང་བ་དེ་བས་ན། དུ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་ངེས་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མེ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་གང་ན་ཁྱོད་
 ལན་ཅིག་འབྱུང་བ་མཐོང་ལ་མེ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་མ་ཆང་ན་ཁྱོད་འབྱུང་བ་
 མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ།
 ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲོ་མ་ལ་བྱུང་བ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མེས་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་མེ་ལས་ལན་འགའ་ཡང་སྐྱེ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྱུང་བར་བྱུང་བའི་
 དོན་བསྟུ་བ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་གྱི་ནམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་བསྟུ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དུ་བ་མེས་སྟོང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང་།
 མེས་སྟོང་བ་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྱུང་བར་
 བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་གཞན་མེས་དབེན་པ་ལས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མེའི་འབྲས་བུ་དེར་ངེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མེས་
 དབེན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དུ་བ་ནི་མེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་བུ་དུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་

བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེ་དེ་དུ་བ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དུ་བ་དེ་གཞན་མེས་དབེན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཡང་ན་མེས་
དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་མེས་དབེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་དུ་བ་མེ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དུ་བ་སྤར་མེད་
གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་མེ་ཡིན་པ་དང་། མེ་མ་
ཡིན་ན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་
ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་ཉིད་
ཆོས་ཅན། མེ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་ཐལ། མེའི་སྤྱང་དུ་བ་སྤར་མེད་གསར་དུ་
བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་
འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་པའི་བྱིར། ཐལ་
བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་
མེ་དེའི་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མེ་མ་ཡིན་
གཞན་ལས་རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཀླུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དུ་བ་
གང་ཞིག་དུ་བའི་ཀླུ་མིན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་
ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་འོ།

གཉིས་པ་ཀླུ་འབྲས་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་འབྲུལ་བ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་
བ་ལ་གསུམ། ཀླུ་དུ་མས་འབྲས་བྱ་བུན་མོང་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། འབྲས་བྱ་རིགས་གཅིག་ཀླུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལས་
སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཏྲགས་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བ་
ཀླུ་འི་བྱུང་པར་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ།
།དང་པོ་ནི། ཀླུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་
དད་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པ། འོ་ན་ད་ནི་ཅི་ལྟར་འབྲས་བྱ་གཅིག་
ལ་ལྟན་ཅིག་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཀླུ་དང་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལས་
འབྲས་བྱ་གཅིག་སྐྱེས་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་འདི་མི་རུང་བ་ཉིད་
དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མིག་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ལས་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཀླུ་མཆོད་ཀྱིས་ཀླུ་རིགས་མི་འདྲ་
བ་ལས་འབྲས་བྱ་རིགས་འདྲ་བ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
རྒྱུན་གཞན་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་བྱེད་ཁོ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་
རིགས་འདྲའི་ཀླུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་

བྱེད་གཅིག་ལུས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའམ་རྒྱུ་ལྷོག་པ་གཅིག་ཁོ་
ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།
སྒྲ་མས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་བྱི་མས་སྦྱིར་དགག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་
སྒྲ་མས་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་
ལ། བྱི་མས་དེ་འབྲའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་མེད་པར་
བསྟན་ཏོ། །ཡིད་བྱེད་ཁ་ཡར་བ་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
ན། མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་
ཐལ། དེ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཆོགས་པ་མིག་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་དེའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་བྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་
དཔོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རྒྱུ་
གསུམ་ཆོགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
རྒྱུ་གསུམ་ཡིན་ན་རྒྱུ་གནས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་
འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཆོགས་པའི་ནང་གི་ལྷན་ཅིག་

བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་ཅན་དང་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་
རྣམ་གྲངས་མེད་པར་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ངོ་
བོ་སྤར་མེད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱན་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་ལའི་ས་བོན་དང་བ་ལང་གི་ལྷ་བ་མི་འབྲ་བ་ལས་
ལྷ་ལ་མཚུངས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་རྒྱ་མི་འབྲ་བ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྲ་
བ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་ཅུང་ཟད་ལྷ་ལའི་ས་བོན་དང་
རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་བ་ལང་གི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མེ་ཏྲོག་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་འབྲུང་བར་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡང་ལྷ་ལ་ཞེས་མིང་དེ་སྐྱེད་དུ་བརྒྱུད་
ཀྱང་ལྷ་ལ་རང་གི་ས་བོན་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ལས་འབྲས་བུའི་རང་གི་
ངོ་བོ་མི་འབྲ་བ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྒྱའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འབྲ་བ་ཐ་དད་
པའི་སྤྱི་བ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཤིང་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཤིང་དང་སྒྲོང་
བུ་བཙུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཤིང་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་སྤྱི་མ་ལས་རྒྱ་ཤིང་
གི་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་ཞིང་། སྤྱི་མ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བས་ཀྱང་མིང་མཚུངས་
ཀྱང་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་གཉིས་ནི་འཛིག་ཏེན་ན་གསལ་བ་
ཁོ་ནར་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་དེ།
སྒྲོང་བུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་སྐྱེས་
པའི་རྒྱ་ཤིང་ལྷན་པགས་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲོང་བུ་སྤྱི་བར་འཛིག་ཏེན་ན་མདོན་སྤྱི་མ་

དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བར་
འཇོག་པའི་རྣམ་གངས་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བུ་འདྲ་མི་འདྲ་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་
ལ་མི་འབྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འདྲ་
མི་འདྲས་དཔག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡང་དེ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དཔེ་
དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་འདྲ་མི་འདྲས་དུས་རིང་པོས་
བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་འདྲ་
མི་འདྲས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་ཡང་དེ་མ་ཐག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་འབྲས་འདྲ་བ་ལ་དངོས་རྒྱ་འདྲ་བའི་དཔེ་
དང་། དངོས་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལས་དངོས་འབྲས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་རྗེས་རང་བཞིན་མཚུངས་པ་རྣམས་
ལ་དངོས་རྒྱ་དེ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱན་འཇུག་པའི་ཚུ་ཞིང་
གཟུགས་བྱུང་པར་མེད་པ་སྤོང་བུ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་འདྲ་སྤྱི་ཕྱི་དག་
བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་དེ་ལ་ནི་དངོས་
འབྲས་དེའི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་

ལྷ་མ་ཐུང་པ་མ་རིན་ཆེན། དཔེར་ན། རྩ་ཤིང་གི་ས་བོན་དང་
སྒོང་བྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཉིད་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། གང་ལས་དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་ཅི་འདྲ་བ་མཐོང་བ་
དེ་ལས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུ་བ་པའི་གཞིར་དངོས་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་དེ་
འདྲ་བ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཐུང་པ་མ་རིན་ཆེན་ནི་ཕྱིར་དུ་

གསུམ་པ་ནི། དངོས་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་བས་དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་ན་
དེས་ཀྱང་དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པས་མཐར་མི་འདྲ་བ་འབྲས་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་ཞིང་། དངོས་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་བས་དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་ན་དངོས་
འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་བ་དངོས་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་བ་ལ་འཁྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
བར་སྐྱེད་པས་སུ་སྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་འདྲ་མི་འདྲ་སྒྲིལ་ཆོག་པས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་བས་དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་དངོས་
རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་ལ་འཁྱུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་འབྲས་འདྲ་མི་འདྲ་ས་
བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱད་པ་དག་འདྲ་མི་འདྲ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་

གཉིས་པ་ནི། དངོས་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་དག་ཀྱང་
རེས་འགའ་རྣམས་པ་འདྲ་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམས་དང་ལྷ་མ་ཐུང་པ་མ་རིན་ཆེན་
པའི་རྒྱ་མོ་ག་གོན་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དེ་མ་ཐུང་པའི་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ལ་
འཁྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེ་ལྷ་མ་ཐུང་པ་མ་རིན་ཆེན་ནི། རྣམས་དང་ལྷ་མ་ཐུང་པ་མ་རིན་ཆེན་པའི་

རྒྱལ་མོ་ག་གོན་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་རྒྱུ་འདྲ་བ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་དངོས་འབྲས་འདྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་འབའ་ཞིག་ནི་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་འདྲ་བ་འོན་ཀྱང་རང་
 བཞིན་གཞན་ཡང་མི་འདྲ་བར་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། བཙུན་
 མ་དང་བཙུན་མ་མ་ཡིན་པའི་ནོར་བུ་དང་ལྷ་ཏིག་དང་བུ་རུ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་དག་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ས་མི་
 མཚུངས་པར་བཞག་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཆེ་ཆུང་དང་བྱས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྤྱིར། གཅིག་
 ཏུ་ནི་མེ་ཏོག་ཐ་དད་པས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་བྱས་ཏེ་སྒྲོན་པོ་དང་ཅིག་ཤོས་
 སེར་པོ་སོགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཅན་གྱི་ཤུར་བ་ཀ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་
 བུ་མི་འདྲ་བས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་འབྲས་
 བུ་ཅན་གྱི་ཀར་གོ་ཏེ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རོ་མི་འདྲ་བ་ལས་མི་འདྲ་བར་
 འཛོག་སྟེ། རྒྱས་དང་ཅིག་ཤོས་ལྷུ་མ་རར་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་མོ་ག་གོན་བཞིན་
 ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བྱས་པ་མི་འདྲ་བས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་སྟེ། དེག་པ་ཙམ་
 གྱིས་འཁྱུ་བ་དང་སྤངས་པས་འཁྱུ་བའི་ཨ་རུ་ར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་རིགས་ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་
 ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤྱད་པར་ཐ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་འབྲས་བུ་མི་
 འདྲ་བ་ནི་དངོས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་ལ་འཁྱུལ་བ་མེད་དེ། དངོས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་

ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་ན། འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་སྤྱི་འོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཀྱང་པ་གཉིས་པས་རྒྱ་མེད་ཁེགས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ལ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བ་ཁེགས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཤིང་། ཀྱང་པ་དང་པོས་དེས་ན་དོན་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྔ་པ་ལས། རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེད་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྔ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེ་གང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་དེ་མེ་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་པོ་སོགས་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དུ་བ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མེ་དེའི་རྒྱ་ཅན་དུ་ཆོད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་དུ། ཆོགས་བཅད་གཅིག་པོ་འདི་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་བཅད་དུ་བྱས་གྱི་འོག་མ་གཉིས་མ་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།

(༣) འབྲས་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པར་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་རྟགས་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པའོ།

མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཟུབ་པ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་མཐུན་སྟོབས་ལ་མཐོང་ཅམ་དང་མི་མཐུན་སྟོབས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྟོབས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ལས་ལྟོག་ཟུབ་འབྲུབ་པ་མིན་ཞིང་མཐུན་སྟོབས་ལ་མཐོང་ཅམ་ལས་རྗེས་ཟུབ་འབྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཇུག་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བར་ངེས་པ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཟུབ་པ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་མེད་ག་དང་ལྟན་ཅིག་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། མེད་དང་རྗེས་ཐ་དད་མེད་དང་འབྲེལ་བ་བྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲས་པ་ཆོས་ཅན། གོས་སེར་པོར་འབྲུར་བ་ལ་ཆོན་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་མི་ཏྲག་པའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་སྟོང་ལས་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅས་བྲ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་ཏྲོག་

དགག་པ་དང་། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་
བྱུང་པ་རྒྱས་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་
བདག་གཅིག་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རྒྱ་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
མ་བཟང་བདག་གཅིག་པར་མི་རུང་བའི་གནོད་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་ཉག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཉིད་ཏུ་ཐལ། མི་
ཉག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་
འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བྱས་པ་ལ་འཇིག་རེས་གྱི་བྱུང་
པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤའ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཅི་
སྐྱར་སྐྱབས་འདིར་བཤའ་ཅི་ན། བདེན་མོད་གྱི་བྱས་མི་ཉག་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་
སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྟོན་ས་རྫས་ཐ་དད་ཏུ་བྱུང་པ་དགག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་ན་རྫས་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱུང་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤའ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
དེའི་ཞར་ལ་འདི་བཤའ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱས་མི་ཉག་བདག་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།
བྱུང་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་ཉག་པ་བྱས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཏུ་རིགས་པ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་གྲུབ་དུས་ན་དེའི་མི་ཏྲག་པ་མ་གྲུབ་པའམ། དེ་གཉིས་རྒྱ་སྒྲིལ་གྱི་ཐ་དད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲུབ་མ་གྲུབ་འགལ་བའི་ཆོས་ལྡན་དང་། རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལས་སྦྱེས་པས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། དེས་མི་འགྲུབ་ན་རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་པའམ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཆོས་འགལ་བ་གནས་པའི་དངོས་པོའམ་རྒྱ་ཐ་དད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་མི་ཏྲག་བདག་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་གྲུབ་མ་གྲུབ་འགལ་བའི་ཆོས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཐ་དད་པས་བདག་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་བྱིར། འདིར་ཞར་བྱང་ཅམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དུས་འགལ་བའི་ཆོས་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་དེས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་དང་སྒྲམ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་དང་སྒྲམ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལྡན་ཅིག་སྦྱེ་བ་དང་འཛོག་པ་དག་དང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཕན་པ་ཉི་ལྔ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེས་ནི་ཕྱིར།
 འདི་དག་གིས་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གང་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་
 པའི་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ན། སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི། རྩིས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་པ་ཅམ་ལ་
 མ་ཡིན་ལ་རྩིས་གཅིག་ཅམ་ལ་ཐལ་བ་དེ་འཕངས་འདུག་སྟམ་དུ་འབྱུང་ནས་
 བྱམ་པ་དང་དངོས་པོ་རྩིས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་
 དངོས་པོའི་མཆན་གཞི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ལོ་
 ཅག་ལྟར་ན་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱང་རང་མཆན་དུ་ཁས་སྦྲངས་
 པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་སྤྱོད་ལ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ལ་རྟལ་ཕྱན་ཆ་མེད་གྱི་མཆན་
 གཞི་གཟུང་དུ་ཡོད་ན་ནི། ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་རང་མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་འཛིན་
 ཏོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟེན་ཞིང་ཆོག་ཅམ་ལ་འཆེལ་བ་སྤྱོད་གཞན་
 གྱི་ཁས་སྦྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རང་
 མཆན་གྱི་མཆན་གཞི་འཛིན་མི་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲོན་
 ཅན་ཡིན་པའི་གཞོད་ལེགས་པར་ཁུར་བ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་
 རྩིས་འགྲོ་བྱེད་པ་དང་རང་མཆན་འགལ་བར་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་གང་
 གིས་ཀྱང་ཁས་མ་སྦྲངས་ཤིང་། ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་པས་རང་གི་གསལ་
 བ་དུ་མ་ལ་རྩིས་འགྲོ་བྱེད་པས་རང་མཆན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་

སྒྲིལ་ཆ་མེད་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་
འགྲོ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་སྐྱུ་ལ་འཕེན་པ་སེམས་ནས་དུ་ཞོག་ལ་
ལེགས་པར་སེམས་ཤིག ། རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཆ་བཅས་ནི་བྱམ་
པ་བཞིན་དུ་ཆ་ཅན་བྱམ་པ་མིན་པའི་བྱམ་པའི་ཆ་རྒྱ་ཐང་དང་དུ་མ་འདུས་པའི་
ཆ་ཅན་མིན་པ་ལ་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་མ་བཞག་དོན་སེམས་
གཉིས་ཇི་ལྟར་བརྟེན་པ་ལས་ཉོགས་པར་གྱིས་ཤིག ། ཉོག་པས་བཏགས་པའི་
སྒྲིག་པའི་ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྐྱར་བ་ན། །
ཞེས་པའི་རིགས་པ་བྱོད་ལྟར་ན་གང་ལ་འཕེན་པའི་བྱོགས་སྒྲིལ་མ་གོ་བས་
འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ། ། གལ་ཏེ་བྱོད་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་
ཅས་སྐྱར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
ཁོ་བོས་བྱོད་ལ་ཆོག་ལ་འཆེལ་བ་ཞེས་མ་སྐྱས་སམ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཆོག་ལ་
འཆེལ་བ་བྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་དོར་མདོ་སྡེ་པས་ཇི་ལྟར་ཁས་སྦངས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་དང་བྲལ་ཚུལ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོན་ས་ལེགས་པར་བརྗོད་པར་
བྱའོ། ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་འབྲེལ་དུ་རིལ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་
ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་པར་མེད་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་ཀྱ་སྒྲོས་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱབ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་ཆ་མཉམ་
པའི་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྦངས་ཤིང་། སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་དང་

སེར་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་
གནས་གསུམ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་གཅིག་
ཅུ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་སོ་སོ་
ལས་རྗེས་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། བྱམ་སྒྲུལ་དང་བྱས་མི་ཏྲག་ཆོས་ཅན།
ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་གྲུབ་བདེ་རྗེས་
གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་འཇིག་དང་གཅིག་པ་སོགས་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་འཇིག་རིམ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་སོ་སོ་ལས་རྗེས་སོ་
སོར་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་དང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །འཇམ་གྱི་
སྒྲས་དེ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཅེས་མིང་ཅུ་ཐ་ཐ་དད་པར་བཅད་པར་
ཐལ། རྗེས་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པ་དེ་སྐད་
དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱན་དང་དངོས་པོ་འགལ་བར་འདོད་པ་དེ་
དག་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་ལ་ཅོ་འཛི་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་
གྱིས་གཅིག་གྲུབ་དུས་ན་ཅིག་ཤོས་མ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་མ་གྲུབ་འགལ་བའི་
ཆོས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་བྱི་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ། །
གང་དག་མེ་དང་དུ་བ་དངོས་པོར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རྣམ་
འགྲེལ་ལས།

ས་པོན་སོགས་ནི་ལྷག་སོགས་ལ།

རྣམ་མཐོང་།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་བཏུ་བའི་ཡང་སྐལ་བ་དང་བྲལ་བར་ཟད་དོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྟུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། དངོས་པོ་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་དོན་རྫས་ཐ་དད་པ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་བྱུབ་པའི་དུས་ན་མི་ཏྲག་པ་
ཉིད་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་ན་དངོས་
པོ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མི་ཏྲག་པ་དངོས་པོ་དེའི་
རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་རྫས་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མཚུངས་པ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གནས་མ་བྱུ་པའི་སྡེ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་སྒྲ་རབས་པ་
ཁ་ཅིག་གི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་འཇིག་གཅིག་ཏུ་བསམས་ནས་འཇིག་
པ་རྒྱ་མེད་དུ་འདོད་པ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པས་དངོས་པོ་དང་མི་ཏྲག་པ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་
ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དངོས་པོ་བྱུབ་དུས་ན་དེ་ཞིག་པ་མེད་པས་བྱུབ་མ་བྱུབ་
འགལ་བའི་ཆོས་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་
པར་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའོ། །རང་ལྷགས་ལ་
ཞིག་པ་དང་འཇིག་པ་འགལ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་
གང་དུ་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེ་སྟུན་ཡང་ཤིང་མཐོང་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཞིག་འཇིག་གཅིག་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱས་མི་ཏྲག་བདག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། མི་

ཏྲག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བཞིན་དུ་མི་ཏྲགས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་གཉིས་
བདག་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་
པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་མི་ཏྲག་པར་བསྟན་པ་
དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གང་དངོས་པོ་བྱུང་དུས་ན་མ་བྱུང་པར་དངོས་པོ་
ལས་སྤྱིས་འབྱུང་པར་འབྱུང་བ་རྫས་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དངོས་པོ་
ཉིད་མི་ཏྲག་པའི་རྫས་སུ་སྤྱིས་པའི་སྤྱིར། མི་ཏྲག་པ་དངོས་པོ་ཞིག་པ་དང་
དོན་གཅིག་པས་བྱས་དངོས་དང་མི་ཏྲག་པ་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མ་
བྱུང་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་
དེ་ཁོ་ན་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ན་དངོས་པོའི་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་
ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་འབྱུང་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་
དབྱེ་ནི་ལྟ་སྟེན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བར་
མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆིག་ཐ་དད་པའི་ཡང་བརྗོད་
བྱའི་དོན་རྫས་ཐ་དད་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཆོས་
ཅན་སོ་སོར་གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཉིད་ཆིག་གི་སྦྱར་
ཚུལ་མི་འདྲ་བས་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་སོ་
སོར་གོ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་ཏྲག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྤྱེད་དེ་ཆོས་ཅན་

དང་། སྤྱི་མི་ཏྲག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་དེ་ཆོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ཏྲག་
 པ་ལས་ལྷོག་པ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་
 སྤྱབས་འདིར་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་པར་གཞན་ནི་
 སྤྱི་བ་དང་། །མི་སྤྱི་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱབས་
 བྱི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཏན་ལ་པབ་བཞིན་པས་འདིར་མ་སྤྱོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དོས་བཟུང་བ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་པས་མི་ཏྲག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་དོས་བཟུང་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་དང་མི་ཏྲག་པ་རྫས་གཅིག་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར་མི་ཏྲག་པ་ཡང་
 རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 རྟོགས་པ་ན་བྱམ་པ་འདིའི་རང་བཞིན་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བཞིན་དུ་ཡང་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡིད་བསྐྱད་
 པའི་ནང་གི་འབྱུང་རྒྱ་སྟོ་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། མ་རིག་
 པ་དངོས་པོ་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ན་ཡང་བྱམ་པ་
 ཏྲག་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པའི་
 བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱ་ལ་ཡང་བསྟོས་པར་སྟོན་པ་
 བྱི། སྟོ་ཞན་པ་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་

བ་བར་མ་ཆད་དུ་དམིགས་པས་ཏྲག་ཏུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་
 ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་དོགས་པས་བསྐྱུས་ཤིང་བྲིད་པས་
 གྲང་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་གི་འབྱུང་རྒྱ་སྒོ་ཞན་པ་མེད་ན་ཏྲག་པར་
 འབྱུང་བ་མི་སྐྱེ་བ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་མ་
 ཆང་ན་ཏྲག་པར་འབྱུང་བ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དཔེར་ན། བར་ཆོད་པའི་སྒོ་ག་སྒྲ་ཕྱི་
 བཞིན་ནོ། །ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པས་དག་པའི་
 ས་སྒྲོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྲིད་པ་བཞིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་
 དུས་ན་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མས་སྟོང་པར་མཐོང་བས་སྒྲ་མ་མེད་པར་ཐ་སྙད་བྲིད་པ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྒྲོགས་སུ་ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་
 ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པ་ཏྲག་པར་འབྱུང་བ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་ཆེ་ཏྲག་པར་འབྱུང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ།
 བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆེ་རིགས་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བས་
 བསྐྱུས་པས་མི་ཏྲག་པར་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འམ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་
 སྒྲོགས་སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ལན་ཐ་དད་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོགས་སྒྲ་མ་
 སྒྲ་མ་ལྟར་ན་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས། ཚོད་པ་ཕྱི་མ་ལྟར་
 ན་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་འདི་ཡོད་ཅེས་འབྱུང་རྒྱ་སོ་སོས་ཚོད་པ་
 སོ་སོར་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་དང་དེ་ཞེས་པ་ལྟར་
 གསུམ་ག་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱར་འམ་གྱི་སྐྱས་སྤྱད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདྲ་

བ་གཞན་འབྱུང་མ་ཚད་ན་རྟག་པར་འབྱུང་བ་མི་སྐྱེ་བ་བྱམ་པ་གྲོ་དུམ་དུ་སོང་
བ་བཞིན་ནོ། །འཕ་གྱི་སྐྱ་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསམས་ནས་
འབྱུང་བ་རྒྱ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚད་ན་ཡང་རྟག་པར་འབྱུང་བ་མི་
སྐྱེའོ་ཞེས་འབྲགས་ལ་འོངས་པའི་དོན་སྤྱད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་པ་སོགས་མཐོང་བ་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའོ་
ཞེས་འཛིག་རྟོན་ན་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུང་ཏེ། གྲོ་དུམ་མི་རྟག་
པའོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་རིགས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོན་ན་བྱམ་པ་མི་
རྟག་པའོ་སྟུམ་པའི་ངེས་པ་འདི་བྱམ་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མ་ཚད་པའི་སྐབས་
སྐྱ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་
ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་
པའོ་སྟུམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་སྤྱར་ཡོད་བྱིས་འདི་མི་
དམིགས་པས་མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། བྱམ་པའི་རིགས་འདྲ་གནས་
པའི་དུས་འཛིག་རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་བྱམ་
པ་མི་རྟག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མི་
རྟག་པའོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པའི་དུས་ཡིན་པས་འཛིག་རྟོན་པས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྱར་བ་ཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་

དང་། འདོད་ན། རྟག་པ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་དང་།
འབྱེད་རྒྱས་ན་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཁྱོད་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་ནམ། རྒྱ་མཚན་
མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་
ཐལ། དེ་ཁྱོད་དང་རྫས་གཅིག་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ལས་དུས་བྱིས་བྱུང་
བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་འབྱེད་པ་དེ་
ལ་མི་དགོས་ཤིང་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་རྫས་གཞན་དེ་ལྟ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཁྱོད་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
པ་དེའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་བྱིས་བྱུང་གི་མི་རྟག་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་འདིའི་རང་
བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྟག་པ་
ལས་འབྱེད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་དགོས་པའི་བྱིར། མི་རྟག་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་
མ་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་
ལོགས་སུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གཡོ་ཞིང་མི་འཇིག་ན་
ནི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་ཡང་རྟག་པ་དང་ཁྱད་
པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེའི་ངོ་བོར་མི་འཐད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་།
རྩིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་དམ་དངོས་པོའི་རྒྱ་
ལས་གཞན་རྩུང་བའི་དངོས་པོའི་ཆོས་གཞན་དེ་ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་
དོན་གཞན་ལས་འབྱུང་ན་མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའམ་འབྲས་བུ་
ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་གཞན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དགག་
པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་རྗེས་ཐ་དད་མི་
རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཡོད་པའི་གཞི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་འབྲེལ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་པ་དེ་ལ་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྒྱ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་
ཕྱིས་འབྱུང་གི་སྐར་མ་རྩུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་བྱས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བུ་མ་ངེས་པའི་སྐྱ་རོལ་
ཏུ་བྱབ་པ་ག་ལས་ངེས་ཏེ་མི་ངེས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མི་ཏྲག་པ་དེ་ཅི་ལྟར་བྱས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དངོས་པོ་གྲུབ་ཟིན་ནས་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་ལ་མི་ཏྲག་པ་བརྒྱད་
 པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་
 གཏན་ཆིགས་བྲུབ་པ་མ་ངས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་བྱས་པའི་བརྒྱད་
 པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིས་རྒྱུན་གཞན་གྱི་
 བན་པ་ལ་བསྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་རྒྱ་ལ་གདོན་མི་བ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ན་སྐབས་དོན་གྲུབ་པ་ནི། མི་ཏྲག་པ་
 དངོས་པོ་ཅ་མ་གྱི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་
 པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་རང་གྲུབ་པ་དེ་ཅ་མ་གྱི་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བར་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་
 མེད་ལས་བྱུང་གི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱས་པ་འབྱུང་ལ་དེ་ལས་འཇིག་པ་འབྱུང་བས་ཉེས་པ་
 གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དེ་ལ་མི་ཏྲག་པ་དོན་གཞན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་
 ཡང་བྱས་པ་དེ་ལ་ཏྲག་པ་ལས་འབྱེད་པ་ལ་མི་དགོས་ཤིང་མི་རྣམས་པར་ཐལ།
 བྱས་པ་མི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་འཇིག་པ་
 དང་མི་ལྟན་པའི་ཐལ་བ་སྤྲུལ་ཡི་སྦྱོན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་

བཤམ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བྱས་པའམ་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོ་མི་རྟག་པ་
དེ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་དངོས་མི་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་
འབྱབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྟོགས་སྤྱོ་མ་དང་། དེ་ཐུན་དབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལས་མི་རྟག་པ་
རྗེས་སུ་མི་དཔོག་དཔག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་འགར་ཡང་སྤྱོ་བ་མ་མཐོང་ལ་སྟོགས་ཆོས་བྱབ་ཅིང་
བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་རྟག་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་
ལས་ལྟོག་པ་བྱབ་པ་དེས་ན་གཏན་ཆོགས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོག་བྱབ་འབྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་པར་བསྐྱབ་
པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོགས་
ཆོས་བྱབ་ཅིང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ལྟག་ལྟན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
དེས་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྟག་ལྟན་གྱི་
དཔེ་དང་། ལྟག་ལྟན་གྱི་མིང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་
བྱབ་འབྱུང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་

ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲུལ་བ་སྤིང་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཆོས་པའི་
འབྲས་དང་སྤྱོད་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྱོད་པའི་འབྲས་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཆོས་པར་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་
འབྲས་མང་པོ་ཞིག་ཆོས་པར་མཐོང་ཡང་དེ་དང་སྤྱོད་པའི་ནང་དུ་ཆུད་བ་བྱུང་
བར་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ཆོས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཆོས་
པ་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲུལ་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྟགས་བྱུང་བར་ཅན་འགོད་
ན་མི་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་ཆོས་པ་ཐོས་པ་འདི་ཆོས་པའི་
རྒྱ་འདི་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་འདི་དང་ཆོས་པའི་རྒྱ་འདྲ་བ་དག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། འབྲས་ལྟག་མ་འདི་རྣམས་ཆོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དཔོག་རིགས་པར་
ནི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སྤྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་བ་
གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བྱུང་བར་མེད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རྟགས་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤྲོད་དུ་ཐལ། རྟགས་དེ་ལྟག་
མ་དང་ལྡན་པའི་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་ལྟག་མ་ལྡན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་མིང་གི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟག་ལྡན་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལྟག་ལྡན་དུ་བསྤྱོད་པའོ།

།དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་གང་ཞིག་
སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅེས་ཀྱིས་ལྟོག་པ་རབ་རྒྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་
ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་
མཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིག་དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་
འབྲུག་པར་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་འབྱུར་ཏེ། རྟགས་དེ་ལྟོག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་ཡིན་གྱི་དེའི་ལྟོག་པ་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་སྐྱ་བའི་
སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་ལྟན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དག་སྐྱ་བ་དེ་ལ་ལྟག་མ་
དང་ལྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྟགས་དེ་ནི་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་
མཐོང་ཡང་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
ལྟག་མ་ལས་པས་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །མ་ངེས་པའི་
རྟགས་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་རྣམ་པར་མ་
བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། སྐྱབ་པ་
མེད་ངེས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟག་ལྟན་ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། འགལ་
བའི་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱབ་པ་མེད་པར་
ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་

མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་
 ཚད་མས་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འགལ་བའི་ལྟ་ལྟོན་ནི། མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་ལྟ་ལྟོན་ནི་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མེད་ངེས་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
 ལྟོག་བྱུང་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་ན་གོ་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་ཅི་ལྟར་ཐེ་
 ཚོམ་བ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་མི་དམིགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་རྟོགས་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལོག་པས་གཞན་ཏྲགས་ལྟོག་
 པའི་ལྟོག་བྱུང་བྱུབ་པར་འདོད་པས་ནི་ཏྲགས་ཚོས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་
 འབྲེལ་བ་འགལ་ཞེག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཏྲག་པ་གོ་བར་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏྲག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཡིས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་བྱར་རྣམས་ལའང་ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲིག་དོན་འགལ་བ་
དང་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་པོར་ནི་མཛད་པའི་ཕྱིར།
འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཏྲགས་ཡང་དག་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སློས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་ཡིན་པ་སྒྲིག་པའི་
ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སློས་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་མཆོན་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཅ་བའི་
ཆིག་ཏུ་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་
དེ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་ཆིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་ཕྱི་འབྲེལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲེན་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྒྲོན་
དུ་བཏང་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲོག་གི་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་དགོས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་
འཇུགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུང་བྲང་བ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཀྱན་
ལས་བརྟམ་གྱི་ཆིག་སྐབས་འདིར་བྲངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ངེས་
པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ངེས་ན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་བྲུབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་
ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་
ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་བྱུབ་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་དང་བྱི་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་ངེས་པ་དགོས་པའི་དོན་
དང་། རབ་དུ་བྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་མས་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆིག་གི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ངེས་པས་ནི་ཆོས་ཅན། འགལ་བ་
དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྗེས་འགོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་རྣམས་བསམ་ཏེ་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། ཕྱོག་པ་ངེས་
པས་ནི་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བསམ་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བྱུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་

ཅན། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་པ་འགོག་པའི་དོན་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རབ་ཏུ་བྱ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་
དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་དག་ཐེ་ཆོམ་བྱ་
བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དག་སེལ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་པ་བྱ་བ་པར་འདོད་པའི་
རང་སྡེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་དགག་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་
དུ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འདོན་དང་། སོ་
སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་སྡེ་མའི་བསམ་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཞོད་པ་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་ཆོལ་གྱིས་
ལྟོག་བྱ་བ་བྱ་བ་པའི་ཆེ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་རྟགས་མེད་པར་ངེས་
པ་དགོས་ན་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་རྟགས་ཡོད་ན་བྱི་ཆོལ་གྱིས་
དམིགས་རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་བྱི་ཆོལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མི་རུང་
བའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་བྱ་བ་

ན་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མི་
 སྲིད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བ་མི་དགོས་ཀྱི། གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པར་ཆད་མས་
 མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །འོ་ན་སྤར་ལྡོག་པ་ལོགས་སུ་
 སློས་པའི་དགོས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་
 དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་ཅེས་སློས་པས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལས་ལྡོག་པ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་
 ཡང་ལྡོག་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སློན་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པའི་ཆེད་
 དུ་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སློས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕུག་གི་
 ལ་སོགས་པས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི། མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆེད་
 དུ་སློས་སོ་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལྟར་
 སྤང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སློན་སྤྱོད་པ་བཟོད་དེ། དང་པོ་ནི།
 ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་དག་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པ་སྒྲིག་པའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ན། མ་ངེས་པ་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་
 པོ་མེད་པས་ལྟར་སྤང་དུ་ཐལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ། ལྟག་ལྟན་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་
 དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཐལ་བ་དང་། སྤང་མི་རུང་གི་དོན་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ཁས་སྐྱང་

དགོས་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་
ཐལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པར་ལྡོག་བྱུང་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་ལ། འབྲེལ་བ་ཆད་
མའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ན་སྐྱབ་ངག་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པས་ཆོས་
མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྟོན་ས་ལྡོག་བྱུང་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་ན་
དོན་གཞན་གང་བཟོད་ཀྱང་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་བྱུང་གོ་བའི་རུས་པ་
མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་དུག །ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཐལ་བ་དང་། ལྟག་ལྟན་ལྡོག་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་
ཅན་སྟོག་ལྟན་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བ་ལྟར་སྣང་དུ་བཟོད་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཉན་བྱ་སྐྱལ་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཀ་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། སྣང་མི་རུང་གི་དོན་ལ་
མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཐལ་བ་དངོས་དང་། དགོས་པ་གཞན་དགག་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣང་པོས་རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་
ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བཟོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རིགས་
སོ་ཞེས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་སྟོག་པའི་དོན་དུ་

ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་སྒྲོས་དགོས་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ཏྲགས་མི་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་དོན་གྱི་
 སྒྲོར་བ་ནི། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བྱབ་པ་དེ་གཉིས་
 འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་ངག་གཉིས་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའོ། །

འདི་དག་ལ་མཁས་པ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རང་སྡེ་ལ་ལུང་གི་གཞོན་པ་
 སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པའི་གནད་ཆེན་པོ་འབྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གཞོན་སྐྱབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཤིང་ཏྲ་
 ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་
 རིགས་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་འབྲུགས་ནས་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
 བཅས་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ནལ་མ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་སྐྱབ་ངག་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་ན་ལྷོག་བྱབ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
 པ་མེད་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་ཡོད་ན་བརྗོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ། མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་དུ་
 མི་འཐད། མ་མཐོང་བ་དྲན་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འཐད། འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་ན་
 མེད་ངེས་སྐྱབ་པའི་དོན་ཅན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་མི་
 མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ངེས་ཀྱང་རྟགས་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
 བ་ཙམ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་སྐྱབ་ངག་གི་བསྟན་བྱར་བྱར་པའི་
 སྟོག་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཙམ་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ངེས་པར་
 སྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་སྟོས་ཀྱང་མ་མཐོང་ཙམ་རྟགས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒྱུ་སྤར་རྟགས་ཡང་དག་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
 བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དེ་སྟོག་པའི་དོན་དུ་སྟོས་སོ་ཞེ་ན། ཆོས་མི་མཐུན་
 སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་པས་ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་འབྲེལ་བ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་སྟོག་པར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་སྤར་དེ་སྟོན་མཐོང་བའི་འབྲེལ་བ་
 གང་ཡིན་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་
 རང་ཚུལ་གསུམ་སྤར་ཆད་མས་མཐོང་བ་བརྗོད་པ་དྲན་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་ངག་
 སྟོས་དགོས་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་གིས་མི་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དྲན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲར་ཆད་
མས་མཐོང་བ་བརྗེད་པ་དེ་ལ་ནི་བློ་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་ངག་བརྗེད་པར་རིགས་
ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲར་ཆད་མས་མཐོང་བ་ད་ལྟ་བུར་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་
བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་མཐོང་བ་བློ་པའི་དོན་དུ་
སྐྱབ་ངག་བརྗེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་ཆད་མས་
མ་མཐོང་བ་ནི་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲར་ནས་བྱུང་བའི་མ་
བརྗེད་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་མ་བྱུང་སྟེ་སྒྲར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། ཏྲགས་མི་མཐུན་
སྤྱོད་པས་ལ་མ་མཐོང་བ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་མ་
མཐོང་བ་དེ་ལ་ནི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བས་གཞོད་པར་
འབྱུང་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲར་ཏྲགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་མཐོང་བ་བྱུང་བར་
དོགས་པ་དེའི་ཆེ། མ་མཐོང་བ་མི་འབྱུང་པས་དོགས་པ་དེ་ལྗོགས་པའི་དོན་དུ་
སྐྱབ་ངག་སྒྲོས་སོ་ཞེ་ན། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ་བྱུང་བར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་སྐྱབ་ངག་བརྗེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་མི་
མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པ་གང་ཞེ་ག་དེ་མེད་ན་མ་མཐོང་བ་
བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཏྲགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་
མ་མཐོང་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་གཞན་གྱི་ཆོག་གིས་ལྗོགས་པའི་སྐབས་མི་སྤྱིད་
དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་

མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མི་དམིགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་པས་མེད་པར་ངེས་པ་དེའི་དོན་དུ་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མེད་ངེས་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཏ་ཅང་
ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རྟོགས་ན་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་
པས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་མི་
བརྗོད་པར་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན། རྗོད་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱིས་རྟགས་མི་དམིགས་པ་ཙམ་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པས་རྟགས་མེད་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་
མེད་གཅིག་མི་དམིགས་པས་ནི་གཞན་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པས་ཐམས་ཅད་
མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྗོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་མེད་པ་དེས་རྟགས་མེད་པ་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འོན་ཀྱང་རྟགས་རང་
ཉིད་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་སྤང་བ་མ་མཐོང་ན་ནི། དེ་མེད་པར་

སྐྱབ་རིགས་ཀྱི་ཡོད་ན་སྤང་རུང་དེ་མེད་ན་ནི་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་རིགས་ཏེ།
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་བ་བ་ཅ་མ་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྤང་
 མི་རུང་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་སྤང་རུང་གི་གཞི་ལ་མ་མཐོང་
 བས་མེད་པ་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྤང་རུང་གི་ཉག་པ་ལ་ལར་འདོད་ཀླུ་དུ་བྱས་
 པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པའི་བྱུང་པ་མི་
 འགྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་མི་ཉག་དེ་དག་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞོལ་བའི་
 ཆིག་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་ཉགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞོལ་བའི་ཆིག་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་ཉགས་མེད་དོ་
 ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ལྷོག་བྱུང་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
 ན་ཞོལ་བའི་ཆིག་ཅ་མ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆིག་ཅ་མ་གྱིས་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དེ་བས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ལོག་པས་ཉགས་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་ཞོལ་བ་དེས་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་གང་གིས་ན་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་ཉགས་འདི་ལྷོག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར་བའི་རིགས་པ་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་གི་ལྷོག་བྱུང་
 གྲུབ་པར་སྐྱབ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བཤད་ཟེན་ཅན་པར་བྱེད་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་ན་

རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 གིས་ཀྱང་རྟགས་དེ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་འགྲུབ་པ་མིན་པར་
 ཐལ། ཆོག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
 གལ་ཏེ་ཅེ་ལྟར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་
 དེའི་ཆེ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་
 རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་དེ་བརྗོད་
 པའི་སྤྱིར། ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བལྟས་པར་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བྱའི་ཆོས་
 དེ་མེད་པ་ལ་རྟགས་མི་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ཟིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། རྟགས་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་སྐྱོབ་དཔོན་
 སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་སྐྱོན་པ་ནི།
 གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བས་ལྷོག་ཁྲབ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྐྱོབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་བཞེད་ན་ཅེ་ལྟར་འོག་ནས་

འཆད་པའི་རྟགས་ལྟག་ལྟན་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སློབ་དཔོན་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་སྟོག་བྱབ་
 གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལྟག་ལྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
 ལ་མི་འབྲུལ་པའི་སྟོག་བྱབ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དཔེར་ན་ཤིང་འདི་ལས་སྦྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ལྟག་མ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་ཅན། སློན་པའམ་རོ་སྦྱར་པོ་འདི་སྟོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བོས་པའི་ཤིང་སྟོག་
 དེ་དང་གཟུགས་སྦྱག་པོར་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཤིང་གཅིག་ལ་
 སྦྱེས་པར་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤིང་
 ཐོག་སློན་ཞིང་སྦྱར་བ་སྤར་བོས་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་
 གཏན་ཆིགས་མི་དམིགས་པ་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་འདི་རི་ལྟར་སྟོག་
 པ་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 མ་མཐོང་བ་ཅམ་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་སྟོག་སྤར་བོས་པ་ལས་
 གཞན་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་སུ་བྱས་ན་སྟེ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བའི་བྱིར།
 སྤར་བོས་པ་དེ་ནི་རོ་སྦྱར་བར་མཐོང་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོད་གཞིར་གཟུང་
 བས་རོ་སྦྱར་མི་ཐེ་སྦྱར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ན་རྟགས་དེ་རོ་སྦྱར་བ་ལ་མཐོང་ཡང་དེ་

དང་མི་ལྡན་པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅོད་གཞི་སྤྲོད་འབྱེད་དུ་འཕེན་པ་ནི་རིགས་པ་མི་
 ཞེས་པའི་སྤྱི་ཅོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་ན་ནི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་དང་ཁས་སྦངས་ཀྱི་བསལ་བ་གང་ཡང་
 མེད་པས་སྤྲོད་དོ་འཕེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཅོད་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལྡན་དུ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་གྲུབ་བསལ་གང་རུང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་པ་རོལ་པོ་
 ལ་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ནམ་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་བྱེད་
 ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོད་པར་རིགས་པས་ཅོད་གཞི་སྤྲོད་འབྱེད་དུ་འཕེན་པ་
 ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་གཞོན་མི་ཟེའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་
 ཚུལ་བྱག་ཆང་དགོས་ལ་ཉགས་འདི་ལ་སྟོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་དང་ལྗོག་
 པ་དང་། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཆད་
 མས་ངེས་པ་དང་ལྷ་ཆང་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་པ་མེད་པ་
 མ་ཆང་བས་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གཞོད་པར་དོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉགས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ལྗོག་བྱབ་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་

མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་དེ་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་
 གཞོད་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནམ། དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་བ་
 ཅམ་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཏྲགས་འདི་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡང་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་
 ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་ཐོག་
 ལྷག་མ་འདི་ནས་གཅིག་ཅམ་སྒྲངས་ནས་ཐོས་ན་རོ་སྒྱུར་པོ་དང་མི་ལྟན་པར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དག་སྲིད་པས་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་
 གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་
 འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུར་དོགས་པས་ལྟར་སྒྲང་དུ་འགྱུར་ན་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མ་
 གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པོ་དུ་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པར་ངེས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་དོགས་པ་
 ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཇུག་ན་དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་ལ་
 ཡང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡིད་བཏྲན་དུ་མེད་པར་ཐལ། གཞོད་བྱེད་གྱི་ཆང་མ་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་ལ་གཏན་
 ཆིགས་ཡང་དག་འགོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། རིགས་པ་ལ་དམ་
 བཅའ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོད་པ་འཇུག་པར་དོགས་པས་འབྲུལ་

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དཔར་དོགས་པ་སྐྱོན་མ་
ཡིན་པ་ལྟར་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པ་ཡང་ལྟོག་པའི་སྐྱོན་
དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ལྟོག་བྱུང་དེ་
ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ནི་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟོག་པ་ནི་
ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟར་གྱི་རྟགས་དེ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པའི་འབྲུལ་པ་ཅན་
ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
ལ་མི་དམིགས་པས་མེད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མི་
དམིགས་པས་སྒྲིང་རུང་གི་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱབ་
བུའི་ཆོས་དེ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་མེད་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ།
རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ།
།དང་པོ་ནི། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་གཞི་དཔར་
གཞན་ཡང་སྐྱོན་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། མདོ་མཛད་པས་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་

པའི་ཕྱོག་ལྟན་ཡང་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 བྱུང་གྱུ་བ་པར་ཐལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུ་བ་ཅིང་
 ཕྱོག་བྱུང་གྱུ་བ་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དག་ལ་
 ཐལ་བ་དེ་འཕེན་པ་རི་ལྟར་རིགས་ཤིང་། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་
 ཡོད་པ་སྒར་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་
 དམིགས་ཕུག་པའི་དགག་པ་འདིར་མཛད་ལ། བཟོད་པར་འདོད་པའི་གངས་
 གཅིག་པ་ཅན་མཉན་བྱའི་སྐབས་སུ་ཡང་འགོག་ཅིང་གཞན་དོན་དུ་ཡང་
 འགོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མས་ངས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་
 ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་
 དག་གྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གངས་ངས་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་འབའ་ཞིག་ཡིན་
 པས་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་གང་ཟག་དེ་
 དག་གི་སྒོ་ངོར་ཤིན་ཏུ་བཟོད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ཏྲགས་དང་ཐལ་བ་དཔེར་
 བཟོད་པ་དང་། རང་སྡེ་ལ་གཏན་ཆིགས་དེ་ཡང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་བཟོད་པ་
 དང་། རང་ལུགས་ལ་ཏྲགས་དེའི་ཕྱོག་བྱུང་མ་གྱུ་བ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་
 བོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། གསོན་པའི་ལུས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པ་མིན་ན་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་

པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པས་ནི། སྒོ་དང་
མིག་འབྱེད་འཇུ་མ་སོགས་སྤྱད་དོ། །དོན་ནི། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། སོག་
མེད་དུ་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་
ཐལ་བ་ལས་བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སོག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་པ་བུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ་སོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བྱབ་པའི་ལྡོག་
བྱབ་གྲུབ་པར་ཐལ། སོག་ལྡན་དེ་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། སོག་ལྡན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་
ཡོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱབ་བྱབ་བྱེད་སོག་
མེད་དེ་ལོག་ན་བྱབ་པར་བྱ་བ་བདག་མེད་ཡང་ལྡོག་པའི་བྱབ་པ་བྱབ་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལྡོག་བྱབ་ཁས་སྤངས་གྱིས་བྱབ་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུ་མ་སོགས་ལ་བདག་ལོག་པའི་སྟོབས་གྱིས་སོག་
ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པའི་བྱབ་པ་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། བུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་
བདག་མེད་པར་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བུ་མ་སོགས་ལ་བདག་མངོན་སུམ་གྱིས་
མ་དམིགས་པས་མེད་པར་བྱབ་པོ་ཞེ་ན། བུ་མ་སོགས་ལ་བདག་མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་མ་བྱབ་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་ཀྱང་མངོན་
སུམ་གྱིས་བལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་བདག་བསྐྱལ་དོན་དུ་བཤད་པ་

དང་འདྲིར་བདག་བཟླར་མི་རུང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་
 གྲེ་བྲག་པ་སོགས་གྲིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཅ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་བདག་
 ཏུ་འདོད་ཅིང་ཐོག་མར་དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་གཞག་ཐམས་
 ཅད་བྱེད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་གྲུབ་མཐའ་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱབ་
 ཉེན་གྱི་ཅ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བྱུག་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པས་དེ་ཡོད་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྲིས་གྲུབ་པ་དགོས་པ་ལ་
 དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བཟླར་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་གཞན་གྲིས་
 བརྟགས་པའི་བདག་མེད་པར་ངེས་སུ་མི་རུང་བའི་བསྐྱལ་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བུམ་
 སོགས་བདག་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྦྱིར་བདག་མེད་དུ་
 འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་རི་ལྟར་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པར་
 འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་གསོན་ལུས་ཀྱང་བདག་མེད་
 དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྦྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པས་དེ་མི་
 འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཞན་བུམ་སོགས་བདག་མེད་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་
 ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་དབང་གིས་རི་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་པའི་ཁས་སྦྱངས་ཆད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། གསོན་ལུས་ལ་བདག་
 ཡོད་པ་ལྷུང་ལས་གྲུབ་པར་ཁས་སྦྱངས་པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་སྟོབས་གྲིས་

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོལ་བྱི་རྟོལ་བྱི་ཁས་སྦངས་
པ་ཅམ་གྱིས་བདག་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དག་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་
བཞག་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པ་དང་བུམ་སོགས་དེ་ལ་བདག་མེད་
པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྫོང་པར་བྱེད་ཅིང་རིགས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་ན། གང་ཡང་མ་
བྱུང་པ་བཞི་དང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་བཞི་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་
དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྟོན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆད་མ་མདོའི་ལུང་བྱང་བ་དང་། ལུང་གི་དོན་
བསྐྱས་ཏེ་ཅ་བ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་
ཆོས་རྟོལ་བ་དང་བྱི་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་དང་། ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་དང་། གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་ན་སྟོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་ནང་གི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་རྟོལ་བྱི་རྟོལ་
གཉིས་ཀ་དང་། གང་རུང་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། ལྷོག་ཡུལ་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་ཆད་མས་མ་བྱུང་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་པ་བཞི་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་བརྫོང་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་གཏན་ཆོགས་སྦྱར་སྦྱང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།

རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོགས་ཆོས་མ་བྱབ་པ་བཞི་དང་སྟོགས་ཆོས་ཅན་
དགྲའི་ནང་གི་གཏན་ཆིགས་བཞི་དཔེ་དོན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བ་བྱས་
ནས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་
པར་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དཔེ་དོན་དུ་ཅི་རིགས་པར་བཟོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཞེས་སྦྱར་རོ།

འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་ནི་ཆད་མ་མདོའི་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་དབྱེ་བ་སྟོན་
པའི་ཆིག་སྒྲུབ་སྦྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆད་མ་མདོར།

སྟོགས་ཆོས་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་མེད་དང་།

རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་།

རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་།

ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ་འཐད་ལྟར་དུ་ཡང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དགྲ་
ལ་བསྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་དོ། ཅི་
རིགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དཔེ་དོན་དུ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་བའི་དོན་ཏེ།
དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ལ་བཞི་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱར་ཏེ། མི་རིགས་

བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་དག་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་གཏན་
 ཆིགས་གཏན་ལ་འབྲེལ་བས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མ་མདོར་གསུངས་
 བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཆོལ་སྤྱི་ཆོལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཆོལ་འགྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཆས་ཆོས་
 ཅན་དགའའི་ནང་གི་འགལ་ཏྟགས་གཉིས་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་
 ཆོལ་སྤྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་
 རོ། །སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཆོལ་སྤྱི་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཅན་དགའའི་ནང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཆོལ་སྤྱི་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་
 གྲུབ་པས་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་བླ་ན་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཅན་དགའའི་ནང་གི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བླ་བས་བྱུང་བ་མ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རོ། །
 ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཅན་
 དགའའི་ནང་གི་ཏྟགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་དེའི་ལྡོག་ཡུལ་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ཆས་
 མཐའ་དག་སྤྱི་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་ལྡོག་བྱུང་དང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་
 རྗེས་བྱུང་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་
 གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆས་ཆོས་ཆོལ་འགྲུབ་ལ་ཏྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཡུལ་མི་མ་ཐུན་

ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་
 ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་གི་ཆོལ་གྱིས་ངེས་པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྲིཀ་བྱེད་
 པ་སྒྲ་མ་དག་གིས་བཞི་པ་འདི་སྐབས་ཉག་ས་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱུར་བ་ནི་མ་
 མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱུང་པ་འགོག་པའི་སྐབས་དོན་ཅི་ཡིན་འོ་མ་
 ཞེས་པའི་བརྒྱབ་དོལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ། ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་
 བཟུང་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དགག་ཉག་ས་ལ་སྤིང་ཀྱང་སྐབས་ཉག་ས་ལ་མི་
 སྤིང་དོ་སྒྲུམ་དུ་བཟུངས་ནས་སྐབས་ཉག་ས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱུར་བར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ།
 ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་དགོས་
 གྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུངས་ནས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐབས་པའི་སྐབས་ཉག་ས་ཡང་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱུར་བས་མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ་བསྟན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཅི་རིགས་པའི་
 དོན་གཞན་དུ་ཉོག་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ནི། དག་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དག་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་
 ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཅམ་ཁོ་ནར་བད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་དམིགས་ན་ཐེ་ཆོམ་དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་བ་ཡང་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱུང་པ་སྐྱོབ་དཔོན་

ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མི་བསྒྲེག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོག་པ་ཡང་རྟགས་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་དམིགས་པ་ཅམ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ངེས་ན་འདི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཅི་
རིགས་པར་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི་དཔེ་གང་ལ་འབྲེག་པ་དེ་དང་སྦྱར་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་
ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བ་མ་བསྒྲེག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བ་བ་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མ་བསྒྲེག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གང་ཞེག་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་ན་སྦྱབ་
བའམ་སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་བྱུང་བའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ཆིག་དེ་དག་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བ་བའི་རྟགས་དེ་དག་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཤད་པ་
ཡིན་གྱི། རྟགས་དེ་དག་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱང་ཕྱོག་པ་མེད་
པར་དགོངས་ཏེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་དོ། །མ་བྱུང་བ་སྦྱར་བས་ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བ་བ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། མཉན་བྱ་སྤྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཙོད་

པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 ཀླུ་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་དངོས་
 དང་། འབྲུག་པ་སྐྱབ་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་གཅོད་
 པའི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མ་མཐོང་ཅམ་
 གྱིས་ལྟོག་འབྲུག་གྲུབ་པ་ལ་གཞི་དཔ་གཞན་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། མཉན་པར་
 བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 སུ་སོང་བའི་ཆེ་ལྟོག་འབྲུག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་གཉིས་ཀ་དག་ལ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་ལ་དེ་དག་རྣམ་པར་
 གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་རྟག་མི་རྟག་
 དེ་ལས་ལྟོག་པས་འབྲུག་པ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོག་འབྲུག་གྲུབ་མཐོང་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་
 སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཐལ་བ་བྱི་མ་ལ་འབྲུག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཕྱོགས་
 གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ལས་ལྟོག་པ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱི་འོག་གས་པ་བཅད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་གཅོད་པའི་གཏན་
 ཆིགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་
 རྟག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་གང་ལས་

ཀྱང་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འཐད་ལྡན་དུ། གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་
སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ངེས་ན། མཉན་
པར་བྱ་བ་ཉིད་རྟག་པ་དག་ལས་ལྷོག་པའི་སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་
པའི་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་མཉན་བྱ་ཉིད་ཅི་ཉན་པའི་ཤེས་པས་
རྟགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཅ་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྱོད་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཅ་མ་ནི་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ཉིད་མཉན་
བྱ་ཡིན་ན་དེ་ནི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། གོ་བར་བྱེད་པར་ནི་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནི་སྤྱི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོན་པར་བྱེད་པས་སྤྱི་ལ་བྱུང་བ་བསྐྱུབ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཚད་མ་གང་གིས་སྤྱི་ལ་དེ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་སྐྱུབ་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་བྱུང་བའི་སྤྱིར་མཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདིས་
ནི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་མཉན་བྱས་ཉན་ཤེས་སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
སྤྱིར་དོན་བྱེད་རུས་པར་ངེས་ལ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡང་རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པ་
ངེས་པའི་སྤྱིར། མཉན་བྱ་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཅི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་འཐད་ལྡན་དུ་མཛད་པའི་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་རུང་བ་ཅ་མ་དུ་
སེམས་ཏེ། སྤྱི་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པའི་སྤྱི་རོལ་

མཉན་བྱའི་ཕྱོག་པ་ཆད་མས་ངས་ཤིང་། དེས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
 པར་ངས་པ་ན་མཉན་བྱ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་ངས་པར་བྱས་ནས། རྟགས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་ངས་རྒྱས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ན།
 མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་ངས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབེ་དགོས་པའི་དོན་
 མེད་དོ། །བྲུབ་པ་གྲུབ་ཅིན་མ་བཟུང་པ་དེའི་རྗེས་སུ། སྐྱ་དང་མཉན་བྱ་གཉིས་
 གྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངས་པར་བྱས་པས་མཉན་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
 གསར་དུ་ངས་པར་བྱར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྲུབ་པ་ངས་པའི་སྤྱོད་ལ་རྟུ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ངས་པ་ཡིན་ན་ནི། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་ངས་པའི་ཆད་མ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་ངས་རྒྱས་པས་དེའི་ཆེ་རྟགས་ཡང་དག་
 རྟུ་འགྱུར་བ་མི་སྤིང་དོ། །འདི་དང་གོང་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
 ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟེ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ངས་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་ཡོད་པ་ནི་སྤྱར་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་
 ཏོ། །འོན་ཀྱང་དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྤང་བས་རིགས་པ་ལ་
 ཞིབ་རྟུ་སྤངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་མཉན་བྱ་དེ་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་
གཞི་ལ་རྟག་མི་རྟག་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱད་པར་ཐལ། མཉན་
བྱ་གང་ཞིག་རྟག་མི་རྟག་གང་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ལྟོག་བྱུང་ངེས་པ་དེ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོགས་སྣ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་
གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་འགལ་ངེས་པའི་ཆོད་
མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཕན་ཚུན་གཞི་གང་ལ་གཅིག་
གིས་གཅིག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ལ་
རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་པས་གཞན་མི་རྟག་པ་སྐྱུབ་པའི་བྱིར་
དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་ཆོས་གཅིག་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱུབ་པ་དང་
དགག་པ་དག་ནི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་པ་
དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་
མཉན་བྱས་སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སྐྱུབ་པའི་མི་མ་སུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་
བ་དེ་ལྟོག་བྱུང་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་འགལ་
ངེས་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པ་སྤིང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གཞན་
ལ་ཡང་མི་མ་སུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་མི་འགྱུར་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤིང་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་དཔེ་

དོན་མཚུངས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོན་པ་སྤྱིད་ན་
 དེ་དང་མཆན་ཉིད་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོན་ན་དེའི་མཆན་ཉིད་མཚུངས་པ་རྣམས་སུན་ཕྱང་བ་ཁོ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིས་ཆད་མ་གཅིག་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་
 པ་ཡོད་ན་ཆད་མ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་བསྟན་པས། ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཆད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཅུང་ཟད་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་ཆད་མར་མི་རུང་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཆད་
 མར་བཞག་མི་རུས་པས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་
 བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཆན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོན་པས་དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་
 དུ་མེད་ན། ལྟ་སྦྱོར་གྱི་བྱ་ཡིན་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་པར་བལྟས་ཀྱི་སྦྱོས་བྱ་སྡོ་
 བསངས་སུ་དཔྱག་པ་དང་། མཉན་བྱའི་རྟགས་ལས་སྦྱ་རྟག་པར་དཔྱག་པའི་
 རྗེས་སུ་དཔྱག་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དཀར་ཤམ་དུ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་
 སྦྱ་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱག་པ་དང་འགལ་བ་མཐོང་བས་རྗེས་
 དཔྱག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་

གཉིས། དེ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་
ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གཞོད་པ་
མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ལ་
རྗེས་དཔག་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་
གསུམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ན། འགལ་བ་ལ་འབྲུལ་
བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དཔེར་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་
གཏན་ཆིགས་མ་བཟོད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཟོད་མི་རིགས་ཤིང་མ་
བཟོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་དཔེ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆིགས་འདིའི་ཡུལ་ནི་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ཅམ་
ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་སྲིད་པར་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྤང་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དུག་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་ཚད་མ་མཐོང་། གལ་ཏེ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་མི་སྤང་བ་དག་ལ་རེག་བྱ་བཏང་
སྟོམས་པ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་

འདི་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རིགས་པར་ཐལ། ཏྲགས་མི་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་མི་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།
 །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པས་རིག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་གྱི་ནང་ནས་
 རྒྱང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་ནས། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པས་འབྱུབ་པར་བསམས་ནས་དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
 སྟོགས་གྱི་སྤང་པོས་དགག་གཞི་སྤང་རུང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤང་
 རུང་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་འགོག་པ་རིགས་སུ་ཆུག་མོད། སྤང་མི་རུང་ལ་
 ཇི་ལྟར་བྱེད་བྱིས་པས་དེ་ཡང་མ་མཐོང་བས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་
 རིགས་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཏྲགས་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་
 སྟོག་པ་འབྱུབ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་འགལ་བའོ། །འདིར་
 བྲངས་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོས་གྱི་ཆོག་ཡིན་ལ་ནམ་
 འགྲེལ་དུ་དགག་པ་མཛད་པ་ནི་རྒྱང་གི་རབ་བྱེད་ནས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་
 པར་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བའི་རྣམ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཡོན་
 ཏན་དུ་ལྡན་པས་སྤང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ས་ཆ་མེ་མེ་རྒྱང་ཀུན་ལ་བྱེ་བྲག་པས་
 མཐོང་བའི་རྣམ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་སྤང་རུང་རྒྱང་པ་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནོ། །དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཀུན་ལས་བཏུས་གྱི་རྒྱང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་ཟེར་བ་
 བེ་དོན་མ་ཏྲོགས་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་རབ་བྱེད་ཐོར་བྱ་བ་རྒྱང་

གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་བྱངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རེག་བྱ་བཏང་
སྟོམས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་དགག་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ས་
ཚུ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
སྣང་དུ་རུང་བ་ཅམ་དང་དགག་གཞི་ཡོད་ན་སྣང་རུང་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཡོད་པ་ཅམ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པ་དེས་ནི་
སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིར་བཟུང་ནས་རེག་བྱ་བཏང་
སྟོམས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་སྦྱས་པའི་ཕྱིར། ས་ཚུ་མེ་གསུམ་དེ་ལ་ཡང་
རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དགག་མི་རུས་པར་ཐལ། ཞིང་བལ་དང་རྩོད་པ་དང་
ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་སའི་རྩིས་རེ་ཡོད་ཀྱང་རེག་པ་འཇམ་རྩུབ་བར་མ་ཐ་
དད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་
ལ་ནི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་དགག་བྱར་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་མི་རུང་གི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་
རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་ཡང་སྲིད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་རིགས་པའི་
གཞོན་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་
གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར་མི་མ་སྐྱུན་
པའི་སྤྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེར་འབྲེལ་བ་མེད་དོ་
ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ནི། འབྲེལ་བ་མ་ངེས་ཀྱང་མི་མ་སྐྱུན་སྤྱགས་ལ་མ་མཐོང་ན།
ཞུགས་པས་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་བར་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མངོན་
སྟུང་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུལ་
འགའ་ཞིག་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་རྗེས་ཁ་ཅིག་ཅི་ཞིག་ལྟར་རོ་སྐྱར་བ་མཐོང་བ་ཡིན་
ཞིང་རོ་སྐྱར་བ་ལས་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བས་སྐྱུ་རུ་རའི་ཉགས་གྱིས་རོ་སྐྱར་
བ་དཔག་མི་རུས་པར་ཐལ། དུལ་གཞན་ནོར་སྐྱར་བ་ལས་གཞན་དུ་མངར་
བར་ཡང་མངོན་སྟུང་ལ་སྤང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྤང་བར་ཐལ། དཔེར་ན།
སྐྱུན་སྐྱུ་རུ་ར་ཁ་ཅིག་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་ལས་འོ་མས་བརྩས་པ་ལས་རོ་
མངར་པོ་དང་ཐོས་ནས་ཞུ་བ་ན་གང་ལྟོ་སོགས་བྱེད་རུས་པའི་རུས་པ་དང་ཞུ་
བ་ན་མངར་པོར་འགྱུར་བའི་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཞིང་
གཞན་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབྱིད་དང་དབྱར་གྱི་དུས་དང་
སོ་ནམ་གྱིས་ལེགས་པར་བྱ་བའི་བྱད་པར་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་རོ་རུས་
སོགས་མི་འདྲ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་དུ་དཔག་
མི་རུས་པ་དང་། དཔག་པར་རུས་པའི་དོན་གྱི་བྱད་པར་དང་། དེ་ལ་གཞན་
སྒེའི་ལོག་ཏོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་
སྐྱུར་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་ར་ཡིན་ན། རོ་
སྐྱུར་བས་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངར་སྐྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱུའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་པར་ཐལ། རྒྱ་བྱད་པར་སྤྱད་པ་
རྣམས་ལ་རོ་རུས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དུ་མི་འདྲ་བ་སྤྱད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་དགོང་པ་དང་། བྱུང་བ་ལ་འབྱུང་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུའི་བྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་ན་ནི་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་
རྗེས་སུ་དཔག་ཏུ་རུང་སྟེ། འབྲས་བུའི་འཕེལ་འགྲིབ་རྒྱུའི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེད་པ་པོ་ད་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
མཐོང་བ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱེས་བུའི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་
འདུ་བྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དང་རྒྱེས་བུས་བུས་པའི་ཆོག་
ལ་བརྗོད་བུའི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་དང་ཆོག་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་ངོ་བོའི་བྱད་པར་སྐྱོད་ཀྱང་བ་
དང་རུས་པའི་བྱད་པར་མི་རེངས་དུག་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་རིག་

བྱེད་ཀྱི་ཆིག་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། སྤྲོ་དཀའ་བ་སོགས་དང་ལྡན་པས་
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྤྲོ་དཀའ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཆིག་གི་བྱེད་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་བྱ་དག་གིས་
བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆགས་བྲལ་སྤྱིད་པའི་སྤྲོ་བྱེད་ཡོད་པ་དང་།
ཆགས་བྲལ་སྤྱིད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་དང་། ཆིག་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། སྐྱེས་བྱ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཆིག་ཀྱན་སྒོང་གི་འདུ་
བྱེད་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་ཆིག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་
དཔོག་ན། རང་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཆིག་སྤྲོ་
བར་མཐོང་བས་ཆིག་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་ཀྱས་པ་དང་། ཆིག་
སྤྲོ་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ལྡན་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་ཀྱས་པས་ཆགས་
བྲལ་དང་ཀྱན་མཁྱེན་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། ཆིག་སྤྲོ་བ་དང་དབང་པོར་ལྡན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཆོས་མཐུན་པས་སྐྱེས་བྱ་ནམས་ཆགས་པ་ཡོད་
མེད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བྱ་དག་ནི་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་
དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་
ཅམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་བཟོ་མཁས་མི་མཁས་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་ཆུང་ལ་
སོགས་པ་ལྟས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་མཐོང་།

བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཆགས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་ཆགས་བྲལ་དུ་
ཡང་འགྱུར་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པའི་
ལེགས་པར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་འགྱུར་བར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་སྲིད་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་མི་
གཞོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་བྲལ་
སྲིད་པ་བཀག་ནས་མི་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་མི་རུས་ཏེ་ཆགས་བྲལ་མི་
སྲིད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྲིད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
དགོས་ན་དེ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞོད་
བྱེད་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་དང་ཆགས་ཅན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྲུབ་
བོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་
གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྲུབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་
དང་ནི་གཞོད་པར་བྱ་བ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་
རྟོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་
འདོད་ཆགས་ལ་འཁྱུལ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་རྟོགས་ཡང་དག་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པས་འགོག་
གོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་
གྱིས་སྤང་བར་འོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྤིང་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་
པར་ཆགས་བྲལ་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ལ་བཟླར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ཚིག་གི་བྱང་པར་བཟླར་མི་རུང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་བྲལ་ཡོད་ཀྱང་བཟླར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་
སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་གི་བྱང་པར་ཡང་བཟླར་མི་རུང་དོ་ཞེ་ན། ཚིག་
རྣམས་ནི་བྱང་པར་བཟླར་མི་རུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གི་ངོ་བོ་དང་
བྱང་པར་ཡོད་ན་བཟླར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཟླར་མི་རུང་བ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་
ན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཚིག་དང་རིགས་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་
གི་བྱང་པར་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་གི་བྱང་པར་མི་
འཐད་པ་དང་། བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ངོ་བོའི་བྱང་པར་སྤང་དཀའ་བ་ལྷག་དཀའ་ལུས་པའི་
བྱང་པར་མི་རེངས་དུག་ཞེ་བ་སོགས་མཐོང་བས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཚིག་

དང་མི་འདྲའོ་ཞེ་ན། བྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་
མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་བྱད་པར་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ཆིག་གཞན་
ལ་ཡང་བྱ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ངོ་བོ་
མེད་པ་དང་། དེས་ན་ཆིག་དང་སྐྱེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་མི་མཚུངས་པ་དང་། རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལས་རྗེས་གཞན་དེའི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་མི་
ཉོགས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྒྲུང་བས་སམ། སྒྲུང་ཡང་མ་ངེས་པས་ཡིན།
དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མངོན་
སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུང་ཡང་མི་ངེས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆིག་ཐམས་
ཅད་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་འདྲ་བར་འཛིན་པས་འབྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆིག་ཐམས་
ཅད་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་ཉོག་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་
འགྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཞེན་སྒྲུངས་དང་མཐུན་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་
གཞོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ལྡན་དུ་འདྲ་བར་འཛིན་
པ་ཡང་འབྲུལ་བར་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆིག་
དང་སྐྱེས་བྱ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་དག་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་

གྱི་བྱད་པར་ཚད་མས་མཐོང་བས་ཆགས་ལྡན་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་གཞོད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་ལ་ཡང་བལྟར་མི་རུང་བའི་བྱད་པར་
དོན་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆིག་གི་བྱད་པར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་གྱི་
ཆིག་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་དང་རྩལ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཆིག་གི་རང་བཞིན་ཐམས་
ཅད་སྐྱེས་བྱས་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་བྱིར། ཡང་ན་
ནི་ཆིག་འགའ་ཡང་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱའི་བརྗོད་
འདོད་ལ་བལྟས་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་ཀྱང་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་བྱིར།

འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་ཉགས་གསུམ་གྱི་གངས་
ངེས་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་གཏན་ཆིགས་གསུམ་
དུ་གངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོན་ལ་བལྟས་ནས་
སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྗོན་བསྐྱབས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་དགག་ཉགས་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྗོན་བྱབ་འབྱབ་པ་གང་ལས་

ལྷོག་པའི་ཡུལ་མཐའ་དག་ཚད་མས་བྱུང་བ་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་ལས་རྟགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་།
འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་འགྱུར་བ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལས་འབྲས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་
པའི་ངོ་བོ་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
བྱས་པ་དེ་རང་ཡོད་ཅེས་དང་རང་ཆས་སུ་འཛིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།
དེས་ན་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལས་ལྷོག་བྱུང་བ་འགྱུར་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་མཐོང་ཅེས་
ཀྱིས་ལྷོག་བྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་ཅིང་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་
དེའི་བྱིར་འཕ་སྟོས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་སྟུང་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་གི་ངོ་བོ་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་ཤ་པ་ལྷོག་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལོག་པས་ཅིག་ཤོས་ལྷོག་པར་ཐལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་ཤིང་ཤ་པ་
ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཤིང་ཡོངས་སུ་བོར་
ནས་ཀྱང་ཤ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་དེ་ནི་ཤ་པ་དེའི་
རང་གི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤ་པ་ཆོས་
ཅན། ཤིང་དེ་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀླུ་མེ་ལོག་
བ་ཡིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལ་འབྲུལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་ལོག་པ་ན་དུ་བ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་ལྡོག་པ་
ན་ཡང་འབྲས་བུ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཀླུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་མི་ལྡོག་ན་དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། མེ་ལོག་ན་ཁྱོད་ལྡོག་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་དང་
འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་
ལོག་པས་དུ་བ་མི་ལྡོག་ན་བ་མེའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོག་གས་གཉིས་གར་ཡང་རྟགས་
ཆོས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་ལྡོག་བྱས་འགྱུར་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་གོང་
དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་མི་རྟག་པ་ལོག་པས་ངེ་ལྟར་གཞན་བྱས་པ་ནི་
ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་དད་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མིན་
པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྡོག་པ་གྲུབ་ན་མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། རྟ་
མེད་ན་སྤྱགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་སྟེ་སྤྱགས་མེད་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་
མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མཛོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཅིག་ཅིག་བྱས་པ་ཉེ་བའི་

ཕྱིར། རི་ལྷར་གཞན་མི་རྟག་པ་ཉི་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྗེས་འགོ་གྲུབ་ན་མི་ལ་ཕྱགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ་ཕྱགས་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི་སྟེ་རྟ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཅིག་ཡོད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མཛོན་སྲུང་གྱིས་བསལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པར་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅ་མ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་མི་རུས་པའི་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཆོས་དེའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་གཏན་ཆོགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དཔེ་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེས་ནི་ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་འབྲ་བའམ་མི་འབྲ་བ་ཅ་མ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་

རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར། མི་མ་ཐུན་དཔེས་བསྟན་པའི་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་མ་
 བྱབ་པ། དེ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་བྱིས་བྱས་པ་
 ལྟོག་པ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
 བོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་སྟེ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
 ལ་མེད་ངེས་སུ་འབྱུང་བ་པ་འདི་ལ་རྟགས་ལྟོག་པའི་གཞི་མཐའ་དག་བྱི་གྲོ་ལ་
 བྱི་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱུང་བ་མི་འདོད་ཅིང་འདོད་མི་དགོས་ཏེ། དཔེས་
 འབྲེལ་བ་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟན་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྱུང་
 པ་དེའི་བྱིར། གཞུང་འདི་ནི། མ་བྱབ་སྤར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པའི་
 སྐབས་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་པས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སྤྱོད་རྟགས་གཉིས་ཁོ་ན་
 ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དོན་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་དཔེ་དངོས་པོར་
 བྱུང་བའི་སྤྱོད་རྟགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་དབྱེ་
 བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་རྟགས་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་
 བ་གཏན་ཆོག་པས་ཡང་དག་སྟེ་འོག་བྱུང་བ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་རང་སྟེ་གཞན་བྱིས་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་པའི་དགོས་པ་མི་ཞེགས་པའི་བྱིར་དོ། །འཐད་ལྟར་དུ།
 གཞི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་བྱུར་བ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་རྟགས་དག་ག་
 པའི་གཞི་མཐའ་དག་མདོན་སུམ་བྱིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྗེས་
 དཔག་གིས་འབྱུང་བ་ལ་སྤར་གཞོད་པ་བསྟན་ཅིན་ཏོ། །དེ་སྐད་སྤྱོད་པ་དེ་དག་

གིས་ནི། གཞུང་འདི་དག་བཞོད་པའི་སྐབས་དོན་ཅི་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་སོགས་པས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་འབྱུང་
 པ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་བྱུང་དགོས་ན།
 མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་འབྱུང་ལ། མི་
 མ་ཐུན་སྟོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར་དོ། །མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
 མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་སུ་འབྱུང་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཆད་
 མས་བྱུང་མི་དགོས་ཀྱི། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པས་བྱུང་པར་
 ལྟོན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། དཔེ་བཞོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཔེ་བྱམ་པ་ལ་ནི་བསྐྱབས་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་བྱས་པ་དེའི་ངོ་བོར་བྱས་པ་དེ་ཡོད་ཅམ་དང་རང་
 ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མའི་ངོར་
 ལྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
 པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ནི་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་
 བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཆད་
 མའི་གཞུང་བྱ་དཔེས་རབ་ཏུ་ལྟོན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དཔེས་ཆད་མ་འཕེན་
 པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་དོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་དཔེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་

འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆ་དང་མ་དེས་ཀྱང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱབ་བྱ་བས་པ་དེ་ཡོད་ཅེས་དང་འཇིག་པ་རང་
ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་རྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མེ་དུ་བའི་
རྒྱའི་ངོ་བོར་དཔེས་སྟོན་ཏེ། མེ་དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་དེའི་
རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དོན་གཞན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཡུལ་དུ་དཔེས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཉིད་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མི་
རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བྱུབ་
པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ན་ཡང་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་དུ་བའི་རྒྱའི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་
བྱུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་མེད་
པར་ཡང་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་རང་གི་བདག་གཅིག་
པའི་བྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེ་མེད་པར་ཡང་
ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ལྡོག་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ཆ་དང་མས་བྱུབ་པ་མེད་
པར་ཡང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལས་ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོང་
དུ་བསྐྱབས་པའི་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ལས་རྒྱ་དང་བྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་བྱུབ་པ་དང་། དོན་ལྡོག་གཉིས་བསྐྱབས་པ་

ལས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྲུབ་པ་དང་། དགག་ཏྱགས་
ཀྱི་དབྱེ་བའི་གངས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་།
འགྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་མེ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིང་དག་མེད་པ་དེ་རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་དུ་བ་དང་། འག་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་
ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་འགྲེལ་བ་ལས་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལྡོག་
པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་དགག་ཏྱགས་གཉིས་བསྟན་པ་ནི། དུ་བ་མེ་ལ་
འགྲེལ་བར་སྐྱབ་པ་ན་མེ་དང་ཐ་དད་མེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་པ་དོན་
ལྡོག་ཏུ་དགོས་ལ། དེ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ན། མེ་མེད་པའི་གཞི་འགར་དུ་བ་
མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་སྲིད་པས་
དེའི་ཆེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བདག་གཅིག་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལྡོག་ལས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་སྤྱུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་དེར་མེ་མེད་དང་། ཤིང་མེད་
ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་
པས་གཞུང་འོག་མ་སྟོས་སོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དགྲའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སྤྱུ་དགག་ཏྱགས་ཀྱི་དཔེ་དངོས་སྤྱི་མི་སྟོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྡོག་ཉིད་ཀྱིས།

དོན་ལྡོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས།

མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ།

དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མཐོང་མེད་ལ།

སློག་སོགས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཤད་ལས།

བསྟར་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན།

ཞེས་བཤད་དོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
གོང་དུ་སློས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སློས་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི། མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་སྒྲོས་པའི་སྟོན་
མེད་པར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་ཁྲབ་བྱའི་དོན་འགའ་ཞིག་དགག་པ་སྐྱབ་
པར་འདོད་པས་ཀྱང་རྒྱལ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་
གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དེ་དག་ཁོ་ན་
ལྡོག་པ་ན་རང་དང་འབྲེལ་བ་འབྲས་བུ་དང་ཁྲབ་བྱ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་གཅིག་
ལོག་པས་འབྲེལ་མེད་གཞན་ལྡོག་པ་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་
 ཉགས་གཉིས་པོ་ཁོ་ནར་བྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོ་སྟོར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་ནི་
 རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་སྟོ་སྟོར་བ་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་རང་སྟོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་བྱམ་པ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱི་མ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།
 སྒྲ་མ་གཉིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉགས་དེ་ཡང་དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་
 ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་བྱིར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་སྟོགས་ཆོས་
 འངལ་བའ་དུས་ན་དགག་པ་གྱུབ་ཟིན་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
 བཤ། ཅིའི་བྱིར་དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་
 ཅིག །དགག་ཉགས་མིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་བྱམ་མེད་སྟོགས་ཆོས་
 འངལ་བའི་ཚད་མས་གྱུབ་ཟིན་པས་བྱམ་མེད་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་པ་དག་སྒྲ་མ་ནི། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱི་དཔེ་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོས་པ་ལ་ཅོ་འདི་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། བྱི་མ་སྟར་ན་ཡང་གཞི་འདི་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་དེས་ཟིན་མ་
 བརྗོད་ནས་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་པ་བྱི་གོལ་དེ་སྟོ

མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་
 ཞེས་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་བྱམ་མེད་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ཅམ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱམ་མེད་སྐྱབ་པའང་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ལ་དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་སྒྲོས་
 པ་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་མེད་པའི་དོན་སྟོ་སྟེར་བ་དམིགས་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་དགག་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྐྱ་སྒྲོའི་ཐ་སྙད་
 བྱར་རུང་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དགག་པ་དེའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་
 བཤད་ཀྱི། དགག་པའི་དོན་སྐྱབ་པས་དགག་ཏུགས་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པའི་སྐྱ་སྒྲོའི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་གྱང་གཞི་དེར་མ་
 གྲུབ་པ་ཏུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་མེད་ཐ་སྙད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་
 མ་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་པ་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་
 གྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་
 དོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་
 དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དགག་པའི་ངོ་བོ་ཏུགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་
 ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་དང་བྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་

ནི་ཆོས་ཅན། རོན་སྐྱབ་པ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆིགས་
ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་རོན་སྤར་བ་འད་ཟིན་ཏོ། །
འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་བཟླར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་དང་
ཁྱད་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་
གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་བཟླར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་
པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་རོན་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པར་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་དང་འཔ་ལྟ་བུ་གཞི་དེར་ཡོད་ན། སྤང་རུང་ལ་གཞི་
དེར་མེད་པ་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེར་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་
མི་རུང་བ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་
སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་པའི་རོན་
ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མི་
དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་རོན་
ལྟོག་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མི་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་བྱིར། སྤར་བ་འད་པ་

ལྷ་མ་ཐར་གཏུགས་པའི་གངས་ངེས་སོ། །དགག་ཉགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་དུ་མར་བཤད་དུ་རུང་སྟེ། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་
རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དངོས་དང་
བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་རྟོགས་ཤིང་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
རྟགས་རྒྱག་དང་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་དམིགས་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རྣམས་ཁྱོད་ལ་དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་
རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་ངང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས།

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཚུལ།

དངོས་པོ་སྟོབས་ཁུགས་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།

གསལ་ལ་མ་འདྲེས་གོ་སླའི་ངག་གིས་བཤད།

གཉིས། ལེ་འུའི་མཆན།

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་

ལམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་རང་གི་དོན་གྱི་

རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ། ལེ་འུ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

མཆོ་ལོ། །